

Krajsovsky Gábor
Akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek
örökkön-örökké, miként a csillagok (Dán 12,3)
I–X.

Válogatás Bölcsvölgyi Zoltán atya
beszédeiből és elmélkedéseiből

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

BÖLCSVÖLGYI ZOLTÁN

Krajsovsky Gábor

Akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek
örökkön-örökké, miként a csillagok (Dán 12,3)

Impresszum

Krajsovsky Gábor

**Akik igazságra tanítottak sokakat,
tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok (Dán 12,3)
I–X.**

Válogatás Bölcsvölgyi Zoltán atya beszédeiből és elmélkedéseiből

Felelős kiadó: Krajsovsky Gábor

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 2010-ben jelent meg az ISBN 978-963-06-8958-8 azonosítóval Budapesten. Az elektronikus kiadás a szerző, Krajsovsky Gábor engedélyével készült. A programot lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerzőé.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Mottó.....	13
Bevezető az I-X. kötetekhez	14
Hűségesen követte az Urat.....	16
Személyes emlékeim Bölcsvölgyi Zoltán atyáról.....	17
I. rész – 2001	19
Bevezető.....	19
Homíliák	20
1989. június 10. – Az újmisézés életútja	20
1985 Hittanóra – „Láttam a sántát: mint villám, úgy bukott le az égből.”	22
1979. december 25. – 18.30 – Karácsony	23
1988. december 25. – Karácsony, éjféli mise	27
1988. december 31. – 17.00 – Év végi hálaadás	30
1990. február 11. – 10.30 – Évközi 6. vasárnap	35
1990. október 7. – 17.15 – Rózsafüzér Titokcsere	37
1991. június 30. – 10.30 – Évközi 13. vasárnap, az orosz csapatok magyarországi kivonulásának napja.....	39
1990. február 18. – 18.30 – (részlet).....	42
Függelék.....	43
1991. május 4. – „Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai hitetlenség csillaga...”	43
Mindszenty bíboros végrendelete	50
II. rész – 2001	56
Bevezető.....	56
Homíliák	58
1986. június 10. – 6.00 – 40 éves pappá szentelési évforduló	58
Bölcsvölgyi Zoltán atya visszaemlékezése életútjára	59
Szabadságvesztés 1960–63	63
„Az Istent szeretőknek minden a javukra válik.”	65
1989. május 21. – 10.30 – Szentháromság ünnepe	65
1989. június 16. – 19.00 – Nemzeti gyásznapi: a kommunisták által a II. világháború után Magyarországon politikai okokból kivégzettek újratemetési napja.....	67
1990. február 25. – 9.00 – Lélekébresztés az országgyűlési választások előtt	74
1990. február 25. – 10.30 – Évközi 8. vasárnap	76
1991. február 3. – 17.15 – Rózsafüzér titokcsere	78
1992. március 29. – 10.30 – Nagyböjt 4. vasárnapja – Mindszenty József születésének 100. évfordulója	80
1992. május 3. – 11.00 – Húsvét 3. vasárnapja – (Elhangzott a Kossuth Rádió adásában is).....	83
Függelék.....	87
Bölcsvölgyi Zoltán: Személyes találkozásaim Mindszenty József bíborossal	87
Hősi helytállással	92
III. rész – 2002	99
Bevezető.....	99
Bérmálási előkészület	101

1. Bevezetés	101
2. Isten szereti teremtményeit	101
3. Isten Jézus által szereti az embert	102
4. Jézus megmutatja az Istent.....	103
5. Jézus szeretetből jött közénk.....	103
6. Jézus az Egyházba gyűjti követőit	104
7. Jézus az általa rendelt szentségekben	105
8. Jézus önálló felnőtté nevel a Szentlélekben.....	107
9. A bértartás (konfirmáció) szertartása	107
Homíliák	109
1989. szeptember 6. – 18.30	109
Mindszenty József, az Egyház világító fáklyája	110
1987. június 6. – 18.30 – Pünkösddvasárnap.....	112
1987. június 14. – 18.30 – Szentháromság ünnepe.....	114
1990. június 17. – 9.00 – Úrnapja.....	116
1990. június 17. – 10.30.....	117
1990. június 24. – 9.00 – Évközi 12. vasárnap	117
1990. június 24. – 10.30.....	118
1990. június 29. – 18.30 – Péter és Pál apostol.....	118
1990. június 30. – 18.30 – Római egyház első vértanúi	118
1990. július 1. – 9.00 –Évközi 13. vasárnap	119
Jegyes-oktatások	120
Esküvők.....	129
Függelék.....	132
Pálos Antal jezsuita atya visszaemlékezése a márianosztrai börtönről	132
Mindszenty bíboros végrendelete 1948-ból.....	134
Mindszenty bíboros búcsúlevele 1956-ból	135
Bölcsvölgyi atya írásai a Vigília folyóiratban	135
A katolikus Egyház tévedhetetlensége.....	137
Az újszövetségi szentségek krisztusi eredete.....	138
A szentgyónásról.....	138
Legfőbb érték az örök üdvösség	139
IV. rész – 2002.....	140
Homíliák	140
1986. február 23. – 9.00 – Nagyböjt 2. vasárnapja	140
1986. április 20. – 9.00 – Húsvét 4. és papi hivatások vasárnapja.....	141
1986. április 27. – 9.00 – Húsvét 5. vasárnapja	143
1986. június 7. – 18.30 – Évközi 10. vasárnap	143
1986. június 8. – 18.30 – Te Deum.....	144
1986. június 21. – 18.30 – Évközi 12. vasárnap	145
1986. június 22. – 9.00.....	145
1986. június 22. – 18.30.....	146
1986. június 27. – 6.00 – Szent László király.....	146
1986. június 27. – 7.00.....	147
1986. június 29. – 9.00 – Péter és Pál apostol.....	147
1986. június 29. – 18.30 – Évközi 13. vasárnap	148
1986. június 30. – 6.00 – Római egyház első vértanúi	149
1987. július 13. – 6.00.....	149
1987. augusztus 15. – 9.00 – Nagybölgasszony ünnepe.....	150
1987. augusztus 15. – 18.30.....	150

1987. augusztus 24. – 18.30 – Szent Bertalan apostol.....	151
1987. augusztus 25. – 18.30 – Szent Lajos és Kalazanci Szent József.....	152
1987. augusztus 26. – 18.30.....	153
1987. augusztus 27. – 18.30 – Szent Mónika	154
1987. augusztus 28. – 6.00 – Szent Ágoston	155
1987. augusztus 28. – 18.30.....	155
1987. augusztus 31. – 18.30 – Esztergomi Bazilika felszentelési évfordulója	156
1987. szeptember 1. – 18.30	158
1987. szeptember 2. – 18.30	159
1987. szeptember 3. – 18.30 – Nagy Szent Gergely	159
1987. szeptember 4. – Litánia	160
1987. szeptember 4. – 18.30	161
1987. szeptember 5. – 18.30	162
1987. szeptember 6. – 9.00 – Évközi 23. vasárnap.....	163
1988. augusztus 20. – 9.00 – Szent István király.....	163
1988. augusztus 20. – 10.30.....	164
1988. augusztus 20. – 18.30.....	165
1988. augusztus 21. – 9.00 – Évközi 21. vasárnap	165
1988. augusztus 21. – 10.30.....	166
1988. augusztus 21. – 11.30.....	166
1996. január 6. – 18.30 – Vízkereszt, Urunk megjelenése	167
Függelék.....	168
A szentmise gyümölcsei	168
A helyesen értelmezett Isten- és emberszeretetről.....	170
Évzárás – évnyitás.....	172
Nekünk kell nekilátnunk!.....	174
Mária-jelenések természetfeletti eredete.....	176
Hitoktatás kérdése	176
Kötelesség elfogadni a megismert igazságot	177
El lehet-e veszíteni az Istenbe vetett hitet?	177
Imádkozásról.....	178
Szabadságjogok.....	178
Lábnymok	179
Ajándékok, amelyek nem kerülnek semmibe	179
Mikor láttunk Téged éhezni?	179
Jézus panasza	180
Prohászka püspök keresztúti elmélkedéséből	180
A mi törvényünk	180
Szent Margit ének	181
Elsőáldozásra	181
Skapuláré ének.....	181
V. rész – 2004	183
Bevezető.....	183
Keresztutak	185
Homíliák	197
1989. január 14. – 18.30 – Évközi 2. vasárnap.....	197
1989. augusztus 13. – 10.30 – Évközi 19. vasárnap	198
1989. szeptember 16. – 18.30 – Évközi 24. vasárnap.....	200
1989. október 1. – 17.15 – Rózsafüzér titokcsere.....	201
1989. október 21. – 18.30 – Évközi 29. vasárnap, pápaválasztás 11. évfordulója	202

1990. május 20. – 10.30 – Húsvét 6. vasárnapja.....	203
1990. június 17. – 18.30 – Úrnapja.....	206
1990. július 1. – 10.30 – Évközi 13. vasárnap	209
Függelék.....	213
V. rész – 2006	219
Bevezető.....	219
Megemlékezés Bölcsvőgyi Zoltán atyáról halálának 10. évfordulóján	220
Hívek könyörgései	224
Hívek könyörgése első-szentáldozásra	224
Hívek könyörgése bérmlásra.....	225
1985. október 27. Bérmlás	225
1979. december 18.	227
1979. december 25. Karácsony	227
1981. június Ifjúsági Te Deum.....	228
1984. május 6.	229
1984. szeptember 9. Veni Sancte	229
1985. január 20.....	230
1985. január 27.....	231
1985. február 3.	231
1985. február 10.	232
1985. március 10.	232
1985. március 17.	233
1985. március 24.	233
1985. március 31. Virágvasárnap.....	233
1985. április 7.....	234
1985. április 14.....	234
1985. április 21.....	235
1985. április 28. Papi hivatások vasárnapja	235
1985. május 12.....	236
1985. június 9. Te Deum.....	236
1985. szeptember 1.	237
1985. szeptember 8. Veni Sancte, Szűz Mária 2000. születésnapja	237
1985. szeptember 21. Máriaremete	238
1985. szeptember 22.	239
1985. szeptember 29.	239
1985. október 13.	240
1985. október 20.	240
1985. október 27.	241
1985. november 3.....	241
1985. november 10.....	242
1985. december 1.	242
1985. december 15.....	243
1985. december 25. Karácsony	243
1985. december 29. Szentcsalád vasárnapja	244
Függelék.....	245
Az Egyház él, az Egyház fiatal	245
Erdő Péter nyilatkozata Mindszenty József halálának 30. évfordulóján	249
A szerzetesek elhurcolásának 50. évfordulóján mondott szentmiséből.....	251
A hitvallásos iskola fennmaradása nemzeti érdek	252
Bangha Béla és Apor Vilmos.....	254

Mit mond és mit nem az Isten?	255
VII. rész – 2007.....	256
Bevezető.....	256
Homíliák	258
1987. december 20. – 18.30 – Ádvent 4. vasárnapja	258
1987. december 26. – 18.30 – Karácsony, Szentcsalád vasárnapja	261
1988. december 5. – 6.00	264
1988. december 5. – 7.00	265
1988. december 6. – 7.00	265
1988. december 14. – 6.00	265
1988. december 14. – 7.00	266
1988. december 28. – 18.30 – Aprószentek ünnepe	266
1988. december 30. – 6.00 – Szentcsalád ünnepe.....	267
1989. január 29. – 10.30.....	268
1989. február 1. – 6.00	269
1989. április 4. – 18.30.....	269
Hívek könyörgései	272
1986. november 30. Ádvent 1. vasárnapja.....	272
1987. november 29. Ádvent 1. vasárnapja.....	272
1987. december 6. Ádvent 2. vasárnapja	273
1987. december 13. Ádvent 3. vasárnapja	273
1987. december 20. Ádvent 4. vasárnapja	274
1986. december 25. Karácsony	274
1987. december 25. Karácsony	275
1986. december 26. Szent István vértanú	275
1987. december 26. Szent István vértanú	276
1987. december 27. Szentcsalád ünnepe.....	276
1988. január 1. Újév, Mária Istenanyaságának ünnepe	277
1988. január 3. Vízkereszt ünnepe	277
Függelék.....	279
A kommunizmus áldozatainak emléknapjára	279
Legyetek hűek a szabad Magyarországhoz!	282
Mindszenty bíboros megnyilatkozásaiból.....	283
VIII. rész – 2007	297
Hívek könyörgései 1986.	297
1986. január 1. Újév.....	297
1986. január 5.....	297
1986. január 26.....	298
1986. február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony.....	298
1986. február 9.	299
1986. március 2.	299
1986. március 30. Húsvétvasárnap	300
1986. március 31. Húsvéthétő	300
1986. április 6.....	301
1986. április 13.....	301
1986. július 6.....	302
1986. július 13.....	302
1986. július 20.....	303
1986. július 27.....	303
1986. augusztus 31.....	304

1986. szeptember 14.	304
1986. szeptember 28. Szentírás vasárnapja.....	305
1986. október 5.	305
1986. október 12.	306
1986. október 19. Pápa székfoglalója	306
1986. október 26. Missziós vasárnap	307
1986. november 2. Halottak napja	307
1986. november 9. Latheráni bazilika felszentelése	308
1986. november 16.....	308
1986. november 16. Nagykorúság Krisztusban	309
1986. december 21.	309
Hívek könyörgései 1987.	311
1987. január 1. Újév.....	311
1987. január 4. Vízkereszt	311
1987. január 18. Árpádházi Szent Margit	312
1987. február 8.	312
1987. február 22.	313
1987. március 8.	313
1987. március 22.	314
1987. március 29.	314
1987. április 12. Virágvasárnap	315
1987. április 19. Húsvétvasárnap	315
1987. április 26.....	316
1987. május 10. Papi hivatás vasárnapja	316
1987. május 17.	317
1987. május 31. Mennybemenetel	317
1987. június 21.....	318
1987. június 28.....	318
1987. július 5.....	319
1987. július 12.....	319
1987. szeptember 13.	320
1987. szeptember 20.	320
1987. szeptember 27. Szentírás vasárnapja.....	321
1987. október 4.	321
1987. október 11.	322
1987. október 18.	322
1987. november 1.....	323
1987. november 8. Imádkozás	323
1987. november 15. Szülők tisztelete	324
1987. november 22. Krisztus Király	324
Útravalóul	325
IX. rész – 2009.....	326
Hívek könyörgései 1988.	326
1988. január 10.....	326
1988. január 31.....	326
1988. február 14.....	327
1988. február 28. Nagyböjt 2. vasárnapja	327
1988. március 6. Légy őszinte!	328
1988. március 13.	328
1988. március 20.....	329

1988. március 27. Virágvasárnap.....	329
1988. április 10. Fehérvasárnap	330
1988. április 17. Húsvét 3. vasárnapja Szent Jobb Esztergomban.....	330
1988. április 24. Papi hivatások vasárnapja	331
1988. május 8. Húsvét 6. vasárnapja.....	331
1988. május 22. Pünkösdvasárnap	332
1988. május 29.	332
1988. június 5. Úrnapja.....	333
1988. június 12.	333
1988. szeptember 11. Évnyitás	333
1988. szeptember 16.	334
1988. október 9.	334
1988. október 16.	335
1988. október 23.	335
1988. október 30.	336
1988. november 6.....	336
1988. november 13.....	337
1988. november 20.....	337
1988. november 27.....	338
1988. december 4.....	338
1988. december 11.....	338
1988. december 18.....	339
Hívek könyörgései 1989.	340
1989. január 1.....	340
1989. január 8. Vízkereszt	340
1989. január 15.....	341
1989. január 22. Árpádházi Szent Margit	341
1989. január 29.....	341
1989. február 5.....	342
1989. február 12.....	342
1989. február 19.....	343
1989. február 26.....	343
1989. március 5.....	344
1989. március 12.....	344
1989. március 19.....	345
1989. március 26.....	345
1989. április 2.....	345
1989. április 9.....	346
1989. április 16.....	346
1989. április 23.....	347
1989. április 30.....	347
1989. június 4. Hálaadás	347
1989. szeptember 10.....	348
1989. szeptember 17.....	348
1989. szeptember 24.....	349
1989. október 1.....	349
1989. október 8.....	349
1989. október 15.....	350
1989. október 22.....	350
1989. október 29.....	351

1989. október 29.	351
1989. november 5.	351
1989. november 12.	352
1989. november 19.	352
1989. november 26. Krisztus Király	353
1989. december 3.	353
1989. december 10.	353
1989. december 17.	354
1989. december 24.	354
1989. december 25.	355
1989. december 31. Szentcsalád	355
Hívek könyörgései 1990.	356
1990. január 7.	356
1990. január 14.	356
1990. január 21.	356
1990. január 28.	357
1990. február 4.	357
1990. február 11.	358
1990. február 18.	358
1990. február 25.	359
1990. március 18.	359
1990. március 25.	359
1990. április 1.	360
1990. április 15.	360
1990. április 21. Máriaremete	361
1990. április 22.	362
1990. április 29.	362
1990. május 6.	362
1990. május 13.	363
1990. május 20. Közösségi Tájékoztatás világnapja	363
1990. május 27. Elsőáldozás	364
1990. június 3.	364
1990. június 10. Hálaadás	365
1990. szeptember 16.	365
1990. szeptember 23.	365
1990. szeptember 30.	366
1990. október 7.	366
1990. október 14.	366
1990. október 21.	367
1990. november 4.	367
1990. november 11.	367
1990. november 18.	368
1990. november 25. Krisztus Király	368
1990. Advent 1. vasárnapja	369
1990. december 2.	369
1990. december 9.	369
1990. december 16.	370
1990. december 23.	370
1990. december 25.	370
1990. december 30. Szentcsalád	371

X. rész – 2010	372
Hívek könyörgései 1991.	372
1991. január 6.....	372
1991. január 13.....	372
1991. január 20.....	372
1991. január 27.....	373
1991. február 3.....	373
1991. február 17.....	374
1991. február 24.....	374
1991. március 3.....	374
1991. március 10.....	375
1991. március 17.....	375
1991. március 24.....	375
1991. március 31.....	376
1991. április 7.....	376
1991. április 14.....	377
1991. április 21.....	377
1991. április 28.....	377
1991. május 12.....	378
1991. május 19.....	378
1991. május 26.....	378
1991. június 9. Te Deum.....	379
1991. szeptember 8. Veni Sancte.....	379
1991. szeptember 15.....	380
1991. szeptember 22.....	380
1991. szeptember 29.....	381
1991. október 6.....	381
1991. október 20.....	381
1991. október 27.....	382
1991. november 3.....	382
1991. november 10.....	382
1991. november 17.....	383
1991. november 24.....	383
1991. december 1. Ádvent 1. vasárnapja	383
1991. december 8. Ádvent 2. vasárnapja	384
1991. december 15. Ádvent 3. vasárnapja	384
1991. december 22. Ádvent 4. vasárnapja	384
1991. december 25. Karácsony.....	385
1991. december 29.....	385
Hívek könyörgései 1992.	386
1992. január 6.....	386
1992. január 12. Jézus megkeresztelkedése.....	386
1992. január 19.....	386
1992. január 26.....	387
1992. február 2.....	387
1992. február 16.....	387
1992. március 8. Nagyböjt 1. vasárnapja	388
1992. március 15.....	388
1992. április 5.....	389
1992. április 19. Húsvét	389

1992. május 17.	389
1992. május 24.	390
1992. szeptember 6. Veni Sancte	390
1992. november 29. Advent 1. vasárnapja	390
1992. december 13. Advent 3. vasárnapja	391
Hívek könyörgései 1993.	392
1993. február 14. Évközi 6. vasárnap	392
Veni Sancte	392
Irodalomjegyzék	394
Képek jegyzéke	397

Mottó

*„Ne sirassatok engem.
Ha szerettek, csendes örömmel nézzetek utánam.
Én egy órával előre mentem és várlak a lakóhely ajtajában,
amely örökre egyesít velem. Várakozzatok!
Boldog, ki csendességben várja az Isten idejét.
Viszontlátásra. Ámen.”*

(Sík Sándor kiadatlan verse, amelyet temetések alkalmára, magánhasználatra írt, és Bölcsvölgyi atya is nagyon sokszor idézte.)

Bevezető az I-X. kötetekhez

Az igaz vallásos hit az Isten kegyelme, amelyet mindenkinek felkínál. Az ember, ha egyszer döntött a jó mellett és ebben kitart még áldozatok árán is, erre való tekintettel az Isten egyre több segítő kegyelmet ad. A megszentelő kegyelem az üdvözülés egyik feltétele. Ha valaki irgalmas, az Isten még inkább az lesz vele. Az üdvösségért érdemes minden áldozatot meghozni!

Tizenkét esztendeje hunyt el **Bölcsvölgyi Zoltán** áldozópap, a budapesti Árpádházi Szent Margit Templom akkori plébánosa. Ez a működési helye a tizenharmadik volt, ahol papi pályafutásának utolsó harminc esztendejét töltötte. Egy papnak legfőbb hagyatéka egy plébánia, egyházközség életében az ott elmondott prédikációi és hittanórái. A korábbi évtizedekből – legjobb tudomásom szerint – igen kevés anyag maradt fenn, ha egyáltalán valami is fennmaradt. Az atya mindig bízta hallgatóságát, hogy jegyezzék le a hittanórákon, katekéziseken elhangzottakat. A tanításokat hallva és magamban feldolgozva belső indítást éreztem arra, hogy mindez megmaradjon az eljövendő generációknak is, lelkük épülésére, mint ahogyan mi is ebből épültünk és élünk egy ugyancsak nem könnyű, istenellenes korszakban. Így kerültek rögzítésre a jelen kötetben közreadott anyagok, amelyek csupán egy töredékét képezik az egy évtized (1986–1996) alatt elhangzott és megőrzött homíliáknak, egyéb megnyilatkozásoknak. Egyre kevesebb azoknak a száma, akik még személyes emlékeket őriznek Bölcsvölgyi atya papi működésének első évtizedeiről. Az emlékeket a még élő tanúk személyes élményeivel tovább lehetne bővíteni! Az alábbiakban két rövidebb írásban emlékezem meg volt hittantanáromról, és – különbségünk ellenére – egyben jó barátomról, Zoltán atyáról. Nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy az isteni kegyelem lehetővé tette, hogy őt megismerjem. A két írásban részben személyes emlékeimről is beszámolok.

Az alábbiakban volt börtöntársának, néhai Pálos Antal jezsuita atyának véleménye, valamint egy volt hittanos tanítványának visszaemlékezése olvasható, amely – a megelőző isteni kegyelem után – biztatást ad a bevezetőben elmondottak további folytatására.

»Jól tudom, hogy a főváros egész területéről tódultak a Lehel téri templomba a fiatalok, hogy Bölcsvölgyi atyát hallgassák. És azt magától az atyától tudom, hogy egy-egy katekézis elkészítésére mennyi időt fordított: napokat! Azzal tisztában kell lenni, hogy az írás soha nem helyettesítheti az élő beszédet, de az írásban rögzített mű is sokak megvilágosításához, a jóban való szilárdláshoz vezethet. Zoltán atya gondolatainak megőrzése és továbbadása nemcsak önmagában érték, hanem nagy dokumentuma annak, hogy a bolsevizmus sötét éveiben is lehetett tisztán, az evangélium szellemében hirdetni Isten országát. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy ezt a nagyszerű anyagot sokan ismerjék és továbbítsák azok felé, akik még fogékonyak az evangélium igazságainak befogadására. Nagyon kíváncsi lenne, ha ez az ismertetés sok száz és ezer helyre elkerülne, és az emberek tömegei okulnának belőle. További ez-irányú munkálkodásodra Isten áldását kérem!«

(Pálos Antal SJ. Piliscsaba, 2001. június 10.)

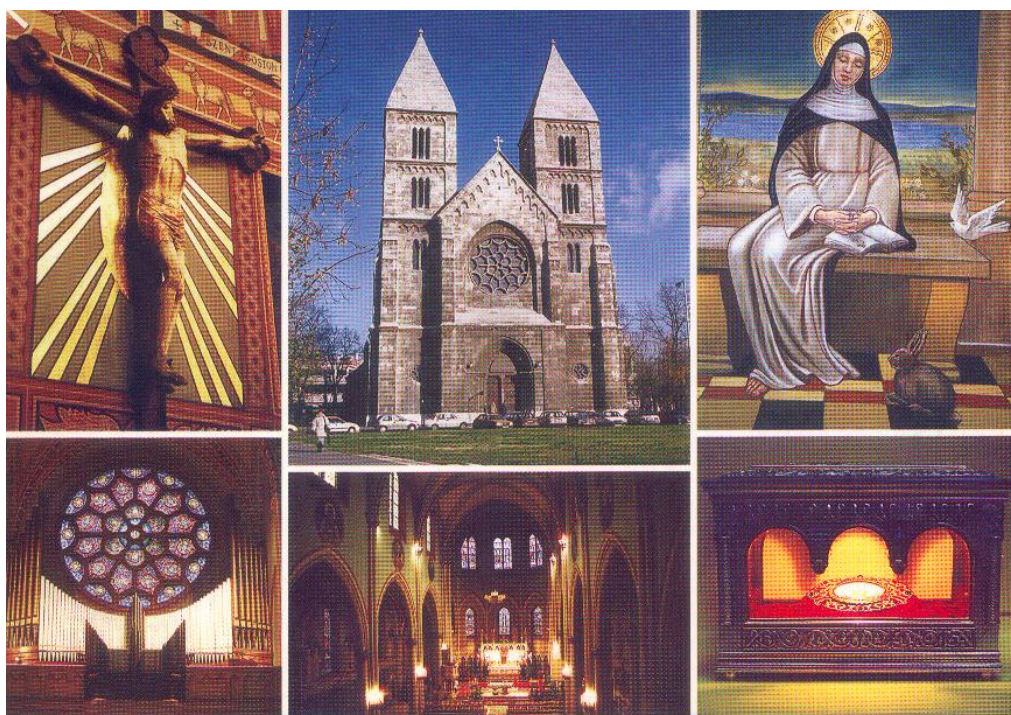
»Fantasztikus volt újra olvasni Zoli bácsi beszédjeit. Én ezeket közel 15 éve hallottam, Zoli bácsi már csak egy távoli szép emlék volt számomra, és ahogy kezembe vettem a

beszédeit, úgy éreztem, mintha csak tegnap lett volna: hallottam a hangját, láttam, ahogy mosolyog; az egyénisége, a szavaiból áradó erő átsütött ennyi év távolán, és olyan valóságossá tette őt magát, hogy az ember beledöbbent! Valóban csodálatos ember volt, igazi példakép sokunk számára!«

(Az 1980-as évek második felében egyik volt tanítványának emlékezése)

Utolsó működési helyére, a budapesti Árpádházi Szent Margit Templomba történt plébánosi kinevezésének 20. évfordulóján, valamint a börtönből való szabadulásának 45. évfordulóján beszédei, elmélkedései szolgálgják ennek az Istentől eltávolodott világnak a megtérítését.

2008. Húsvétján
Krajsovszky Gábor

Hűségesen követte az Urat

Megemlékezés Bölcsvölgyi Zoltán atyáról halálának 10. évfordulóján

A nyolcvanas évek legelején ismertem meg a budapesti Árpádházi Szent Margit templomban Bölcsvölgyi Zoltán atyát egyik vasárnap, a 9 órai diákmisén. Jézus szeretetéről tanított lebilincselő homíliájában, amelyet a legkisebbektől korhatár nélkül mindenki igencsak szívesen hallgatott. Ezt mutatta a diákmiséken rendszeresen résztvevő másfél-, kétezer ember jelenléte is. A főváros szinte minden részéről, sőt, még távolabbról is szinte tödultak ebbe a templomba, hogy Bölcsvölgyi atya prédikációit, tanítását hallgassák. A diákmiséken túl, a hónap első vasárnapjain tartott ifjúsági szentmiséken is rengeteg ember vett részt.

Mi vonzotta ennyire az embereket, hogyan tudta Zoltán atya szinte sokszor csak egy szempillantás alatt „az ujja köré csavarni” a híveket? Elsősorban közvetlenségével, és őszinte, nyílt szókimondásával. Papi működésének nagy része kegyetlen történelmi korszakra esett: Magyarországot egy nyíltan Isten-ellenes rendszer tartotta uralma alatt, legfőképp a Katolikus Egyházat. Ebben a légkörben – a nyolcvanas évek látszat-enyhülése ellenére is – nem kis bátorság kellett ahhoz, hogy a legnagyobb nyilvánosság előtt is felemelje szavát a magyar ifjúság legmélyebb lelki megrontása, a kötelező ateista nevelés ellen; azután ahhoz, hogy Mindszenty József bíborost, szentelő főpásztort a 20. század legnagyobb példaképeként állítsa tanítványai, hallgatósága elé egy olyan légkörben, amikor Mindszenty személyét sajnos még hivatalos egyházi részről is – teljesen alaptalanul és jogtalanul – súlyosan elmarasztalták. Azután még – legfelsőbb egyházi tiltás (!) ellenére is – bátran levetítette Franco Zefirelli világsikerű filmjeit Jézus életéről, az Ószövetségről, az Apostolok cselekedeteiről. Ezt a bátorságot hamar és sokan felismerték, és ezért a hívek különös tisztelettel és megbecsüléssel voltak személye iránt. Érezték, velük van, mellettük áll a leggonoszabb diktatúra idején is! A hitvallók sorsát ő sem kerülhette el: a 60-as évek elején ellenségeitől „kiérdemelte” a börtönt a legsúlyosabb rágalmak, valamint pszichikai-fizikai erőszakkal „fogalmazott” vádpontok alapján. Erről Tertullián szavai juthatnak eszünkbe: „Bizonyos vádlók vádja nekünk dicsőségünk.” Zoltán atya – Krisztusért, a magyar ifjúságért – ezt is vállalta. És szava, személye ettől lett igazán hiteles!

Ebben a megemlékezésben közösen adjunk hálát az Istennek, hogy ő megadatott nekünk, hogy őt mi hallgathattuk. A hívők reménységével bízunk abban, hogy a Jóisten színe előtt már közbenjár mindnyájunkért; az atya szavai a léleknek egy-egy építőeleme voltak. Amint ő mindig is hirdette, szüntelenül meg kell újítanunk életünket Krisztusban. Rendíthetetlen hite, lelki komolysága élessze fel a megújulásra való kemény küzdelem őszinte vállalását, különösen azokban, akik hallgathatták őt, és tanítványai lehettek!

Krajsovsky Gábor

Személyes emlékeim Bölcsvölgyi Zoltán atyáról

A nyolcvanas évek legelején ismertem meg a budapesti Árpádházi Szent Margit templomban *Bölcsvölgyi Zoltán* atyát egyik vasárnap, a 9 órai diákmisén. Jézus szeretetéről tanított lebilincselő homíliájában, amelyet a legkisebbektől korhatár nélkül mindenki igencsak szívesen hallgatott. Személye, szavai az első perctől mély benyomást tettek rám. Miután egy kicsit jobban megismertem őt, megtapasztaltam nagy nyitottságát és rendkívüli emberismeretét és emberszeretetét. Az első néhány diákmise után többször személyesen is elbeszélgettünk. Ekkor már a Nagyböjt kezdődött – akárcsak most, 25 esztendő elmúltával – és Húsvétot követően a templomi elsőáldozási szentmise időpontja is kitűzésre került. Én addig rendszeres hitoktatásban még nem részesültem, így különösen nagy örömmel jöttem a keddi esti ifjúsági hittanórákra is. A gimnázium első évét végeztem akkor, állami gimnáziumban. Zoli bácsi mindjárt adott is egy könyvet, amiből tanulhattam hittant – Elsőáldozók hittankönyve volt a címe. Én nagyon szerettem volna elsőáldozó lenni még abban az évben, de azt is tudtam, hogy ennek feltétele a legalább egy esztendőn keresztül történő rendszeres hittanóra járás és hittantanulás. Zoli bácsinál ez nem jelentett problémát. Nem kellett egy évet „késnem”; ő maga, szombat délutánonként külön foglalkozott velem. Ez az időszak meghatározó volt életemben, főként hitbeli, vallási kérdések tekintetében. Akkor én rengeteget kérdeztem tőle és ő sokszor csak egy-egy rövid mondattal, de egy életre helyre tudott tenni problémákat. Első szentgyónásomat is nála végeztem. A növekedést Isten adja, de Ő embereket is felhasznál a szántáshoz és a vetéshez. Azt, hogy én egy személyes ismeretségből kifolyólag ebbe a templomba és őhöz kerültem, életem egyik legnagyobb kegyelmének tekintem.

Az első szentáldozást követően továbbra is ugyanúgy folytattuk személyes beszélgetéseinket, amelyekben sok olyan kérdés is szóba került, amelyről – az akkori magyarországi helyzetből kifolyólag – nyilvánosan nem lehetett beszélni. Sok személyes emléket mondta el Mindszenty bíborosról, az ő nagyságáról, hazát, kereszténységet mentő hősies magatartásáról. Mindszenty bíboros Zoli bácsin keresztül megismerve vált példaképemmé. Azután beszélt a 60-as években börtönben megélt időszakáról is, az eseményeket sokszor a legapróbb részletességig feltárva. Én döbbenet hallgattam ezeket a beszámolókat, és azokból rengeteg emberismeretet, hősies keresztény kitartást, és az Isten-ellenesség lélek-, és sokszor testet is megölő kegyetlenségét ismerhettem meg. Mindezeket természetesen a legnagyobb bizalommal adta át és én ezeket ugyanilyen bizalommal kezeltem. Éreztem, hogy mérhetetlen lelki kincsek birtokába kerültem!

Két év sem telt el, amikor egyszer Zoli bácsi – szentmisén való áldoztatásomkor – mélyen a szemembe nézve azt mondta: „legközelebb ministrálsz”! Ez volt az ő meghívása. Akkortól pedig – eleinte még kissé félszegen – a szentmiséin már ministránsaként vehettem részt. Ez rendkívül szép feladat volt számunkra, akik ministráltunk. Emlékszem, az egyik diákmisén 64 ministránssal vonult ki Zoli bácsi az oltárhoz! Ez valóban „rekordnak” számított!

Ő volt az, aki segített nekem abban is, hogy másodikos gimnazista koromban átiratkozhassam a budapesti Piarista Gimnáziumba, ahol nem várt könnyű élet, de ha újra döntenem kellene, ma sem döntenék másképpen! Azután – már egyetemista koromban – jött egy váratlan esemény, Zoli bácsi súlyos betegsége. Akkor is találkoztunk, bent a kórházban – az Isten végtelen irgalmában és a Szűzanya kegyelemkiosztó segítségével erősen bízva – és néhány hónap elteltével ismét ott folytathatta apostoli munkáját, ahol kényszerűségből abba kellett hagynia.

A későbbiekben rajta keresztül ismerhettem meg az esztergomi egyházmegye egyik legnagyobb (és legidősebb) papját, Erdős Mátyás atyát, aki a negyvenes években Zoli bácsi lelki igazgatója és dogmatikatanára volt az esztergomi szemináriumban. Vele is 18 évig tartó – nagy korkülönbségünk ellenére is – baráti kapcsolatba kerültem. Ez mind-mind Zoli bácsi kezdeményezéséből indult ki!

Azután, az 1989-es változásokat követően, amit addig a „kamrában és rejtekben” (Mt 6,6) mondott el, abból nagyon sok mindent már a „háztetőkről” (Mt 10,27) hirdetett. A kilencvenes évek közepe felé újra többször felkerestem őt, és láttam rajta, hogy nagyon igényli a jó beszélgetést, legtöbbször humoros, érdekes témákról.

A házasságkötésem előtti jegyes-oktatás alkalmával, 1994-ben többek között ezeket mondotta: „Minek a felbonthatatlanság a házasságban – kérdezik sokan. *Mert anélkül az ember nem ad mindent bele.* Bolond lenne! Ez az a gondolat, amivel a fiatalok nagyon nehezen barátkoznak meg. Krisztus ezt a szeretetet mutatta be. Mi is az Egyház, kikből áll? Ehhez meg kell nézni az Egyházat Krisztustól kezdve az első száz éven át és utána – az alapokhoz kell visszamenni. Milyen alaptanítást adott, mit akart Krisztus. A *hiteles* keresztények mutatták be ezt. Nem azok, akik mondták csak, hogy azok (keresztények). Sok meghamisított dolog volt. Az Egyház: nem csak a papok, nem csak az egyháziak. És ez a hiteles krisztusi tanítás *töretlen*; az egyháziak nem azok, de az Egyház az igen! Ha *tisztességes nevelése* van valakinek, arra az Isten – a jól megalapozott természetesre – tud természetfelettit építeni! Az összefogás legyen köztetek – ha ez van, akkor a mindent összefogó Isten felé is odafordulva legyen!”

Ezt a „tisztességes nevelést” adta Zoli bácsi az őt megismerőknek, mindazoknak, akikkel a 13 működési helyén kapcsolatba került. A személyes emlékeken keresztül talán sikerült egy kicsit újra felidézni az ő – bátran mondhatjuk – karizmatikus egyéniségét, és így adjunk hálát érte az Istennek, hogy hallgathattuk őt, és tanítványai lehettünk!

Krajsovszky Gábor

I. rész – 2001

Bevezető

A papszentelés szertartásának egyik legmeghatóbb jelenete, amikor a szentelő püspök felsorolja a pap feladatait. A sok fontos közt az első: vezetni (előjárónak lenni), a második: prédikálni.

Az Anyaszentegyház sok évszázados meggyőződése, hogy a pap a szentmiseáldozat átélt bemutatása révén különlegesen szoros és termékeny kapcsolatba kerül a Szentháromság Egy Istennel. S így módon igehirdetése a megszentelő kegyelem bőséges kiáradása lesz a hitükben állhatatosan kitartó, vagy a bizonytalankodó hívekre egyaránt.

Sokat mondó tény, hogy boldog emlékü Mindszenty József bíboros hercegprímás úr ilyen röviden szerette összefoglalni papi és főpásztori működését: „Hirdettem az Igét”.

Bölcsvölgyi Zoltán atya szeretett prédikálni. A jelen füzet a Lehel téri Árpád-házi szent Margit templomban elmondott szentbeszédeiből ad válogatást.

Mint a legtöbb válogatás, természetesen ez sem teljes. Hiszen Zoltán atya sokhangú igehirdető volt.

Tudott szigorúan és keményen „mennydörögni”. Volt lágy, szeretettel teljes tónusa is, amivel vigasztalt, felemelt. Nagyon szeretett (és tudott!) a gyerekek nyelvén szólni; úgy, hogy az első széksorokat dugig megtöltő gyereksereg pissenés nélkül (sokszor tátott szájjal), ragyogó szemmel hallgatta „Zoli bácsi” mesés magyarozatát hitünk nehéz és komoly igazságairól. Máshogy beszélt, ha kisebb közösséghez szólt (szinte „bizalmasan”), és ha tele volt a templom – lelkes ünnepélyességgel.

Bár e válogatás nem a teljesség igényével készült, mégis pontosan kirajzolódik előttünk Zoltán atya papi arcéle. Aki ezeket a szentbeszédeket elmondta, mindenestül és visszavonhatatlanul átadta magát Krisztus ügyének. Papságával meg nem értések, sőt igazságtalan üldöztetés közepette is az egész Krisztust szolgálta. Ez a hitelesség (szavak és tettek pontos egybevághása) Bölcsvölgyi Zoltán atya papi egyéniségének a legszebb és legértékesebb vonása.

Hűségesen megfogadta a papszentelésben hallott intelmet: nem szónok akart lenni, hanem igehirdető, az Igazság Igéjének hirdetője. S mint ilyen, nem volt tekintettel egyébre, mint az Igazságra, vagyis Jézus Krisztusra.

Vagy tíz esztendővel ezelőtt történt, hogy gimnazista diákjaimmal egy dél-dunántúli kerékpártúránkon megálltunk a Zala megyei Kehidán, Zoltán atya szülőfalujában. Miséztem is a híveknek. Amikor megtudták, hogy pestiek vagyunk, a szentmise után közrefogtak és kérdezték, nem ismerem-e véletlenül „Bölcsvölgyi Zoltán atyát, aki Pesten egy nagy és szép templomban plébános, mert az atya az ő falujuk szülőtte”. Megörültek, amikor megmondtam, hogy ismerem; évek óta az ő templomában misézem. „Még mindig olyan őszinte beszédű, ember?” – volt az izgatott kérdés. Nagyon megnyugodtak, amikor kijelentettem, hogy még mindig őszintén beszél az igazságról.

Hadd álljon itt egy „őszinte” részlet az egyik megnyilatkozásából. „Ti nagyon sok mindent nem tudtok (szerette tegezni hallgatóit), mert hazudnak nektek, letagadnak mindent, példaképeinket sem ismeritek.” (Hittanóra, 1985.)

Öt évvel Zoltán atya halála után ijesztően igaz, hogy „nem ismerjük példaképeinket”. Pedig példaképek nélkül élni nem lehet!

E válogatás összeállítója krisztusi férfivá érését kiemelkedő módon Bölcsvölgyi Zoltán atya igaz papi egyéniségének és lelki vezetői munkájának köszönheti.

Isten áldása legyen minden embertársunkon, aki igyekszik példaképpé válni.

Budapest, 2001. Vízkereszt napján

Takáts Ervin
piarista

Homíliák

1989. június 10. – Az újmisés életútja

(1946. június 10. – 1989. június 10.)

Bölcsvölgyi Zoltán atya papszentelési beszédje, amely 1946. június 10-én, Pünkösdhétfőn, 55 esztendővel ezelőtt hangzott el az Esztergomi Bazilikában. A szentelő főpásztor Mindszenty József, bíboros, prímás, esztergomi érsek volt.

Kedves Új Papjaim! Kedves Híveim!

Utoljára másfél évvel ezelőtt szenteltem papokat; Veszprémbe, a törvényszéki fogház földalatti, katakomba-szerű, sötét helyiségében. Különös papszentelés! Fogoly volt a szentelő, foglyok voltak a szentelendők.

A 10 kispapnak volt egy gyertyája, egy karingje és egy miseruhája, de mindegyikre jutott külön fegyveres fogházőr.

A szentelésen ott volt a királyi törvényszék derék, hívó elnöke; kívülről részt vett 16 fogoly pap és 20–25 világi fogoly.

Történt pedig ez a szentelés az Egyház nagy szabadságvédőjének, Szent Ambrus püspöknek az ünnepén, 1944. december 7-én.

Abban a tudatban fogtam a szentelés fölséges szertartásához, hogy az nem fejeződhetik be, mert jöhet az ipari vidékeken gyakori repülőtémadás, a közeli megszálló hadsereg és a beígért rabszállító autó, amely a szentelőt is, szentelendőket is, a résztvevők egy részét is elviszi – amit jeleztek – a komáromi Csillag-erődbe, vagy Köhida fegyintézetébe.

Isten úgy akarta, hogy a három akadály egyike sem akkor, hanem később következzen be.

Azon a veszprémi szentelésen azt mondtam az Üdvözítővel a szenteltekhez: „Íme, úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé.” (Mt 10,16)

Ma nektek sem mondhatok, fiaim, egyebet.

Főegyházmegyénk túladunai gyönyörű részében meghaltak az emberi jogok akkor, amidőn az egész világra életbe léptették sokféle chartákkal azokat. Kihirdették öt világrésznél a félelem-, rettegés- és nyomormentes békét, a Csallóköz tájára húzódott megsűrűsödve a félelem, rettegés, nyomor. Vásári barmok sorsára jutottak ott szegény katolikus és egyéb magyarok. Tízezrével maradtak távol a feltámadási körmenettől, mert nem énekelhették édes anyanyelvükön: feltámadt Krisztus e napon. A kicsike elsőáldozók, akik aligha vétettek még valamely más népnek, vagy államnak, akárhányszor még templomban sem végezheték akadálytalanul az előkészületet. Nagy szenvedés azon töprengeni, miként lehet, ha kell, magunkkal vinni a temetőkből 30 nemzedék hamvait.

De a világ más táján is van-e tisztelete a Tízparancsolatnak, az V-X-nek?

Mindenesetre ti ma is fontos, nagy hatalommal mentek ki a világba.

Még cseng, de csengjen is fületekben: sacerdotem oportet offerre (a papnak áldozatot kell bemutatni), de magatokat, életeteket is áldozátok fel, benedicere (megáldani), de áldjátok meg bántalmazóitokat és üldözőiteket is, praeesse (előljárni) – elmondhatjátok az Üdvözítővel: főreg vagyok, nem ember; de *ha a világ 5–10 feje üdvözülni akar, akkor élétek térdel*, praedicare (hirdetni, prédikálni) – a Megfeszítettet és mellette a Fájdalmas Anyát, aki népetek vigasztaló Nagyasszonya, baptizare (keresztelni) – a világ

akadékoskodik nektek, ti kaput tártok neki érte az örökkévalóság felé a keresztséggel, a bűnbánat szentségével.

Ti töltekeztetek a szent tudományokkal és ékesítettétek erényekkel lelketeket, mint a korábbi kispapok is tették; de a hívek tudják, hogy ezen kívül ti az ostrom nehéz idején szolgálatára álltatok Esztergom viharvert népének, testi munkával helyreállítottátok az utánatok jövő papi nemzedékeknek az Alma Matert, részt vettetek annak fenntartási gondjaiban.

Maradjatok ebben a lelkeségben továbbra is. **A reverendába sok sáros csizmát**

beletörölhetnek, nem számít, a reverenda volt és marad a legedzettebb emberi ruha.

Utoljára álljatok oda Prohászka szobra elé és szívjátok magatokba az ő eligazító jelmondatát:

Dum spiro, spero (amíg élek, remélek). Amíg csak lélegzem, remélek a gyűlölet fölött a szeretet végső győzelmében. Ámen.

Lelőhely és irodalom:

Igazság és szeretet – Budapest, 1946.

Mindszenty Okmánytár I. – München, 1957.

Egyházam és hazám I. – Esztergom, 1991.

Mindszenty József bíboros
esztergomi érsek
Magyarország hercegprímása
1892–1975

„Így engedtek el bennünket az útra. Ne féljünk, hogy a reverendánkat sáros csizmájukkal döröglik be, a reverenda edzett ruha. *A 40 esztendő átéltek úgy, hogy akik gyaláztak bennünket, elhullottak, vagy elhullanak, akik áldottak minket, azok velünk együtt áldottan élnek.* Azért imádkozzatok papjaitokért, általában a papokért, a kispapokért, hogy legyenek hűségesek a jóban, a hívek szolgálatában és Krisztus útjának egyengetésében, amely az egyetlen út az örök élet felé. Ebből a főpásztori szózatból lehet okulni, lehet tanulni!”

1985 Hittanóra –

„Láttam a sátánt: mint villám, úgy bukott le az égből.”

(Lk 10,18)

„Nekem nagy példaképem szentelő főpásztorom, Mindszenty József, aki csodálatos hősiességgel védte minden porcikájával a magyar Egyházat és a magyar kereszténységet. Letartóztatása után már nem találkozhattam vele, ezüstmisémre küldött egy fényképet magáról, amely ma is ott függ a szobámnak a falán. Ti nagyon sok mindent nem tudtok, mert hazudnak nektek, letagadnak mindent, példaképeinket sem ismeritek. Engem mindig az éltetett, ha gyerekek között lehettem és taníthattam.” (Hittanóra, 1985., Árpádházi Szent Margit Templom)

Szöke János atya így ír Mindszenty bíboros, valamint az ő szellemiségét követők magvetésének magyarországi sarjadásáról: „Mindszenty határozott iránymutatásának másik gyümölcse a mai vallásos ifjúság tartása. A bíboros újra meg újra hangoztatott alapelve volt a belső ellenállás, ami nála a Jézushoz és a hithez való állhatatos hűséget jelentette, bármilyen földi szemmel nézett bukás és kudarc ellenére is. Az otthon élő, kitűnő szellemű vallásos ifjúságot azok a papok nevelték, akik ezt a belső ellenállást megtanulták a hétköznapi életben gyümölcsöztetni. Sokan közülük megjárta a börtönt, mindegyikük a rendszeres áthelyezést. A káplánságnál nemigen vitték többre, de ez a beosztás a legmegbecsültebb egyházi rang az igényes vallásos ifjúság szemében.” (Füzér Julián: Szentnek kiáltjuk Katolikus Magyarok Vasárnapja Youngstown, Ohio, USA, 1987 Benne: Szöke János: A csökönység és az állhatatosság különbözőségéről 357–358.)

Az Egyház helyzetéről és a békepapi mozgalomról a Nyugaton megjelent Magyar Egyházi Tájékoztató II/2. számában szereplő „Az Egyház helyzete és a békepapi mozgalom Magyarországon” című cikkében az alábbiakat olvashatjuk: „Sem Isten, sem párt nem érdekli az emberek többségét otthon. Tehát a Biblia épp úgy ki van lúgozva, ki van kapcsolva, mint ahogy már nem érdekli a szülőket a lelkiismeretükben a hitoktatásra való beíratás kötelezettsége. Általában nincs ifjúsági pasztoráció, kórházi pasztoráció, egyesületi élet, szerzetesség, zsinat utáni friss levegő. Egyszóval: a katolikus egyháznak nincs szabad működési lehetősége. Ha egy pap lányokkal foglalkozik eredményesen, akkor angyaltipró, parázna, nőcsábász. Ha fiúkkal foglalkozik eredményesen, akkor homoszexuális, nagyobbaknál illegális csoportok vezetője, szervezője. Ha általában eredményesen foglalkozik az ifjúsággal, akkor a plébánosok és a többi kolléga együttesen fúrják meg az ifjúsági lelkipásztort. Miért? Egyrészt a gyermek révén a szülők is megkedvelik az ifjúsági lelkipásztort. Emiatt kevesebb „napfény” esik a többi kollégára. Másrészt a gyermekeknek szóló prédikációt szívesen hallgatják a felnőttek is és ebből – eo ipso – „jobban beszél” az ifjúsági lelkipásztor, mint a többi pap, akik jóllehet, talán alaposabb és nagyobb „szónoklatokat” vágnak ki, de mégsem olyan érdekesek, mint a gyermekeknek egészen egyszerűen és minden esetre nagyon színesen beszélő ifjúsági lelkész, hitoktató, vagy káplán.” (Vasárnapi Levél 1968. 5–6. sz. 299–300.)

1979. december 25. – 18.30 – Karácsony

Drága Jó Testvéreim, hát azt hiszem, hogy lassan mindenki kifáradt már, hiszen részben a Szent Ünnephez való előkészületi tevékenység, a sokféle elfoglaltság, azután magának az ünnepnek a lebonyolítása odahaza a család körében; akárhogy is vesszük, energiát vesz el, és úgy kifárasztja az embereket. Azért én mégis olyan döbbenetesen csodálkoztam azon, hogy például délelőtt, a 9 órai szentmisén olyan szép tömeg volt, amely ritkán verődik össze, ámbár az éjféli misén is részt vett a gyermekeknek és a szülőknek is a nagy része. Az őszintén jól esett, mert hiszen a lelkipásztor csak ilyenkor tud örülni, amikor látja azt, hogy a hívek lelkében az áldozatkészség jelen van.

És éppen az Úr Jézus Krisztus születésünnepe a nagy áldozatnak az ünnepe, az áldozathozatalnak az ünnepe. Mert hiszen mit jelent nekünk ez a születésnap, ha nem azt, hogy Isten a legnagyobb áldozatot hozta értünk. Értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért szállott le a mennyből, lett emberré. S ahogyan olyan sokszor imádkozzuk énekelve: vándorlásunk társa lett, mert szerette és szereti a világot, azért van közöttünk.

Na de azért egy picit talán érdemes elgondolkozni azon, hogy éppen ez az az ünnep, ami körül a legtöbb ellentmondás van a világban, a legtöbb megoszlás. És azok a keretek, amelyek ilyenkor úgy nagyjából egybe foglalják az embereket, amit úgy szoktak mondani, hogy ez az ünnep a szeretetnek az ünnepe, meg a családnak az ünnepe, azért ez a keret a mi számunkra ilyen formában nagyon, de nagyon silány, nagyon, de nagyon kevés. Éppen azért nem lehet csodálkozni, hogy a világ sok részén, de nem csak másutt, a nyugati országokban, hanem minálunk is, különösen a fiatalság egy részében, amelyik szeretné a lényeket látni, igen-igen sok lázadás veszi célba éppen a Karácsony ünnepét.

Egy döbbenetes írás van a kezemben, amelyik nem nagyon régen látott napvilágot egy nyugati katolikus folyóiratban, amelyben éppen ezt a problémát fejtegetik; és azért érdemes ám elgondolkozni rajta. Mert én nem tudom, hogy a világ hogy fog majd forogni a tengelye körül és a kereskedelem példának okáért, hogy fogja megoldani azt, ha tegyük föl – most nem prófétálok – eljön az idő, amikor nem december 25-én fogjuk ünnepelni Karácsony ünnepét, Jézus születésünnepe, mert egészen biztos, hogy nem december 25-én született Jézus, mint ahogy a keleti egyház nem is december 25-én, hanem január 6-án ünnepli az ünnepet. A nyugati egyház azért tette december 25-re, mert a Római Birodalomban a legyőzhetetlen fénynek a pogány ünnepét ünnepelték és ezt akarták kinyomni, kiseprűzni és helyébe tették az Örök Világosságnak, Krisztus születésének az ünnepét. És valószínű, lehetséges, mint ahogyan egyet-mást az ember úgy megpedz és meglát, hogy eljön az idő, amikor – ha a görög keleti egyházzal mi valamiféleképpen tárgyalni fogunk és valamiféle egység jön létre – könnyen lehet, hogy az Úr Jézus születése ünnepét majd január 6-án fogjuk ünnepelni, ami még talán valószínűbb is, mint a december 25.

Hogy mit fog csinálni a kereskedelem, meg az üzletek akkor december 25-ével, én arra nagyon kíváncsi lennék! Hogy fogják gyorsan átrakni a „Kellemes Karácsonyi Ünnepeket” mondjuk, január 6-ra; és hogy fogják az egész kereskedelmet átállítani – ezt én már csak azért kérdezem, mert számomra ez egy óriási nevetségnek a tárgya, mert az egészet kikacagom, ami ma a világban az Úr Jézus születése ünnepével kapcsolatban folyik.

Na, a cikk a következőket írja: „A megszokott, és megmerevedett társadalmi rend elleni felkelés hulláma egy évtizede körülbelül a Karácsonyt is célba vette. A nyugati nagyvárosok utcáin felbukkantak a „nagyapó karácsonya meghalt” feliratos táblák. Egy

német kabarészerző a karácsonyi harangokról szóló egyházi éneket így költötte át: ‘Szent Karácsony idején a kasszacsengők csengenek a legszebben’”.

Most ezeket a mondatokat vegyék szóról-szóra, mert ez így van! Én megpróbáltam végighallgatni lemezen, vagy pedig magnókazettákon az összes, például nyugati, nekem legalább meglévő karácsonyi dalokat. Annyi érzelmosséget, annyi csöpögösséget, annyi limonádét, annyi semmitmondást, annyi felületességet sehol, egyetlen egy ünneppel kapcsolatban nem hall az ember, mint éppen Karácsonnyal kapcsolatban, mert a központ az, hogy a karácsonyi időben tágra nyílnak az embereknek a szívei – ez az állandó, visszatérő refrén. De az, hogy megszületett az Isten, idejött közibénk és azért jött közibénk, hogy megfogja az embernek a szívét és átalakítsa az embert, hogy isteni emberré legyünk?! Eszibe se jut! És sajnos a világon ez van! Csilingelés, harangzúgás, egy kis mélabús zene. A televízióban, a rádióban hangulatos ez, az, amaz, amin a hívek általában ellágyulni szoktak; jaj, de szép volt a televíziónak ez az előadása, nem tetszett látni? Vagy a rádióban: Jaj, de szép volt, mert elénekelték a Mennyből az angyalt. És ezzel készen van a Karácsony, *s minden megy a maga ateista módján és a gyerekeknek még mindig azt tanítják az iskolában, hogy Jézus Krisztus legenda! Ez van a tankönyvekben!* Na, hát most szóljatok hozzá!

Nem igaz, hogy célba kell venni azt a szemléletet, ami elmanipulálta a Karácsonynak a lényegét a történelem folyamán?! Nem tettük mi, keresztények magunk is nevetség tárgyává az egészet? Én nem tudom, ki hogyan van vele – én otthagytam még a kis családi otthonomat is az este, bekaptam a kis vacsorát és aztán gyorsan, gyerünk vissza a szobámba és légy egyedül, csendben. Be se kapcsoltam semmit tegnap este, nem érdekelt. Többet ért számomra egy csendes elmélkedő Karácsonyeste, mint ha akármilyen csengő-zengő dalok között ünnepeltem volna. Sokkal mélyebben tudtam ünnepelni és sokkal jobban éreztem magamat. *Így talán csak akkor éreztem magamat, amikor a márianosztrai börtönben annak idején – amikor a nosztrai harangoknak a halk szava behallatszott, akkor a jóságos Werner atya – aki már meghalt, a nevét ismeritek – elkezdte énekelni és mi a kilenc zárkában egyszerre vele együtt végig énekeltük: dicsőség mennyben az Istennek, békesség földön az embernek, bár tudtuk azt, hogy 27-én le fognak rendelni bennünket és megfenyítene, mint ahogy meg is tették velünk. Két napi sötétzárkát kaptunk érte, de **megérte!** Számomra az egyik legnagyobb Karácsony ez volt! Többet ért mindennél!*

Célba veszik a Karácsonyt és jogosan. Igen, Svédországban a december 24-i, mértéktelen eszem-iszom és ajándékozási hullám ellen tiltakoznak.

Mit mond nekünk minderre Jézus? Azt, hogy van kiút. De a kiutat azt – hohó – azt nekünk kell ám kitaposni! És ha valaki azt mondja: ó, én már öreg vagyok ahhoz. Itt nincs öreg, Isten országában öreg nincsen! Azt mondja: „Nem kell meglepődnünk, hogy a fiatalok közül sokan nem vonzódnak már a Karácsonyhoz, hidegen hagyja őket.”

Látjátok – nem tudom, érdemes lenne most egy-két jó testvért idehívni, és ahol mondjuk, nagy gyerek van, olyan rebellis gyerek van a családban, aki úgy kilóg a sorból – s mondaná el, hogy ünnepelték meg a Karácsony estét. Én tudok eseteket! Ahol meggyújtották a gyertyát, és szegény nagymama cincogta – ne haragudjanak meg nagymamák, ne haragudjanak ám meg – cincogta a Mennyből az angyalt, hátul meg kuncorogtak a nagy gyerekek. De az ajándék – az kellett nekik! Ez a Karácsony?! Ez: Krisztus?! Ezt jelenti?! Övéi közé jött. Igen? És övéi befogadták? *Hát övéi nem fogadják be ma sem!*

Nagyon kevés, nagyon kevés szép Karácsony estét ünnepeltek a világon, nagyon keveset! A Szentatya ma kitért rá, amikor elmondotta a nagy beszédjét a Szent Péter téren a Szent Péter Templomnak a balkonján. S amikor közel száz nyelven kívánt karácsonyi ünnepeket. Magyarul azt mondta: „Jézus megszületett, örvendezzünk!” Óriási tapsvihar

fogadta. Jézus megszületett, örvendezzünk! Hát *ez* a Karácsony! Ezt jelenti számunkra. És az Ige, az Isten emberré lett!

Amikor Assisi Szent Ferenc először készítette el azt a kis ákombákomb Betlehemét, ott valahol az erdőben és kihívta oda a franciskánus testvéreket, akkor meztelen lábával állt ott és didergett és csak azt mondogatta: „Istenem, Istenem, hát Te ennyire szereted az embert?” Szinte lehetetlen elképzelni! Hol vagyunk ettől?

Most jó ám egy picit azért megpiszkálni a lelkiismeretünket, én magam is ezt teszem; hogy mi van bennünk az igazi Karácsonyból? Egy kis ellágyulás, egy kis hangulat – na, kell – nehogy azt higgyétek, hogy én Manicheus vagyok és egy sivatagi remete. Mert ha valaki szereti az örömet, én nagyon szeretem az örömet, de a tiszta örömet különösen.

És én azért tudtam örülni annak, hogy tegnap este, amikor ott befejeződött a gyerekeknek nagyon kedves kis ünnepe – nekem nagyon tetszett, mert sok gyerek volt – és utána akkor a nagyok elmentek és legalább húsz öreget meglátogattak. Csináltak nekik kedves karácsonyi kis hangulatot, amit éppen itt most hallgattam vissza néhány perccel ezelőtt magnón. Valahol gyorsan fel is vették, mert annyira tetszett nekik és annyira örültek neki. Valahogy én így képzelem el.

Mint ahogy a nyugati országokban a fiatalok így próbálkoznak, tehát egy más utat keresnek. Ezek a szokványos utak már nem tetszenek nekik, ennek kasszacsengő hangja van. Ennek nem a betlehemi halmok lágy szellő hangja van. És ennek a betlehemi harangokhoz semmi közük – nem is voltak ott harangok. De ahhoz se, amit az angyalok énekeltek, hogy dicsőség és békesség. Mert az embereknek a füle süket, a dicsőséget nem adja meg éppen azért a lelke zárt, nem tudja befogadni az igazi békességét. Ez az oka a világ nagy bajának ma, az emberiség óriási kínlődásának, hogy tetszik neki a felszín, amit a szemmel lát.

De megmondta a róka itt tegnap, hogy amit az ember lát, az csak a szem, a felszín, ami a lényeg, azt csak a szívvel lehet látni. *És az emberek elfelejtették azt, hogy a szívükkel is nézzenek!* Tehát át kell alakítani az embernek önmagát ahhoz, hogy krisztusi tudjon lenni.

Hát én nem tudom, talán Ti jobban tudjátok, milyen a szép Karácsony, én azonban így tudom elképzelni. Én azt hiszem, hogy Krisztusnak ez az elgondolása ma, mert ha ma megjelenne, egészen biztos, hogy nagyon egyszerű kis gúnyában jelenne meg; úgy, ahogyan a nagy francia író leírja abban a csodálatos elbeszélésében: Krisztus újra lejön, de amikor bemegy az iskolába a karácson'fa ünnepegre, akkor az igazgató kikergeti, mert itt ilyen jöttmentnek *nincs helye*; amikor végigmegy az utcán és megkérdezi a rendőrt, hogy miért ez a sok csomag, s amikor a rendőr ránéz: hát ki vagy te, honnan jöttél? Betlehemből. Hát az meg hol van? Azt se tudják, hogy ki az a Jézus Krisztus.

Istenem, Istenem! Kíváncsi leszek, majd elmondom – ha megtudom – az a kedves ifjú orvos, aki nálam járt nemrég Miskolcra és azt kérte, hogy segítsék neki abban, hogy a kórházban lévő gyermekek számára milyen Szentestét rendezzen. Hát megbeszéltünk egy pár szép, okos elgondolást, hogy mit tudna megvalósítani. De ha van még a világon egy olyan fiatal orvos, aki 25 esztendő és neki az a gondja, hogy – éppen, mivel inspekciós – akkor ő a gyermekek számára egy kedves Szentestét rendezzen.

S amikor megjelent nálam valamelyik – nem mondom meg, hogy melyik – gyermekvárosból nemrég valaki és azt mondta – küldték hozzám – hogy beszéljük meg azt, hogy tudna egy olyan Szentestét rendezni, ahol jól érzik magukat a gyerekek, mert eddig hiába próbálkozott, *nem ment!* Igaz, mind a kettőnek azt mondtam, egyre vigyázzanak: *ne hazudjanak, mert hazugsággal nem lehet Jézus Krisztus születése ünnepét ünnepelni.* Hazudni nem szabad!

Testvéreim! Azt kérjük az Úrtól, hogy ez a Születésünnep legyen a mi számunkra az újjászületésnek, az igazi újjászületésnek a napja, az áldott nap, amikor elindulunk egy másik úton.

Nem kell félni! A Szentatya maga is ezt mondotta ma és nekünk egyetlen irányítónk II. János Pál pápa. Szüntelenül Róma felé kell szegeznünk a figyelmünket, mert Rómából jön számunkra az eligazítás. Krisztus helytartójának a szava Krisztusnak a szava! És elmúlik Karácsony ünnepe és lelkipásztorok még a nevét se ejtik ki. Ma nem lehet pápa nélkül! A pápa üzenete, a pápa szava nélkül Krisztus születése ünnepét se lehet ünnepelni. Nem lehet pápa nélkül – mi keresztény katolikusok rómaiak vagyunk. Számunkra Róma jelenti az eligazítást és a fényt. Hát ezt kérjük, mert már a harangszó jelzi, hogy vége!

És most könyörögjünk, Testvéreim, a mi Urunk, Jézus Krisztushoz, Aki értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért jött le a földre és lett emberré.

Add, Urunk, hogy Szentséges atyánk mindig a Te üzenetedet közvetítse az egész világ számára!

Add, hogy feszült figyelemmel hallgassuk Szentatyánk üzenetét, és engedelmes lélekkel azt mindig megtartsuk.

Áldd meg azokat a családokat, ahol a Szentestén *Téged* fogadtak be otthonukba!

Add, hogy a szülők és a nevelők rádöbbenjenek arra, hogy Krisztus nélkül nem lehet szebb emberi életet építeni.

És add, hogy a gyermekek megértsék a te üzenetedet, amely nekik szól elsősorban, hiszen az Istengyermekséget közli velük.

Urunk! Azt írja az apostol: Benned megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete. Add, hogy ez a jóság és emberszeretet töltsön el minket, s rajtunk keresztül szétáradjon környezetünkre Általad, Aki élsz és uralkodsz mindörökké.

1988. december 25. – Karácsony, éjféli mise

Kedves Jó Testvéreim! Karácsony ünnepe van, hiszen már éjfélmúlt, az éjféli szentmise szövegét imádkozzuk. A szentmisét Ti ajánljátok fel saját szándékotokra, családokra, tagjaiért, a betegekért, öregekért, a fiatalokért, hogy a gyermekek ismerjék meg az *igazi* Jézust. A fiatalok nyissák meg lelküket az Út, az Igazság és az Élet előtt. Óriási problémákkal küszködünk, a felnőtt nemzedéknek súlyos gondjai vannak, s ezeket mind-mind most próbáljuk Jézus elé letenni, hiszen Ő mondotta: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és az élet terhét hordozzátok, én könnyíték rajtatok.”

Ezekkel a gondolatokkal nézzünk egy kicsit magunkba. Lehetséges, hogy vannak testvérek közöttünk, akik a szent estét nem kellőképpen, nem keresztény módon töltötték el. A keresztény ember Jézus születésének ünnepére, az éjféli szentmisére is önfegyellemmel készül. Vannak gondolataink, amelyekkel érdemes foglalkozni, elmélyülni azokban. Nekünk az Ünnep nem az eszem-iszom, a dínom-dánom, Karácsonyhoz pedig különösen nem illik, mégpedig azért nem, mert az a Jézus Krisztus, akit mi ünneplünk, az jászolban feküdt és szalmán. Nem volt otthona. Minden asszonynak ma, aki gyermeket vár – legyen az akármilyen szerencsétlen helyzetben, akármilyen társadalmi osztályban – van helye a kórházban, beszállítják, és ott megszüli gyermekét. Amikor a világ Megváltója a Földre jött, nem talált szállást, azért egy istállóban született. Gondolkoztasson ez el bennünket, mert ennek súlyos mondanivalója van valamennyiünk számára, akik sokszor *visszaélünk* az élet lehetőségeivel és az élet által felkínált alkalmakkal, amelyek nem mindig keresztények.

22 esztendeje, hogy itt vagyok ebben a templomban, és 22 év után mondhatnám először éjféli misén, hogy kedves híveim, azonban *nem mondom!* Nekem ne legyetek híveim, hanem legyetek Krisztus hívei, nekem pedig – ahogy én szeretnék Nektek lenni – legyünk Krisztusban testvérek!

Hát Krisztusban Kedves Jó Testvéreim! Jézus Krisztus megszületett és megszületik, Földre jön 1988-ban. Megjelenik a maga egyszerű, palesztinai ruhájában, egy nagy, fényes fővárosban – mondjuk Budapesten – és nézi az embereket, ahogy nyüzsögnek, rohangásznak az utakon, utcákon óriási csomagokkal és nézegetik a kivilágított, ragyogó, díszes kirakatokat. Jézus nem tudja, hogy mi van itt. Pierre le Mite-nek, a híres francia elbeszélőnek az írása ez. Érdeklődik, megkérdezi a legközelebbi rendőrt: mi ez a nagy nyüzsgés, ez a nagy vásárlás és csomaghordozás? A rendőr tágra meresztett szemekkel ránéz, és azt mondja, azt kérdezi: honnét jöttél? Jézus ráfeleli: Betlehemből. S a rendőr válasza ennyi: igen elmaradott emberek lehetnek Betlehemben, ha azt se tudják, hogy december 25-én Karácsonyt ünnepel a világ. Nagyon elmaradott emberek lehetnek azok... és Jézus tovább megy.

Ha most jönne a világra, ugyanúgy ember alakban, mint 1988 évvel ezelőtt és a nyüzsgő tömeget megkérdezné, hogy mi ez a nagy nyüzsgés, a nagy csomagcipelés. Azt hiszem, az emberek legnagyobb része ma is azt mondaná: milyen emberek lakhatnak Betlehemben, milyen elmaradottak, ha azt se tudják, hogy Karácsony van most.

De tulajdonképpen mi az a Karácsony? Még a magyar szó sem sikerült, mert az, hogy Karácsony, ez tulajdonképpen semmit nem mond az embernek. Azért, amikor én a tanítványaimat tanítgatom – 550 körülbelül hetente az, aki meglátogatja ezen az ajtón keresztül ezt a hittantermet – azt mondom nekik: nem szeretem ezt a szót, hogy Karácsony. Ne szokjátok meg Ti se; hiszen annyiszor kiforgatták már ezt a nevet, volt ez évtizedeken át fenyőünnep – mintha a fenyőfát ünnepelni kellene. Megtanították az ifjú nemzedéket, a szülőket, a fiatal szülőket, hogy december 25-én fenyőfaünnep van, és

most ezeknek a szülőknek a nagy része *valóban* elmaradott, tehetetlen; nem tudják megmagyarázni az ünnep lényegét! És ez nagy baj!

Mert ahogy az előbb a lektor olvasta a szentleckében: „Testvéreim, íme, eljött mindannyiunkhoz jósa Istenünk, a mi Üdvözítőnk és arra tanított minket, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világias vágyakkal. Élünk tisztán, szentül a világban.” És várakozunk. A Karácsony lényege ez.

És az Ige, a második Isteni Személy testet öltött, emberré lett, a világtörténelemnek a legnagyobb eseménye – ámbár nekünk nem legnagyobb ünnepünk, mert a Húsvét a nagyobb – hiába született volna meg, ha nem támadt volna fel. Krisztus Istenségének legnagyobb bizonyítéka saját feltámadása.

De a legkedvesebb ünnepünk mégis Karácsony, Jézus születésének az ünnepe. És tanítsuk mi a gyermekeket arra – fiatal szülők, akik itt vannak –, hogy a december 25-ötike Jézus születésének az ünnepe. És ha a gyermek azt kérdezi tőlünk, hogy tulajdonképpen ki az a Jézus, akkor bátran mondjuk, magyarázzuk meg nekik: Jézus az, Aki a mi Istenünk, de aki testvérünk lett, s Aki nagyon szeret minket, Akiról nagyon sokat kell tudni, de még többet kell az Ő életéből megvallani, *mert csak akkor ér számunkra valamit Jézus születésünnepe, hogyha megvalljuk Őt magunkban, kialakítjuk a krisztusi embert, és azt a krisztusi embert adjuk át felebarátainknak, testvéreinknek.*

Nekem, a lelkipásztornak nem az a feladatom, hogy nagy szólamokat mondjak. A lelkipásztornak a feladata az, hogy az *igazságot* mondja! Az igazságtól pedig a mai világ, a mai nemzedék, sőt, még az előző nemzedék is, de az utánaatok jövő nemzedék, a gyermekek és az ifjak: **rettenetes keveset** tudnak!! Könyvek könyvek után jelennek meg az állami könyvpiacra és egyik badarabb, mint a másik! Egyik sötétebb, mint a másik! Összekevernek mindent! Most jelent meg „A Biblia titkai”. Ha valaki megvette netán a könyvet, gyerek kezébe ne adja! Tépje szét a könyvet, ő se olvassa, mert ki akarják lúgozni Krisztusnak a valóságát, Krisztusnak az istenségét.

Márpedig Jézus születése azt jelenti, hogy Jézus, az Isten emberré lesz, és Istenemberként jár itt a Földön köztünk, hogy az embert fölemelje, és istenivé tegye. Miért, az ember rászorul arra, hogy fölemelje valaki? Igen, rászorul, mert soha nem volt ilyen együgyű az ember, mint éppen most! Talán éppen azért akar menekülni a Földről, és különböző égitesteket vesz célba, mert nem találja meg az élete célját és értelmét itt a Földön. És ez rettenetes szomorú dolog! Csatangolnak gyerekek, egészen fiatal gyerekek, általános iskolás gyerekek. Csatangolnak ifjak és nem tudják, hogy hová mennek és miért élnek. A szülők pedig, különösen a fiatal nemzedék, amelyik már 40 év alatt hittant komolyan nem tanult, nem tudja megmagyarázni a gyerekeinek, hogy mi az igazság! Márpedig nekünk nincs jogunk ahhoz, hogy a hazugságban éljünk és a mellébeszélésben, de jogunk van tudni az igazságot! Az igazság teljessége pedig maga Jézus Krisztus, hiszen Ő mondta magáról, hogy én vagyok az Út, az Igazság és az Élet. Tehát Ő az igazságnak a teljessége, belőle merítünk mi is valamennyien, s amennyiben igaz emberek akarunk lenni önmagunkban, és bele merünk nézni lelkiismeretünk tükrébe, akkor tisztában kell lenni azzal, hogy Krisztus az egyetlen igazság. Minden más félrevezetés.

És elég volt az a 40 esztendő, hogy félrevezessenek Benneteket – engem nem tudtak félrevezetni – pedig benne éltem a harcnak a dandárjában. Meg akartak félemlíteni, amennyire embert meg tudnak félemlíteni. A Dunába akartak fojtani és – nem sorolom tovább; de azért, mert meg mertem vallani azt, ami az igazság. Senkinek sincs joga hazugságot terjeszteni! Senkinek sincs joga mellébeszélni! Senkinek sincs joga féligazságokat mondani! Az ember természete úgy van megalkotva, hogy az egész igazság után vágyakozik. Nyugtalan a mi szívünk, mondja Ágoston, a szent, amíg Benned, Uram, meg nem nyugszik, mert Magadnak teremtetted minket.

Tehát mi a Földre jött Istent ünnepeljük a mi Urunk, Jézus Krisztusban, Aki az Út, az Igazság és az Élet. Testvéreim! Az Anyaszentegyháznak ma az a feladata, hogy ezt a Krisztust állítsa oda az emberek – a megtévesztett emberek – elé! A gyermekek elé a hitoktatásban. Azért, rettenetesen fáj a lelkipásztornak a lelke, amikor nyüzsögnek a gyerekek akár a moziból kijövet, akár az utcákon, s amikor végignézem az arcukat, nem ismerem, talán csak egyet-kettőt, aki a hitoktatásra rendszeresen jár. Ma délután majdnem ugyanekkora tömeg volt itt a gyermekeknek és a plébánia közösségének a karácsonyi délutánján. És utána idejött egy édesanya, s azt kérdezte, hogy most is be lehet kapcsolódni a hitoktatásba, mert itt van a két gyerekem, és nem tudnak semmit a hitről. Ilyen nemzedék nőtt fel, testvéreim és sajnos, hogy ezt a nemzedéket – mivel hamis tanításban nevelték – bele tudják húzni mindenféle hitványságba; most már, ahogy én gondolom, az utolsó talán a szexuális eltévelyedés – ennél mélyebbre már nem tudnak jutni – beleesnek egy mérhetetlen pocsolóba, amelyben egészen biztos, hogy meg fognak undorodni mindentől, és próbálják a kiutat keresni.

Mert hiszen azért a fiataljaink között sokan vannak, akik az Egyház jövőjét jelentik. Akik nem *Karácsonykor* jönnek el templomba, hanem rendszeresen járnak. Akik kiscsoportokban gyűlnek össze, családoknál, itt is, ott is, hetente. Akik csak eljönnek azért kedden este a hitoktatásra is, akik csak részt vesznek az Egyház közös munkájában. Ezekre talán lehet építeni, az Egyháznak ezek a sarjadó vetése. Az Egyház él, itt van. Az Egyház rendelkezésére áll az embernek abban, hogy az ember *kiteljesedett* emberré váljék! Ezt csak a hívő ember képes megtenni.

Most már remélhetőleg, hogy kezdetek észhez térni, Ti magatok is, amikor látjátok, hogy évtizedeken keresztül hazudtak Nektek – *most már ők maguk is mondják, hogy hazudtak* – és ilyen hazugságon nevelődött föl egy, vagy két nemzedék! **És ez borzalmas dolog, óriási vétség az emberiség ellen!**

Mi nekünk december 25-ödike? Hát az Igazságnak a napja! Az életnek a napja! Az ember úgy van megteremtve, hogy az élet teljességére vágyik. Minden ember élni akar, örökké szeretne élni. Ritka ember az, nagyon beteg, vagy életunt, aki szeretne meghalni. De nem százesztendőskoráig szeretne élni, hanem egy örök életen át. És itt van Krisztus, Aki elhozza számunkra az örök életnek a tanítását. Aki engem követ, nem jár sötétségben – és az emberek *mégse* fogadják el! Mégis a maguk feje után mennek! Azt hiszik, okosak, bölcsek, tudnak sokat – lehet, de a Lélek világából keveset tudnak!

És *ez* a nagy baja a mai emberiségnek, a mai nemzedéknek, a fiatalnak és az idősek egyaránt. Mellébeszélnek és azért lehet őket levenni a lábukról az utcán, amikor ezek a szektások, Jehova tanúi leállítják őket, s a maguk badarságával akarják agyongyömöszölni az agyukat. S ezek hagyják, olyan utakon járnak, amely nem az embernek való út! Az Egyház 2000 éve hordozza és adja át Krisztust a világnak, az embereknek. Csoda-e, hogy az egész világ olyan óriási tisztelettel tekint az Egyház legfőbb vezetőjére, a pápára?! Csoda-e az, hogy ez az ember bejárja az egész világot és viszi Krisztust – mint ahogy X. Piusról írta egy protestáns életrajzírója – nem akart más lenni, csak pap, aki magasra emeli Krisztust és bemutatja az egész világnak.

Testvéreim, én most, mint ennek a plébániának a vezetője, nagyon kérlek Benneteket: hagyjátok abba már ezt a kétfelé sántikáló, nem keresztény életet! Térjete vissza az Egyház közösségébe. Térjete vissza ide a templomi család közösségébe, mert ez a templom nemcsak egyeseknek, hanem minden hívő embernek épült. Ne legyetek karácsonyi keresztények, hanem legyetek teljes hívő keresztények, vagyis Krisztuskövetők!

Befejezem; egy asszonnyal vitatkoztam, de kedvesen, most délután, miután vége volt az itteni szép ünnepségnek és már mindenki hazament. Ő akkor akart jönni templomba és szerfölött csodálkozott, hogy a templom zárva van. S mondtam neki: elkésett, asszonyom!

Hát miért nem jött egy órával előbb? Hát azt mondja: miért, Karácsony este zárva a templom? Hát nincs zárva a templom, a templom mindig nyitva van, az Isten mindig rendelkezésre áll az embernek. Krisztus magához vonz mindenkit, nemcsak december 24-én 7 órakor, hanem az egész életünk folyamán.

Hát a lelkipásztor mit kívánhatna a jó embereknek, vagy a jóra törekvő embereknek, az élet célját és értelmét kutató fiataloknak, akikben azért nagyon sok jó van; jó szándék van sok, csak nem tudják, hogy a jó szándékokat hol tudják gyakorlatba átvinni. Hát az Egyház ezt kívánja: tudjátok, legyetek képesek megtalálni az Egyházat, amely szeret Benneteket, amely tisztel Benneteket, hiszen az Egyház maga a Krisztus, Krisztus pedig értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért lett emberré. Amen.

Jézus! Emberré lettél, hogy mi isteni emberekké lehessünk. Örök életre hívsz bennünket.

Add, hogy ez a mai ünnep ébressze fel bennünk az őszinte vágyat az örök dicső élet után, Általad, Aki élsz és uralkodol mindörökkön-örökké.

1988. december 31. – 17.00 – Év végi hálaadás

Kedves Jó Testvéreim! Ha 40 évvel, vagy 42-vel előbb kezdeném el ezt a beszédet, akkor idézném a nagy magyar bíborost, Mindszenty Józsefet, aki 1946-ban ilyenkor, Szilveszter estéjén a Magyar Rádióban így kezdte beszédjét: „Misericordia Dómini, quia non sumus consumpti – magyarul ez azt jelenti (Zsoltár) – az Istennek az irgalma, hogy még megvagyunk.” Azután folytatta, körülbelül ezekkel a szavakkal: „Az idő rokkáján fölszótt egy esztendő fonálát abba a csodálatosan szép hímzésbe, amelynek a feladata az, hogy kialakítsa az ember és az Isten kapcsolatát.” Ő körülbelül ennyit mondott.

Igen, testvéreim, az idő – ez a kérlelhetetlen törvény – amely tulajdonképpen parancsol mindennek és mindenkinek, magától a jóságos Istentől van és az a feladata, hogy szövögesse esztendőről esztendőre az emberi lélek jóságából, szeretetéből, vagy gonoszságából azt a képet, amelyet az Isten elképzelt mindnyájunkról. Természetesen azt a rosszat is kell említeni, mert hiszen sokan az életük szálaiba nagyon sok sötét színű fonalat is belekevernek, és akkor ebből a szövésből nem jön ki az a csodálatosan szép kép, amit az Isten mindannyiunkról elképzelt. Isten végtelenül szereti az embert – ez az egész hitoktatásunknak az alapja. Amikor gyerekekkel foglalkozom, estéről estére, nem győzőm hangoztatni nekik, hogy gyerekek, talán még nem mondta senki nektek még odahaza, pláne az iskolában, hogy valaki benneteket nagyon, de nagyon szeret és mindnyájunkat meghívott egy olyan világba, amelybe ne akarjatok beletekinteni, mert hiszen szem nem látta, fül nem hallotta, az emberi szív felfogni sem képes, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik.

Most mindnyájan nézzünk egy pillanatig magunkba, testvéreim! Az idő vastörvénye valamennyiünknek az életébe beleszötte egy esztendőnek a fonálát, beleszötte; és hogy milyen ez a fonál, milyen összetételű, az különböző, mindenkinek más és más, attól függően, hogy ki mit akart tenni az új esztendőben. Amikor az ember útra készül, akkor maga előtt látja az utat, vagy legalábbis próbálja kifürkészni az út irányát, és próbál határozott lépésekkel rálépni arra az útra, mert különben nem éri el a célját. Nekünk szerencsére az utat nem magunknak kell választanunk, mert az út adva van. Krisztus magárólmondta, hogy én vagyok az út. Nekünk az a feladatunk, az a hívó embernek a hivatása, hogy merjen merészen rálépni erre az útra, mert ez az egyetlen emberhez méltó út, amelyen bátran haladva eléri azt a célt, amelyet különben nagyon, de nagyon eltéveszt. Hogy mennyit valósítottunk meg, hány lépést léptünk ezen az úton – mindenki magába nézve saját magáról megállapíthatja. Az útnak az elején ott áll Szent Pál apostol, aki

felhívja figyelmünket: „Növekedjete a krisztusi élet teljessége felé!” Tehát egyfajta életteljesség felé kell haladnunk, mégpedig a krisztusi élet teljessége felé, ami nem jelent mást, minthogy kibontakoztassuk magunkban az Isten által elképzelt embert, kialakítsuk magunkban Krisztus képét, tehát éljünk hívő, keresztény életet.

Most aztán itt vagyunk december 31-én; az idő – amely a változásnak a függvénye, amely egy örök isteni terv szerint megy előre, halad, és amelyben örök isteni terv szerint valósul meg a mi életünk is, de nem akaraton kívül, hanem a mi beleegyezésünkkel -, egy esztendő útját megtette, és most egy picit úgy alkalmat ad számunkra és felelősségre is von bennünket, hogy ‘mennyire növekedtetek a krisztusi élet teljessége felé?’. Van-e okotok igazán szívből hálát adni a Jóistennek, Aki nagyon szeret minden embert – még a gonosz embert is szereti – mégpedig jóvá akarja szeretni. Ha a kezünkbe vesszük az Evangéliumos Könyvet, a Szentírást, akkor Krisztus életéből pontosan ki tudjuk tapintani az Isten szándékát, az Isten akaratát. Ezt az akaratot nekünk teljesítenünk kell, ha a végső célba akarunk érni, ha az utat nem akarjuk eltéveszteni, mert olyan valaki halad előttünk, aki biztos utat taposott ki számunkra, nekünk csak őt kell követnünk. Kövesetek engem – mondta Jézus – én szelíd vagyok és alázatos szívű, és nyugalmat nyer lelketek.

Testvéreim, itt nagyon súlyos dologról van szó! A hálaadás az nem érzélgősség és nem egy bevezetés a féktelen szilveszterezésbe, a hálaadás sokkalta több és sokkalta komolyabb! Nekünk arra is gondolnunk kell, hogy embertestvéreink a világon millióan és millióan gyötrődnek és szenvednek testi, lelki és emberi nyomorúságban, és ha van bennünk emberi szolidaritás, pláne hívő, keresztény szolidaritás, akkor megpróbáljuk az év utolsó estéjét és éjszakáját úgy tölteni, hogy az ne váljék a keresztény ember szégyenére.

Rengeteg embertársunk szenved. Gondoljunk csak a közvetlen határainkon túli Erdély felé, ahol az emberek reszketnek attól, hogy mikor indulnak a gépek egy-egy falunak, hogy szétrombolják. Most mondta a napokban valaki – bizonyára közületek sokan jártak Kolozsvárott és látták azt a csodálatosan szép, ősrégi templomot – neki akartak menni, hogy széjjelrombolják és az emberek, a hívő emberek széles nagy sávban körülvették, hogy csak rajtunk, testünkön keresztül lehet! *Leállították a sátán hatalmát*, mert érezték, hogy itt olyan valamiről van szó, amely belegázol az ember lelkének a mélyébe.

Rettenetes, hogy mi minden van a világon, még mindig körülbelül 800 millió ember él a Földön, akinek nincsen rendes napi betevő falatja, nem tud jóllakni.

Talán tegnap a televízióban egy pillanatra felvillant és megpillantottátok azokat a gyerekeket és anyákat, akik csont-bőrök, mégpedig azért, mert a nyomorúságnak a legvégső, a legmélyebb szakadékába zuhantak bele, akaratukon kívül. Itt arról van szó, hogy az élet óriási érték, és ha mi az életet ilyen óriási értéknek tartjuk, a saját életünket, akkor szükségképpen kell, hogy legyen bennünk szolidaritás, együttérzés azokkal, akik nyomorognak, akik félnek, akik szenvednek, akik rettegnek a jövőtől. A napokban üzent innen a közelünkből egy idős asszony, akihez elsőpéntekenként szoktam menni, hogy látogassam meg gyorsan, mert már úgy érzi, nem bírja tovább, a halál kiszakítja a földi életből, és valamit szeretne még mondani. S amikor meglátogattam, azt mondotta: én érzem, hogy átlétem már a földi életnek a küszöbét, de szeretnék még valamit mondani. Azt szeretném mondani, amit eddig sose mondtam még – pedig már évek óta járok hozzá – hogy én rettenetes lelki szenvedéseken mentem keresztül hosszú évtizedeken át, de ezeket mind-mind felajánlottam azokért a testvéreimért szerte a világon, akik másfajta szenvedések, gyötrelmek közepette élnek. Itt arról van szó, testvéreim, hogy az életünket kell megosztani, mint ahogyan Krisztus, az Isten az életét megosztotta mivelünk, s Aki azt mondotta: „Én vagyok a szőlőtő, ti vagytok a szőlővesszők. Maradjatok bennem és én tibennetek. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz, mert nálam nélkül semmit sem tudtok tenni.”

Itt 40 esztendőn keresztül próbálták az emberek lelkéből kiirtani az istenhitet, felnőtt egy nemzedék, amely már blazírttá lett és egy blazírt nemzedék képtelen nevelni gyerekeket, fiatalokat arra, hogy tudjanak örülni annak, hogy élnek, mert nem tudják megismertetni velük az öröm Forrását, az Istent! Mérhetetlen szomorúság ez, testvéreim! Azonban nem azért jöttünk össze, hogy siránkozzunk, hanem azért, hogy örüljünk, és hálát adjunk. Ahogyan énekeltük az előbb: a Föld minden határa látta üdvöztető Urunknak jóságát. Azután, ahogyan énekeltük azt, hogy: vigadozzanak az egek, örvendezzen az egész világ. Vigadozzanak az egek, vagyis az egész teremtet világ, úgy, ahogyan megtanított bennünket erre Jézus Krisztus, Aki örült az életnek és örült, ha az élet szenvedéseiben győtrődő embert visszahozhatta arra az útra, amelyen tudott határtalanul örülni. Akitől nem távozott el senki anélkül, hogy meghallgatást ne nyert volna, *ha hitte azt*, hogy Ő tud segíteni! Gondoljunk csak arra a két vakra, akik odamentek Hozzá és kérték, hogy „gyógyíts meg bennünket.” S akkor megkérdezte tőlük Jézus: hiszitek-e, hogy meg tudom ezt tenni? Hisszük, Uram – felelték. Akkor a ti *hitetek* meggyógyított titeket! Micsoda hála töltötte el ezeknek a lelkét! Az Úr megtiltotta: ne mondjátok el senkinek, de annál jobban hangoztatták, hogy az Isten *szereti* az embert. És milyen óriási lehetett annak a szegény asszonynak az öröme, aki 30 éven át szörnyű betegségben szenvedett és azt gondolta magában: ha csak a ruhája szegélyét érintem is, meggyógyulok. S amikor odafurakodott a tömegben keresztül, megérintette Jézus ruháját, az Úr megállt és csak annyit mondott – nem fordult se hátra, se oldalt – ki érintett meg engem? S amikor méltatlankodva azt mondták Neki: hát Uram, nem érzed, hogy sodor bennünket a nép? Jézus azt felelte: nem erről van szó. *Erő ment ki belőlem!* S akkor a szegény asszony odaosont Jézus elé. Jézus annyit mondott neki: lányom, nagy a te hited, menj, a *hited* meggyógyított téged.

Itt óriási térről van szó, testvéreim! Nem csak arról, hogy élünk, küszködünk, dolgozunk, szenvedünk, vagy néha egy kicsit örülünk is, hanem arról van szó, hogy az emberi élet nem tehető jobbá, az én életem nem tehető jobbá, csak Krisztus által. Azért fogadjuk be Krisztust az életünkbe, ne csak Karácsony éjszakáján, vagy az év végi hálaadáson, hanem fogadjuk be úgy, mint azok a kisgyerekek, akik olyan boldog örömmel jönnek a hitoktatásra. Kicsi, pöttömnyi gyerekek, hiszen itt is láttok köztük egész csöpp gyerekeket ministrálni, akik tudnak örülni annak, hogy Krisztus, az Isten szereti az embert! És ha megtanulnánk, testvéreim, örülni mi úgy, ahogy Assisi Szent Ferenc mondotta: „Testvéreim, kezdjük el már végre szeretni az Istent, mert különben nem tudunk örülni!” Nincs öröm, csak keserűség, ha Krisztust nem követjük. Azért mondja az Úr, hogy az ajtódnál állok és kopogok. Aki ajtót nyit, ahhoz bemegyek, vele együtt lakom és asztalához ülök. Döbbenetes kép: egy ajtó, amelyiken nincs kilincs. Ott áll az ajtó előtt az Úr és kopog. Kilincs csak belül van, csak az tudja kinyitni, aki az ajtó mögött van, a szobában. De nem tudja egyszerre kinyitni az ember, csak apránként tudja: egy-egy szeretet cselekedettel, egy-egy mosollyal, egy kis jószággal, egy kis emberisésséggel lassan-lassan le tudja nyomni a kilincset, azután ki tudja nyitni az ajtót és belép hozzá Jézus! S akkor együtt vannak.

Testvéreim! Van értelme az életnek? Egyértelmű lehet a keresztény, a hívő ember felelete: az életnek, csak a Krisztussal együtt élő életnek van igazán értéke és értelme és igazi öröme! A lelkipásztor ilyenkor, hálaadáskor kénytelen kinyitni a Bibliát és fellapozni Szent Pál apostolt, a Tesszaloniki levélnek egy kis részét, amikor az apostol azt üzeni nekünk: szüntelenül hálát adunk Istennek, hogy amikor az Isten szavát hallottátok tőlünk, nem úgy fogtátok föl, mint emberi tanítást, hanem mint az Isten szavát. Az Isten szavát pedig az Egyház közvetíti. Nekem tehát be kell fogadnom az Egyházat, és egyházzá kell lennem nekem is és egyházzá kell tennem azt a piciny közösséget, amelyet családnak nevezünk. Az Egyház manapság szereti hangoztatni a családegyháznak a gondolatát – ez a II.

Vatikáni Zsinatnak a tanítása. Legyen a család valóban családegyház, legyen ott a központban Krisztus, mint ahogy az Egyház középpontja Krisztus. *Ahol az apák, vagy az anyák Krisztust kitagadják, ott a gyerekek se fogadják el!* Legalább 15 ezer gyereket tanítottam lelkipásztori életem folyamán, s körülbelül 550-nel most is foglalkozom. De lehet mérni, egészen pontosan ki lehet tapintani az érverést – azok a gyerekek, akik mögött egyértelműen ott állnak a *vallásos* szülők, az apa is, meg az anya is, ott a gyerek szívesen jön. De ahol az apa, vagy az anya blazírt, közömbös, ott a gyerek előbb-utóbb maga is olyanná válik, s megkérdezi önmagától, vagy az anyjától, apjától: miért kell nekem templomba járni, ha az apu soha nem megy templomba, vagy az anyu nem megy? *Nem lehet megjátszani, testvéreim, ma magunkat!* Hálát csak azok tudnak adni igazából, akik teljes szívvel követik az Egyház tanítását. Az Egyház mi vagyunk, nem (csak) a lelkipásztor, hanem valamennyien kicsi egyház vagyunk.

Befejezem, megint csak Szent Pállal, az Efezusiakhoz írt levélből. Leírja az emberek egy részét, akik lelkiileg eltompulva, kicsapongásokra adták magukat és kapzsiságból mindenféle ocsmányságot üznek – *nem kell messze menni!* Azt írja, és ez nekünk szól, mindenkinek, a kicsinyeknek is, a szülőknek különösen – a nagyszülőknek és a felnőtteknek, mert felelősek vagyunk egymásért: „Ti azonban nem ezt tanultátok Krisztustól, ha valóban Őrá hallgattatok és megtanultátok, hogy Jézusban van az igazság.” Az ember, szerte a világon, keresi az igazságot. Igazság nélkül üres az élet. De megint csak ott áll előttünk Krisztus, Aki azt mondja: én vagyok az Igazság! Tehát az igazságnak a teljessége!

Testvéreim, ha most visszanezünk az elmúlt évre, és meggondoljuk azt, hogy egy évvel ezelőtt milyen elgondolással indultunk el az új esztendőnek, ‘88-nak, akkor mindenki maga tudja, hogy miért kell hálát adnia. Kell-e, lehet-e, szabad-e, vagy pedig *nem szabad, mert nem érte el azt a jó célt, amit kitűzött magának*. Köszönjük meg minden jót az Úrnak, Aki nagyon szeret minket, köszönjük meg az Ő édesanyjának, a Boldogságos Szűz Máriának, aki édesanyjai kezével átölel minket, hiszen holnap épp az ő Istenanyaságának az ünnepe lesz az év első napján, aki ölében tartja Jézust, de nem azért, hogy odaszorítsa, hanem azért, hogy átadja nekünk. Fogadjuk el és akkor egészen biztos, hogy az átlépés az új esztendőbe jó lesz, sikeres lesz, s ahogy a magyar olyan szépen mondja: jó kezdet, fél siker. Hát ezt a sikert adja meg mindnyájunknak a mi Urunk, Jézus Krisztus!

Ilyenkor egy kis lelkipásztori beszámoló szokott elhangzani. Bevallom őszintén, töprengtem azon, hogy mondjak-e valamit. A számok? A lelki életet számokban ki lehet fejezni, tessék mondani?! Ki lehet? Nem lehet! Azt, hogy hányat kereszteltek meg *és hányat nevelnek keresztény módra*, én azt megállapítani nem tudom! Sőt, még azt se tudom megállapítani, hogy melyik haldokló ment el anélkül, hogy szentségekben részesült volna, mert még *a hozzátartozók se tudják!* Kórházban halt meg, a kórházba járnak lelkipásztorok, végigmennek, és mindenki legalább a betegek kenetét megkapja, aki súlyos beteg. Most én mondjam azt, hogy hányan haltak meg szentségek nélkül? Mellébeszéljek? Vagy mondjam azt, hogy hányan járultak szentáldozáshoz az idén? *És hányan járultak méltatlanul – szokásból?! Nem mondom!* Hány gyereket kereszteltünk meg, fiút, vagy lányt? A betegek kenetét hányan vették fel? Hát most egyet meg tudok mondani, hogy az a 87, aki fölvette a templomban, az felkészült rá, mert előre egy kis cédulát adtunk nekik, lebélyegezve, hogy csak azoknak adtuk fel, akiknél ott volt a cédula. Ezt meg tudom mondani. De a többit nem tudom megmondani. Tehát testvéreim, mindenesetre sajnós a temetés több mint a születés. A magyar nép lassan, de *haldoklik!* Kodolányi János – nem tudom, mennyire szeretitek, vagy szerettétek – Kodolányi János kegyetlen szavakkal emelte fel tiltakozását az Ormánságban uralkodó egyke ellen és a rengeteg *abortusz* ellen. Magyarország az abortuszban, az öngyilkosságban, az

iszákosságban az élen jár – sajnos! Mindenesetre talán egy-két személyi dolog; remélem, nem veszitek rossz néven, hogy ilyen számokat nem mondok, hányat így, hányat úgy. Hát, sajnos, ezt kell mondanom, hogy a pénzeket jobban ki tudom fejezni, mert azokat meg lehetett számolni, *de azt, hogy ki tért meg és ki nem tért meg tavalý, vagy az idén: azt nem tudom megmondani!*

Még néhány óra, és vége lesz az esztendőnek. Urunk Jézus Krisztus által adjunk hálát az esztendő minden kegyelméért!

Hála Neked, Istenünk, hogy sokszor megadtad nekünk az őszinte bűnbánat kegyelmét. Bocsásd meg, hogy minduntalan megfeledkeztünk erősfogadásunkról.

Mennyei Atyánk! Lelkünk hálával van tele. Köszönjük a sok szép lelki élményt, amelyet gondviselésedből kaptunk: a szentmiséket, a szentáldozást, a bűnbocsánatot, a hittanórákat. Add kérünk, hogy ezek mély gyökeret verjenek lelkünkben és hozzanak százszoros termést.

Jézusunk! A nehézségekért is hálát adunk, hiszen Te ezeken keresztül akarsz minket Magadhoz vezetni. Követésed sokszor óriási áldozatokat kíván: könnyű kereszténység nem létezik!

Szentlélekisten! Minden küzdelemhez Te adod a lelki erőt és a bátorságot; köszönjük Neked. Bocsáss meg, hogy nem mindig követtük sugallatodat.

Szűzanyánk! A sátán hatalmas erővel támadja az Egyház hűséges gyermekeit. Köszönjük, hogy édesanyai közbenjárásoddal szüntelenül védelmezel minket. Kérünk téged beteg testvéreinkért is. Vállalják el a kereszthordozást azzal a tudattal, hogy ez nem büntetés, hanem iránymutató a végső Cél felé. Közbenjárásodra nyerjenek gyógyulást!

Istenünk! Elhunyt testvéreink, akik tavalý még velünk együtt énekelhették a Hálaadást, irgalmadból nyerjék el azt az Országot, ahová mindnyájunkat meghívtál.

Az új esztendő küszöbét sajnos sok ember bűnben lépi át. De a szilveszter-éji lehangosabb láрма sem tudja elkendőzni az igazságot: *mindnyájan* úton vagyunk! A mi utunk vajon milyen cél felé vezet? *Egyetlen* Út vezet az örök boldogságba: Jézus Krisztus. Köszönjük mindazokat, akik példás keresztény életre nevelnek minket szentmisén, hitoktatásban, családban. Áldd meg őket!

Soha ne legyünk hálátlanok, mindennap dicsérjünk Téged, Istenünk. Ilyen lélekkel kérünk *Benned újjászületett* új esztendőt.

Urunk Jézus! Te csodálatos életre hívtál minket. Azt akarod, hogy örvendező keresztények legyünk, örömmel énekeljünk hálaéneket Neked, amely mind a Szentlélek működésének a jele, aki az Atyával és a Fiúval él és uralkodik mindörökké.

1990. február 11. – 10.30 – Évközi 6. vasárnap

Kedves Jó Testvéreim! A mai szentírási szövegekből igen-igen sok gondolatot ki lehet hámozni, azonban hát arra idő nincsen. Talán az első gondolat legyen az, hogy mérhetetlen a keresztyén, a hívő embernek a felelőssége. Azt mondja az ószövetségi Szentírás, hogy „Elédbe adta az Isten, hogy válassz tüzet, vagy vizet. Amelyiket teszed, afelé nyújtsd kezedet. Áldás, vagy átok, élet, vagy halál a tét.” Amit az ember választ, az lesz majd övé. Hát ez bizony rövid, lapidáris, de nagyon kemény néhány szó. Tehát Isten szabad akaratot adott az embernek; *csak* az embernek, az állatnak ösztöne van, sokszor finomabb, mint az embernek a tájékozódó képessége, azonban szabad akarata nincs, mert az szellemi képesség. Az állat nem tud választani. A Buridán szamarának bizonyára ismeritek a históriáját, hogy amikor két szénakazal közé odaállították középre a szamarat, innen is jó illat jött, meg onnan is jó szénailat jött. Forgatta fejét jobbra is, balra is, míg a végén összeesett és elpusztult, mert nem tudott választani! Az ember nem így van! Az embernek *kell* választani, a jó és a rossz között! Éppen azért, nekünk határozott feladatunk, hivatásunk, hogy válasszuk a *jót* és *tegyük is* a jót. Merjük tenni a jót. Ne féljünk! Aki fél, az már elveszített minden tétet. Itt nem lehet reszketni, az örök élet a tét, tehát nekem az örök életet kell választanom, mert hiszen Isten olyan világot épített számunkra, amelyről azt írja – az előbb hallottátok –, hogy szem nem látta, fül nem hallotta és az ember szíve felfogni sem képes, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik. Éppen azért mondja Jézus az Evangéliumban: legyen a ti beszédeitek – tehát a viselkedéseitek, magatartásotok – igen-igen, nem-nem; tehát határozott, mint egy jó, szép, hosszú vessző, pálcá. Ahogyan Szent Pálról írták: „Inkább török, de nem hajlok!” A hajlongás az mindig embertelen dolog. Azt hiszem, Magyarországon nem sok embernek van meg ez a néhány mondat, amit most hallhattok – hallgassátok meg!

„Tisztelt Népbíró! Az utolsó szó jogán egy férfiú áll a magyar népbírósnak a színe előtt, jelentős országos állásban és vádaktól terhelten. Félévszázados adottsággal állok itt; egy határozott neveléssel és alapelvekkel. Azt látom, s ezért hálát adok az Istennek, hogy életem folyamán a jó szándékot nem veszítettem el. Nem akartam soha sem ütközni az állami törvényekkel. Megállapíthatom másodszor azt is, hogy Istennek hála, lelkiismeretem szerint nem voltam és nem vagyok a magyar népnek az ellensége. Nem volt és nincs bajom a magyar munkássággal, a magyar földműves társadalommal, amelyhez családommal együtt tartozom. Reám, a második világháborús összeomlás után egy nehéz történelmi szerep várt és ez abban állott, hogy nekem kellett az Evangélium összefogó világosságának és szeretetének a meghirdetője lenni.” (Mindszenty József „Utolsó szó jogán” elhangzott beszédjéből)

Talán megértettétek a mondanivalót. Egy döbbenetes ember, akinek a szava vágott, igen-igen, slussz-passz! A címerében is döbbenetes dolog van benne – nem is ismeritek, gondolom – itt van a címere. Árpádházi Szent Margit van benne és a jelmondata: Pannonia Sacra – Szent Pannónia. Amikor veszprémi püspökké nevezték ki, én voltam a gyertyatartója a püspökszentelésen, mint kispap; és a Jóisten kegyelméből talán futtatni is akart, de engem akkor ugyanúgy kikezdték, mint őt Esztergomban – legyen a ti beszédeitek igen-igen, nem-nem. A jelmondata éppen azért oda van írva: Hungaria Sacra (Szent Magyarország), Pannonia Sacra. Árpádházi Szent Margit is ott van a címerben. Most készítettem el és a 9 órai szentmisén kaptam meg. Pannonia Sacra és Árpádházi Szent Margit – Szent Magyarország, és a XIII. századnak a nagy áldozata, engesztelő áldozata, aki 28 esztendősen ráhajolt az áldozat oltárára, mert életét adta. Úgy élt, hogy 28 évnél tovább azzal az életáldozattal nem élhetett. És ő (Mindszenty) amikor

veszprémi püspök lett – nem tudjátok a dolgokat, félre vagytok vezetve még mindig -, akkor nem ok nélkül választotta Szent Margitot és Pannonia Sacrát. Mintha valami prófétai előérzéssel megérezte volna, hogy neki is oda kell borulnia élete áldozatának oltárára a magyar népért, a magyar történelemért. **És hogy Magyarországon az Egyház főnnáll, az nem az úgynevezett „apró lépéseknek” az eredménye – hiába hangoztatja bíboros egy, vagy bíboros kettő – hanem Mindszenty Józsefnek az áldozatából nőtt ki a magyar Egyház, és ha sarjadás van itt, akkor ez abból az áldozatból fakad ki és ott van a gyökere benne!** Ez az ember nem hajolt meg, amikor annak idején Magyarországot itt kellett hagynia és Rómába ment – *VI. Pál politikai manőverezése folytán...* A cseheknél miért nem kellett apró lépés?! És a cseh Egyház megmaradt! És a pápa előbb megy oda, mint hozzánk, püspököket szentel! Tehát az Egyházat *nem az apró lépések* mentették meg, azok egy csomó, sorozatos becstelenséget idéztek elő. **Magyarországot a magyar szenteknek és hitvallóknak az érdeme mentette meg! És a magyar Egyháznak a jövője is ezen áll, vagy bukik!** Merünk-e áldozatot vállalni hitünkért? Merjük-e kimondani az igent és merjük-e magunkat elfordítani a nemtől, tehát merünk-e Egyházunkhoz és az Egyház által megszentelt magyar történelemhez igazodni? Erről van szó! Hogy mi az igaz, igen-igen? Hallgassátok meg!

„Hány fohász szállt az igazságért a Földről az égre, évezredek át! Mennyit bukdácsolt az emberiség a világtörténelem ember tragédiáinak a színeiben az egész történelem folyamán és de kevesen és keveset voltak a lázasan keresett igazság birtokában. Az igazság hatalmas ereje mellett is szerény, nem erőszakolja magát; hisz épp az igazság szabadít meg titeket. Az igazság mindig igazság marad, ha időlegesen itt-ott zsellér is a szerepe, ha a hangját elveszíti is. A hazugság viszont festi, kelletti magát. De a hazugság hazugság marad, ha milliók hirdetik, milliók erőszakolják és százmilliók veszik is be. Lehet eszményesíteni minden kitűzött célt, de ha rothadt eszközöket használnak hozzá, a megvalósított cél is megrothad. Lehetetlen a célt az eszközök fertőzésétől megóvni! Az a jegy, amelyet korunk homlokán hord, és amelynek szétesés, széthúzás, az ürbe való lezuhanás az oka, egyre jobban kiütözik a törvényes őszinteség elsikkasztásán. Az igazmondás hiánya rendszeressé vált és hadászati fokra emelkedett. A szavak és tények értelmének kiforgatása, az ámtítás klasszikus fegyver. Hogy kijussunk a szakadékokból, a hazugság igájából vissza kell térnünk az igazmondás szelleméhez és gyakorlásához. Amikor mi a hit igazságát és szabadságát védjük, ezzel az ország újjáépítésében is a legnagyobb erővel részt veszünk.” (Mindszenty bíboros 1948. február 15-i beszédjéből)

Azt hiszem, hogy érthető. Legyen a ti beszédetek igen-igen, nem-nem. Ami ettől eltér, a gonosztól, a sátántól van. Megjelent egy ember, akit az Isten küldött. Annak idején János volt a neve, most József volt a neve. S amikor tegnap este a televíziót végignéztam, borsódzott a hátam, amikor az ember többet tud, mint amit a televízión keresztül közölnek vele. Én őt (Mindszentyt) megismertem akkor, amikor megjelent Esztergomban március 24-én, 1945-ben püspökké szentelése előtt, amikor szentelési próbát tartottunk a Bazilikában. Ott volt Kovács Sándor szombathelyi, Hamvas Endre csanádi és Mindszenty József, a veszprémi püspök. Volt szerencsém közel kerülni hozzá, és én tudom azt, hogy ez az ember úgy élt, ahogy beszélt. Ez hitvalló és az egyháztörténelem a hitvallóknak a hitéből és a vértanúknak a véréből él. Ezt ne felejtse el senki ma, ezen a szép vasárnapon, amikor ilyen szépeket hallunk az Evangéliumban, a Szentírásban. Úgy menjünk haza, hogy az Isten életet és halált kínál nekünk, s nekünk hivatásunk – keresztényeknek és hívőknek – az életet választani!

Jézus! Te édesanyádat küldted Lourdesbe, hogy ő figyelmeztessen a megtérésre. Ez nekünk is szól! Bűnbánatot kell tartanunk! Segíts bennünket, hogy őszinte lélekkel bánjuk meg, ha bűnökkel sértegettünk.

Jézus! Te lelkünkbe látsz. Tudod, hogy bánatunk mikor jön szívünkbe. Ne engedd, hogy fölényesen, szívtelenül indítsunk bánatot. Legyünk őszinték.

Szűz Mária! Te Lourdesban őszinte bánatot kértél. Az emberek nagy része nem teszi ezt. A mi szeretetünk pótolja ezeknek hanyag viselkedését. Segíts minket, hogy Fiadhoz szívből ragaszkodjunk.

Jézus! Te megbocsátó Istenember vagy! Tudod, milyen gyengék vagyunk. A világ csábít bennünket: rossz társak, filmek, képek. Ne engedd, hogy ezek elszakítsanak bennünket Tőled. Istenünk, maradj velünk!

Jézus! Mi felelősséggel tartozunk társaink bűneiért is: nem merjük figyelmeztetni őket! Jó példát se adunk mindig. Édesanyád szeretete figyelmeztessen, hogy kérjünk mindig bocsánatot Tőled!

1990. október 7. – 17.15 – Rózsafüzér Titokcsere

Most, testvéreim: Mindszenty bíboros korában élünk! Ezek a hónapok különösen kedvezőek és kedvesek számunkra, hiszen egyre jobban közeledünk majd májushoz, amikor Máriacellból 3-án hazahozzák holttestét, és 4-én Esztergomban eltemetik. Azt hiszem, az egész magyar Katolikus Egyház megmozdul erre, hiszen ő olyan óriási mozgató – lelki mozgató – erő, amilyen a történelemben nagyon kevés volt. És az ő műve olyan véghetetlen értékű a magyarok megmentése, az Anyaszentegyház védelmében, amit meghálálni neki nem tudunk, egyedül a Jóistennek tudjuk megköszönni, hogy őt adta nekünk. Most az ő írásából hallgassunk meg egy-két részletet, ami egészen biztos – ha figyelünk – megragadja lelkünket!

*„Hiába várunk békét, hiába várjuk a borúfellegek távozását, hazánk sorsának jobbra fordulását, keresztjeink könnyebbségét, a világ minden égtájáról sűrűsödő fohászok meghallgatását, a foglyok szabadulását. Hiába áhítjuk a magyarüldözés megszűnését, a törvény és igazság diadalát, a kemény szívek megenyhülését, az éhezők kielégülését, a kolduscondrák eltűnését, a sorvadók életre kelését, a betegek gyógyulását, a bűnösök észre térését, a szomorúak vigasztalását, a végsőt vonaglókat visszatérő életét; amíg a bűnös Magyarország fölé nem magasodik imádkozó, bűnbánó arccal **minden más helyett** az Isten felé forduló, a természetfelettihez visszatérő, a lelkileg megújuló Magyarország, addig hagyjunk fel ezekkel a reményekkel! Ha már a földi remények megint így elhervadtak, a békét ott kell keresnünk a Béke Fejedelménél és a Béke Királynőjénél. Mi hívők, vegyük kezünkbe a béke szent ügyét úgy, hogy ostromoljuk meg az eget milliók és milliók alázatos, állhatatos imádságával, s imádsággal egészen átitatott életével. Vegyük fontolóra, hogy minden bajnak gyökere az Istentől és törvényeitől való elhidegedés, és hogy a kevélyek gonoszsága megsokasodott felettünk! Ha most az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket, ezer éves történelmek tanítását hirdetjük nektek. Cédrusok omlása jelentkezett ott, ahol csak anyagot és természetet ismernek. Ami ezen túl van, az számukra nem létezik, nincs Isten, sem szellem. Ha csak anyag van, akkor sem jónak, sem rossznak nincs alapja. Akkor az ember – lévén a legfőbb – szabad utat enged*

akarátának, szenvedélyeinek, mert nincs oka, de ereje sem fékezni. Ahol csak anyag van, atomok működnek vak szükségszerűséggel, és nem a lélek. Ott szükségképpen lop a tolvaj, ő a gyilkos. Egyedüli akadály az állam rendőre, de ez sem óvhatja, csak óvatosabbá teszi a bűnözőt. De a körületekintő bűnözőtől és a materialista rendközegtől ments meg Uram, minket! Hogy nem vagyunk materialisták, hanem a szellemvilág hívői, abban legelső tényező az Oltáriszentség, maga Krisztus, a jelenlevő Jézus, az áldozat Jézus, a lelki eledel Jézus. Krisztus az Oltáriszentségben minden kegyelem forrása, minden anyag fölémelő életszentség példaképe, szőlőtő, sok gyümölcs, élő víz forrása. Szőlővesszők vagyunk, az Ő nedvkeringéséből élünk. Ő gyengíti a rosszat és erősíti a jót. Az Oltáriszentség végtelen tengerénél ráeszmélünk, hogy az erény létező valami, embereket, családokat és népeket mozgat. Legények, férfiak, leányok, asszonyok! Utolsó, maradék krajcárjaitokon is vegyetek meg a Rózsafüzért magatoknak. Imádkozzatok az ifjúságért, foglyokért, Egyházért, hazáért. Ha egyének és családok imádkozzák az olvasót, ahogy Nagy Lajos, Hunyadi, Rákóczi imádkozták, a jerikói útra eljön az irgalmas szamaritánus és az Irgalmasság Anyja, Magyarország pátrónája. A Rózsafüzér magyarrá honosodott imádság. Akik elfelejtették, vezessék vissza életükbe! Ha édesanyátok nem adta volna még kezetekbe, szerezze meg minden magyar fiú és leány a Rózsafüzért, s álljon be az imádkozó magyarok sorába! Csak Istentől kérjük és várjuk hazánk feltámasztását, és Vele együttműködve tegyünk meg mindent annak érdekében. Imádjuk Istent, tiszteljük Égi Édesanyánkat, mert csak így lehetünk Istenben boldogok itt a Földön, s mindörökké.”

Csodálatos szellemi látóhatár bontakozódik ki ezekből a mondatokból. És ha beletekintünk ebbe a szellemi látóhatárba, akkor föltűnik a magyar történelem. Szent István adta nekünk az alapot, Szent István adta nekünk a továbbélés lehetőségét, és Szent István kereszténységre, Krisztus-követésre akarta vezetni az egész magyar népet. Ha mi Szent István utódainak tartjuk szellemileg, lelkileg magunkat, akkor teljesen újjá kell születnünk vízből és Szentlélekből az Isten országa számára. És ebben az újjászületésben óriási szerepe van a Rózsafüzérnek. Azért mondja ő (Mindszenty bíboros), hogy az utolsó krajcárjaitokat is adjátok össze és vegyetek Rózsafüzért és adjátok a családtagoknak a kezébe. Most kezdjük érezni igazából, hogy mit jelent, amikor a Rózsafüzért vagy kitépik az emberek kezéből – kitépték sokaknak a kezéből – vagy pedig a zsebek mélyére süllyeszti, hogy elő ne kerüljön, vagy pedig másféle ördögi praktikával próbálják a Rózsafüzérnek a lelki hatását lerombolni.

Úgy emlékszem rá, amikor ‘45 októberében bevonult Esztergomba az újonnan kinevezett esztergomi érsek. A bevonulása a Bazilikába döbbenetes volt. Az összes üveg szinte ki volt törve, az aknákkal, amelyekkel állandóan a Bazilikát vették célba, nem csak a falakat, de elsősorban az üvegeket törték millió darabra. Mi, kispapok tisztítottuk ki, hogy legalább a bevonulásán ne ablaküvegen járva, ablaküveg recsegéssel jöjjön végig, hanem tiszta úton. S amikor megérkezett a primás, mögötte ott jött jóságos édesanyja. És az első beszédében többek között azt mondta: „Mostantól fogva édesanyám szorosabbra fogja a Rózsafüzért, mert most nagyobb feladatokért kell imádkoznia.” Nagyon jól tudta azt, hogy milyen óriási, emberfeletti súly nehezedik vállaira; és ebben a hordozásban az édesanya Rózsafüzérje az óriási segítség. Döbbenetes dolog volt, ahogy a hideg széllel huzatos Bazilikában megszólalt és elmondotta bevezető köszöntését. Ahol egy kicsit olyan rázós volt a téma, ott latinul mondta, hogy legalább a papok értsék meg, hogy miről is van szó.

Hát azóta évtizedek teltek el, és ha a Jóisten is úgy akarja, jövőre hazahozzák koporsóját. Gondolom, hogy az egész magyar Egyház valamiféleképpen kimutatja hűségét az Egyház és a haza iránt, mert hiszen ő tulajdonképpen az Egyház és a haza embere volt. Óriási fárosz, lángoszlop volt. És akkor mi már láttuk azt, hogy a harc, amelybe

belekényszerítik, óriási lesz. Egy kultúrharc bontakozódik ki Magyarországon és most már a könyvekből, melyek azóta megjelentek, az írásokból mindenki megtudhatja azt, hogy **amit próbálnak elmismásolni és elferdíteni, az mind szándékos volt!** Hiszen már mondtam nektek azt, hogy a főtárgyaláson, mint egy hajbókoló János, mindenre igent mondott – igen, tisztelettel – mert nem akart perbe szállni titkárával, Zakar Andrással, akiből már előre kisajtoltak, kipréselték különböző machinációkkal, ördögi módon olyan vallomásokat, amelyekkel a primás ott az ország-világ tudósítói előtt nem akart perbe szállni, az már borzalmas lett volna. Inkább magára vállalt mindent, nagy kereszthordozóként feljutott a Golgotára, onnan pedig feljutott Krisztus dicsőségébe. És nekünk ő óriási segítőnk, egészen biztos, hogy sokat-sokat könyörög ezért a szegény, szerencsétlen magyar népért, amelyik annyi szellemi, erkölcsi küszködés után elfáradt, legyengült nemzetté vált. Nem tud eligazodni most, az újabb eszméknek a fergetegében, éppen azért nagyon szükség van az ő közbenjárására, aki nagy Mária-tisztelő volt.

1991. június 30. – 10.30 – Évközi 13. vasárnap, az orosz csapatok magyarországi kivonulásának napja

Kedves Jó Testvéreim! Ez a mai vasárnap egy nagyon összetett vasárnap, hiszen ma hálaadásokat tartanak az ország minden részén. Itt Budapesten, a Belvárosi Templomban lesz egy ökumenikus istentisztelet, hálaadás azért az eseményért, amelynek a jelzésére a harangok nálunk a déli harangszó után megkondulnak, és zúgva adják hírül azt, ami hát tulajdonképpen óriási dolog, de nem a minden; mert az oroszok ugyan elmentek, de itt maradtak a magyar gyilkosok! Majd megemlékezünk mindezeokról. Sajnos a gyilkosság tovább folyik és nem az a nagyobbik dolog, hogy valaki meghal, hanem a nagyobbik dolog az, ha valaki Istentől eltávolodik. Tehát a léleknek ez az úgynevezett, idézőjelbe tett halála, ez a rettenetes dolog! És Magyarországon, ahol az abortuszok száma borzalmas nagy – a jóvendölések szerint, akik hozzá értenek, azt mondják, hogy 10–15 év múlva 6 millió magyar lesz, tehát majdnem fele lesz a mainak, mert annyi gyermeket ölnek meg az anyjuk méhében; és ez a nagyobbik dolog.

Az oroszokat még csak kibírtuk, de az ilyen gyilkosokat a magyar nép nem tudja kibírni! Az orosz ittléte az ellenérzést váltott ki csupán. Idegen megszállás alatt voltunk és ugyanúgy, mint a zsidók a rómaiak ellen, tiltakoztunk – magunkban. De ki tiltakozik az ellen, hogy gyermekeknek az ezreit, száz ezreit ölik meg az anyjuk méhében, a megfogamzott, Isten által lélekkel ellátott gyermeket? Azért olyan szép a mai könyörgés, érdemes egy kicsit elgondolkozni rajta; „hogyan Istenünk, aki kegyelmeddel gyermekeiddé fogadtál, és a világosság fiaivá tettél minket, kérünk, tartsd távol tőlünk a tévedés homályát.” Mérföldtelen tévedésben vannak azok, akik gyermeket gyilkolnak, vagy gyilkoltatnak, akár orvosok azok, akár pedig pártolók, akár maguk, akik elvetetik a gyermek életét a méhükben. A „Néma sikoly” filmet kellene mindenkinek megnéznie. A „Néma sikoly”, amely végigmutatja azt a borzalmas kínzást, amint az orvosok praktikájukkal, a méhbe belenyúlva, apróra zúzzák a kis pici gyermeknek a csontjait, és úgy szedik ki az anyjuk méhéből! Ezt a filmet mindenkinek meg kellene nézni! Videó filmen is megvan, ha valaki le akarja másoltatni, szívesen kölcsönadom. Én már bemutattam jó néhány helyen. Tehát „kérünk, tartsd távol tőlünk a tévedés homályát és segíts, hogy igazságod fénye mindig tündököljön bennünk”.

A tévedés és az igazság. Az Egyház szembeállítja egymással a tévedést – amelyik homály, sötétség – és az igazságnak a fényét. És nekünk az igazság teljességének a fénye kell, nem pedig a lelki sötétségnek az átka, amelyben eltéved az ember, az igazság fényében pedig megtalálja az utat. S az igazságnak a fénye maga Jézus Krisztus. Azért ennek a mai

kedves kis evangéliumi történetnek, amelyet olyan szépen, részletesen ír le az evangélista, megvan a maga üdvösségtörténeti jelentősége. Nem csak az, hogy Jézus ezt a előtte csak elaludt leánykát – mert Isten előtt a halál annyi, mint mielőttünk az alvás; ha elalszik Ön itt véletlenül – nem fog elaludni – odamegyek és felrázom és felébred – Jézus előtt ennyi volt a halál – kezével megérintette: „Talita cum – leánya, kelj fel” és a lány új életre ébredt. Meglátta most Azt, aki egészen az életnek az Ura, egyedül Őt, Jézus Krisztust, Akit eddig nem ismert. Most meglátta azt, hogy van egy másik élet, egy olyan élet, amelyik nem hal meg, az örök élet, mert hiszen itt van az én életemnek a visszaadója. S aki életet tud adni, földi életet, az tud egyedül *örök életet* adni. Lám, ez a kis pici történet mennyi döbbenetes igazságot tartalmaz!

Testvéreim, hát lehet örülni annak, amit ma az egész magyar nép ünnepel. Egyik kedves testvérem a társaival együtt úgy ünnepelte meg azt, hogy az oroszok kimentek, hogy ennek örömeire valamit megfosztottak maguktól, ami talán kedves volt nekik. Ez is egy örömnél a kifejezése; de a mi örömünk nem ez. És ha mi örülünk, ugyanakkor az egyik szemünk örül, a másik szemünk pedig sír, mégpedig azért, mert az oroszok elmentek, de – ahogy mondtam – a gyilkosok itt maradtak! És itt óriási belső szemléletváltozásra van szükség, egy lelki újjászületésre, *ami csak a kereszténység*, amit *csak Krisztus tud adni, senki más a világon!* S amíg a magyar nép, a fiatalok és az idősebbek rá nem döbbennek arra, hogy mérhetetlen sötétségben járnak, mert Krisztust vagy nem ismerik, vagy elfordultak Tőle, az Isten és az ember közti szeretetkapcsolatot elszakították, *addig nem lesz a magyar népnek jövője!* Nem gazdasági, meg politikai manőverezésekkel lehet egy jövőt megalkotni, hanem egy belső, lelki újjászületéssel, amit csak Krisztus tud adni! Hányszor idéztem már az olasz fiataloknak a jelmondatát, hogy „vagy Krisztus, vagy a pusztulás.” És ha a magyar nép élni akar, akkor lehetősége van arra, hogy ne egymást marja – mert borzalmas dolog az, ami a Parlamentben történik, ami a pártokon belül és a pártok között történik; az semmi, az csak elszomorító, mert egymás lelkét pusztítják. Gyűlöletet váltanak ki egymással szemben. Ez nem a jövőnek a záloga, mert ilyen gyűlölettel nem lehet jövőt formálni, ahhoz több kell, oda Krisztus kell, Aki életet ad és életet tud növeszteni.

És ma mennyire időszerű éppen erről elmélkednünk egy picit, amit az Evangélium olyan szépen fejez ki. Krisztus a halálból visszahoz egy leánykát az életre, mert Krisztus maga az Élet. Élet csak egy van: az örök élet, annak a szerzője pedig Krisztus. Kezemben van egy füzet, amit most nemigen osztunk, mert már elfogyott; de kiabáltam a bejáratnál, hogy aki meg akarja menteni a magyar népet, az vigyen. Akár a menyének, akár a 15 éves lányának, mert ma már a 15 éves lányoknak az abortusza megháromszorozódott. Ezt nem én, a pap mondom, hanem a hivatalos megállapítások. Pusztul a magyar nép! És ebben a kis füzetecskében a magzatvédelem kapcsán Mindszentyről is megemlékeznek. Azt írják többek között: „Mindszenty József bíboros, hercegprímás földi maradványainak hazahozatala országos jelentőségű esemény volt.” Nem igaz az, mint ahogy a másik se igaz, nem igaz az, hogy agyon ünneplik Mindszentyt és szégyellhette magát az Új Ember újság, ami éppen azon a héten hozta a vezércikkben azt, hogy „Temetni jöttünk, nem dicsérni” – szégyellheti magát! Mert az egész igazán komoly, keresztény érzelmű, emberi érzelmű magyar nép *ünnepelve* fogadta Máriacelltől egészen az esztergomi temetésig, és az nem temetés volt, hanem egy felmagasztalás! S akkor éppen a katolikus újság írja azt, hogy „temetni jöttünk, nem ünnepelni”, nem magasztalni. Hát ez gyalázatos dolog, hogy pont mi köpünk bele a saját szemünkbe!

Hát igen, ez a Mindszenty, aki körlevélben többek között ezt írta: „Krisztusban Kedves Híveim! A háború viszontagságai kimondhatatlan sok és nagy zaklatást hoztak ránk és ez a zaklatás, szorongás megtalálja mindannyiunk lelkét. Azt sem tudjuk, melyik sebünkhöz nyúljunk, melyikre jajduljunk, fohászkodjunk. A sírban pihenőket, vagy a foglyokat, az

idegenben, vagy az itthon levőket sirattassuk? Az életre legszükségesebbeket hiányoljuk, vagy a létbizonytalanság miatt nyugtalankodjunk, az anyagi, vagy az erkölcsi értékeinket gyászoljuk-e, tekintsünk-e a határainkon túlra, vagy érjük be az itthoni bajokkal? Az élve születettek zuhanásszerű esése és mélypont-állása, a bűnös magzatirtás és korlátozás a legelső okok között szerepel, amit a főváros tisztí főorvosa 1946. december 7-én így fejez ki hivatalos jelentésében: ‘a terhességtől való félelem és tartózkodás, a művi vetélések végzésének túrése.’” A túrés nagyon enyhe kifejezés ahhoz képest, ami a kések alatt minden képzeletet meghaladó mérvben intézményesített tömeggyilkossággal egyezik; ami nem egy szülészeti osztályon és másutt is végbemegy. A bűnök bűne ez és a bűnök halmaza a természet ellen, Isten, a magzat, az anya, a család, a haza ellen. A lelkiismeret nagyon jól tudja, hogy nem számít, mely időben, a fogamzás idején, ahhoz közel, vagy a terhesség késői hónapjaiban történik e támadás a magzat ellen. Azt nem az állam dönti el, hogy az ember mikor lesz ember az anyja méhében. A keresztény tanítás szerint a megfogamzás pillanatában megkapja a halhatatlan lelket az a kis piciny emberke és így tud fejlődni emberré. Tehát nem a három hónap, az hazugság, félrevezetés, becsapása az embereknek. Hát, igen, gondolják egyesek, ez nem gyilkosság.

1972-ben, Bambergben egy beszédjében, és korábban, végrendeletében Mindszenty bíboros kifejezi azt, ami ellen Kodolányi János is olyan óriási erővel tiltakozott, az a Kodolányi, akit otthagyt az anyja. Azt mondja Mindszenty az 1962-ben megírt végrendeletében: „Ne engedjétek a szovjet érdekeket a magyar anyaméhig eszközöző orvosok és gyógyszerészek kezével. Aki teszi, engedi, megtagadja magyarságát, ártatlan magyar életek útonállója.” Mélyebben nem lehet kifejezni! „Az egy és félmillió bevallottan kiírtott élet hárommillió „szülőt” pár ezer „orvost” jelent és bélyegez.” Millió és még egy félmillió – akkor annyi, most már több. Jézus életre kelti a leánykát, ezzel azt akarja nekünk mondani: az élet, az kell az embernek, az élet. És nekünk most, ebben a zűrzavaros időben tisztánlátás kell, hogy lássuk meg, mi az *igazi* élet – és itt jelentkezik a kereszténység, krisztusi szellem, amely be akar vonulni a magyaroknak a lelkébe, és rá akarja döbbszteni őket, hogy emberek, magyarok, hát vigyázzatok! Volt már Muhi csata, volt már tatárjárás, volt törökdúlás, de van most magzat-elleni dúlás, a magyar a magyart pusztítja ki, akarja kipusztítani.

Testvéreim! Kérjük a mi Urunk, Jézus Krisztust, világosítsa meg a Szentlélek által bennünket. **Lássuk be azt, hogy mi a tennivalónk most – a hivatalos állami hatóságok nem hajlandók belátni, mert ott vannak még az ateisták, a szabadkőművesek és a többiek, akik az élet kioltására szövetkeznek a Parlamentben is.** De legyünk mi világosan látó, tisztán látó magyar emberek, s azért énekeljük majd az „Isten hazánkért” éneket, aztán a végén a magyar Himnusz is. Délben majd azért szólnak a harangok – nem azért, hogy az oroszok elmentek, azért is, de inkább azért, hogy akik itt maradtak gyilkosok, azok térjenek észhez, térjenek lelkiismeretvizsgálatuk által az Istenhez! Én Krisztus szabadságát kívánom mindenkinek, kedves jó testvéreimnek. Töltsön el bennünket a tiszta, keresztény, Krisztuskövető életnek a szabadsága, mert *ez* az igazi szabadság!

Most pedig könyörögjünk, testvéreim. Jóságos Istenünk azt akarta, hogy az ember örökké éljen. Kérjük gyógyító kegyelmét, mentse meg minket a bűntől, az örök haláltól.

Urunk Jézus! Te az élet Ura vagy. Magad vagy az élet teljessége és azt akarod, hogy mi éljünk. Add meg nekünk kegyelmedet, hogy csak az igazi életet szeressük és Téged, az élet szerzőjét kövessünk, aki él és uralkodik mindörökkön örökké.

1990. február 18. – 18.30 – (részlet)

Bölcsvölgyi atya a *megbocsátást* is hősiek fokban gyakorolta. Erre szép példát találunk egyik elhangzott, templomi beszédjében.

„Atyám, bocsáss meg nekik – mondta az Úr kereszten függve, amikor köpködtek feléje – mert nem tudják, mit cselekszenek.” Valóban, a gyűlölet vakká teszi az embert, és nem lát tisztán, nem tudja, mit cselekszik. Talán nem árulok el titkot, amikor elmondom, hogy életemnek egyik legmegrázóbb pillanata volt – nem nagyon régen, senkinek se mondtam el, még a testvéreimnek sem – valaki felhívott este telefonon és megkérdezte, hogy eljöhete-e hozzám és hogy mikor. Azt mondja, én nem fogom őt megismerni, ő azonban megismer engem. Mondtam: kérem, jó lesz este 9 után? Megegyeztünk és este 1/4 10-kor becsengetett valaki és azt mondta – nem akarom a nevét mondani, bár nem hittem el akkor sem, hogy úgy hívják – őrnagy, nyugalmazott őrnagy vagyok, s előtte a nevét is megmondta (bővebben ld. még: Hetényi Varga Károly: Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában I. rész, 39–41., 61. Lámpás Kiadó, Abaliget 1992.). *Bizonyára emlékszik arra, amikor letartóztatásának az éjszakáján belerúgtam abba a rozoga székbe, amelyre meztelenül ráültettük – annyira, hogy a szék teljesen szétment és még én magam is belemegtem.* Most én azért jöttem el – mivel az egyik nevemet megmondtam, ő bemutatkozott, hogy hívják; de én tudtam, hogy ezeknek nyolc-tíz nevük is van – mivel megmondtam az egyik nevemet, talán fel tudna deríteni, és akkor nekem nagyon szomorú sorsom lenne. *Meg tud-e bocsátani?* S akkor úgy erre az Apor Vilmos jelenetre gondoltam – különben se tartottam számon, csak, mint eseményeket, a dolgokat, de mint haragnak, vagy neheztelésnek, pláne bosszúnak a tárgyát sose forgattam magamban. És megöleltem, s elkezdett könnyezni. Azt mondja: **csak** ezért jöttem. Hát egy picit még elbeszélgettünk és úgy váltunk el, mint jó testvérek. Ezzel tulajdonképpen nem magamat akarom most igazolni, vagy nagyobbítani – Isten látja a lelkemet – hanem inkább azt, hogy milyen döbbenetes tud lenni, amikor valaki föltételezi a másikról, hogy bosszút tud állni, ha akar valakin, mert hiszen ma, nagyon jól tudjátok, a bosszúállásnak a fergeteges időszakát éljük.

Függelék

1991. május 4. – „Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai hitetlenség csillaga...”

1. A második világháború után olyan rendszer jött létre nálunk, amely a vallás ellen fordult és annak elhalását adminisztratív eszközökkel is siettetni akarta: feloszlatta a vallásos egyesületeket (mintegy 1500-at); államosította az egyházi iskolákat (az egyházaktól elvett iskolák száma 4885 volt, ebből 3148 tartozott a katolikus Egyházhoz); megvonta a szerzetesrendek működési engedélyét (a rendelet 23 férfirend 182 rendházát és 2582 tagját, továbbá 40 női rend kb. 450 rendházát, s mintegy 10000 apácáját érintette); bezáratta a papnevelő intézeteknek felét; akadályozta a szabad hitoktatást; korlátozta és cenzúrázta az egyházi sajtót; beleszólt az egyházi tisztségek betöltésébe; a papi békemozgalom erőszakolásával megkísérelte a papság megosztását; az iskolákban, a munkahelyeken és a közéletben a materialista, ateista ideológiát érvényesítette.
2. Sok, hitéhez hűséges hívő, hivatását végző szerzetes, pap és főpap meghurcolást és bebörtönzést szenvedett, koncepciós perek áldozata lett. A Krisztushoz hű keresztények pusztán hitük megvallása miatt hátrányos helyzetbe kerültek. Közülük kiemelkedik **Mindszenty József** bíboros, esztergomi érsek, aki mint a magyar Egyház vezetője, határozottan kiállt a katolikus Egyház érdekei mellett. Koholt vádak alapján történt elítélése előre jelezte a magyar katolikus Egyház sorsának jövőendő alakulását.
3. Mindszenty József 1892. március 29-én született Csehimindszenten. 1915-ben szentelték pappá Szombathelyen. 1919. február 9-én őrizetbe vették, áprilisban pedig a kommunista népbiztos intézkedésére szülőfalujába internálták. Zalaegerszegen volt plébános. 1944. március 4-én XII. Pius pápa veszprémi püspökké, 1945. szeptemberében pedig esztergomi érsekké nevezte ki.
4. Legfőbb tulajdonsága a lélek komolysága, a hajlíthatatlan férfias erő. Már plébános korában érezni lehetett, hogy lelki és társadalmi illetékességének területén valóságos vaskéz kezd kormányozni. A legértékesebb azonban az, hogy e csupa erőből álló ember belül: csupa szív. Mutatja ezt több kiadásban megjelent könyve: „**Az édesanya**”. A természetes és keresztény anyaságnak valóságos himnusza ez a könyv. Fiatal plébánosként a saját erejéből és jövedelméből nagy áldozatkészséggel a szegényügyet kezdte el rendezni Zalaegerszegen. Már a húszas évek végétől látta a magyar társadalom lelki szétesését – szavai ezért voltak e társadalom felé sokszor kemények: tudta és megmondta azt is, hogy e szétesés az országot a hitleri örvény felé sodorja. Angelo Rotta pápai nuncius mondta róla: „Mindszenty József a közjó megvalósításában acélakaratú katona, mások szenvedésének átérzésében szelídlelkű pap.”
5. Még csak fél éve veszprémi püspök, amikor Hitler a nyilaskeresztes párt vezérét, Szálasi t juttatja hatalomra. Mindszenty megfogalmazza „a Dunántúl püspökeinek emlékiratait”, amelyet Apor Vilmos győri, Shvoy Lajos székesfehérvári püspök és Kelemen Krizosztom pannonthalmi főapát is aláír. „Arra kérjük Magyarország sorsának mostani intézőit – írják -, hogy a még ép Dunántúlt ne vessék oda visszavonulási harcok martalékának, mert ezzel a magyar haza utolsó darabja és vele a magyar jövő és felépülés utolsó reménye is odavész.” „Az emlékirat átnyújtásakor vártam az azonnali letartóztatásomat” – emlékezik

vissza a bíboros. A letartóztatás két hét múlva történt meg. 26 pappal és kispappal együtt a **sopronkőhidai fegyházba** szállították. Azt is felrótták neki a memorandum mellett, hogy megtiltotta azt a szentmisét, amelyet a nyilasok akartak megrendezni hálából azért, hogy Veszprémből sikerült a zsidókat elhurcolniuk.

6. A hitlerista diktatúra után az ateista kommunizmus diktatúrája következett hazánkra. Mindszenty itt is helytállt. Ezért rágalmazták annyit és hazudták róla, hogy ragaszkodik az **egyházi nagybirtokhoz**. A valóság ezzel szemben a következő. Az ideiglenes kormány 1945. március 17-én rendeletet bocsátott ki a 100 holdon felüli birtokok kisajátításáról és felosztásáról. Mindszenty ezt írja: „a földreformmal kihúzták az egyházi intézmények alól az anyagi alapot... A püspöki kar e súlyos sérelem ellenére áldását adta – első, háború utáni körlevelében – az új birtokosokra: ‘Adja Isten, hogy az új birtokosok boldogulása vigasztalja az Egyházat veszteségeiért és gondjaiért.’ Mindig sajnáltam, hogy nálunk legkésőbb az első világháború alatt nem valósult meg a földreform. Talán sok minden másképp fordult volna nemzeti életünkben. Így a magyar nagybirtok 1920-ban nem cseh, román és szerb tulajdonba kerül, hanem megmarad a magyar nép kezében. Ez a mostani, idegen megszállóktól ránk parancsolt földosztás azonban nem a nemzet érdekeit, hanem a megszálló hatalom pártpolitikai előnyét szolgálta.” (Emlékirataim 71, 57. oldal) Évtizedekig azt hazudták, hogy Mindszenty az 1956-os rádióbeszédében visszakövetelte az egyházi nagybirtokokat. Ma már hozzáférhető e beszéd. Nincs benne ilyen. Ez viszont benne van: „Mint a katolikus Egyház feje kijelentem, hogy – amint azt a püspöki kar 1945-ben, közös körlevélben kijelentette – nem helyezkedünk szembe a történelmi haladás igazolt irányával, sőt az egészséges fejlődést mindenben előmozdítjuk.”
7. Azt is hazudták Mindszentyről, hogy konok, szűk látókörű, konzervatív volt. A valóság ezzel szemben a következő: „Egyházmegyémben lezártam tevékenységemet és megkezdtem előkészíteni az esztergomi székfoglalást. Shvoy Lajos székesfehérvári püspököt útba ejtettem. Nála mindig baráti megértésre találtam. Most is megtárgyaltuk gondjaimat, terveimet és az egyházközségek szerepéről az Új Embernek szánt cikkemet. Vele már a fogságban átbeszéltem új lekipásztori elgondolásomat. Ő is azt tartotta legsürgetőbb feladatnak, hogy jól működő egyházközségekbe tömörítsük a hívő népet. Amint a rövidre rá megjelent szövegből kiténik, másfél évtizeddel a II. Vatikáni Zsinat megtartása előtt már annak szellemében adtunk lekipásztori kérdésekben eligazítást papjainknak és híveinknek. (Használtuk az ‘Isten népe’ megjelölést is.)” (Emlékirataim 76. oldal)
8. Azt is hazudták Mindszentyről, hogy merev, nem diplomatikus, kompromisszumokra képtelen, akinek semmi tárgyalnivalója nincs az ateista kommunistákkal. A valóság ezzel szemben a következő: „1948. áprilisában Ortutay kultuszminiszter bejelentette, hogy a ‘történelmi fejlődéshez alkalmazkodva’ az állam haladéktalanul átveszi az egyházi iskolákat. A nyilatkozatra azt válaszoltam, hogy a történelmi fejlődéssel ellentétben ... ahol az Egyház kezéből az iskolázást és a nevelést kivették, ott az erőszakkal történt és anélkül, hogy a népet megkérdezték volna... A történelmi fejlődés a nép akarata irányában halad. A nép pedig nyilatkozott, de nem az iskolák államosítása és a kötelező hitoktatás megszüntetése, hanem a vallásos nevelés mellett... Köztudott volt, hogy a szülők soha nem tapasztalt számban írárták be gyermekeiket katolikus tanintézetekbe... Május 15-én Ortutay kultuszminiszter mégis bejelentette, hogy ‘az egységes nevelés érdekében’ államosítani fogják a hitvallásos iskolákat.” (Emlékirataim, 203–204. oldal) Mindszenty erre is válaszolt május 23-án kiadott körlevelével. A nép is bekapcsolódott ebbe a dialógusba. „A Magyar Kurír 1948. június 7-én 300, június 10-én 157 és június

13-án 350 várost és falut sorolt fel, amelynek lakói levélben, vagy táviratilag követelték a minisztertől a hitvallásos iskolák elleni támadások beszüntetését és államosításuk tervének napirendről való levételét.” (Emlékirataim 205. oldal)

9. Az iskolaügyben nem Mindszenty volt, aki nem tárgyalta, hanem az állam. Nem tárgyalta, hanem diktálta. Mikor kijelentették, hogy államosítják a Katolikus Egyház 48 gimnáziumát, több mint 2000 általános iskoláját és elemi iskoláját, akkor erről nincs mit tárgyalni! Mert tárgyalni csak egyenlő felek tudnak, diktátumokról pedig nincs mit beszélni!
10. Azt is jó tisztázni, hogy Mindszenty nem támadó volt, hanem őt támadták; ő védekezett, védte Egyházát, hívei millióit, a magyar haza összes lakosainak millióit. Egy példa erre 1947-ből. Március 12-én jelentették be a kormány szándékát a parlamentben, hogy az iskolákban megszüntetik a kötelező hitoktatást és az uralkodó párt világnézetét propagáló tankönyveket, kívánnak bevezetni. Mindszenty felemelte szavát a terv ellen, és olyan országos méretű tiltakozó kampányt indított el, amelybe még a Vörös Csepel baloldali munkásai is aktívan bekapcsolódtak. A püspöki kar április 12-én körlevélben fejtette ki a hitoktatásról és az ifjúság neveléséről vallott felfogását. Az egyházi vezetők, hogy a híveket a fokozódó támadások kivédésére felkészítsék, lelkileg igyekeztek őket megújítani és megerősíteni. Hatásos eszköze volt ennek a **lelkigyakorlatok** és a nyolcnapos **népmissziók** rendezése. Nagyobbjban Budapest 97 templomában tartott népmissziók folyamán kb. 300 ezer embert végezte el szentgyónását és járult az Úr asztalához. Sokan házasságukat is rendbe tették egyháziilag. A **Mária-év** augusztus 15-én Esztergomban kezdődött, az egész püspöki kar jelenlétében. Szeptember 7–8-án Máriapócon, a Boldogasszony Éve jegyében százezernél több ember tett hitet Isten és Anyja, Mária mellett. Ezen a napon az ország különböző kegyhelyeire közel 1.8 millió katolikus zarándokolt el. Szeptember 14-én a Városmajori templomból százezer katolikus férfi Mindszenty bíboros vezetésével gyalog ment a 14 km-re fekvő Máriaremete kegyhelyre. De a többi kegyhelyeken és székesegyházakban (Szombathely, Pécs, Eger, Vác) is hatalmas tömegek rótták le tiszteletüket Szűz Mária előtt.
11. A Mária-év 1948-ra is átnyúlt. A hívek hitvalló megnyilatkozásait a hatalom igyekezett megzavarni. A budapesti Sziklakápolna előtti ünnepségeken kívül Celldömölkön is feltartóztatták a templomba igyekvőket, majd az odajutottakat szétverték. Egyes vidékeken járványokra hivatkozva minden járművet leállítottak, másutt a közlekedést nehezítették meg, kikapcsolták az áramot, a vízszolgáltatást. Ezek a kellemetlenkedések kísérőjelenségei voltak az egyházi iskolákért folytatott küzdelmeknek, melyről részben már szoltunk.
12. Ebben a feszült légkörben következett be június 3-án, este **Pócsperiben** a tanácsháza előtt egy rendőr véletlen halála. A templomi ájtatosság után tömeg vette körül a megjelent karhatalmat, az államosításról érdeklődtek. Ekkor az egyik, fegyverével hadonászó rendőrnek elsült a puskája és viselőjét halálosan megsebesítette. A szerencsétlen esetből a hatalom óriási pert kreált, melynek fő célja a vallásos parasztság megfélemlítésén kívül az államosítási törvényjavaslat gyors megszavaztatása volt. A történeteket ürügyül felhasználva, a rendszer azonnal zár alá vette a hitvallásos iskolák ingó és ingatlan vagyonát, majd június 16-án a parlamenttel megszavaztatta az államosítást (az elvett iskolák száma ismertetésünk elején olvasható).

13. Mivel a kormányzatnak egyházellenes tervei megvalósításában legerősebb ellenfele Mindszenty József bíboros hercegprímás volt, a személye elleni rágalmazási hadjárat 1948 nyarán egyre fokozódott. A prímás jól tudta, hogy ezzel letartóztatását készítik elő.
14. **1948. december 26-án**, Karácsony másnapján **tartóztatták le** Mindszenty bíborost esztergomi püspöki palotájában. Letartóztatási parancs nem volt, hiszen nem kellett már ilyesmi az ávós legényeknek... Hogy a koholt vádak beismerésére kényszerítsék a bíborost, *hosszú heteken keresztül ütlegették*. Emberi méltóságában megalázták, akaratbénító szerekkel kezelték (gyógyszeres és pszichoanalitikus befolyásolás), hosszú időn át nem engedték aludni. Miután mindent előkészítettek, ami egy kirakatperhez szükséges, február 3-án elkezdtek a tárgyalást. S a „bűnök”: a köztársaság megdöntésére irányuló szervezkedés, valutaüzérkedés, kémkedés. Az ítéletet 1949. február 8-án mondták ki: életfogytiglani fegyház.
15. A Vatikánban XII. Pius pápa megbélyegezte az embertelen és jogtalan eljárást. Ennek szövegét természetesen elzárták a magyar közvélemény elől. Csak 1990. február 11-én közölte az Új Ember.
16. A prímás előrelátó ember volt. Letartóztatása előtt néhány nappal a következő nyilatkozatot írta és juttatta el a kalocsai érseknek: „Nem vettem részt semmiféle összeesküvésben. Nem mondok le érseki tisztemről. Nincs vallanivalóm és semmit sem írok alá. Ha mégis megtenném, az csak az emberi test gyengeségének következménye, s azt eleve semmisnek nyilvánítom.”
17. 1990. március 29-én Nyíri Sándor, a legfőbb ügyész helyettese ezt nyilatkozta: „A befejezéséhez közeledő felülvizsgálat során bebizonyosodott, hogy a perben elhangzó vallomásokat szerezgették, s azokat gyakran fizikai kényszerrel csikarták ki a vádlottakból. Mélyen megsértették a bírói függetlenséget is. Az egyházi, állami, valamint külföldi levéltárakban folytatott alapos kutatómunka során nem találtak semmi nyomot, ami az egyik legfőbb hamis vádpontot, a 'kémkedés és hazaárulás'-t igazolta volna.” (Új Ember, 1990. április 8.)
18. Mindszenty pere a hívők, és főleg a papság, főpapság megfélemlítését szolgálta, hiszen ha a hatalom így el tudott bánni az ország főpapjával, mit várhatnak akkor az egyszerű papok és szerzetesek? A püspöki karban előtérbe is került a vezetés engedékenyebb, kiegyezésre hajló szárnya. 1950-ben internálták, kényszerlakhelyre hurcolták a szerzetesek és apácák ezreit. Augusztus 1-én a budapesti egyetem aulájában **megalakították a papi békemozgalmat**. Szeptember 7-i hatállyal megvonták a szerzetesek működési engedélyét (a megszüntetett kolostorok és szétzavart szerzetesek száma ismertetésünk elején olvasható). Az államhatalom és a püspöki kar között „létrejött” **hírhedt egvezményt** Darvas József miniszter, illetve Grösz József, kalocsai érsek augusztus 30-án írta alá. Az okmányban a püspöki kar elismerte a Magyar Népköztársaság alkotmányát, elítélte minden alkotmányellenes cselekedetet, híveit felszólította a szocialista társadalom építésében való részvételre, és támogatásáról biztosította a békemozgalmat. Ugyanekkor az állam szavatolta a vallásszabadságot (ami gyakorlatban a templomi szertartásra zsugorodott), visszaadott 8 gimnáziumot, 18 évre

vállalta az Egyház anyagi szükségleteinek fedezését (ügynevezett kongrua; a káplán havi 416,- Ft-ot kapott).

19. 1956. október 30-án Mindszenty József bíborost a forradalom mellé állt katonaság **kiszabadította** felsőpetényi fogságából, és diadalmenetben vitte Budára, a romos Prímási Palotába. November 1-én Nagy Imre miniszterelnök bejelentette Magyarország semlegességét és kilépését a Varsói Szerződésből. Mindszenty november 2-án Shvoy és Pétery püspökökkel megbeszélést tartott, majd a megyéspüspököket felszólította a békepapoknak a vezető egyházi állásokból való elbocsátására. November 3-án rádiószózatot intézett a nemzethez, melyben a lefolyt harcot jogos szabadságharcnak nyilvánította, amelynek egyik fő célja az egészséges fejlődés előmozdítása. „Új, visszaélésmentes választás szükséges – mondta -, melyben minden párt indulhat. A választás történéjek nemzetközi ellenőrzés mellett. Én pártokon kívül és – állásom szerint – felül vagyok és maradok... Jogállamban élő, osztály nélküli társadalom, a demokratikus vívmányokat fejlesztő, a szociális érdekektől helyesen és igazságosan korlátozott magántulajdon alapján álló, kizárólag kultúr-nacionalista szellemű nemzet és ország akarunk lenni.” (Nagyon érdemes a beszéd teljes szövegét elolvasni az Emlékirataim 437. oldalától kezdve.)
20. November 4-én, hajnalban a szovjet csapatok megindították a támadást és tüzet nyitottak a fővárosra. Mindszenty a parlamentben van, melynek épületét is körülvették már az orosz csapatok. „- Melyik a legközelebbi követség? – kértem Turchányit. – Az amerikai. – Menjünk oda ... Így hát nyolcévi rabság után **USA követség** hajófedélzetére léptem ... Az elkerülhetetlen lefogás és Szovjetbe hurcolás helyett így reméltem még tartalékolni magamat hazám és Egyházam további szolgálatára.” (443. old.)
21. Mindszenty szobája a követség negyedik emeletén volt. Ablaka a Szabadság téri szovjet katona emlékműre nézett. A bíboros úgy vélte, hogy önkéntes fogsága tanúságtétel és egyben fegyver a magyarországi egyház életének biztosítására. A nagykövetség lakójaként 15 év alatt megélt 4 amerikai elnököt, 10 budapesti amerikai nagykövetet, két szovjet pártfőtitkárt, három római pápát és – mindössze egy magyar főtitkárt: Kádár Jánost. **Hogyan teltek mindennapjai?** Martin J. Hillenbrand követ írt róla. Ennek lényege:
22. Mindszenty bíboros szerény, szinte alázatos ember volt, aki nagy gonddal ügyelt arra, hogy lehetőleg senkinek ne essék terhére a legkisebb mértékben sem. Miből állt a bíboros szállása? Volt dolgozósobája, hálósobája, fürdőszobája. Ideje nagy részét hivatalában töltötte, ahol könyvtára és a számára a külvilágot jelentő rádiója volt. Sokat olvasott, a könyvek mellett újságokat, folyóiratokat, időszak kiadványokat is. Ez az ember minden magyar hetilapot és folyóiratot figyelemmel kísért. Ő, aki látszólag a világtól elzártan élt, meglepően tájékozott volt. Mindenről tudott, ami Magyarországon történt, talán még a legkisebb falu eseményeiről is. „Igazi jótétemény volt számomra a követség kitűnő könyvtára, folyóirat-gazdagságával – írja Emlékirataiban. Most alaposabban megismerhettem az angol-amerikai világot irodalmukból... Bár ez az ismerkedés életem végére esett, mégis nagy hálát érzek érte. Korábban úgy gondoltam, hogy a latin és német nyelv elegendő az általános és átfogó műveltség megszerzéséhez. Most tudom, hogy még az egyházi irodalom is csonka marad az angol-szász művek ismerete híján.” (453. old.)

23. A bíborosnak természetesen szüksége volt mozgásra, testgyakorlásra. A lakosztály melletti hosszú folyosón sétálgatott, s ha az idő megengedte, lement a követség udvarára. Gyors léptekkel, karjait hátán összetéve sétált, ahogyan a börtönben megszokta. Nyolcszor, tízszer is körbejárta az udvart. „Ezt az udvart négy oldalról épületek fogták közre, három oldal a követséghez tartozott. Itt sétálgatott, s mindenkor igyekeztünk egy követségi tisztviselőt is melléje adni, mert a negyedik oldal nem a mienk volt, tudtuk, hogy onnan a tetőzetről mindig figyelték. Nem akartuk tehát, hogyha arról az oldalról bármi történik, a bíboros kíséret nélkül legyen.”
24. Mindszenty nem csak olvasott, írt is. Egyik a „Napi jegyzetek” című műve. A másik öt testes kötet, kézíratos emlékiratainak alapanyaga. A bíboros a legkülönbözőbb dolgok iránt is élénken érdeklődött. Kiderült róla, hogy – mindenek előtt agrárkérdésekben – kiváló gazdasági szakértő. Természetesen a főpap elsősorban az imádság embere volt. Vasárnaponként a követség katolikus tagjainak misét mondott, mégpedig az új liturgia szerint. Ugyanis – bár Mindszentyt konzervatívnak tartották – minden ellenkezés nélkül, azonnal bevezette a II. Vatikáni Zsinat reformját. Ha nem is tökéletes kiejtéssel, de angolul prédikált, keresztelt, esketett.
25. A legtöbb amerikai, aki a követségre érkezett, látni szerette volna a magyar bíborost. Sőt, jó néhány amerikai tisztviselő, mielőtt Budapestre jött volna, még otthon elkezdett magyarul tanulni. „Az igazság az, hogy a bíboros jelenléte fokozta a budapesti diplomáciai poszt vonzerejét. Budapestre kerül egy diplomatának, egyben azt is jelentette, hogy személyesen megismerhette Mindszenty kardinálist. Néha tréfálkoztunk: mi vagyunk az egyetlen követség a világon, amelynek lelkésze egy bíboros” – írta a követ.
26. A követségen látogatói is voltak Mindszentynek. „Amíg élt, édesanyám negyedévenként eljöhett hozzám a követségre – írja Emlékirataiban -, úgyszintén gyóntatóm is. Miután édesanyám nyolcvan évével egyedül már nem utazhatott, hol egyik, hol másik nővérem kísérték. Édesanyám elköltözése után a két nővérem és 1964 őszétől kezdve más családtagjaim is meglátogathattak... Kőnig, bécsi bíboros érsek – 1963 után – többször felkeresett, előbb XXIII. János, majd VI. Pál pápa kérésére.” (451. old.)
27. Ezek a látogatások mutatták, hogy a bíboros nagykövetségi jelenléte kezd egyre kellemetlenebbé válni. A magyar kormány minél előbb szeretett volna tőle megszabadulni, s az amerikaiak vendégszeretete is csökkenni látszott. Hosszabb vívódás és a vatikáni megbízottal való tárgyalás után 1971. szeptember 28-án Mindszenty **elhagyhatta a nagykövetség épületét**, hogy külföldre távozzék. Rómában fogadta VI. Pál pápa. „Megölelt -, írja a bíboros – leemelte mellkeresztjét és lehúzta gyűrűjét, hogy azokat nekem ajándékozza. Nyakamba akasztotta mellkeresztjét, ujjamra húzta gyűrűjét, majd kézen fogva vezetett be az épületbe... Legemlékezetesebb módon talán akkor tisztelt meg, amikor a püspöki szinódust megnyitó szentmisén a jobbján koncelebrálhattam. Itt van köztünk – mondta – tisztelendő testvérünk, Mindszenty József kardinális, esztergomi érsek, aki sok éves kényszerű távollét után a napokban érkezett meg Rómába. Várva-várt vendégünk ő, aki ma együtt misézik velünk, mintegy dicső jelképeként annak az egységnek, amelyben a magyar Egyház ezer év óta él együtt az Apostoli Szentszékkal. De jelképe ő annak a lelki kapcsolatnak is, amely összeköt bennünket azokkal a testvérekkel, akiket megakadályoznak abban, hogy hittestvéreikkel

és velünk normális kapcsolatokat tartsanak fenn. Példaképe ő a hitben gyökerező, megingathatatlan erősségnek és az egyház iránti önzetlen odaadásnak, amit előbb fáradhatatlan munkásságával és örökdő szeretetével, majd imával és hosszú szenvedéssel mutatott meg. Áldjuk az Urat és mondjunk közös tisztelettel szívből jövő AVE-t ennek a száműzött, kiváló főpásztornak!” (482–483. old.)

28. Ezt követően négy évet kapott még a Gondviseléstől Mindszenty bíboros. Legfontosabb feladatának emlékiratainak befejezését tekintette, amely két és fél évig tartott. A későbbiekben **sokat utazott és körlevelekkel is** próbálta összefogni, öntudatában erősíteni a külföldön élő magyarságot.

29. De a prímási székről nem mondott le akkor sem, amikor erre VI. Pál pápa kérte. Attól tartott ugyanis, hogy ha helyét szabaddá teszi, az állam „saját emberét” helyezi oda. Nagyon fájt neki, hogy a pápa 1974. február 5-én (kirakatperének és életfogytiglani fegyházra ítélésének 25. évfordulóján) megüresedettnek nyilvánította az esztergomi érseki széket.

30. Nyolcvannegyedik évében járt, amikor Dél-Amerikából visszafelé jövet a repülőgépen rosszul lett. Bécsben kórházba szállították, megoperálták, de a műtét után már csak három órán át élt.

1975. május 6-án halt meg.

Mindszenty bíboros senkit sem gyűlölt, senkire sem haragudott. *Azt vallotta, ahogy kellett ember, aki Krisztust elárulja, úgy az ő életéhez is hozzátartoztak a pribékek.* Csak halála után derült ki emlék- és személyes irataiból, hogy kínzóért, s a tőle elfordultakért is rendszeresen imádkozott.

Befejezésül Tímár Máté versével tisztelegjünk előtte:

Pillangót fogott a kandi pók,
s körülhálózta orvul.
Veri a hamvát rágalommal,
s míg szép szárnya torzul,
országrontóvá hazudják.
Szadista törpék játék-tárgya,
pincebozót gyötört lakója,
a sugárzó hit szárnyalása.

Pillangóherceg, Te vagy hitünk!
Az élet legyőzi a halált,
mert tank mögött kevély a gazság,
s az igazság jogáért kiált.
Felragyog majd a Szabadság napja,
befényli cellád hosszú éjét,
Isten őrizzen! Alázatos szívvel
csókolom bíborod szegélyét.

Mindszenty bíboros végrendeletét teljesítették: „Ha számkivetésben halok meg, temessenek el ideiglenesen a **máriacellei kegytemplomban.**”

Másik kívánságát most, **1991. május 4-én teljesítjük:**

**„Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai hitetlenség csillaga,
vigyék testemet az esztergomi bazilikai sírboltba.”**

(Bölcsvölgyi Zoltán atya Mindszenty bíboros hazahozatalára írt megemlékezése, amelynek idén van a 10. évfordulója.)

Mindszenty bíboros végrendelete

Magyarországi Mindszenty Alapítvány irattára

<http://5mp.eu/web.php?a=ministransok&o=DxgvXqsvzU>

Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek Istennek nevében!

70 és fél évvel a vállamon, a halál és örökkévalóság küszöbén, értelmem birtokában és akarati szabadsággal, halálom esetére a következő végrendeletet teszem fölként végrendeleti tanúk közreműködésével.

Lelkemet Isten irgalmába, testemet a honi földnek ajánlom. Hűséggel az Egyház fejéhez és a történelmi magyar hazához, ellentmondok a frigyesült harcos Istentelenségnek, és a szinte mindent elöntő orosz és szláv imperializmusnak. Az Apostoli Szentszéket kérem a Szent István hierarchiája megőrzésére.

Szenvedő népemnek, a magyar püspöki karának, főegyházmegyém papjainak és híveinek, a bűnmezsgyéken innen és túl, a tengereken is túl a hontalanoknak, ez az üzenetem:

Gyötrelmes sorsotokban, amíg Isten végtelen könyörületéből – minden lehetséges hívőnek – jó a virradat – éljetek hűségben Istenhez, Egyházhoz és történelmi hazátokhoz.

Akik ma a magyar népet boldognak mondják, megcsalják. A birodalmi és tartományi vezérekről sorjában megmondják a saját táborban, mik ők tudás, jellem és emberség dolgában. Elítélőik se mások, hisz ama bélyegesek eszközei, önkéntes kiszolgálói vagy alkalmazói voltak.

A szocializmussá hamisított marxizmus-leninizmus, ami ellenmondás nélkül, sőt magasztalva huzamosan volt sztálinizmus, a magyar népnek méreg és halál, mert rablás, gyilkolás és hazugság özön, tatár és török világ. Minden hirdetett siker olyan, aminő Sztáliné, Rákosié volt.

A rendszert a magyar nép megdönteni nehezen tudná – terrorizmussal és imperializmussal bebiztosította magát – de az elismerést a magyar nép sohasem adhatja meg lealjasodás nélkül, amit a gyászmagyarok, a tatár, török-, labanc és muszkavezetők jelentettek.

Ne engedjete a célzatos alkohol áradatnak.

Ne engedjétek az orosz érdeket a magyar anyaméhig, orosz bérenc, esküszegő „orvosok” és „gyógyszerészek” kezével. Aki teszi, engedi, megtagadja magyarságát, ártatlan magyar életek útonállója idegen bandák kötelékében silány szegődménnyel. Az egy és félmillió bevallottan kiirtott élet – hárommillió „szülőt”, pár ezer „orvost” jelent és bélyegez.

Ha Isten ránk tekint, ne adjunk helyt a bossúnak; csak a sietve visszaállítandó független és magyar bíróság lehet illetékes a számonkérésben.

Köszönöm a derék magyar népnek, hogy rabságomból 1956-ban kiszabadított. Büszke emlékként viszem a sírba azt a tudatot, hogy népem szabadított ki és nem az idegenből telepített, az elítélésből és rehabilitációból egyaránt taktikai játékot űző hatalom, amely véres, szennyos törét vakítóan fényesre akarja csiszolni az ún. „megkegyelmezésben”.

Köszönöm az Egyesült Államok elnökeinek a nobilis befogadást és annak meghosszabbítását. Ertem Eisenhower és Kennedy elnök urak gesztusát. A követség vezetőinek, Mr. Wailes miniszter, Mr. Barket, Mr. Lekeston és Mr. Horace Tosbert, itteni vezetőknek; a segítségemre beosztott Mr. Katome, Mr. Toplovsky, Mr. Csoroly, Mr. Papendorp, Mr. Sharek és Mr. Jazynka irányába; de a követség összes tagjainak is előzékeny jóságukért.

Kérem az Egyesült Államok elnökét, ne hagyják elveszni a történelmi Magyarországot.

Dr. Szalay Jeromos és dr. Vecsey József, másokkal, a magyar ügy és az én ügyem fáradhatatlan külföldi apológétái voltak, Isten áldja őket, amiért, a szennyhullámokat nem engedték összezsapni és elborítani a két ügyet.

Dr. Szabó János south-bendi plébános, protonotárius iránt is hálás vagyok azért, amit a hontalanokért és értem tett másokkal.

Vagyonom, amiről végrendelkezzem, nincs. Nem fáj. Kifosztottak, ahogy elszegényítették népemet. Ha valami kis pénzt éppen találnának az íróasztal baloldali fiókjában, a fővárosban Sodalitas-vezető, orsolyita általános főnöknőhöz juttassák el. Ő tudja, mi a folyamatos rendeltetése.

Stipendiumokat kértem, Dr. Szabó Jánostól leginkább, ez ment az elérhető fővárosi és vidéki nyomor enyhítésére.

Teréz és Emma húgom, valamint József és István, illetőleg László fiaik és keresztlányom kapjanak valami nekik tetsző emléktárgyat. Gondolom szóba jöhet. vázák, rózsafüzér, óra, töltőtollak, képek, szobrok az asztalon, fiókokban. Az edények, amik ajándékok, legyenek a rokonságé.

Simonné takarítónő gondos volt ruhám körül. Ő is kapjon egy emléktárgyat. Gyűrűje adassék vissza Dr. Mátrai Gyula irodaigazgatónak. Tőle kértem a lefogásom előtti napokban. Nem akartam, hogy értékesebb gyűrű jusson az ÁVO kezére.

Dr. Zakar András titkárom, akinek értem nehéz sors jutott, hagyom emlékebe a Mikes püspöktől kapott keresztet és nyakláncot. Ha elfogadja, talán egy reverendát, téli vagy tavaszi kabátot. A fel nem dolgozott leveleket, kéziratokat, ami itt az oltár bal oldalán levő polcokon, az asztalban és egyebütt nem kis számmal vannak, valamint a budai és esztergomi házban, Reá és Ziska Zoltánra bízom.

Breviáriumok, imakönyvek, reverendák, felsőruhák Városi tanácsos kezén át jussanak új püspökök, papok számára.

Egyéb ruhák, cipők a szegényeké, főként a fővárosban Városi plébános kezén át.

Városi tanácsos és magyarul is beszélő egyik követségi úr talán elvitel előtt mindent pontos leltárba venne. Az elszállítás titokban és részletekben is történhetik.

A szellemi vonatkozásúak.

A chicagói, majd fegyházi misekönyv, amit használtam, amikor már engedtek misézni, legyen Esztergomé. Minden istentiszteleti felszerelés, ruha stb. a fővárosban majd épülő kápolnáé, templomé.

A könyvek az esztergomi házi könyvtaré. Persze akkor, amidőn hivatalos rablók már nem lesznek Magyarországon. Addig helyet kérek a követségen. Ugyanez áll az újságokra.

Megírtam Emlékirataimat, hogy az utókor lássa jobban a ferdítő manőverekkel szemben, mik és hogyan történtek. Angol nyelven (és esetleg más idegen nyelveken) jelenjék meg. Ha jobb időkben népem kívánja, nincs akadálya a magyar megjelenésnek, de az eredeti kéziratból és ne az angol fordításból.

Papendorp titkár úr vállalta a kiadókkal az előzetes tárgyalást, a fordítást, gépelés ügyét, a kiadást. Ő kéri Spellmann bíboros segítségét nevemben. A State Department hozzájárult, hogy általam fölkért, megnevezendő tisztségviselője véghez vigye a megbízatást.

Az írói honorárium legyen elérhetően a legmagasabb, egy időben a legnevesebb vállalatoktól ajánlatok bekérésével, jogászai szerződéssel. A honorárium magyar és katolikus egyházi célokat szolgáljon, egyelőre a hontalan egyének, fuldokló magyar és iskolák segítésére; majd itthoni újjáépítésre. A bizottsági pénzkezelés fontos. A bizottság tagjai. Papendorp Tivadar, Dr. Szabó János south-bendi plébános, unokaöcsém, Légrádi József, és amikor a haza a „fölszabadulásból” megszabadul, az utódom által kinevezettek.

A gépelés, fordítás, korrektúra nagyon fontos – minden késedelem nélkül.

A jegyzetek mégis maradjanak a lapaljon, de petit-kel, bár korábban másként kívántam.

Szeretném, ha a többi kézirat is megjelenhetne. Rengeteg könyv jelent meg a világ- és magyar bolsevizmusról, kevés tapintott rá a lényegre. Kézirataimban a meglátás nem szokványos, de megtapasztalt.

A címek:

- Arcképek a világ-bolsevizmusból (Marxtól Hruscsovig)
- Arcképek a magyar-bolsevizmusból (Rákositól Kádárig)
- Magyarország ipara, kereskedelme, mezőgazdasága és szellemi élete (1945–62)
- A Kádár-időszak Magyarországon (1956–)
- Gondolatok a rabkönyvtárban
- Hogy lesz a huszadik századi „demokráciából” „népi” demokrácia?
- Az Egyház és vallás a bolsevizmusban (történeti feldolgozás)
- Trianon és Magyarország

Ezek 3 pánccs szekrényben (1 szobai, 2 Mr. Lekeston 3 workroom) és nyitva a lakáson.

Esztergomban lefogatásom előtt Brückner kanonokhoz küldtem legalább hét kötetre menő folytatását a nyomtatásban megjelent Édesanya c. művem I-II. kötetének. Ez, ha már lehet, magyarul elsősorban és aztán idegen nyelven is jöjjön. Igen sajnálom, hogy nem jelent meg már a nagy magzatellenes, szervezett kampány előtt.

Amikor ez és esetleg régebbi műveim újból megjelenének, az előzetesen megállapítandó honorárium – gondos kezeléssel Dr. Zakar bevonásával – a katolikus magyar újjáépítésre fordítandó. A nagy családok segítése is idetartozik.

Amíg ez az alap fennáll, a szerző hetenként egy csendes szentmisét kér az ő lelkéért.

Ugyanúgy lenne az amerikai kiadásnál is.

A Memoirban vannak belpolitikai és külpolitikai fejezetek. Mindkettő elengedhetetlenül szükséges a döbbenetes magyar sors megértéséhez. A külpolitikai fejezet miatt lehet, hogy a hálátlanság vádja éri emlékemet vagy személyemet: hisz évek óta élveztem az US vendégszeretete felbecsülhetetlen jótéteményét. És nem tompítom a kritika életét. Amikor kértem az azylumot, nem tudtam, amit ma tudok. De úgy gondolom; egy elnök kritikája nem érintheti az US iránti személyi hálámat. És tompítottam az élt. A további tompítás az igazság rovására ment volna. Maga az US több fórumon élesebben bírálta, mint én, a magyar. Nemcsak a szövetségi könyvtárt használtam, de a State Department-től is kértem ki hivatalos jegyzőkönyveket.

Az azylum egyetlen, vagy egyik legnagyobb hátránya a Memoir és egyéb művek vesztégre. Amely pillanatban megszűnt az azylum, sürgős a művek megjelenése.

A temetésre gondolok. Fáj, hogy a követségnek nehézsége lesz. Két húgom kapjon értesítést a halálról és temetésről. Dr. Zrínyi Miklós ny. kúriai bíró, unokabátyám (Bp., Benczúr u. 15. vagy 17.); budai házam (Úri u.), Esztergom (Primatia) Városi Ferenc, plébános (Krisztus Király Plébánia).

4 összefűzött 6 (hat) oldalon saját kezűleg írtam. Aláírtam a felkért magyarul is értő, együttesen jelenlévő Mr. Sharek és Mr. Sherman követségi tisztviselők előtt eme kijelentésem után: Ez az én végrendeleti akaratom. Én írtam és aláírtam.

Budapest, 1962. okt. 19. + Mindszenty József

bíboros

esztergomi érsek,

Magyarország hercegprímása

Előttünk, mint felkért végrendeleti tanúk előtt a fenti kijelentés megtörténte után

Kelt, mint fent.

Carl. R. Sharek

Joseph Sherman

felkért végrendeleti tanú

* * *

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek nevében

Pótvégrendelet

ahhoz, amit a követség vezetőjénél letettem ugyanazon aláírásokkal. Harcom nem a tőkéért és nagybirtokért, hanem Egyházért, hazáért folyt. Megbocsátok mindenkinek, azoknak is, akik a jövőben vétkeznek ellenem. Lemondásom hírének nem szabad hitelt adni: az vagy hamisítás, vagy érvénytelenítő, nagymérvű kínzás eredménye, illetőleg termelvénye.

Budai, esztergomi könyveim, jegyzeteim, ruháim, cipőim, felől ugyanaz a rendelkezésem, mint az I. végrendeletben. A családot illető emlékek után azok a primási házi könyvtárai, ezek a szegényeké.

Ez az én végrendeleti akaratom.

Írtam és aláírtam két felkért, együttes tanú előtt.

Budapest, 1962. nov. 13.

Mindszenty József
Hercegprímás

Carl R. Sharek Joseph Sherman
felkért, együttes végrendeleti tanúk

* * *

1967. október 4-én felbontottam a végrendeletet és pótlékát.

Hozzáadom:

- 1.) a 3 gyűrű értéke a szegényeké,
- 2.) leghálásabb köszönetem a National Catholic Conference-nak az értem a követséggel szemben teljesített évi 1000 dollárért.
- 3.) halálomról a jelen apostoli kormányzó és a főkáptalan is értesítendő.

1967. okt. 12.

+ Mindszenty József

Előttünk, együttesen:

J. Theodore Papendorp

Helmut E. Wilf

* * *

Pótvégrendelet az I-III-hoz

Ép ésszel és szabad akarattal ez a rendelkezésem:

1.) Nemzetemnek: maradjatok a romló világban hűek Istenhez, hitetekhez, hazátokhoz, a magyar múlthoz, történelemhez és a magyar nyelvhez. Ez természeti jogotok és kötelességetek. Ne járjatok haza, ne pénzeljétek elűzőiteket, a nemzetirtókat. Gondolkozzatok a vággyal szemben is: kikerülhetetlenül becsapnak benneteket.

De térjete haza, ne olvadjatok be, amikor a hit és magyarság napja felkél otthon.

Addig igen fontos a magyar iskola bérleményben és menekült tanítóval és a családlátogatás.

Holttestem egyelőre itt kerüljön a legegyszerűbben pihenőre, lehetőleg magyar papok sírja közelében és a hívek áhított imája közepette. Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai pánszláv hitetlenség csillaga, vigyék testemet az esztergomi bazilikai sírboltba.

Végrendeleti általános örökösöm a Mindszenty Alapítvány, az általam megállapított szabályzat szerint. Dr. Vecsey József szerkesztőnek egyházi tanácsadóként bevonásával. A Stiftung székhelye Vaduz, FL.

Leltár szerint

1. Könyveim annak idején jussanak a prímási könyvtárba, vagy ha szabad utódom úgy látja jónak, hagyja az újra papneveldévé válandó Pázmáneumnak.

2. A ruhanemű a szegényeké létesítendő bizottság révén

3. Értékeim (tárgyak)

4. Pénzértékeim, kevés arany és ezüst értékem.

5. Könyveim joga és hozama, maga a Stiftung az ország nemzeti és egyházi felépítésére a legnagyobb gondossággal, mint azt vagyonosabb elődeim, Széchenyi György és Simor János tették.

Emléktárgyat kapjanak bérma-fiaim; utoljára működő gyóntatóm, udvari papjaim, szolgálattelvőim, az utóbbiak fizetséget is; érdemes két rokoncsalád, Légrádi István unokája és Fukszberger László és két húga. A rokonok, ha rászorulnak, a Stiftung segítse őket a helyzet helyes mérvéig.

Az időleges temetés ügyében, a viszonyokhoz képest, a végrehajtó bizottság a helyi egyházi főhatóság tanácsa szerint járhat el.

Bécs, 1973. nov. 17.

+ Mindszenty József

Alulírt, felkért tanúk a végrendelkező által saját kezűleg írt és ilyennek kijelentett végrendeletet együttesen aláírták.

Bécs, 1973. nov. 17.

Dr. Vecsey József Msgr. Mészáros Tibor

* * *

Végrendeletemhez kiegészítésül a mai napon a következőket csatolom:

1. Ha számkivetésben halok meg, temessenek el ideiglenesen a máriazelli templomban. Lelkem üdvéért az első évben havonként végezzenek el egy szentmisét, s azután évenként halálom évfordulóján.

A temetésem és a szentmisék költségeit viselje a Mindszenty Alapítvány.

2. Azt akarom, hogy a Mindszenty Alapítvány tanácsában állandóan foglaljon helyet három katolikus magyar pap, akik az emigrációban teljesítenek vagy teljesítettek magyar lelkipásztori szolgálatot. Az alapítványi tanácsban már most kapjon helyet Dr. Vecsey József /St. Gallen/ és Dr. Harangozó Ferenc /Kastl/. (Ezt az akaratomat ma közöltem az alapítványi tanáccsal.)

Halálom esetére az én helyemet foglalja el a tanácsban Dr. Közi Horváth József /München/ vagy az ő akadályoztatása esetén Dr. Fábián Károly /München/.

A Mindszenty Alapítvány egyik legelső feladatának tekintem, hogy azt a magyar nemzeti és katolikus célt szolgálja, amit életem feladatául tűztem ki s amit Isten segítségével hazámban és a számkivetésben is igyekeztem megvalósítani: megtartani magyarságában és hitében népünket s különösen annak felnövekvő ifjúságát.

Bécs, 1975. május 5-én

+ Mindszenty József

Igazoljuk, hogy Mindszenty József bíboros a fenti végrendelet kiegészítést magáénak ismeri el s azt aláírásával látta el.

Dr. Gianone Egon Msgr. Mészáros Tibor

Dr. Soltész Elemér

II. rész – 2001

Bevezető

Bölcsvölgyi Zoltán atya 55. papszentelési évfordulójára jelenik meg a beszédeiből, elmélkedéseiből készült válogatás második része. Ebben az évben több mindennek van kerek évfordulója, ami Zoltán atyával kapcsolatos. Szentelő főpásztorának, Mindszenty József bíborosnak esztergomi újratemetése éppen 10 esztendeje történt. Zoltán atya a Szent Gellért Templomban Mindszenty bíboros szobrának avatásán ugyancsak 10 esztendővel ezelőtt mondta el visszaemlékező beszédjét, ami az összeállítás végén olvasható.

Mivel Bölcsvölgyi atya is némiképpen osztozott Mindszenty bíboros sorsában, így több helyen párhuzamot lehet vonni a kettejükkel végbement események között: ezért – a beszédekhez kapcsolódóan – Mindszenty bíborostól vett idézetek is szerepelnek. Ezek a megnyilatkozások feltárják a kommunizmus kegyetlen, hazug, szadista és erkölcsromboló mivoltát, amelytől az egész magyar Egyház is évtizedeken keresztül szenvedett. Erről Mindszenty maga is ír emlékiratainak bevezető részében: *„Azért tanúskodom, hogy a világ újra tudomásul vegye, mit cselekszik a bolsevista rendszer az alá rendelt emberi élettel. A magyar Egyház fejének keresztjét emelem fel a világ előtt: emlékeztetni akarom magyar népem roppant szenvedéseire.”* (Emlékirataim, 9. old.)

A kommunista rendszer Mindszenty hercegprímástól még a halála után is félt. A vértanúk minden diktatúra „legveszélyesebb” ellenfelei! Bölcsvölgyi atya még a legnehezebb időkben is a bátor, igaz szókimondás embere volt (amiért meg is kapta a börtönbüntetését). Ezért is vonzotta magához nagy számban a gyermekeket; papi élete folyamán hozzávetőlegesen 15 ezer tanítványa volt! És mindezt olyan rendszerben érte el, amelynek legelső célja a vallás, az istenhit teljes széttűzése volt, sokszor persze álságos formában, becsapva a külvilágot: *„Ragadozó farkasok járnak körül a világon, vagy annak egyik részén. Sajnos, az Úr Jézus példabeszéde szerint farkasok járogatnak a bárányirhában. Vagy elveszik az irhát a báránytól, vagy a bárány is odakölcsönzi a farkasoknak a saját bőrét, hogy megtéveszthessék a világot. Az Üdvözítő óvott azoktól a hamis prófétáktól, akik szelid bárányok ruhájában jönnek hozzánk, holott belül ragadozó farkasok. A kísértés órája az, ha a farkasok kosztümöt cserélnek: ők, akik tegnap ették, rágták a gonosz bárányt, ma pedig a maguk jóságát bizonyítgatják a felhúzott irhával. Nem kell nekünk a farkas ruhája, de a bárányé se, ha farkasok járogatnak benne.”* (Mindszenty József megnyilatkozása) A rengeteg romboló hatással és ellenerővel szemben az ő magvetésének százszoros a termése. Jelen sorozatnak is legfőbb célja az, hogy ezek a maradandó és egyetemes értékek nemzedékeknek adjanak életre szóló eligazítást.

Akik azokban az időkben közvetlenül, vagy közvetve részt vettek az istenhit ellen irányuló tevékenységekben, azok közül sajnos még mindig sokan ott vannak az ország életének irányítói közt azok „jóvóltából”, akik az előbbiekre szavaztak, vagy akik nem mentek el szavazni a keresztény szempontból helyes irányra (I. rész, 1991. június 30.). Akik a lelki és fizikai rombolásokat véghezvitték, vagy ahhoz segédkezet adtak, azoknak az ország, az Egyház sorsába való beleszóláshoz, pláne irányításhoz a *legkisebb erkölcsi alapjuk sincsen! Hol és melyik – valóban minden tekintetben jogállami rendszerben – valósulhat meg az, hogy egy nemzetet a saját (volt) gyilkosai, vagy azok közvetlen leszármazottai, illetve kollaboránsai akár a legkisebb mértékben is irányíthassanak?!* Erre történő bátor utalások tükröződnek az egyik diákmiséen elhangzott választási körlevél ismertetésben is (II. rész, 1990. február 25.). *Ezek az eligazítások ma ugyanolyan aktuálisak, mint amilyenek elhangzásuk idejében voltak!*

Zoltán atya az apostolkodás új formáit is sürgette az 1992-es, Magyar Rádió által közvetített beszédjében; a szántás, a vetés a mi dolgunk, a növekedést az Isten adja.

Végül álljon itt a Mindszenty bíboros újratemetési évfordulójára íródott rövid gondolatsor, amely a jövőre nézve is lelki útmutatás: **Nagy örömmel tölt el bennünket, hogy Mindszenty József, Magyarország hercegprímásának földi maradványai hazaérkeztek. Fölmagasztalásának ünnepe az országhatáron és Esztergomban, lélekben és külsőségekben is méltó volt személyének erkölcsi és hazafiúi nagyságához. Ez nagy figyelmeztetés számunkra: amint földi életében hirdette, meg kell újítani életünket Jézus tanítása és a Szűzanya példájának útmutatása szerint. Reméljük, hogy mindnyájunk életében ez se várat sokáig magára. Rendíthetetlen hite, lelki komolysága élessze fel a magyar katolikusokban a megújulásra való kemény küzdelem őszinte vállalását!**

Budapest, 2001. Húsvétján

Homíliák

1986. június 10. – 6.00 – 40 éves pappá szentelési évforduló

A 40 éves jubileum reggel 6 órai szentmiséjén 23 ministráns volt jelen. A mise hangulata ledöbbszentő volt. A Jubiláns a 40 évvel azelőtti szentelési beszédet elemezte anélkül, hogy hivatkozott (hivatkozhatott) volna arra, hogy a gondolatok honnan valók. Ezen kívül a szentelő főpásztor utolsó szó jogán elmondott beszédjéből játszott le részleteket magnetofonszalagról (elhangzott a Magyar Rádióban), az Esztergomi Bazilika harangszava után.

(A szentelési beszéd teljes szövege a sorozat I. részében olvasható.)

9 óra – elindul az autó Mindszenty Józseffel, hogy felszenteljen 17 papot és elmondja csodálatos beszédjét az Esztergomi Bazilikában. Illés prófétának menekülnie kellett – nekem tizenkétszer kellett állami parancsra otthagyni a helyemet. Sokan törlik sáros csizmájukat reverendátokba, de a reverenda volt és marad a legedzettebb emberi ruha – a reverenda megedződött! Sok rosszindulatú ember törölte bele sáros csizmáját.

Pünkösdek ünnepén, Jézus Szíve hónapjában, amikor kezdetét veszi az egyházzüldözés, akkor kezdjük meg mi a papszentelés előtti lelkigyakorlatunkat – ezzel kezdte lelki igazgatónk, Erdős Mátyás atya a lelkigyakorlatot. A történelemben eddig még soha nem látott mértékben támadják az Egyházat. Mérhetetlen támadás indult el akkor az Egyház ellen. A jó szándékot nem veszíthetjük el. Akkor, 1946-ban június 10. Pünkösdhétfőre esett. Az Egyház sebezhető, mint ahogy Krisztus is sebezhető volt: átszegezték kezét, lábát, átvették oldalát. Az Egyház megbotlik, mint ahogy Krisztus is megbotlott. De újra felkel, mint ahogyan Krisztus is felkelt. *Szembenállás van: a sátánnal állok szemben! Ha egy lépést teszek hátra, a sátán egyet tehet előre.* Soha ne lépjek egyet se hátra, hogy ez által a sátán léphessen előre. Ez az én életelvem! A pap mindenkié. Azt, hogy ki milyen mértékben válik a Szentlélek eszközévé, azt sem ő szabja meg, hanem a Szentlélek (a személyes érdemek alapján). Talán ezt is a Szentlélek súgta, hogy elmondjam.

Add meg Urunk a szentelő főpásztor közbenjárására, hogy hűségesek maradjunk az Egyházhoz, a pápához és így eljussunk az üdvösségre. Ámen.

Bölcsvölgyi Zoltán atya visszaemlékezése életútjára

[Hetényi Varga Károly: Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában (I. rész, Lámpás Kiadó, Abaliget 1992, 39–41. nyomán – Budapest 1989. március 15.)]

Miután 1946-ban pappá szentelték, először Érsekvadkertre, majd Esztergomba került. Az Esztergomi Bazilika karkáplánja lett, majd hittanár a tanítóképzőben. De kritikus idők jöttek és ő továbbra is nemet mondott arra, amire egyesek kezdtek igent mondani. Ettől kezdve egyik helyről a másikra helyezgették. Működött Szentendrén, Varsányban, Kemencén, Ásványráron, végül 1956-ban Budapestre került. Ekkor azonban már elfogyott azoknak a türelme, akik elő akarták írni számára, hogy mire mondjon igent és mire nemet.

Még az ötvenes évek elején történt, hogy egy alkalommal nem olvasta fel a híveknek a szószékről azt a püspöki körlevelet, amely a gabona betakarításának kötelezettségére hívta fel a gazdák figyelmét. Úgy vélte, ez a mezőgazdasági részletkérdés nem illeszthető be a liturgikus cselekménybe.

Katolikus egyházi vezetők körlevelei a nyári mezőgazdasági munkák jó elvégzéséről

Papp Kálmán győri püspök, Hamvas Endre csanádi püspök, Kujáni Ferenc kalocsai érseki helynök körlevélben hívták fel a híveket a nyári mezőgazdasági munkák időbeni elvégzésére. Rámutatnak a körlevelekben, hogy a növényápolás, aratás, cséplés pontos elvégzése, a begyűjtési kötelezettségek lelkiismeretes teljesítése a dolgozó parasztoknak népünk iránti felelősségteljes kötelessége. (Szabad Nép, 1953. június 28.)

„A szántás, vetés, gabonabeadás, stb. sok megkívánt szószéki sürgetése a híveknél visszatetszést kelt, azt mondják, hogy a püspök is segít nyúzni őket, s a híveknél csak ellenkező hatást vált ki: kimennek a templomból, hangosan köhögnek, illetőleg felkiabálnak a szószékekre.” [Salacz Gábor: A Magyar Katolikus Egyház tizenhét esztendeje (1948–1964), Görres Gesellschaft München 1988, 121.]

„A rendszer ugyanis, amely az én pásztorleveleimet az állami ügyekbe való illetéktelen beavatkozásnak minősítette és kifogásolta, most azt követelte a papságtól, hogy gyűlöltségek és gazdasági célkitűzéseit, ellenszenves beszolgáltatási terveit szószékekről ajánlja az elkeseredett híveknek. Valóságos vallási karikatúrák ezek a körlevelek és templomi beszédek, amelyek felolvasására az egyezményre hivatkozva kényszerítették a szerencsétlen lelkipásztorokat.” (Mindszenty J.: Emlékirataim, 430., „A magyar Egyház kálváriája” című fejezet)

Ezért följelentették az egyházi főhatóságnál, ott, ahol magát a körlevelet szerkesztették. A börtönből már kiszabadult Beresztóczy Miklós általános helynök súlyos vétségnek tartotta Bölcsvölgyi tisztelendő úr mérsékelt lelkesedését, és azonnal elhelyezte Varsányba. De a varsányi gazdák is jobban tudták, mikor kell vetni, aratni, begyűjteni; új papjuknak itt is csak Isten ígését kell hirdetni. Az érkező káplánt az Egyházügyi Hivatal kitiltja az iskolából, és a templomban sem szabad hitoktatnia. Az ávósok szinte minden héten fölkeresik, hogy erről, meg arról prédikáljon, mert a nép hallgat őrá.

Húsvétra készített 60 ministránsruhát. A feltámadási körmenetre vették volna fel. Két órával a szertartás megkezdése előtt megjelenik a plébánián két ávós, és megfenyegeti: ha

négynél többen öltözködnek ministránsruhába, mise után azonnal elviszik a faluból. Bölcsvölgyi atyának páratlan ötlete támadt: a hatvan gyerekből felöltöztetett négyet, a többi 56 pedig karján tartotta egész szertartás alatt ministránsruháját. Az ávósok a szemközti tanácsházából nézték végig a különös körmenetet. A hívők mindenről tudtak. A megalázott, megfélemlített nép érezte, látta, pásztora mellette van. Éppen ez fájta a hatalomnak. Havonta hívták táviratilag Salgótarjánba. Ígérettek, fenyegettek, püspöki széket kínáltak neki. (Tehát *nem a Vatikán* kínálta a püspöki széket, hanem *a magyar állambiztonsági szervek*!)

Mivel a hitoktatást a következő iskolaévben is betiltották, a falu népe nagy tömegben vonult Salgótarjánba, hogy tiltakozzék. A *püspök (!)* ezért büntetésül táviratilag Kemencére helyezi Bölcsvölgyit.

Esztergomból egy alkalommal kiment Kemencére a „bajszos püspök”, és rajtakapta, hogy a gyerekekkel szánkózik. Ez súlyos bűnnek számított. Azonnal elhelyezték Ásványróróra. Innen egy év múlva szívbetegsége miatt „kerékpármentes” helyet kér, de az Egyházi Hivatal megtagadja. Így kerül betegszabadságra Pestre, Grösz érsek kiszabadulása után pedig sikerül áthelyezést kapnia az Örökimádás templomba. Itt kezdte el a hitoktatást, de kapott iskolát is. Ettől kezdve tudta, érezte, hogy nagyon figyelik. Hamarosan el is helyezték a Jézus Szíve templomhoz. Korábbi tanítványai tömegesen mentek utána. Új főnöke ekkor feljelenti, hogy egyik szentbeszédében kioktatta a Szabad Népet. Áthelyezik a Vörösmarty utcába, egy kis kápolnába, abban a reményben, hogy ide már nem megy utána senki. De mentek. A Belvárosi templomba való áthelyezését követően szintén egy paptársa jelenti föl – immár ötüket – „házi hitoktatás” miatt. Behívadják, de még elengedik. Ettől kezdve minden nap várhatja a letartóztatását. A hitoktatásnak ezt a formáját is mindenképpen fel akarta számolni az ateista államhatalom. 1960. november 22-én, éjjel 11 órakor csengettek a lakásán. Miután mindenét fölforgatták, néhány keletnémet püspökkari körlevelet is találtak nála. Ez a néhány gépelt lap jelentette az „iratok sokszorosításának” bűnét.

A közelben álló fekete autóba tuskolták, *s ott és akkor* közölték vele, hogy viselkedéséért „három és fél évre kivonják a forgalomból”.

Egyenesen a Fő utcába vitték. Levetköztették és egy gyenge szerkezetű, fából tákolt székre ültették. Két ávós állt mellé. Egyikük bemutatkozott: „Barta őrnagy vagyok.” Ezután a háta mögé ment, és csizmájával akkorát rúgott a szék alá, hogy az menten összeroppant. „Most aztán elmondasz mindent, te csirkefogó, rothadt csuhás, mert már elég borsot törtél az orrunk alá” – kezdte Bölcsvölgyi vallatását, és ebben a stílusban is folytatta (ehhez ld. még I. rész, 1991. június 30-i beszéd végét). Fél évig tartottak a kihallgatások a legkülönbözőbb módszerekkel (ld. ehhez még a Mindszenty bíboros megkínzásáról szóló részt). És fél év múlva Bölcsvölgyi főtisztelendő úr aláírta azt is, amit soha életében nem követett el... Be kellett őt erkölcsileg mocskolni azért, hogy a magyar szülőket elrettentsék a papoktól, Egyháztól, Istentől, hogy a templomi hitoktatást lehetetlenné tegyék az országban.

Ügyének bírósági tárgyalása 1961. Pünkösdhétfőjén kezdődött a Fő utcában. A feljelentő is jelen volt. Az előszobában ült, dohányzott, ideges volt. *Szembesítették őket – a két papot...* Aztán Bölcsvölgyi atya megkapta azt a három és fél évet, amennyit az ávós mondott neki letartóztatása éjszakáján.

Bölcsvölgyi káplán elhurcolásának éjjelén vitték el lakásáról Tompa Nándor, Rózsavölgyi László, Keglevich István és Emödi László lelkészeket is. Most, a tárgyalás után együtt szállították mindannyiukat Márianosztrára.

„Jóval a bírósági tárgyalás előtt, 1961. március 15-én a Püspöki Kar is elhatározta magát a perben szereplő papoktól. Éppen azoktól, akik elsődleges hivatásuknak tekintették Krisztus szolgálatát és a Magyar Népköztársaság semminemű törvényébe nem ütköző államellenes szervezkedést nem kezdeményeztek. Idézet a körlevélből: *Nem engedhető meg, hogy felelőtlen elemek a Katolikus Egyházat – bármely formában is – államellenes célokra használják fel. A Püspöki Kar nyomatékosan rámutat arra, hogy azok az egyházi személyek, akik nem elsődleges hivatásukat, a lelkek krisztusi szolgálatát teljesítik, hanem a Magyar Népköztársaság törvényeibe ütköző államellenes szervezkedést kezdeményeznek vagy kezdeményeznek, illetőleg abban tudatosan részt vesznek, bárhol is működjenek, bűnös tevékenységükkel a Katolikus Egyház kárára cselekszenek.*” (Hetényi, 61.)

„A püspökök lapulnak, ugyanazt mondják, mint amit a kommunisták mondanak, mindenben egyetértően beszélnek. Ott vannak a parlamentben is papok közül néhányan képviselőként. Erre sokan azt mondják: miért legyek én keresztény, hiszen a kereszténység majdnem ugyanaz, mint a kommunizmus. Bedőlnek: a sok hazugságot elhiszik, ha egy igazságot is kevernek bele.” (Zoltán atya szűkebb körben elhangzott véleménye a 80-as évek közepén.)

„A márianosztrai börtönben tőlünk távolabb őriztek még három-négy papot, akiket köztörvényesek közé soroltak. Erre a „köztörvényes” minősítésre azonban vigyáznunk kell. Ugyanis sok papnál, ha nem találtak nála „ellenforradalmi” iratokat, megfenyegették: írja alá, hogy X kislányon liliomtiprást követett el, vagy Y kisfiúval fajtalankodott. Ez csak hat hónapot fog jelenteni. Ha nem írja alá, bebizonyítjuk, hogy kémkedett, mert nyelvtanfolyamra járt a brit, olasz, francia követségekre – s akkor 15 év! Persze a legtöbb pap a kisebb rosszat választotta. Ennek ellenére kiszerveztették az újságokba, s mégis többet kapott, mintha egy részeg matróz követte volna el ugyanazt (amit a megvádolt papok értelemszerűen *nem* követtek el). Emlékezetem szerint az ilyen csellel elítélt papok között volt *Bölcsvölgyi Zoltán* esztergomi, Bernáth Ferenc egri, Kováts Lajos csanádi és dr. Hidvégi Ervin székesfehérvári egyházmegyes lelkész is.” (Dr. Lotz Antal csanádi egyházmegyes áldozópap visszaemlékezése, Szeged, 1989.)

Bölcsvölgyi Zoltán 1963-ban szabadult amnesztiával. Ezüstmiséjére Mindszenty József bíboros Bécsből egy aláírásával ellátott fényképét küldi neki. Ez jelenti számára a legnagyobb kitüntetést!

Bölcsvölgyi atya szentelő főpásztorának, Mindszenty bíborosnak kegyetlen megkínzásáról Emlékirataiban döbbenetes beszámolót olvashatunk:

„Egy földszinti, fűtetlen, rideg, hodályszerű helyiségbe cipeltek be, ahová népes gyülekezet csődült össze vetkőztetésemre. Elsőnek a rendőr őrnagy nyúlt hozzám, azután a sánta titkosrendőr. Lehúzták a reverendámat és gúnyosan nevetve az alsóruháimat is. Hirtelen táncolni kezdenek körülöttem. Az őrnagy rám ordít: ***Kutya! De rég vártuk ezt a boldog órát! Csakhogy ennyire vagyunk!*** Ki ez az őrnagy? Volt egy becéző neve, Gyula bácsi. Az itt szerepeltetett tiszteknek és kínzóknak a neve felől az ember soha nem lehetett biztos. Álneveket

használtak és a viselt rangok is inkább személyazonosságuk elrejtésére szolgáltak.”

„Közben írták a jegyzőkönyvet, de nem az került bele, amit én mondtam. Az aláírásra eléem adott szövegben mindazt, amit mondtam, meghamisították. Természetesen megtagadtam az aláírást. **Jegyezze meg, hogy itt nálunk a vádlottak nem azt vallják, amit ők akarnak, hanem amit mi akarunk.** Décsi intett a fejével és kiadta az utasítást: **tanítsátok meg vallani!** Az őrnagy visz be a cellába. Lehetett úgy éjfél után 3 óra. Két ór az asztalt gyorsan elrángatja a szoba közepéről, utána az őrnagy megáll velem szemben és rám kiált, hogy vetközzem. Nem vetközöm és nem is mozdulok. Int a legényeinek. Segítségükkel maga húzza le rólam a csíkos zubbonyt és nadrágot. Utána elhagyja a szobát. Hallom, künn a folyosón lázasan keresgélnek valamit. Röviddel azután belép a szobába egy magas, tagbaszakadt, bivalynyakú és vadtekintetű politikai rendőrtiszt, aki csak annyit vet felém: én partizán voltam. Beszél ugyan magyarul, de az arca nem magyar. Gyűlöletét már régóta gyűjthette ellenem. Nézni sem jó romlott, gyűlölködő arcát. El is fordulok. A mozdulatából azt sejtem, hogy kissé eltávolodik tőlem. **Egyszerre nekem fut, és csizmájával egész erejével belerúg földetlen gerincembe. Ő is, én is a szemközti falnak esünk.** Többet akkor, úgy látszott, nem is tudott rúgni; valami luciferi örömmel arcán pihegve mondja: *életem legboldogabb pillanata volt ez. Hogy a valóságot mondtam, azt le tudtam olvasni kéjesen eltorzult arcáról.* Most újra az őrnagy jön be. Kiküldi a partizánt, gumibotot vesz elő. **Sohasem gondoltam, hogy a gumibotig is eljutok** egyszer életemben. Legyűr vízszintesen s elkezd ütlegetni. A gumibot suhogásaira a szomszéd szobából és a folyosó felől hallom a kórusszerű, diadalmas kacajt. Nők és férfiak vegyesen vannak a közelemben. **Az őrnagy továbbra is egymás után méri rám az ütéseket; bár kimerülten liheg, de nem hagyja abba a kínzásomat, hiszen nagy gyönyörűsége lehetett abban, hogy végre elérkezett az óra, amikor Magyarország hercegprímását levetkőztetve botozhatja.**”

„Kínzásom alatt emlékezni kellett a töméntelen szenvedésre, ami népünkre szakadt, köztük a tömegesen megerőszakolt magyar lányok, apácák és édesanyák sorsára és lelkiállapotára. Őbennük is hasonló világomlás mehetett végbe. **A bolsevizmus égése alatt történt az is, ez is.** És itt, az Andrássy út 60-ban vágyva gondoltam a vértanú-halált halt Apor Vilmos győri püspök magasztos sorsára; szerettem volna helyében lenni.” (Mindszenty J.: Emlékirataim, 236–237., 240–241., 242.)

Szabadságvesztés 1960–63

(Bölcsvölgyi atya személyesebb megnyilatkozásai erről az időszakról)

Amikor minket letartóztattak, akkor megtudtuk, hogy milyen érzés volt az, amikor Jézus Krisztust Nagycsütörtök éjszakáján elfogták. A börtönben megéreztem azt, hogy az Isten mennyire a tenyerén hordoz minket! Mi a hitünkért vállaltuk a szenvedést és felajánlottuk.

Zoltán atya egy későbbi visszaemlékezésében a következőket írta:

„Akaratom ellenére és működésem felgyorsulása miatt engem is kikezdték.” „Papi életem folyamán, az ÁVO jóvoltából kénytelen voltam némileg osztozni Mindszenty bíboros sorsában.”

Az alábbi epizódból kitűnik a kommunista börtönvilág légköre, azon kívül Mindszenty bíboros ellenségszeretete is tisztán megmutatkozik (a letartóztatásának előkészítésében részt vevő, akkor kivégzett Rajk László üdvösségéért is imádkozik a fegyházban).

Mindszenty bíboros a fegyházban szemtanúja volt egy kivégzésnek (valószínű, hogy Rajk László, kommunista belügyminiszter akasztása volt ez, 1949. október 15-én, aki azelőtt nemrég az ÁVO-t megszervezte – Emlékirataim, 344–347.). A kivégzés után a megjelent bolsevik hatalmasságok nagy lakomára ültek össze. Annak végén, ételtől-italtól jókedvre hangolva elhatározták, hogy elővezetetik Mindszentyt. Erre a bíboros többek között így emlékezik: „Éreztem, hogy a jóllakott, vigadó Heródes gúny-mulatsága kezdődik. Elhatároztam, hogy néma leszek. Mesterem így tett, amikor ráadott fehér ruhában ott állt a gyilkos uralkodó, *Heródes* előtt. Felvezetnek az emeletre. Előbb üres hivatali szobába lépünk, majd kitarul a szomszéd helyiség ajtaja. A társaság központjában az előttem ismeretlen államtitkárt látom, majd *Péter Gábort* és kíséretét. És az újságírókat. Az egész sereg rám néz és egyetlen nevetésben csattan fel. Az „államtitkár” végül int s még mindig el-elnevetve magát, azt kérdi:

– Maga a Mindszenty?

Hallgatok.

– Egészen jól áll magának ez a ruha! – jegyzi meg s újra felnevet és a többiek vele hahotáznak.

– Van valami kívánsága? – kérdi később.

Némán hallgatok.

– Jól van ez így, – mondja – most a nép az úr! A pápa is nemsokára a maga sorsára jut! Egy percig szembenézünk. Azután az államtitkár megint int, és a fegyencet visszavezetik cellájába. **Csattan az ajtó. Ott bent a fegyenc letérdel és hálát ad, hogy a názareti Jézussal megoszthatta gyalázatát. Azután elkíséri imáival a ma reggel kivégzett fogoly lelkét az Örök Bíró elé: Adj Uram irgalmat, nyugalmat neki!**”

Bölcsvölgyi atya emlékezése így folytatódik:

A letartóztatás előtti napokban már figyelmeztettek, hogy az ÁVO keresett a plébánián – nem aludtam ott. 1960-ban jött a lenyakazás – Szent Cecília éjszakáján, november 22-én éjjel csengettek a Marx téri lakásunkon. Édesanyám szeme láttára történt az egész – azon az éjszakán 42 papot fogtak le. Aki feljelentett, az egy pap volt, aki utána elkezdett inni és

bele is halt. A belvárosi plébános (Halász György) ávós spicli volt, ő dobott fel bennünket. Csiszér Ferenc volt az, aki közvetlenül besúgott – ő 1956-ban fegyvert fogott és utána kémkedéssel váltotta ki magát. Bevitték a rendőrségre és azzal a feltétellel engedték ki, hogy minél több papot kell adnia az állam börtönébe, minél több papot buktasson le. Hát ez sikerült neki, egyszerre ötöt is: Keglevich Istvánt, Emödi Lászlót, Rózsavölgyi Lászlót, Tompa Nándort és engem. Ötünket vittek el egyszerre, egy éjszakán. Letartóztatásom után édesanyám még egyszer látott a Fő utcai vizsgálati fogságom ideje alatt, a folyosón vittek át. A Fő utcán rendes volt az őr, engedte a cigarettát, sőt még ő adott a foglyoknak cigarettát. Letartóztatásunk *reggelén* a Szabad Európa Rádió már bemondta az egész névsort! Édesanyám addig az éjszakáig őrizte azt a fényképet, amelyen Szentendre – Izbégen voltam templomszenteléskor Mindszenty bíborossal együtt lefényképezve; ezen kívül még voltak más fényképek is Mindszentyvel, de amikor letartóztattak, édesanyám az összes fényképet elégette! A börtönbe hitoktatás miatt, Balatonnál való táboroztatás miatt juttattak. A mór elvégezte dolgát, mehet – van egy ilyen magyar mondás. Utána aztán (a besúgó) nem bírta, elküldték vidékre. Később visszajött, a Bakáts térre került. Már meghalt (1965), előtte azonban levágták a lábát (érszűkülete volt). Azt mondtuk a börtönben: ha most leverik a vesénket, soha többet nem tudunk hitoktatni, ha pedig aláírjuk azokat a hazugságokat, amelyeket ránk kentek, és amihez semmi közünk nem volt, akkor innen kikerülve tovább tudunk hitoktatni! A börtönben sokszor kérdezték a kihallgatóink: mi az, hogy gyakorlati ateista? *Az, aki úgy él, mintha nem volna Isten!*

Amikor megkaptuk az amnesztiát (1963. március 29.), megmondtuk: mi ezt nem kértük, mi nem vagyunk vétkesek!

Szabadulásunk után felkerestük a besúgónkat – mind az öten – és megmondtuk neki, hogy *nem haragszunk rá!* Isten irgalmazott neki – reméljük. Én nem vagyok bíra, és senkinek nem tudom az örök sorsát...

„1956. november 1-én érdekes esemény zajlott le. Az Akadémia (értsd: Hittudományi Akadémia) tantestülete tisztelgő látogatást tett a hercegprímás úrnál. A tantestület a szeminárium előljárói karával indult el gyalogosan az útra (közlekedési eszköz ugyanis nem volt). Útközben egyszer csak letért Halász György rektor valamit egy pillanatra elintézni és attól kezdve nyoma veszett. Nem mert felmenni a primáshoz, de nem mert visszamenni a szemináriumba sem, mert való igaz, hogy fegyveresek keresték. Jöttek, hogy az "ávós békepapot" lelőjék, de az őrségben levő kispapok elküldték őket. Hogy ez a vád igaz volt-e, nem lehetett tudni, de tény viszont az, hogy Halász György ávós őrnagy bátyjáról városszerte beszéltek.” (Salacz, 216.)

„Aki a helyzetet nem közvetlen közletről ismeri, az képtelen hű képet alkotni magának erről a megalázó és perverz helyzetről, a segédhadként felhasznált békepapok szolgálatteljesítéséről, felelőtlenségéről és nem ritkán gátlástalan lelkiismeretlenségéről. Még ha kezdetben nem is vezette őket kimondottan romlott szándék, csak erkölcsi gyengeség és az üldözéstől való félelem; később, mint az Állami Egyházügyi Hivatal vallásgyűlölő megbízottainak belső munkatársai és azok papokhoz nem illő szórakozásainak részesei, imaéletük teljes elhanyagolásával hitüket veszítik. Ebben a romlott szerepükben, ahogy megpróbálják elhallgattatni a lelkiismeret szavát, legfeljebb valamilyen egyénileg kialakított hitbeli felfogáshoz igazodnak. De vannak köztük párttagok, pártiskolát, pártakadémiát végzett rangos pártfunkcionáriusok, ÁVH tisztek, amit persze titokban tartottak, de azután nyilvánossá vált a szabadságharc alatt.” (Mindszenty J.: Emlékirataim, 434.)

„Az Istent szeretőknek minden a javukra válik.”

(Róm 8,28)

Szöke János atya egyik lelkigyakorlatában így összegzi az ateista kommunizmus viszonyulását a vértanúk irányába:

„Nem volt szabad róla beszélni, hiszen azok a gaztettek, amit akkor véghezvittek, azt a magyarok felszabadításnak nevezték, de nem az igazi magyarok, hanem azok, akik csak magyarul beszéltek és a magyar nevet csak kihasználták.”

„Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy az oroszoknak egy bevált módszerül volt, hogy még a nyomát is el kell tüntetni mindannak, ami kereszténységet, mindannak, ami vértanúságot, mindannak, ami ellenállást jelent.” (P. Szöke János 1999. március 13., Regnum Marianum Templom)

1989. május 21. – 10.30 – Szentháromság ünnepe

Kedves Jó Testvéreim! Hadd kérjelek benneteket először is arra – amit már megpendítettem – hogy köszönjük meg a Jóistennek az előző órát, amikor közel százan, köztük még egy édesanya is, azután egy vőlegény és egy vőlegény-jelölt is, és még egy-két nagyobb – tehát közel százan, a kicsinyek és a nagyok először találkoztak Jézussal olyan formában, ahogyan csak itt, nálunk lehet találkozni; illetve még az ortodoxoknál, a görögkeletiekénél, mert az Egyház elfogadja az ő szentmiséjüket is érvényesnek, mivel az ő papjaik, püspökeik is érvényesen felszenteltek.

Manapság, testvéreim, az ember már nem is hökken meg, amikor hallja és látja a sok leleplezést! Egymást leplezik le az emberek és a legfantasztikusabb embertelenségek, és hitványságok jutnak az ember lelkéig. Emlékszem rá, amikor hírül adták nekünk, papoknak, hogy a boldogemlékü Meszlényi Zoltán esztergomi segédpüspöknek a maradványait kiásatták a 301-es parcellából – ez már jó pár éve volt – és hazaszállították Esztergomba, s a kriptába eltemették (a 301-es parcella a kommunisták által politikai okokból kivégzettek sírhelye az Újköz Temetőben). Tulajdonképpen senki sem tudta, hogy hová temették, mint ahogy általában – most is látjátok, halljátok, mutatják egyiket a másik után – *az embertelenségnek, az Isten nélküli életnek ez is az egyik következménye!* A szerencsétlen püspököt – illetve hát szerencsés, mert hiszen vértanú – földi életében megválasztották Mindszenty helytartójának a halála után esztergomi káptalani helynökké, hogy kormányozza az egyházmegyét és a következő éjjel megjelentek az állambiztonsági szervek és elvitték. Mindenféle koholt vádakkal elítélték és *Recskre* szállították [a néhai recski megsemmisítő tábor ma Nemzeti Emlékpark – a történelem legkegyetlenebb rendszerének valódi arca mutatkozott meg itt; a 301-es parcellával együtt nagyon tanulságos megtekinteni. E két hely hűen dokumentálja a kommunizmus égbekiáltó bűneit, és remélhetőleg észhez térít minden tisztességes és jó szándékú embert (aki eddig még nem tudott volna helyesen gondolkodni minderről) a kommunista rendszerhez való viszonyulását illetően is].

Önmagában véve Meszlényi egy nagyon gyenge szervezetű ember volt, akit én személyesen jól ismertem néhányszor vendége is voltam – a Bazilikával szemben van egy egyemeletes ház, pontosan szemben – ott lakott az első emeleten. Gyenge szervezetű ember Recskén: halljátok, mi minden történt ott; én hallottam már régen, de hát ilyenről az embernek nem volt „illendő” beszélni és nem volt ajánlatos se! Most már azonban saját magukat leplezik

le! S amikor ott kutatgattak a temetőben, hogy mégis ki emlékszik arra, hogy hová tették, vagy hol lehet, akkor egyetlen egy sírásó akadt, aki emlékezett arra, hogy: „én emlékszem egy papra, akiről azt mondták, hogy püspök, hogy hová temették”. És ez nyomra vezette a keresőket – hát persze, már a testéből semmit se találtak, csak néhány kis csontocskát és még egypár ismertetőjelet, ami neki jellegzetessége volt, amiről felismerték. Ezt összekaparták, egy pici koporsóba tették és az esztergomi kriptába – ha valaki jár ott, akkor olvashatja – Meszlényi Zoltán, sinopei címzetes püspök, 1931–1953.

Na, ezt miért mondom?! Nem akarok beállni az egymást vádolóknak a sorába, mert hát az nem is illik mihozzánk, hiszen hallottátok a bíboros érseket, hogy a papoknak a pereit nem fogják felújítani, illetve végigvezetni, és minket nem fognak rehabilitálni, nekünk nincsen szükségünk rá. Mert hiszen Krisztus nem úgy küldött bennünket, apostolait sem, hogy jó dolgok lesz, semmi bajtok nem lesz, hanem azt mondta, hogy úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé. S nagyon jól tudjuk azt, hogyha egyszer harapásra kerül a sor, akkor nem a bárányok fogják a farkasokat harapni, hanem fordítva! Tehát éppen azért én nem lennék se másik, nagyobb – pláne azok nem, akik meghaltak. Mindszenty rehabilitálása – az más, az kivétel. Ő nem fogadta el az amnesztiát, visszaküldte az akkori igazságügy miniszterhez azzal, hogy ő csak rehabilitálást fogad el. Teljes rehabilitálását annak a Justizmordnak, ami őt érte. Érthető. Igaza van. De hát ő se lesz nagyobb általa – mert ő már szerintem nagyobb nem lehet; mert ő, aki engem pappá szentelt és nagyon ismertem, tudom és megtapasztaltam, hogy ő valóban szent ember. **Az ő szava egyenes és metsző volt, s ez volt a tragédiája tulajdonképpen, mert a hazugság az sose bírja az egyenes beszédet! Az mindig a mellébeszélés. Ugyanígy vannak most is.**

Láthatjátok, hallhatjátok: mindenki mondja a *maga* igazát, de az *igaz* szót azt idézőjelbe kell tenni. Nem így vagyunk az Istennel. Az Isten számunkra az igazat mondja! Amikor eljön majd az Igazság lelke, ő majd elvezet titeket a *teljes* igazságra. Mi tulajdonképpen a teljes igazság birtokában vagyunk; és mi ez a teljes igazság? Maga Krisztus, Aki azt mondta magáról: én vagyok az Igazság. Tehát maga az Isten, hiszen Benne az Isten jelent meg közöttünk. Az Ő szava az igazságnak a teljessége. Tehát Ő elvezet bennünket a teljes igazságra. Talán arra is, hogy megmagyarázza, hogyan lehetséges az, hogy egy Istenben hiszünk és az három személy? Szó sincs róla! Amikor az apostolok sok mindenről faggatták, akkor tulajdonképpen Jézus kitért előlük: ami nem tartozik rátok, az nem tartozik rátok! Arról Ő nem szólt. Ellenben nyilvánosságra hozta számunkra az igazság teljességét, hogy egy jóságos, három személyű egy Istennek a légkörében élünk, tehát jó helyen vagyunk. S ez számunkra, testvéreim, nagy dolog, hogy mi *jó* helyen vagyunk!

Amikor mi az Egyházon belül vagyunk, és nem leszünk renegátok, és nem próbálunk a fal mellett lapulni, vagy nem próbálunk kisodródni az Egyháznak, az útnak a peremére, akkor mi jó helyen vagyunk. Mert egy jóságos Atya gyermekei lehetünk, mert Jézus, a Fiú, Aki magát az Isten Fiának mondta, amikor már elérkezett az idő, hogy színt kellett vallania, tudta, hogy meghal, akkor Kaifásznak a kérdésére világosan mondta: te mondd, úgy van, ahogy mondd! Te vagy az áldott Isten Fia? Igen – nem tagadta. Amikor Jézus búcsúzik, a teljes igazságot közli velünk – addig is – de most olyan igazságot, amit birtokul, örökségül hagy számunkra. És olyan jó tudni, testvéreim azt, hogy mi gyermekei vagyunk az Atyának, Aki gondunkat viseli; nem úgy persze, hogy rózsaszirmos úton vezet bennünket – nem! **Hanem biztos célt ad nekünk, értelmet ad az életnek. Az a sok ember, aki körülöttünk él a maga sötét céltalanságában és semmitmondó életformájában, nem tudja mi az igazság!** Krisztus az Atyának az igazságát hozta, hogy ez az Atya *szereti az embert*, ez az Atya átöleli a fiát, még akkor is, ha az piszkos rongyokban, tehát bűnökben fetreng; akkor se lök el magától bennünket. *Az Isten nem lök* – az emberek löknek bennünket. Ezt is halljuk látjuk: egyik löki a másikat, kilövik egymást – csinálják! *Nem*

jól csinálják, de csinálják! Ő dolguk! Isten azonban nem lö ki bennünket a sorból, **Isten mindenkit meghagy azon az úton, amelyet Krisztus által mutatott meg nekünk, hiszen Krisztus mondta magáról: én vagyok az Út és megígérte, hogy ezen az úton a Szentlélek teljes bizonyossággal vezet bennünket.**

Tehát Ő tulajdonképpen azt mondta el nekünk, amire az embernek szüksége van. Tudjuk azt, hogy az Isten mágneses körében, a Szentháromság mágneses körében élünk: vonz bennünket az Atya, vonz bennünket a Fiú és vonz bennünket a Szentlélek, mégpedig a biztos helyre, amelyről Szent Pál azt írja: a mi hazánk a mennyben van. Az, hogy egy isteni természet és három isteni személy – ezt hiába magyarázzuk, ez teológusoknak a dolga, papoké is. Világosan kell látni: mi nem azt mondjuk, hogy egy egyenlő hárommal. Mi azt mondjuk, hogy egy isteni természet van, és abban van három személy; tehát nem egyenlő egy a hárommal! Egy mindig az eggyel egyenlő! Ellenben azt mondja el nekünk, hogy Isten gyermekei vagyunk. Krisztus magához ölelt bennünket és ölel most is. Azért adta az Egyházat számunkra, az Egyházat, amely biztos hely valamennyiünknek. És szeressük az Egyházunkat! *Szeressük akkor is, ha emberi ráncok vannak az Egyházon, emberek, akik ráncos életet élnek.* Akkor is szeret bennünket Krisztus. Mindazt, akit nekem adott az Atya, nem lököm ki, nem taszítom el magamtól, mert nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem hogy üdvösséget adjak az embernek.

És *ez kell* az embernek! Ez a baj, amit az emberiség nem ismer, hogy van egy olyan világ, amely örökké tart, s ahová az Isten minden embert meghívott. És a Szentléleknek az a csodálatos szerepe van, hogy belső megvilágosítással, lelkünknek a belső megtisztításával, a bölcsességgel, az értelemmel, az erővel és a többi ajándékkal *az egyenes úton tartson meg bennünket.* Ne térjünk le, ne mondjuk azt, hogy nem tudom. Danténak a híres Isteni színjátékában szerepel az a mondat, hogy amikor az életem feléig jutottam, egy nagy, sötét erdőbe kerültem. És akkor jött Beatrice, aki megfogja a kezét és kivezeti ebből a sötétből, megfogja a kezét és kivezeti az úttalan utakból, az erdő sötétségéből. Ez a Szentlélek nekünk: Ő vezet ki bennünket a sötétből és Isten fiainak a világosságába hív el bennünket. Hogy mi nekünk a Szentháromság ünnepe? Hát ez! Azért köszönjük meg a mi Istenünknek, hogy végtelen szeretetközösség és ebben a végtelen szeretetközösségben részesít már bennünket itt, hűségünk által, és kitartásunk által pedig meghív bennünket saját közösségébe. Így már aztán elénekelhetjük a Hiszekegyet, mert a Hiszekegyben tulajdonképpen ezt is megvalljuk!

1989. június 16. – 19.00 – Nemzeti gyásznapi: a kommunisták által a II. világháború után Magyarországon politikai okokból kivégzettek újratemetési napja

Bevezető gondolatok

Anyaszentegyházunk tiszteletével és szeretetével köszöntöm kedves jó magyar hívő testvéreimet, akik ráteszik most a koronát erre a mai napra ezzel a közös asztaltársasággal, az oltár előtt. Az van jelen itt, Aki értünk szenvedett, meghalt és feltámadott; és Akinek a feltámadása záloga mindazoknak, akik elköltöztek már ebből a világból. Tisztelettel és szeretettel emlékezünk meg azokról, akik életüket adták a magyar hazáért, és akikről ma a televízió keresztül olyan csodálatosan szép műsort láthatott mindenki, akinek volt lehetősége, ideje. Akinek nem volt, az most talán kétszeres szeretettel és kétszeres lélekkel kapcsolódjék bele a szent áldozatba és legyünk jó család. Én szeretném azt, hogy ha itt teljesen eggyé forrnánk szívünkben, lelkünkben, hiszen egy Atyának vagyunk a gyermekei, tehát testvérek vagyunk. Azokkal is egy Atyának vagyunk a gyermekei, akik

életüket feláldozták, vérüket ontották, akikről majd néhány mondatban külön megemlékezem.

Olyan szép a szentmisének a kezdőéneke: adj nekik, Urunk, örök nyugodalmat és áraszd el őket mennyei fényességgel. Mi, akik a hitnek, a reménynek és az örök élet várományosainak tartjuk magunkat, nem is kérhetnénk számukra nagyobb jót, mint azt a nyugalmat, amelyik az Isten színe látásából ered. Tulajdonképpen az nem is nyugalom, hanem az az igazi aktivitás, mert a szeretet az nem nyugalmat ad, hanem kibontakozódást, kitárulkozást és az Isten országában ez a jutalma azoknak, akik oda eljutnak. Azért testvéreim, mi, akik az örök élet várományosai vagyunk, egy picit nézzünk magunkba; vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és őszinte lélekkel bánjuk meg bűneinket, hogy méltóképpen ünnepelhessük az Úr szent titkait és mindazoknak, akik olyan nagy lélekkel áldozták fel életüket népünkért, hazánkért, nemzetünkért, a legnagyobb jót tudjuk adni, amit adhatunk nekik: segítsük őket a végső célba bejutni. Tehát, egy picit nézzünk magunkba!

Homília

Kedves Jó Testvéreim! Amiről ma megemlékeztünk, és ami miatt az egész ország gyászünnepet tart, annak én magam szinte teljességében szemtanúja voltam! Naponta megtettem az utat a Corvin áruház mellől (arról a helyről) a működési helyemre, az Örökimádó Templomba. Végig kellett gyalogolni – hiszen tudjátok, akik tudják, hogy a villamosközlekedés leállt – a József körúton, aztán be kellett néha-néha ugrani egy kapu alá, hogy az ember ne kapjon golyót, amikor hallotta a golyóknak a süvítését. Azután az Üllői útra, a Corvin mozi mellett, ahol – tudjátok, hírből legalább is, hogy – óriási harcok voltak a Laktanya és a mozi között és számtalan holttestet láttam az úttesten, amelyeket vagy leöntöttek már mésszel, vagy pedig – ha még élt – akkor megpróbáltuk valahova behúzni a kapu alá, hogy védelmet kapjanak. Én magam a segítőtársaimmal út közben legalább három ilyen fiatal fiúnak a testét húztam be kapu alá, hogy védelmet nyerjenek, hogy orvost szerezve nekik talán az életüket meg tudják menteni. Hogy élnek-e, én azt nem tudom. De végignéztem sok mindent – és láttam! Nagy vértócsákat, aztán a kilőtt tankokat – én ugyan nem mertem a kezembe venni olyan palackokat, amelyekkel ezek a fiatal fiúk ott a Práter utca környékén, azután az Üllői úton célba vették a tankokat, én ezt nem mertem megcsinálni, fegyvert se vettem a kezembe, mert hiszen a katonaságnál, amit letöltöttem időt, az alatt nem tudtam megtanulni jól lőni se, azonban vérző szívvel láttam, hogyan pusztul a magyar! S az rettenetes dolog! Látni, hogy hogyan pusztul egy nemzet! Nem kellett volna ennek bekövetkezni, hiszen az ember, ha egy kicsit magába néz, akkor rájön saját maga is arra, hogy az élet milyen óriási érték és kioltani emberéletet Káin módra rettenetes dolog! Nem szabad fegyvert venni a kézbe. Bár soha ne kovácsoltak volna fegyvert, vagy ha kovácsoltak volna is, legfeljebb arra használták volna, hogy állatokat fogjanak el vele, de embervért ne ontanának vele, az jobb lenne. Sajnos, a történelem nem ezt mutatja. Az emberek fegyvert készítenek és egyre tökéletesebb fegyvereket, de azért, hogy egymás életét, népek, nemzedékek életét kioltsák. És ez így nincsen jól!

Most testvéreim, tőlem azt várjátok bizonyára, hogy mi az Egyháznak, a kereszténységnek a mondanivalója, van-e valami mondanivalója. A temetésnél láttam ugyan evangélikus lelkészt, aki nagyon ügyesen és a mi hitünk szerint beszélt. Katolikus papot is láttam, aki csupán beszántelte a holttestet, a koporsót, de nem beszélt. Azután hallottam különböző szónoklatokat még a Hősök terén, amelyeknek egyike-másika borzongást keltett bennem, és egy pillanatig arra gondoltam, hogy jaj de jó lenne belelátni annak az óriási, irdatlan tömegnek a lelkébe, hogy milyen rezonanciát keltenek a szavak. De jobb, hogy nem

láttam bele! Mert egészen biztos, hogy voltak, akik keseregtek, rossz emlékeket váltott ki belőlük, elevenített föl, voltak, akik talán örültek, néha tapsoltak, azonban a taps nem mindig jele annak, hogy az előnyös. Sok mindenféle érzést kelthettek: a hozzátartozókban biztosan a mérhetetlen fájdalomnak az érzését; azután azokban is, akik együtt tudnak érezni embertársaikkal – azoknak a lelkében is a szomorúság, a keserűség érzését és feltették magukban a kérdést, hogy miért, miért, miért?

Miért szárad el a fű, ha újra kizöldell? És miért zöldell ki, ha újra elszárad? – teszi fel a kérdést Kosztolányi. Rettenetes dolog, testvéreim, a kizöldellés után az elszáradás! Különösképpen, ha a zöldellés után hamar következik be egy rettenetes, perzselő nap, amelyik learat mindent, tönkretesz mindent, kiszárítja a fűvet. Fiatal életeket tönkretenni és kioltani: az borzalmas dolog! És akkor ehhez mi a kereszténységnek a hozzászólása? Legyünk talán teljesen passzívok? Nem! Semmiképpen, ezt nem mondja. De azt, hogy fegyvert vegyünk a kezünkbe? Hát azt sem mondja. Hiszen nagyon jól tudjuk a Bibliából, hogy Jézus egyszer kiparancsolta a fegyvert egyik apostolának a kezéből és azt mondotta: tedd félre kardodat! Dugd vissza a hüvelyébe, mert aki kardot ránt, az kard által vész el. És Krisztusnak, a mi Mesterünknek és Tanítónknak ez a csodálatos kijelentése örök érvényű, ennek így kellett volna lennie 1956-ban is, 57-ben, 58-ban, amikor történtek ezek az események és így kellett volna lenni a történelem folyamán mindig. Akkor talán egy kicsit nagyobb lenne az ember boldogsága.

Hát akkor most mi a feleletünk? Van kiút ebből? Most ne a papot nézzétek bennem elsősorban, hanem a hívő embert, a keresztény embert. Bár nem csak a keresztények, hanem más vallások is ugyanezt tanítják, legalább is a legtöbb – hogy van kiút, van perspektívája az emberiségnek, de ez a csodálatos látomás, amely ebben a perspektívában eltölti az embert, az tulajdonképpen Annak a tanítása, Akiét az előbb hallottuk. Ne nyugtalankodjék szívetek. Higgyetek az Istenben, és Bennem is higgyetek. Atyám házában sok lakóhely van. Ha nem lenne, megmondtam volna nektek. És most elmegyek, és helyet készítek számotokra. Természetesen okosan kell érteni a szavakat, nem túlságosan emberi módon. És ha elmentem, s újra visszajövök értetek, magammal viszlek titeket, hogy ott legyetek ti is, ahol én vagyok. De ez csak úgy valósul meg, ha ugyanennek a Mesternek, Akit az apostolai Mesternek neveztek, egy másik tanítása is megvalósulna. És ez a kereszténységnek unos-untalan ismétlődő tanítása: szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. Senkinek nincs nagyobb szeretete, mint aki életét adja barátaiért. Nem azt jelenti, hogy az életét odadobja, vagy kioltatja, hanem aki föl tudja áldozni szeretetben az életét felebarátaiért.

Azért az Egyház olyan szépen tanítja és van is egy egyházi ünnepünk, amelyiken ezt imádkoztatja, hogy az ő országa az igazság és az igazságosság, a szeretet és a béke országa. Igazság – minden ember igazságra vágyik. A hazugsággal nem tudunk megelégedni. Ma már látjuk azt, hogy a világ egyik része a másikat átrázza, becsapja. Hazudnak, vagy ahogy szokták mondani, ha leülnek asztalhoz, akkor a süketek párbeszédét tartják. *Ez nem az igazságkeresés, hanem ez az önzésnek a keresése!* Ekkor az emberek az önös érdekeiket keresik, és nem az összemberiséget tartják szem előtt, ha nem veszik figyelembe, hogy mi egy Atyának vagyunk a gyermekei: tehát testvérek vagyunk, hát ne bántsuk egymást. Assisi Szent Ferenc nevét mindenki ismeri a „Napfivér, Holdnővér” című filmből – őneki volt egy csodálatosan szép mondása, hogy: „Testvéreim, kezdjük el már végre szeretni egymást.” De jó lenne, ha megjegyeznénk és a világ minden népe megjegyezné, és megpróbálná megvalósítani. Mert a szeretetet is tanulni és tanítani kell!

Egyetlen hatalom van a világon, amelyik az emberiséget meg tudja menteni, az a Szeretet, Aki idejött közibénk, emberré lett. Azért az olasz katolikus ifjakkak, ifjúsági mozgalomnak a jelszava: „O Christo, o morte – vagy Krisztus, vagy a pusztulás.” *Látjuk,*

tapasztaljuk. Testvéreim, legalább magunkat ne csapjuk be! És ha mi a tanulságot mindebből, amit ma hallottunk, szeretnénk levonni – hát nem egészen úgy, ahogy azt én hallottam, mert voltak ott kifogásolható, ámbár nagyon szép mondatok is, kijelentések kétség kívül, élvezettel hallgattam egyiket, másikat – de azoké volt a szép, akik emlegették azt a magasabb szellemi Hatalmat, amely egyedül tudja összekovácsolni az embereket és akik elítélik mindazt, ami szétválasztja, szétszéleszti, vagy egymástól eltávolítja az embert. És az egyetlen hatalom, szellemi hatalom, amellyel az ember – mivel szellem is vagyok – kapcsolatba tud lépni, az, Aki azt mondta, hogy „én vagyok az élő vízforrás, én vagyok az élet kenyere.” Tehát Ő táplálékul akarja adni lelkünknek Önmagát, hogy *fölismerjük* azt, hogy *van* egy magasabb Hatalom és lehet megvalósítani egy olyan eszményt, amely az emberiséget *emberré* tudja, embertestvérré tudja alakítani lelkében és amely meg tudja békíteni a világot.

Akik talán éltek már akkor, amikor 1938-ban Budapesten az Eucharisztikus

Világkongresszus volt, azok emlékeznek rá, hogy az egész főváros tele volt gyönyörű szép villanyvilágítással, emblémákkal és azokra rá volt ugyancsak villannyal világítva, kis apró villanykörtekkel, hogy „Vinculum unitatis et caritatis – az egység és a szeretet köteléke”. Vagyis van egy olyan kötelék a világon, amelyik az egységnek és a szeretetnek a köteléke; és ha ezt megértené mindenki, és nem a maga bölcsességét szajkózná, hanem rádöbbenne arra, hogy ez az egyetlen lehetőség arra, hogy az ifjúságot is megmentjük attól a borzalmas gyűlölködéstől, amelyben mi felnőttünk annak idején, s amelyik borzalmas világháborút robbantott ki. Ha a fiatalokat meg tudnánk tanítani arra, hogy van egy szellem, egy végtelen szellem, az Atya, Aki szeret minket, Aki azért jött ide a Földre a Fiúval a második személyben, hogy megtanítsa minket egymást megérteni, és szeretni! Ő nem süketek párbeszédét, hanem a szeretet párbeszédét adja át és adta át nekünk, s az Egyháznak keresztül ezt szeretné megvalósítani. És hogyha a mai fiatalok megtanulnák ezt, akkor jobban tudnák szeretni és tisztelni a szüleiket, a családokat, családtagokat és egymást is, és ha ebben a szellemben nevelkednének, akkor nemcsak bátrak és erősek mernének lenni, és nem pusztítani, hanem építeni tudnánk ezt az országot. De csak úgy tudjuk felépíteni, ha a fiatalokat megtanítjuk arra, hogy van szeretet, önzetlenség, lemondás és van közösség! Az Egyház ez a közösség, a kereszténység ez a közösség.

Drága Jó Testvéreim! Amikor ma tisztelettel és szeretettel hajtjuk meg a fejünket azok előtt, akiket mi hősként és mártírokként tisztelünk, én elsősorban a hatodik koporsó felé nézek, az ismeretlen hősök koporsója felé (emlékeztek rá, láttátok a televízióban). **Az ismeretlenek, akiknek a nevét se tudják, hol megy széjjel a csontjuk, hol válnak porrá – ez a hatodik, ez az igazi, mert ezek azok a fiatalok, akik akkor hősök tudtak lenni egyik napról a másikra. Hiszen aki Budapesten élt akkor – engem pont akkor engedtek be Budapestre, addig a lábamat se tehettem be – végignéztam, hogy hogyan izzik át ez az ifjúság belső lelkületben és tetterőben egy közös cél érdekében!** De az Egyház, a kereszténység és a hit az még jobban össze tudja olvasztani, egy családba tudja gyűjteni a fiatalokat, hogy ismerjenek egymásra, hogy tudjanak egymásért jót tenni. Tudnak jót tenni a fiatalok a felnőtt nemzedék felé, a felnőttek pedig tudják tanítani a fiatalokat. Ha én a magyar jövőt szeretném szépnek elképzelni, akkor azt csak így tudom. Tehát „O Christo, o morte” – ismétlem az olasz jelmondatot; vagy a szeretet köteléke és az egység köteléke, Krisztus, vagy pusztulás! Mi pedig nem pusztulást akarunk, hanem megpróbáljuk végre már szeretni egymást, hogy a szeretetnek az országát, amely igazi a világon, egyre jobban tudjuk építeni. Fiatalok, felnőttek, szülők, gyermekek, valamennyien. Én talán ebben látnám ennek a mai ünnepnek a tanítását. Gyásznapi, de ugyanakkor előre mutat, mert az ember a sötétből mindig a világosságot keresi, s a világosság felé pedig – miszerintünk – vannak jó utak és vannak jó fénycsóvák: a szeretet tökéletessége, Krisztus! Testvéreim, ebből a mai ünnepből tanuljuk meg ezt, hogy végre

már kezdjük el – ne szónokoljunk, az nem elég; ne próbáljuk meg széttagolni ezt a népet, az nem kell, akkor megint viaskodnak egymással és az semminek és senkinek nincs hasznára. Hanem legyünk tisztában emberi mivoltunkkal – óriási érték az élet és van az életnek Ura, Istene, a mi testvérünk, Krisztus. Ámen.

Hívek könyörgése

Imádkozzunk, testvéreim elhunyt testvéreinkért, akik annak idején kemény harcokban távoztak el ebből a földi életből, hogy hősiességük jutalma az Isten áldásával adott béke legyen!

Vedd fel, Urunk, elhunyt szüleink, nagyszüleink, rokonaink és barátaink lelkét az égiek közösségébe!

Elhunyt lelkipásztorainknak, tanítóinknak és jótevőinknek fizess meg örök javakkal!

Adj örök békességet az igazságtalanság és a polgárháború áldozatainak!

Találjunk Benned, Urunk irgalmas bíróra, ha magadhoz hívsz bennünket a földi életből!

Erősítsd meg lelkünkben a feltámadás reménységét!

Urunk Jézus! Az egész magyar nép ma hősökre emlékezett. Tisztelettel hajtotta meg a fejét az egész ország, minden igaz magyar. Velük együtt mi is ezt tesszük most. Meghajtjuk fejünket, és tisztelettel adózunk mindazoknak, akik értünk akár egy cseppnyi vért is ontottak a történelem folyamán, de különösen 33 esztendővel ezelőtt általad, aki élsz és uralkodol mindörökké.

Mindszenty József 1956-ról nyilatkozik

Mindszenty bíboros 1956-ról, az azt követő eseményekről a következőképpen nyilatkozik (beszédéből, emlékirataiból való válogatás):

Az ötvenhatos szabadságharc hirtelen pattant ki. Dicsőséges eredményt ért el kezdetben. De amikor a világ hatalmai nem tudták megérteni azt, hogy egy kis nép a szabadságért mire képes, és amikor szinte a szóözönnel és a hiábavaló locsogással inkább a másik oldalon segítettek, hát akkor fordult nehézre a mi szabadságharcunk sorsa.

Békés tüntetés indul október 23-án: fegyvertelen magyarok tüntetése. Gerő ÁVH legényeivel lövetni kezd. Fegyverre fegyver volt a válasz, s kitör a magyarok legszebb szabadságharca. Elsöprik Gerőt; tűz alá veszik az ÁVH-sokat. Az oroszok beavatkoznak. Ledöntött orosz emlékeket, sérült épületeket, szünetelő gyárakat látok – és boldog, megkönnyebbült emberi arcokat. A fölkelők állják a harcot és győznek. Dicsőséges volt ez a hét. Gyerekek verték meg az orosz hadsereget a Molotov koktéllal. És az orosz nem mert mozdulni. Láta a tökéletes vereséget és itt szégyenbe borult az arca, hogy iskolás gyerekek intézték el a páncélosaikat. Azonban, hogy a szovjet gőzhenger meginduljon, arról gondoskodott az amerikai külügyminisztérium, amikor a Moszkvában levő követének elküldte azt a táviratot, melyet mélyen elhallgatnak úgy Keleten, mint Nyugaton. Ezzel a távirattal biztosították a Szovjet kormányt arról, hogy: **„Az Egyesült Államok kormánya nem tekinti Magyarországot, vagy a szovjet blokk bármely**

tagját potenciális katonai szövetségesnek.” (Charles Bohlen, az Egyesült Államok moszkvai nagykövetének emlékirataiban / Wietness to History, 413. oldal)

„Az Egyesült Államok kormánya nem tekinti jó szemmel azokat a kormányokat, amelyek barátságtalan viszonyban vannak a Szovjetunióval.” (Brian McCauley, Hungary and Suez 1956. Journal of Contemporary History, 1981, 16, 777–800. oldal) [Lelőhely: Pongrátz Gergely: Corvin köz, 1956., 20–21. old.]

Senki sem tudta felmérni a rendszer belső romlottságát és a nép (ifjúság, értelmiség, munkásság) lelkében a csömör fokát. Hogy állunk akkor azzal a fölfogással, hogy Moszkva robbantotta ki a magyar fölkelést? A két felfogás nem ellenkezik egymással. *Moszkvának célirányosnak tűnhetett fel: egy ponton tágra eresztani a gyeplőt, és amikor itt fegyverre érik a dolog, lecsapni, letörni keményen, kíméletlen ágyútűzzel és vérbefojtással, deportálással, börtönnel, internálással. Az elégedetlenség így nemcsak ezen az egy ponton, hanem mindenütt elnémul.*

Utána a politikai rendőrség hamar felszervezkedett: a harmadik napon már állott – november 4-e után. *A legújabb korban a bolsevizmus rendszeresítette és tökéletesítette a kínzás magas tudományát a Cseka intézményekkel. A „módszereket” állítólag nyugati szakértőktől tanulták. Nyugati alaposság, szervezőképesség indítja el, keleti vérszomj kiaknázza, tökéletesíti. Hitler Gestapo-ja később emel rajta. A magyar ÁVH mindkettőt értékesíti. Az iskolázók nálunk oroszok. A magyar tanítványokat kommunista oroszok vezették be a kínvallatás modern és tudományos titkaiba, tőlük kapták a szakmabeli kiképzést.* Magyarországot 1944 és 1956 október huszonharmadika között az idegen kommunista megszálló hatalom börtönbe helyezte. Azután tizenegy napig újra szabadon lélegeztünk. November negyedikétől kezdve újra Kelet vastömlőce lett az ország: a Vasfüggöny újra lezárult.

A nagyvilág nagyhatalmai attól a Szovjet-hatalomtól féltek, amelyet a kis Magyarország fiatal iskolásai oly csúffá tettek egy egész héten keresztül a pesti utcákon. S aztán, a kétségbeesett kiáltásokra már semmi visszhang nem érkezett a nagyhatalmaktól. Az UNO úgynevezett határozatait csak a nyugati nemzetek veszik komolyan. A Szovjet markába nevet. *Így a magyar szabadságharc két vesztese: az erkölcsileg lezüllött világkommunizmus és a tétlen, megbénult, erejét veszített Nyugat lett, az Egyesült Nemzetek Szövetségével az élen.*

De sok veszett ügy volt a világtörténelemben eddig. Nem mindig a veszett ügyek az értéktelenek. Sokszor ahhoz, hogy milyen szándékkal történik valami, sokkal inkább sikernek tekinthető a veszett ügy, mint a rossz szándékkal végzett – mondjuk – semleges ügy. Vigyázzunk erre, mert a történelemnek ez a tanulsága, tanítása. A veszett ügy is, ha a lelkiismeret tiszta és nyugodt, több erkölcsi előnyére van a nemzetnek és a nép sokaságának, mint a legnagyobb siker, amit a gonoszság sugallt és hozott létre.

A hősiesség áldozat soha nincs hiába, mert egy nemzet ezer éven keresztül nevelődött ezeken a példákön.

Ha valaki, akkor Földnélküli János uralkodó tudta igazán gyűlölni az Egyházat. Kifosztotta és utálta az Egyházat. Az élete szakadatlan gyilkosságözön volt. Egyszer csak ez az élet is elmúlt. Mert az egyházüldözők élete is befellegzik, azok sem örökéletűek. És ennek a Földnélküli Jánosnak a történelem megörökítette a sírfeliratát: *„Itt nyugszik egy uralkodó, János volt a neve. Egész élete a gazteteknek a láncolata volt, és amikor megérkezett a pokolba, azt is bemocskolta önmagával.”*

Mindszenty József 1956-ban megáldotta a magyar fegyvereket (1956 Sajtója, 187., Magyar Honvéd, 1956. október 31., szerda: „A magyar fegyverekre főpásztori áldásomat küldöm,

azt kívánom, hogy azt a dicsőséget, amit a magyar fegyvereknek szereztek, sokasítsák, gyarapítsák majd, amikor arra szükség lesz.”)

Ha egyszer valakit megtámad egy másik ország, annak joga van védekezni. Az 1956-os szabadságharc jogos volt, ez jogos háború (az orosz támadta meg Magyarországot). Ágyúk megáldása is létezik a régi Rituálében (*Rituale Romanum* 1884., 68–71.; *Bibliotheca Strigoniensis* 33292.) *Ha Mindszenty helyeselte a jogos önvédelmet, akkor nyilván annak eszközeit is helyeselte. Ha van igazságos önvédelem, akkor az eszköz is jogos.*

Valakik azt mondják erre: ott van a Tízparancsolatban, hogy ne ölj. És akkor az abortusz? Ott hogy tartják be a „ne ölj” – t? Ők akkor miért nem tartják be? 5. parancs – saját magam életét megvédeni: jogom van hozzá, de nem kötelességem (például, én már öreg vagyok). De ha családapa vagyok, másoknak szüksége van rám, akkor kötelességem megvédeni a magam életén túl például a leányom szüzességét, a vagyonomat is. A védelem csak arányos lehet – *cum moderamine inculpatе tutelae*: a bűnös mértéket ne üsse meg (a büntetlen fegyelem mértékével). Tehát, ha egy pofonnal elháríthatom a veszélyt, akkor ne vágjam le a fejét.

Szabad-e megölni a tirannust?

Tirannus = a császár, ebben az esetben az igazságtalanul uralkodó „államfő”. Erre a kérdésre XII. Pius pápa egyik beszédjében adja meg a feleletet, hirdeti meg a zsarnok jogos megölésének a feltételeit – ezt ő a **kommunizmus megdöntésére** hirdette meg, azért hallgattak róla. Ez egyben az **igazságos háború (=védekező háború, azaz kollektív önvédelem) elmélete** is. A szempontok a következők: először is, gondolják át, hogy érdemes-e az erőszakot alkalmazni. Ehhez az alábbi feltételeknek kell teljesülniük:

1. **A rendszer legyen jogtalan.**
2. **Az egész nép morálisan (erkölcsileg) álljon mögötte – tehát ne csupán egyéni kezdeményezés, akarat legyen, hanem tömegek álljanak mögötte.**
3. **A fegyveres legyen az egyetlen út a rendszer megsemmisítéséhez.**
4. **Biztosak legyenek abban (érezzék azt), hogy nyerni fognak a zsarnok megtámadása esetén (komoly esély legyen a győzelemre) és azt, hogy a következő rendszer nem lesz rosszabb. A felkelő érezze az erkölcsi győzelmet is.**
5. **Arányos eszközök legyenek. Tehát a főnököt öljék meg csak és ne az egész népet. És ne atombombát alkalmazzanak, hanem enyhébbet.**

Erkölcsi és fizikai győzelmet érezze. Ha akkora a túlerő, akkor ne indítsa el a zsarnok megölését, különben óriási lesz az emberveszteség. Ugyanis veszteség esetén a zsarnok bosszút áll. *És mi a helyzet 1956-tal – az védekező háború volt, tehát mindenképpen védekezni kellett, még a túlerővel szemben is.* Erre tehát a 4. kitétel nem vonatkozik. Ha ezek teljesülnek, akkor megtehetik! (Például a román diktátor kivégzése.)

XII. Pius pápa 1956-ban minden rendelkezésre álló eszközzel küzdött értünk, és egyetlen napon háromszor állt a világ elé Magyarorszáért. Nyíltan a szemébe mondta a hatalmaknak, hogy a védelmi háború ilyen emberetlen támadással szemben: *jogos*. (Emlékirataim, 448.) (A fegyvermegáldásról és a tirannus jogos megöléséről szóló részek Bölcsvölgyi atya volt dogmatikatanárának, Erdős Mátyásnak a gondolatai nyomán készültek.)

1990. február 25. – 9.00 – Lélekébresztés az országgyűlési választások előtt

Homília

Az Országházba nem akárki mehet be gyűlésezni, hanem csak azok, akiket a Ti születek megválasztanak. Tehát most arról lesz szó, hogy nemsokára ilyen választás lesz Magyarországon és a püspök atyák szólnak a felnőtt hívekhez. Tehát figyeljétek Ti is!

A következőkben néhány részletet olvashatunk a püspökkari körlevélből, illetőleg Zoltán atya azokhoz fűzött *kommentárjaiból*.

„Az elmúlt esztendő történelmünkben mélyreható változásokat hozott. Megszabadulva a diktatórikus államformától – *amely ellen a püspök atyáink annak idején (kivéve azok, akik azóta lettek püspökök) nem mertek tiltakozni* – Egyházunk szabadon működhet, társadalmunk pedig úgynevezett többpártrendszerű államformává fog alakulni – *tehát nem csak kommunista párt lesz, reméljük, hogy minél kisebb lesz, más pártok is lesznek, akik talán egy kicsit bölcsebben irányítják ezt a szerencsétlen magyar népet*. Nemzetünk sorsának alakítása van a kezünkbe lehelyezve – *tehát a Ti születeikébe. Ti azonban imádkozzatok, hogy a születek jól döntsenek, és jól nézzék meg, hogy kire adják a szavazatukat! Tehát, hogy Nektek milyen életetek lesz, az most a Ti születek döntésétől függ!*

Egyházunk mindig hatással volt a társadalmi fejlődésre, elsősorban azzal az erkölcsi magatartással, amely egyetlen közösségben sem nélkülözhető. *Hát elég kutyául nézünk ki!* Egész nemzetünk érdeke az az igazságos munkabér, amelyből a család tisztességesen meg tud élni – *hogy ne kelljen édesanyátoknak egész nap távol lenni, dolgozni három műszakot futkározni, hogy a család el legyen látva*. A választások után a parlamenti képviselők fogják alakítani hazánk sorsát. Igen sok párt készül arra – *sajnos* -, hogy megnyerje a választóknak a szavazatait. A katolikus híveknek csak olyan pártokban lehet bizalmuk, amelyek keresztény világnézeti alapokon állanak, és igazán a közjót szolgálják, biztosítják az Egyház szabadságát, és maradéktalanul képviselik az erkölcsi értékeket, az igazságosságot, a szabadságot és az ember személyi méltóságát. *Egyébként minden párt ezt mondta! Ha valaki a televíziót nézte, akkor láthatta, hogy kivétel nélkül mindegyik ezt mondta! Hazudnak! Mindegyik hazudott, legtöbb mellébeszél – azért tépték le a plakátokat egymás után, s egymást akarták túllicitálni a hazugságban!*

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Mindszenty József bíboros hercegprímás elnökletével útmutatást adott az 1947. évi választás előtt. *Gondolhatjátok, hogy akkor én azt a Körlevelet milyen vehemenciával olvastam fel, belevágva a népnek a lelkiismeretébe, hogy nincs mellébeszélés: vagy-vagy!* Ez négy évtized elmúltával időszerű – *most is!* Egyébként engem is föl akartak léptetni akkor képviselőnek a Slachta pártban. Slachta Margitot az idősebb nemzedék ismeri. 25 éves létemre, hogy lépjek föl képviselőnek; de úgy megkaptam volna a 15 évi börtönt, mint ahogyan a Kisházy Mihály megkapta, akivel együtt tanítottam az Esztergomi Tanítóképzőben. Híveinknek lelkére köti, nézzék meg, miként viselkedtek és viselkednek azok, akikre szavazatukat leadják – *tehát, hogyan viselkedtek; mert régiek is föllépnek képviselőnek, akik az Egyházat elnyomták, és a magyar nemzetet ide döntötték bele ebbe a mocsárba, amelyben jelenleg van!* Ezt nem a körlevél mondja, hanem én, ezért a felelősséget én vállalom! Akkor tulajdonképpen Barankovics-párt, Pfeiffer-párt, Balogh-párt, Slachta-párt, Szociáldemokrata Párt, és a Kommunista Párt versengtek. S a Kommunista Párt konfiskált mindent, eltörölte az egészet később. Bírálják meg a személyeket, alkotmányos gondolkodásukat áthatja-e az

emberi kötelesség legelemibbje: kötelességük az Istennel, az Egyházzal, a magyar hazával, hitünkkel és az emberi szabadságjogokkal szemben – *tehát nagyon vigyázzatok, nagyon vigyázzatok! Eddig szól Mindszenty Józsefnek a körlevele, amit maga fogalmazott meg. A nemzet akkor szót fogadott, de tehetetlen lett később. És itt a Püspöki Kar áment mond, az áment azonban nem a püspököknek, hanem Nektek kell majd megadnotok!*

Hálaadás Szentáldozás után

Urunk Jézus!

Te megsokasítottad a kenyeret a pusztában és az éhes tömeget kielégítetted. A kenyér engedelmeskedett isteni hatalmadnak. De másnap a lélek éhségének megszüntetését ígérted. Köszönjük, hogy akkor ránk is gondoltál és a lelki kenyér a mi táplálékunk is lehet a szentáldozás által.

Akkor apostolaid nem értették szavaidat, de Te nem vontál vissza semmit. Lelki táplálékot ígértél, saját magadat. Életet ígértél, méghozzá örökké tartó, dicső életet. Köszönjük, hogy velünk maradtál az Oltáriszentségben, és Általad bőségesebb életünk van. Milyen kár, hogy sok gyermek és felnőtt nem ismer Téged! Világosságod adjon értelmet ezeknek a testvéreknek is, hogy elfogadjanak és befogadjanak életükbe. Adj Jézus, buzgó lelket mindnyájunknak. Vegyünk magunkhoz a szentáldozásban gyakran. Ne engedd, hogy vallásosságunk csak szokás legyen! Újuljunk meg szüntelenül a szentáldozás által. Legyünk okos és értelmes keresztények, akik bölcsen megmagyarázzuk hitünk igazságát, ha alkalom kínálkozik erre.

A szentáldozás az örök élet tápláléka és a lélek itala. Sajnos, nem mindenki vesz magához Téged méltó készüléttel. Add, hogy mindig úgy vegyünk magunkhoz lelki ajándékaidat, mint ahogyan apostolaid tették azt az utolsó vacsorán. Ne a megszokás, hanem a Veled való találkozás vágya vezessen bennünket!

Hívek könyörgése

Hozzád jöttünk, Jézus. Hívsz és vársz bennünket. A Tieid akarunk lenni. Növelj bennünk a szeretetet, hogy egyre jobb követőid legyünk.

A szentmiseáldozatban Te jössz az oltárra. Lelkünk tápláléka vagy. Add, hogy örömmel menjünk Hozzád. Te vagy igazi örömünk forrása!

Sok gyerek nem ismer Téged. Szüleik, családjuk életükből kihagyott. Ezeket mi nagyon sajnáljuk. Könyörülj rajtuk. Vezesd a tévelygő családokat is Magadhoz!

Hozzád sohase késő jönni, Jézus! De minél előbb megyünk, annál jobban szeretünk. Add, hogy egyre több gyerek jöjjön hittanra és szentmisére. Akkor tudják majd meg, hogy Te csak örömet adsz a Téged szeretőknek.

Sok lelki nyomorúság van országunkban. A magyar gyerekek még mindig lassan közelednek Hozzád. Jézus, világosítsd meg a tudatlan szülőket! Hadd tudják meg, hogy Nélküled milyen nyomorúságos az élet!

1990. február 25. – 10.30 – Évközi 8. vasárnap

Homília

Kedves Jó Testvéreim! Püspökkari Körlevél van ma Magyarország minden templomában, minden szentmisén. Ebben a körlevélben magyar népünk és magyar Egyházunk mai helyzetéről is szó van, egészen természetesen. Nemzetünk sorsának alakítása van a kezünkbe lehelyezve! Ebben a történelmi helyzetben a keresztény hívő lelkiismereti kötelessége, hogy Krisztus tanítása alapján legyen nemzetünk jövőjének építője. Egyházunk mindig hatással volt a társadalom fejlődésére, elsősorban azzal az erkölcsi magatartással, amely egyetlen közösségben sem nélkülözhető. Történelmi tapasztalat, hogy ezeket az erkölcsi értékeket lehet háttérbe szorítani, vagy elnyomni – *ami Magyarországon 40 éven keresztül folyt – a beszúrással az enyémet, nem a püspököké! –* de ezek mégis a társadalomnak szilárd alapját teszik. Egész nemzetünk érdeke a kiengesztelődés, az élet és a család védelme, a lelkiismeretes munka és az igazságos munkabér. Külön felelősséget jelent a parlamenti választás, mert ekkor dől el hazánk történetének további alakulása.

A választások után a parlamenti képviselők fogják alakítani hazánk sorsát – *akkor már nem lesz beleszólás utána!!* Igen sok párt készül arra, hogy megnyerje a választók szavazatát – *most már ugye, azóta tudjuk, hogy 12 a befutottak száma, a sok elaprózódó pedig arra való, hogy majd valaki besöpörje a maga portájára.* A katolikus hívőknek csak olyan pártokban lehet bizalmuk, amelyek keresztény világnézeti alapokon, igazán a közjót szolgálják – *tehát itt már egy határozott vonalhúzás van!* A Magyar Püspöki Kar Mindszenty József, bíboros hercegprímás elnökletével – *ez a körlevélben van!* – útmutatást adott az 1947 évi választás előtt – *amikor még engem is kért a Slachta-párt, hogy lépjek be képviselőnek; 25 éves voltam akkor – ez a négy évtized elteltével is* időszerű és ismét híveink elé tárjuk.

Most jön Mindszenty bíborosnak a szava: „Behatóan mérlegelve a közelgő választásokkal kapcsolatos jelen politikai helyzetet és a megnyilvánulás lehetőségeit, a Magyar Katolikus Püspöki Kar megállapítja, hogy bármiféle pártnak kifejezett támogatásától tartózkodni kényszerül! Híveinek azonban a lelkére köti, hogy választói jogukat lelkiismereti felelősségük átérzésével gyakorolják. Nézzétek meg, miként viselkedtek – **40 év alatt: most már van mit megnézni!** – azok, akikre szavazatokat leadjátok. Bírálják meg a személyeket, mennyi biztosítékot nyújtanak – *nagyon jól tudjuk, 40 esztendő **hazugság** után ezt már meg lehet állapítani* – alkotmányos gondolkodásukat áthatja-e az emberi kötelesség? Kötelességük az Istennel, Egyházzal, hazával, hitükkel és az ember szabadságjogaival szemben. A Magyar Katolikus Püspöki Kar kéri Istent, adja meg megvilágosító és jóra vezető segítségét magyar népünknek a haza és nemzet ezen válságos időszakában.

És most egy Mindszenty beszéd:

Kommunizmus és kereszténység

Ragadozó farkasok járnak körül a világon, vagy annak egyik részén. Sajnos, az Úr Jézus példabeszéde szerint farkasok járogatnak a bárányirhában. Vagy elveszik az irhát a báránytól, vagy a bárány is odakölcsönzi a farkasoknak a saját bőrét, hogy megtéveszthessék a világot. Két világ csap össze immár fél-, még inkább negyed százada. Ismeritek mindkettőt hallomásból, sajtóból. Nehogy azt

gondoljátok, hogy itt is középuitt az igazság. **Az egyik oldal teljes hazugság!** Én hirdetem azt, amit tapasztaltam, és amire a püspökszentelésben kötelezett az Egyház: „Ne mondd a sötétet fénynek, a valótlant igazságnak.”

Az I. világháború után a nagyhatalmak elvették Szent István földjének 68%-át, meghagyták 32%-át, 1/3-nál is kevesebbet, a vádlott meghallgatása nélkül. A II. világháborúba a Sztálin-szövetséges Hitler hajszolta bele az országot. A szintén Sztálin-szövetséges hatalmak odaajándékozták a 32%-os csonkot is a nemzetiség-irtó Sztálinnak, akinél mi is nemzetiség lettünk. Sztálin istentelen, feleséggyilkos. Mi keresztények vagyunk. Hogyan jöttek az oroszok? Volt 3 püspökhalál, 53 katolikus paphalál. A részeg és szifiliszos kirgiz „felszabadítók” megerőszakoltak fegyveresen 1 millió körüli nőt. Sztálin idetelepítettjei hadat üzentek Istennek, Egyháznak, a magyar történelemnek. Alakoskodva vallásszabadságot és emberi jogokat iktattak törvénybe. A választáson az orosz hadsereg támogatásával, választási visszaélések ellenére is nálunk kapták a legkisebb szavazatot, az új európai gyarmaton. A nemzetgyűlés, az abszolút többségi párt vezetérei gyengék voltak. Az ország népe viszont nyelvre, vallásra való tekintet nélkül szembeállt a rendszerrel. *Orosz és rendőri terrorral* elrabolták a katolikus hitvallásos iskolát, megszüntették az iskolai heti 2 órás hitoktatást, a közös vasárnapi templomba járást.

A kommunizmus nemcsak politikai párt, hanem legelsősorban világnézet; vallás ellen, Isten ellen, emberi lélek ellen, apostoli hitvallás ellen, Tízparancs és erkölcs ellen. Gyilkol, rabol, zsúfolja a börtönöket, a szibériai munkatáborokat. Lezülleszti az egyént, tönkretesz a családot, csordává teszi a tömeget. Amely pillanatban valaki kommunista, abban a pillanatban megszűnt keresztény lenni. A keresztény Krisztushívő, a kommunista megtagadja az érte meghalt és föltámadt Jézus Krisztust, nem 30 ezüstért, csak egy csalásért. Hite az istentelenség, erkölcs az erkölcstelenség. Ismerem a világtörténelmet. A történelem legkegyetlenebb rendszere ez. Ezt megírtam már 1942-ben, a könyvet elkobozták, elégették, a szerzője sorsát ismeritek. Kétszer voltam kommunista börtönben, de ha kell, megyek harmadszor is.

Kedves Híveim, az igazság jegyében üljük a Szent István 1000 évét. Legyetek hívek Szent István hitéhez és magyarságához magatokban és gyermekeitekben. Ámen. (Mindszenty József: Hirdettem az Igét, 226–227.)

Végezetül nekünk, hívő magyar keresztényeknek hivatásunk és kötelességünk Isten áldásának a kieszközlése hazánk számára. Most arról van szó, hogy a parlamenti választások előkészítéséhez a mi részünkről kapcsolódjék egyénileg is, közösségileg is imádság, engesztelés nemzetünkért. Kiemelten kérjük, hogy Nagyböjt első vasárnapján, a szentmiséken legyen közös imádság népünkért, hogy a mostani történelmi sorsforduló ne szétzilálást – és *ne azt, amit az előbb hallottatok* – hanem összefogást, keresztény múltunkra épülő nemzeti jövőt eredményezzen.

Azt hiszem, hogy a körlevél egyértelmű, mindenféle mellébeszélés nélkül, s ebben mindenki megtalálta a maga útmutatását!

Testvéreim! Jézus igaz beszédet és példás életet vár híveitől! Kérjük ehhez isteni segítségét!

Urunk Jézus! Súlyos terheket róttál ránk, de add, hogy ezeket magunkra vállalva úgy viseljük, hogy ezzel megkönnyítsük az utánunk következő nemzedékek keresztény életét, általad, aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké.

1991. február 3. – 17.15 – Rózsafüzér titokcsere

Imádkozzuk a Rózsafüzért! Felkiáltó jel van utána, tehát az azt jelenti, hogy felszólító mód; nem parancsoló, mert parancsra nem lehet imádkozni, de imádkozásra felszólítani lehet, s a felszólító mondat után is felkiáltó jelet szoktunk írni. Na, most mi van ezen a lapon? Lássuk csak! Az első egy idézet, mégpedig, ahogy látom, XXIII. János pápának a mondása: „Az én számomra olyan a Rózsafüzér 15 titka, mint 15 ablak, amely által a világot az Úr világosságában szemlélhetem.” Milyen szép! Látjátok, így még senki nem fogalmazta meg – a 15 titok olyan, mint 15 ablak, amelyen keresztül rálát a világ Világosságára. Tehát az Úr világosságában szemlélhetem a világot. Látjátok, halljátok, tudjátok, hogy a világ milyen fertelmes szembenállásokkal, háborúval, egymás öldöklésével, embertelen módon él. Rettenetes dolgok ezek és azért ajánljuk fel a következő hónapi Rózsafüzért azért, hogy a világ a borzalmas háborús bajokból, szenvedésekből kecmeregjen végre ki. Ahogy a Szentatya mondja, hogy térjenek vissza az Istenhez, akkor egymásnak testvérei lesznek.

Nem tudom, hogy mennyire tudjátok – nem hiszem, hogy tudjátok – azt a titkot, amikor kitört ez a mostani háború, akkor a Szentatya éjnek idején beült az autóba és elvitette magát a római helytartójának a templomába, lakásába, s azzal a szándékkal ment oda, hogy az a mérhetetlen fájdalom, ami rászakadt ezzel a háború kitörésével, valahogy elviselhetőbb legyen számára. Azt is mondják, hogy annak idején – ez valami hasonló hozzá – amikor XII. Pius pápának kinyilvánult a Fatimai Titok, akkor állítólag elájult (ő finom idegzetű, idegrendszerű ember volt). És mivel egyedül nem tudta ezt a mérhetetlen titkot magára vállalni, odaadta ezt a levelet Ottaviani bíborosnak, az akkori nagy, híres, a kommunisták által rettenetesen gyűlölt bíborosnak; mert Ottaviani kemény, sziklaszilárd ember volt, jellem volt, nem alkudott meg, ugyanakkor igen jóságos szíve volt – amit nem mondogattak róla; csak azt, hogy a kommunistákat, meg az ateistákat nem bírja. Azt nem mondták ellenben, hogy Rómában saját, megtakarított pénzén fiú gyermekmenhelyet építtetett, és ő tartotta fenn ennek a fiúintézetnek a létezését, ő fizette a fenntartási költségeket – ezt nem írták meg róla! Ezt máshonnan hallottuk meg! Most ezzel az Ottaviani bíborossal osztotta meg fájdalmát XII. Pius pápa. Úgy van az ember, hogyha valami nagyon súlyos titkot mondanak neki, akkor rendszerint – ha becsületes ember – akkor még megteheti, hogy egyvalakivel megosztja a titkot, hogy ne rá szakadjon ennek a titoknak a súlyos lelki pressziója, nyomása. Ugyanezt tette II. János Pál pápa, amikor a háború kitörésekor, éjszaka elment a helytartójához, hogy ott, a papoknak a körében a fájdalmát elmondva kicsit megenyhüljön és megvigasztalódjon. Látjátok, látjátok, nem ok nélkül kérjük most azt, hogy a februári Rózsafüzér imádkozásnak legyen a jelmondata, legyen a célja a világ békétlenségének, gyűlölködésének a megszüntetése, tehát a világ békéje ebben a békétlen, borzalmas helyzetben.

Tehát 15 ablak, amely által a világot az Úr világosságában szemlélhetem. S még valami van erre a lapra írva, mégpedig a következő: „Amikor a Boldogságos Szűz megjelent Lourdesban Bernadettnek, így bízta: fogd a Szentolvasót és nézz rám.” Nézni kell a Boldogságos Szűzre – ez a Rózsafüzér ima első szabálya. Tehát az, hogy behunyom a szememet, nyitott szemmel nem lehet Rózsafüzért imádkozni, most már egyszer higgyétek el nekem, nem lehet! Ha nézgelődöm jobbra, balra, akkor nem megy, az nem Rózsafüzér, nem imádkozás! Inkább hunyt szemmel – próbáljátok meg, csak el ne

aludjatok közben! Mert ugye, ha behunyja az ember a szemét, akkor könnyen el is alszik! A kérdésre, hogy vajon miért kell ránézni, Prohászka Ottokár püspök így válaszol: „Hol tanultuk a legfőbb és legfontosabb dolgokat? Hol tanultunk gondolkozni? Beszélni? Hol tanultunk emberekké lenni? Melyik volt ez az iskola? Édesanyánk öle. Mert ő leereszkedett hozzánk és dadogott a kisdéd nyelvén, szívünket nemesítette. Szók által gondolatot ébresztett, szánkba adta a szókat és szívünket nemessé tette. És a legfontosabb iskola egyszersmind a legkönnyebb volt. Az ember ott nem tanul nehezen, hanem könnyen, mert az anya tanít. Ha az ember igaz keresztény akar lenni, ha keresztény módon akar gondolkodni, s az Isten gyermekévé válni, melyik iskolába kell járnia? A Boldogságos Szűz iskolájába! Ebben az iskolában könnyen tanuljuk a legfontosabb dolgokat. A Boldogságos Szűz iskolája az a 15 kép, a Szentolvasó imája, ez fogja bennünk ébreszteni és ápolni Isten gyermekeinek érzelmeit.” Látjátok, halljátok, milyen gyönyörűen fogalmaz ez a szent püspök! Az édesanya öle a mi tanító iskolánk, ahol tanulunk. A Boldogságos Szűz Máriára való ránézés – amelyet a lélek szemével teszünk – számunkra a természetfölötti világnak a csodálatos kinyilvánítását adja. Belenézünk az Isten világába! Hiszen a titkok – mind a 15 – a Bibliának egy-egy története. Mondjatok egyet, amelyik nem az! Ezek mind-mind ablakok, amelyen keresztül rálátunk a természetfölötti világra. Jaj de jó lenne megtanulni a Szűzanyától, hogyan kell elmélyülni. Mert hiszen a Rózsafüzért ő is imádkozta, de csak a Miatyánkokat, illetve a Szentháromságnak a dicsőítését. Az Üdvözlégy Máriákat már nem. De azért ő így, lélekben a teljes Rózsafüzért elimádkozta.

Testvéreim, én szeretném, hogy ezen az estefelé hajló, szép vasárnapon, a kemény hidegben megtanulnánk végre-valahára Rózsafüzért imádkozni. Nem tudjuk – mondjuk, de nem imádkozzuk! Imádkozni csak imádkozva lehet.

Május 3-án szállítják haza nyughelyére, székvárosába, Esztergomba Mindszenty bíborosnak a holttestét; és az ő tisztelete fokozódjék közöttünk, a magyar katolikusok között különösképpen, és éppen ezért a titokcseréinken néhány perces elmélkedést mindig tőle is veszünk. Ő ezeket a 40-es években, a háború után írta és adta ezeket a gyönyörű, időtálló gondolatokat; hogy mennyire aktuális ez ma, azt most meg fogjuk hallani!

Észre kell vennünk, hogy az anyagi romoknál is szomorúbbal a lelkekben jelentkező erkölcsi romok. Megingott Isten törvényeinek tisztelete, meggyengült a nemzeti élet egyik legfontosabb pillére, a tekintély elve. Megfogyott a feljebb valók, a képzettség, a tudomány és a jellem becsülése, megrendült a történelmi múltba, a hagyományokba vetett hit. Pedig a sok csapás éppen ezért is ér bennünket, mert a sorsunk intézésébe belenyúló erők a múlttal szembeszálltak, és az ősi hittel szakítva új, pogány elvek alapján kísérelték meg határt nem ismerő céljaik elérését. De épp e kísérlet kudarca kell, hogy gondolkodóba ejtsen bennünket és visszatérítsen Istenünkhöz. Megingott Isten törvényeinek tisztelete. Isten törvényei felől sokan azt a felfogást képviselik, hogy azok hatályát emberek felfüggeszthetik, különösen is megteheti ezt az állam, ha vélt érdeke úgy kívánja. Az újpogányság ezt bölcselkedő formában nyíltan hirdette, a gyakorlatban pedig megvalósította.

Mi katolikusok tudjuk, hogy a közügyek intézéséhez nagy felelősségérzetre van szükség a nép minden tagja, az egyes néprétegek és a kijelölt vezető személyek részére. De azt is tudjuk, hogy ezt a felelősségérzetet leginkább istenfélelemre oktató vallásunk fejleszti ki az emberekben. A szabadság is nagy kincs, és minden formájában – a szólás, az írás, a szervezkedés terén – nekünk, katolikusoknak is jár, akik jól tudjuk, hogy a szabadság szabadossággá nem fajulhat, nem lehet kapzsi, nemtelen ösztönök eszközévé, sem a féktelen nagyravágás fegyelmezetlen garázdálkodásává. Különben elpusztul az ország,

mint ahogy tartalmával együtt tönkremegy az abroncsaitól „megszabadított” hordó. De vajon ki tudja jobban fegyelmezni az embereket, mint a vallás, amely nem külső eszközökkel, nem megfélemlítéssel tart rendet, hanem azáltal, hogy megtanít az ösztönök és indulatok öntudatos, belső ellenőrzésére és megfékezésére. Ezért óvjátok és biztosítsátok katolikus életre való jogotokat a templomban, amely az Istenhez való kapcsolódásotok megszentelt helye, az iskolában, amely gyermekeiteknek, a jövő reménységeinek nagyon fontos kialakítója, és a közéletben, amely megszabja életetek külső rendjét és kereteit. Különös gonddal ápoljátok a vallásos lelkiületet családokban, amely a nemzeti közösség építősejtje és a katolikus élet és jövő bölcsője. Amikor Szodoma és Gomorra városokban eláradt a vér bűne, az Úr kész lett volna irgalmazni, ha elegendő igaz ember akadt volna bennük. De mivel nem talált, elkövetkezett a pusztulás. Ma is nem kevésbé azon fordul meg a sorsunk, lesz-e elegendő engesztelőnk és vezeklőnk, aki közreműködik a bajok leküzdésében és hazánk sorsának jobbra fordulásában. Ha közönyösek maradunk, akkor felelősek leszünk az elkárhozó lelkekért, népünk további pusztulásáért. Eszerint lelkek, Egyház, és haza sorsa van a kezünkben. Ha a mi testünket – az apostol szerint – élő, szent és Istennek tetsző áldozatul adjuk, az áldozat fenntartja, megállítja Isten sújtó kezét, mint Ábrahámét az angyal. Mi az engesztelők leszünk, a Getszemáni kert vigaszt hozó angyalai. Adjuk a mindennek Ura Magyarországnak nagyszabású és szentjeinek hathatós közbenjárására bősz kegyelmét az engesztelés megértéséhez is, a véghezviteléhez is, hogy a nemzet legjobbjai mondassák el a majdan felragyogó szivárvány alatt: hálát adok Neked, Uram, mert haragudtál ugyan ránk, de elfordult a Te haragod és megváltottál bennünket!

1992. március 29. – 10.30 – Nagyböjt 4. vasárnapja – Mindszenty József születésének 100. évfordulója

Homília

Kedves Jó Testvéreim! Az elszakadásból visszatérés az Istenhez – ez a mai három olvasmánynak a közös alap gondolata. Az elszakadás az mindig szörnyű dolog. Talán, mivel ma azért a mi szemünk Csehimindszent felé irányul, ahol éppen most, 11 órakor kezdődnek az ünnepségek – nagymérvű ünnepségek – s amelyet majd élőben közvetít a televízió is, ezért ez egy olyan alkalom, amelyet a mai vasárnapkal összekapcsolunk. Most egy rövid kis magnetofon felvételt fogok nektek közvetíteni, tisztán lehet a bíborosnak a hangját hallani:

„Tisztelt Népbíró! Az utolsó szó jogán egy férfi áll a magyar népbíróságnak a színe előtt, jelentős országos állásban és vádaktól terhelten. Félévszázados adottsággal állok itt; egy határozott neveléssel és alapelvekkel. Azt látom, s ezért hálát adok az Istennek, hogy életem folyamán a jó szándékot nem veszítettem el. Nem akartam sohasem ütközni az állami törvényekkel. Megállapíthatom másodszor azt is, hogy Istennek hála, lelkiismeretem szerint nem voltam és nem vagyok a magyar népnek az ellensége. Nem volt és nincs bajom a magyar munkássággal, a magyar földműves társadalommal, amelyhez családommal együtt tartozom. Reám, a második világháborús összeomlás után egy nehéz történelmi szerep várt és ez abban állott, hogy nekem kellett az Evangélium összefogó világosságának és szeretetének a meghirdetője lenni.” (Mindszenty József „Utolsó szó jogán” elhangzott beszédjéből)

Íme, az Iskolarádió ennyit közvetített a beszédből. Tulajdonképpen tisztán látta minden világos magyar lélek, hogy mi következik be 1948-ban. *Elkezdődött egy rettenetes nagy tékozló fiú-járás, amely hátat fordított az Atyának, elkérte az örökségét és egy nemzedék széttékozolta minden vagyonát. Ezt előre lehetett látni!* Amikor az iskolák államosításakor – én annak idején szentendrei káplán lévén egy ilyen gyűlésen, ahol ilyenfajta pesti agitátorok voltak jelen -, felszólaltam, amit aztán másnap teljesen eltorzítva lehozott a Szabad Nép, vagy csuda tudja, melyik kommunista újság, mindegy. Teljesen eltorzítva mást írtak, mint amit én egy nappal azelőtt mondtam.

Tehát elkezdődött a szemünk láttára és sajnos eléggé tehetetlenül kellett nézni ezt a nagy aposztáziát. A tékozló fiú megjelent az atyánál, elkérte vagyonát, elindult idegenbe. Egy idegen út nyílt a magyar nép előtt, egy *idegen* úton kellett haladnia, illetve haladt, akarva, nem akarva. Kivétel is volt, hála Istennek, és legyen hála azoknak, akik átmentették mégis a nem eltékozolt életet az utódok számára. De a nemzet nagy része, sajnos a fiatalságnak szinte majdnem az egésze ezt a tékozló fiú útját járta és az ország belekerült egy rettenetes nagy csapdába, amelyből aztán nem tudott kikecmeregni. A lábát a csapda fogta, s ha a lába fogva van az embernek, akkor tehetetlenné válik. A tékozló fiú elkezdte életét, a maga életét, ami nem az Isten élete volt, nem a kereszténység, nem a krisztusi, nem az evangéliumi élet volt. És elkezdődött egy hejehuja, dínomdánom világ, amely ellen már *akkor* Mindszenty felszólalt. A nemzetnek, a magyar népnek abban a siralmas állapotában, amikor tízezérel indították útnak – útilaput kötve rájuk – Felvidéknek a magyar lakosságát és a teljes létbizonytalanságba cipelték és kényszerítették a magyar népet, akkor ez az egyetlen ember merte felemelni szavát olyan mértékben, hogy azt már az államrend akkori képviselői nem bírták elviselni; neki nem voltak tankjai, nem voltak fegyveresei, nem volt hadserege, de ez az egyetlen ember volt mégis az egész államhatalomnak az útjában, mert nagyon jól tudták ők – Jézusnak a szavaiból – ha megverem a pásztort, szétszéled a nyáj. És ő volt az a pásztor, aki fel merte emelni tisztán-csengőn, ezen a hangon körülbelül, amit most hallottatok, csak ez már egy meggyötört Mindszentynek a hangja, hiszen a főtárgyaláson beszél az utolsó szó jogán, de mégis tisztán és csengőn mondja, hogy neki milyen óriási történelmi feladata volt a II. világháborús összeomlás után. Neki kellett az Evangélium világosságának és összefogó szeretetének a meghirdetője lenni.

És ha keressük a kibontakozás lehetőségét ma, akkor vissza kell térnünk ehhez a mondathoz, mert az Evangélium világosságának van csupán összetartó ereje, amelyik meg tudja magyarázni az élet értelmét és célját, és amelyben a magyar nép újra megtalálhatja azt az utat, amely az egyetlen járható út a számára. A tékozló fiú visszatér, s ez a visszatérés nem olyan könnyű. Elkerültünk mi is a moslékos vályúkhöz, az erkölcstelen életnek emberileg valami elképzelhetetlenségeibe, amelyben ez a nemzedék még mindig benne sínylődik – a fiatalság és az akkor fölnőtt nemzedéknek az a nagy része, amelyik még nem eszmélődik és nem gondol az atyai házra -, még mindig benne senyved, amelyhez elérni nagyon, de nagyon nehéz a krisztusi szónak, az Evangélium összetartó szeretete hangjának.

Éppen azért ennek a nemzedéknek egyetlen lehetősége az, hogy: „Atyám házában még az utolsó cselédnek is jobb dolga van, mint nekünk; éppen azért visszamegyek, és azt mondom: atyám, vétettem az ég ellen és teellened. Rájöttem arra, hogy nincs más lehetőség, csak az atyai ház, az atyai házban pedig maga az Isten, a mi Atyánk vár ránk, mert hiszen az atyai házba egyetlen út vezet, az az út, Aki magát az egyetlen útnak nevezte, Krisztus Jézus; én vagyok az Út!” A katechizohén, azaz egyetlen lehetséges út. Testvéreim, ma, amikor valóban odanézünk abba a kis faluba, ahol én aztán jártam azóta, meglátogattam a rokonait és egy kis ereklét is hoztam abból a házból, ahol ő született és ahol az ő rokonai éltek. Meglátogattam édesanyjának a sírját és most, amikor a mellette

levő templomtéren óriási tömeg gyülekezik össze, vagy már gyülekezett, hogy megadja a tiszteletet, és amit akkor elvettek attól a családtól – hiszen a gyermekeiket nem engedték továbbtaníttatni, éppen azért, mert Mindszenty rokonai voltak. Most a család is bizonyára örvendezik, lélekben arra gondolva, hogy a visszatért fiaknak egyetlen egy helye van, az atyai ház.

Testvéreim! Kérjük az Urat, adjon nekünk tisztánlátást, mi is lássuk meg azt, hogy ma is az Evangélium szeretetének és összefogó hatalmának, erejének a fényében tudunk visszatérni – a Nagyböjt második felében már – jóval fokozottabb buzgósággal az atyai házba, eltalálni Krisztushoz, Aki nem csak az Út, hanem az Igazság és az Élet.

Hívek könyörgése

Jézus! Bemutattad nekünk az irgalmas Atyát! Add, hogy Irántad való bizalommal bánjuk meg bűneinket!

Jézus! Szenvedésed és halálod által kapunk bocsánatot. Add, hogy ellenkezés nélkül kövessük lelkiismeretünk szavát!

Jézus! A mennyei Atya irgalma végtelen. De mi ezzel nem élhetünk vissza! Add, hogy ismerjük el őszintén, hogy bűnösök vagyunk.

Jézus! Sok társunk visszautasítja Atyád jóságát. Nem ismerik be, hogy bűnösök. Segíts minden gyermeket őszinte önismeretre és bűnbánatra!

Jézus! A szentgyónásban irgalmasan bocsánatot adsz. Add, hogy egyre több társunk eljusson velünk együtt a lelki megtisztulásra!

Imádság Szentáldozás után

- Jézus! Köszönjük, hogy Veled lehetünk!
- Jézus! Add, hogy szent közösségben legyünk egymással!
- Jézus! Segíts, hogy átéljük: itt mindenki testvérünk!
- Jézus! Köszönjük, hogy nekünk is megbocsátasz!
- Jézus! Köszönjük, hogy irgalmas vagy hozzánk!
- Jézus! Köszönjük, hogy eltöröld bűneinket!
- Jézus! Segíts, hogy őszinték legyünk Hozzád!
- Jézus! Vezess más gyermekeket is közösségünkbe!
- Jézus! Add, hogy egyre több testvérünk legyen itt!
- Jézus! Köszönjük, hogy lelkünk tápláléka vagy!
- Jézus! Add, hogy a következő héten is szeressünk!
- Jézus! Légy velünk az iskolában is, otthon is!

Hirdetések

1992. március 22.

Mához egy hétre, március 29-én lesz Mindszenty József bíboros hercegprímás születésének 100. évfordulója. A magyar katolikus Egyház hálás megemlékezéssel köszöni meg a Jóistennek, hogy e kiválóan nagy főpapot adta nemzetünknek. Ha feltesszük a kérdést, ki

volt ő, a feleletet saját maga adja meg a bírósági tárgyaláson, amikor az utolsó szó jogán többek között ezt mondta: „*Reám, a második világháborús összeomlás után egy nehéz történelmi szerep várt és ez abban állott, hogy nekem kellett az Evangélium összefogó világosságának és szeretetének a meghirdetője lenni.*” Óriási szerepe ez volt, minden más ennek volt a következménye. Imádkozzunk, hogy égi közbenjárása segítse nemzetünket, hogy ez az összefogó világosság és szeretet vezesse nehéz útján.

1992. március 29.

Ma van Mindszenty József hercegprímás születésének 100. évfordulója. Szinte az egész katolikus világ sajtója megemlékezik róla. Magyar történelmünk e nagy egyház- és nemzetvédőjét köszönjük meg a Jóistennek. Szeretettel figyeljük e napon Csehimindszentre, szülőfalujára, ahol édesanyja sírja közelében országos ünnepség van, amelyet a Televízió helyszíni közvetítéssel mutat délelőtt 11 órakor. Imádkozzunk, hogy nemzedékünk méltóképpen megismerje a kiváló egyházfő életét, hogy példáját követve építsen Egyházat és Hazát.

1992. május 3. – 11.00 – Húsvét 3. vasárnapja – (Elhangzott a Kossuth Rádió adásában is)

Bevezető gondolatok

Krisztusban Kedves Testvéreim! Nagy örömmel és Szent Margit lelkének a szeretetével köszöntelek benneteket, akik itt vagytok most az Eucharisztikus lakomán. De nagy szeretettel köszöntöm azokat is, akik a rádió mellett ülnek és ott kapcsolódnak be a mi közösségünknek ebbe a nagyszerű, szép, ujjongó áldozatába, vagy akár a határon kívül élnek és most figyelik, hogy milyen kegyelmeket tudunk közvetíteni számukra. Különösképpen szeretettel vonulok el a kórházaknak a szobái előtt, ahol súlyos betegek fekszenek, és akik a kis rádión keresztül fordulnak most Szent Margit temploma felé, aki az engesztelésnek és a kibékítésnek a szentje. Az engesztelésre a bűnök miatt és a kibékítésre a véres, szörnyű harcok miatt ennek a világnak óriási szüksége van. Éppen azért most az ő lelkületével kapcsolódjunk egyetlen családba és így vegyünk részt Krisztus áldozatán, Aki azért jön hozzánk, hogy örömet és békét adjon.

Ahogy a kezdőénekben olyan gyönyörűen imádkozza az Egyház: ujjongj az Úrnak földkerekség, nevének fenségéről énekelj. Ezt tettétek most olyan csodálatos, gyönyörű, lélekemelő módon és így kapcsolódjatok bele Krisztus áldozatába.

Testvéreim! A mai szentmisének az alapgondolata: Krisztus feltámadott és ebben a feltámadásban mi újjászülettünk! Vajon meglátszik-e rajtunk a feltámadás dicsősége, tudunk-e örülni? Vagy esetleg a feltámadás örömeinek a vigasztalása elhalványult már az életünkben? Visszaléptünk-e a régi kerékvágásba? Azért most nézzünk magunkba, vizsgáljuk meg lelkiismeretünket és őszinte lélekkel bánjuk meg bűneinket, hogy méltóképpen kapcsolódjunk bele Krisztus áldozatának a megjelenítésébe. Talán az alapgondolatunk éppen ez legyen a lélekvizsgálatnál: milyen az én ünneplésem? Felszínes? Csak látszólagos? Vagy teljes szívvel be tudok kapcsolódni a közösségnek lelkesedésébe? Ha nem, akkor baj van lelkemben! Őszintén indítsuk fel a bánatot!

Homília

Kedves Jó Testvéreim! Jézus Krisztus Eucharisztikus asztala körül vagyunk. Valóban körül vesszük most ezt az asztalt, hiszen – hála Istennek – ilyen nagy tömegben vagytok jelen az asztalnak ezen oldalán; és amint látjátok, a fehér ruhás fiúkat, lányokat ministránsruhában a másik oldalán, a harmadik oldalán is, a pap pedig a negyedik oldalán. Körül vesszük az Eucharisztikus asztalt és ilyenkor, amikor ezt az asztalt körül vesszük, örvendezés tölti el a lelkünket, hogy Krisztusnak *ilyen* követői lehetünk. Akik elfogadjuk azt, amit Krisztus tett az utolsó vacsora után; amikor a kenyeret megtörte, azt mondotta: vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem, és utána: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Boldogok lehetünk, hogy annak az áldott közösségnek tagjai között vagyunk, amelyik közösség hűségesen teljesíti Jézusnak a parancsát, és *ezt teszi* az Ő emlékezetére.

Az Eucharisztia a katolikus vallásnak a központja, szíve. Sivár lenne a mi együttlétünk, ha csak énekelnénk, és talán szépen imádkoznánk, vagy szép szavakat hallhatnánk. Az kevés lenne, mert Krisztus azt akarta, hogy Ő is itt legyen, valamiféle formában, a mi hitünk által látható formában; és azt akarta, hogy ez a hit drágább kincse legyen az életünknek, mint a szemünk. A szemünk nem lát sokszor jól, szemüveget kell hordanunk, azután vannak, akik nem látnak egyáltalán. Világtalan testvéreink, akik azonban tiltakoznak az ellen, hogy világtalanok. Mert az ő világuk sokkalta szebb sokszor, mint azoké, akik látnak szemükkel. Mert az ő világukat jobban építi a Szentlélek, és sokszor Krisztus-központúbbá teszi, mint a miénket.

Hallottátok az Evangéliumot, és meg is értettétek. Anyaszentegyházunk szent liturgiája immár két héttel Krisztus feltámadása után még mindig ennek a kimeríthetetlen misztériumnak a mélysége felé vezet bennünket. *A szívünk Húsvét örömeiben sütkérezik!* Múlt vasárnap a bűnbocsánat ajándékának örültünk, ma pedig a történelem útjára indítja Krisztus az Egyházát, sziklaalapra helyezi Péter elsőségét, és egyetemes szolgálatának az átadását teszi. Ugyancsak a Tibériás tenger mellett, a Genezáreti tó mellett történt, ahogyan azt Szent Máté Evangéliumának 18. fejezetében olyan szépen leírja. Péter vallomást tesz: Te vagy Krisztus, az élő Isten fia! Ő pedig meghatározza Péter üdvösségtörténeti jövőjét: Péter vagy, erre a sziklára építem Egyházamat, s az alvilág kapui sem vesznek erőt rajta. Megkapja apostoli missziójának a lényegét, amelyet Jézus így határozott meg: Imádkoztam érted, te erősíted majd meg testvéreidet.

Amikor Szentatyánk zárandokol, bárhová megy, amikor itt volt nálunk, sokszor emlegette azt, hogy az ő küldetése ez: neki meg kell erősíteni Krisztus iránti szeretetben és hűségben a híveket. És ő csodálatos módon teszi, olyan módon, ahogy senki rajta kívül ezt így megtenni, teljesíteni nem tudja. Ez Péter feladata a világtörténelem végezetéig, valahányszor a ma Pétere, Róma püspöke zárandokol, ezt mindig kihangsúlyozza. Nem volt az olyan szép, hogy amikor megérkezett a Feriegyi repülőtérre, akkor azonnal Esztergomba utazott, ahol sok száz pap jelenlétében az Eucharisztikus asztal köré gyűjtötte a hívek tömegét és felmutatta Krisztust, ami az ő csodálatosan szép feladata? Krisztust jelenvalóvá tenni, és ezt a Krisztust átadni azoknak, akik nem ismerik. Megismertetni azokkal, akik nem tudnak róla, vagy *rosszat* tudnak róla; mivel nem tanulták a bibliai igazságokat, éppen azért nem tudnak igazságosan, helyesen hozzászólni. Mi, katolikusok tisztelettel vagyunk mindig Péter iránt. Bizonyára Jézus jelenlegi helytartója, II. János Pál, Róma püspöke mélyen beleremegett ma, vagy bele fog remegni, amikor ő is ugyanezt az Evangéliumot olvassa, amit az előbb hallottatok.

Kövess engem – mondta Jézus Péternek, de ugyanezt mondja Péter mai utódjának is. Péter követte, mert hiszen kereszthalállal halt meg, de követi a ma Pétere is, aki vállán hordozza – ahogyan Szent Pál olyan szépen kifejezte – az egész Egyháznak a gondjait, *és ez felé*

egy keresztre feszítéssel. Péter sorsában, az Egyház sorsában nem szerepelt semmiféle triumfalizmus. Itt a földön nincs diadalmas Egyház. Annak idején megjelent egy könyv a diadalmas világnézetéről, de ez a világnézet diadalmasan nem jelentkezik. Ellenben jelentkezik szívtől szívig, személytől személyig. Mindenki megkapja a kérdést, amit Péter megkapott: szeretsz engem? És válaszolnia kell. És ez a válasz nem azt jelenti, hogy a diadalmas élet az enyém, hanem azt jelenti, hogy oda kell állnom a keresztnél alá.

Valaki olyan szépen fogalmazta meg egyszer: a tanítvány nem lehet nagyobb a mesterénél és a szolga az uránál – Jézus mondta – és ezzel kapcsolatban valaki ezt így fogalmazta meg: az egyháztörténelem folyamán az Egyháznak két nagy kísértése volt: **az egyik a gazdagság, a másik pedig a kereszthordozás. Az elsőbe mindig belebukott, a másodikból azonban diadalmasan került ki!** Így van ez nálunk is, testvéreim, látjátok, tapasztaljátok. Az Egyház megmaradt a szorongatások, és a börtönök közepette: *létezik az Egyház!* Jelen van az Egyház!

Talán nem fogtok megsértődni, ha egy személyes nagy élményemet röviden elmondom.

Amikor annak idején körülbelül 40 pap volt a Márianosztrai börtönben egy időben, pontosan 30 évvel ezelőtt, 1962. Húsvétján a mellékhelyiségben énekeltük el mi, papok: örvendetes napunk támadt, Jézus Krisztus mert feltámadt. Ott énekeltük el reggel, amikor el kellett végezni azokat a reggeli tisztogatási munkálatokat, de oda a börtönőr nem jött utánunk.

Az Egyház iránt végtelen hűség jellemzi az igazi hívőt. Ma sajnos nagyon sok megkeresztelt, sőt megbármált katolikus meginog hitében. Csoda?! Hiszen annyi ellenszéllel kell megküzdenünk, amilyen talán az apostoloknak sem kellett megküzdeniük ott a Genezáreti tavon. De sebj! **A hazugságok és a mellébeszélések áradatában, a közömbösség, a tudatlanság, a tudálékosság, a hazugság világában nekünk helyt kell állni az Evangélium tisztasága és igazsága mellett.** Krisztus nem csapott be senkit a történelemben. Ha valaki hitelesen követte Krisztust, az hitelesen tudta továbbadni másoknak is és ez ma az egyik legnagyobb feladata a hívő embernek. Kialakítani magában egy tiszta Krisztus-képet, és ezt a Krisztus-képet kell bemutatni a világnak. Ahogy X. Szent Pius pápáról írta egyik életrajz írója (nem is katolikus): nem volt más csupán, mint pap, aki magasra emelte Krisztust és bemutatta az egész világnak.

Igen, testvéreim, amikor annyi ütest kap az Egyház, mert Krisztusé az Egyház, akkor nem szabad elfelejtenünk azt, amit olyan csodálatosan fogalmazott meg az a híres, nagy író, Gertrud von le Fort, aki német és francia keverékű volt; protestánsból lett katolikussá, de rokonai miatt el kellett hagynia otthonát és Rómában egy padlásszobát bérelt ki magának lakásul. Ott írta a „Himnuszok az Egyházhoz” című csodálatos versében: „Te nem vagy útszéli betérő, vagyis az Egyház nem kocsmá, sörös kriglik mellett az Egyházat megismerni nem lehet – ajtód nem nyílik utakra, senki sem ismer téged, ha csak kívülről szemlél.”

Mennyi kívülről jövő, hamis döfést kap az Egyház manapság, Magyarországon is! „Tanításod olyan, mint egy sziklaoromra épült vár: *bevehetetlen!* Az ellened támadók pedig olyanok, mint a vár fölött károgozó elhúzó varjúcsereg. Te vagy az Örökkévalóság egyetlen jele a földön; amit te meg nem tartasz, azt elragadja a halál. Igen, testvéreim, olyan Egyháznak vagyunk a tagjai, amely Egyháznak szól Krisztus ígérete: a pokol hatalma, tehát a hazugság és a megtévesztés soha nem vesz erőt rajtad!”

Még egy rövid gondolat: hogyan szeressük ezt az Egyházat ma? Érdekes a mai Evangélium elbeszélése: az apostolok hálójára egész éjszakai küszködés után *üres* maradt. **Jézus nélkül nincsen halfogás 1992-ben se!** Minden evangelizációs munka meddő marad Jézus nélkül! Jézus azonban új feladatot ad és itt van az érdekesség, a megoldás: vessétek ki a hálót a bárka *jobb* oldalán. Van egy *jobb lehetőség*, amit csak Krisztus tud adni! Jézus megmondja, a Szentlélek pedig majd megmutatja. A történelem folyamán a Szentléleknek

ez a megmutatás a feladata, nekünk pedig az, hogy a Szentlélek által megmutatott utat fogadjuk be. Egyházunkat úgy szeretjük, ha a bárka jobb oldalára vetjük hálónkat, ha *új apostoli lehetőségeket keresünk* – mert vannak!

Az Egyháznak ma ez a nagy feladata: *keresse az új utakat*, ahol jobban megtalálja, és jobban be tudja mutatni Jézust a világnak. Megkérdezi Pétert: szeretsz engem? Ez a kérdés nem csak a pápa, a püspökök és a papok felé, hanem a hívek, világiak, férfiak, nők, fiatalok felé is hangzik, főleg a betegek felé. A Szentatya nem győzi hangoztatni, hogy ő *a legtöbb kegyelmet a betegek szenvedéséből meríti, akik felajánlják szenvedésüket Krisztusnak*. Hát igen, ez az igazi, hiteles, keresztény élet! Tanúságtevő hívekre van szükségünk. Papokra is áll ez, a világiakra is áll ez. A szolgálati papságra éppúgy áll, mint a királyi papságra, rátok. Olyan szellem kialakítása kell, amely elfogulatlan, nem a pártok torzsalkodásának a függvénye, és amely egyenesen áll szikla ormon és az egyetlen olyan tanítás, amelynek soha nem kell visszavonnia semmit! Erre is tanít Jézus, ebben a gazdag evangéliumi részletben. Erre tanít az Egyház 2000 éves szellemi, erkölcsi útmutatása. És testvéreim, mi pedig erre fogjunk össze Szent Margit szellemében, ne a széthúzás sátáni szellemével, hanem Krisztus szeretetével. Ehhez kérjük a Szentlélek bölcsességét. Ámen!

És most, testvéreim, egy olyan kis betoldás következik, ami talán egy picit a szíveteket megfogja. Az édesanyákat köszöntjük, szerte Magyarországon: az ittlévőket, a kórházi ágyakban fekvőket és a nagymamákat, mindenkit.

Függelék

Bölcsvölgyi Zoltán: Személyes találkozásaim Mindszenty József bíborossal

(Elhangzott az 1991. április 12-i
Mindszenty József szobor
megszentelésének ünnepségén a budapesti
Szent Gellért Plébániatemplomban)

1944

Mennyire tisztán áll előttem 1944. március 24-e, délután 3 óra. A kijelölt kispapok siettünk a Bazilikába, 3 órára, a püspökszentelési szertartás próbájára.

A szentelendők közül Hamvas Endre, utána Kovács Sándor, harmadiknak Mindszenty érkezett. A kispapok mindig huncutul kritikusak. Régi, magyaros télikabát volt rajta, kissé kopottas. Grimaszt vágtunk: így néz ki egy püspök.

Persze másnap – ezt is megfigyeltük – már szép, fekete télikabátban érkezett. Bár egyik kispap megjegyezte: biztosan kölcsön kapta! A próbán is történt egy kis malőr. Mindszenty nézte a saját könyvét, a jó Béres tanár úr pedig a sajátját. Valami nem stimmelt. Mindszenty megszólalt: „Professzor úr, kérem, az én könyvemben nem így van.” Mire béres: „Az enyémben pedig így van.” Mi pedig meghökkentünk: ebben az emberben van alázat! A probléma ezzel megoldódott. A szentelésen én kaptam Mindszenty mellé a gyertyatartó szerepet. *Mindszenty* mellé kerültem! Próba közben odaszólt hozzám: „Aztán nehogy lecsepegtess!” Nem tettem.

Másnap, a szentelésen megint csak elmosolyodtunk. Szentelés végén az előírás szerint az új püspök „ad multos annos”-szal köszöni meg a szentelő fáradságát. Ennek előírt dallama van. Az első és második így is énekelte, Mindszenty azonban – mivel nem volt kitűnő énekhallása – bizony, hamisan énekelte. Ezt megint mosolyogva kommentáltuk ott is, ebéd közben is. Hogyan fog „ez” énekes nagymisét tartani Veszprémben?!

Telt, múlt az idő. A politikai események sodródtak. Veszprém felől egészen „jó” híreket hallottunk Mindszentyről. Megdöbbszünk hősie batorságán. Csodáltuk!

1945 nyara

Jó néhány hónap múlva, a nyári vakációmát szülőfalumban, Kehidán töltöttem; ott, ahol Deák Ferenc volt jó száz évvel azelőtt a kegyúr. 1846-ban, száz évvel előttem szenteltek már őseim közül egy papot Veszprémbe. Deák fiatalon tétette meg a szülőfalu plébánosává. Nem sokáig élt. Építkezett,

rádőlt a fal és az anyakönyvbe így jegyezték be: Alexander Bölcsvölgyi, muroopressus, post quinque spatium horarum extinctus (Bölcsvölgyi Sándor, akit a fal összenyomott, öt óráig élt még). De neve ott volt a folyosó falán kifüggesztett plébánosok névsorában. Mindszenty püspök megismert. Amikor meglátott, ezt mondta: „Hogy kerültél Esztergomba? Te voltál szentelésem a gyertyásom.” Mondtam: szüleim már pesten élnek, így lettem esztergomi kispap. „Szerencséd van, hogy itt volt már egy Bölcsvölgyi pap! Meg aztán szépen tartottad a gyertyát szentelésem. Nem csepegtettél le! Na, jól van!” Büszkén húztam ki magamat!!

Elmúlt a háború. 1945. októberében Mindszenty lett az esztergomi érsek. Beiktatása után a szemináriumban volt a nagy fogadtatás. Káptalan, papok, meghívott világiak. Nekem kellett mondanom az ünnepi beszédet. Mindszenty édesanyjával, a fejkendő Borbála nénivel együtt érkezett. Ez már imponáló volt. Izgultam. Beszédembe – prefektusom unszolására – beleszóttam, hogy ünnep lesz számunkra, valahányszor közénk jön a szemináriumba a Főpásztor (Serédi ugyanis igen ritkán látta kispapjait). De utaltam Graf von Gallen münsteri püspökre is, aki letartóztatásakor díszben, gyalog ment az SS rendőrségre. Ő is így tett Veszprémben. A beszéd végén megcsókoltam a gyűrűjét. Ő csak ennyit mondott: „No, jól van!” Édesanyja arcomat csókolta meg. *„Te voltál a gyertyásom a szentelésen.”*

Mindszenty József bíboros kinevezése utáni római utazásának herce-hurcáját ismerjük. Kispapok voltunk, mindenről hallottunk. Igen modern prefektusunk volt, Boér Miklós. A háború alatt is, de utána is gyakran adott elemzéseket az Egyházat érintő problémákról. Végül is Mindszenty Róma utazott. Hazajövele után ismét a szemináriumban volt az ünneplése. Édesanyja most is vele jött. Az ünnepi beszéd ismét az én feladatom volt, mivel a Magyar Egyházirodalmi Iskola elnöke voltam. Akkoriban olvastam Gertrud von le Fort, a „Gettóból jött pápa” című döbbenetes könyvét. Most ebből szóttam egy drámai részletet anélkül, hogy tudtam volna, mit mondott a bíborosnak XII. Pius. Pierleone Petro mindenáron bíboros akart lenni. Az akkori pápa enged, de ezt mondja neki: „vértanúságot kapsz jutalmul.” Pierleone megrettent és visszakérdezett: „Hát a vértanúság jutalom?” Igen – feleli a pápa. De ha nem annak tartod, vajon mit kezdesz a Keresztre feszítéssel? Mindszenty azonnal kapcsolt. Rá – áttételesen – vonatkozott ez. Beszédem után hozzám ment, gyűrűjét és édesanyja kezét megcsókolta. A bíboros édesanyjához fordult és kérdezte: „No, édesanyám, mit szól hozzá?” Erre édesanyja csak azt felelte: „nagyon szép.” Magához húzott és arcon csókolta.

Ezek után gondolható, hogy kapcsolatunk milyen lett. Csak még annyit, hogy papi életem folyamán, az ÁVO jóvoltából kénytelen voltam némileg osztozni sorsában, míg nem eljutottam abba a templomba, amelynek Árpádházi Szent Margit a védőszentje, én pedig az ÁEH megszűnése után kaphattam meg a beosztásomat, mint plébános, 66 éves koromban.

1946-1947

Első állomáshelyemre Mátrai Gyula irodaigazgató által küldte a kinevezést. Azt üzente, ahogy Mátrait pontosan tudom idézni: „Ott aztán prédikálhatsz ám, mert nagy templomba neveztelek ki.”

Nem sokáig maradhattam Vadkerten. Esztergomba kerültem karkáplánnak, később megbízott hittanár lettem Gianits helyett, aki Tokodra került plébánosnak. Németh Lajos volt karkáplán-társam. Rendbe hoztuk a Tamás-hegyi kápolnát. Mindszenty megígérte, hogy feljön és megáldja. Erre azonban nem került sor.

Esztergomban voltam, amikor már a mélyben morajlott a sötét hangulat a bíboros ellen. Egyszer magához hívatott és azt mondta: „Tanulj angolul, mert tervem van veled.” Pechem volt. Hamarosan megérezttem, hogy ellenem is hangulatot keltenek. Akaratom ellenére és működésem felgyorsulása miatt engem is kikezdték. Nem tudom, hogyan ragadt rám a „kis Mindszenty” jelző. Azt tudom, hogy amikor az Egri Katolikus Líceumot egyetemmé akarták fejleszteni, Esztergomban is rendeztek egy hangulatkeltő toborzást. Óriási plakátokon tették közhírré, hogy a nagygyűlésen én is beszélek. Valóban beszéltem! Kivonult a Tanítóképző is teljes számban. A beszéd hatása nagy volt. Két nap múlva azonban megjelentek nálam az úgynevezett „könyvcenzorok”. A párt emberei. Könyvem akkor még alig volt, de a kanonokokat kihagyták, hozzám bejöttek azzal, hogy Mindszenty hatása rám túlságosan nagy. El is vittek két, Páter Varga László jezsuita által írt könyvet, nagy diadallal: „Lám, megtaláltuk a két forrást, amely rossz hatással van rám.” Megtudta a bíboros úr is. Másnap felküldte a két könyvet, ugyancsak Mátrai útján.

Mindszenty látta, hogy megcéloztak. Néhány hét múlva hívatott. Közölte velem valós helyzetemet: „Elküldelek csendesebb helyre” – mondta. Felajánlotta a KIOE pesti központját. Nem lelkesedtem érte. Így aztán a második ajánlata Szentendre lett. Ezt persze engedelmesen elfogadtam. Ez volt a harmadik áthelyezésem, de a szöveg igen meghatott: „Az eddig tapasztalt buzgóságoddal légy új principálisod segítségére!” Ez akkoriban tőle szép gesztus volt, hiszen elsőéves papságom végén voltam.

Egy-két szelet kenyér Szentendréről való élményeimből

1948. augusztusában második káplánvizsgára mentem. Ez nem valami fényesen sikerült, de a bíboros ezt nem tudta. Vizsga után lementünk tisztelegni hozzá. Heten voltunk, egyenes sorba álltunk fel. Pontosan jelent meg előttünk, sorba ment mindegyikünkhöz. Első benyomásom nem volt derítő, mert reverendája válla fehérlett a korpától.

Odaért hozzám, rám nézett és így szólított meg: „Zoli, te igen sovány vagy!” Erre feltaláltam magam, így feleltem:

„Eminenciás úr, nem érünk rá ma hízni!” „No, akkor ez így jól van” – felelte. Néhány szót szólt még és ment tovább.

1948. októberében Izbég templomát konszekrálta. Ez már az utolsó ténykedései közül való volt. A szentelésnél a palást szélét fogtam. Egyik kanyarban véletlenül ráléptem piros cipőjére. Megállt, rám nézett és csak ennyit szólt: „Nocsak, nocsak.” Mikor az ebéd után búcsúzott, sorba kezét fogott velünk. Én voltam a legfiatalabb, így az utolsó. Kezét nyújtotta. De nem engedte el azonnal kezemet, szólt hozzám: „No Zoli, nincs még semmi baj?” Nincs, Eminenciás uram. „No, akkor csak vigyázz!” Szemembe nézett, de akkor már tudtuk, mi lesz a következő lépés.

1956. november 2.

Debrey Vili, jó barátom és Ikvey Laci, szintén az, sietve kerestek. Azonnal menjünk a várba, a bíboros vár ránk. Izgatottan siettünk, nem tudtuk, mi lesz. Egy-két ismerős pap között ott láttuk Dominek Gyurit. De ő nem velünk tartott. Akkor már híre járta, hogy Endrey püspök úrnak üzente a bíboros, hagyja el az AC-t, de ott tudtuk meg a bíboros úrtól, hogy az AC Karitást Debrey főnökségével ránk akarja bízni. „Vegyétek át gyorsan és amit tudtok, mentsetek és kezdjétek el a szeretetszolgálatot. Debrey vezetésével ti hárman veszitek át Endreytől, aki már megkapta intézkedésemet. Menjen Egerbe, ő egri segédpüspök. Az írást napokon belül megkapjátok, most sok sürgős dolgom van még. A kinevezéssel járó egyházi kitüntetésről majd később intézkedek.” (Megmondta, ki milyen kitüntetést kap, erről azonban szólni tilos volt.) Kezet fogott, segítséget ígért, mi pedig tanácstalanul elmentünk. *Tanácstalanságunkat azonban az orosz tankok hamarosan eloszlatták.*

Minderről azonban később az ÁVO értesült. Debrey idegileg ennek lett áldozata. De Ikvey és az én későbbi sorsomban is előkerült az ügy.

1971. Ezüstmisém

Valakivel, mivel én útlevelet nem kaptam, egy ezüstmisés képet küldtem neki. Megköszöntem a papszentelést. Nem hagyta válasz nélkül. Egy paptestvéremen keresztül küldött egy dedikált fényképet, amely szobám falán függ. Néhány szóban megköszönte a megemlékezést és áldását küldte.

Kapcsolatunknak tulajdonképpen ezzel vége szakadt. Szerettem volna valahogyan kimenni, de útlevélkérelmemet mindig visszautasították. No, de sebjaj! **A lelki kapcsolat bennem az odaadó tisztelet és hála. Lelkipásztori szelleme számomra drága hagyaték,** aminek kárát sohasem vallom.

[Bölcsvölgyi atya visszaemlékezésén kívül még 10 visszaemlékező beszéd íródott a fenti ünnepségre. Ezekből készült feldolgozás került közlésre a *JEL* folyóirat 2001. májusi számában az „Arcok, vallomások” rovatban, „**Hősi helytállással**” cím alatt (21–24. o.), amely az alábbiakban is olvasható.]

Hősi helytállással

A megalkuvást nem ismerő Mindszenty Bíboros

Eredeti visszaemlékezések alapján összeállította
Krajsovszky Gábor

*„Mártír volt Ő, aki csodálatos helytállással
viselt el testi és lelki szenvedéseket, egyházához
és népéhez mindvégig kitartó hűségben.”*

(F. König bíboros)

Bevezető gondolatok

10 esztendővel ezelőtt, 1991 április 12-én a Szent Gellért Plébániatemplomban koncelebrációs emlékmise keretében került sor Mindszenty József bíboros hercegprímás, esztergomi érsek szobrának megszentelésére. Erre az alkalomra íródott az a 11 megemlékező beszéd, amelyből ez a kis válogatás készült. A visszaemlékező személyek azokat az élményeiket igyekeztek megörökíteni amelyekből a Bíboros igazi énjét kicsit személyesebb megvilágításban ismerhetjük meg.

Mindszenty bíborossal kapcsolatban 1948 és 1989 között Magyarországon legálisan csak hazug és rágalmazó írások, megnyilatkozások láthattak napvilágot. Eközben Mindszenty bíboros tisztelete katolikusok és nem katolikusok körében egyre mélyebb gyökereket vert. Ellenségei pedig nem tűrték és ma sem viselik el, illetve bocsátják meg neki azt, hogy mindvégig sziklaszilárdan hirdette a *hamisítatlan* keresztény tanítást, ragaszkodott a *teljes* igazság mindenkor kimondásához. Ő soha nem mondta a rosszat jónak és a jót rossznak. Az isteni erények – a hit, a remény és a szeretet – gyakorlásában magas fokot ért el. Ennek hivatalos kinyilvánításáért is imádkozunk akkor, amikor a nagy bíboros boldoggá, illetve szentté avatását kérjük az Istentől.

Az alábbiakban – Mindszenty bíboros jellemének megvilágításaként Dr. Vecsey József Mindszenty okmánytár című dokumentumkönyvéből idézek.

„1945–48 között, az istentelen marxista uralom kegyetlen évei alatt állott posztón Magyarország hercegprímása.

Azt a harcot, amelyet Mindszenty hercegprímás a magyar katolicizmus élén a kommunizmussal vívott, a bolsevisták kényszerítették az Egyházra. E küzdelem *védekezés* volt a mindjobban kommunista befolyás alá kerülő közhatalom vallásellenes intézkedései és a harcos istentelenség támadásai ellen.

A kommunista rendszer mindent elkövetett, hogy az Egyházat megfossza annak lehetőségétől, hogy híveivel szabadon érintkezzék és a vallásos eszményt háborítatlanul ápolhassa. Ennek érdekében nem riadt vissza a legdurvább törvénysértésektől sem. Mindszenty bíboros, az ország első főpapja, ebben a harcban a magyar nép elhivatott vezetőjeként emelkedik az alapvető emberi szabadságjogok minden rendíthetetlen védelmezője fölé. Egyaránt védelmébe veszi a népellenes háborús bűnök vádjával fogva tartott tízezreket, az ősi otthonaikból kiűzött szlovákiai magyarokat és a kitelepítéssel

büntetett hazai svábságot. Ő emeli fel egyedül tiltakozó szavát a magyar nemzettel szemben igazságtalan és egész Közép-Európa őszinte megbékélését lehetetlenné tevő párizsi békeszerződés ellen. Az erkölcstelen eszközökkel, nem egyszer kíméletlen terrorral vívott hatalmi harcok közepette *a közéleti tisztaságot és felelősségtudatot sürgeti*. Személyes érdeme, hogy a papság és a hívek félrevezetését célzó körmönfont kommunista propagandát a kellő időben szervezett ellenakciókkal hatástalanná tudta tenni.

A katolikus szülők mozgósításával megmentette a hitvallásos iskolákat az államosítástól és a kötelező vallásoktatás továbbra is érvényben maradt. Kiváló szervezőképessége, fáradhatatlan buzgósa és egyéni varázsa folytán *soha nem tapasztalt mértékben erősödött meg a katolikus öntudat*, és egyre inkább elmélyült a vallásos élet. Mindezek a nyilvánvaló eredmények engesztelhetetlen gyűlöletet váltottak ki a marxisták táborában. Főleg azért gyűlöltek a hercegprímást, mert vallásellenes célkitűzéseiket – elsősorban a Nyugat megtévesztésére – a törvényesség látszatával szerették volna elérni, de *a hercegprímás lépten-nyomon leleplezte valódi szándékaikat, és éles fénybe állította a kiáltó törvénytelenégeket*. Világos volt, hogy amíg Mindszenty bíboros főpásztori székében marad, a marxisták minden erőfeszítése hiábavaló.

E felismerés után a világkommunizmus egy minden eddig felülmúló rágalomhadjáratot indított a magyar hercegprímás ellen.”

A kommunista rendszer nyilvános bukásával egy időben már idehaza is legálisan megjelenhettek a szentéletű bíborossal kapcsolatos, az igazságot feltáró dokumentumok. *Emlékirataiban* Mindszenty bíboros még egyszer a világ népei elé tárta lelkének legnagyobb gondját: a kommunista zsarnokság által elferdített igazság ügyét, az elnyomott emberi szabadság ügyét, a vallásos nevelés elfojtásának nagy kérdését, a békepapok miatt megzavart lelkiismeretek zűrzavaros állapotát. Még egyszer szólt az ő tisztán csengő, határozott, alku nem ismerő hangja: egész életáldozata nem másért volt, mint Isten ügyéért, az Anyaszentegyház szabadságáért, a magyar Hazáért; az igazság, a hit és a jó erkölcsök diadaláért. Ezért legalább Emlékiratainak elolvasása minden magyar katolikus számára *lelkiismereti kötelesség* lenne: szellemi öröksége tisztességes magyar jövő építéséhez nélkülözhetetlen!

A sajtóban megjelent számtalan közleményből részletesen megismerhetjük a bíborossal kapcsolatos történeti eseményeket, ebből az összeállításból pedig főként személyes kapcsolatokon keresztül láthatjuk őt.

Visszaemlékezések

1945. március 29-én meghalt *Serédi Jusztinián* bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek. Szeptemberben *XII. Pius pápa* Mindszenty József veszprémi püspököt nevezte ki utódjául. Érseki székét 1945. október 7-én foglalta el. Beiktatásakor mondott beszédének zárószavai: „*Ha Isten-Atyánk és Mária-Anyánk segít, akarok lenni népem lelkiismerete, hivatott ébresztőként kopogtatok lelketek ajtaján, a föltetsző tévelyek ellenében az örök igazságokat közvetítem népemnek és nemzetemnek. Ébresztgetem nemzetünk megszentelt hagyományait, amelyek nélkül egyesek talán igen, de a nemzet nem élhet.*”

Várhegyi István kanonok úr visszaemlékezése szerint a bíboros néhány hét múlva szorosabb viszonyt kívánt kialakítani kispapjaival is, közelebbről is meg szeretne volna ismerni őket: „*Ősi szokás volt az esztergomi aulában, hogy reggelenként a házi-kápolnában valamelyik udvari pap ministrált a főpásztornak. Alig volt néhány hete új gazdája a palotának,*

amikor a kispapok számára üzenetet hozott a rektor atya: Főpásztorunk azt szeretné, ha a szentmiséjén kispapjai ministrálnának.”

Atyai magatartását kispapjai is örömmel vették tudomásul. Bölcsvölgyi Zoltán tisztelendő atya megemlékezésében kiemelte azt az élményét, amikor Mindszenty Józsefet római kinevezése után Esztergomban, a Szemináriumban ünnepelték (a köszöntő beszéd az ő ajkáról hangzott el). Erről így emlékezik: *„Beszédembe beleszőttem, hogy ünnep lesz számunkra, valahányszor közénk jön a szemináriumba a Főpásztor (Serédi ugyanis igen ritkán látta kispapjait). De utaltam Graf von Gallen münsteri püspökre is, aki letartóztatásakor díszben, gyalog ment az SS rendőrségre. Ő is így tett Veszprémben. Akkoriban olvastam Gertrud von le Fort, a „Gettóból jött pápa” című döbbenetes könyvét. Most ebből szőttem egy drámai részletet anélkül, hogy tudtam volna, mit mondott a bíborosnak XII. Pius. Pierleone Petro mindenáron bíboros akart lenni. Az akkori pápa enged, de ezt mondja neki: „vértanúságot kapsz jutalmul.” Pierleone megrettent és visszakérdezett: „Hát a vértanúság jutalom?” Igen – feleli a pápa. De ha nem annak tartod, vajon mit kezdesz a Keresztre feszítettel? Mindszenty azonnal kapcsolt. Rá – áttételesen – vonatkozott ez.”*

A bíbor színű reverenda vértanúságot jelképező mivoltát Mindszenty bíboros igen komolyan vette. Csupor Zoltán atya emlékezésében a következőket írta: *„1946-ban a bajóti bérmláson, mint diakónus, bakulistája (a püspöki bot vivője. A szerk.) voltam a hercegprímás úrnak. A templom előtt vártuk érkezését. Minthogy főegyházmegyéjében ez volt az első bérmlás, az alispánnak, Dobi Istvánnak a falu határában hivatalosan kellett volna fogadni őt. Minthogy azonban elkésett, megelőzte a hercegprímási autót és a templom előtt zajlott le a fogadás. Dobi a templom előtt volt, hercegprímás úr és kísérete pedig lent a lépcsők előtt. Válaszából csak egy epizódra emlékszem: megmarkolta bíborpiros reverendáját, felnézett Dobira és ezt mondta: >>Ez a szín a vértanúk színe és én nem félek a vértanúságtól! <<”*

*

Öt héttel letartóztatása előtt, 1948. november 18-án Mindszenty József a nemzethez intézett utolsó szózatát így fejezte be: *„Állok Istenért, Egyházért, Hazáért, mert ezt a kötelességet rója rám a nagyvilágon legárvább népem történelmi szolgálata. Nemzetem szenvedése mellett a magam sorsa nem fontos.”*

Erdős Mátyás atya, volt esztergomi dogmatikatanár emlékei a letartóztatás körülményeiről igen részletesek: *”1948. december elején egy aulista Mindszenty bíborostól nagy borítékot hozott hozzám azzal a meghagyással, ha valami baj történik a bíborossal, bontsam fel a borítékot, a benne levő kisebb borítékokra írjam rá a dátumot és juttassam el a címzettekhez. A borítékok felső jobb sarkán ez a dátum állt: „Esztergom, 1948 december...” – nekem csak a 26-ot kellett odaírnom.”* Az említett nyilatkozat, amelyet a bíboros letartóztatása előtt írt és amely halomra dönti a kirakatper aljas vádjait, a következő: *„Nem vettem részt semmiféle összeesküvésben. Nem mondok le érseki tisztemről. Nincs vallanivalóm, és semmit nem írok alá. Ha mégis megtenném, az csak az emberi test gyengeségének következménye s azt eleve semmisnek nyilvánítom.”* Mintha napra pontosan megérezte volna elfogatását! 1948. december 26-án a világ legkegyetlenebb zsarnokainak csatlósai Magyarországon letartóztatták és bebörtönözték az esztergomi érseket. Küzdelme, hősie magatartása, élve átszenvedett vértanúsága azóta világtörténelmi távlatot nyert. Az ítélet ürügyeül kémkedést, hűtlenséget és valutaüzérkedést hoztak fel ellene. A visszaemlékezés így folytatódik: *„Január 7-én újra*

megjelentek az ÁVH-sok Esztergomban. Felszólították Brückner Józsefet, hogy adja elő az elrejtett dolgokat. Brückner – a titoktartáshoz híven – azt mondta: ő ilyenekről nem tud. Erre azt felelték: maga egy barna táskában ezeket az iratokat kapta elrejtésre. Erre a rektor előadta. Majd Vajdához mentek, aki hasonlóképpen válaszolt. Neki is felolvasták a levéltáros vallomását. Akkor mondták, majd Mindszenty is úgy fog vallani, mint maga.”

A bíboros kegyetlen megkínzása az Andrássy út 60-ban folyt le – ma már ezt a ház falán emléktábla hirdeti! Mindszenty bíboros Emlékirataiban erről döbbenetes beszámolót ad: „A járókelők elkerülték, vagy elfordították fejüket, ha el kellett menniük mellette. Péter Gábornak itt volt a hivatala az Andrássy út 60-ban, ahová most engem is beszállítottak. Szobájában éjszakánként hallgatta a gyötrött emberek jajkiáltásait, nyögését és halálhörgését. Parancsára gumibottal kezelték vallomásuk előtt a vádlottakat, veséiken, legérzékenyebb szerveiken ütlegelték őket, szeget, vagy tűt vertek a körmük alá, leégették szemöldöküket cigarettával, kábító- és izgatószerrel tették idegroncsokká őket, nem engedték aludni őket, amíg végleg összetörve úgy vallottak, amint azt a politikai rendőrség szóról-szóra előírta nekik. A vérszag megtöltötte az egész épületet. Ebbe émelyítően keveredett bele a közömbösítésre alkalmazott klórmész és karbol fanyar illata.” A kínzásokról ezeket írja: „Kínzásom alatt emlékezni kellett a töménytelen szenvedésre, ami népünkre szakadt, köztük a tömegesen megerőszkolt magyar lányok, apácák és édesanyák sorsára és lelkiállapotára. Öbennük is hasonló világomlás mehetett végbe. A bolsevizmus égése alatt történt az is, ez is. Átélem az egész megdöbbentő valóságot, azt, hogy személyemen, lelkemen, testemen, idegeimen és csontjaimon keresztül vonul be a bolsevizmus teljessége most Magyarországra.”

*

Cséfalvai Pál történész történeti háttérrel egybekötve adta közre emlékezéseit. Ebben Mindszenty József hivatástudatát, tisztánlátását így jellemezte: „Szinte egyedül volt az, aki szünet nélkül hirdette, és mindvégig vallotta: az Isten nélküli kommunizmus tönkreteszi a magyarság lelkét és életét. Ezért a hitéért és megalkuvás nélküli bátorságáért kellett vállalnia a gyalázatos meghurcoltatást és számkivetést. A bíboros egész tevékenységével nem akart mást, mint felrázni a magyar papságot és híveket a végzetes veszély láttán. Innét érthető pásztorleveleinek kemény hangja. Ez volt a célja fáradhatatlan, egész országra kiterjedő felvilágosító tevékenységének, mellyel az akkori kommunista mesterkedéseket leplezte le. Az iskolai hitoktatás állami kezelésében, majd az iskolák államosításának módjában felismerte az akkori rezsim szalámi taktikáját.” A későbbiekben, ahonnan a legkevésbé várhatta volna, onnan kapta meg a bíboros a „kegyelemdőfést”: „Áldozata lett a Vatikán keleti politikájának.”

Szabó József jezsuita, volt műegyetemi lelkész is hasonló vonásokat emelt ki: „Ez a minden ízében férfiú, püspök, bíboros-érsek a magyar történelem egyik sötét korszakának volt rendíthetetlen harcosa, aki szívóssággal küzdött az istentelen, népünket nyomorba döntő, ifjúságunkat az élet életető forrásától, Krisztustól elzáró anyagelvűség korifeusai ellen. Ebben a harcban rendíthetetlen volt ez az acélkeménységű, gyémántragyogású jellem. Ugyanakkor oly közvetlenül megközelíthető volt. E harc vállalására az ellentábor egységbontó törekvése vitte rá. Kérjük őt, hogy hősi bátorsága tüzeiből hagyjon itt nekünk egy szikrát, mely sokat szenvedett népünknek is világítsa meg a jövő történelmi helyzetében a hősi helytállás útját.”

Harmath József plébános úr is egyértelműen nagy példaképként jellemezte a hercegprímást, a szentté avatás reménységében: „Számomra a boldogemlékű Bíboros a XX. század magyar

történelmének legnagyobb alakja: mint főpap is, és mint hazájáért minden áldozatra kész magyar. Amikor az ügye zajlott és később is, amikor még a papság körében is voltak, akik nem értettek vele egyet, számomra példakép volt és éppen napjaink története igazolja, hogy neki volt igaza. Ha Urunk oltárra akarja Őt állítani, annak is eljön az ideje.”

Virág Gyula atya megemlékezett a bíboros karitatív terveiről az egyházi földbirtokok részleges felosztását illetően: *„Foglalkoztatta a gondolat, hogy a püspöki birtokokból juttat a nagycsaládoknak, a nincsteleneknek. Azt csak a jó Isten tudja, hogy ha ő más időkben él, mit tudott volna alkotni anyagi és lelki téren. De életáldozata így is kegyelmi forrás hazánk, népünk számára.”*

*

Mindszenty bíborost az 1956-os szabadságharc kitörésekor a rétsági honvédség tisztii alakulata szabadította ki felsőpetényi rabságából. A hercegprímást a nyolc éves rabság sem testileg, sem lelkileg nem tudta megtörni. Az üdvözlésekre első szava ez volt: *„Fiaim! Ott fogom folytatni, ahol nyolc évvel ezelőtt abba kellett hagynom!”* Ellenségeit nem gyűlölte, nyilatkozataiban a következőket mondotta: *„Hosszú fogság után szólok a magyar haza valamennyi gyermekéhez. Senkivel szemben nincs gyűlölet szívemben. Senkivel szemben nem érzek ellenszenvet, annál kevésbé gyűlöletet; ha éreznék, kitépném szívemből! Mert most a magyar szívekben szeretetre és összefogásra van szükség.”* Emlékirataiban így emlékszik vissza szabadulására: *„Október 31-én reggel 6 órakor indulunk a rétsági honvédkaszárnnyából: katonai diadalmenetben, virágot hintő, ujjongó közönség sorfala közt. Lépésben tudunk csak hajtani, a tengernyi nép mindenütt lelassítja a menetet. Ledöntött orosz emlékeket, sérült épületeket, szünetelő gyárakat látok – és boldog, megkönnyebbült emberi arcokat.”* „Nagy tömeg futva érkezik a budai primási palota elé. Egymás keblén sírjuk el egy évtized bánatát. Aztán áldást adok a térdeplő tömegre, majd belépek nyolc éve nem látott otthonomba. Budán 1956. október 31-én kora reggeltől estig a magyar és külföldi küldöttségek hosszú sorát fogadtam, egyháziakat és világiakat egyaránt.”

Egyetlen gondolat Mindszenty bíboros november 3-i rádióbeszédéből: *„De végezetül egy kérdés felvetése mégsem hagyható el: Mit gondolnak a bukott rendszer örökösei? Ha az általuk megbélyegzett elődeik valláserkölcsi alapon álltak volna, elkövették volna-e mindazt, aminek következményei elől menekülni kényszerülnek?”*

*

Mindszenty bíborossal való kapcsolatok miatt, róla kimondott elismerő véleményért a rendszer részéről soha nem maradt el a megtorlás. Kalocsa József karmelita atya is azok közé tartozott, akik bátran vállalták és ki is mondták az igazságot: *„Mint fiatalember, lelkesedtem érte, s amikor csak tehettem, hallgattam egyszerű szavakkal elmondott, prófétai ihletésű beszédjeit. Éveken keresztül olvastam és rejtegettem ’ titkos ’ körleveleit. Annak idején a Pasaréti úti Egyházügyi Hivatalban – mivel őt a legnagyobb és legszentebb magyarnak neveztem, akinek egyedül a royalista magyarságát nem tudtam magamévá tenni – kellemetlen helyzetbe kerültem, amit még a későbbi Államvédelmi kihallgatásokon is ismételten bűnömnek róttak fel, de amit soha vissza nem vontam. Annak idején dr. Bánk József érsek úr forrófejűséggel vádolt és meggondolatlanul mondott apolitikus viselkedésem miatt. Imádkozom hős főpapunk szentté avatásáért, mert amíg Kolbe atya egy családért, addig Ő egy nemzetért áldozta fel életét, fogadta el szörnyű megaláztatásait, szenvedéseit.”*

Schuster Lajos atya „acélember”-nek nevezte a bíborost, akit megtörni lehetett, de hajlítani nem: „Ettől kezdve jöttek számkivetéseim, mert nem tudtam és nem is akartam éneket megtagadni és az elmúlt 45 évben soha egy pillanatra meg nem tagadtam az „acélember”-től tanult elveimet.”

Végezetül álljon itt Nagy Imre plébános atya megemlékezése, amelyben értékelést adott a bíboros kritikusról, a nagy főpásztor küldetésének mibenlétéről és a kereszténység mindenkor egyedül lehetséges magatartásáról: a megalkuvás nélküli hitvallásról.

„Kritikusai voltak, vannak, lesznek, mint ahogy ellenségei és gyalázói is. De hol voltak akkor a vele együtt élő bölcsék, gáncsokodók? A ma élők és utólag okosok merészeltek volna megszólalni? Eljövendő bírálóinak lesz sejtelmük arról a korról és arról a gonosz légkörről, amelyet teremtettek bírái?

A semmiből, a siralom völgyéből kellett 6 millió magyar katolikust életre keltenie, kellett összefognia püspöktársait, a papságot, a szerzeteseket, a híveket, hogy éljünk, hogy szólaljunk, hogy hirdessük bátran az evangéliumot, hogy gyakoroljuk a krisztusi szeretetet, hogy katolikus iskolákban tanuljon az ifjúság, hogy legyen hittan az iskolákban, hogy a romok helyén legyen élet, remény. Az akkori tényleges hatalomnak mindez hadüzenet volt és így szorult kényszerűen a hercegprímás a politika terére. Ellenségei kedvenc frázisa: minden politika. Az alternatíva tengődés lett volna, a magyar Egyház vegetálása, megnyomorítandó lárva léte. Ezt kellett volna a bűnösök közt cinkos némasággal, jól-rosszul leplezett kollaborálással biztosítani – de meddig? Az egyetlen valós ellenség a feledés. Amíg magyar, katolikus él a földön, Mindszenty József bíboros hercegprímás esztergomi érsek népünk, hazánk, Egyházunk legnagyobbjai panteonjában is az első sorban áll.”

Mindszenty bíboros ellenségei frázisára (minden politika) a következőkkel válaszolt: *„Az emberi alapvető jogok védelme, népünk gyötrelme nem napi politika. A nép nem mondhatja el fájdalmát, nem tárhatja fel sebeit. Az Egyház köteles híveit védeni.”*

Az utolsó szó jogán elmondott beszédében pedig a rágalmakra cáfolatként (39 nap kínzás után!) főpásztori hivatásáról változatlanul ezt vallotta: *„Most több, mint 40 napja állunk és állok a rendőrhatalom és a bíróságnak a színe előtt, kérdeznek és felelek. A kérdések és feleletek nemcsak a hallgatókat illetik, hanem az ember a maga lelkének is válaszokat ad ezen az időn keresztül. Ezekből a válaszokból, amit magamnak adok, a külső válaszok mellett azt látom – és ezért hálát adok az Istennek, – hogy életem folyamán a jó szándékot nem veszítettem el. Megállapíthatom másodszor azt is, hogy Istennek hála, lelkiismeretem szerint nem voltam és nem vagyok a magyar népnek az ellensége. Nem volt és nincs bajom a magyar munkássággal, a magyar földműves társadalommal, amelyhez családommal együtt tartozom. Reám a második világháborús összeomlás után egy nehéz történelmi szerep várt és ez abban állott, hogy nekem kellett az Evangélium összefogó világosságának és szeretetének a meghirdetője lenni.”*

Zárszó

Az egyetlen valós ellenség a feledés – mondja Nagy Imre plébános. Ez teljes mértékben így is van – látjuk, hogy a mai hazai magyarság körében Mindszenty József személye sajnos egyre idegenebb, még nevét is egyre kevesebben ismerik. Mindez a 45 év hazugságainak, rágalomhadjáratának egyenes következménye. Nem hiába mondja a Szentírás a sátánról, hogy az a hazugság atyja. Ma sokan szólhatnak Mindszentyről, de csak annak hiteles a szava, aki eszméit, nagyságát soha meg nem tagadta; megszólalhatnak olyanok is, akik

érdekből csak a valótlan hangoztatták róla, de az ilyeneknek a szóláshoz semmiféle erkölcsi alapjuk nincsen.

Jelen írás szeretné elősegíteni Mindszenty bíboros mélyebb megismerését és tiszteletének terjedését.

„A mi feladatunk, hogy tanulékony lélekkel megfigyeljük egyéniségét, példáját, megfontoljuk szavait és a magunk sajátos életkörülményeire alkalmazzuk útmutatásait. Gazdagon vannak Bíboros Atyánkban olyan jellegzetességek, melyek követésre buzdítanak, s ha komolyan törekszünk az ő nyomában járni, akkor boldogabbak leszünk és megváltoztathatjuk a világ arculatát körülöttünk.” – írja Palágyi Natália nővér, Mindszenty bíboros lelki örökségének nagy ápolója.

Felhasznált irodalom: *Eredeti visszaemlékezések*

(Szerzők a szövegben jelezve)

Mindszenty József: *Emlékirataim* Torontó, 1974

Mindszenty József: *Hirdettem az Igét* Vaduz, 1982

Mindszenty József: *a Népbíróság előtt* Pannon Kiadó, 1989

Palágyi Natália: *Hűségesen követte az Urat* Mindszenty bíboros életútja és példája St. Gallen, 1976

Mindszenty Breviárium A bíboros hercegprímás megnyilatkozásai

Magyarok Mindszenty Mozgalma, 1998

III. rész – 2002

Bevezető

Bölcsvölgyi Zoltán atya születésének 80. évfordulója és halálának 6. évfordulója évében jelenik meg az elhangzott beszédeiből, lejegyzett elmélkedéseiből készült összeállítás III. és IV. része. Néhol a megnyilatkozások igen rövidek; ennek oka az, hogy ezekből a beszédekből csak a legfontosabb, leginkább lélekbe vágó gondolatok kerültek lejegyzésre.

A III. részben főként nagyobb ünnepeken (Pünkösöd, Szentháromság Vasárnapja, Úrnapja) elhangzott szentbeszédek és hozzájuk kapcsolódó hívek könyörgései (amelyeket Zoltán atya saját maga szerkesztett), valamint bérmlási előkészítő órák anyagai olvashatók. Bölcsvölgyi atya tanítványait a házasság szentségére is nagy gondossággal készítette elő, elsősorban a hittanórákon átadott, életre meghatározó iránymutatásaival, másrészt közvetlenül a szentség vétele, illetve kiszolgáltatása előtti tanítással. Így jegyes-oktatás és esküvői beszéd is helyet kapott ebben a válogatásban.

Idén két szentéletű püspök 110. születési évfordulójáról is emlékezünk: az egyik Boldog Apor Vilmos, győri püspök, vértanú, a másik Mindszenty József, esztergomi érsek, vérontás nélküli vértanú (születési dátumuk pontosan egy hónappal tér el; 1892. február 29. és március 29.). Zoltán atya mindkettőjüknek nagy tisztelője volt. Apor püspökről Mindszenty bíboros Emlékirataiban többek között így emlékezik: *„Szomorú hírt kaptunk a győri püspök haláláról. Ő nagypénteken lett az orosz katonák áldozata a női tisztaság védelmében. Golyószórával ölték meg, amikor elzárta garázdálkodó szovjet katonák elől az utat, akik a pincéjéből az ott rejtőzködő nőket akarták elhurcolni. A jó pásztor életét adta juhaiért.”* (Emlékirataim, 52. o.) Másik emlékezése a kommunizmus általi megkínzása során átélt borzalmakhoz kapcsolódik: *„Kínzásom alatt emlékeznem kellett a töméntelen szenvedésre, ami népünkre szakadt, köztük a tömegesen megerőszakolt magyar lányok, apácák és édesanyák sorsára és lelkiállapotára. Őbennük is hasonló világlátás mehetett végbe. A bolsevizmus égése alatt történt az is, ez is. És itt, az Andrássy út 60-ban vágyva gondoltam a vértanú-halált halt Apor Vilmos győri püspök magasztos sorsára; szerettem volna helyében lenni.”* (Emlékirataim, 242. o.) Apor Vilmos a halála előtti napokban (a sebesülés után még három napig élt) az őt meglátogató titkárát arról kérdezte, hogy mindenki megmenekült-e a Püspökvárban, esett-e bántódása a védelmezetteknek? Amikor a titkár azt válaszolta, hogy senkinek semmi bántódása nem esett, akkor hangzanak el a püspök legszebb szavai: *„Köszönöm a jó Istennek, hogy elfogadta áldozatomat!”* (Apor Vilmosról szóló életrajzok nyomán). Mindketten utolsó lehetőségükig a meggyötört, keresztre feszített Krisztus hűséges követői voltak. A beszédgyűjtemény a kettejük nagyságát bemutató homíliával kezdődik (I. még Keresztény Élet 2002. március 3., 5. o.). Kérjük közbenjárásukat a Magyar Haza gyökeres lelki megújulásáért!

Zoltán atya tiszteletreméltó élete példaképeinek, Apor Vilmosnak és Mindszenty Józsefnek az életéhez volt hasonló; soha nem volt hajlandó odaadni a *császárnak* azt, ami az *Istené!*

A IV. részben a Mária tisztelet és a magyarságtudat szép és hiteles megvallásai a 15 esztendeje elhangzott, *Redemptoris Mater* pápai enciklikát elemző, illetőleg a Nagyboldogasszony és Szent István király ünnepnapi beszédek. Ebben a részben még egyéb beszédek is találhatók.

A Kinyilatkoztatás Szentagyománya részét kezdetektől fogva az Egyház élő tanításából lehet meríteni. Ennek a hagyománynak egyik fő forrása *„az Egyház rendes tanító tevékenységének mindenkor objektív lecsapódása két irányban; egyrészt az egyházi tanítás, tehát elsősorban a katekézis (katekizmusok és prédikáció), másrészt a hívőknek e rendes tanításhoz igazodó és kifejeződő hite (például hívők hitírásai, amelyek egyházi jóváhagyással jelennek meg, vagy Egyházon belüli vallási mozgalmak)”*. (Schütz A.: Dogmatika I/43. o.) **Bölcsvölgyi atya prédikációival, közösségteremtő erejével kitörölhetetlenül beírta magát a budapesti Árpád-házi Szent Margit Templom és Egyházközség történetébe.**

Ezért megnyilatkozásainak hű megőrzése és terjesztése elsősorban azoknak a feladata, akiknek lelkében az ő magvetése, őszinte, nyílt és megalkuvás-mentes hite, személyes példája nyomán alakult ki *hiteles* Istenkép.

Bérmálási előkészület

1. Bevezetés

Katolikus Anyaszentegyházunk történetében nagy esemény volt 1962. október 11. Mostani pápánk harmadik elődje, XXIII. János ekkor nyitotta meg a II. Egyetemes Vatikáni Zsinatot. A Zsinat az Anyaszentegyház összes püspökének és meghívott szakértőjének közös tanácskozása az egész Egyházat érintő fontos kérdésekben. Ilyen ritkán szokott lenni!

A Zsinat ideje alatt XXIII. János pápa meghalt és utódja, VI. Pál fejezte be azt 1965. december 8-án. Miért fontos Számotokra a Zsinatról beszélni? Mert Ti is szerepeltetek a fontos, égető kérdések tárgyalásában, mégpedig többször. Az Egyház tudja, hogy Ti vagytok a jövő Egyház reménysége. Az, hogy milyen lesz Jézus Egyháza a jövőben, Tőletek függ. Ebből következik, hogy nagy reménységgel és szeretettel akarja magához ölelni minden hűségeseit, főleg a fiatalokat.

Ezt a célt szeretné elősegíteni ez a bérmálásra való felkészítés is. Olyan szeretettel fogadjátok az Egyház segítségét, amelyet a „megerősítés” szentségében akar nyújtani, mint amilyen szeretettel azt nyújtja. Egyetlen mondatot idézünk a Zsinatból. Ez megvilágosítja lelketeket és megértitek, hogy miről is van szó. *„Jézus Krisztus, az örök Főpap a világiak által is folytatni akarja szolgálatát. Evégett **megeleveníti őket Lelkével**, és szüntelenül hajítja őket minden jó és tökéletes munkára. Ezért a világiak, akiket **fölkent a Szentlélek**, arra vannak hivatva, hogy **a Lélek egyre gazdagabb gyümölcsei érlelődjenek bennük.**”*

Íme, ez a bérmálás – latinul konfirmáció, magyarul a „megerősítés” – szentségének lényege. Ezek után boncolgassuk a súlyos kérdést részekre.

2. Isten szereti teremtményeit

Isten az, „Aki van”. Felismerhetjük Őt értelmünkkel és a Kinyilatkoztatásból.

Fellelhető értelmünkkel. Minden, ami van, valakitől van; gépek, bonyolult szerszámok, űrhajók, stb. Értelmünk, amely keresi az eredetet, rájön, hogy semmi sincs önmagától. Készítő, alkotó, kigondoló, tervező után kutat. Bonyolult értelmi elgondolások, tervezések mindig kivitelezők eredményei. De: sok minden előbb létezett, mint a gondolkodó ember. Nem tudja értelmünk kikerülni a „teremtőt”. Az elgondolás előbb van, mint a kivitelezés! A Világegyetem annyira összetett és logikus, hogy el kell fogadnunk a törvényhozót, céladót, rendezőt (makrokozmosz, mikrokozmosz).

Isten, mint alkotó, teremtő, céladó és rendező, kinyilatkoztatta Magát. Közölte, hogy *minden* (anyag, élet, stb.) Tőle van. Ez a közlés a kinyilatkoztatás (Isten önközlése). „Én vagyok, Aki vagyok!” (Ez a kinyilatkoztatás Mózesnek hangzott el.) Hitünk két forrása a Kinyilatkoztatás (Szentírás) és a Szentagyomány.

A teremtéstörténet Isten önközlése. Minden (fejlődés) az ember felé mutat. Itt, a látható világban minden az emberért van. Ezt jelenti az „Isten Atyánk”, „Gondviselés” kifejezés. Isten törődik a világgal, főleg az emberrel.

Kérdés – felelet

1. Hogyan ismerhetjük meg Istent?
Értelmünkkel és a Kinyilatkoztatásból.
2. Értelmünkkel hogyan?
Minden, ami van, valakitől van.
3. Mi az Isten önközlése?
A kinyilatkoztatás.
4. Ez mit mond nekünk?
A Teremtő szereti teremtményeit.

3. Isten Jézus által szereti az embert

A Hiszekegyben ezt imádkozzuk: „Aki értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből és emberré lett!” „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme.” (Szent Pál Tituszhoz írt levele) Isten kinyilatkoztatásának csúcspontja: megjelenése a Földön, „emberré lett”. A történelem egy bizonyos korszakában, egy bizonyos helyen megszületett Isten második Személye; 1982 évvel ezelőtt, Betlehemben megjelent a Megváltó!

Isten hírnöke mondja: „Nagy örömet közlök veletek és az egész néppel.” (Nép = minden ember a Megváltó előtt és után, egészen a világtörténelem végéig!) A „Jézus” szó azt jelenti, hogy Megváltó, Üdvözítő, a „Krisztus” pedig azt, hogy felkent. Miért tette ezt Isten? Az ember engedetlensége, a bűn elzárta az utat Istenhez. Isten pedig örök üdvösségre hív minden embert. A sértés a végtelen Jóságot sértette, ezt pedig csak végtelen jóság tehetné jóvá. Ezért lett az Isten, a második isteni Személy emberré. A történelem végső győztese a „Szeretet”! (Isten a Szeretet!)

Szűz Mária *vállalta* a főszerepet: „Legyen meg a Te akaratod!” „Történjék velem szavaid szerint.” (Lukács Evangélium) Jézus egész földi élete az Isten szeretetének bizonyítása. (Deizmus nem létezik, tehát az, hogy Isten a világ megalkotása után magára hagyja a világot.) Jézus minden tette (tanítása, csodái) az egész ember javát szolgálja.

Kérdés – felelet

1. Isten szeretete hogyan lett látható?
Jézus Krisztus által.
2. Kicsoda Jézus?
A Szentháromság második Személye.
3. Miért lett emberré?
Értünk, a mi üdvösségünkért.

4. Mivel bizonyította?

Tetteivel, egész életével.

4. Jézus megmutatja az Istent

Az embert mindig érdekelte, hogy *milyen* az Isten hozzánk. A keleti népek elbeszéléseiből és a görög tragédiákból kegyetlen istenkép mutatkozik be. Ez kétségbeesést okoz. Isten kiigazítja ezt Jézus által.

Jézus istenképe egészen antropocentrikus (emberközpontú). Az emberért történik a történelem minden tette. Jézus így indul: „Tartsatok bűnbánatot, elközelgett Isten országa.” „Jézus körül járt, jót cselekedve.” (Szent Péter pünkösdi beszédéből)

Jézus megmutatta, milyen az Isten. „Fülöp, aki engem lát, látja az Atyát is.” „Boldog a szem, amely azt látja, amit ti láttok!” Az ember szeme milyennek látta Jézust? Velünk törődőnek (a gondviselésről szóló példája: madarak, virágok), irgalmasnak (példabeszédei: tékozló fiú, elveszett drachma, elkódorgó bárány), de igazságosnak is (kegyetlen szolga megbüntetése, a dúsgazdag és a szegény Lázár). Tehát Isten ugyanakkor, amikor irgalmas, igazságos is.

Jézus nemcsak tanította, hanem cselekedte is az irgalmasságot. Csodái, tettei, az irgalom művei. Megbocsát a bűnbánó bűnösnek, meggyógyítja a titokban hozzá férkőzőt. De számon kéri a kilenc meggyógyult leprás hálátlanságát, tanítja a szívtelen szolga bűnhődését és a szőlőmunkások igazságos bérezését.

Kérdés – felelet

1. Mi érdekelte az embert Istenről?

Az, hogy milyen hozzánk.

2. Jézus milyen Istent mutatott be?

Irgalmasat és igazságosat.

3. Hogyan mutatta be?

Példabeszédeiben és cselekedeteivel.

4. Mondj mindkettőre példát az evangéliumból!

5. Jézus szeretetből jött közénk

Jézus mondta: „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja azokért, akiket szeret.” Jézus ezt a szeretetet mutatta meg. Szeretetének legnagyobb bizonyítékai a következők:

- Eucharisztia alapítása
- szenvedése
- halála
- feltámadása.

Eucharisztia – „Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem, mely értetek adatik.” Jézus megígérte az égi táplálékot a csodálatos kenyérszaporítás utáni napon. Bebizonyította, hogy a kenyér engedelmeskedik neki. Ott megsokasította, az Eucharishtiában pedig átváltoztatja. Ott a test táplálékát adta, itt a lelket táplálja.

Szenvedése – Megjövendölte, tudta előre szenvedését, de nem menekült el előle. (Atyám, ha lehetséges, múltjék el ez a kehely, de legyen úgy, ahogyan Te akarod.) Önként adta magát ellenségei kezére. Szembe ment mindazzal, amit előre tudott.

Halála – „Szeretett engem az Isten és életét adta értem.” (Szent Pál) Jézus halála valóságos halál. Eltemették, mert látták, hogy meghalt. Az asszonyok vasárnap hajnalban a sírhoz mentek, hogy Jézus testét bebalzsamozzák.

Feltámadása – ezt is megjövendölte. Apostolai akkor nem értették. A feltámadás misztérium. Az apostolok nem látták feltámadni, de látták feltámadottan. Jézus megjelent köztük, evett, beszélt velük. Jézus szenvedését, halálát és feltámadását együtt *megváltásnak* nevezzük. Ez az első ember engedetlenségének jóvátétele.

Kérdés – felelet

1. Mi Jézus nagy szeretetének első bizonyítéka?
Az Eucharisztia.
2. Az Eucharisztia hol valósul meg?
A szentmisében.
3. Hogyan nevezzük egy szóval szenvedését, halálát és feltámadását?
Megváltásnak.

6. Jézus az Egyházba gyűjti követőit

Jézus megváltó műve folytatódik a világ végéig. (Minden emberre kiárad, egészen az első emberpártól a történelem végéig mindenkire.) Különben nem lenne számunkra értelmes cselekedet, Isten pedig értelmetlenséget nem tesz. Nagycsütörtökön mondta a bor felett: „ez az én vérem, amely értetek és mindenkiért kiontatik a bűnök bocsánatára.” Az átváltoztatás minden ember számára kegyelemforrás. Apostolainak mondta: „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!”

Jézus eme nagy tette az Egyházban valósul meg. Az Egyház mindazok közös családja, akik Jézust az ő szándéka szerint követik. Ez a követés a lényeges dolgokban csak egyféleképpen lehetséges. Az Egyház látható, emberek alkotják.

Jézus *akart* Egyházat alapítani. „Te Péter vagy, és én erre a Sziklára építem Anyaszentegyházamat.” Jézus teljes követése csak az Egyházban valósulhat meg. Mindemellett tiszteljük a más keresztényeket is. Akarjuk az egységet. XXIII. János, VI. Pál, II. János Pál pápa óriási törekvései is ezt mutatják.

Jézus *alapított* Egyházat. „Legeltesd bárányaimat, legeltesd juhaimat.” Ezt is Péternek mondta, ami azt jelenti, hogy ‘légy vezetője a híveknek és a papoknak.’ Mi a római katolikus Egyház családja vagyunk, amelynek feje Róma püspöke, Péter mindenkori utódja. Az apostolok utódai a püspökök, segítők a papok és a diakónusok. Minden megkeresztelt ember egy kis egyház, megvalósítója Jézus megváltó művének. A mi Főpásztorunk az esztergomi érsek.

Kérdés – felelet

1. Hol folytatódik Jézus megváltó műve?
Az Anyaszentegyházban.
2. Jézus akart Egyházat?
Igen. Megígérte és feltámadása után megalapította.
3. Mi az Egyház?
Jézus követőinek nagy családja; a krisztushívők közössége, akik Krisztust az Ő szándéka szerint követik.
4. Ki a feje?
A római pápa, együtt a püspökökkel.
5. Melyik egyházmegyéhez tartozik a mi templomunk?
Az Esztergomi Főegyházmegyéhez.
6. Melyik plébániához tartozunk, ki a templomunk védőszentje?
Árpádházi Szent Margit.

7. Jézus az általa rendelt szentségekben

„Isten szeretete kiárad a bennünk lakó Szentlélek által.” A kegyelem: Isten szeretetének lelkünkbe áradása. A szentségek csatornák, amelyeken keresztül részesedünk Isten szeretetében. Eddig részesedtetek a *keresztség*, a *bűnbánat* és az *Eucharisztia* szentségében. Ez csupán az úton való elindulás!

A bérmálás jelentése: megerősítés (konfirmáció) különleges feladatokra. Mint a másik hat szentséget, ezt is Jézus alapította. Az apostolok kezüket a megtértek fölé helyezték és lehívták rájuk a Szentlelket arra a nagy feladatra, hogy hitüket bátran megvallják és hitük szerint is éljenek. A bérmálásban elindul bennünk egy rendkívüli lelki folyamat abba az irányba, hogy Jézus egyházának apostoli tagjaivá váljunk. **A bérmálás tehát a hét szentség közül az egyik, melyben a Szentlélek száll lelkünkbe, megerősít minket,**

hogy hitünket bátran megvalljuk, hitünk szerint éljünk és az Egyháznak tevékeny tagjaivá váljunk.

A bérálásban megkapjuk a Szentlélek hét ajándékát (Izajás 11, 2–3). „BÉTETJÚ” a rövidítése; ez a hét ajándék kezdőbetűje, nevezetesen:

- bölcsesség
- értelem
- tanács
- erő (lelki erő)
- tudás
- jámborság
- úrimádat.

Szent Pál szerint a Szentlélek nélkül azt se tudjuk hittel mondani, hogy Jézus az Isten. A bérálás felvétele a lélek tisztaságában történik. Ezért kell előtte szentgyónást végeznünk (Jézus ezt a szentséget feltámadása napján adta), amely visszaadja a megszentelő kegyelmet és segítő kegyelmeket is ad (a bérálási misében járuljunk szentáldozáshoz is). A bérálás nem adja meg az elveszített megszentelő kegyelmet, hanem a szentgyónásban visszanyert megszentelő kegyelmet növeli és segítő kegyelmeket ad. Speciális segítséget kapunk speciális feladatokra – állhatatosságra, lelki növekedésre, hitben való jártasságra, nem hencegő, hanem csendes keresztény helytállásra. Példaképeink a régi és mai, *hősiiesen* élő keresztények (pl. Kalkuttai Teréz anya). A bérálás által egyre mélyebb lelki kapcsolat alakul ki többi keresztény testvéreinkkel. A cél közös!

Kérdés – felelet

1. Mi a kegyelem?

Isten szeretetének belém áradása.

2. Hogyan történik ez?

Elsősorban a szentségek által.

3. Mi a bérálás?

Szentség, amelyen át a Szentlelket kapjuk.

4. Milyen ajándékokat?

„BÉTETJÚ” + bátor helytállás.

5. Hány szentség van? Sorold fel őket!

Hét szentség van: keresztség, bérálás, oltáriszentség, bűnbocsánat, betegek kenete, egyházirend, házasság.

6. Milyen vallású vagy?

Római katolikus keresztény.

8. Jézus önálló felnőtté nevel a Szentlélekben

A Szentlélek a harmadik (de nem harmadrangú) isteni Személy. Jézustól tudjuk, hogy van. Az Ószövetségben keveset tudtak Róla. Akkor is működött, például az próféták jövődölései Általa történtek.

Jézus a Szentlélek által fogantatott. Az angyal mondta Szűz Máriának: „a Szentlélek ereje száll rád.” Jézus megkeresztelkedésekor a Lélek galamb alakjában ereszkedett le. Jézus sokat beszélt a Szentlélekről, vigasztaló, erősítő és tanító szerepéről. A Szentlélek az első Pünkösdkor vette birtokba az apostolok lelkét, „kiáradt”. (Ezen a napon ünnepeljük a Szentlélek eljövételét és ez a nap az Egyház „születésnapja” is.) Általa lettek az apostolok teljesen mássá. Megértették Jézus szavainak értelmét és tanúságot tettek Róla.

Ez a Szentlélek működése ma is. Szerepe egyre erősödik, ahogyan a sátán működése terjeszkedik. A Szentlélek nélkül tehetetlenek lennénk a helytállásban. Ma a Szentlélek a példaadás, az ateizmus okoskodásának leleplezése, a helytállás és az apostolkodás forrása. Ezért a bérmlázás elmulasztása nagy felelőtlenség! Az Isten szeretete felé való megnyílás is Tőle forrsozik. Segíti a fiatalokat, a felnőtteket, hogy felismerjék az igazságot és leleplezzék a hamisságot, a hazugságot.

Kérdés – felelet

1. Ki a Szentlélek?

A harmadik isteni Személy, valóságos Isten az Atyával és a Fiúval együtt.

2. Tudunk-e létezéséről?

Igen, Jézus sokat beszélt Róla.

3. Mit tett az Ószövetségben?

Megvilágosította a prófétákat.

4. Mi a szerepe?

Általa növekszünk bölcsességben és kedvességben Isten és emberek előtt.

9. A bérmlázás (konfirmáció) szertartása

A Szentlélek fogadására fel kell készülnünk. Alapos hitismeret, elmélyülő keresztyén élet, szentgyónás, szentáldozás által. Választunk egy védőszentet, akinek életét alaposabban meg kell ismernünk. A bérmaszülo példaadó és gyakorló hívő lehet. A bérmlázásban legfőbb a Szentlélek felé való kitarulkozás! (Nem a bérma-ajándék a bérmláz középpontja!)

A bérmláz kiszolgáltatása szentmise keretében történik (római katolikus keresztyén vallásunk „szíve” a szentmise). Miután a plébános bemutat bennünket a püspöknek, megismételjük a keresztségi fogadalmat. Első kérdésre a feleletünk: „ellene mondunk”,

majd négyszer „hiszünk”. Ezután a püspök (vagy meghatalmazottja, aki áldozópap is lehet) kiterjesztett kézzel imádkozik, majd megkeni a bérmálkozó homlokát. A krizma balzsam és faolaj keveréke, a püspök szenteli meg Nagycsütörtökön.

Jó, ha néhány szót tudunk mondani bérmálási védőszentünkről. Ha a püspök kérdez, bátran felelünk.

A bérmálás (konfirmáció) szertartása

1. Mielőtt a püspök hozzád érkezik, a bérmaszülő jobb kezét a jobb válladra helyezi.
A püspök megkérdezi: Mi a neved?
Erre a kérdésre családi és keresztnévedet mondd.
2. Kit választasz bérmálási védőszentednek?
Megmondd.
3. Ezután néhány szót kérdez bérmálási védőszentedről.
Erre is válaszolsz.
4. Ezután homlokodat megkeni krizmával. A megkenéskor a püspök ezt mondja:
Vedd a Szentlélek ajándékának jelét.
Felelet: Ámen.
5. Ígéred, hogy jó keresztény leszel?
Felelet: Ígérem.
6. Majd így szól: Békesség veled!
Felelet: És a te lelkeddel.

Homíliák

1989. szeptember 6. – 18.30

Testvéreim! Én sem akarom az időtöket húzni, hiszen a közös áhítat folytatódik a szentmise után. Csupán egyetlen gondolat. Lázás ember szerepel az Evangéliumban. Ezen lehet segíteni emberi bölcsességgel, amennyiben az isteni bölcsességből ered. Na, de itt most nem erről van szó! Lázás ember – az emberek lázasak! Mostanában nálunk annyira megváltozott minden! Sokan beszélnek sok mindent, sok hazugság is van és hangzott el az ezelőtti években. Itt csak egyetlen megoldás létezik, illetve létezett *volna*: Jézus Krisztus elfogadása!

Sokan bedőltek a hazugságoknak, annyira lázasak lettek, hogy az eszméletüket is elvesztették. A saját maguk és a mások által ásott vermekbe beleszakadtak!

Nem tudom, hallottátok-e a rádióban – én egy kis részét hallottam csupán – hogy Keresztúry Dezső kultuszminiszter volt azokban az években, amikor mindezeket elkezdték véghezvinni! Az állást rákényszerítették, amikor azonban látta, hogy mivé züllik minden, lemondott.

(„1946. június 2-án Budapesten az Angolkisasszonyok Tanárképzőjének jubileumán részt vett egykori tanítványom, Keresztúry Dezső kultuszminiszter is. Melegen köszöntöttük, minthogy tudtuk róla, hogy milyen szívósan és bátran küzd a kommunista iskolapolitikai törekvések ellen. A ravasz pártmesterkedések közben mindig dicséretes magatartást tanúsított s inkább megvált a miniszteri tárcától, minthogy bábszerepet töltsön be a kommunisták szolgálatában.” Mindszenty J.: Emlékirataim, 127–128. old.)

Ugyanúgy volt Kodály is. Amikor Szekfű Gyulával és Cavallier Józseffel együtt (utóbbi kettő a kommunistákkal erősen kollaborált) meg kellett látogatnia Esztergomban Mindszenty József bíborost (ezt Mindszenty írja le Emlékirataiban; 225–226. old.), akkor ő (Kodály) egy ablakmélyedésbe húzódott be, kifejezván ezzel azt, hogy azért, amit a másik kettő mond, ő nem vállal kezességet.

(„Kodály hangtalanul azonnal a legtávolabbi ablakmélyedésbe vonult. Így akarta tudtomra adni, hogy neki nincs köze ehhez a szomorú színjátékhoz, és hogy csak a kommunisták fondorlata juttatta bele ebbe a szégyenletes statisztaszerepbe.”)

Voltak nekünk nagyjaink, példaképeink. Apor Vilmos püspök, aki a női tisztaság védelmében áldozta föl életét, azután Mindszenty József, az Egyház óriási, csodálatos fárosza, világító fáklyája! Az ő nagysága kezd most egyre jobban kidomborodni! A kereszténység Magyarországon *nekik* köszönheti létét! Most, ahogyan a bilincsek egy kicsit kezdenek jobban felnyíltni, látja meg az ember azt, hogy csak a Krisztus felé fordulás tud lázat csillapítani ennél a lázas emberiségnél!

Sajnos, sokan ennek ellenére még mindig nem az egyetlen helyes utat választják, Jézus Krisztust, Aki a lázat lecsillapítja. De vannak nekünk szentjeink, akik könyörögnek értünk. Kérjük közbenjárásukat, hogy ismerjük fel Krisztust és mutassuk meg azt, ahogyan *ma* kell Őt követni! Gondolkodjunk el ezen!

Mindszenty József, az Egyház világító fáklyája

Az alábbi, első idézet Mindszenty József Emlékirataiból való, „*Az egyéniség megtörése*” c. fejezetből. Ebből ismételtén képet kaphatunk **a kommunizmus belső lényegéből fakadó, bármilyen megjelenési formájában mindenkor megmutatkozó gyűlöletéről és kegyetlenségéről.** Ezen kínzások után hónapokkal később Mindszenty bíboros – óriási bátorságának bizonyítékeként – rabságának már kezdeti időszakában mindezeket fel akarta tární a fellebbviteli bíróság előtt. Erről szóló dokumentumok olvashatók az ezt követő részekben.

Az egyéniség megtörése

„Décsi alezredes megfenyeget, cinikusan mondja: ha úgy viselkedik, mint tegnap, jön a gumibot! Ezen az éjszakán talán kétszer is megveret. Megint csak a hajnal vet véget kínjaimnak. Egyik következő éjszaka a kihallgatók nem is kérdeznek. ***Egész éjjelre átengednek a kínzóknak.***”

Egy nagy üres teremben csak ketten vagyunk együtt. A szokatlan mély csendből következtetem, hogy talán senki sincs a közelben. Az őrnagy felszólít, hogy vetkőzzem. Én nem vetkőzöm, mire ő a félhomályban levetkőztet. Elém áll és felteszi az első kérdést. Nem felelek. Újra rám rivall. Én megint hallgatom. Erre előveszi kihallgató szerszámaikat: egyik kezében van a gumibot, a másikban kinyitott, hosszú, éles kést tart. Parancsokat ad, nagyot kiált és mint lovardában a lovat, ügetésre fog. Hátamra és lágyékomra hullanak a gumibot-ütései. Hatalmában van egész testem; kerget, űz. Percig szünetet tart s így fenyeget: *> Szétverlek, felaprítalak reggelig. Hulládat darabokban a kutyáknak vetem és a csatornába dobom. Most mi vagyunk az urak! <*

A lábamat fájósan szúrják a szálkák. Kimerülten lihegek a futástól; de futok, mert így kevesebb botot kapok. Gyenge vagyok, kimerült, minden idegszálam és egész testem kínban van. Lehet úgy éjfél után 2–3 óra, amikor belátja, hogy az ütlegetés és a futás, bár elcsigáz és gyötör, nem hozza meg az eredményt az ő számára. De tanúja volt két héttel előbb a primási palotában, ahogy fájdalmasan és könnyekkel a szemében édesanyám búcsúzott tőlem, amikor elhurcoltak. Nyilván erre emlékezve mondja: *> Ha meg nem vallod (kínzás közben máskor is élvezettel letegez), hajnalra ideszállítatom az anyádat. Meztelenül állítalak eléje. Anyádat itt üti meg a guta, de meg is érdemli, mivel téged hozott a világra! Te leszel a gyilkosa! <* Aztán tovább ütleget, miközben nyargalnom kell. Én azonban hallgatom.

Emlékszem, rettegés fogott el a gondolatra, hogy ide hozatja szegény édesanyámat. A félelemérzések befolyása alatt kezdem elhinni, hogy ezt megteszi. Csak arra a gondolatra nyugodtam meg végül, hogy édesanyámat Mindszentről, – 200 km távolságból – lehetetlen lesz idehozatnia hajnalig. ***A vallató tovább kérdez és ver.*** A szívem, a lábam már nem bírja. Idegrendszerem szinte vitustáncba kezd. Senki sem ismerne rám, aki csak egy hónappal is előbb látott. Sokat elbírnak, de mégis véges az erőnk. *Ez a nyargalás és a gumibotozás hajnalig tart.*

Ebben az idegállapotomban gondolok arra később a nap folyamán, hogy a következő éjjel vetek valami csontot nekik. Időt akarok nyerni. Vontatva, adagolva adom elő a dolgot. (A megnevezetteknek volt valami közük az üggyhez.) Kínzóm megőrül a neveknek. Én pedig megkönnyebbülten reméltem, hogy talán egy hét is eltelik, amíg rájön, hogy a megnevezettek régen sírban nyugosznak vagy a vasfüggönyön túljutottak. A „felültetésre” azonban korábban rájött. ***Ezért a következő éjszakán is úgy ütleget és kínzott, mint az előzőn tette.*** Az itt elmondott éjszakai futtatást később a fegyházban állítottam össze emlékezet-foszlányokból, amidőn ott ráléptem este egy szálkára és lábamban meg

emlékezetemben működni kezdtek a > korábbi szálkák <.” (Mindszenty J.: Emlékirataim, 267–269. o.)

„Éjjel két-három óra lehet, amikor azt hallom, mintha valakinek a teste lehullott volna az akasztófáról. Imádkozom a kivégzettek lelki üdvéért, azután eléjszakázom azzal a gondolattal: mikor kerül a rablógyilkosok után hasonló sorsra a Római Szent Egyház bíborosa? **Szemben állok én is a kivégzéssel, a halállal.**” (Emlékirataim, 289. o.)

„**Azt pedig, hogy teljesen egyértelmű vallomást tegyek és a rendszert dicsérve hálálkodjam vezetőinek, mint ez az oroszországi kirakatperekben annyiszor megtörtént, még 39 nap alatt sem tudták elérni.**” (Emlékirataim, 255. o.)

„Emlékezetem szerint július első napjaiban történt, még a másodfokú ítélet előtt, hogy írásban visszavontam az Andrássy úton erőszakkal kikényszerített „beismerő” vallomásomat. Az volt a szándékom, hogy most már nyilvánosan felfedem a rendőrség bánásmódját és az alkalmazott akaratbénító eljárásról is lerántom a leplet. Nagy hallgatás volt a válasz, az egész vonalon nem mozdult semmi. Még a fellebbviteli bíróság (NOT) tárgyalásaira sem idéztek meg vagy vezettek elő. Egyszerűen nem hallgattak meg s arról sincs tudomásom, hogy képviselte-e ügyvéd ott az ügyemet. A fellebbviteli bíróságnál – ez volt az általános gyakorlat – nem jelenhettek meg az elítéltek. Ez a kirakatperek előkészítésével kapcsolatos kínzások után érthető volt, hiszen a vádlottat újra elő kellett volna készíteni, speciális módszerekkel. *Előkészítés nélkül pedig az elítélt csúffá tehetett volna a bírósági színjáték szereplőit.* Senki sem védte tehát ügyemet az 1949. július 6-án megtartott másodfokú bírósági tárgyaláson. A másodfokú és jogerős ítéletet augusztus 14-én kaptam meg. **Így fél évnél tovább hagytak bizonytalanságban afelől, hogy vajon megmarad-e és jogerőre emelkedik-e az életfogytiglan tartó fegyházbüntetés, vagy az ügyész fellebbezésére azt átváltoztatják halálos ítéletre.**” (Emlékirataim, 329. o.)

> Az 1949. június 28-i végzéssel tüzték ki a NOT (Népbíróságok Országos Tanácsa) tárgyalást. Mindszenty csak 1949. július 5-én délben tudta meg, hogy másnap, 6-án lesz a NOT tárgyalás. Post festam július 7-én levelet írt a NOT-nak: **„December 26-án őrizetbe vételemkor az volt az elhatározásom, hogy jogommal élve vallomást nem teszek. Ettől az elhatározástól eltértem. Nem alanyi, hanem külső okokból. Most bejelentem, hogy vallomásaimat és megnyilatkozásaimat, amelyeket december 26-a óta tölem származtatnak, meg nem történnék tekintem. Arra a kérdésre, miért ilyen későn teszem ezt, azt válaszolom, hogy már a Népbíróság tárgyalása előtt megtettem ezt a lépést, de nem hallgatták meg. Azóta – 5 hónap alatt – többször kértem védőm beengedését, hogy rajta keresztül jelentsem, de egyszer sem kaptam meg. Csak július 5-én délben tudtam meg, hogy 6-án lesz a NOT tárgyalás. Ha nem késő és a NOT kívánja, jegyzőkönyvezésre bővebbet mondhatok. Kiváló tisztelettel: Mindszenty József.”** < (BM Arc. V-700/33. dossz. 244. o.) [Fenti idézet Gergely Jenő – Izsák Lajos marxista történészek által írt „A Mindszenty per” c. könyvéből valók (488. o.); Reform Rt. 1989.]

A nyilatkozat, amelyet a bíboros letartóztatása előtt írt és amely halomra dönti a kirakatper aljas vádjait, a következő: **„Nem vettem részt semmiféle összeesküvésben. Nem mondok le érseki tisztemről. Nincs vallanivalóm, és semmit nem írok alá. Ha mégis megtenném, az csak az emberi test gyengeségének következménye s azt eleve semmisnek nyilvánítom.”**

1987. június 6. – 18.30 – Pünkösddvasárnap

A Szentatya nagy ünnepélyességgel megnyitotta az idei Mária-évet. Miért nem tette ezt január 1-én? Véletlenül van talán ez? Nem hiszem, véletlenek egyáltalán nincsenek. Azért most tette, mert *Mária és a Szentlélek kapcsolata igen szoros*. Máriát az Egyház édesanyjává tette a pápa. Szoros a kapcsolatuk, több ponton is.

1/ Jézus első csodájakor: Jézus Mária, az édesanya kérésére teszi első csodáját. De ott is a Szentlélek működik közre – a probléma-megláttató a Szentlélek. Ma is a világ problémáit a Szentlélek által látja meg Mária. Az édesanya veszi kezébe a világ sorsát.

2/ A kereszt alatt Mária sírt ugyan, de nem roskadt össze, mert ezt a Szentlélek nem engedte. Sírt, hiszen az édesanyja volt Jézusnak.

3/ Pünkösdkor a láng leszállt Máriára is, de amint a Szentlélek a lelkükbe szállt (az apostolokéba és Máriáéba), eltűnt a láng. A Szentlélek nem láng volt, hiszen Ő lélek. A láng jelezte a tüzes, lángoló lelkű apostolokat – ezzé lettek. Mária már az angyali üdvözlétnél megkapta a Szentlelket, hiszen „kegyelemmel teljes”. Az áteredő bűntől is mentes (szeplőtelen fogantatás) és a személyes bűnöktől is, hiszen megjövendőlték: ő az asszony, aki széttiporja a sátán fejét.

4/ A Szentlélek a teremtéskor is ott volt; Isten lelke lebegett a vizek felett. Ez azt jelenti, hogy mindent a Szentlélek irányított.

Azt, hogy a világ mikortól van és mennyi idő alatt alakult ilyenné, azt sem a tudósok, sem a hívők nem tudják, de ez nem is lényeges. Olyan szép a teremtett világ; na de nem az emberek által elfuserált világ. Például egy szép patak – de ezt is próbálja az ember tönkretenni, sikerül-e neki.

Medjugorjében lefényképezték a keresztet és *Mária a kis Jézussal* kép volt rajta! Mária visszaküldte a magyar zászlót és azt üzenete: kettős keresztet kell ráhímezni! Mondjak még valamit? Nem mondok, hanem mondjuk együtt a Hiszekegyet!

Teljes búcsú – az Egyház Krisztustól kapott oldó-kötő hatalmával teszi ezt. *Ha az Egyház a nagyobb, a bűnbocsánatot nagylelkűen osztogatja, akkor az elengedést még inkább*. Krisztus rábízta magát az Egyházra. Az Egyház ilyenkor a közös lelki kincstárából merít (ezek nem az aranykelyhek).

Mi nem vagyunk propagandisták a bér málkózásra, de: nem az a szégyen, ha felnőttként bér málkozik valaki, hanem az a szégyen, ha egyáltalán nem bér málkozik! Mindig ajánljuk fel magunkat a Szentléleknek (a keresztvetésben is ezt tesszük – „az Atya, a Fiú és a *Szentlélek nevében*”).

„Akiknek alkalmuk kínálkozik bér málkozni és nem teszik, ezáltal alighanem halálos bűnbe esnek. Súlyosan vét, aki vakmerően megfosztja magát azokról a krisztusi harc számára alig nélkülözhető nagy kegyelmektől, melyeket *csak* a bér málás ad meg. A bér málás burkolt isteni parancs erejével és mint viszonylag nélkülözhetetlen eszköz kötelez. **Az isteni parancs burkoltan adva van a szentség rendelkezésében: Isten semmit sem tesz hiába; ha a természetfölötti rendben nem volna szükség bér málásra, az Üdvözítő nem rendelte volna (ez egyébként mindegyik szentségre áll).** A keresztény élethez és a krisztusi harchoz szükséges kegyelmeket szentségileg, tehát intézményesen a bér málás biztosítja.”

(Schütz Antal: Dogmatika II/301. o.)

- Szentlélekisten! Bölcsességet adsz lelkünkbe. Mi sokszor emberek bölcselkedését követtük.
- Szentlélekisten! Te világosítod értelmünket. Mi sok értelmetlenséget cselekedtünk.
- Szentlélekisten! Te adod a lelki erőt. Mi nem tartottunk ki a jóban.

Téged Isten dicsérünk

- Istenünk! Tőled kapunk minden jót.
- Istenünk! Köszönjük, hogy szeretsz minket.
- Atyánk! Köszönjük, hogy elküldted Szent Fiadat.
- Atyánk! Köszönjük, hogy a mennyországba hívtál.
- Jézus! Köszönjük, hogy szenvedtél értünk.
- Jézus! Köszönjük, hogy velünk maradtál.
- Jézus! Köszönjük, hogy táplálsz lelkünket.
- Jézus! Köszönjük, hogy a Szűzanyát nekünk is adtad.
- Szűzanyánk! Köszönjük, hogy édesanyánk vagy.
- Szűz Mária! Köszönjük, hogy eljössz hozzánk.

Jóságos Istenünk! Lelkünk hálával van tele. A Szentlélekisten eljövételének és a Mária-év megnyitásának napján adunk hálát az elmúlt tanév minden lelki ajándékáért. Köszönjük, hogy hűségesen kitartottunk. Bocsáss meg azoknak, akik nem tartottak ki. Add, hogy megőrizzük mindazt, amit ebben a templomi családban adtál nekünk!

Hálát adunk az Atyának, akit a hitoktatásban egyre jobban megismertünk. Hálát a Fiúnak, akiben mint szőlőtőben megerősödtünk. Hálát a Szentléleknek, aki hitünk igazságaiban elmélyített. Add Istenünk, hogy a vakáció sok kísértésében hitünkben meg ne inogjunk!

Köszönjük Jézus a hittanórákat és a vasárnapi szentmiséket. A sok tanítást, az elsőáldozókat, a sok szép éneket és imát. Az idősebb testvérek jó példáját, szüleink és nagyszüleink áldozatos szeretetét. Hálánk jele a jóban való kitartás lesz. Adj Urunk ilyen vakációt!

Köszönjük égi édesanyánkat, a Szűzanyát. Most még nagyobb szeretettel vesszük körül, hiszen Mária-évet kezdünk! Védjen meg a Szűzanya bennünket minden nyári veszedelemben. Maradjunk testvérei szent Fiának. Ne legyen köztünk áruló egy se!

Térjünk vissza majd ősszel úgy, hogy Szűzanyánk újra egyetlen családba öleljen mindnyájunkat. Ez lesz igazán szép!

Tudjuk, jó Atyánk, hogy nem lesz ez könnyű! A sátán óriási erővel támadja Egyházunkat és a hűséges gyermekeket. De Te, Atyánk, erősebb vagy a sátánnál. A győzelem a Tied! Engedd, hogy a Te és a Szűzanya oltalma alatt éljünk. Így biztos, hogy egyetlen testvérünk se szakad el családuktól. Ilyen vakációt kérünk mindnyájan!

1987. június 14. – 18.30 – Szentháromság ünnepe

Kidobtak az iskolából, én már nem könyörgöm vissza magamat. Az istenhívő diákok odasomfordáltak hozzám, hogy szembe akarnak szállni az istentelen pedagógusokkal, akiknek az Isten-ellenes érvek gyakran nagyon is primitív érvek. Például, „ha volna Isten, nem engedné a háborút.” Talán Isten gyárt rakétákat, atombombákat, meg egész fegyverarzenált? Minden, ami szeretetlenség – mert minden háború és békétlenség az – nem az Isten akarata, mert Isten a szeretet.

Az ember szabadon dönt; **ha valaki egyszer elhatározza, hogy nem akar hinni, abból úgysem lehet hívővé tenni.** Az akaratot nem lehet megtörni, azt az Isten sem akarja. Az Isten nem magányos ítélkező hatalmasság, hanem szeretetközösség! Egy az Isten, de három személy.

A Római birodalomban körülbelül 1900 évvel ezelőtt felfigyeltek egy csoportra, akik egészen másképpen viselkedtek, mint a többiek. Elterjedt róluk: „nézzétek, mennyire szeretik egymást!” *A Szentháromság a titkok titka* (misterium misteriorum). Ehhez mindenkinek, még a legnagyobb tudósnak is kis esze van, hogy megértse.

Főpapi ima, János Evangéliumának 17. fejezete. Az Atya Jézusnak másképpen atyja, mint nekünk – mi Atyánk. Jézusnak nem volt földi atyja, földi *gondviselője* Szent József volt. „Emitte Spiritum tuum et creabuntur – áraszd ki Lelkedet és minden újjáéled.” „Fülöp, aki engem lát, látja az Atyát is.” Jézus búcsúzik (a főpapi imában). Ha mindenki befogadná életébe Jézus szeretetét, mennyivel közelebb kerülnének egymáshoz az emberek! Voltak egyes szekták, akik valamiféleképpen megvalósították a szeretetet, de nagyon sok volt bennük a pogány elem, sok volt a butaság. Jézus egy teljesen más istenképet mutatott be, teljesen különbözött, mint ami addig volt (addig egy haragvó, szigorú ítélőbírónak mutatták be csupán az Istent).

A Világegyetem működésében nincs „katasztrófa” – az emberi életben – a repülőgépen, bármiben – akadhat meghibásodás. Amit Isten alkotott, abban nincs hiba (l. még IV/1987. augusztus 24.). A KRESZ emberi alkotás, jó, de mégis nap mint nap hallani arról, hogy mennyi katasztrófa történik. Nem hibamentes az ember!

Jézus Atya-képe tehát más. Isten csak tökéleteset tud alkotni. A világot is Ő alkotta. De nem azt a részét, amelyiket az emberek már elfuseráltak. A világ számos részén – nálunk is, de máshol is így van – csökken a vallásos emberek száma.

A keresztség hitvallás. *Minden nap* kell kérni a Szentlélektől a bölcsesség, az értelem és a lelki erősség ajándékát. Isten csak tökéleteset tud alkotni, mert Ő a teljes tökéletesség és a szeretet (ho caritas – [katehzohén] fogalom). A Szentlélek kihagyása az életünkből óriási felelőtlenség!

- Mennyei Atyánk! Minden létező Tőled ered. Mi mégse merjük védeni az igazságot társaink előtt.

- Jézus Krisztus! Te vagy a szőlőtő, mi a szőlővesszők. Mégis, milyen terméketlen a keresztény életünk!
- Szentlélekisten! Általad kapjuk a Szentháromság életét. Mi meg Tőled függetlenül akarunk élőködni.

Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek

- Istenünk, Jézus által kinyilatkoztattad belső világodat.
- Istenünk, Jézus önmagát az Atya fiának nevezte.
- Istenünk, Jézus sokat beszélt mennyei Atyjáról.
- Istenünk, Jézus a Szentlélek létezését is közölte velünk.
- Istenünk, Jézus szigorúan egyetlen Isten létezéséről adott tanítást.
- Istenünk, Jézustól tudjuk, hogy az Isten Szentháromság.
- Istenünk, a Szentháromság egész keresztény életünk forrása.

Jóságos Istenünk, Atya, Fiú, Szentlélek! Köszönjük, hogy közölted velünk szentháromságos szeretetközösségedet. Egyetlen Istenünk vagy, de három Személy szent közösségében. Add, hogy hitünkkel elfogadjuk e szentséges titkot és ragaszkodjunk hozzá akkor is, ha az eszünk képességét felülmúlja.

Köszönjük, Istenünk, hogy Atyánk vagy! Gyermekeid lehetünk, hiszen ezt Jézus közölte velünk! Legyünk hűséges gyermekeid! Éljük a vakációban bárhol, érezzük át, hogy ott vagy Te is, és szereteted sugara aranyozza be életünket. Olyan jó ez nekünk!

Köszönjük, Fiúisten, hogy emberré lettél, hogy Istenember vagy. Megérted életünk küzdelmeit, örömeit, szomorúságait. Mellettünk vagy és figyelmünket az örökkévalóságra irányítod. Legyünk engedelmesek és mennyországba törekvők szüntelen.

Köszönjük, Szentlélek, hogy sok lelki ajándékkal elárasztod lelkünket. Általad látjuk meg az igazságot és leplezzük le a megtévesztő hazugságot. Ha Téged követünk, nem rontja meg lelkünket a világ hazugsága, akárhol is próbál becsapni bennünket!

Most hitünkkel fogadunk el, szentháromságos Istenünk. Egykor színről-színre szeretnénk látni mindörökké! Adj bátorságot a jóban való kitartásra. Ne féljünk senkitől, hiszen, ha Veled vagyunk, a sátán mesterkedése se szakíthat el Tőled!

1990. június 17. – 9.00 – Úrnapja

Szeretném elmondani azt, hogy amikor két és fél évet töltöttünk Márianosztrán a börtönben – hogy ott milyen nagyon megtanultuk értékelni az Eucharisziát. *Jézus ki volt tiltva a börtönből.* Amikor valaki kalácsot, bejglit kapott a csomagban, a smasszerok azt mind megtörték; de hosszában, hogy minél nagyobb eséllyel akadjanak rá mazsolára. Ha pedig egyet találtak, azt mondták: ha egy van benne, akkor több is van benne! Azt pedig tudták, hogy abból a papok valahogy bort csinálnak. *Tehát Jézus ki volt tiltva a börtönből.*

Éppen ezért a papoknál különösen kutattak. Ha elrejtett kenyeret találtak, tudták, hogy ezzel a papok valamit csináltak. *Ezért viszont egy hétig tartó sötétzárkát adtak büntetésből.* Tudták, hogy Jézust viszik oda is – márpedig ettől a Jézustól (az örök) a börtönben *nagyon* féltek! Miért? **Mert bennük a gonosz lakozott!** Nem mindenki volt olyan komisz (a Fő utcai katonai börtönben például volt egy smasszer, aki megengedte a cigarettázást is), de a többség komisz emberekből állott! *Az Eucharisztia keresésével a börtönörök – az általában jellemző gonoszáguk ellenére – mégiscsak megvallották az abban való hitüket! Mert egy darab kenyeret minek kellene úgy keresni?!*

A következő betoldás Lénárd Ödön piarista atya visszaemlékezéséből való

Velünk a Krisztus c. rész (Márianosztra)

(Vigília 1991/589–590. o.)

> Az a kép pedig a katakombák világába, vagy az aranylegenda korába illik, mikor a pap még a hajnali ébresztő előtt felsejkenve, ágyában fekve végzi el a miséjét, úgy, hogy az egy-két csepp bort végig a bal tenyerébe öntve tartja, s így a tenyere lesz a kehely.

Nekem is csomagban jött be a kész Oltáriszentség. Ebből a legcsúnyább lebukás úgy állt elő, hogy egyikünk az átlagosnál is jobban őrzött fegyelmi zárkán kapott kész Oltáriszentséget, amit azonban nem vett egészen magához, hanem az épp közelgő ünnepekre eltett belőle egy darabkát. Nyilván kilesték ezt a „cirklin”, az ellenőrző nyíláson, rátörték, megtalálták és elvitték. *Ez az egész ügy különben börtönéletünk egyik legnyilvánvalóbb sátáni foltja. Mi értelme van annak, hogy valakitől elvegyenek egy pár grammnyi morzsát? Mit lenne képes azzal csinálni a világnak akár a legfurfangosabb összeesküvője is?* Azután, ha valami használható tiltott tárgyat vettek el, mint például egy bicskát, azt leadták a parancsnokságon, a kiállított fegyelmi lap mellékletként. Ha elvettek valamelyik göthös rab által zsebkendőnek használt számfeletti rongyot, azt kidobták a folyosóra, és a „hipis” végén kisöpörték a szemétkébe. **De ezzel a morzsával az illetékes „nevelőtiszt” nem restelt elgyalogolni a börtönben hizlalt disznók óljához, azok vályújába dobni, s utána visszamenni az illető rabhoz, hogy elmesélje neki ezt a magasröptű és emberséges hőstettet. Ilyesmit értettek ezek „nevelésen”!** <

Ott éreztük meg és tudták azok is, hogy mit jelent egy börtönlakó papnak az átváltoztatott kenyér. A börtöntől 50 méterre volt a templom. Jézus a közelben volt – 50 méterre templom van – amikor pedig megszólalt a harang, tudtuk: szentmisét kezd a nosztrai plébános. És akkor mi is mindnyájan lélekben bekapcsolódtunk az áldozatba. **Ott aztán a papok igazán megtanulják, mit jelent egyetlen szentmise!** Mi sajnos sokszor olyan könnyelműen vesszük a szentmisét. Akinél pedig Eucharisziát találtak, azt rögtön egy hét sötétzárkára ítélték (az Andrássy út 60-ban berendezett *Terror Háza Múzeumban* [www.terrorhaza.hu] ezek a börtönkörülmények mind megtekinthetők – betoldás 2002-ben). Addig az nem tudta magához venni Jézust, aki ott volt, de várta az onnan való szabadulást, hogy mielőbb találkozhasson Jézussal. De tudta: a többi papnál ott van az

Eucharisztia, az épületben jelen van Jézus. Amikor pedig onnan kiszabadult, akkor tovább folytatta a szentáldozást. Ebédnél pedig a csajkákkal csörögtünk és az örök sem mindig voltak ott, így valaki mindig el tudta mondani fel-alá járkálva a szentmise lényeges részeit: a felajánlást, az átváltoztatást. Utána pedig titokban mindenki magához vette az Úr Jézust.

Ha ott a börtönben nagy öröm és vigasztaló volt Jézus jelenléte (másképpen ki se lehetett volna bírni), akkor itt, az életben ugyancsak örömmel és vigasztalónak kell lennie!

Gondoljunk azokra, akik nem tudják magukhoz venni Jézust – akik betegek, kórházban vannak, börtönökben vannak, vagy ahol nincs pap, aki kioassa. Feleljünk erre a krisztusi nagy szeretetre: legyen feleletünk a mostani úrnapi körmenet!

Mi részesülünk a földön élő, élő-vértanúk érdemeiből is!

- Jézus! Felajánlod segítséged. Mi nem fogadjuk a felénk nyújtott kezet.

1990. június 17. – 10.30

Aki nem vett részt ezen a körmeneten – *mert nem akart* (öregék, betegek természetesen kivételek) – annak – nem merem kívánni, de: **ha átélne két és fél év márianosztrai börtönt, akkor megtudná, mit jelent az Eucharisztia!**

Aki olvasta Mindszenty József Emlékiratait – ha figyelmesen olvasta, mert az *nem* olvasmányos könyv – emlékezhet rá, hogy mit ír a bíboros; ami neki a börtönben legjobban hiányzott – teljesen meg tudom érteni őt – a szentmise volt. Amikor pedig először engedték, hogy misézzem, csak bort adtak neki, kenyeret nem, akkor ilyen kenyeret változtatott át, amit eszünk is. Természetesen ezzel is érvényes, **mert az Isten szeretete nagyobb, mint az emberi gonoszság!** (A görög keletiek kovászos kenyérrel miséznek, érvényesen).

És amikor mi, a márianosztrai börtönben papok raboskodtunk – 42–43-an voltunk, de mindenképp 40 felett – ott is volt szentmise. A kalácsot hosszában megtörték és keresték benne a mazsolát. És ha volt benne, ha akár egyet is találtak benne, akkor egy darabot se kapott belőle a rab. Így a húgom cukros csomagot bontott fel, abba tette az apró szentostyát és mazsolát, visszacsomagolta, majd visszavarrta a zacskó száját. Így nem vették észre a behozott anyagokat. Amikor pedig „hipis” (kutatás) volt, akinél találtak belőle, az egy hét sötétzárkát kapott büntetésül. Ebédnél pedig – emlékszem, a jó Pálos Antal jezsuita atya (akinek visszaemlékezéseiből a Függelékben olvashatunk – betoldás 2002-ben), aki Piliscsabán plébános – misézett! Ez éltetett minket!

Ha ott, a börtönben ekkora áldozat árán ragaszkodtunk az Úr Jézushoz, akkor itt kint, ebben az életben miért nem lehet? Miért nem lehet ezt a ragaszkodást például egy szép körmenettel megvallani?!

Amikor az országban már politikai harcok zajlanak, sajnos, a püspökök még mindig hallgatnak. Legyen ez a körmenet plébániánk *lelki minőségének* külső-belső megvallása!

1990. június 24. – 9.00 – Évközi 12. vasárnap

Ma zöldben misézünk (de nem kint a zöldben). Jézust bűnben nem lehet fogadni. Ezért kell a bűnbánat. A három fatimai gyermek üzenete ugyan az, mint Keresztelő Szent Jánosé!

- Keresztelő János Jézusnak helyes utat készített. Mi sokszor nem a helyes utat járjuk.

- Keresztelő János kemény ember volt. Mi sokszor nem így viselkedünk.

1990. június 24. – 10.30

„Hiába fáradtam” – ez csak *látszólag* igaz Keresztelő Szent János életére. *De aki lelkiismerete szerinti tettet visz végbe, annak áldozata sohasem hiába való* (l. még II/ Mindszenty József 1956-ról nyilatkozik). Sokszor a fáradozás fejvesztéssel jár, és az emberek többsége előtt ez nem szimpatikus.

A sátán kaszájával az utóbbi 40 évben óriási vágásokat végzett. A magyar püspökök akkor is és most is óriásit hibáztak, elügyetlenkedtek a lehetőséget. Egy iskolaigazgató egyenesen megmondta: én meg sem említem a hitoktatást az iskolában! *Az igazgatók sokhelyütt kommunisták és az iskola ateista szellemű. Egy kommunista pedagógus pedig nem fog a hittan mellett agitálni!* Én azért mindenhol adtam jelentkezési lapot, bár sok helyütt nem lesz nagy sikere.

Tulajdonképpen a kérdésfeltevés a rossz – **azt kellene kérdezni, hogy ki nem akar hittanra járni.** Mert akkor a szülők elgondolkodnának: rosszat talán mégse tanul (a gyerek a hittanórán). **Ha a fiatalokat nem tanítják erre és nem hallanak az üdvösségről – tisztességes generáció sohasem fog felnővekedni!** Ha valaki utat mutat Valaki (az Isten) felé, annak előbb töltekeznie kell Azzal (Istennel), Aki felé az utat mutatja.

1990. június 29. – 18.30 – Péter és Pál apostol

Péter és Pál (Péter +64, Pál +67) meggyökerezettette a kereszténységet, a mi feladatunk pedig az Egyház fájának kivirágoztatása. Rámondhatjuk-e a maira, hogy örömmünnepe? Rá! A mi ünnepeink nem emlékezések, hanem tanulságos együttlétek. Nem valamiről emlékezünk, hanem valakiket ünnepelek. Pál nem volt hallgatója Krisztusnak, ő lelkében kapta a hivatást.

Az Egyháznak végre *ki kell mondani, hogy tisztességes élet keresztény hit nélkül nem létezik!* Az ember alaptermészete szerint is lehet jó, természetesen; de amit a múltkor hallottam a parlamentben – „hogya én nem kezdtem volna el, te nem lennél itt” – ez teljesen nevetséges!

Szublimálni akarják Krisztus istenségét – rengeteget hazudtak és ma is annyi tanítás a világban Krisztusról: hazug! Se a felnőttek, se a politikusok, hogy Krisztust egyhamar befogadják, azt várni sem lehet! És mivel a felnőttek nem fogadják be, a gyerekek se fogadják be – de az üdvösség ismerete nélkül tisztességes társadalom nem létezik! **A hittantanulás nem ideológiai nevelés!** Akinek ez nem elég, az keressen meg és annak éjszaka még egyszer elmondom! Hiszek az egy Istenben!

1990. június 30. – 18.30 – Római egyház első vértanúi

Az iskolába mindenki viszi a „maga Krisztusát”. Beszélnek Krisztusról, de teljesen más szempontokból. Pénteken sátáni kerekasztal volt a Napzártában. Pont a Fideszes hóbörgött – de ha megkérdezték volna tőle, hogy mi a hit, arra felelni nem tudott volna. A hitoktatás ellen tiltakoztak, de nem csak az iskolai ellen, hanem maga a hittan ellen. Az a tanár, az az asztalt verő sátán, aki ordítózott, SzDSz-es volt. Beke Kata és a pap kivételével a sátán hangja volt ez a Napzárt. Azzal „érvelnek”, hogy maga a hitoktatás

megoszt! Ebben, hogy ezzel tudnak érvelni, sajnos mi is igencsak hibásak vagyunk. A kereszténység szakadása a világ legnagyobb botránya. *A hittan nem ideológia!* Sajnos, a pap se sokat tudott mondani, a II. Vatikáni Zsinatra hivatkozott.

Itt a teendő a következő lett volna: a püspöki karnak meg kellett volna kérdezni a lelkipásztorokat. Én azt mondtam volna: egyelőre a hittant ne vigyük be az iskolába. Állítólag ezt a megegyezést is (a hittan bevitelét az iskolába) rákényszerítették a püspöki karra – most is, korábban is (a kommunizmus alatt) engedtek. **Egy Mindszenty József kellene, hej, de kellene!** Volt ott Fideszes, volt ott SzDSz-es – aki a Fideszre szavazott: most igya a levét! Aki az SzDSz-re szavazott: most igya a levét! (Akkor alternatíva volt még a Kereszténydemokrata Néppárt és az MDF, ma a Fidesz a polgári oldal többségét képviseli – betoldás 2002-ben).

Háború előtt nem volt közel se ennyi szekta, másrészt pedig a szekták fogdosták az utcáról az embereket, meg a házaikban hirdették a magukét. *Ezek egyébként roppant buták, semmit se értenek a hittanhoz!* Ezen a fórumon azt kellett volna mondani: **nézzék meg, hogy hittan nélkül hova jutott az ország! Mi lett a 40 éves ateista nevelés eredménye?! Az iskola is azért lett ezzé, mert az ateista nevelés tette ezzé! Ezért nincs tekintélye a pedagógusoknak sem – nulla a tekintélyük!**

A jövő évi hitoktatás ügyében folyik a kultúrharc! Így biztos eligazítást nem tudunk adni. Aki látta a péntek esti Napzárta műsort, megtapasztalhatta, hogy a vallásos nevelés ellen sátáni harc folyik, megtévesztő mellébeszéléssel!

Akik eddig jártak hittanra, a lehetőséget ezután is megtalálják majd. Bismark idején is folyt a kultúrharc Németországban!

1990. július 1. – 9.00 –Évközi 13. vasárnap

Sok gyerekeknek vallásosak a szülei és a gyerekek is hűségese. Az a baj, hogy ti jártok szentmisére, de nem vagytok (eléggé) vallásosak! *Add Uram, hogy a lelkiismeretből többet fogadjunk el!* Merjük ezt a felelősséget vállalni és mindenki számára hirdetni Krisztus igazságait. A keresőket, a szomjazókat a lélek friss vizével enyhítsük!

Figyeljétek meg: a szentmisében egyes számban alig szólunk, mindig többes számban; *mi* Atyánk; kérünk Téged, hallgass meg *minket*. Bár külön-külön vagyunk itt és személyesen kell részt vennünk. Ebben a melegben minél hidegebb valamilyen ital, annál jobban esik. A meleget ilyenkor nem szívesen isszuk. A léleknek is megvan a szomja és itala („ebből lesz számunkra a lélek itala”).

A keresztelek alkalmával a keresztelező pap megmondja a szülőknek, hogy milyen feladataik lesznek. És a szülők ráfelelik az igent. De sajnos, sok szülő *nem mondja komolyan!* Ráfelelik, amit kell, hogy vállaljuk, de csak azért, mert különben a gyereket nem kereszteli meg a pap.

Azután: **a kommunisták** állandóan azt hajtogatták, hogy a vallás magánügy. De éppen ők harcoltak a leginkább a vallásos emberek ellen! **Ha ők hajtogatták a leginkább, hogy magánügy, akkor miért üldözték a legjobban ők?!** Miért üldözték éppen ők a legnagyobb erővel? *Az nem volt magánügy, hogy amikor a Rákosi beszélt, akkor senki nem merte abbahagyni a tapsot, mert jobbra is, balra is álltak mellette és nem tudta, hogy emiatt ki súgná be őt, hogy ki a spicli!* **A kommunizmus, az nem magánügy, a vallás pedig az?!**

A vallás magánügy – ezt mondogatják a kommunisták szellemi örökösei: az SzDSz, a Fidesz (l. előző homília megjegyzése ehhez), a szabadkőművesek! Közügy a vallás (l.

Mindszenty József: Hirdettem az Igét, 133. o., Pécs, 1946. október 20.)! Egyre több a blazírt, ha egy nemzet nem vallásos!

A péntek esti műsorban az a „pedagógusnő” sátáni fanatizmussal kelt ki az iskolai hitoktatás ellen. De azt nem gondolja végig, hogy a fiatalok a vallásos nevelés hiánya, elnyomása miatt lázadtak fel a tanítóik ellen, káromkodnak, ócsmánykodnak! A vallás magánügy – ezt kiabálták mind! Jót akar és tesz az Egyház, amikor Istent szerető embereket nevel, amikor Istent szerető embereket akar nevelni. Mert aki szereti Istent, szereti felebarátját is.

Beke Kata és Keszthelyi Ferenc (a pap) kivételével mindenki fantasztikusan mellébeszél, tudatlanul, hozzáértés nélkül kiabált, különösen az a pedagógusnő, aki verte az asztalt: *úgy nézett ki, mint a sátán!* A vallás igenis a legszentebb közügy, és amelyik nép elfogadja, *csak* az lesz igaz, becsületes, tisztességes! A *krisztusi* tanítás nem magánügy – például a szektáké lehet magánügy, de a krisztusi *nem!*

Jegyes-oktatások

1983. június-július

Nem akarok én itt ma nagy szavakat mondani, nem akarom túlságosan megformulázni a dolgokat. Egyszerűen akarom, ahogy maga az élet is egyszerűen adja. Megpróbáljuk a körülöttünk levő világot asszimilálni, mert lényegében az a fontos, hogy az ember úgy éljen a világban, hogy *kicsit a világból is vesz és a világnak is ad.*

A múltkor beszélgettünk sok mindenről és elég mélyen próbáltuk ezt az egész problémát nézni. Tulajdonképpen ez *probléma*; a házasságkötés és a családi élet az probléma, ami azért van, hogy oldja meg az ember! A probléma azért van, hogy az ember oldja meg. Tehát ne féljen tőle, ne meneküljön dolgok elől; szembe kell nézni mindennel és akkor az ember jobban látja azt, hogy ezek tulajdonképpen megoldható problémák.

A házasság rengeteg sok problémát dob fel menet közben. Kinél ilyet, kinél olyat, kisebbeket, nagyobbakat. De hát a probléma olyan, attól függ, hogy az ember hogyan közelíti meg. Hogyha *van élő hite* az embernek, akkor tud türelmes lenni, nem siet el a dolgokat, nem kapkodja el, nem megy *vadul* neki, s nem akar mindjárt mindent megoldani, mert akkor inkább több problémát csinál, mint ami van.

A személyiségnek a problémájáról is beszéltünk. Babits szép mondása szerint: „Magány marad a magány, bár két magány vegyül”, amit ő nagyon okosan és élettapasztalattal mondott, mert ő átment a magányosságon, annak nehéz buktatóin. *És rájött arra, hogy az élet tulajdonképpen akkor magányos, hogyha nincs élő hite valakinek.* Ha Istenbe vetett hite van, akkor megszűnik ez a magányosság. Persze ez nem jelenti azt, hogy akkor minden probléma-mentessé válik: *az Isten az embert nem emeli ki a nehézségekből* akkor sem, ha nagyon bízunk Benne, nagyon hiszünk Benne, ha szeretjük Őt, hanem néha előfordulhat, hogy a megpróbáltatásoknak, a szenvedéseknek a *jó nagy poklába* dobja az embert! Hát evickél az ember és próbálja magát valamiféleképpen a felszínen tartani. A szenteknek a példája mutatja, hogy a Jóisten nem mentette föl őket a szenvedés alól, sőt, az Egyháznak nincs is olyan szentje, akit valami testi, vagy lelki, vagy mind a két fajta megpróbáltatás-sorozat ne ért volna. Tudjuk azt, hogy XXIII. János pápa, aki valóban a szeretetnek az embere volt, borzalmas betegségben, a rákban szenvedett és végigszenvedte azt, amit végig kellett szenvednie. *Egy magasabb szempontot adott szenvedésének, felajánlotta az Anyaszentegyházért, tehát Krisztus ügyéért.*

A házasság is tulajdonképpen Krisztus ügye. De ami Krisztus ügye, az a mi ügyünk is. És a házasság különösképpen ügye az érdekelteknek, de Krisztussal, Krisztusnak a szemével

és Krisztusnak a szeretetével nézve ezt az ügyet nagyon szép üggyé lehet tenni. Olyan üggyé, amely az embert leköti, érdekli, szüntelen új, meg új szempontokat ad, új meglátásokat ad problémáknak a megközelítésére. Megadja a türelmet, hogy az ember ne hirtelenkedje el a dolgokat. Megadja aztán a megbocsátásnak az erényét, hogy tudjunk egymásnak megbocsátani és tudjuk egymásnak a terhét hordozni. Ahogy Szent Pál írja: „Egyitek hordozza a másiknak terhét, s így töltsétek be Krisztusnak a törvényét.” Krisztus törvénye pedig tulajdonképpen nem törvény, hanem egy *megbízatus*, mandatum – így is van a latinban – hogy új megbízatást adok nektek: szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Tehát ez egy megbízatus, hogy hajtsuk végre a programot: „ahogy én szerettelek benneteket”; ez egy életre szóló megbízatus. Tehát nem lehet azt mondani, hogy 5, 10, vagy 20 évre kötök házasságot, hanem egy *életre szólóan* kötök házasságot, tehát egy életre szóló megbízatást kapok arra, hogy hordozzam a másiknak a terhét és így betöltsém Krisztusnak a törvényét, a szeretetnek a törvényét.

Aztán Szent Pál a Korintusiaknak írt első levél 13. fejezetében gyönyörűen kifejti a szeretetnek a milyenségét és a mibenlétét. Mi mindenben nyilvánuljon meg a szeretet és milyen formában mutakozzék meg a szeretet? Szent Pálnak ezt a nagyon szép himnuszát szeretet-himnusznak is nevezzük, amelyben részletesen elmondja, hogy milyen az igazi szeretet: *mit valósít meg és mit zár ki!* Pozitív oldalát is, meg a negatív oldalát is, tehát *mit ne*, és *mit igen*. A szeretet az tulajdonképpen *igen*-mondás a házastársak részéről egymás felé. Az *igen*ben pedig benne van az, hogy *akarom*.

Természetesen itt sok mindenről nem lehet szó, nem tudunk mindenről beszélni, de hiszen ez nem is olyan oktatás, hogy mindent kibeszéljünk, mert rendszerint, ha az ember sokat markol, keveset fog. Azonban néhány *alapvető* dologról kell szólni.

Ha egyszer a *házasság szentség, amelyben egy férfiú és egy nő köt felbonthatatlan életszövetséget* – ez a régi megfogalmazás, mi annak idején még így tanultuk a Katekizmusban – és *Istentől kegyelmet kapnak, hogy a házastársi kötelességeiket hűségesen teljesítsék*. Tehát *szentség* – a szentség pedig micsoda? Isten szeretetének, kegyelmének a csatornája. Mint egy öntöző csatorna, amelyik a forrásból indul el – a szeretet Forrásából – azután a csatornán megy végig és árad szét annyi felé, ahány tagja van a családnak. Éppen azért, az Egyház tanítása szerint **a szentségi házasságban** – óriási a különbség egy szerződés és a házasság között – **a házastársak egymás számára Isten szeretetének, vagyis kegyelmének az eszközlői**. Tehát a férj a feleség felé közvetíti az Isten szeretetét, a feleség pedig a férj felé közvetíti az Isten szeretetét és mind a kettő közösen a gyermekek felé közvetíti az Istennek a szeretetét! Tulajdonképpen a szentség ezt jelenti.

Már múltkor is említettem, hogy a házasságot nem az Egyház, vagy a pap köti, hanem azt a vőlegény és a menyasszony köti meg. A pap az Egyház *áldását* adja rá, és biztosítja a feleket arról, hogy ők az Isten szeretetének a sugarába kerültek bele. És számíthatnak mindig az Isten szeretetére. Természetesen, ha magukban elevenen őrzik azt a bizonyos első szeretetet, amelyről Szent János apostol a Jelenések könyvében beszél, amikor az egyik egyháznak a szemére veti, hogy „az első szeretetedet elhagytad”. Tehát nem volt kitartó a szeretetben. A szeretetről pedig tudjuk azt, hogy Istenből forrásozik, mert hiszen Isten maga a szeretet forrása; ha pedig az Istenből forrásozik, akkor nem szűnhetik meg. Mert ha megszűnik, az azt jelenti, hogy megszűnt a kapcsolat, a lelki kapcsolat, a szeretetkapcsolat a Forrással. **Éppen azért, a házastársaknak arra kell törekedniük, hogy egymást serkentsék arra is, hogy egyre jobban szeressék az Istent!** Szeressék magának a szeretetnek a forrását, és *segítsék is egymást* abban, hogy egyre jobban kapcsolódjanak oda a forráshoz. Hogy egyre nagyobb „hörpintsenek” ebből a forrásból, amelyik tiszta és szennyeződés-mentes. Az Isten szeretete nincs semmiféle emberi

mesterkedéssel beszennyezve. Isten szeretete tiszta és önzetlen, s az Isten szeretete állandóan *áradó* szeretet, meg nem szűnik, mint ahogy a szeretetről is azt írja Szent Pál, hogy nem szűnik meg soha. A hit a halál után átmegy *látássá*, a remény átmegy birtoklásba – amiben most reménykedem, azt *birtokolni* fogom -, a szeretet azonban nem szűnik meg soha. Szent Pál valóban az igazi, egyetlen igazi szeretetről beszél, amelyik nem szűnik meg, mert az Isten szeretete nem szűnik meg. És mi, emberek, az Isten szeretetét vesszük át és ezt közvetítjük egymás számára.

Éppen azért a hívő – itt nagyon fontos kihangsúlyozni azt, hogy a komolyan, az életükkel és az életükben megtapasztalható, az átélt hittel hívő – ember az *képes* megoldani a problémákat, amelyek menet közben jelentkeznek, mert ahol szeretet van, ott meg lehet oldani a problémákat! Ott megoldhatatlan a probléma, ott válik tehetetlenné az ember, ahol megszűnik a szeretet. Szeretet pedig csak egyfajta van: az, amit az Isten ad nekünk. Tehát óriási a feladat és tulajdonképpen ez jelenti azt, hogy a házasság szentség. Tehát Isten szeretetének és speciális kegyelmeinek a csatornája. A speciális az azt jelenti, hogy a házastársak egy különleges, speciális hivatást választanak. Ugyanúgy, mint a pap, aki egy speciális hivatást vállal és ő a papszentelésben arra a feladatsorra kapja meg az Isten kegyelmét. A házastársak is egy speciális, nagy hivatáshoz – a családalapítás és ami vele együtt jár, a családos állapotra – kapják meg a *különleges* kegyelmeket, az Istennek különleges szeretetét. Ezt jelenti az, hogy a házasság szentség. És így, ha mindkettő megkapja, mondhatnám, hogy szinte automatikusan válnak egymás számára a szeretet forrásaivá. Ez az, amit megsejtett a múltkor idézett kis versikéjében Csokonai: „Nem úgy jöttem, ahogy mentem, nagy különbség volt közöttem, aki ma lép, azelőtt, s aki lettem, látván őt.” A Lillával való találkozás által Csokonai *jobbá* lett. Tehát a házastársaknak hivatása az, hogy egymás szeretetén keresztül egyre jobbak legyenek és egyre haladjanak előre a szeretet gyakorlásával, tehát *ne csappanjon meg bennük* az Isten szeretete! Ez az, amit az előbb idéztem az Apokalipszisből, hogy „az első szeretetedet elhagytad”. Tehát annak a szeretetnek, amellyel ti indultok, annak a szeretetnek egy maradandó, vagy inkább egy kiterébélyesedő, vagy kiteljesedő szeretetnek kell maradni és ez a házastársaknak a legalapvetőbb hivatása. A szeretetben egyre inkább növekedjenek és ez a szeretet *látóvá* teszi őket, és akkor szüntelenül meglátják a másokban azt, ami szép, és *helyesen* veszik észre azt is, ami a másokban hiba. A szeretet segít abban, hogy a hibákat javítsák ki és ne legyenek egymással szemben csalódottak és ne mondják soha azt magukban se, hogy „nem így gondoltam”. Ezek tulajdonképpen lélektani szempontok, de ezek a lélektani szempontok a házasság „ügyviteléhez” okvetlenül szükségesek, tehát ezeket nem lehet kihagyni.

Tehát, hogy mit ad a hit a házasságban? Mit ad az *élő* hit a házastársak számára? Nyugodtan merem mondani, hogy tulajdonképpen *mindent*. Az igaz hitből él – ahogy a Szentírás írja. Hányszor szokták mondani ostoba emberek, hogy a hitből nem lehet megélni! *Csak a hitből* lehet igazán, emberi módra élni! Mert a hit nélküli élet: vegetálás. Léteznek, vannak, de nem élnek! Az élet az tulajdonképpen Istentől ered és az Istentől eredő élet az szeretetteljes élet. Itt meglátjátok, hogy milyen csodálatosan szép hivatásokat lesz egy életen keresztül. Azért nekem mindig úgy tetszik az, amikor az ember lát már idősebb házastársakat utcán, kéz a kézben menve; vagy leülnek valahol egy padra és úgy el tudnak egymással beszélgetni, amikor talán már a gyermekek kirepültek a családi otthonból, megnőttek és ki-ki megy a maga útján és ők magukra maradtak.

Akkor sem maradnak a házastársak úgy, mint egy gyümölcsétől és levelétől megfosztott fa, hanem inkább megerősödnek, megszépülnek, kiterébélyesednek, mert a szeretet az kiterébélyesíti a léleknek a képességeit és egyre szebbé teszi. És az ilyen házastársak azok, akik olyan szépen el tudnak egymással beszélgetni. S nekik nem is hiányzik lényegében semmi, mert tudják azt, hogy a szeretetet, amit Istentől kaptak, továbbadták

gyerrekeiknek, és a gyermekek azt úgy, ahogy megvalósították, magukkal vitték: az már az ő feladatuk, a szülőknek pedig, akik ketten maradtak, öregen maradtak, az a szép hivatásuk, hogy tovább szeressék egymást. Növeljék egymásban a szeretetet a közös emlékeik visszaidézése által is, azután az újabb problémák felmerülésében is, amelyek az öregséggel és az öregedéssel járnak együtt. Ezekben is lássák meg a lehetőségét annak, hogyan tudnak egymás javára élni. És ez az igazi élet! Ők élnek, valóban élnek, a hit nélküli ember viszont csak vegetál, létezik. És ez az élet, *az Isten teljességéből merített* piciny élet, mind a kettőé. Így érthető, hogy milyen nagy távlatú feladata van a szeretetnek, a házastársak között lévő, *élő* szeretetnek. Egy egész életen keresztül táplálja őket és megszínezi az életüket, szebbé teszi az életüket!

Ezek nem mondják azt, hogy kár volt, megbántam, bárcsak ne történt volna így, mert hiszen a szeretet mindezt kizárja. Ugyanúgy van ez a papi hivatásban is. A pap: egyedül él. De nem magányosan él. Mert hogyha megtalálja a szeretet forrásával a kapcsolatot, akkor a Forrás állandóan tölti a papnak a lelkét és az életét, amit ő aztán a papi hivatásban bontakoztat ki. A házastársak szüntelenül kapják a szeretet forrásából a szeretetet, amelyet egymásnak adnak át, és amely a *tevékeny* szeretet, az *önzetlenül adó* szeretet, az *osztogató* szeretet. És ezt a szeretetet adják át a gyermekeiknek is. Mert hiszen a házasság szentségéhez – hogy szentségi legyen és érvényes legyen – hozzátartoznak a gyermekek is, tehát a gyermekáldás elfogadása. Éppen azért nem szabad semmi olyasmit tenni, ami a gyermekáldást megakadályozza. A szülőknek, a házastársaknak a lelki bölcsességéhez, lelkiismereti bölcsességéhez van a gyermekáldás elfogadása kötve. Ők tudják azt, hogy hány gyermeket tudnak tisztességesen fölnevelni; ami nem azt jelenti, hogy hány gyermeket tudnak mindennel ellátni, mert akkor esetleg elakadnak egynél, vagy kettőnél és azt mondják, hogy a többit már mi nem tudjuk *mindennel* ellátni. **Mert a gyermekeket nem mindennel kell ellátni, hanem a gyermekeket szeretetben kell felnevelni és szeretettel kell őket ellátni!**

Éppen azért, az Egyház nem mondja azt és semmiféle ilyen egyházi doktrína nincs, hogy egy családban hány gyermek legyen. Ez már a szülőknek, a házastársaknak a lelkiismeretére van bízva. De ennek a lelkiismeretnek nem szabad egy szűkre szabott lelkiismeretnek lenni! Ha most így elfogadják a gyermekeket, akkor ebben a szentségi házasságban – amely az Isten szeretetének a csatornája a házastársak felé – kapnak erőt, és képességet arra, hogy a házastársi kötelezettségeiket teljesítsék, amely házastársi kötelezettségeknek egyik fajtája, formája a gyermekek elfogadása és a gyermekeknek szép, *keresztény* módon való nevelése.

Csodálatosan szép hivatás! És nem szabad elfelejteni azt, hogy a szülő a gyermeknek a testét adja csupán. Tehát az, ami a házassági egyesülésben létrejön, és ami megfogam az asszonynak a méhében, az tulajdonképpen *testből lett test, de Istenből lett ember*. Mert a lelket Isten adja. És a keresztény tanítás szerint a megfogant élet az már ember. Éppen azért nem engedi meg az Egyház, súlyos bűnnek, gyilkosságnak tartja az anyaméhben megfogamzott gyermekéletnek a kioltását annál az oknál fogva, hogy az már ember, halhatatlan lelket kapott. És hogy emberi módra fejlődhessék ki, ebben az Isten rögtön közbelép és megadja a halhatatlan lelket és így fejlődik ki az ember. Nem lehet kibújni a felelősség alól azzal, hogy neki még nincs tudata, tehát 3 hónapon belül el lehet tenni láb alól, mert hiszen a gyermeknek tudata akkor sincs még, csak képessége van, amikor megszületik. A tudata később bontakozódik ki. Ugyanaz a tudat lappangva megvan már az anyaméhben is, ahogy a gyermek fejlődik, mert halhatatlan lelke van. Ezzel tehát egy lappangó tudata is van a gyermeknek, amit még nem tud használni, de ezt a megszületett gyermek se tudja használni, mert hiszen idő kell ahhoz, hogy ez a tudat a gyermekben apránként kibontakozódjék. Ennek a segítéséhez pedig már szükségesek a szülők és ezért *a szülő óriási felelősséget vállal a gyermekért, mert az egész embernek a nevelése van*

rábízva! Az egész ember pedig test és lélek egysége. A szülőknek azt mindig figyelembe kell venni, hogy ők az Isten teremtő tervében az életet továbbadták, de ők csak a testet adták; a halhatatlan lelket az Isten adja. Éppen azért, a házasságban a házastársaknak az ilyen kapcsolata csodálatosan szép és Istennek a tervét valósítja meg, amikor a házassági közösségből – a test közösségéből és az egész embernek a közösségéből – gyermek élete indul el. Ehhez hozzátartozik, hogy egész emberek legyenek egymáséi, tehát ez nem csak egy biológiai machináció, vagy egy gépies dolog, hanem ehhez az egész embernek kell hozzáállni. A test és a lélek ugyanúgy adja át önmagát a másiknak, mint ahogyan az Isten szeretetben átadja Önmagát az embernek! Tehát az Isten tervének a valósítói és az Isten tervének a kibontakoztatói a szülők, illetve a házastársak, amikor gyermekéletnek adnak lehetőséget, hogy elinduljon.

Így érthető, hogy az Egyház miért nem fogadja el az államnak azt az okoskodását, hogy 3 hónapig még lehet, 3 hónap után már nem lehet a gyermekéletet kioltani. Ezt nem ők határozzák meg, ez Istennek az így belénk oltott, átadott terve, amelynek a megvalósítói, eszközlői a szülők. Tehát a házaseletet is így kell felfogni: *a férfinak és a nőnek az egysége az Isten terve szerint*. Ehhez is kapnak kegyelmet, hogy ezt így fogják fel, így vállalják a gyermeket és akkor menet közben is megkapják az Isten kegyelmét ahhoz, hogy ezt a folyamatot, amely elindul a testi egyesülésnél, tovább vigyék akkor is, amikor a gyermek már megszületett, mert hiszen a gyermek nevelői, sőt az első hitoktatói is *a szülők!* A szülőnek óriási hivatása van a gyermekek felé!

Természetesen, a szentségi házasságban benne van a *teljes hűség* elfogadása is. Tehát a házasságot az égben kötik valóban. A régi mondás, hogy a házasságok a mennyben köttetnek, azt jelenti, hogy a házasságok az Isten szeretetében köttetnek és lesznek megvalósult házasságok; az Isten szeretete pedig szüntelenül kiárad. Hogy a házastársak tisztában legyenek bizonyos dolgokkal, ahhoz itt van a kezemben egy kis könyvecske (Életre szólóan szeretni), amiben benne van, hogy a házasságnak egyre növekvő közösségnek kell lennie. Mint ahogyan a teremtéstörténetben gyönyörűen írja le az író a Bibliában az Istennek a szavát, amikor megteremtette a férfit és a nőt: „Növekedjetek”. Isten egy életre, egy történelemre szóló feladatot bízott az emberre. Ez a növekedés nem biológiai növekedést jelent csupán. De az is létezik, hiszen a kis pici sejtekből egy ember fejlődik ki – ez is növekedés, de ez a természet törvénye szerint történik, amire külön isteni parancs nem kell. Hanem a növekedés azt jelenti, hogy egyre jobban bontsák ki magukban az Isten tervét, amely a házastársak életében szükséges. Az Isten terve szerint pedig alapvetően szükséges az egymáshoz való hűség. Tehát nem lehet azt mondani, hogy nem így gondoltam, vagy pedig rájöttem arra, hogy a társam nem nekem való, vagy rájöttünk arra, hogy nem egymásnak valók vagyunk – ahogy azt lehet néha olvasni nagyon csalódott házastársaknak a nyilatkozataiból.

Egyik évben a Nők Lapja hozta Fehér Klárának a megfigyelését a bírósági tárgyalásoknál, ahol kibillant az egyik fiatal nő a teremből és akkor a riporternő leállítja. Megkérdezi tőle: csak nem válópere van? De igen, az. Hogy lehetséges ez? Megmondta: megismerkedtünk a Balatonnál. Ő azt mondta, szeret, engem elvenne, én is mondtam neki ugyanezt. Hazajöttünk és szeptemberben megházasodtunk. És hát most hogy? És akkor azt feleli a nő: rájöttünk arra, hogy *nem vagyunk egymáshoz valók!* Tehát a házasságra való felkészülésnél óriási szerepe van annak, hogy *tisztázzunk mindent!* Tehát nem szabad semmiféle problémát tisztázatlanul hagyni!

Sokszor úgy rákérdez az ember az Istenhitükre. És akkor vagy nem mernek semmit mondani, mert erről a témáról egyáltalán nem beszélgettek még. Vagy hányszor mondanak felületes, felszíni dolgokat, amelyek egyáltalán nem lényegesek, vagy pedig az egyik talán egy kis belső cinizmussal, a feleség pedig egy belső reménykedéssel, hogy ez majd

megváltozik – így próbálnak valamiféle feleletet adni. A menyasszony sokszor örül annak, hogy a férj hajlandó templomban megesküdni.

Minap volt itt egy jegyespár, és amikor másodszorra hívtam őket, akkor csak a menyasszony jött. A menyasszony most készül első szentáldozásra, a vőlegény református, de jött vele az első esetben, amikor én átvettem a jegyespárt. Másodszor már egyedül jött. És amikor rákérdeztem, hogy hol van a fiú, azt mondta: útközben összevesztünk és ő azt mondta, hogy nem jön be. De hát min veszték össze? Hát azon veszték össze, hogy a fiú, akinek bizonyos holmijai már ott vannak, ahová benősül, és gyakran van ott, nem hajlandó semmit segíteni otthon a menyasszonyának, példának okáért, hogy legalább a saját holmijait letörölgesse! És amikor most, a menyasszony útközben ezt szövézte, akkor ezen annyira összekülönböztek – mondván a fiú, hogy „én egész nap dolgozom, örülök, hogy ha hazamegyek és otthon pihenhetek”. A lány ezen viszont begurulva jött egyedül, szegényke olyan kétségbeeséssel, hogy most aztán nem tudja, mi lesz. *Hogy sokszor mennyire nem egyek még kis, apró dolgokban sem* a fiatalok! Hát hogy lennének egyek nagy dolgokban? És akkor azt mondta a leány: azért nem rossz fiú, mert egyből beleegyezett, hogy templomban kössünk házasságot. Ez már nagy eredmény volt, hogy a fiú beleegyezett! Most el kell képzelni azt, ha ebből létrejön a házasság, nem tudom, hogy milyen családi élet lesz ott! *Egészen biztos, hogy nem fognak hitvalló módon nevelni gyermekeket!* **Legfeljebb a feleség próbálkozik, de a férj nemcsak a portörletnél nem segít be, hanem a vallásos nevelésnél se!**

Néhány szempontot ebből a kis füzetből azért érdemes átgondolni, amin aztán el lehet gondolkodni. (Talán a magnófelvétel azért sem kár, mert ha lejátszátok, akkor egy, s más jobban megragad benneteket.) Azt írja „Az egyre növekvő közösség” cím alatt: „A szerelemnek és a hitvesi közösségnek a növekedése kezdettől fogva bizonyos tulajdonságokat és készségeket kíván meg.”

Mégpedig először **tisztánlátást**. Tudniillik, hogy olyannak lássuk a párunkat, amilyen és nem pedig a mindent idealizáló szerelem rózsaszínű szemüvegén keresztül. Tehát tudni kell azt, tisztában kell lenni azzal, hogy nem a világ legideálisabb leányát veszem feleségül és nem a világ legideálisabb fiújához megyek feleségül, hanem *emberhez* megyek. Két *ember* köt szövetséget, ember, aki elmondhatja nyugodtan magáról azt, amit a régi rómaiak mondtak: „Ember vagyok, és semmi, ami emberi, nincsen távol tőlem”. Tehát a hibáitokkal *együtt* kell házasságot kötni! És tisztában lenni azzal, hogy esetleg olyan hibák is fölmerülnek, amelyek a jegyes idő alatt nem merültek föl, nem tűntek ki. Hiszen az állandó együttlétben sok kis apró dolog is sűrűlődsre ad okot, amit a házasságkötés előtt egymásban nem is fedeztetek fel. Tehát a tisztánlátás óriási fontosságú! És ehhez a tisztánlátáshoz hozzátartozik az is, hogy én a hibáival együtt veszem el, illetve a hibáival együtt megyek hozzá. Tehát nem egy idealizált fiú és nem egy idealizált leány a jegyespár. De ez mindenkire vonatkozik kivétel nélkül. A tisztánlátás – ezzel törődni kell, magamban ki kell elmélkedni. Ezt nem fontos egymás között itt, vagy így letárgyalni, mert hiszen lehet, hogy még észre sem veszitek egymásban a hibákat, vagy valamiféle hibát. Magamban le kell tisztán elmélkednem azt, hogy nem egy tökéletes személy az, akit én elveszek és nem egy tökéletes személy az, akihez én hozzá megyek. Tehát ez a tisztánlátás.

A második az **őszinteség**. „Lojálisan viselkedjünk párunkkal szemben és reálisan mutakozzunk meg előtte, nem pedig egy olyan személyiségen keresztül, amelyet azért gyártottunk, hogy tetszést arassunk.” De ha a főcímet, az őszinteséget veszem alapul, arra kell rájönni, hogy ez tulajdonképpen egy tiszta természetességet kíván meg mind a két féltől. *Tehát viselkedjünk egymással szemben természetünknek megfelelően!* Ne próbáljuk megjátszani a tökéletest, hanem próbáljunk úgy mutatkozni, ahogyan vagyunk. Legfeljebb a fő problémákat kibeszélni, a többit – a hibát, a magamét – kielmélkedni.

Ehhez viszont kell egyfajta őszinteség *magamhoz*, és kell egy őszinteség a *jegyesem felé*, amellyel én *tisztánlátóvá teszem abban, hogy akkor is tetszik, ha rejtett hibái vannak, amelyek később felbukkannak*.

Aztán olyan érdekes a következő: **készség a dialógusra**. Nem jöhet létre közösség párbeszéd, állandó közlekedés és kölcsönös, megértő eszmecsere nélkül. Mert hiszen erről már bizonyos formában szoltam, hogy ki kell beszélni a lényeges dolgokat. Tehát a beszélgetésünknek ne olyan limonádé íze legyen és ne olyan rózsaszín színe legyen csupán, hanem merjünk okosan, őszintén egymás felé megnyílni! És ha példának okáért én – magamba nézve – felfedezek olyan hibát, ami kifelé talán még nem mutatkozott meg és amiről a jegyesem nem tud, azt is őszintén, szépen ki kell tárgyalni! Nem kell félni tőle. A szeretet az tulajdonképpen minden ilyen nehézséget legyőz. És az a szeretetnek egy próbaköve, ha így merünk egymással beszélni.

Azután az egyre növekvő közösség megkívánja azt, hogy **nagy figyelmesség** legyen bennem a másik iránt. Mert a megértés más, mint az ismerés: ez sokkal tovább megy. Mélyebb és nagymértékben megköveteli azt, hogy egymás rendelkezésére álljunk. Ennek a későbbiekben óriási jelentősége van!

Minap nagyon röviden egy férfivel beszélgettem, akinek jó felesége, két gyermeke van – a nagyobbikkal nem értik meg egymást, a kisebbikkel *még* megértik egymást – és a problémák fölvetésénél meg mertem kérdezni azt, hogy élnek-e normális házaseletet? Mert hiszen ez sok mindennek a fokmérője! És erre a férfi azt mondta, hogy ő ezt nem merné igenlően megválaszolni! Mégpedig azért nem, mert mindketten dolgozunk, és hát este mind a ketten fáradtak vagyunk és egyik nap, hét és hónap megy el a másik után anélkül, hogy lenne nekünk, *kettőnknek* valami kis piciny, külön világa. És én azt mondtam nekik, hogy ez semmiféleképpen nem helyes. Mert a közös személyiség kibontakozásához, azután a házasság teljességéhez hozzátartozik ez is, a házaselet, a szexuális élet. És hogyha valamelyik esetleg ilyen fáradtságra, vagy állandó fáradtságra hivatkozva ezt megtagadja, akkor ez egy *elhidegülés folyamatát* indíthatja el! Elzárkóznak egymástól, elhidegülnek és valóban olyanokká lesznek, mint amikor egy nagy szobában két kályha van, mind a kettő kihűlt, hidegek, egyik se ad meleget, *tehát semmi közük egymáshoz*. Legfeljebb vacsora közben találkoznak az asztalnál, de különben ezután minden kapcsolatuk elerőtlenedik. Ez a tulajdonképpeni nagy figyelmesség, amelynek később is felszínen kell lenni és meg kell maradni.

A másik figyelmesség pedig az – ugyancsak a házaseletben –, hogy sose szabad erőszakosnak lenni a házastársammal szemben. Mert hiszen valóban előfordulhatnak olyan periódusok, amikor valami, akár pszichikai, akár fizikai fáradtság merül fel egyikben, vagy a másikban. Olyankor kellő figyelmesség és tapintat sokkal többet elér. Tehát a figyelmesség éppen a házastársak házaseleténél lehet pozitív irányú is és negatív irányú is. Tehát mind a két esetben egymás szempontját kell figyelembe venni.

Végül azt írja, hogy **erős akaratot** tételez fel az egyre növekvő közösség, mert nem szerethetjük egymást egész életünk folyamán akarat nélkül, erőfeszítések nélkül, önmagunk elfelejtése és türelme nélkül. Tehát kell a *közös erőfeszítés*, kell a *közös akarat*, kell az *önmagunk elfelejtése* – a szeretet a másikat nézi, az osztogató szeretet – és kell a *türelem*. Talán ezt a négyet érdemes majd időnként visszajátszani! Van-e bennem akarat – kölcsönösen – van-e bennem erőfeszítés; mondjuk, ha problémák jelentkeznek akár magamban, akár a környezetemben, akár a házastársamban, vagy a munkahelyen. Sok mindent visz haza magával a férfi is és a nő is a munkahelyről. Azután önmagam elfelejtése – tehát ne legyek önző és ne legyek soha türelmetlen, legyen bennem türelem. És azzal fejezi be: *a szeretet mindezekből a szálakból tevődik össze*.

Most visszakanyarodtunk oda, ahonnan elindultunk. Tulajdonképpen a házasság szentsége az Isten szeretetének a csatornája, speciális feladatokra, amelyeknek a megoldásában az Isten

szeretete eltölti mind a két házasselet és alkalmassá teszi őket arra, hogy a házastársi kötelességeiket hűségesen tudják teljesíteni.

Én azt hiszem, hogy lényegében talán ez így elég is. Még a Korintusi levélből ezt a kis részt idézi: *a szeretetnek sohasem jutunk a végére*. Az igazi szeretet nem egy nap, hanem mindennap műve. Ha szeretet nincs bennem, mit sem érek! Tehát, ha megkérdezem most magamtól, hogy mire készülök, és hogy amit én jegyes-időnek, jegyességnek tartok, az mi mindent követel tőlem, hogy szembenézzek vele, akkor visszakanyarodtunk a szeretethez, amely megkívánja, hogy legyen bennem erős akarat, legyen erőfeszítés, önmagam elfelejtése és türelem, mert a szeretet ezekből a szálakból tevődik össze. De mindezt Istenből, a Forrásból teremtyük meg.

Nézzétek, ezeket egy kicsit át kell elmélnedünk. Hányadán állok ezeknek a szálaknak a birtoklásával? Tehát, hogy nem egy idealizált közösséget akarok-e elképzelni, vagy létrehozni, amelyben majd csak megy minden a maga módja szerint – mert *nem fog menni*; a dolgokat nektek kell kézbe venni és a problémákat nektek kell megoldani. Egyetlen lehetőség kínálkozik, de ez untig elég, mégpedig az Istenből eredő szeretet, amely tevékeny szeretet, amely türelmes szeretet, amely megbocsátó szeretet és amelyik mindig azt nézi, hogy miben tudok a *másiknak* a javára lenni. A szeretet öntevékeny is, de ugyanakkor átszáll, áthidal a házastársam felé is, a jegyesem felé is, és a gyakorlati életben valósul meg és mutatkozik meg annak igazi, őszinte mivolta!

1994. június-július

Ez a templom Árpádházi Szent Margitról kapta a nevét. Szerte a világon neveztek el róla templomokat. Ő az áldozatos szeretet példaképe – és te is bekerültél most az ő vonzáskörébe! Hogy így alakult ez nektek – Isten a tudója, hogy miért; utólag derül ki sok minden.

Igen tisztelem azokat a fiatalokat, akik mernek vállalkozni egy ilyen nagy kalandra. Hiszen, amivel sokan igen nehezen barátkoznak meg: a felbonthatatlanság. Egész életen át! Ez olyan, mint egy őserdő. Egy nagy vágókéssel elindul valaki benne és utat vág. Ennek vannak veszélyei is, de nemcsak veszélyei vannak, hanem szépségei is! Van napsütés, van madárdal. Ezért a jegyesség időszaka arra való, hogy megismerjétek egymást. Ezért mindig legyetek őszinték egymáshoz. Igazán megismerni persze csak a házasságban fogjátok egymást, de legyetek őszinték.

Most volt egy tábor, ott gyerekek nyaraltak. Volt ott egy gyerek, én hallottam róla több mindent, valami nem stimmel vele. A gyerek fiú, az anyja egyedül neveli, nehezen. Leültem vele és ott is megpróbált mellébeszélgni. Én azt mondtam neki: nézd, én tudom, hogy mi a helyzet és látom, hogy nem vagy őszinte. Erre megnyílt és örült, hogy végre mindent elmondhat valakinek. Az apja helyett is szerettem egy kicsit. Isten előtt ilyen, hogy *nem őszinte*, nincs!

Aztán fontos a világnézeti hasonlóság. Mindig egy lépést tenni. Az fontos, hogy a szülők jól meg legyenek alapozva nevelés tekintetében. Az anya általában többet van a gyerekkel, ezért nála különösen fontos ez! József Attila írja egyik versében: „*nem tudom se Istent magam elől, magamból kizárni, se magamat Isten elől, Istenből kizárni*”.

Az esküvő bensőleg történik – minden, ami a lényeg, a lelkekben van. A világ csak a külsőt nézi, a díszítést. Nem is a tömeg a fontos. Ha mi öten lennénk, ugyanolyan érvényes lenne.

Aki súlyos percekben könnyelmű szavakkal dobálódzik, nagyot vétkezik. Jézus azt mondta a mai Evangéliumban, hogy nem tudott csodát tenni szülővárosában. Ez nem azt jelenti, hogy nem lett volna képes csodát tenni – tudott volna, csak ha tett volna, *akkor már*

erőszakot alkalmazott volna a hitükön. De Jézus nem akar erőszakot alkalmazni. Éppen ezért a hit nem magunktól szerezhető meg, nem a magunk erőfeszítésének az eredménye, hanem egyedül az Isten ajándéka!

Kananeus asszony esete – Jézus próbára teszi, ezzel a kijelentésével (kutyának nevezi)

megsérti. De az asszony szaván fogja Jézust: de Uram, a kiskutyák is esznek az asztalról.

Ez hit! Azután a lázas beteg meggyógyítása – *hiszed*, hogy meg tudom tenni? Előtte meg kérdezgette, hogyan is kell megszólítani Jézust, mert ő nem tudta, mivel nem volt zsidó.

Tékozló fiú – a cím nem is jó, a hangsúly itt a megbocsátó atyán van. Disznópásztor lett a fiú – a disznó a zsidó népnél tisztátalan állat volt, a vágott körmű állatokat nem ették. Súlyos véteknek számított, ha valaki disznóval került kapcsolatba. És pláne, ha disznópásztor lett. A fiú eljátszotta gyermeki jogát. Még a disznók moslékából sem ehetett! Visszatért, de jogilag nem kért visszafogadást. Tudta, hogy ezt nem lehet. És mit tesz az atya? Nemhogy jogilag visszafogadja, hanem elébe megy. Várja. „Ha szívünk vádol is minket valamivel, Isten nagyobb a szívünkénél.”

Egyszer a Nyugati pályaudvarnál egy lány egy virágüzlet mellett elhaladva mondta a fiúnak: te még soha nem vettél nekem egy szál virágot sem! Soha...

Azután sokszor el szoktam mondani: Balatonon nyáron ismerkedtek meg valakik, megszerették egymást, összeházasodtak, ősszel meg már a Markóban voltak (válóperen). A riporter kérdezte: elmondaná, hogyan történt? El. Rájöttünk, nem vagyunk egymáshoz valók!

Minek a felbonthatatlanság? *Mert anélkül az ember nem ad mindent bele.* Bolond lenne! Ez az a gondolat, amivel a fiatalok nagyon nehezen barátkoznak meg. Krisztus ezt a szeretetet mutatta be.

Mi is az Egyház, kikből áll? Ehhez meg kell nézni az Egyházat Krisztustól kezdve az első száz éven át és utána – az alapokhoz kell visszamenni. Milyen alaptanítást adott, mit akart Krisztus. A *hiteles* keresztények mutatták be ezt. Nem azok, akik mondták csak, hogy azok (keresztények). Sok meghamisított dolog volt. Az Egyház: nem csak a papok, nem csak az egyháziak. És ez a hiteles krisztusi tanítás *töretlen*; az egyháziak nem azok, de az Egyház az igen!

Válasz – kérdezik sokan, minek megkötni, felbonthatatlanná tenni a házasságot? Ha nem megy, a Markóban úgyis elintézik. Aztán megegyeznek: jó így? Jó; a partnere is belemegy ebbe. Ma az embereket a hasukon fogják meg. Itt van, a hasukkal szavaztak! Borzalmas dolgok lesznek még itt!

Azután az őszinteség és a közös élmények. Például felteszünk egy képet a közös lakásba – megkérdezem: jó lesz így? Te is benne vagy, nem nélkülöd meg. Na most, kérdezhetné valaki, de a pap nőtlen. A pap hivatása egy magasabb szint, abban ez is benne van, a házasság, az emberek megszentelése. A házasság olyan nagy érték, hogy szentség rangján van.

A szerepek mások. A nő elsősorban a gondoskodás, a férfié a védelem. Semmiféle bajában (el nem hagyom) – tehát *számíthatok* rá. Nincsenek kis tettek és nagy tettek, hanem vannak kis lelkek és nagy lelkek, ahogyan azt a közös barátunk mondta. Például azt főzöl, amit szeret a férjed. Azután dicséretet kapsz a főzésért. Nem odébb rúgja a másikat; kipróbáljuk: ha megy, megy, ha nem, szétmegyünk. Azután a másik is belemegy ebbe – ez nem megoldás!

Mi a lét értelme – nem kell az ész-dolgokat eltúlozni, inkább hagyni kell, hogy érjenek a dolgok. Ha tisztességes nevelése van valakinek, arra az Isten – a jól megalapozott természetesre – tud természetfelettit építeni! **Az összefogás legyen köztetek – ha ez van, akkor a mindent összefogó Isten felé is odafordulva legyen!**

Esküvők

1987. június 6. – 15.15

Kedves Testvéreim, nekem nem feladatom az, hogy szépeket mondjak. Nagyot vétkezik az, aki súlyos percekben könnyelmű szavakkal dobálózik. Én ezt a vétket nem szeretném elkövetni. Ilyenkor mindig azt várják, hogy a pap most milyen okos dolgot fog mondani. Nagyon okosat ne várjatok tőlem.

Én egy olyan könyvnek az alapján próbállak eligazítani benneteket, amelynél értékesebbet senki nem írt és nem is fog írni a történelem folyamán – na, nem erről az esketési könyvről van szó, hanem a Bibliáról. Euangeilion: evangélium, örömhír. A katolikus házasságnak a fő tartóoszlopa a felbonthatatlanság. Ez a házasság természetéből is következik és Krisztus szavaiból is: amit az Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza. Nem lehet családot alapítani tíz, húsz vagy harminc évre. Felbonthatatlan a házasság. A Szentlélek eljövételének ünnepe előtt kötitek a házasságokat (Pünkösöd előestéje). Szentlélekisten, ahogy Jeruzsálemben ott voltál, most is légy itt. Leszálltál az apostolokra. Ma, amikor annyi a széthúzás, a hazugság, a félrevezetés és mellébeszélés – amit mi egy szóval diabolosznak, cselvetőnek nevezünk – legalább mi ne spekuláljunk. Testvérek, döbbenjünk rá arra, hogy mi valóban testvérek vagyunk; egy Földön élünk, egy Atyának vagyunk a gyermekei. Talán most megbotránkoznak egyesek, de a sátán mind ez, egyszóval ez a három: hazugság, félrevezetés és mellébeszélés. Sok a nihilista ember. Ti viszont tegyetek úgy, ahogy a latin mondás mondja: **a bölcs az, aki a dolgoknak a végét nézi, aki az ideig való célokat nem helyezi az örök cél elé.** A vége pedig az örök élet. Sajnos, sokan nem a végét nézik. Nem törődnek semmivel, házasodnak, elválnak. Nem esküsznek meg – valahol megígérnek valamit, a Tanácsban, vagy hol a csudában, abból megtartanak annyit, amennyit megtartanak; megígérnek valamit.

Annyi a válás. Egy darabig megy, amíg a másik az ösztönök számára megfelelő, utána pedig dőcög. Aztán meg elválnak. Én sajnos, tanúja voltam minden korosztálybeli válásnak, a fiattól az idősig, az öregekig – és sajnos, főleg fiataloknak. Én már legalább 15 ezer gyereket tanítottam, most is van ötszáz növendékem – és a saját tanítványaimat, akiket eskettem, azok közül, úgy tudom, egy sem vált el. És ez öröm a lelkipásztor számára. *A válás micsoda megalázása a személyiségnek, mekkora kudarc és mennyire a személyiség tisztelete ellen van!* Mindig tiszteljétek egymás személyiségét! Soha egymás ellenségeivé ne váljatok Ti, akiket a Jóisten egymásnak rendelt!

Ebben a világban, ahol annyi a széthúzás, sokszor olyan lesz a két házaspár, mint egy nagy teremben két kihűlt kandalló a terem egyik, illetve másik sarkában. Hideg kandallók. Az élet úgy kipenderíti az embert a sodrából. De Ti, ha Istenre bízátok magatokat, ez nem következik be. A pap csak az egyházi szertartást vezeti, a házasságot ti kötitek. Ezért nem mondhatjátok azt, hogy a pap a hibás, mert ő adott össze minket. A többi már mind rajtatok múlik. Szívesen adjatok magatokból egymásnak – a házassághoz is bölcsesség kell! Jézust adta nekünk az Atyaisten, hogy mi is továbbadjuk Őt. Tovább kell adni. Az Egyház nem csak birtokosa, hanem továbbadója is a kegyelemnek, közvetíti a kegyelmet. Szívesen adjunk! Jézus édesanyja kérésére tette első csodáját – előrehozta az Ő óráját, vagyis a küldetését az édesanyja kérésére előbb kezdte el.

Első tehát a bölcsesség. A második az értelem. Ahhoz, hogy értelmesek legyünk, nem elég az evilági bölcsesség, ahhoz a Szentlélek bölcsessége kell. És mivel ezt oly sokan kihagyják az életükből, azért olyan összekavarodott, kesze-kusza a világ. A Miatyánk imádsága – egy az Atyánk. Én minden napomat felajánlom a Szentléleknek is, és azokat is, akikkel aznap találkozni fogok, a hittanórán például. De ma reggel ezek között (a felajánlottak

között) Ti is szerepeltetek, meg azok is, akik most itt kíváncsian figyelnek. A Szentlélek oltalmába ajánlottam őket is.

1987. június 6. – 17.00

Vili, Te példaadó voltál, amikor én idekerültem, összeszedtünk egypár ministránst és bemutattuk azt – a fényképen is rajta vagy – hogy hogyan kell szépen viselkedni a templomban. Most is példaadás ez az esküvő. Jó régen volt az, amikor megörökítették fényképen; nem sokkal, miután én idekerültem. Azon a fényképen keresztet vetsz éppen. Én jó barátként köszöntelek Titeket és mint lelkipásztor is. Én a tanítványaimat jobban tudom esketni. Kis család otthon, nagy család itt – ide mindig, mint családtagokat várunk Titeket. Az itt jelenlevők és az Egyház imádkozó lelkei által erősödjék meg az a kegyelem, amelyet a szentségi házasságban kaptok. Sajnos, van, aki a földi édesanya kezét is ellöki. A tanácsot azért meg kell hallgatni. *Mária a kegyelem folyamának a medre.* De mi a jó – kérdezhetnétek. **Aki a legnagyobb Jóból merít, az a jó.** Istenben Atyát, egymásban testvért látni.

1987. augusztus 15. – 15.30

Ti esküsztek, a házasság szentségét ti szolgáltatjátok ki egymásnak, hiszen nem a pap esküszik. A házasság egyik alappillére a felbonthatatlanság. Itt ez a néhány perc fogja megszabni a ti egész életeteket. A házasság természete szerint és Krisztus szavai szerint felbonthatatlan. Sajnos sokan könnyelműen ígéretnek, azután fél év, egy év múlva búcsút mondanak egymásnak. *Egyedül az egyházi házasság, tehát a Krisztusra, mint sziklaszilárd alapra helyezett házasság a lélek kibontakoztatásának a helyes iránya.* Ti egy barlangban ismerkedtetek meg, mivel mindketten barlangászok vagytok; a mélyben végeztétek munkáitokat. Mélyet kutattatok – „fecseg a felszín, hallgat a mély.” Egy tengerben ha a tengeri kutatók leereszkednek a tenger mélyére, csendes, de intenzív életet találnak. A felszín viszont háborog. Ti megismertétek egymást – a lényegeketek kell alaposan megismerni – talán te (fiúnak) még alig találkoztál lelkipásztorral életedben, talán én vagyok az első. Ha ezt a lényegmegismerést megtettétek – sok beszélgetésünk volt – akkor szabad csak összeházasodni. Egymás mélyét kutatni. A felbonthatatlanság nem gúzsba köti az embert, ez nem olyan, mint a kaloda, hanem még inkább kibontakoztatja az embert a másik irányába. Sokhelyütt olyan a két fél, mint egy óriási teremben két kihűlt kandalló, amelyeket nem fűtöttek be. Sokan ugyanis kamasz, felelőtlen módon gondolkodnak a házasságról. Ilyenkor mindig azt várják, hogy a pap valami óriási nagy kinyilatkoztatást fog adni. Aki ezt várja, az pórul jár!

1987. augusztus 15. – 17.00

A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme – kegyelem, vagyis az Isten szeretete. Jézus Krisztust képviselem, Aki a mi közös kincsünk. „A legfontosabb önmagunk kibontakoztatása” – ez manapság nagyon elterjedt, divatos kifejezés. *Igazán kibontakozni csak Jézus Krisztusban tudtok!* Ha Jézus felé megnyíltok, ezáltal egymás felé is egyre nyitottabbak lesztek. Az Istent nem lehet okolni egy rossz házasság miatt. Én nem vagyok varázsló, de Ti – szent értelemben – azok lehettek, ha befogadjátok a Szentlelket a lelketekbe.

Időt kell szánnotok egymásra! Manapság az a divat, hogy „nincs időm a másokra”. Az OMC kiadó kiadott egy könyvet, amelynek az a címe, hogy „Lélektől lélekig”. Ha lesz kettő,

ígérem, az egyiket odaadom nektek. Bármilyen messze is fogtok lakni, akkor is fenn fogjuk tartani a kapcsolatot. A házasságban ne csak az ösztönös, test szerinti vágy szerepeljen. Most ez házasság, a gyermekek születése után pedig már család. Ne csak a saját bölcsességünkben bízunk, hanem bízunk a Szentlélek bölcsességében (minden bölcsességet az Isten ad), mert egyébként teljesen tévútra, sőt vakvágányra jutunk. *Ha ezt választjátok, jó lesz sorsotok, ha pedig nem, akkor rossz lenne.*

Itt vagy most egy olyan leánnyal, aki teszerinted olyan értékek hordozója, amelyeket te megszerettél. A házasságban megmarad az egyén szabadsága. „Bocsásd meg” azt, hogy ő más, hogy nem fér bele abba az ideálképbe, amelyet Te kialakítottál magadban. A tanúk (akik hivatalos minőségben vesznek részt) „hivatala” szeretetszolgálat.

Függelék

Pálos Antal jezsuita atya visszaemlékezése a márianosztrai börtönről

*Pálos atya és Bölcsvölgyi atya 1961–1962-ig börtöntársak voltak Márianosztrán. Ezekről az évekről Pálos atya – aki összesen **104 hónapot** ült a kommunisták börtönében – az „Üldözött jezsuiták vallomásai” c. könyvében [Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya 1995] az alábbiakat írja (60–70. o.):*

> Közben a „bosszúszervezet lángelméjéből” megszületett egy újabb ötlet: létre kell hozni az ún. „osztályidegenek” börtönét. Egy éjszaka nagy dérrrel-dúrral kiharangsoltak minket a zárkából (ez még a Kisfogházban történt), és vagy harminc-negyven embert bezsúfoltak egy-egy katonai szállító tehergépkocsiba, és vittek bennünket egyelőre ismeretlen helyre. Márianosztrán kötöttünk ki. Bevezettek egy nagyobb terembe, ahol mezítelenre vetkőztettek bennünket, a kezünkbe nyomtak egy bugyrot, amely tartalmazta egész felszerelésünket, ezt vállunkra véve kellett átrohanni a börtönrészlegbe. A papokat – szerencsére – elkülönítették a többi rabtól s így történt, hogy az egyik emeletet csaknem papok töltötték meg. Ez lett aztán a „Vatikán”. Kik részesülhettek ebben az „előnyben”, hogy ebbe a szigorított börtönbe kerülhettek? Elsősorban a Rákosi-korszak nagy bűnösei, mint én is, a papok valamennyien. És ezzel elkezdődött egy külsőleg nagyon kegyetlennek tűnő, de valójában nagyon szép korszaka börtönéletemnek.

Mivel a zárkából soha ki nem engedtek – a séta akkortájt nem nagyon volt divatban, semmiféle könyvet nem kaptunk -, ki kellett alakítani valamiféle napirendet. Hogy az ostoba és értelmetlen elzárttság nem tört meg minket, elsősorban kitűnő zárkatársaimnak volt köszönhető. Mind nagyszerű emberek voltak és nagyon rá tudtak hagyatkozni a jó Istenre. **Nagy erőt adott az a tudat, hogy nem valami ostobaság vagy meggondolatlanság miatt vagyunk itt, hanem mert papok vagyunk és ennek a kommunista rendszernek a forгатókönyvéhez tartozik, hogy minél több papot megakadályozzon abban, hogy Jézus Krisztus mellett szóval és tettel tanúbizonyságot tegyen.**

Csodák-csodája, itt is szereztünk a szentmise bemutatásához szükséges anyagokat, tehát mindennap a legalkalmasabb időben, délután félhat órákor, amikor az őrsváltás volt, elmondtuk a szentmisét. Könyv nem volt szükséges, mert egy-egy miseszöveget leckéstül, evangéliumostul mindenki tudott. Eleinte fölolvastuk a szentmisét, majd később – megelőzve korunkat és feltételezve a pápai engedélyt -, elkezdtünk koncelebrálni. Kapták is egyre-másra a fegyelmi büntetéseket, például, ha valakit rajtakaptak, hogy misézni próbált (össz-kedvezmény elvonás, tíz, vagy húsz napi sötétzárka, vagy egyszerű magánzárka lehetett a büntetés).

A büntetés-végrehajtás okosai egyikének eszébe jutott, hogy kár ezeket a bitangokat csak úgy ingyen etetni és itatni. Dolgozzanak ők is. Alakítsunk ki számukra egy szőnyegszövő üzemet. Csak a tervrajzokat kellett megszerezni: asztalos, lakatos akadt a rabok között bőven. A leglényegesebb az volt, hogy a munkahelyen levőkkel lehetett kapcsolatba jutni. Így például, magam hónapokon keresztül itt miséztem a nagy és jó búvóhelyül szolgáló szövőszékek között, mert a zárkában nem lehetett az oda beépített „tégla” (spicli) miatt.

Ahány ember, annyi külön világ. Itt sokáig nem lehet színészkedni, kibújik az igazi én.

Mennyi jellembeli szépségnek, becsületesen vállalt szenvedésnek lehettünk itt tanúi! És

milyen jó volt észrevenni, hogy az Egyház papjaiban inkább a jó, az előremutató bukkan elő minden emberi gyöngeség ellenére.

Aztán 1961-től kezdve a papi létszám jelentősen megnövekedett. Egyre jöttek, jöttek szépen, sorjában a regnumi atyák, a kiváló P. Werner Alajos vezérletével. Micsoda nagyszerű emberek mind. Aztán mások is (Bölcsvölgyi atya is ekkor került Márianosztrára).

„Ismétlő iskolások” is voltak, akik, mint visszaesők, súlyosabb ítéletet kaptak. Semmi igazán reménykeltőt nem tudtak mondani. *Sőt megdöbbenéssel hallottuk, hogy őket a püspöki kar egyik-másik tagja, még elítélésük előtt megbélyegezte és elmarasztalta.*

Fájdalmas volt, hogy éppen a leghűségesebb lelkipásztorok kaptak ilyen övön aluli ütest.

<

„Jóval a bírósági tárgyalás előtt, 1961. március 15-én a Püspöki Kar is elhatárolta magát a perben szereplő papoktól. Éppen azoktól, akik elsődleges hivatásuknak tekintették Krisztus szolgálatát és a Magyar Népköztársaság semminemű törvényébe nem ütköző államellenes szervezkedést nem kezdeményeztek.

Idézet a körlevélből: *Nem engedhető meg, hogy felelőtlen elemek a Katolikus Egyházat – bármely formában is – államellenes célokra használják fel. A Püspöki Kar nyomatékosan rámutat arra, hogy azok az egyházi személyek, akik nem elsődleges hivatásukat, a lelkek krisztusi szolgálatát teljesítik, hanem a Magyar Népköztársaság törvényeibe ütköző államellenes szervezkedést kezdeményeztek vagy kezdeményeznek, illetőleg abban tudatosan részt vesznek, bárhol is működjenek, bűnös tevékenységükkel a Katolikus Egyház kárára cselekszenek.*” (Hetényi Varga Károly: Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában (I. rész, Lámpás Kiadó, Abaliget 1992, 61.)

Ehhez kapcsolódik Lénárd Ödön piarista atya (ő közel **19 évet** töltött *kommunista börtönben*) „Koncentrált támadás a hallgató egyház ellen – az 1961-es perhullám” c. visszaemlékezéséből egy részlet (Vigília **1991**/513–514., 595, 695. o.):

„Annál sajnálatosabb, hogy hivatalosan és nyilvánosan az illetékes egyházi hatóság *mindmáig* nem foglalt állást ezzel a körlevéllel kapcsolatban. Pedig annak is itt volna az ideje, hogy most aztán igazán elhatároljuk magunkat nemcsak ettől a körlevéltől. A körlevél akkori megjelenése nemcsak sajnálatos és romboló, de teljesen jogellenes és ennyiben egyenesen nevetséges is volt, hiszen hol voltunk még a jogerős bírói ítéletektől, melyek egyedül adnak lehetőséget olyan megállapításokra, amilyeneket ez a körlevél már jó előre megfogalmazott. Ilyen megelőző elmarasztalások publikálásába közéleti emberek Európában *belebuknának és rágalmozási eljárásnak tennék ki magukat*. Elénk pedig – elém is – úgy dobták oda az iratot, hogy mit akarnak maguk, hisz a maguk püspökei is úgy látják, mint mi. **Volt, akinek belső világa megnyomorodásához az is hozzájárult, hogy püspöke, akinek lelkiismerete szerint védenie kellett volna a papját, az Isten ellenségeinek oldaláról támadta hátba őt.**

Pedig mindegyikünknek, ha szabadon, ha nem, ha akár a kivégzőosztag színe előtt is, a helyzet és a pillanat függvényében, de csak az Isten és az embertestvérek iránti hűséget kell megélnünk! A börtönbeli éhezések idején például fájó szívvel láttam, hogy a hivatalosan beengedett élelmiszer csomagokon keresztül a családok mi mindent próbáltak megtenni. Akikről azonban egyházi „felettesük” gondoskodott, azok érezhették, hogy csak *nemkívánatos koloncot* jelentenek övéik nyakán.”

„**Kétes értékű magatartásokat védtek azzal, hogy „mennyi mindent mentett meg vele”, és nem vették észre, hogy a kommunisták ugyanilyen formulával feleltek a koncepciók pereket számon kérőknek: akkor is a szocializmust építettük!**

Még a 70-es években is volt olyan egyházi intézmény, amelyik egyszerűen letagadta börtönviselt papját, vagy olyan, amelyik az Amnesty International érdeklődésére *hivatalosan* állította, hogy az illető szabadon van, mikor *hivatalosan* tudta, hogy börtönben él!”

Pálos atyát Márianosztráról 1962-ben a Gyűjtőfogházba szállították. Itt – szabadulása előtt nem sokkal – besúgónak akarták beszervezni. Erről az alábbiakat írja: *> Aki volt hasonló helyzetben, az megérti, aki nem, az úgy sem tudja a maga súlyosságában fölfogni. Ezek az ajánlatok a belső tartás, becsületünk feladására bízattak, csalogattak, és a maguk módján kényszeríteni akartak. Igazán piszkos munka és a velejéig embertelen dolog volt. Hogy ezentúl az ember csak szemlesütve, szégyenben és saját magától megalázva járjon az emberek között. Így „legfőbb érték az ember” a szocializmusban? Ez rosszabb a föbelövetésnél, mert erkölcsi halálba kényszerít.* <

Végezetül, ugyancsak Pálos atya visszaemlékezéséből (33–35. o.) álljon itt egy érdekes részlet. Bölcsvölgyi atya első vallatója a Fő utcai börtönben egy bizonyos *Barta* őrnagy volt (l. Hetényi Varga Károly idézett könyvét). Pálos atya is említést tesz egy börtönbesúgóról, állítólagos Barta Miklósról. A két személy minden bizonnyal megegyezik!

> Voltaképpen ki is ez az alávaló ember, aki ilyen becsstelen munkára vállalkozik? Sándor bácsi szerint (Pálos atya egyik cellatársa) *Barta* ávos őrnagy volt, aki a Pállfy-féle úgynevezett összeesküvésben vett részt, halálra is ítélték, de fölkínálták neki az életet azzal a föltétellel, hogy vállalja a besúgó munkát. <

Mindszenty bíboros végrendelete 1948-ból

(Vigília 1990/387. o.)

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Lelkemet ajánlom Teremtő, Megváltó és megszentelő Istenemnek. Halálom után testemet a legegyszerűbben tegyék pihenőre. Gyászokcsi, koszorúk nem kellenek. Kisapjaim vigyék a Bazilikába. A koszorúmegváltás legyen a nagyobb családú esztergomi szegényeké. Gyászbeszéd mellőzendő, helyette énekeljék el: Jézusomnak kegyelméből.

Megköszönöm vikáriusaimnak, főkapítalanomnak, udvari papjaimnak, espereseimnek, papjaimnak, híveimnek segítségét és hűségét.

Megbocsátok mindenkinek. Isten kegyelmét kérem Egyházam és hazám ellenségeinek. Én is alázatosan bocsánatot kérek mindenkitől, ha akaratlanul bárkit megbántottam.

A hercegprímási trónust 36 órás töprengés és vergődés, két főpap és gyóntatóm meghallgatása után vállaltam, hogy a nehéz viszonyok közt esetleg további fél esztendőre ne késsék a betöltés abban a tudatban, hogy vagy fogság- vagy gyalázatviselő kell most ide, és erre – Isten segítségével – való vagyok.

Hálát adok Istenemnek, hogy szent nevéért gyalázatot szenvedhettem, amit hazámért szívesen viseltem és ajánlottam fel.

A marxizmus és jelszótömkelege, ha célt érne, az ország veszte. A küzdelmet hagyom utódaimra és a püspöki karra. *Hála Isten, ezt a veszedelmet 1945-ben oly tisztán láttam, mint ma.* Ezen a téren nem kell annyi politikámért bűnvallomást tartanom.

Szent István Magyarországáért a nemzetiségekkel való megbékélést a Szent István gondolat jegyében, a Szent Korona és királyság, az osztályok megbékélése útján kell biztosítani. A

katolicizmus minden téren való egységét gondosan meg kell őrizni, hogy az idegen célokat szolgáló felekezések szerepéhez ne jussanak. Az engesztelés ne lanyhuljon, hanem inkább erősödjék a nagyasszonyunk tisztelete szellemében.

Esztergom, 1948. január 7.

Mindszenty József
hercegeprímás
Dr. Tóth Kálmán
Dr. Siegler Károly
felkért végrendeleti tanúk

Mindszenty bíboros búcsúlevele 1956-ból

(Vértanúink, Hitvallóink, **2002. november 3.** *Duna Televízió*)

Drága Édesanyám! Hogy népemnek használjak, orosz páncélosok közt mentem az Amerikai Követségre egy, nem a régi papommal (ez Turchányi Egon volt, akkori titkára). Ha a nemzetközi jogot még tartják, itt területen-kívülség vesz körül. Isten eddig csodálatosan védett. Kőhidán a véstörvényszéken, október 30-án szabadulásom minden ár nélkül, a rétsági honvédtisztek által ahogy idejutottam, pedig figyeltek. De kész vagyok, ha kell, életemet adni. Édesanyám, ha úgy lenne, ne gyászoljon engem, csak odaát-találkozásunkért imádkozzék. Mohi, Mohács, II. világháború elvitt egy-egy elődömet. Kelet meg ránk zuhanthat úgy, hogy nem lehet csodálkoznunk, ha megint egy esztergomi érsek rámege. Az útvonal és a hősies főváros fogadtatása, a Szentatya sürgőnye, de különösen a nemzeti életerő jelentkezése boldoggá tesz. Úgy érzem, nem hiába éltem és túrtam. Húgaimat, övéiket szeretettel áldom. Tegyenek fenyőből koszorút kevés virággal édesapám sírjára helyettem. Családomban maradjon mindenki hű hitéhez, hazájához. Édesanyámnak megköszönök mindent, egész életemen át, főként amit rabságom idején tett. Nincs több ily édesanya! Csókolja fia, József.

Budapest, 1956. november 7.

Bölcsvölgyi atya írásai a Vigília folyóiratban

[Vigília **1955**/439., 549., 668. o.; **1956**/267. o.]
(Részletek)

Egy gyakorlati hittankönyv

„Igen régi, de helytálló megállapítás tartja, hogy a *keresztény tanítás*, vagyis a vallási igazságok könnyen érthető, világos közlése nem könnyű dolog. Hányszor felszínre bukkan a régi kérdés: mik és milyenek azok az utak, módok, amelyekkel közelebb vihetjük szent hitünk igazságait híveink lelkéhez. Kispap korunkban sokszor lelkünkre kötötte szónoklattan tanárunk: az örök igazságokat, amelyek minden korra, népre, társadalmi osztályra, emberre egyformán kötelezők, takarjuk be a mai ember szellemei, lelki igényeinek palástjába. Ezzel az igazság nem változik, mert nem is változhat, ellenben a modern ember előtt tetszetősebbé válik, könnyebben megmarkolja benne azt, ami neki szól.

Ez a probléma hatványozottabb fokban jelentkezik, amikor hitünk tanítását a kicsinyekkel, a gyerekekkel kell közölnünk. Milyen nehéz lélekbe találóan jó gyermek-szentbeszédet összeállítani; pedig ez de fontos eszköze lelkipásztorkodásunknak! De ennél is nehezebb kifogástalan hittankönyvet szerkeszteni, amelyben a gyermeklélek megtalálhatja otthonát és önmagát.

X. Pius pápa katekizmusának vezérgondolata annak az igazságnak a kidomborítása, hogy Isten a gyermekek jóságos Atyja, ők Isten legkedvesebbjai, és ez a szeretet Jézuson keresztül válik ma is kézzelfoghatóvá. A hittankönyvnek tehát ez a magasztos hivatása, hogy viszont-szeretetet ébresszen a gyermek lelkében Isten-atyánk iránt. A viszont-szeretet gyakorlati csattanója a szentáldozás. Nemcsak az első, hanem valamennyi. Ez az a csúcspont, ahová a kisgyereket fel kell vezetni. Íme a hittankönyv gyakorlati szerepének roppant fontossága!

A gyermeklélek telítve van szeretettel. A vallásos nevelés tehát nem elégedhet meg a kinyilatkoztatott igazságok pusztá közlésével, hanem oda kell hatnia, hogy a kicsinyek lelkében felraktározott szeretet magáévá tegye, mintegy átölje ezeket az igazságokat. Ez a gyakorlati vallásos nevelés. Ha a hittankönyv segítségével a szülő és hitoktató együttműködésével gyermekeink lelkében e kívánság valósággá lesz, a vallásnevelés nehezen túljutottunk.

Páratlan értékűvé és szinte szokatlan mértékben kedvelté teszi a könyvet az, hogyha mint valami aranyfonál húzódik rajta végig az az igazság: Isten a mi Atyánk, mi az Ő gyermekei vagyunk, Ő szeret bennünket, és nekünk is szeretnünk kell Őt.

Úgy hiszem, ezen az úton kell kísérletezni nekünk is, hogy megtaláljuk az isteni igazságok közlésének azt az egyszerű módját, amelyen hathatóbban jut a *divinum* a gyermeklélekbe, és amelyen könnyebben emelkedik a *humanum*, a gyermek az istenfiúság magaslatába.”

Késői papi hivatások

„Olyanok, akik az élet delén, vagy azon túl kapják a hivatás kegyelmét, gyakoriak. Mégsem lesz talán felesleges, ha e hír kapcsán megvizsgáljuk Egyházunk álláspontját a késői hivatásokkal (is) kapcsolatban.

Legyen bennük először is tiszta, érdek nélküli hivatás. Ne evilági szempontok, hanem a lelkek gondozásának vágya vezesse őket a szeminárium felé. Szükséges aztán, hogy a jelentkező birtokosa legyen a papi életben nélkülözhetetlen lelki, testi és szellemi adottságoknak, és végül, hogy valamelyik főpásztor felvegye szemináriumába. A személyi képességek, adottságok megítélésénél nincsenek túl szigorú határok. Nem vehető fel a papnevelőbe az, akinél nincs remény, hogy a szükséges teológiai ismereteket el tudja sajátítani, vagy akiben olyan hiba van, ami akadályozhatná lelkipásztori munkájában.

Törvénykönyvünk egy dologban azonban semmiféle intézkedést nem tartalmaz. Ez pedig annak a felső korhatárnak a megállapítása, amelyen túl senkit sem lehet pappá szentelni. De ez természetes is. Hiszen a papi hivatás Istentől van. Neki pedig vajon ki szabhatná meg, hogy kinek-kinek mikor adja.

Hiszen maga a Mester is érett férfiakat vett maga mellé és vajon szégyenkezhetik-e Egyházunk Szent Ágoston miatt, vagy megbánta-e, hogy Newmann-t, az anglikán lelkészt katolikus pappá szentelte? „A Lélek ott fű, ahol akar” (Jn 3,8) és minden bizonnyal akkor, amikor akar. Az egyháztörténelem minden századában így volt és így lesz.

Milyen meghatározó lehet egy-egy ilyen papszentelés. A szentelendő mögött sokszor egy agyonzaklatott élet keresztje áll, amelynek súlya alatt, tán hátuk is meghajlott már.

Előttük pedig: ki tudja. Talán néhány esztendő, és az örök élet. De nekik is szól – nekik leginkább – a Szőlősgazda ígérete: „S mindaz, aki elhagyja érettem otthonát, testvéreit, ...

vagy földjét, száz annyi kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29). És ők, akik a tizenegyedik órában tették ezt, szintén megkapják a megígért dénárt.”

Az új német egységes Katekizmus

„Az új német Katekizmus roppant munkát, nagy gondosságot, német alaposágot, és első pillanatra feltűnő gyakorlatiasságot árul el. A Szentírásból indul ki, arra építi fel a magyarázatot, és a magyarázathoz emeli ki a kérdés-feleleteket. Ezt azután beépíti a gyakorlatba, a gyermek mindennapi életébe.

Természetes, hogy a hittankönyv akármilyen jó és gyakorlati is, önmagában nem elég.

Szükség van még jó hitoktatóra és szülőre is, aki a magyarázat mellé gyakorlati példákat mond és kiegészíti az életből vett példákkal azt, amit egy – akármilyen bő – könyv sem dolgozhat fel.”

A katolikus Egyház a színesek jogaiért

„A katolikus Egyház a felebaráti szeretet parancsát minden időre érvényesnek tartja – Istennel kerülne szembe, ha nem ezt tenné. Aaptanítása, hogy a Mindenhatónak mindegyikünk egyformán szeretett gyermeke. Mivel azonban az Egyház elsődleges célja az emberi lélek megszentelése és üdvösségének elősegítése, természetes, hogy sok nemes törekvés, amely az emberi élet boldogabbá tételére törekszik, nem az Egyház főfeladata. Az emberi élet megreformálására a „vízből és Szentlélekből” való újjászületés pontjáról indítja el a küzdelmet.

Így tett a rabszolgatársadalomban is. Hirdette az emberi személyiség egyenjogúságát, védte az emberi lélek méltóságát, anélkül, hogy rabszolgázadást szított volna. A kovász szerepét töltötte be; erjesztett, a kegyelem belső dinamizmusával segítette kialakítani az emberibb és egyúttal istenibb világot.

Ezt, a közel kétezer év gyakorlatával kipróbált módszert alkalmazza ma is, amikor a faji megkülönböztetések ellen emeli fel szavát. Az Egyház küzdelme nem mindig könnyű. Sokszor a világi hatóságok ellenkezésével, törvényeivel, valamint társadalmi osztályok előjogaival és maradiságával kell szembenéznie.

Amellett, hogy a katolikus Egyház nemzetek feletti szervezet, mindig nagyra becsüli és értékeli a nemzeti hagyományokat. A katolikus Egyház mindig arra törekszik, hogy minden ember egyenlő személyi jogokban részesedjék.”

A katolikus Egyház tévedhetetlensége

> Tanítói tekintélyt ruházott tanítványaira Krisztus, midőn azt mondotta nekik: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg.” (Lk 10,16) S még inkább, amikor minden embert arra kötelezett, hogy *örök kárhozat terhe alatt* hallgassa meg az apostolok tanítását és higgyen nekik. „Tanítsátok az evangéliumot minden népnek ... aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözülni, aki nem hisz, elkárhozik.” (Mk 16,16) Biztosítja tehát őket arról is, hogy tanítói munkájukban nem fognak megtévedni, mert hiszen valótlán, az Ő tanaival ellenkező tanítás elfogadására csak nem kötelezhet előre az örök kárhozat fenyegetésével! <

(Bangha Béla: Krisztus és Egyház, Budapest, 1916. 14. o.)

Az újszövetségi szentségek krisztusi eredete

- > Az újszövetség valamennyi szentségét Krisztus rendelte (hittétel). Az Egyház már századokkal a tridenti zsinat előtt tanúsította, hogy a hét szentség kezelése reá van bízva; másfelől mindig vallotta, hogy neki nincs hatalma és joga szentségek alapítására. Tehát a szentségeket úgy kellett tekintenie, hogy azokat mint a változhatatlan hit-leltémény tartozékát magától az Alapítótól, Krisztustól kapta. S minthogy az Egyház a hitbeli dolgokban nem tévedhet, ez a tény egymaga teljes bizonytságot szolgáltat.
- A szentségek szükségesek az üdvösségre: „Ki van közösítve, aki azt mondja, hogy a szentségek nem szükségesek az üdvösségre, hanem fölöslegesek, s az ember nélkülük, illetve vágyuk nélkül, csupán hit által elnyeri a megigazulás kegyelmét; jöllehet, nem valamennyi szükséges minden egyes embernek.” Ez a szükségesség olyan jellegű, mint az Egyház szükségessége és egyedül üdvözítő volta; sőt annak a tételnek csak egy kiágazása. A bizonyítást megadja az egyes szentségek külön tárgyalása. <

(Schütz Antal: Dogmatika II/242–243; 250–251. o.)

A szentgyónásról

- > „*Én csak az Istennek gyónok*” – te akarod meghatározni, bűnös ember, mi elég a bűnbocsánatra? Nem az Isten határozza-e azt meg, akit te megbántottál? **Mióta szokás az, hogy a vétkes szabja meg, hogyan tesz eleget vétkéért?** Aki vétkes és bocsánatot óhajt, ne maga akarja megszabni a kegyelem feltételeit, hanem azt keresse, milyen feltételekhez kötötte a megbántott Isten a bűnbocsánatot! Ha *Krisztus a papságra bízta a bűnbocsánat osztását*, vagy pedig a bűnök megtartását a mennyben is (Jn 20,21–23), akkor bizony nem elég ha csak „az Istennek” akarsz gyónni! Gyónhatsz, de Isten feloldozást nem ad, mert azt az *Egyházra* bízta. <

(Bangha Béla: Világnézeti válaszok, Budapest, 1940. 187–188. o.)

- „Az *Üdvözítő* az Egyháznak a bűn körül alternatív hatalmat adott: megbocsátani, vagy megtartani. *Ha azonban a töredelem szentségének megkerülésével is el lehetne nyerni a bűnök bocsánatát, az Egyháznak bűn-fönntartó hatalma illuzórikus volna; hiába tartaná meg az Egyház azt, aminek föloldozását a bűnös másutt is elnyerhetné.*
- Másrészt a töredelem szentsége a bűnügyek lelki ítélőszéke Isten földi országában. Rendezett országban azonban a bűnügyeket a törvény elé kell vinni: ott *senki sem lehet bíró a maga ügyében*. Ez a két megfontolás érvényes a halálos bűnökkel szemben, mint amelyek fölségsértések Istennel szemben. A bocsánatos bűnök apró hűtlenségek és gondatlanságok, és ezért más elbírálás alá esnek. Tévednek tehát azok, akik azt tanítják, hogy a töredelem szentségének szükséges voltát nem lehet a Szentírásból igazolni.”

- „A bűnbocsánat nem lehet a bűnösnek magánügye. Mert A) a bűn Isten-ellenes fölségsértés; tehát a jóvátétel nem történhetik másképp, mint azon módon, ahogy *Isten* akarja. Isten pedig azt akarja, hogy a töredelem szentségéhez járuljunk. B) Ez a mód szolgálja egyedül a lelkiismeretnek is igaz javát: a bűnös nem talál igazi megnyugvást, míg teljesen megbízható módon tudtára nem adják, hogy Isten elfogadja az ő bűnbánatát. Továbbá az emberek lelki élete, vallásgyakorlata általában és vezeklése, különösen az objektív normák alku nem ismerő irányítása nélkül az alanyi ötletek, szeszélyek, ellanyhulások, lealacsonyodások parttalan vizein hanyódik, míg vagy örületes önkínzásban, vagy

közömbösségben, vagy kétségbeesésben meg nem feneklik. A szentség alapításában is kifejezett közvetlen isteni parancs is kötelezi a bűnöst a szentség vételére.”

(Schütz Antal: Dogmatika II/412–413. o.)

„*Nekem nincs bűnöm*” – ezt az sem veheti egész komolyan, aki mondja. Sohasem mondhatjuk el ugyanis magunkról, hogy már tökéletesek vagyunk a szeretetben. A keresztény ember tehát túljutott már a törvényszegés alacsonyabb szintű bűnértelmezésén, és eljutott ahhoz a bűnfelfogáshoz, ami a bűnben „hiányt”, valamely gyakorlandó erény hiányát látja meg. Ebben az összefüggésben a bűn nem más, mint annak a szeretetnek – különféle fokon és intenzitásban való – hiánya, amelyet az Isten elvár tőlünk, és amelynek gyakorlásához Szentlelkének segítségét megígérte és megadta.

A szentek életéből tudjuk, hogy ők is gyóntak (és gyónnak). Az ő bűntudatuk ilyen. Ők nem méricskélnek „bocsánatos” és „halálos”, „súlyos” és „kevésbé súlyos” bűnöket. Nem mondogatják: „Halálos bűnt egy hívő ember úgysem tud elkövetni”, a bocsánatos bűnöket pedig úgymond „nem kell meggyónni”, ezért tehát sohasem kell gyónni, hanem „elég áldozni”.

„Nem kétséges – *a gyónás nehéz, mert kemény önvizsgálattal párosul*, és az embernek le kell győznie szégyenérzetét. Valójában minden gyónás ellen felhozott érv hátterében az húzódik meg, hogy szégyelljük magunkat egy másik ember (a pap) előtt. A szégyen tulajdonképpen nem más, mint valamiféle önmagunk ellen irányuló harag, mivel valamely magunk elé kitűzött célnak, vagy elvárásnak nem tudtunk eleget tenni.”

(Bolberitz Pál: Minek gyónjak? Ecclesia Budapest)

Az egyházi parancs (évente gyónjál és legalább húsvéti időben áldozzál; CIC 989.) értelmében nyilvánvalóan mögöttesen húzódik az a feltételezés, hogy évente legalább egy súlyos bűnt elkövet az ember. Ez a dolog „matematikája” és tapasztalata is!

Legfőbb érték az örök üdvösség

„Felmerülhet valakiben a kérdés: szép dolog, hogy a legfőbb érték az örök üdvösség, Isten boldogító színe-látása és erre irányul az ember elkötelezettségi szabadsága. De vajon itt, a Földön ez az elkötelezettség jelent-e boldogságot? Válaszul csak Szent Ágostont kívánom idézni. Ő azt írja: *> Az igazság keresése már önmagában olyan nagy boldogságot jelent itt a Földön, amely meghalad minden földi örömet. <*”

(Bolberitz Pál: Szabadság c. gondolataiból)

IV. rész – 2002

Homíliák

1986. február 23. – 9.00 – Nagyböjt 2. vasárnapja

– Első lejegyzett homília –

**„Akik igazságra tanítottak sokakat,
tündökölnék örökkön örökké, miként a csillagok.” (Dán 12,3)**

- Reméljük, hogy az Örök Hazában ez a mai vasárnap is eszünkbe fog jutni. Az Evangéliumban arról van szó, hogy Jézus felviszi a három apostolt, Pétert, Jakabot és Jánost a Tábor hegyre (Lk 9,28–36). Miért éppen őket vitte fel? Péter a kakasszó után bánta, hogy háromszor megtagadta Jézust. Jakab ott sem volt a keresztre feszítésnél. János volt ott, akire Jézus rábízta az édesanyját. Jánost pedig Mária a fiának mondotta (ezért mindenki édesanyja a Szűzanya). Jakab talán még rokona is volt Jézusnak. Jézus mindezt látta előre. Miért nem csak Jánost vitte fel? Azért, hogy megmutassa: az Egyház csak a sziklás, kapaszkodós, tövises út által juthat el oda, amelyet Jézus színeváltozásakor megmutatott. Ezen az úton az apostolok is egypárszor hasra vágódtak (ld. még: Belon G.: Jézus lelkülete, 114. o.).
- A szentleckében *Ábrahám hitt és engedelmeskedett* Istennek. Tőlünk is hitet és engedelmességet kíván Jézus. Bármilyen nagy áldozatot megér Krisztus országa. Sokan el akarnak téríteni erről az útról – ne engedjük!
- Az Anyaszentegyháznak négy tulajdonságát szokták felsorolni: egy, azaz egységes közösség; Szent; Katolikus (egyetemes, mindenre kiterjedő); Apostoli. Ehhez azonban még hozzájön egy ötödik tulajdonság is, amelyet XI. Pius pápa tett hozzá: *és mindig üldözték! Az Egyháznak joga van mindig létezni!* Joga van ahhoz, hogy szabadon és rettegés nélkül hirdesse a megváltás örömhírét nemcsak szavakban, hanem tettekkel is. „Úgy küldelek titeket, mint a bárányokat a farkasok közé” – mondta Jézus az apostoloknak. Mindig, mindenütt üldözték valamiféleképpen az Egyházat. Ma itt, nálunk sem problémamentes az Egyház működése. Csak a templomban van lehetőségünk Jézusról beszélni, a fiatalok széles tömegeitől elzárnak bennünket. Senkinek sincs joga az ateizmust bárkire is rákényszeríteni. Mindenféle kényszerített ateista nevelés: jogtalanság! Többet kell az emberek öntudatára bízni. De Krisztus nem mondta, hogy bármiféleképpen körülbástyázza az Egyházat. *Az Egyház védtelen*, ki van szolgáltatva. De Jézus nem adott felhatalmazást arra, hogy egy cseppet is lázadjunk ez ellen, hiszen megmondotta: a szolga nem lehet nagyobb uránál. Tehát minden nap *magunkra kell vennünk a keresztet* és úgy kell követnünk Jézust. Az Egyháznak mindig a kereszt tövében van a helye! A *külső üldöztetés* mindig megerősítette Krisztus Titokzatos Testét. A *belső megosztás*, mint szű mardosta az Egyházat. Egyházon belüli széthúzás lazította a Krisztussal való kapcsolatot. Az Egyháznak mindig is meg voltak a maga keresztjei, minden időben, hiszen kereszthordozó, akárcsak Jézus.
- Ha a *farkasok tépik* az Egyházat, harapják a torkunkat, talán tartsuk oda, hogy harapják át? Semmiképpen sem! Krisztusba vetett szilárd meggyőződéssel bízunk mindent Istenre, ahogyan Ábrahám is rábízta magát. Ábrahám *sokaság atyja*, nagy nép atyja, pater

multitudinis. Gyermeke sem született, csak később, az egy szem Izsák. Áldozd fel – mondta az Isten. Nem tudta elképzelni Ábrahám, hogy mit akar Isten. *De rábízta magát!* A szentleckében szent Pál azt mondja: ne a földieket, hanem az örökkévalókat keressük (Quae sursum sunt querite, non quae sunt super terram – az Esztergomi Bazilika felirata is ez). *Az Egyház mindig szenved*, miként Krisztus is szenvedett, mivel *Krisztus titokzatos teste* vagyunk.

Vallás és hit közötti különbség – aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom a Mennyei Atya előtt. Aki megtagad engem, azt én is megtagadom. Meg kell vallani Jézust. Hit – Ábrahám hitt és ezt Isten beszámította neki az üdvösségre. Menj arra a földre, amelyet majd mutatok neked. Teljesen irreális dolog. Ősatya leszel – közben meg gyereke sincs. Áldozd fel a gyermeked – egy szem fia volt. Ábrahám cselekedte, engedelmesen hitt, mivel felpakolt és ment. Teljesen irreális dolognak tűnt! Vannak vallásos emberek, akik nem hívők. A hit az élet. Életemmel mutatom meg. Például: vallásos vagyok, mert elmegyek templomba – de közben nem hisz. A hívő a hitből él – ezt írja a Biblia. Ez a felnőtt keresztény világ tragédiája, hogy vallástalan, vagy hitetlenül vallásos. Jézus a Tábor hegyre a többi apostolt fel sem vitte, Lukács pedig, aki mindezt leírta, ott sem volt. A farizeusok vallásosak, de nem hívők. A kafarnaumi százados pogány, de hívő. Nikodémus vallásosan hívő. Júdás – helytelenül – csak politikában gondolkodik.

- Mennyei Atyánk! Te szeretett Fiadnak mondtad Jézust. Bennünk sok az önzés, durvaság és egymás iránti gyűlölet.
- Urunk Jézus! Te hegyre kapaszkodtál fel, hogy Atyáddal lehess. Mi félünk a próbatételektől és áldozatoktól.
- Szentlélekisten! Te a három apostolnak természetfölötti látást adtál a Tábor hegyén. Mi csak vakoskodunk és keveset teszünk azért, hogy hitünkben tisztán lássunk.

1986. április 20. – 9.00 – Húsvét 4. és papi hivatások vasárnapja

Az ateizmus kihívás. Ez még inkább növelhetné a papok számát, megerősíthetné az Egyházat. De a közönyösség az, ami a legjobban rombol! Nem a papok saját lelki világáról beszélünk ma, papi hivatások vasárnapján, hanem arról, hogy a híveknek (a királyi papságnak) mi a feladata a szolgálati (felszentelt) papokért.

- Istenünk! Minden jót Tőled kapunk. Mi pedig sokszor olyan önzőek és irigyek vagyunk rászoruló testvéreinkkel szemben.
- Mennyei Atyánk! Te csak jót akarsz nekünk. Mi mégis sokszor ímmel-ámmal követünk Téged.
- Urunk Jézus! Sok lélek a kárhozát felé halad, mert kevés a lelkeket mentő pap. Mégsem imádkozunk papjainkért, papi hivatásokért.
- Szentlélekisten! Lelkipásztoraink hivatása egyre nehezebb. A hívek mégis olyan felelőtlenül kritizálják őket ahelyett, hogy imádkoznának értük.

Urunk Jézus! Köszönjük, hogy megalapítottad az Egyházat és papokat adtál nekünk. Add, hogy a papi hivatás kegyelmét ma is elfogadják azok, akiket kiválasztottál és örömmel induljanak Egyházunk szolgálatára testben és lélekben alkalmas ifjak.

Erősítsd meg hivatásuk szeretetében papjaidat. Állj melléjük és haladj velük, mint az emmauszi tanítványokkal tetted. Ne engedd, hogy a sikertelenségektől elcsüggedjenek. A hívek imája és segítő szeretete erősítse őket és éljen bennük a remény, amely naponta új feladatokra serkentheti őket.

Add a Szentlélek bölcsességét és erejét a papságra készülő ifjaknak, köztük itt jelen levő kispap-testvérünknek. Ne engedd, hogy megtorpanjanak, ha egyre tornyosodó nehézségek tűnnek fel előttük. Tölts lelkükbe kedvet a nehéz szolgálatra való felkészülésre és szüntelenül hallják lelkükben ígéreted: „Én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig.”

Ne engedd Jézus, hogy kihűljön a hit és a szeretet a katolikus családokban. Segítsék a szülők fiaik lelkében a hivatás sarjadását. Add, hogy a hívek áldozataikkal és buzgó imáikkal kérjék az Urat, küldjön munkásokat aratásába.

Urunk Jézus! Főegyházmegyénkben most fekszik halva ebben az évben már tizedik papunk, pedig még csak április van; és idén egyet se szentelnek helyettük! Add, hogy ez ne vegye el bizalmunkat, hanem még nagyobb kitartásra serkentsen minden papot és világi hívőt. Fogjunk össze mindnyájan a legszentebb ügy szolgálatára, a lelkek megmentésére.

Papi hivatásokért

(„Szép kelet, szép nap” dallamára)

Isten a földön társat keresett,
jöjj velem, küzdj és adj új életet.
R.: Küldj Uram nekünk buzgó papokat,
hívj aratásra erős ifjakat.

Érik a földben égi mag, a szó,
jaj de nincs bátor munkás, arató.

Pásztorok nélkül széled a sereg,
Szánja az Úr a fáradt lelkeket.

Elhozta Jézus égből igazát,
Mondd, ki tanítsa éltető szavát.

Testem és vérem itt van, egyétek,
Osszátok bátran, éljen a lélek!

Hogyha szerettek, legeltessetek!
Mert úgy szeretlek, bízom bennetek.

Jézus az égben így imádkozott:
égi Atyám, ó adj sok apostolt.

Pünkösdi lélek, jöjj és szállj le ránk,
ifjakban gyúljon hívó, égi láng.

1986. április 27. – 9.00 – Húsvét 5. vasárnapja

Tehetünk, de csak keretek között. Mindent befektetni és a többit a Jóistenre bízni – ez a mi feladatunk! Cirógatnak minket egy-egy írással, de ezt társítják száz hazugsággal, így sokan ezeket a hazugságokat is beveszik. Egy hívó és egy hitetlen házasságában eleinte a szerelem elfedi, áthidalja a különbségeket. Később azonban – ha a gyermekek mögött nem mindkét szülő áll hitbéli példaképként – a gyermek elszakad az Egyháztól. A gyermekek ezáltal óriási kettősségben élnek. Döfködik a gyermekeket az ateista eszmékkel és ha nincs meg a biztonságos családi háttér, az egység, a gyermek megzavarodik. Most jók vagyunk – papok és hívek – hogy a fiatalokat megfogjuk ebben az erkölcstelen légkörben. És mégis: ádáz harc folyik szüntelenül az Isten ellen! A Szűzanya nem hiába üzen: térjete meg és ne sértetegessétek az Istent! Megijedjünk? Nem. Imádkozzunk!

- Mennyei Atyánk! Szent Fiad minden embert a mennyei dicsőségbe akar vezetni. Sokszor még mi is letérünk a helyes útról.
- Urunk Jézus! Júdás pénzért adott ellenségeid kezére. Hitvány anyagi előnyökért milyen sokszor megtagadunk Téged.
- Szentlélekisten! Te adod a mindennapi kenyeret. Mi pedig azt hisszük, hogy a magunk erejéből mindent elérhetünk

1986. június 7. – 18.30 – Évközi 10. vasárnap

Illés próféta előképe Jézusnak. De Illés nem tudott halottat támasztani, csak Isten. Pogány Baál papok az elvakultság, a butaság és a sötétség emberei. Mennyi visszahúzó erő, hitetlenség van a világban. Ennek ellenére tartunk ki. Illés froclizza a Baál papokat a Kármel hegyén. Szerencsétlenek meg ordítanak, de a végén legyilkolják őket. Illésnek menekülnie kellett a gonosz Ácháb és Jezabel elől. Egy száreptai asszony fogadta be Illést, az igaz Isten prófétáját. És ennek az asszonynak meghalt az egyetlen fia, akárcsak a naimi ifjú. Hát hogy higgye el ez az asszony Illésről, Istenről mindezeket (amit Illés mondott neki)? Hát ezzel viszonzozza az igaz Isten azt, hogy az ő prófétáját házamba fogadtam (mondhatja az asszony)? Isten próbára tesz bennünket. Illés imádkozott, Isten pedig bebizonyította, hogy van. Isten bizonyítja, hogy van, bár ilyen formán nem volna „köteles” bizonyítani.

Feltámad a naimi ifjú! Ma is rengetegen a lelki halálban élnek. Imádkozunk-e a gyermekekért? A legnagyobb mulasztás az, ha a gyermekeket nem segítettük kibontakozódni az Isten országa felé! Imádkozunk-e a hitoktatásért? Vagy az csak a pap dolga? Ne legyünk jajgató keresztények, mert ezzel semmin se segítünk. Lássunk tisztán, álljunk szilárdan. És adjunk hálát azokért a gyermekekért, akiknek a szülők meg merik fogni a kezüket és Jézushoz vezetik őket; és mernek otthon együtt öröendezni velük azon, hogy Isten szeret bennünket, mernek együtt örülni Isten szeretetének. Sajnos, ma a gyermekek 2%-a jár hittanra, a többi 98% nem is ismeri Isten szeretetét! Borzalmasan

felfordult világ ez! Minden apró magját, csíráját kiölik a hitnek. Handabandáznak, lázítanak Isten, Egyház, papok ellen mindenütt a maszmédián (tömegtájékoztatói eszközökön) keresztül. Kapkodnak most, hogy a fiatalok nem szeretnek dolgozni, nem tisztelik az öregeket, a felnőtteket, erkölcstelenkednek. Ez azért van, mert az elmúlt években teljes mértékig szétroncsoltak mindent, ami természetfölötti a gyermekek lelkében. Ezt tették! Megijedjünk? Nem. Imádkozzunk. Jó? Jó!

- Istenünk! Te tanítasz minket minden jóra. Mi pedig ragaszkodunk ahhoz, ami nem Belőled fakad.

1986. június 8. – 18.30 – Te Deum

Mi bűnösök vagyunk. Isten az Atya és egyedül Jézus bocsátja meg bűneinket. Magdolna felismerte Jézusban az Istent, Simon farizeus nem. Magdolna bemutatta nekünk, hogy miként kell viselkednünk, amit Simon nem tett meg – Simon elmulasztotta azt, amit Magdolna megtett. Magyarországon teljesen lejáratták a hitoktatást. Nálad lenni, Veled lenni a szentmisén, Jézus, csak az üres lelkű ember számára unalmas. Sokan a vakációt a vasárnapi szentmisére is kiterjesztik. Üres is a vasárnapjuk! Csak a szentáldozással, annak kegyelmeivel bírjuk a jövő heti küzdelmeket. A vakáció óriási próbatétel. Simon még mint közönséges vendéget sem fogadta Jézust. Rutin, sablon, megszokás – ha Simonnal egy úton járunk, ezek jellemzőek ránk. Simon azért akarta Jézust a házába fogadni, hogy híres embert fogadjon és nem látta meg benne az Üdvözítőt. Jézus nem ezekért a „szent” Simonokért, hanem az ilyen szegény Mária Magdalénáért jött. Mária Magdolna mindazt megtette, amit Simon elmulasztott. Jézusnak nem a terített asztalok, hanem mi kellünk! Így minden olyan dolog elmaradna, ami nem tartozik Jézushoz. Jézusban meg kell látni a lényegét.

Aki eljön szentmisére, a pap szavára a szentáldozásnál ráfeleli az áment, még nem biztos, hogy rátalált Jézusra, kapcsolatba lépett Jézussal. Valaki hiányzik az életünkben, amíg Jézust be nem fogadjuk. Milyen szomorú, ha valakit az utolsó előtti útjára, a temetésére – az utolsó út a feltámadás – nem az Egyház kíséri. Nagyon fájdalmas az, ha valaki eltávozik közülünk, de az igazi tragédia az, hogy Jézust kizárják a menetből, nem Jézus után megy a gyászmenet. Zsákutcába, vakvágányra fut előbb-utóbb az életük. Jézus szól: ne menjetek arra, mert a vesztetekbe rohantok! Sok ember rossz úton keresi a boldogságot, ezért nem is talál rá – olyan is az életük. Ezért él ez a sok boldogtalan ember a Földön. Miseremini mei, saltem vos amici mei – Könyörüljete rajtam legalább ti, akik szerettetek engem! (Jób mondja barátainak földi szenvedéseiben. Ezt kibővített értelemben adjuk a tisztítótűzben szenvedő lelkek ajkára.)

- Mennyei Atyánk! Te életre kelted azt, ami halott. Mi nehezen ébredszünk a bűn halálából.
- Urunk Jézus! Te lehetőséget adsz a teljes életre. Mi pedig tehetetlenül fekszünk a tunyaság koporsójában.
- Szentlélekisten! Te mindent ki akarsz söpörni belőlünk, ami elavult. Mi pedig nyakasan ellenállunk a Te újító és tisztító szellemednek.

1986. június 21. – 18.30 – Évközi 12. vasárnap

A könyörgés az alapgondolat: „Add Urunk, hogy szent nevedet tiszteljük is, szeressük is.”

Isten neve magát az Istent jelenti. Például ha valaki azt mondja: Zoli, vén bolond – akkor azt nem vagyok köteles éppen magamra venni, mivel sok embernek a keresztnéve ez.

Isten azonban csak egy van. Ha valaki a bálványisteneket szidja, valójában az Istent szidja, mert a bálványistenek nem léteznek, Isten azonban az egyetlen létező Isten. Az a Szentlélek műve, hogy ebben a káromkodós világban egy szikrányi tisztelet is maradt a gyermekekben az Isten iránt. Válgják minden a javunkra, üdvösségünkre. Aki Isten nevét hiába, tiszteletlenül, átkozódva, hamisan esküdve (Isten bizony) ejti ki, az nem csak hogy bűnt követ el, hanem másokban is tompítja az Isten iránti, a neve iránti tiszteletet. Isten, Szűz Mária, szentségek, szentek szidása a káromkodás. Ne legyünk soha úgy (se) idegesek, hogy Istent emlegessük hiába.

1986. június 22. – 9.00

Mi van benne a Bibliában és mi mit veszünk ki belőle. Az Egyház magyarázza hitelesen.

Szent Páltól kaptak levelet a galataiak. Mi is örülünk, ha szeretett ismerőseinktől (például szüleinktől) kapunk levelet. Jézus Isten és szerető testvérünk! Gondviselő testvérünk.

Gúny és nevetség tárgya vagyunk a hitetlenek szemében.

- Mennyei Atyánk! Zakariás próféta megjövendölte szenvedésedet. Mi gyáván kitérünk, ha hitünkért egy kis szenvedést, vagy áldozatot kellene vállalnunk.
- Urunk Jézus! Szent Pál tanít arra, hogy a Te életed eggyé lett a miénkkel. Mi bizony nemigen törekszünk, hogy ezt életünk példájával bizonyítsuk.
- Szentlélekisten! Szent Péter bátran megvallotta istenségedet. Mi bizony gyakran túlságosan is emberi módon viselkedünk, erről tudomást se akarunk venni: félünk, csakhogy ne kelljen nyilatkoznunk hitünkről.

Urunk Jézus! Nem Neked lényeges, hogy mit mondanak Rólad az emberek, hanem a mi számunkra élet-halál kérdése. Add, hogy merjünk hittel vallani Istenünknek és életünk egyetlen céljának.

Nekünk is felteszed a súlyos kérdést és válaszolnunk kell! Add Urunk, hogy válaszunk egyértelmű legyen a Te követéseddel, hiszen ettől függ mennyországunk vagy kárhozatunk.

Az emberek nagy része nem mer színt vallani Rólad. Még kevésbé mer megvallani életével! Add, hogy ezek is észhez térjenek. A Szentlélek értelme és bölcsessége irányítsa életüket, hogy elfogadjanak Istenüknek és Urunknak.

A vakációban még súlyosabban szól hozzánk kérdésed. Add, hogy sohase hímezzünk-hámozzunk, hanem Péter bátorságával valljunk Krisztusnak, az élő Isten Fiának.

Sok társunk már vakációzik. Kísérje őket, Urunk a Szentlélek ereje. Tartsanak ki hitünk és Egyházunk mellett akkor is, ha ezért gúnyt, vagy ostoba lenézést kell is vállalniuk!

1986. június 22. – 18.30

Az Evangéliumban bátor hitvallásról hallottunk. Jézus talán kíváncsiságból kérdezte, hogy mit tartanak Róla az apostolok? Semmi esetre sem! Jézust az nem boldogítja, ha rosszat, vagy jót mondanak Róla. Nem Neki fontos az, hogy mi kinek tartjuk Őt, hanem egyedül nekünk. Ezen áll, vagy bukik az örök sorsunk! A Hiszekegyben azt imádkozzuk, hogy hiszem a test feltámadását. A lélek nem anyagi, nem tud részeire bomlani. Ezért csak a test fog feltámadni, a lélek nem hal meg. Szálla alá poklokra – nem lépett és nem is léphetett be Jézus a pokolba, mert az egy lezárt, befejezett állapot, onnan nem lehet kijönni. (A pokolra szállás azt jelenti, hogy Jézus kereszthalála által a természetes boldogság állapotában várakozó lelkek azonnal üdvözültek, Jézus ezekért „szállt le”.) Sokan csak humanitáriusnak, nagy embernek tartják Jézust. Simon farizeus is csak ezért hívta meg Jézust, mert ő egy „híres” emberrel akart találkozni, de mégis nagyon távol maradt Jézustól, mert a lényegét nem ismerte fel Őbenne. Talán kérkedésből hívta meg, hogy utána mondhassa: nálam is járt a Mester. Mária Magdolna mehetett volna a farizeusokhoz is bánatával, de ő tudta, kihez kell fordulnia. A Megváltót ismerte fel Jézusban, felismerte Benne a Megváltót!

Ma is ezt akarják, hogy az Egyház csupán szociális intézmény legyen, de ne hirdesse a Feltámadottat. Látják a nem hívők, hogy az Egyház olyan közösség, amely rendíthetetlenül, tántoríthatatlanul 2000 év óta áll sziklaszilárd alapon. Péter azzal, hogy megvallotta: „Te a Felkent vagy”, olyan garanciát, bizonyosságot adott a hitéről, hogy Jézus őt tette meg szegletkönek, Ő maga pedig a köszikla. A szülők feladata az, hogy gyermekeiket üdvösségükre neveljék. Késhegy harc folyik! Ezért nagyon fontos Krisztus kérdése és a mi *igennel*, határozott és rendíthetetlen igennel való feleletünk. Hogyan felelek *én* Jézus kérdésére? Félre a sablonokkal, 180 fokos fordulatot kell tenni (erre hívja fel a figyelmet a II. Vatikáni Zsinat is). Miért írunk 1986-ot? Mert ennyi évvel ezelőtt született Jézus Krisztus. (Jézus Krisztus = Megváltó Felkent – a felkenő az Atya, a felkent a Fiú, a kenet pedig a Szentlélek. Jézus megkeresztelkedésénél is csodálatosan kinyilvánítja magát a Szentháromság.) Az egyetemen egy racionalista professzor bemegy az órára és ezt mondja: örülök, hogy maguk nem hiszik el azt, hogy a szentmisében Jézus jelenik meg! Erre elkezdene morgolódni, zúgolódni a hívők. A tanár erre azt válaszolja: miért morognak? Reggel bementem az egyeteme templomba, de egyet sem láttam ott maguk közül. Ha valóban elhinnék, amit mondanak, akkor ma reggel mind ott lettek volna! Ne csak a szavunk, hanem az életünk legyen hitvallás!

- Mennyei Atyánk! Zakariás próféta megjövendölte, hogy az Isten, Aki emberré lesz, szenved értünk. Mi a hitünkért hozott csekély áldozatoktól is félünk.
- Urunk Jézus! Szent Pál közli a nagy hírt: Te embersorsunk részesévé lettél. Mi örök sorsunkat nem nagyon igazítjuk akaratodhoz.
- Szentlélekisten! Szent Péter nyíltan megvallotta istenségedet. Mi sokszor gyáván hallgatunk, ha vallanunk kellene.

1986. június 27. – 6.00 – Szent László király

Tette ország-mentés volt. A magyar nemzetet és az Egyházat kellett szorosabb kötelékbe fonnia – ez volt az ő hivatása, ezt a hivatást kapta az Istentől. Sok mindenben vetekszik

Szent Istvánnal. Valódi magyar ünnep ez – sajnos, Szent István király ünnepe is elsekélyesedett. Augusztus 20-ból is mindent csináltak, de Szent István király ünnepét a legkevésbé. 1946. augusztus 20-án 1 millió ember vett részt a Szent Jobb körmeneten. Elindult valamiféle lelki ébredés, amely hamar lelohadt. Ne zaklassuk az Isten kezét, aki a történelemnek az orgonáján játszik. És manapság nagyon sokan zaklatják. A bölcsesség ajándékát fogadjuk lelkünkbe. Ismerjük fel a hivatástudatot. A magyarságot rázzák a történelmi viharok, de Szent László egy marad. Igen-igen széttöredezik a magyarság hajója. A magyarságtudat a nulla fokon, a keresztény tudat még alacsonyabban van. Legyünk keresztény magyarok és magyar keresztények!

1986. június 27. – 7.00

Itt a Földön annyi minden után futnak az emberek, pedig a halál pillanatában egyedül az ér valamit, amit az ember a lelkébe gyűjtögetett. Szégyellgessük magunkat! Milyen kevéske a mi viszonzószereztetünk és mennyi kegyelemnek a birtokában vagyunk. Szent László még nem tudott ennyit, mégis milyen sziklaszilárd hite, önfegyelme, tiszta, lovag-eszményi élete volt itt a Földön. Szent István, Szent Imre, Szent Gellért – 1033-ban Szent László közbenjárására avatták őket szentté. Ki a bölcs? Az, aki a földi javakat nem helyezi az örök javak elé, aki a lelkieket mindennél többre értékeli. A halál pillanatában belátjuk, hogy életünk óriási érték, és hogy gyűjtögettünk, azzal jót cselekedtünk; ott nem fog a mérleg karja kilendülni, az egyik serpenyő lesüllyedni, a másik pedig felemelkedni. Ez mind mellébeszélés. Salamon király is bölcsességet kért, hogy a jót és a rosszat meg tudja különböztetni. Választjuk-e a bölcsességet, vagy sem. Ezen áll, vagy bukik az örök sorsunk. Az akkori nehéz helyzetű Magyar Egyházat mentette Szent László. Kérjük, hogy most is mentse a mai nehéz helyzetű Magyar Egyházat!

Üdvözlég, kegyes Szent László király, Magyarországnak édes oltalma! Szent királyok közt drágalátos gyöngy, csillagok között fényességes csillag! (Éneklő Egyház 337. o.)

1986. június 29. – 9.00 – Péter és Pál apostol

Péter és Pál is vértanúk voltak. Pétert 64-ben keresztre feszítették, mégpedig fejjel lefelé, mivel ez volt az utolsó kívánsága. Úgy érezte, nem méltó arra, hogy úgy haljon meg, mint Mestere. És hát az ilyen utolsó kívánságot általában szokták teljesíteni. Péter az Egyházat szervezte; ő tette rá a jelet az első enciklikára (analfabéta volt az első pápa!). Pál pedig az evangéliumot hirdette, amíg 67-ben le nem fejezték.

A pápa rendíthetetlen erkölcsi hatalom! Minden valamire való tudományos (jellegű) ülésre meghívják a pápa képviselőjét. XII. Pius pápa intuitív (mélyen látó) és nagyon intelligens ember volt. A magyarok, akik az olajkutakat fűrták, XII. Pius pápával való találkozásuk után ledöbbenve tértek haza, olyan intelligenciát tapasztaltak a pápa részéről.

- Mennyei Atyánk! Egyházaodon keresztül mutatód meg a helyes vallásosság útját. Mi sokszor mégis hátat fordítunk vezetésének.
- Urunk Jézus! Te Péterre bízad Egyházad vezetését. Mi sokszor nem is ismerjük a Szentatyát tanítását.
- Szentlélekisten! A Szentatyát sokszor felelőtlenül kritizálják. De mi sem igazán imádkozunk érte.

Urunk Jézus! Egy tanulatlan, gyáva Pétert és egy Téged gyűlölő Sault választottál legfőbb apostolaiddá. Te kegyelmeddel mindenkit magadévá tudsz alakítani! Belőlünk is formálj hűséges apostolokat. Válgjunk Evangéliumod értelmes és lángoló lelkű hirdetőivé.

Úgy akartad Jézus, hogy Egyházad apostoli közösség legyen. Minden megkeresztelt és megbérmált hívőt apostoloddá akarsz tenni. Add, hogy ne vonakodjunk hívásodtól, hanem örömmel vigyük országod örömhírét vakációs útjainkon társaink közé.

Sokan nem ismernek, vagy félreismernek, Urunk! Ebben mindnyájan hibásak vagyunk! Add, hogy apostolaid tanítását szívesen tanulmányozzuk, és az Újszövetségi Szentírást alaposabb ismerettel magyarázzuk tudatlan társainknak, ahogyan különösen Szent Pál tette a pogányok között.

A két főapostol bátor kitartással állt ki Melletted az üldöztetésben is. Add urunk, hogy mi se féljünk és ne legyünk gyávák, hiszen Te vagy velünk, Aki legyőzted a világ gonoszságát, amely Ellened leselkedik ma is.

Szent Péter és Szent Pál életét áldozta Érted. Ha vérontást nem is kívánsz tőlünk, de bátor helytállást igen! Erre különösen most van szükségünk, amikor a hazugság és félrevezetés alattomosan támad Ellened, a nyári vakációban különösképpen.

1986. június 29. – 18.30 – Évközi 13. vasárnap

Nem kell félni, hogy meghal a beteg, ha papot hívnak hozzá. Sajnos, az emberek buta tudata az, hogy ahova a pap megy, ott feltétlen halál várható. A jó katolikus operáció előtt meggyónik, megáldozik, felveszi a betegek kenetét (hiszen egészségesen senki nem megy kórházba). Nem a halál előszele, hanem a megerősödés a szentségekhez való járulás. Persze a halál is bekövetkezhet.

Az Egyház a halállal együtt a feltámadásra is gondol – nem lehet különválasztani őket. Sok jelenet, jelenség azért döbbenetes (például egy temetés), mert ott a végső dolgokat látjuk. A pedagógusokon az Isten sokszorosan számon kéri, hogy mit beszéltek. Aki gyerekekkel foglalkozik, annak különösen nagy a felelőssége!

- Mennyei Atyánk! Követésed sok lemondást kíván. Sajnos, sok családból hiányzik az áldozatos lelkület, ezért képtelenek befogadni Téged.
- Urunk Jézus! Mindenkit szólítasz: „Kövess engem!” Sokan gyáván, földi javakért inkább ellenségeidhez társulnak.
- Szentlélekisten! Te adod a küldetést Országod hirdetésére. Sajnos, mi sokszor inkább mellébeszélünk helyett, hogy hittől megvallanánk Téged.

1986. június 30. – 6.00 – Római egyház első vértanúi

Ma az első vértanúkat ünnepeljük. Első vértanúk azok voltak, akiket Néro császár végeztetett ki. Ráfogta a keresztényekre, hogy ők gyújtották fel Rómát. Vadállatok elé vetette őket. „Itt vannak a bűnösök” – mondta. A nép ujjongott!

A keresztények százait végezték ki örömmel a rómaiak. Kíéhezett vadállatok elé vetették őket. Körös-körül leopárd-, hiúz-, hiéna- és oroszlánketrecek voltak. Parancsszóra a szolgák kinyitották ezeknek a ketreceknek az ajtajait, majd a kíéhezett állatok rárontottak a 14, 20 éves, esetleg idősebb keresztényekre, a rómaiak örjögése közepette. Mikor aztán a vadállatok széttépték az áldozatot, a titkos keresztények, akik a lelátókon ültek (amely vastag árokkal, vagy fallal volt elválasztva a cirkusztól), odamentek és összeszedték a maradványokat, majd nagy tisztelettel temették el testüket a katakombákba (Gárdonyi Géza sírján Egerben ez áll: csak a teste); még a véres földet is gondosan összeszedték és kincsként osztogatták egymás között.

Szent Pongrác (14 éves volt!) is így halt meg, mint sok más vértanú, akik rokonaik szép példáját követve vérükkel tettek tanúságot Jézus mellett. Őt leopárd ölte meg. Amikor az egyéb, kíéhezett vadállatokat ráengedték, nem akartak támadni. Akkor a tömegből beordítottak: a leopárdot engedjétek ki! Az apját (Pongrácnak) is az ölte meg! Ekkor kiengedték a leopárdot. Mögéje kúszott Szent Pongrácnak, majd rárontott és elharapta a nyakszirtjét, átharapta a nyakát.

Az első vértanúk véréből szökkent szárbá a római Egyház!

1987. július 13. – 6.00

Szent Ágoston könyve: De civitate Dei – az Isten országáról (városáról, uralmáról). Hiszen mondtam én már nektek: a harc tölcésrszerűen bontakozódik ki (Szent Ágoston írja ezt). A tölcésr – amelyet az edénybe teszek, vagy amelyet a gyermekek fűjnek – egyre szélesebb. Nehogy azt higgyétek, hogy ma már semmi baj nincs, hogy ma már nincsen harc. Ne legyünk naivak! Amikor az esztergomi érseket látjátok a Hazafias Népfront Országos Tanácsának ülésén, meg papokat papi ruhában, vagy reverendában képviselők között – ne gondoljuk, hogy nincs baj; pont ez a baj, mivel az ilyen gyerekeknek teszik tönkre a lelkét, mert azt tanítják: ne hidd el azt, amit a nagymama mesél, hogy van istenke – ez nincs is, de van Isten! Ezeknek a lelkét teszik tönkre! A sátán mindenkit zargat, annál inkább, minél inkább helytálló keresztény akar lenni valaki. Legyünk egy kicsit *harcosabb* keresztények! Nyakig benne vagyunk ebben, de *jó*, hogy *ebben* vagyunk; akárcsak az Ószövetségben. A választott nép mennyit szenvedett, 400 évet.

A harc Isten és a sátán között bennünk folyik. Sátánista jelvényt hordanak fiatalok – messziről nem látnátok, csak tenyérről. Harctér az élet. De Jézus azt mondta Péternek, mikor karddal levágta a szolgáló fülét: tedd el a kardod. Máskor meg azt mondja: én nem azért jöttem, hogy békét hozzak a földre. Hogyan kell ezt érteni? Csatatér az élet. Ez a harc nem fegyverekkel folyik, de harc: szellemi harc. Minél inkább beledobja magát valaki, annál erősebb a harc. Harc kard nélkül, illetve szellemi karddal. Az Isten terve ahogyan kibontakozódik, úgy bontakozik ki a sátán ellenterve. De végezetül még egy mondat. Ott van az erős kéz. Isten keze. Gondolkodjunk ezen!

1987. augusztus 15. – 9.00 – Nagyboldogasszony ünnepe

A Szűzanya számunkra vonzó jel – nagy jel tűnt fel az égen. Szégyenkezve mondom: parancsolt ünnep. Meg kell szentelni, mint a vasárnapot, habár ez nem jó példa, mert augusztus 15-e munkanap. Éppen ezek a szent szövegek valók erre az ünnepre. Az Evangélium mintha a Szűzanya halálát örökítené meg. De nem. Sajnos, mi az ünnepeknek mindig csak a történetét ünnepeljük csupán, és nem a mondanivalóját számunkra. Mert idén augusztus 15-nek mondanivalója van számunkra. A keresztények már ősidők óta hitték azt, hogy Mária testestül-lelkestül a mennybe vétetett. Az, hogy hogyan – ezt nem tudjuk, nem is ez a lényeg benne. Hittitok. Ez a mi hitünk záloga, a Mária-tisztelet. Az Isten üzenete nem egy adott korszaknak, egy adott kor embereinek szól csupán, hanem az egész emberiségnek. Szentnek mondják Máriát az evangéliumban.

A tudomásulvétel nem ugyanaz, mint a hit és a hit nem egyenlő a tudomásulvétellel. Ha valaki kezébe vesz egy újságot és abban elolvas egy politikai, vagy valamilyen más cikket, akkor utána leteszi. A hit, az ünnep nem ez. Ha ezt az ünnepet megérténék a híveink (nem is mondom, hogy híveink, én azt nem szoktam mondani); micsoda óriási kitüntetés a Szűzanyának ez az ünnep! A sok bajban is, vagy ha játszunk, dolgozunk, lássék meg rajtunk a hitből fakadó öröm. Az élet annyira teletömött bajokkal. Minden misén sokan kellene lenni; most csak itt-ott ülnek a padokban. Egy órát itt vagyok, imádkozom, talán még énekelek is, szentáldozáshoz járulok. Ez még mind semmi, ha a napom meg nem szentelem (tehát, ha ezek nem bensőmből fakadnak). Hitünk növekedjék – az ünnepet szenteljük meg, a mondanivalóját keressük, elmélkedjük ki. Mindez sokat ad az élet számára. Úgy tegyük ezt, hogy majd mi is helyet foglalhassunk a Szűzanya mellett.

Az Evangéliumok kifejezetten nem örökítik meg a Szűzanya halálát. Az evangélisták nem is élték már meg, legfeljebb János, aki kb. 100-ban halt meg. Mi dogmatikai alapon bizonyítjuk. Ain Karembe ment Mária. Úgy élünk, hogy a Szűzanya mellé kerülünk, oda, ahova Jézus is került 40 nappal a halála után (mindkettő megdicsőült testével), mert nekünk is ott a helyünk. Segítsen a Szűzanya, hogy ehhez megláthassuk az utat.

1987. augusztus 15. – 18.30

Mária jel. Két nagy jel tűnt fel az égen. Mária jel, akit mindig a sátán kísér. A fatimai, lourdesi jelenéseknél volt egy nagy moraj, amelyet csak a jelenéslátó hallott – ez a sátán hangja volt. Most azon nem fogunk vitatkozni, hogy a medjugorjei jelenések eseményei közül mi hiteles és mi nem. A Szűzanya jel. Mindenki maga tegye meg és nézzen magába, hogy mit jelent *neki* ez az augusztus 15-e. Forog a kerék – tavaly is volt, idén is van és ha a Jóisten úgy akarja, jövőre is lesz ünneplés. De azóta imádkozom-e jobban? Még egy jel feltűnik, a sátán. Csak az nem hallja az Isten szavát, aki nagyon ostoba ember és bedugja a fülét. Mária éneklő a Szentlélektől számára adott Magnifikátot.

Azután itt van az augusztus 20. Mit is mondjak? Ne a csehek, románok, hanem mi, magyarok ünnepeljük meg ezt. Három, úgynevezett parancsolt ünnep van (a vasárnapokon kívül) – ezt azért tették így a magyar püspökök, hogy óvják a híveket a bűntől. Augusztus 20-án hacacárét csinálnak – Szent István király nem hiába ajánlotta fel a *Szűzanyának* az országot.

1987. augusztus 24. – 18.30 – Szent Bertalan apostol

Ezen a héten én fogom mondani az esti szentmiséket. Valaki beledugta a borsót, vagy a lencsét a fülembe, hogy az idén Mária-év van és jó volna ezt egy kicsit kielemezni. Itt van nálam a Szentatya körleveléből egy nagyobb részlet, a Magyar Kurir közlésében, amely félhivatalos egyházi lap, a plébániáknak általában jár és éppen ezért nem látott olyan széles napvilágot. Itt a Szentatya megadja az okát a Mária-évnek. Az este misézést egyébként az én egyik legkedvesebb feladatomban tekintem, nagyon szeretem.

A Szűzanya a hitnek a zarándoka. A hit – az Evangéliumban is erről olvastunk; Szent Bertalan apostol is hitt. Szent Pál teológiája is a hitre alapul – de nem a meddő hitre! A Szentlélek szól Jézus által; tegnap már említettem, akik itt voltak, hallották – tükröt tartunk magunk elé, amelyben tisztán látjuk meg magunkat. Le merem tenni a nyakamat, hogy a világi hívek egyáltalán nem, és a papoknak is csak egy kis része olvasta el ezt az enciklikát (Redemptoris Mater – A Megváltó Édesanyja). Én gyermekkoromban, amikor még kevésbé voltak kiterjedtek az ismereteim – most már nagyobb a rálátásom – azt hittem és gondoltam, (mint ahogy sokan azt gondolják), hogy Mária mintegy előre tudott és látott mindent. Mária nem sokat tudott, de hitt és ebből volt neki tájékozottsága, hitből fakadó tájékozottsága. Az Egyházban sem lépkednek, vagy menetelnek a hívek, hanem zarándokolnak. Az élet zarándoklat a végső cél felé. Itt írja a Szentatya, hogy az ezredfordulón mi minden történik majd – ezt már talán csak az itt ülő ministránsok, de mi már nem fogjuk megérni itt a földön; reméljük, a mennyországból fogjuk figyelni – bárcsak onnan nézhetnénk! A Mária-évben lehetséges az, hogy minden olyan összejövetelen, ahol zarándoklat-, vagy más formában Mária-tisztelet van, teljes búcsú legyen nyerhető. Ezeknek az összejöveteleknél pont ez a célja! Sajnálom, hogy múltkor, a szentmise utáni vetítés alkalmával ez (a teljes búcsú meghirdetése) nem történt meg. Én is szeretnék zarándoklatot csinálni egy pár hét múlva – helyit, itt a templomon belül Máriacellről. Addigra készen lesznek a diák, magnó is lesz a magam anyagával.

Isten megalkotta a világot: mindent Krisztusban és Krisztusért teremtett; és nem azért, ahogyan azt kis, ostoba magyarázatok mondják, hogy unatkozott az Isten, aztán unalmában teremtett egy világot azért, hogy gyönyörködjék a maga művében. Isten öröktől fogva látta azt is, hogy az ember vétkezni fog, és örök tervében szerepelt az is, hogy Megváltót küld az embereknek. A Megváltó pedig Édesanyjától született. Nem úgy, mint a pogány mítoszokban, hogy például Zeusz kipattant a földből, nem ilyen ostoba módon. Mindez benne van a Bibliában. Én nem tudom elképzelni, hogy valakinek ott van a polcán a Biblia és naponta legalább egy gondolatot el ne olvasna belőle. Mária mondotta a kánai menyegzőn: tegyétek, amit Ő mond. Ma is ezt mondja – látjátok, ez a Biblia! A Rózsafüzért imádkozzuk. Azt mondja valaki: imádkozom én azt, de nem a Rózsafüzér Társaságban. Imádkozza, de a társaságnak a Szűzanya fokozottabban esdi ki a kegyelmeket. Jézus nem azt mondta, hogy ahol ezren vagy tízezren, hanem „ahol ketten, vagy hárman az én nevemben” vannak együtt, van ott Ő is (persze, ahol sokan vannak, ott is ugyanúgy jelen van, csak már néhány ember is elegendő ehhez). Az nagyon helyes, amikor itt a templomban együtt imádkozzatok, de az csak úgy válik értékessé, ha azt teljes elmélyülésben imádkozom.

Próbálom a gondolataimat egyszerűen közölni, a lehető legerősebben. Értitek? Bátran feleljétek! Értitek? Igen? Igen! Akkor meg vagyok nyugodva. Kérdezzétek meg, ha valamit nem értetek – akár itt most, közben is, csak akkor gyertek ide a mikrofonhoz. Én nem sértődöm meg!

A Megváltó a második Isteni Személy. Emberré lett. Meg kellett-e születnie Máriának, vagy sem? Mit gondoltok? Meg kellett születnie ebben az üdvösségtervben. Isten pont ezt az üdvösségtervet választotta. Alkothatott volna egy másféle üdvrendet is. A látás és az

akarás nem ugyan az. Végtelen lehetőséget lát az Isten, de csak egyet akar. Megváltott minket teljességgel, vagyis a maximális szenvedést vállalta értünk. Isten alkothatott volna egy más üdvrendet is, de ez volt a legtökéletesebb. Vannak, akik elkárhoznak. Az nem az Isten akarata. Mégis, ez a legtökéletesebb üdvösségterv. Másrészt Krisztus mindenkit megváltott. Az elkárhozók ellenére is teljes a megváltás. Másképpen is megválthatott volna – nem kereszten, hanem egy csepp vérével is. Jézus egy csepp vére is elég lett volna a megváltásunkhoz.

„A legjobb világ ellentmondás. A legjobb világ ugyanis az, melynél jobbat nem lehet gondolni. Ez pedig minden tekintetben végtelen tartalmú és magától való világ; mihelyt nem ilyen, lehet nála különbet gondolni. Ámde ilyen csak akkor lehetne a világ, ha azonos volna az Istennel, vagy ha második Isten volna. Mindkettő képtelenség. Következésképp a legjobb világ épp úgy nem valósítható meg, mint a négyszögű kör.”

„Ha a legjobb világ lehetetlen, akkor a jelen világ nem is a legjobb. S csakugyan a tapasztalat és a megfontolás sok tökéletlenségre bukkan a jelen világban, melyekről nem tudjuk belátni, hogy ez a világ nem lehetne el nélkülük. Ha egyes szentatyák időnként úgy beszélnek, mintha ez a világ a legjobb volna, csak azt akarják hangsúlyozni, hogy a jelen világ mindenképp méltó Istenhez, vagyis, hogy a világ nem föltétlenül, hanem igenis viszonylag a legjobb. Csak a teremtő tevékenység eredménye, maga a mű, jóllehet Istenhez teljesen méltó, mégsem a legtökéletesebb, hanem minden tekintetben magán hordja a föltétlen szabad választás bélyegét. Isten alkothatott volna más világot, kevesebb bajjal, több boldogsággal. Legjobbnak találjuk azonban a világot, mint művet is, ha azt vesszük fontolóra, hogy ezt a világot méltatta Isten a megtestesülés nagy titka által a vele való legbensőbb létközösségre.”

„Istent mi indította teremtésre? Az Ő szuverén akarata, saját tökéletességének a szeretete, jó-volta indította teremtésre; azért teremtett, mert tetszett Neki kinyilvánítani a jóságát.”

(Schütz A.: Dogmatika I/271–272. o.)

1987. augusztus 25. – 18.30 – Szent Lajos és Kalazanci Szent József

A Mária-tisztelet nem valami érzelgősség. Minden Máriához intézett könyörgés így végződik: „Krisztus, a mi Urunk által.” Tehát a helyes Mária-tisztelet Krisztusközpontú. Mennyit tudott Mária? Mindent nem tudott, de biztosan többet tudott, mint más. Ez a kánai menyegzőn is bebizonyosodott, amikor Jézus Mária kérésére kitérő választ adott és Mária mégis azt mondta. „tegyétek meg, amit mond.” Máriának kiváltságai és kiválóságai is voltak. A kettő nem ugyanaz! *Kiváltság* például az, hogy ő szeplőtelenül fogantatott (élete első pillanatától mentes volt minden bűntől). Mondhatná valaki: könnyű neki, mert ő szeplőtelenül fogantatott. Hát nem volt könnyű!

Zarándokolunk az Egyházban. A zarándoklat: haladás a szent hely felé. Ez a szent hely a mennyország. De lehet földi hely is, például Lourdes, vagy Máriacell, vagy Magyarországon levő hely. Ezek a szent helyek itt a földön – tehát a zarándokhelyek – biztosítékok arra, hogy jó az a hely. A végső célt nem látjuk, nem látjuk, hogy mi lesz a vége, de hittal fogadjuk el. Máriának sem azt mondta Erzsébet: boldog vagy, mert megtapasztaltad, hanem „boldog vagy, mert hittél!” „Hogyan lehet az, hogy az én Uramnak anyja jön hozzám?” Itt természetesen nem valami földi úrról van szó, hanem a Legfőbb Úrról, Jézusról. Erzsébet ezt belső kinyilatkoztatásból tudta. József pedig nem tudott róla. A zarándoklat helyes irányát igazolja a szent hely. Mária egyik *kiválósága* az volt, hogy ő a lelkében hittal fogadta el a megváltót és utána történt a megtestesülés. *Először hitével lelkében foganta a Megváltót.* Megkérdezte: „Hogyan lehetséges ez, amikor férfit nem ismerek?” [Ez a mondat bizonyítja Mária szüzi fogantatását, tehát azt,

hogy Jézus élete férfi közreműködése nélkül indult el méhében (a szűzi foganás és a szeplőtelen fogantatás tehát két különböző dolog).] Ez nem azt jelenti, hogy Mária azt gondolta volna, hogy őt becsapja az angyal.

Tisztítsuk meg a hitünket minden salaktól, babonától! A szentáldozásban ugyanaz történik, mint a megtestesüléskor: először az átváltoztatás pillanatától kezdve hittel fogadom el azt, hogy a pici kenyér és a bor színe alatt Jézus van és csak utána járulok szentáldozáshoz, tehát fogadom magamba Jézust. Mária hite is megelőzte Jézus befogadását méhébe.

Látjuk, hogy az Egyház határozott tanítása és a Biblia mennyire összefügg. Az Egyház tanítása a Biblia tanítása, tehát kinyilatkoztatás. Mennyire dogmatikus és biblikus az Egyház tanítása! A hit nem hiszékenység – ez utóbbi mindent elhisz, babonás is. De a hitet nem lehet rákényszeríteni senkire se; azonban: ki tudná megmondani, mit lehet tenni? Imádkozni! Erőszakolni nem lehet és nem szabad. Nekünk nem kell semmiféle egyéb közösségekbe járnunk, szektákba, mert az Egyház tanítása teljességgel tartalmazza mindazt, amit Jézus közölni akar velünk. Dogmatikai alapok, tehát nem mendemondák az alapjai az Egyház tanításának. A hit (a vallásos hit): teljes meghajlás az Isten szándéka előtt. A hitben való teljes meghajlás az Isten szándéka előtt: ez a keresztyén! Teljes átadás.

Kérjük, segítsen Mária Jézushoz. És még egy mondat. Ha a Jóisten is úgy akarja, holnap folytatjuk. Ismétlésként tehát: Mária a hit zarándoka; Mária először hitével előzte meg Jézus fogantatását, először lelkében foganta Jézust.

1987. augusztus 26. – 18.30

Az egyik énekben énekeljük: irgalmasságnak szent anyja. Ez az irgalmasság maga az Isten, Jézus. Az Út – csak akkor nagybetű, ha nagyon ki akarom hangsúlyozni. De a szentmisében is énekeljük: Isten Báránya, irgalmazz nekünk; más helyen pedig: Uram irgalmazz. A váci püspök most adott ki egy körlevelet és abban arra hívta fel a papság figyelmét, hogy a Mária-évet elemezzék. Ha ezt egy pár nappal előbb adta volna ki, akkor most én is az ő akaratának engedelmeskedtem volna. De ezeket a püspöki körleveleket – sajnos – általában eldobják.

Ezzel a pápai körlevéllel nem lehet sietni, olyan szép minden mondata. Tegnap előtt az volt a gondolat, hogy az élet, az Egyház élete hitben való zarándoklat. Mária a hit zarándoka volt. A tegnapi gondolat pedig: Mária először hitében foganta Jézust, majd fizikailag. Eleinte töprengett (nem a tényen, hanem a módon), de amikor az angyal tudtára adta, hogy a fogant élet a Szentlélektől való, Mária rögtön elfogadta: „Legyen nekem a Te igéd szerint.” Zefirelli filmjében az angyal rögtön leborult – ebben a pillanatban fogant meg Jézus. Mária tehát a hitben élenjáró! Könnyű volt neki? Nem volt könnyű! Áll a gyötrött Isten-anyja – gyötrött volt, de hitt! Hányan ökölbe szorítják a kezüket és fenyegetik az Istent. Ha volna Isten, ezt nem engedné meg, miért van ez – mondják. Ahogyan ezt sokszor iskolában, meg egyéb helyeken magyarázzák. Minket nem érdekelnek ezek a primitív fecsegések, mi a Szűzanyát vesszük példának. Egyedül János apostol maradt ott a keresztfá alatt és kísérté a Szűzanyát. De a Szűzanya nem esett össze: mint egy hős, úgy viselte el azt, hogy Fiát halálra kínozzák és gúnyolják. A többi apostol eliszkolt onnét, csak még néhány jámbor asszony maradt a keresztfá alatt. Akik látták a Zefirelli filmet, látták, hogy Mária a legnagyobb szenvedésben is megőrizte hitét. Hány édesanya összeomlott volna ilyen állapotban! *Sokszor a mi életünk is a hitnek Golgotáig menő próbája!*

Ádám és Jézus, illetve Mária és Éva párhuzamba állítása hangzik el a könyörgésben. Ha többször halljuk, egyre szívesebben és elmélyültebben imádkozzuk. Mária az Isten

szavára hallgatott – mi hallgatunk az Isten szavára, a Bibliára? Hogyan veszem a kezembe? Mint egy érdekes könyvet, vagy mint az Isten üzenetét? Mária szerepelt Isten üdvösségtervében, de nem passzíve, mint egy bábú, aki csak azt tudja tenni, amit az Isten akar; aki csak azért felel az angyal szavára az igent, mert mást nem tud mondani. Mária aztán később megy el Erzsébethez. A Szűzanya nemet is mondhatott volna, ez neki szabad döntése volt. Könnyű volt neki – és a Golgotán?! A hitet vagy elfogadjuk, vagy elutasítjuk – ez már rajtunk múlik!

Édesanyánk! Add, hogy általad egyre közelebb kerüljünk Fiadhoz. Adjon az Isten közbenjárásodra hitet! Kialakítunk magunkban egy képet Máriáról, de nem valami festett képet, hanem lelkit. Egyházatyák – ezek közül is Szent Iréneuszt említi a pápa – kérjük, imádkozzanak érettünk, hogy holnap majd így folytathassuk tovább.

1987. augusztus 27. – 18.30 – Szent Mónika

Kedves ünnepünk van ma. Szent Mónika, Szent Ágoston édesanyja. Gondolom, szíven ütött benneteket az utolsó mondat Sirák fiának könyvéből. Mária hajnalcsillag – az első napon arról volt szó, hogy Mária a hit zarándoka; ő már célhoz ért. Az Egyház a hitben zarándokol. Azután Mária először hitében foganta Jézust. Mi is – gyakorlati példával élve – a szentáldozásnál előtte feleljük rá az áment, majd vesszük magunkhoz Jézust (a lelki elfogadás itt is megelőzi a Jézussal való találkozást). Valaki azt mondja: hiszem. Az előírás „ámen”, de a kettő lényegileg ugyanaz. A tegnapi elmélkedés pedig: amit Éva becsomózott, azzal lelkünket csomózta be. A halált, vagyis a kárhozatot hozta. Ezt Mária most kibogozta, de nem fejszével, hanem finoman. Mária a hitnek és az engedelmességnek a példája (a sátán is hisz, mégsem engedelmeskedik!). Ha Mária nem felel rá az igent, akkor meghíúsul Isten ez irányú üdvösségterve, de Isten „előre”, öröktől fogva látta, hogy Mária igennel felel. Tudta, de nem kényszerítette erre Máriát az Isten. Tudni és akarni nem ugyanaz. Isten a szabad akaratot meghagyta.

A pápa a zsinat alapján elemzi a Mária-tiszteletet és nagyon óvatosan nyúl a témához, mert a protestánsokkal ez egy kényes pont. Azt nagyon is elhamarkodott dolog lenne most kimondani dogmaként, hogy Mária Társmegváltó, éppen ezért (a protestánsok miatt). Ez majd a jövő évszázad, évezred dogmája lesz. A protestánsok teológiája – ami elég silány teológia, mivel úgy keletkezett, hogy Luther és követői az Egyház tanítását tagadták pontokba szedve – egy negatív teológia. De mi tiszteljük protestáns testvéreinket az ő igen nagy Biblia-ismeretük és Biblia-szeretetük miatt. Édesanyánk Mária – azt érzik a protestánsok is, hogy hiányzik az édesanya az egyházukból. Mária sohasem önmagában áll. Ahogyan Szent Pál írja, egyedül Jézus a közbenjáró. *Mária is közbenjáró, de nem üdvösség szerző, mivel ő is teremtmény.* Szent János evangéliumában szerepel egyedül az, hogy Jézus Jánosra bízta a Szűzanyát és a Szűzanyára Jánost. Ezért Mária: édesanyánk. Mária közbenjárása tehát nem okvetlenül fontos, mivel nem önmagában áll. Abban viszont Mária egy Jézussal, amiben Jézus az üdvösségünket akarja. Ő csak azt akarja, amit Jézus, csak ebben közbenjáró. Nem helyezzük, állítjuk Máriát Jézus elé, *nem istenítjük Máriát!* Azért a Rózsafüzérben is azt imádkozzuk: imádkozzál érettünk és nem azt, hogy add meg nekünk az üdvösséget (l. még szentmise közös bűnbánati imája: kérem azért a boldogságos, mindenkor szeplőtelen Szűz Máriát, ... imádkozzatok éretttem Urunkhoz, Istenünkhöz). Ezért bátran és bizalommal kérjük Édesanyánkat, segítsen egyre közelebb jutni Jézushoz. A régi énekekben az Egyház édesanyjának szólítja Máriát, újabban a lorettói litániába is betűzte: Egyházunk Anyja.

Szent István király is a Szűzanyának ajánlotta fel az országot. Máriának alárendelt szerepe van. Önmagában áll tehát? Nem! Krisztus elfogadásához való hozzásegítés, a Hozzá való

eljuttatás a feladata Máriának. A kánai menyegzőn hangzik el Mária többlettudásának a bizonyítéka, amely nekünk is feladat. „Tegyétek, amit Ő mond.” Most már talán kevesebbet hánytorgatják Máriával kapcsolatos ellenérveiket a protestánsok. A körlevélben a hajnal közeledte Jézust jelenti. A körlevélnek ez még csak a felszínesebb elemzése. Szent Mónika is ilyen hajnalcsillag volt. Állítólag Szent Bernáttól származik a mondás, ő mondta: Mária által Jézushoz – per Mariam ad Jesum.

Aki nagyon elhanyagolja a Mária-tiszteletet, megfosztja magát egy hathatós segítő eszköztől az üdvösség felé vezető úton. Amikor Szűz Máriát Istentől kapott kiváltságai miatt tiszteljük, végeredményben az ajándékozó Istent tiszteljük.

1987. augusztus 28. – 6.00 – Szent Ágoston

Ma Szent Ágoston ünnepe van, tegnap Szent Mónikáé volt, édesanyjáé. Mivel Mónika halálának nem ismeretes a pontos ideje, az Egyház fia, Ágoston mellé helyezte az édesanya napját. Ágostonról szent krimit mesélhetnék el, de nem ezt teszem. Nemigen említhetünk hozzá hasonló, nagy elmét, esetleg Aquinói Szent Tamást. Az ilyen nagy szentek tegnap, ma és mindörökké utat mutatnak nekünk. Azt mondják, a szenteket inkább csodálni lehet, mint követni. Ezt elmondhatjuk Ágostonra is. De ha jobban belegondolunk, őt abban lehet követni, hogy – ez a kiváló adottságokkal megáldott ember, aki nagyon helytelen életet élt – hogyan fordult Istenhez. Ágoston igen jól ismerte a görög-római tudományokat, oktatott is. Édesanyja, Mónika azért kesergett, hogy fiát, ezt a jó képességű embert csak a világi dolgok érdeklik. Emellett igen kicsapongó életet élt ifjúkorában. Az a sok könny, amit az édesanya a fiáért hullatott, az a sós lé a fia lelkét konzerválta, hogy tovább ne romoljon. Amikor a kegyelem Ágoston lelkét átjárta, ő az Istentől kapott képességeit megkeresztelt ajándékként adta tovább.

Párhuzamot vonhatunk Ágoston és Szent Pál között. Saul üldözte Krisztust. Aztán hirtelen változtatott életén. Nem pepecselt, hogy egy kicsit ezt is csinálom, egy kicsit oda is tartozom – nem így! Mindenki kapott a Jóistentől valamit. Olyan ember nincs, aki ne kapott volna valamit. Az egyik többet, a másik kevesebbet; az egyik öt talentumot, a másik hármát, vagy egyet. Ezért nem elég csak tudomásul venni azt, hogy kaptam, hanem azt is tudni kell, hogy az adományokat ne csak a magam javára, gyarapítására használjam, hanem kamatoztassam is. Ezt kívánja tőlem az Isten. Ez azt jelenti, hogyha továbbadom testvéreimnek, akkor használom fel jól a kapott talentumot. Nem úgy, mint az az ember, aki egy talentumot kapott és azt keszkenőbe csavarta és elásta. A Kriszti is kapott talentumot. Ő, ha hittanra jár, szentmisére eljön, ezzel csak azt teszi, hogy a forrásból merít; de ha ő továbbadja, úgy viselkedik társaival, akkor kamatoztatja is a kapott talentumát. Kérjük Szent Ágoston és Szent Mónika segítségét, hogy jól tudjuk felhasználni azt, amit kaptunk.

1987. augusztus 28. – 18.30

Hevenyészve vesszük csak a körlevelet. A jövő héten este én misézem: akkor és majd vasárnaponként is jobban kiértékeljük. Most arról elmélkedünk, hogy a szentáldozásnál a pici ostyakenyérben jelen van Jézus. Ezt csak *hittel* tudjuk elfogadni. Hogyan lehet az, hogy egyetlen kenyérben az egész Isten legyen jelen? Ha az áldoztatás végén két áldozó van és egy szentostya, és azt kettétöröm, akkor az nem fél-szentáldozás lesz; és ha valaki két szentostyát kap (mint ahogy múltkor összetapadt), az is egy Krisztust kap, nem két Krisztust kap, mert Krisztus egy. Amikor pedig ráfeleljük arra, hogy „íme hitünk szent

titka” azt, hogy „halálot hirdetjük Urunk és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz”, akkor is *hittel* valljuk meg mindezt. Hittel – a halál pillanatában a lélek kapja meg ítéletét, a feltámadáskor pedig a test – „várom a holtak feltámadását” – mivel Isten az egész embert hívta meg az üdvösségre. És akkor majd mindenkin keményen bevasalja tetteit. *Nem játék a hitünk: kereszténynek lenni óriási felelősség, kereszténynek nem lenni óriási felelőtlenység!*

Édesanyánk Mária; ő engedelmeskedett, nem úgy, mint Éva. Mária az Egyházban zárandokutunkon kísér minket. A zárandoklat nem azt jelenti, hogy felpakolunk és menetelünk, felszedjük az utca porát, az út porát és ha van víz, akkor nem iszunk. Mária együtt zárandokol az Egyházzal. Az utóbbi időben Mária egyre harcosabban jelenik meg – az Egyház által elfogadott jelenésekről van szó – és harcol Fiának testvéreiért. Az utolsó ítéletről, amikor mindenkinek nyilvánvalóvá válnak a tettei, írja a Jelenések könyve: szakadatok ránk, hegyek, omoljatok le; mert a szegyénytől nem tudnak hova menekülni, hogy ellene döntöttek az Egyháznak, Krisztusnak, de akkor már nincs visszaút, a kárhozat örökké tart! Akárcsak az üdvösség, a kárhozat is örökké tart. A szentségek folytán részesülünk Krisztus szeretetében – az Egyház nem (csak) birtokolja, hanem továbbadja a kegyelmeket. Az Egyház Krisztus szentsége – milyen titokzatos ez, hogy ki hogyan, mennyiben tartozik az Egyházhoz. Nem akarjuk eltúlozni Mária szerepét. Ezért, ha beléptek a templomba, akkor ne először a Mária szoborhoz menjete, hanem az Eucharisztia előtt hajtsatok térdet, majd utána menjete a Mária oltárhoz és akkor hajtsatok ott fejet, vagy térdeljete le és azt kérjete: segítsen ahhoz, hogy Fia akaratát egyre jobban teljesítsük. Elmélyülni Krisztusban – ez Mária feladata. Egy temetésen édesanyát temettek – két fia, akik már házasok, zokogtak a temetésen. Itt meglátszik, ki hogyan szerette az édesanyját. A szenteltvíz hintővel odamentem és vettem a könnyükből – így egyesítettem a szenteltvízzel és ezzel hintettem meg az édesanya koporsóban fekvő holttestét. De ez a zárandokút nem olyan, hogy én ölbe tett kézzel várok mindent. Milyen szép ez – mert igaz!

Ahol a fiú (Ágoston), ott van a helye az édesanyának (Mónikának) is – a mennyben. Kérjük Máriát, hogy Fiának életére vezessen minket. Ágoston amit fiatal életében eltékozolt, azt életének második fázisában helyrehozta, mivel sokat írt a Szűzanya tiszteletéről. Bőségesen pótolta mulasztásait. Feladatunk személyesebb kapcsolatot kialakítani a Szűzanyával.

Összefoglalás

Mária a hit zárandoka.

Mária először hitében, majd fizikailag foganta Jézust.

Mária engedelmes volt, szemben Évával.

Mária az Egyházban együtt zárandokol velünk.

1987. augusztus 31. – 18.30 – Esztergomi Bazilika felszentelési évfordulója

Ma van az Esztergomi Bazilika felszentelésének 131. évfordulója. A főpásztor székhelye mindig központi hely volt, ahonnan a legfőbb tanításoknak kell, illetve *kellene* áradnia. Jó volna, ha a főpásztor kevesebbet politizálna és többet lelkipásztorkodna, mert ma erre van nagy szükség.

Az Esztergomi Bazilikában remélhetőleg mindnyájan voltatok (ahová érdemes elmenni) és láttátok azt a csodálatos festményt, Máriát Jézussal (a Szentatya is Máriáról ír körlevelében). Aki a zene világában jártas, tudja, hogy erre az alkalomra írta Liszt Ferenc

az Esztergomi Misét. Az akkori hercegprímás, Simor János azonban elkövetett egy hibát: nem hívta meg az ünnepi ebédre Lisztet, aki – hát nem sértődött meg – de ez nem esett jól neki. Később aztán Simor ügyesen helyrehozta ezt a hibát. Aztán, amikor a Bazilikába lépünk, nem a főoltár irányába hajtunk térdet, hanem egy volt esztergomi érsek által csodálatosan díszített kápolna irányába, a Bakócz kápolna felé. Ott őrzik Jézust. Mi, amikor kispap korunkban sokszor bevonultunk a Bazilikába, itt hajtottunk térdet.

Sajnos, a protestánsok azt hiszik, hogy mi a Mária-tiszteletet csak úgy beszuvasztottuk (tudjátok, mi az a suvasztás?!); pedig ennek bibliai alapjai is vannak. Redemptor Hominum – Emberiség Megváltója című enciklika. Pünkösdkor a Szentlélek Máriára is ugyanúgy leszállt, habár ő már el volt telve Szentlélekkel. És ő is ugyanúgy imádkozott az Egyházban. A Szentléleknek többször van jövedele – nem elég az, hogy jön a bérnyújtásban, aztán el van intézve.

A hívek sok mindent nem tudnak, vagy rosszul tudnak. Amennyi írva van a Bibliában Máriáról, az nekünk éppen elég. Nem kellenek nagy szavak – csak egyszerűen. Mária is végigzarándokolta ezt az utat, amelyet most az Egyház. Most is itt van, mivel ő mindenhol ott van, ahol a Fia is ott van. Az Egyház a továbbélő Krisztus. Nem tudok elbeszélgetni Máriával? Ne várjuk azt, hogy megjelenik. Sajnos, egy elvont, távoli, rideg Istenképe, Mária-képe van sokaknak. Nem fog megjelenni, hiszen itt van közöttünk. De nem a szobor Mária! Beszélgetni Máriával – de nem úgy, mint ahogyan sokszor hitvány, ócska pletyka elhangzik. Istent okolják sokan a rosszért – pedig annak az ember az oka, ha manipulál.

A Zala partján hegyek vannak, tudom, hiszen a partján nőttem fel – és itt bemosta a sarat az eső. Itt volt a Szűzanya szobor szívében két tör, amely szétmállott. Én a magam ügyetlenségével – ügyetlen kezem van – belefabrikáltam két tört. A Szűzanya cserébe papi hivatást adott. Én ezt a Szűzanyának köszönöm. Hit és engedelmesség – előbb ez, majd utána következett a biológiai, fizikai fogadás. Sajnos, nem elég személyes az Istennel való kapcsolatunk. *Isten nem a frázisainkra, hanem a lelkünkre kíváncsi!* A szentáldozásban ugyanúgy Jézus jön hozzánk. Például ezt a szentáldozást egy társamért ajánlom fel, akinek pont erre van szüksége, pont ez kell neki ahhoz, hogy idejőjjön. Sajnos sok szülő nem tanult hittant, ezért nincs érzéke ahhoz, hogy a gyermekeit vallásosan nevelje. Valaki – egy régi ismerősöm – írt most, akinek a fiait én még Szentendréen tanítottam, hogy látogassam meg, mert azóta három fiát elvesztette és a férjét pedig én magam temettem. Azt mondotta: maga javíthatatlan. Miben? – kérdeztem. Abban, hogy *ugyanúgy ragaszkodik a hitéhez, mint azelőtt.* Sajnos, óriási lazulás és lustulás van a papok között. Például az iskolában egy ostoba, idejétmúlt pedagógus hitvány, ócska kijelentése a vallásról olyat nyomot hagy a gyermek lelkében, amely egész életére megmarad benne és a vallásos neveléstől eltávolítja.

Olyan pudvás, száraz az Istennel, Máriával való kapcsolatunk! Magna Mater Hungarorum – Magyarok Nagyasszonya; Máriacellben így emlegetik Máriát – majd mi is elzarándokolunk képekkel – egyelőre – itt a templomban (vetítés lesz Máriacellről). Most nyáron voltam Ausztriában és megkérdeztem egy papot, hogy mi van a bécsi érsekkel. Mondták, hogy nincs rendben. Kérdeztem, hogy mi a baj. Hát nem tudom? Vállamat húztam, mintha mit sem tudnék. Hát a bécsi érsek kenyeret eszik, vizet iszik és sír! Miért?! Mert a papok nem akarnak menni hozzá! Én azt mondtam, hogy a főpásztor ne politizáljon, úgyhogy most én sem politizálok, de olyan borzalmas, pokoli megoszlás van a világban, a hívek között, a püspökök között és a papok között. És miért nem mennek hozzá? Azért, mert ő „csak” egy egyszerű bencés szerzetes és nem valami ilyen-olyan süveges valaki. Ezért lenézik, habár tudásban és lélekben százszorta nagyobb ezeknél és több, mint ezek a süvegesek. Imádkozni kell!

1987. szeptember 1. – 18.30

Kijózanodni – sajnos, sok ember ezt nem teszi, pedig ez a megoldás; észhez térni, kijózanodni, amíg nem késő. A hitet nem veszti el senki, legfeljebb úgy rázza le magáról (Szent Ágoston mondása). Az elmúlt vasárnapokon kétszer imádkoztuk el az esti litánián XII. Pius pápa felajánló imáját a Szűzanyához. Elég hosszú imádság, nem tudom, kik voltak itt, kik hallották. Ezt ő 1942-ben saját maga szerkesztette. És ebben az imában van egy olyan mondat – nem tudom, hogy ki emlékszik rá –, hogy gyűjtsd magad köré azokat a népeket is, amelyek ma még féltve és rejtve tisztelik képedet. Ez a mondat az oroszokra vonatkozik. Az oroszoknál igen mély Mária-tisztelet van, illetve volt még annak előtte – de most is. Valamelyik külföldi rádióban hallottam, hogy a szovjet államhatóságok 12 templomot adtak vissza restauráltan és használatra készen a hívőknek. Ugyanis a régi templomokat, amelyekben rengeteg értékes ikon volt (az ikon magyarul arcképet jelent – Veronika: veron ikon, valódi kép) a szovjet hatóságok foglalták le és képtárakká alakították. Ha az ember belép ide, ezekbe a templomokba – illetve nem is templom, de mégis az átalakított templom – képtárként mutogatják. Visszaadtak 12 templomot! Ilyen még nem volt a történelem során. Végre kezdenek rájönni valamire. Nagyon ráfázik az, aki most ateista! Nagyon nem éri meg most ateistának lenni! Rájöttek sok mindenre, többek között arra is – és ezt közölték is –, hogy a vallással kapcsolatos eddigi intézkedéseik mind rosszak voltak! Értitek ezt?! Az ortodoxokkal folynak párbeszéddek – azt meg lehet oldani, ha a teológusok leülnek és beszélgetnek. Ukrajna (most nem a Szovjetunió értendő alatta) vallásos; nem a többi köztársaságról van szó, mert az a nagy Szovjetunió. Erről ír a Szentatya is. A keletiekénél, vagyis az ortodoxoknál nagy a Mária-tisztelet (Rusz, Russia, vagyis Oroszország). XII. Pius pápa 45 évvel ezelőtt írta meg ezt a prófétai mondatot. Óriási ember volt. Talán azt sem tudjátok, hogy VI. Pál XXIII. János boldoggá avatásának indítványozásakor azt mondotta: akkor XII. Piust is! Pedig ő jól ismerte (VI. Pál XII. Piust), hiszen titkára volt. Volt is valami politikai nézetkülönbség köztük, ezért VI. Pál nem bíborossá, hanem csak milánói püspökké (érsekké) nevezte ki magát, (XII. Pius tiszteletben tartotta szándékát), mivel meg volt rá az esélye, hogy pápa lesz. XXIII. János viszont már kinevezte bíborossá, majd utána (XXIII. János után) meg is választották pápává (VI. Pál néven).

Az Édesanya, Mária, összefog, mint az édesanyák és nem szétszór (rávágott az ambó jobb oldalára). A legfőbb pátriárka 450 éve nem tett látogatást a minden oroszok pátriárkájánál (pátriárka a pátriárkánál Moszkvában). Ezt mi, papok tudjuk talán jobban értékelni – ne sértődjete meg ezen – mi jártasabbak vagyunk és szélesebb a látókörünk az egyháztörténelemben. Óriási esemény! Bárcsak tízezer ember előtt mondhatnám, de csak azoknak tudom, akik itt vannak. (A Mártában 30 ezer ember előtt is prédikáltam már, búcsúkor.) A pápa azt írja: megilleti a jog az út menti keresztek, szentképek tiszteletét. És ezt az ateista hatalom erőszaka mind lerombolta, kidöntögette – itt most megint az oroszokra értendő (a keresztek, szentképek tisztelete). Ez nem jelent se többet, se kevesebbet, mint azt, hogy belátták, lassan belátják, hogy nem az a maradi, aki vallásos, hanem az, aki ateista – de ezt viszont jelenti! Ne mondjunk se többet, se kevesebbet annál, mint amit itt hallottunk, de ezt viszont mondjuk! Felsült az ateizmus! Az Istenanya, vagyis Theothokosz (Istenszülő) – nem bizsereg a lelketek? Ha még nem, akkor nem vagytok igazán hívők. Ha már igen, akkor ott kezdődik a vallásosságotok.

A Fia mellett a helye Máriának – a képet ezért tisztelni kell. Reméljük, hogy nemsokára a lakás központi helyén tisztelhetik. Teréz anya a Szovjetunióba is elment. Ha értünk jön az Úr, hűségesnek találjon. Az, hogy a Szűzanya megjelent-e Ukrajnában, vagy sem, nem tudom, de mindenestre ez az egyik legnagyobb történelmi esemény lenne! Nekünk, papoknak többet kellene tennünk annak érdekében, hogy ezt a Mária-évet egyre jobban

kiaknázzuk. Több közös összejövetelt kell szervezni. Megértettétek a mondanivalót? Mert amíg nem, addig nem folytatom a misét. Megértettétek – igen – így most már odamegyek az oltárasztalhoz.

1987. szeptember 2. – 18.30

Ma különleges ünnepünk nincsen, de holnap van (Nagy Szent Gergely). Ezért nem baj, ha többször halljátok a kezdőéneket. A legjobb úton haladunk Jézus keresésében, ha Máriát követjük. Van az Egyháznak egy régi mondása: Máriáról sohasem lehet eleget beszélni. Sokszor az Egyházhoz való kötődés csak érzelmi megnyilvánulás. Ezért van az, hogy a jehovisták – akiknek az a profiljuk, hogy rájátszanak az érzelmekre – sok időt kiszakítanak az Egyházból. Az idős embereket ugyanis könnyebb befolyásolni, mivel idős korban a személyiség legfontosabb tulajdonsága, a szabad akarat gyengül meg.

Máriának alárendelt szerepe van az Egyházban, tehát nem önmagában áll. A protestánsok egyre kevésbé hozakodnak elő azzal, hánytorgatják fel azt, hogy mi Máriát Jézus és az Atya közé tesszük. *Nem tesszük közé, mert Máriának önmagában nincs közbenjáró szerepe – de mivel Jézusnak végtelen mennyiségben van közbenjáró szerepe, ezért ebből adhat Máriának is!* Akinek sok van valamiből, az abból tud adni. Mater Redemptoris – a Megváltó édesanyja. Lumen gentium – népek világossága. A pápa ezekben a körlevelekben nem valami újat tanít.

A Szűzanya: jel. A Jelenések könyve is említi ezt a jelet: „nagy jel tűnt fel az égen”. Ne kelljen ekkor szégyellni magunkat, hogy adva volt a lehetőség, de mi nem éltünk vele; ott nem lesz ilyen, hogy „nem voltam benne biztos”! Mária kiváltsága és kiválósága az édesanyjai közbenjáró szerep. Jel, aki Jézusra figyelmeztet. Jézusra és nem saját magára. Ne sértegetsetek Fiamat! Meg a Szűzanyát se – az a sok ocsmány káromkodás, amellyel Mária nevét is beszennyezik (mivel nincs meg bennük a tisztelet a természetfeletti iránt – elkövetnék-e mindezeket, ha valláserkölcsei alapon állnának?). Érdekes, hogy Lourdesban (és ha az Egyház jóváhagyja, Medjugorjában is) gyerekeken keresztül szól a Szűzanya. Aztán jönnek a jehovisták, hogy mi imádjuk Máriát. *Azt mi tudjuk, hogy kit imádunk és kit nem imádunk!* Máriát nem imádjuk, de nagyon tiszteljük.

Add Urunk, hogy mindig helyesen ismerjük fel a Szűzanya szerepét és mindig ellenálljunk annak, ami nem Szerinte (Isten szerint) való. A kisgyermek is fogja az édesanyja kezét; mi is Máriáét. Az Egyház mindig nagyon tisztelte Máriát. Mária édesanyjai szerepe szerint közbenjáró. Őt kövessétek – mondta Mária, Jézusra utalva. Aki téged, Szent Szűz, a mennybe fölvelt – ez Mária megdicsőülése, ez az ő szempontjából fontos. Aki téged, Szent Szűz, a mennyben megkoronázott – ez pedig a mi számunkra fontos, mivel ez azt jelzi, hogy közbenjárónk lett.

Áldjon meg benneteket a teremtő Atya, a megváltó Fiú és a megszentelő Szentlélekisten. Ámen.

1987. szeptember 3. – 18.30 – Nagy Szent Gergely

A gyümölcs a napfénytől, lelkünk a Szentlélektől kapja zamatát. Példaképünk: a Szűzanya. Savio Domonkos mondta: inkább a halál, mint a bűn. Nagy Szent Gergely ünnepe van ma. Óriási az ő érdeme, mivel Angliába küldte a szent hittérítőket, akik a keresztény hit terjesztésén munkálkodtak. Bencés szerzetes volt. Az óriási apostoli munka az ő érdeme; az, hogy a hittérítők kereszteljék meg az angolokat.

A Biblia, amit ír, igaz. Mindent nem ír le, de amit ír – ha nem is pont úgy – de igaz. Máriáról is ír, de nem ír le mindent. Például azt sem írja le, hogy hol halt meg Mária, Palesztinában, vagy Jeruzsálemben. De az angyali üdvözlétkor, a keresztt alatt és pünkösdkor szó van a Szűzanyáról a Bibliában. A Biblia képekkel írja le az angyali üdvözlétkor, de ez Mária lelkében játszódott le. Ugyanúgy a Mária-jelenéseknél sem látja mindenki a Szűzanyát, csak azok, akiknek megjelenik. Az Evangéliumban Péter azt mondja: de a te szavadra (Jézuséra) kivetem a hálót. Itt Péter a maga emberi bölcselkedéséből egy pillanatra átlép a természetfeletti síkba a Szentlélek megvilágosító ereje által. Itt a párhuzam Mária szüzi foganása és a Péter-jelenet között. Mária megkérdezte: hogyan lehetséges ez? És akkor a Szentlélek belső megvilágosítása által tudta meg ezt. Tehát Péter és Mária esete hasonlít. Azután a keresztt alatt – ott mi is szerepeltünk, hiszen ott Jézus Máriára bízta Jánost és ezzel minket, mindenkit. Örökséget hagyott Jézus, ezt az örökséget. Ez volt Jézus végrendelete. A dogmatika pontosan, határozottan és igaz módon tanítja Mária alárendelt szerepét – ő Fiától függ. Máriának alárendelt szerepe van, de a Szűzanya nem reprehendál Fiánál, hogy miért van ez így, hanem elfogadja. Az ember a Holdra megy – de milyen tehetetlen itt a Földön. Jehovisták azt mondják, hogy imádjuk Máriát: dehogyis imádjuk! A protestánsok is mondják, hogy Máriát, mint ember imádjuk. *Ennyire naívnak és ostobának tartanak minket, hogy az Isten helyett a teremtményt imádjuk.* Jézus az Isten, Mária a teremtmény. Vajon mi történt Szent Józseffél – lemaradt a Biblia lapjairól? Hol nyilvánul meg Mária szerepe és meddig tart? A világ végéig tart. Nem csak Jánosra, hanem ránk is bízta a Szűzanyát Jézus. Jánost fiává, minket gyermekeivé tesz (a Szűzanyának Jézus). Az alárendelt üdvösségszerző (Mária) nem lehet egy sorban Jézussal. A dogmatikai fogalmazványok – amint mondtam – pontosak, szabatosak és főleg igazak. Egyetlen közvetítő Isten és ember között Jézus. Szűz Mária együttműködik Fiával. A szerepe óriási nagy. Őt tiszteljük a szentek között legjobban. A pápa a hívők lelkére köti, hogy ennek az anyai oltalomnak a felhasználásával bensőségebben ragaszkodjanak Jézushoz. Ezt a szerepet teljességgel vállalja. A Boldogságos Szűz Mária tiszteletén keresztül Jézusnál kell kikötni a híveknek. Angyali üdvözlétkor – a megtestesülésről elmélkedik a pápa. A Szűzanyának szabad akarata van, ellene is mondhatott volna, de hittel fogadja az isteni küldött üzenetét, szabad akaratával elfogadja az anyaságot. Teljesen Istennek adja magát. Az ő szerepe: szolgálat, alázatos, alárendelt szerep. Lourdesban mondta: ne bántsátok Fiamat! A lekipásztorok hivatásának szépsége: továbbadni azt, amit a Szentlélektől kapunk. Mária az anyaságát, mint Istennek szenteltségét éli meg. Mintha letörölték volna Máriát a Bibliából; halála sem szerepel. Együtt szenved Fiával, a megváltás gyümölcseinek szétosztásában nagy szerepe van. Lángoló szeretetet egyesíti Fiával. Nem független Mária személye és szerepe Jézustól. Odacsatolja az Egyházhoz Máriát Jézus. Mária szerepe addig tart, amíg be nem teljesül az összes választottak sorsa. Mária erélyességgel vállalja napjainkban azt, hogy az emberiség elé áll. Az emberiségnek anyára van szüksége. Olyan elanyátlanodott az emberiség.

1987. szeptember 4. – Litánia

A hittan az nem különóra, nem balett, ami nem kötelező – ez lelkiismeretben kötelező! Engeszteljünk az ilyen Egyház- és istenellenes gondolkodásokért, megnyilatkozásokért. A hittan nem melléktárgy! Valaki múltkor azt kérdezte: mennyit kell fizetni érte (a hittanóráért)? Krisztus a forrás – milyen sokan nem találják Rá. Minden templomi cselekedetünket (litánia, szentmise) ajánljuk fel valamiért. Az első-pénteket ma azokért a szülőkért, fiatal szülőkért ajánljuk fel, akik elhanyagolják gyermekeik lelkét. Azt is

imádkoztuk a litániában, hogy „Igazság tükre”. Az édesanyák nem ok nélkül vitték Jézushoz gyermekeiket. Jézus pedig elutasítja az apostolok okvetetlenkedéseit. Imádkozzunk azért, hogy a szülők lelkéről múljon el ez a pokoli közömbösség, amely valamiféle hályogot von a lelkükre. A szülők egyszer hallani fogják a kérdést: hol vannak azok, akiket rátok bízta? És ott felelni kell! Ott nem lehet nem felelni! Ne adja Isten, hogy azt kelljen felelni: elvesztek, Uram! A szülők feladata a gyermek lelkének, zsenge lelkének kibontakoztatása az Isten szeretete felé. A gyermekeknek különös helye van az Isten országában. Meg ne botránkoztassatok egyet se közülük, vagyis ne tanítsátok rosszra őket, mert angyalaik figyelik őket a mennyből. A szülők nem mondják meg nekik, hogy ezt a templomot nekik is építették. Akit te Szent Szűz, a templomban megtaláltál – vajon én is megtalálom Jézust, vagy csak a magam világát keresem itt is, a templomban?

1987. szeptember 4. – 18.30

Zsugorítjuk az időt. Szent Pál érdekes kijelentése: Átala és Érte (Jézus által, Jézusért) teremtette Isten a világot. Tehát talán azért, mert Ő előre látta, hogy egyszer ebbe a világba el fog jönni az a Valaki (Jézus), Akiért és Aki által ezt a világot Isten teremtette. Ezt az érdekes kérdést fejtegeti hosszasan Schütz Antal Krisztus című könyvében. Érdemes volt eljőnnie Krisztusnak. A megváltás Isten tervében jelen van – Istenben csak „van” létezik (tehát nem volt, vagy lesz). Mária ebben a tervben benne van. Pontot kell tennem a körlevél végére, de nem rá. Ma van a körlevél befejezése (ezt a hetet elpanamáztam, mivel vakáción voltam, de a jövő héttől hitoktatok). Ma is a Szűzanyáról szólok, de talán nem veszitek rossz néven; Jézusról kellene szólnom, mivel első-péntek van. Akik itt voltak a két hét alatt (nagyjából ugyanazok az arcok, az elsőpéntekeseken kívül), azok tudják, hogy miről volt szó. A Szentatya megadja a Mária-év célját. Nem is tudjuk, hogy miért van Mária-év! A Szentatya megokolja, hogy miért rendelte el azt, hogy a katolikusoknak hogyan kell megünnepelniük a Mária-évet és hogyan kell beleépíteni az életükbe.

A Szűzanya először elhiszi, utána mondja, hogy legyen nekem a te Igéd szerint. Szűz Mária sok mindent nem tudott, de azért sok mindent sejtett. Nem szólt bele Fiának üdvösségtervébe. Ő adta a Megváltót nekünk, ő segít, hogy megismerjük Őt. Megint kiemelem a jelenéseket, amelyeket az Egyház jóváhagyott: Lourdest, Fatimát. Ezek mind magánkinyilatkoztatások, amelyek nem hittételek. A Bibliával lezárult a Kinyilatkoztatás. Az Egyház épít a jelenésekre. Mondanivalójuk se több, se kevesebb, mint hogy „ne sértegetessétek Fiamat”. Szűz Mária édesanyai szerepe az Egyházban: egyre jobban kibontakoztatni a Krisztus-hitet. Óriási anyai erővel dobja bele magát Fia megismertetésébe. „Ne tagadjátok meg Fiamat!” Fertelmes ateizmusban élünk! A közömbösség pedig még az ateizmusnál is rosszabb. Mária az örök életre akarja felhívni a figyelmet. Közömbösség: úgy élek, mintha csak ez a földi élet létezne; de a halál pillanata elérkezik és akkor ott a borzalmas számadás! A halál után senki nem vihet magával semmit – ott a számvetés, amire nem gondolnak. Mindent csak gyűjtenek életükben, halálukkor azonban mindent leszednek róluk, az aranyakat sem viheti senki magával. Ellenben nem kell rettegni, ha valakiben élő szeretet van és sok jót tesz. Az egyetlen, amit átvihetünk, a jótett; minél több szeretet és jótett.

A Zsinat tanítását kell követni – a papok és püspökök feladata ezt közzétenni. Benne van a Zsinat tanításában az, amit mondani akar az Egyháznak. A búcsújárás régi formája lejárt! Búcsúfiát visznek haza és azzal el van intézve minden: ez nulla! Azt hiszik sokan, az a Mária-év, hogy elmegyünk búcsúba és jól kiénekeljük magunkat. *A lelki megújulásról beszél a pápa.* Magyarországon is lendüljön föl a hitélet. Ezt várja a pápa. De az a ronda kapitalizmus, az a nyugati világ is lejárt; a gazdagság teljesen elveszi az eszüket! Itt

nálunk is. Már faluhelyen is építkeznek, kétszintes házakat építenek, mindennel törődnek, de a templomot nem látogatják. Zala-völgyben is rettenetes a helyzet. A faluból (akik már ott se jártak templomba) elmennek a fővárosba, magukra szedik a város szennyét, piszkát, hazamennek a faluba és megmételtyezik a többi fiataalt is. Egy IBUSZ út alkalmával történt (amikor annyi templomot nézhettem meg, amennyit akartak), hogy a Notre Dame-ban az esti misén mise előtt hat ember volt, a végén pedig húsz!

Elidegenülnek, elidegenültek az Istentől. Szórul-szóra vegyének! Aztán itt a hittan –

Magyarországon a gyermekek 2%-a jár hittanra. Az esztergomi érsek többet mond, de én tudom, hogy nincs több! Egy papi gyűlés alkalmával a veszprémi püspök mondta: ja, hát halálra vagyunk ítélve. *Hát nem vesszük tudomásul, nem vagyunk halálra ítélve, mert mi az életre, az örök életre vagyunk ítélve!* Mehettek mondani neki! Az iskolai hittant a papok is lehetetlenné teszik.

Talán ez a két hét egy kis lelkesedést adott azoknak, akik itt töltötték esténként ezt a két hetet. Akik itt voltak, tegyenek Krisztus ügyéért. Mária is azt mondta, hogy vigyük előre Krisztus ügyét. Apostolkodni kell! Ez a körlevél és az elmélkedések kis lelkesedést adhattak életünk megváltoztatásához!

1987. szeptember 5. – 18.30

A hittantanulás nem különóra, hanem Isten által lélekben kötelező! A sátán legrafináltabb csalátka az, hogy a szülőknek bebeszélje, hogy a hittan az különóra, olyan, mint a balett, vagy az úszás. A szülők lelkén ne tapadjon meg ez a bűnös gondolat. Első szombat van – gondoltam-e erre ma egyáltalán? Szent Pálnak nagyon kemények a szavai, mára igen kemény szentírási szövegeket állítottak össze. A Szentírás a prófétáknál mondja ugyan, de nekünk is szól: „terajtað kérem számon”. Jaj nekem, ha hallgatok. És ezért mindenki felel! Ilyen keresztények kellene ma, akik nem hallgatnak. Nem az, hogy egyszer szólok valakinek, aztán csak olyan könnyen hagyom futni. Na persze szeretettel, szépen, szelíden kell apostolkodni. Mi a kereszténység? Az, hogy teljesen rábízom, átadom magam Istennek. Nem az, hogy egyszer eljövök vasárnap szentmisére, kinézek egyet, valamelyiket, aztán kész, nem érdekel az egyházközség élete (persze, a vasárnapi kötelezettségemnek ezzel eleget tettem). Lehet, hogy hallok felőle a hirdetésből – ez nulla! Nem ez a kereszténység. A szentendrei állami gimnáziumból jöttek ki a diákok – ahogy azok beszéltek, attól az ember elkábul, esztét veszti. Odaszóltam nekik a HÉV-en: fiúk, lányok, itt emberek is utaznak! Erre ledöbbsentek (még ez a csoda); nem tudták, hogy én pap vagyok – itt nem érdemes regulázni, de nem álltam meg szó nélkül. Talán ez egy kicsit elgondolkodtatja őket.

Ha nincs, aki felhívja a figyelmet az Isten országára, én felhívom-e? Ahol ketten, vagy hárman összejöttek az én nevemben (ezért az egy mondatért írta szerintem Lukács az egész Evangéliumot) – hát hol valósul ez meg? Itt a szentmisén? Miért jövünk egyáltalán ide? Azért, mert fél hétkor itt a mise, aztán itt vagyunk? Jézus nevében kell itt lenni, nem csak úgy egymás mellett lenni. Csak a parancs kedvéért? Hát nem lelkesedésből? Hányan eljőnnének szentmisére, de nem tudnak, mert betegségük miatt be vannak zárva – itt a környéken is. Nem tudnak kimozdulni. Parancs – Isten irántunk való végtelen szeretetének bizonyítékai a parancsok. A kanyargós serpentin út melletti védőkorlátra sem mondja az okos ember, hogy azokat miért tették oda. Nem szidja azt, hanem örül annak, aki odatette, mert ez óvja meg őt a szakadékba zuhanástól. Az igazi rabság a bűn rabsága, az igazi szabadság pedig a bűnnélküli élet. Sajnos igaz az, hogy az apák megették a savanyú szőlőt és a fiak foga vásott el tőle. A szülők felelősek a gyermekekért. Merte-e a szülő megfogni a gyermek kezét és idevezetni? Egy papi gyűlésen az egyik

piarista atya fejtegette, hogy ilyen parancs, olyan parancs. Azután hozzá lehetett szólni, hát én is szóltam: itt annyi parancsról esik szó. Valahogyan pozitívan kellene beállítani az Isten országát. Véd, óv Isten minket; és akkor rádöbben: hohó! Hát akkor az Isten szeret engem! Így kellene a gyerekeknek tanítani. Ti szeretitek, ha parancsolgatnak nektek? Nem. Hát bizony, én sem!

Mindenért kérjük a Szentlelket. Szeptember 8. és 12., ide az van írva, hogy nem parancsolt ünnep. A Mária-tisztelők valamelyiken biztosan itt lesznek.

1987. szeptember 6. – 9.00 – Évközi 23. vasárnap

A „Jöjj Szentlélek Úristen” éneket énekeltük. Ma minden papnak a hitoktatásról kellene prédikálnia! *Hittantanulás: utat nyitunk lelkünkben Jézusnak.* Mindig utat kell nyitni! A szülőknek kettős felelősségük van: felelnek a gyermekek lelkéért és felelősek Isten előtt magukért is. Kötelességük a növekvő gyermek lelkéből kitépni minden olyan fűszálat, amelyet mi gaznak hívunk. Egy rossz könyv, egy pedagógus hitvány kijelentése rettenetes rombolás! A gyermekek lelkének a megrontása sajnos már az óvodában megkezdődik. Itt 40 év alatt annyira lesüllyesztették a hitoktatást! Tanuljon a gyerek inkább nyelvet, gondolja a szülő; többre megy azzal, ha megtanul egy idegen nyelvet, vagy ha úszni jár, mintsem hittanra – mondja a sátán! Tanulj nyelvet, ez nagyon helyes – fiatal korban kell nyelvet tanulni. Sokat ér egy jó angol, vagy német nyelvtudás. De semmit sem ér, ha a hittan nem tanulod! Előbbi nem feltétlenül szükséges az életedben, de utóbbi, a hittan igen. Azt mondod: ó, jártam én már eleget hittanra. Ez olyan dolog, mintha azt mondja valaki. Én befejezem az ábécét a b-nél. Ez olyan, mintha csak az első két betűjét tanulnám meg az ábécének. Azt mondják: minek ilyenekkel terhelni a gyerekeket? A sátán mondja! A hittan mulaszthatatlan tárgy, nem melléktantárgy, hanem a legfőbb tantárgy. Sok szülő lelke elszáradt, mint egy száraz fatörzs. Sokan még mindig azt a nótát fújják, hogy a hittan elavult, ma már nem divat. Vannak kivételek is, az olyan szülők, akik merik vallásosan nevelni a gyermeket. Sok közömbös van, de hála Istennek, vannak kivételek (sajnos, ez a kevesebb).

Urunk! Elmúlt a nyár, a vakáció. Ez rossz is, jó is. Mi is voltunk rosszak is, jók is. Bocsásd meg a rosszat. Felejtsük el a rosszat és tárjuk ki a lelkünket!

- Jó Atyánk! A vakációban is jelen voltál. Mi nem gondoltunk Rád.
- A nyár veszedelmeiben is utánunk nyúltál. Mi idegen kéz után kapkodtunk.
- Szentlélekisten! Belső sugallatod mindenütt figyelmeztetett. Mi a csábító zajra figyeltünk.

1988. augusztus 20. – 9.00 – Szent István király

A tegnapi, tömegkommunikációs eszközökben elhangzott megnyilatkozásokból általában az szűrődött le, hogy Szent István bölcs volt, előrelátó és így tudta átmenteni az akkori politikai intézményt, így illeszkedett be az akkori Európába. Bölcs volt – ez igaz, mindez igaz. Azonban (ezek) Rákosiról és Sztálinról is azt mondták, hogy bölcs. Amikor kiejtették azt, hogy bölcs Rákosi, vagy bölcs Sztálin, akkor azt tíz perces taps követte és tapsolt mindenki, akár tetszett neki, akár nem tetszett. Most már ki merik mondani a szent nevet István elé. Valami magasabb cél, eszme nélkül semmire se mennek. De lehet a szentet csak hangoztatni és semmit sem mondani róla, csak így beállítani. Szent azt

jelenti, hogy Istenhez közel jár, befogadja Krisztust. Szent Istvánt pedig az előbbi, szűk keretek közé akarják beszorítani. Azt is mondta valaki tegnap a rádióban, hogy példaképünk abban, hogy a nyugati technikát át kell venni. Ez, ha be is jön az országba, az embereket nem teszi jobbá. Csak a technikától még senki se lesz jobb. A hívek könyörgését én fogom mondani, mert sajnos ott is mindenféle van, csak az nem, ami a mai napnak a lényege – ahhoz kevés köze van (ez még a Püspöki Kar által írt könyörgés volt).

Az Evangéliumban az szerepel, hogy homok alapra ne építsünk, mert akkor a ház összedől. Életet építsünk a Sziklára, ez pedig Jézus Krisztus! A magyar nemzetet a tönkremeneteltől mindig a katolikus vallás mentette meg! De amíg a magyarok nem lesznek Mária-tisztelővé, szektáskodnak, addig beszélhetnek nyelveken, de az nem Krisztus nyelve! Nemzetet, történelmet menteni csak így lehet, ahogyan Szent István tette.

„Miért nem lett más uralom? Az is ugyanúgy megtartotta volna a nemzetet. Mivel éppen akkor a kereszténység volt érvényben, azért lett keresztény az ország.” Ezzel szoktak érvelni a nem keresztények. Meg kell fordítani az érvelést: azért a kereszténység lett, mert István így akarta. És azért maradt meg a magyar, mert a *kereszténységet* vette fel. Más uralom nem tartotta volna meg nemzetnek. Szent István harcolhatott volna tovább, nem volt kötelező felvenni a kereszténységet!

Akkor most térjünk vissza a Bibliához. A család; amíg a fiatal szülők nem nevelik vallásosan a gyermekeket és – azt nem merem mondani, hogy előttük kigúnyolják a vallást – visszaszorítják őket a legendák világába, addig itt *nem lesz megújulás!*

A fiatal családok – akik most nincsenek itt – tudják meg ezt. Hunyadi, IV. Béla, Rákóczi Ferenc, Nagy Lajos nagy volt. Csak a vallás emelte fel a nemzetet. A litánián elimádkozzuk Esterházy Pál nádor felajánló könyörgését – a prímás is ezzel a könyörgéssel ajánlja fel az országot, ugyanezzel. A korona nem a magyar államé, hanem Szűz Máriáé. Talán éppen a Példabeszédek könyvéből vette István király intelmeihez az anyagot.

1988. augusztus 20. – 10.30

Szent Istvánnak ez a valódi öröksége, amit hallottunk, a kereszténység. Bölcs volt, de ezt mondták Rákosi is, Sztálin is. Legbölcsőbb tanítvány volt Rákosi. Azután pedig bevallották, hogy a világ szemfényvesztése volt az egész. Tíz percig kellett tapsolni amikor kiejtették a nevüket és talán még az idősebb nemzedékből is volt, aki tapsolt, talán ti is tapsoltatok, mert féltetek, ha nem ezt teszitek, akkor a mellettetek álló feljelent.

Szent – de mit értenek ezalatt? Évekig azt tanították (ugyanezek a kommunisták), hogy a szent az egy mamlasz, földet néző ember. Ma már magukat kigúnyolják. Mi az öröksége Szent Istvánnak? Hallgassuk! „Ha egyének és családok imádkozzák a Szentolvasót, ahogy nagy Lajos, Hunyadi és Rákóczi imádkozták: a jerikói útra újra eljön az irgalmas szamaritánus és az irgalmasság szent anyja, Magyarország Pátrónája. A Rózsafüzér magyarrá honosodott imádság. Akik elfelejtették, vezessék vissza életükbe. Szerezze meg minden magyar fiú és leány az olvasót és álljon be az *imádkozó* magyarok sorába. Csak Istentől kérjük és várjuk hazánk feltámasztását és Vele együttműködve tegyünk meg mindent annak érdekében. Imádjuk Istent, tiszteljük égi Édesanyánkat, mert csak így lehetünk Istenben boldogok itt a Földön s mindörökké.” (Mindszenty bíboros beszédeiből, hivatkozás nélkül) *Amíg a fiatalokat az iskolában ateizmusra nevelik, a Szent Istváni örökségből megvalósulni nem fog semmi!* A magyar történelem folyamán – beleszámítva a török időt is – ennyire elpogányosodott élet soha nem volt! Szent István nem a politikai manőverezésben látta tehát az ország megmentését, hanem a Krisztushoz való

vezetésében. Mintha csak abban lenne példakép, hogyan vette át a nyugati kultúrát; valóban, István behozatott szerzeteseket, akikkel megműveltette a földet, megtanították a magyar népet a földművelés tudományára. De nem csak ez van. Habár jó, ha bejön a nyugati kultúra – vegyenek is át belőle amennyit csak bírnak – de ettől jobb még senki nem lesz. Mi is fogadjuk be Krisztust és így tovább tudjuk adni a szerencsétlen fiataloknak. Egyik nap – és ezzel be is fejezem – jövök be és látom, hogy egy húsz év körüli fiatal ott áll az üveg előtt, amelyben levő képre nemrég tettük fel a nemzetiszínű szalagot. És ez a fiatal szinte teljesen ráborul. Utána pedig pénzt tett a perselybe. Megkérdeztem tőle (megvártam): mondd, szoktál te papokért is imádkozni? Nem, de én nem is tudok imádkozni. Hát miért, az előbb mit csináltál? Próbáltam átélni azt, hogy Isten előtt állok és elgondolkodni mindazon, ami történt velem – mert most szereltem le – és ezért hálát adtam. Látod, ez az imádság!

A szenvedők ajánlják fel szenvedéseiket, hogy ezáltal jobb legyen a magyar nemzet. Dicső elődeinket kövessük, politikát nem kell belemagyarázni. Szent István lelkülete, Mária tisztelete – az örökség lényege ez!

1988. augusztus 20. – 18.30

Szent István öröksége súlyos a mi számunkra. Sajnos ebből ma igen kevés valósul meg.

Óriási a mi felelősségünk! A fiatal szülők ne álljanak ki a sorból. Most a Budapesti Szent István Bazilikában az esztergomi érsek felajánlotta az országot Máriának. Ez a harmadik ilyen felajánlás – bement a TV, de amit én anélkül is tudok: 1947-ben ajánlotta fel az akkori prímás, Mindszenty József az országot Máriának. Én kezdő pap voltam, az (a felajánlás) másképpen ment akkor; én is szerepeltem, tehát részt vettem rajta. A TV-ben ki merik mondani a nevét – itt van Szent István végrendelete – és a végén az ő gondolatai is szerepeltek. Az olvasmányban van a lényeg! Ebben példaképünk nekünk Szent István. Elég már az alakoskodásból, kereszténység kell!

1988. augusztus 21. – 9.00 – Évközi 21. vasárnap

Felajánlották az országot tegnap a Bazilika előtt annak, akié, vagyis Máriának. Tegnap találkoztam egy házunkban lakó asszonnyal, aki özvegy. Olyan férfivel tartja a kapcsolatot, akinek van felesége. A feleség erről mit sem tud.

A felajánlás szép volt, gyönyörű volt. Szép volt? Nálunk a pompa tizedrangú – habár igaz, hogy szép volt. Szép volt, elmúlt – de most bennem, lelkipásztorban felmerül a nagy kérdőjel: hogyan tovább? Ha most megkérdezem: *több lesz-e a templomba járó, nem lesz annyi késő a szentmiséről, lelkesek leszünk-e a szentmisén; az iskolákban, óvodákban, sőt már lassan a bölcsődékben is amilyen Isten-ellenes nevelés folyik („az Isten a mesék világába való, téged ez a kérdés ne érdekeljen”), most ennek vége lesz? Kevesebb lesz talán az országban az abortusz, vagy sokkal többen fognak járni hittanra, a fiatal szülők megkereszteltetik-e a gyermekeiket, a nagyobbakat megbérmáltatják-e, illetve ők maguk megbérmálkoznak-e?* Ezek mind kérdések és ha a Szent Istváni örökséget át akarjuk venni, ezeket is mind át kell venni!

Nézzük meg: mi lett az eredménye a három felajánlásnak? Az elsővel Szent István a magyar népet és történelmet nem csak egy darabig, hanem a világ végezetéig ajánlotta fel. Mi lett a következménye az 1947-es esztergomi felajánlásnak, amelyet Mindszenty bíboros, prímás tett? Ez! Ami ma van! Mindent szétromboltak, ami vallásos. A nevelési rendszerük csődöt mondott – ezt ők maguk vallják be! Én nem vagyok elbájolva semmitől

– az majd a következményeiben mutatkozik meg, hogy a harmadik felajánlásnak mi lesz az eredménye. De a felajánlásban mi is szerepeltünk. Az viszont már rajtunk múlik, hogy mi lesz belőle. Lehet egy felajánlás bármilyen szép, ha én a saját lelkemben nem döntök Krisztus mellett. Ha döntenénk, akkor szeretnénk a szentgyónást. Az, hogy a pápát meghívták Magyarországra, egy rafinált beszéd. Egy rafinált! Hogy hány év, azt az ÁÉH mondja meg. Egy fél éve még nem volt aktuális. Jugoszláviába is meghívták, de nem mehetett el mégsem, pedig minden készen állt már. Pedig a Jugoszláv államnak diplomáciai kapcsolata van a Vatikánnal! Választani kell Isten és istentelenség között; de aktuális lett volna ez tegnapra, mert ott a téren voltak olyanok is, akik nem hívők. Pogányság, vagy kereszténység; jó volna nekik is (akik ott voltak a téren és nem ismerik a kereszténységet) tudni, hogy saját maguk döntenek szabadon arról, hogy meghatározzák a boldogságukat. De nem a földit, hanem az örök boldogságukat. Választani kell tehát – újabb nagy kérdés: ha nem így lesz (ahogy az elején kérdeztük a megújulási feltételeket), *akkor mit ért az egész?!*

Kemény beszéd – mondták Jézusnak. Ha mi nem döntünk Mellette, akkor nekünk is csak kemény beszéd marad! Kemény beszéd – ott, a Bazilika előtt nem volt kemény beszéd, de a pápa üzenete az volt!

1988. augusztus 21. – 10.30

Említettem már a 9 órás szentmisén – ismétlem, mert most sorozatban misézem – hogy kilibbent a ház kapuján egy asszony, aki együtt él egy olyan férfival, akinek felesége van; már ő is öregecske. Azt mondta: de szép volt a Bazilika előtti ünnepség. Én viszont azt feleltem rá: ezért meg kell térnünk! Ez a második lépés a nehezebb! Megszólok? Megszólok, de mondom. Én ismerem a helyzetet. Most mi fog megváltozni az életünkben? *A fiatal szülők fognak hittanra íratni gyermekeiket? Észhez térnek, vagy bandukolnak a maguk mellékútjain? Vagy megszűnik az iskolákban az ateista nevelés, kivonják az ateista könyveket a forgalomból, a pedagógusokat átképzik arra, hogy többé ne tegyék gúny tárgyává a vallást? Vagy megszűnnek a diszkók, ahol annyi a szenny és a piszok? Az ateista hirdetések megszűnnek? Vagy kétszázszor annyi lesz a templomba járó, ez a mótó ártatlanság megszűnik? A pap nem mehet házról-házra, ezt nektek kell apostolkodással vállalni. Ez viszont teljesen rajtunk áll. Legyünk Krisztus továbbadásának eszközei felebarátaink számára. Amíg ezek a feltételek nem valósulnak meg, addig az örökségből nem vettünk át semmit!*

1988. augusztus 21. – 11.30

Mit várunk, hogy ezeket az énekeket Ceausescu énekelje? Az ottani magyarok nem énekelhetik! Ők csak azt várhatják, hogy mikor jön a buldózer és teszi a föld színével egyenlővé a házukat. Borzalmas a sorsuk. Én ezt magánhírekből tudom. Az Isten szavát soha nem szabad kételkedve fogadni, kétség fel sem merülhet. Ha engem az Isten mindig úgy hallgatott volna meg, ahogy azt én kértem, akkor már nem élnék. Egyik faluból biciklivel jártam át a másikba, egy pusztára pedig a heti egyszeri hittanra. Mikor már plébános lettem volna – egyetlen egyszer az életemben – gyerekekkel szánkóztam a kertben. És az akkoriban egy papnál nagy bűn volt. Nem hogy nem lehettem az, de még a falut is el kellett hagynom és az ország másik végébe tettem Dunaszigetre, Győr mellé, Ásványráróra. Ott viszont valaki észrevette a kezdődő szívbetegségemet és segített. Ha nem így történik, akkor egyszer csak ráborulok a biciklire és ott maradok.

Öregszünk – József is öreg volt már, de mindnyájan öregszünk. Azt mondják, hogy az ember a születésétől öregszik. Ez így is van, mivel senki sem fiatalodik. Isten büntetése a 70 év fogság és a 40 év a pusztában. Térjete vissza Istenhez és akkor jobban szeretnétek a gyónást. Házasságról van szó a szentleckében. Azt mondja a feleség (az olvasott szövegrészre): bolond leszek mindenben engedelmeskedni a férjemnek! De olvassuk tovább: a férj úgy szeresse feleségét, ahogy Krisztus az Egyházat. Pál az Egyházra vonatkoztatja a házasság példáját. És Krisztus hogyan szerette Egyházát? Úgy, hogy feláldozta magát érte. *Krisztus átszúrt oldalából született az Egyház.* Ha a házasságot minden család így élné, akkor sok probléma megoldódna, illetve nem is létezne. Így kijönnénk egymással.

A Bazilikánál a felajánlás megvolt. Ott jelen voltak olyanok is, mint például az ÁÉH elnöke, miniszterek – de vajon hogyan voltak jelen? Csak ott voltak, tiszteletből, de nem másért? Mostantól fogva nézzük a változásokat, a következményeket. Kivonják-e az ateista könyveket, a kétértelmű folyóiratokat, amelyek még mindig ködösítenek és mellébeszélnek? A maszmédia – sajtó, rádió, TV – felelőssége óriási. Az Egyház megtette a felajánlást – sokat tehet, de nem mindent! Az Egyházat kirekesztették az oktatásból. Mit tud tenni? Az állami vezetőkre hárul sok feladat. *Ha ebből megvalósulni semmi sem fog, akkor az egész csak egy bohózat volt!* A pápát meghívták – ez egy ilyen beszéd (tenyerét fel-le forgatta). A pápa, ha el is jönne Magyarországra – bárcsak jönne – attól jobb lenne a katolikus élet, mélyebb hitélet lenne? A pápa majd megmondaná az állami vezetőknek, hogy mit tegyenek! Mi az út? Az Út Jézus Krisztus, a magyar nemzetnek egyetlen lehetséges útja!

1996. január 6. – 18.30 – Vízkereszt, Urunk megjelenése

– Utolsó lejegyzett homília –

Isten a tervében a legutolsó gazembert is felhasználja. Heródes ad útbaigazítást a bölcseknek. Ez ma történik, 1996-ban! Ezek a háromkirályok mi vagyunk. A tevéket etetni, itatni kellett, ezért nagy karaván ment. Jeruzsálemben meglepődtek, ugráltak: mi ez? Érdekes, először a pásztrok tudják meg Jézus születését; a legegyszerűbbek. Mindig fordítva szokott lenni: először a vezetők tudják meg a hírt, azután szivárogozik le. Heródes kapkod, rohángál ide-oda, parancsokat osztogat. Családját hatalomvágyból kiirtotta, féltette a hatalmát.

Legyünk olyanok, mint a háromkirályok: ha megtaláltuk a Megváltót, örömmel fogadjuk a lelkünkbe! A betlehemi csillag a mi hitünk – nem kell nekünk Heródeshez, fűhöz-fához menni: a Bibliából mindent megtudunk.

**„A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam,
hitemet megtartottam.”**

(2Tim 4,7)

Függelék

A szentmise gyümölcsei

(*Fructus missae*)

[Egyházközségi Tudósító, Árpádházi Szent Margit Plébánia Budapest, 1995. december, 16–19. o.]

Katolikus keresztény vallásunk szíve a *szentmise*. Azért, hogy Krisztusnak ez a legszentebb hagyatéka magunk és mások számára lelkileg gyümölcsözővé váljék, álljon itt néhány gondolat az ebben rejlő feladatokról és óriási lehetőségekről.

A szentmise a megváltás keresztdozatának lakoma formájában történő megjelenítése. Az Újszövetség egyetlen áldozata, amelyben a mi Urunk Jézus Krisztus az átváltoztatott kenyér és bor külső színe alatt mennyei Atyjának feláldozza magát.

A Szentmisében tehát nem megemlékezés, hanem megemlékező megjelenítés valósul meg. A hatékony szavak létre is hozzák azt, amire (Akire) emlékeznek: az Oltáriszentségben jelenlevő Jézust. A szentmise nem csak hódoló (dicsőítő), hálaadó és kérő, hanem engesztelő áldozat is lehet.

Az *áldozat* pedig nem egyéb, mint valamely dolognak önkéntes odaadása Istennek abból a célból, hogy Őt legfőbb Urunknak elismerjük. Az embernek első és legfőbb kötelessége az, hogy Istennek, mint Atyjának és legfőbb Urának a tiszteletét lerója. Ez önként következik a teremtés céljából és az ember természetéből. Az Isten megmutatta irántunk való szeretetét, örök boldogságra teremtett és hívott meg bennünket. A mi viszonzó szeretetünk az a hódolat, amellyel elismerjük Isten mindenek feletti kiválóságát és jótéteményeiért is hálásak vagyunk.

Az Isten előtti *alázat* helyes formája az, ha magunkat nem tartjuk kevesebbre annál, mint amik valójában vagyunk, de *többre sem!* Az ember legfőbb méltósága az istengyermekség, a fogadott fiúság méltósága. Így látjuk meg azt is, hogy Isten irgalmából vagyunk azok, akik vagyunk. Isten mindenkinek megadja a lelki alaptökét, nekünk viszont – az Ő segítségével – kamatoztatnunk kell azt. Az örök üdvösség tehát megszolgált jutalom. Elismerjük, hogy rá vagyunk utalva Istenre, Nélküle semmit sem tehetünk. Éppen ezért szükséges kérnünk Istentől a „mindennapi kenyerünket”, vagyis a lelki, szellemi és testi javakat, Jézus Krisztus tanítása alapján. (Nem azért imádkozunk, hogy az isteni örök rendelkezést megváltoztassuk, hanem azért, hogy megnyerjük azt, amiről Isten úgy rendelkezett, hogy imádság közvetítésével kell megvalósulnia.) Az eredeti bűn következtében az ember értelme elhomályosult, akarata meggyengült. Így számtalanszor lelassulunk az üdvösség felé vezető úton, esetleg le is térünk róla. Az elkövetett személyes bűnöket meg kell bánni és lehetőség szerint jóvá kell tenni azokat (ez a *vezeclés*).

Ezen túlmenően a mások által elkövetett bűnök bocsánatáért is imádkoznunk kell (ez az *engesztelés*) – élőkért és elhunytakért egyaránt. Mindezen imádságok lehetnek magánimádságok és közösségi imádságok is. A közösségi Isten-tisztelet legfőbb megnyilvánulása a szentmise, amely az Egyháznak az áldozata. A pap az Egyház nevében mutatja be azt Istennek.

A világon bemutatott összes szentmise kegyelméből részesedik Isten földi országának minden tagja – ezek a szentmise **egyetemes gyümölcsei** – valószínűleg az országban elfoglalt hivatása szerint: a pápa, a püspökök, a papság, a hívők; ezek közül különösen a jelenlevők. Az utóbbiaknak kijáró gyümölcsöt szokás **különösebb gyümölcsnek** nevezni.

A miséző pap többször is megemlékezik a jelenlevőkről, például a szentmise kánonjában, ahol így imádkozik: „*Emlékezzél meg minden jelenlevőről is, akinek hitét és buzgóságát jól ismered*” (I. római misekánon). Ha Krisztus a keresztfán még a jelenlevő, Őt gúnyoló ellenségeiért is imádkozott, mennyivel inkább fog esedezni a szentmisén a jelenlevő buzgó híveiért!

Az Egyház közvetítésével a szentmise egyetemes gyümölcse kiterjed azokra is, akik még csak csirában, vagy vágy szerint tagjai az Isten országának. A szentmise **legsajátosabb gyümölcse** a bemutató papnak jár. Egészen természetellenes volna, hogy a szentmise áldásaiban ne az részesedjék egészen különös módon, aki abban közvetlenül, mint Krisztus helyettese és megbízottja szerepel. E két utóbbi hatás között foglal helyet a **közbülső gyümölcs**, amely annak jár ki, akiért a pap a szentmisét külön szándékkal felajánlja. Igen gyakran szoktunk mondatni szentmisét a tisztítótűzben szenvedő lelkekért. Ennek alapjait a Szentírásban találjuk meg (2Mak 12,45, 1Kor 3,15, Mt 12,32, 18,34–35). A szentmisét felajánlhatjuk az angyalok és a szentek tiszteletére is, amennyiben egyrészt hálát adunk Istennek azért a sok kegyelemért, amelyben az illető szentet részesítette, másrészt ennek a szentnek a közbenjárása által kérünk Istentől kegyelmeket. Nagyon hasznos és buzgóságunkat is nagyban emeli, ha *határozott szándékra* ajánljuk fel azt a szentmisét, amelyen mi magunk is részt veszünk. A fenti szándékokon kívül a miséző pap a szentmisét egészen különös ügyért vagy szándékért is felajánlhatja, például megemlékezik az édesanyjáról, egy súlyos betegről vagy házaspárokért imádkozik.

Ezek szem előtt tartásával megállapíthatjuk, hogy a szentmise általános (egyetemes) és legsajátosabb gyümölcsei nem korlátoztak, azaz nem csökkennek a részesedők számával, akár sokan vannak jelen, akár kevesen, akár egy mutatja be a szentmisét, akár többen (mint a papszentelési misén vagy egyéb koncelebrációs miséken), ki-ki fogékonysága és felkészültsége szerint úgy részesedik belőle, mintha egymaga volna. Az is vitán felül áll, hogy a befogadó alany tekintetében a szentmise semmiféle gyümölcse nem végtelen, mert sem egy ember, sem többen együtt, mint véges alanyok nem képesek végtelen hatások befogadására, tehát minden befogadó alany *felkészültségének megfelelő* véges mennyiségben kapja a szentmise természetfeletti áldásait.

Végül van még egy gyümölcs, amiről senkinek a javára nem tudunk lemondani, hiába akarnánk: mivel *jócselekedetet* végzünk, bennünk is növekszik a *megszentelő kegyelem*. Minden jócselekedet magával hozza ezt. A pap, ha magát személy szerint nem is foglalja bele a szentmisébe, akkor is megkapja a jócselekedet követő kegyelmeket. Ez természetesen nem csak a miséző papra, hanem az összes jelenlevőre vonatkozik.

Az elmondottak alapján azt hinné az ember, hogy ezek után senkit sem kell buzdítani arra, hogy szentmisén vegyen részt. Hisz ahol nagy értékű kincseket osztogatnak, oda seregestől tódulnak az emberek. Sajnos, az ember sok esetben csak annak tulajdonít értéket, ami anyagi jólétét mozdítja elő, de ami örök üdvösségére vonatkozik, az iránt gyakran nincs érzéke. Ezért van az, hogy a szentmisén való részvételre buzdítani kell a híveket, sőt minden katolikus keresztény hívő köteles vasár- és ünnepnapon – súlyos bűn terhe alatt – egy teljes szentmisén részt venni. Bizonyos esetekben ez alól felmentés adható. Felmerül a kérdés: azért menjünk szentmisére, mert az parancs? Erre azt felelhetjük: a szentmisén kapott kincsek földi és örök boldogságunk eléréséhez elengedhetetlenül szükségesek. Ezért, egyrészt jobb a jutalom és félelem indítékaira is támaszkodni, mint az erkölcsi harcban teljességgel lemaradni. Másrészt a vallásos életben az elsődleges cél mindig az, hogy ne félelemből, vagy csupán parancs kedvéért tegyünk bármit is, hanem indítékunk az Isten iránti szeretetünk legyen. Nem szolga-lélekkel, hanem fiúi buzgósággal kell a jót tenni, ha azt akarjuk, hogy igazán méltó legyen Istenhez. Egyébként minden jutalmazás és büntetés célja végső soron az Istenhez való

közel kerülés, az Istennel való bensőséges kapcsolat megteremtése és elmélyítése, tehát a legnemesebb indíték.

A szentmiseáldozat egyenest arra van rendelve, hogy megismételjék, és hogy általa a hívők újra meg újra tevékenyen részt vegyenek Krisztus áldozatában. A szentmise gyümölcseinek tényleges elnyerése az egyéni adottságon és a Gondviselésnek előttünk sokszor rejtett szándékán fordul. Így az Egyháznak – vagyis nekünk – a természetfeletti javak biztosítása érdekében mindent meg kell tenni, és így indokolt különféle ügyekért, vagy személyekért többször is szentmise útján könyörögni Isten előtt. Mindez Istentől kapott, páratlan lehetőségünk – miért ne élénk vele?

Krajsovszky Gábor

Felhasznált irodalom:

Schütz Antal: Dogmatika, Budapest, 1923.

Schütz Antal: Katolikus hittan középfokú iskolák számára, Budapest, 1941.

Előd István: Katolikus Dogmatika, Budapest, 1983

Jelenits István: Katolikus Dogmatika, Budapest, 1996.

Tarjányi Zoltán: Jegyzet-vázlat a „Bevezetés Krisztus misztériumába” c. tantárgyhoz, Budapest

Cséfalvy Nándor: A szentmise, Budapest, 1915.

Bangha Béla: Világnézeti válaszok, Budapest, 1940.

Salamon László felnőtt katekézisei

Erdős Mátyás elmélkedései

Missale Romanum (Római Misekönyv)

A helyesen értelmezett Isten- és emberszeretetről

[Egyházközségi Tudósító, Árpádházi Szent Margit Plébánia Budapest, 1995. december, 9–10. o.]

A kereszténység alapvető és legfontosabb tanítása Isten és a felebarát szeretete. Éppen ezért tekintsük át röviden, mit is fednek valójában ezek a fogalmak és hogyan kell értelmeznünk, megélnünk azokat.

A Szentírás így ír a szeretetről: „Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, hogyan szerethetné Istent, akit nem lát?” (1Ján 4,20) A felebarát: minden embertársunk, az ellenség is. A Leviták könyvében már olvashatunk az embertárs szeretetéről (Lev 19,18). Jézus is erre hivatkozik, amikor kérdezik Őt. A farizeus a régen vitatott legfőbb törvény iránt érdeklődött (Mt 22,34–40). Jézus válaszképpen az Isten-szeretet (Mtörv 6,5) és az emberszeretet (Lev 19,18) parancsát idézi. Sokszor mi magunk is kérdezzük: hogyan kell szeretnem az Istent? Szeretem-e egyáltalán Őt, hiszen érzelmileg talán semmit sem érzek Iránta. Például szentmisére indulok és érzelmileg semmi sem történik velem.

Ezen kérdések megválaszolására a szeretet valódi, helyes értelmezését kell ismernünk. A szeretet isteni erény és két fajtája van: az érzelmi szeretet és az értelmi (hatékony) szeretet. Érzelmileg az ember (rendes körülmények között) csak érzékelhető tud szeretni (például házastársak egymást). Egy fényképről ismert személy iránt nem lehetnek érzelmi megnyilvánulásaink, hallomásból nem tudunk ilyen jellegű képet alkotni róla. Jézus pedig még az ellenség szeretetét is megparancsolja (nem csupán óhaj ez, hanem parancs). Tehát, ha ezt teljesíteni kell, akkor az nem lehet érzelmi aktus. Az emberi természet erre képtelen lenne. Lehetetlen parancsolása pedig Isten részéről oktalanság volna. Isten viszont esztelenséget, oktalanságot nem parancsol.

A szeretet lényege tehát az, hogy felebaráton *javát akarom*, jót teszek vele. Ezért lehetséges az, hogyha valaki ellenségét érzelmiileg ugyan gyűlöli, de jót tesz vele, akkor *hatásában* szereti. Természetesen a szeretetnek fokozatai vannak: akiről kötelességem gondoskodni, az az első. A szeretet rendjében így első a házastárs, majd a gyermek, a szülő, a testvér, a rokon és a barát, a hittestvér, a honfitárs, az idegen és végül az ellenség.

A házasságban, családban vagy baráti kapcsolatban az érzelmeknek döntő jelentőségük van. Gazdag érzelmvilág nélkül ezek a kapcsolatok előbb-utóbb sivárrá lesznek, kiüresednek. Így ezekben az esetekben az érzelmi szeretet nélkülözhetetlen. E nélkül az egész élet elszürkülne, gépiessé válna. Jézus földi élete során ugyanúgy töltve volt érzelmekkel, mint bármelyikünk. Megsíratta barátját, Lázárt, amikor meghalt. Jeruzsálemet is megsíratta. Jézusnak egyéb tettei is erről tanúskodnak. Az első cselekedete, hogy amikor a kánai menyegzőn elfogy a bor, akkor a vizet borra változtatja. Ebből is látszik, hogy Jézus is szerette az örömet, a vidámságot, hiszen elment a menyegzőre. Egy Isten követségében járó embertől a mi eszünk járása szerint azt várnánk, hogy a bort változtassa vízzé, és hogy azt mondja, legyetek józanabbak, vagy éljetez szigorúbb életet. De nem ezt mondja. Ő nem azért jött, hogy az örömünket elvegye, hanem azért, hogy egy nagyobb örömet hozzon. A tettei beszédek és ezeknek a tetteknek a tanítása ez. Az Isten iránti szeretetet a Szentírás mindig hatékony, akarati szeretetként írja le (Mk 3,34–35, Jn 14,15, 14,21, 14,23, 15,10, 1Ján 2,5, 5,2–3). Sehol sincs szó érzelmekről, hanem mindig a hatékony szeretetről. Lehet valakit tehát úgy is szeretni, hogy az illető számunkra érzelmiileg közömbös, vagy negatív. A szeretet ilyen esetekben elsősorban nem az érzelmeknek, hanem az akaratnak az állapota.

Az ember rendes körülmények között az Istent nem tudja érzelmiileg szeretni. Ha valaki Istent érzelmiileg is tudja szeretni, az már misztika, azaz Isten külön kegyelmi adománya. Ez azért van így, mert Istenről értelmi képünk van, de érzékelni nem tudjuk Őt. Istent hatásaiban szeretni mindenekfelett annyit jelent, hogy lemondunk mindarról, ami Tőle elválaszt. Embert érzelmiileg lehet jobban szeretni, mint Istent, de Istent hatásaiban kell mindenek felett szeretni. A szeretetről szóló 1Ján 4,20 idézetre tehát ez a felelet.

Természetesen az Isten-szeretet a felebarát szeretete nélkül megvalósíthatatlan. Isten iránt az akarati szeretet a nehezebb és egyben az értékeesebb is. Az Isten iránti szeretet pedig akkor a legnagyobb, ha a legértékesebb. Az akarati szeretet pedig több az érzelmeknél. Az elkövetett bűnt sem lehet minden esetben érzelmiileg is bánni, mivel az érzelmeket nem tudja az ember egyszerűen kormányozni. A helyes bűnbánat ez: amit tettem, Isten parancsa ellen tettem (amit meg kellett volna tartanom), ezért bánom. Akaratilag elhatározom, hogy – amíg gyarlóságom engedi – a bűnt kerülöm. Ha Istent az emberek érzelmiileg tudnák szeretni, nem volna annyi bűn. Érdekes azonban, hogy Istenhez érzelmiileg tudunk negatívan viszonyulni (például a sok baj láttán, pláne, ha azok velünk történnek meg). Egy filmben játszódtott a következő epizód: egy katona megütötte a feleségét, de mivel harcba kellett indulnia, már nem volt ideje bocsánatot kérni tőle.

Irtózatos lelkiismeret-furdalás gyötörte. Azért, hogy lelkiismeretén könnyítsen, vezekelt: „azt ütöttem meg, aki az életem napja” – mondta, és belevágta tenyerét egy hegyes vasba. Ha Istent érzelmiileg szeretni tudná az ember, vajon akkor bűnelkövetés után – jelképesen – hányan belevágnák tenyerüket a vasba!

Tehát, ne próbáljunk a vallás terén mindenáron érzéseket gyártani, az Isten iránti szeretet elsősorban nem érzelem dolga. Aki ezt tisztán látja, nem fog haszontalan érzelgősséget keresni a vallásban. Az Egyház tanítása ésszerű, értelmes, mivel Istennel is az értelmünkben egyezünk. Az olasz nyelvben találóan jut mindez kifejezésre: *ti voli jo bene* = szeretlek, szó szerint: *jót akarok neked*. Ez a hatékony szeretet: jót akarni és tenni másnak, mással!

Krajsovszky Gábor

Felhasznált irodalom:

Salamon László felnőtt katekézisei

Jelenits István: Katolikus Dogmatika, Budapest, 1996.

Húsvéti elmélkedések

Évzárás – évnyitás

[Egyházközségi Tudósító, Árpádházi Szent Margit Plébánia Budapest, 1991. december, 9–12. o.]

Világok pusztulásában nagy feladat hárul a hívő emberre: mentsd meg egyetlen, halhatatlan lelket! Az új egyházi év homlokára feltűzzük, mint egyedül méltó kezdetet, Jézus nevét. Advent – Úrjövét, készülődés. Készülünk az Úr Jézus születésének évfordulójára. Ez a gondolkodó embert aggodalommal és egyben egy jobb jövő utáni vágygal tölti el.

A kereszténység az az igazság, amely sohasem volt talán olyan *időszerű*, mint ma. Ha egyáltalán van reményünk arra, hogy a mostani és a legközelebbi generáció meg fogja oldani az előtte álló roppant nagy feladatokat, akkor ezt a reményt gyakorlatilag abból meríthetjük, hogy a kereszténység igazi világmissziójának éppen csak a kezdetén van.

Ma teljes szellemi zűrzavar uralkodik. Ebben világosan látni és ebben az igazságot megtalálni, ez óriási nagy dolog, de mérhetetlenül fontos is. Nekünk, keresztényeknek pedig, akik valljuk, hogy mi az igazság birtokosai vagyunk, először is tudnunk kell, hogy mi az igazság. Tudnunk kell, mi a feladatunk ebben a világban, saját Hazánkban.

Mi magyarok, kis nemzet vagyunk, de sportteljesítményeinkben ott vagyunk a nagy nemzetek legjobbjai között. Ezzel jogosan büszkélkedhetünk. De nem lehetünk büszkék arra, sőt szégyennel és bűnbánattal kell eltöltsön bennünket annak tudata, hogy a bűn öttusájában – a válásban, abortuszban, öngyilkosságban, italozásban és a nemzetfogyatkozásban – is a pódiumon vagyunk a nemzetek gyászos versenyében.

Sok szülő és nagyszülő fájdalmasan panaszkodik, hogy gyermeke, unokája nem hisz Istenben, nem jár hittanra, misére, nem járul a szentségekhez, nem gyakorolja, sőt szégyelli vallását. *Mit tegyünk?* Az első: mi továbbra is *kitartunk* hitünk, meggyőződésünk mellett, nemcsak szóban, hanem főképp jótettekben. Jótettekkel teszünk tanúságot hitünkről. Azután: *ne szidjuk őket*. Érezzék, hogy fáj hitetlenségük, de sose érezzék azt, hogy megvontuk tőlük szeretetünket. Ha alkalom kínálkozik, türelmes, okos szóval mondjuk el felfogásunkat. De főképp *Istennek mondjuk el* panaszunkat, vagyis csendes imával, rejtett áldozattal dolgozzunk megtérésükön. Szent Ágoston és Mónika példájából tudjuk, hogy az imádság gyermeke nem veszhet el, a rá pazarolt szeretet, a jó példa elhintett magja meghozza gyümölcsét.

És végül *ajánljuk* eltévelyedett, útkereső testvéreinket a Szűzanya szeplőtelen szívébe. Ő az irgalmasság anyja, a bűnösök menedéke. Ő mondta: végül is szeplőtelen szívem fog győzedelmeskedni! Higgyünk ebben és bízzunk benne. A rossz elburjánzása talán megbotránkoztat, vagy kishitűvé tesz, életünk keresztjei sokszor elviselhetetlennek

tűnnek. A szenvedés és a halál titkait mi sem ismerjük, Isten útjai számunkra kifürkészhetetlenek, de mégis hinnünk kell. Hinni akarunk, rendületlen hittel, mert tudjuk: Megváltónk él! Tudjuk, kinek hiszünk. Jézus a Fény, az Értelme, a Szeretet. Ahol nem értem – ott Ő az értelem. Ahol nem látom – ott Ő a kinyilatkoztatás. Ahol kiútalan a helyzet – ott Ő a megoldás. Ahol szenvedek – velem szenved és Ő a jutalom. Hitem megfontolt választás, ésszerű hódolat, *alázatos* odaadás. Máriához hasonlóan én is egész énemmel odafordulok Istenhez, igent mondok hívására és fenntartás nélkül rábízom magamat. Megfogom égi Édesanyám kezét és vezettetem magam és másokat is. Per Mariam ad Jesum – Mária által Jézushoz.

Nem azzal térítem meg a többieket, hogy vitatkozom velük, hitvitákat tartok, hanem azzal, hogy *élem a hitemet* és szeretetemmel, áldozatommal, csendes imádsággal Krisztushoz vezetem őket. Erre kérjük Mária közbenjárását, segítségét.

Az új egyházi év kezdetén lelki életünk sem nélkülözheti a zárszámadást. Köszönjük meg Istennek a hűség és kitartás ajándékát. Könyörödjünk azokért is, *akik még nem tartoznak Egyházunkhoz*. Sok kapott kegyelem azzal vádol, hogy fel sem használtuk. Ezért feleljünk magunkban: mit vétettem gondolatlan, szóval, cselekedettel és mulasztással. Gondolat, szó, cselekedet hatalmas világ, belőle alakul ki a lélek zárszámadásának három, földi és örök életre szóló tétele úgy, ahogy a halál után a külön-ítélet is ezek szerint megy végbe. Bűnbánattal, erős fogadással előkészítve lelkünket érkezzünk el az Úr Jézus születésének évfordulójára.

Örömforrás a Karácsony, amely a kis Jézus közénk leszálló, végtelen szeretetét hirdeti a bűntől, vértől, gyűlölettől gyalázott földnek, a jóakarátú embereknek. „Kisded született nekünk, gyermek adatik nekünk, vállán a fejedelemség, csodálatos, eligazító, erős, a jövődőség atyja és békesség fejedelme.” (Iz 9,6) A mi üdvözítő Istenünk kegyessége és emberisége megjelent az Ő irgalmassága szerint. A Karácsony megtanít, hogy az Ő kegyelme által megigazulva, a remény szerint örökösei vagyunk az örök életnek. Ha úgy szereti Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, akkor még mindig *érdemes* emberi életet élni abban a reményben, hogy majd csak elfárad a vész harangja és a viszály is elvérzik. Mi pedig örömmel merítünk vizet az Üdvözítő kútforrásából imádságban, áldozatban, bűnbánatban és a Vele való egyesülésben.

Ósi szokás szerint Karácsony napján három szentmisét mondunk, hogy hirdessük Krisztus hármasság születését. Az elsővel megvalljuk az Atyától való *örök születését*, mert „Isten az Istenből, Fény a Fényből, igaz Isten az igaz Istenből.” A másodikkal hirdetjük, hogy értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért *testet öltött* a Szentlélektől és Betlehemben megszületett a Legszenőbb a szeplőtelen Szűztől. A harmadikkal valljuk, hogy az Evangélium által *mibennünk*, emberekben titokzatos módon, de valóságosan megszületik, amint az apostol, Szent Pál tanítja: „A nagy titok az, hogy Krisztus bennünk él.” Mi vagyunk a titokzatos teste, a szíve, a vére. Éppen ezért senki és semmi nem szakíthat el Tőle, a bűnt kivéve.

Gondolkozzunk el és elmélkedjünk a karácsonyi szentmiséink mély értelméről és titkairól.

Valahányszor misét mutatunk be, mindig Urunk szenvedését és halálát hirdetjük. Kiontott vére van a kelyhünkben, összetört teste van az oltárunkon. A szentmisével újra és újra megelevenítjük Krisztus áldozatát. Így lesz ez a világ végéig. De Karácsony napján a szentmisét *születésének örömére* is bemutatjuk, mindenekelőtt a betlehemi születésre gondolva. Az angyalok örömeke zsong szívünkben, fülünkben cseng a glória, amint az átváltoztatás ígéit mondjuk: „Ez az én testem, mely értetek adatik. Ez az én vérem, mely értetek kiontatik.” A Szentírásban ezek a leghatalmasabb szavak. Nemcsak a kenyérre és a borra van átváltoztató erejük, hanem *reánk is* hatnak. Kiemelnek a térből és időből, kivesznek környezetünkből és a Kálváriára visznek, hogy lássuk azt, Aki szenvedett és

meghalt értünk. Karácsony napján egy szentmisével kettőt teszünk: Krisztus születését és halálát egybekapcsoljuk – örvendezünk születésén és siránkozunk szenvedésén és halálán. Az év folyamán Karácsonykor van az egyetlen eset, hogy egyszerre, egy szentmisével ünnepeljük Urunk születését, szenvedésével és halálával együtt. Úgy is mondhatnánk, hogy karácsonykor a szentmisében egyszerre látjuk Urunkat Üdvözítőnként a betlehemi jászolban és a Golgotán a kereszten. Egyszerre látjuk, amint a legboldogabb Anya az Istengyermecket pólyába takarva magához szorítja és látjuk, amint a fájdalmas Anya a keresztről levett, fehér gyolcsba takart Szent Fiát karjában tartja. A világ szemében ez érthetetlen állítás és esztelen viselkedés. Mert ki az széles e világban, aki egyszerre, ugyanazon tettel örvendezik is és szomorkodik is ugyanazon a dolgon? Mert vagy az örömet nyomja el a szomorúság, vagy a szomorúságot űzi el az öröm. Csak a mi szent vallásunkban van az, hogy egy tettel, egy szentmisével egyszerre örvendezünk is és szomorkodunk is egyazon valóságon.

Karácsonyi szentmisénk legdrágább pillanata, amikor Jézust szívünkbe fogadjuk a *szentáldozásban*. Ebben a nagyon boldog, mennyei pillanatban kell igazán éreznünk az örömet születésén és a szomorúságot szenvedésén és halálán. Születésén örvendezve mondogassuk Vele: „*Atyám, testet adtál és jövök, hogy tegyem akaratodat.*” És szenvedésén, halálán szomorkodva ismételgessük Vele, amit az Olajfák hegyén mondott, vért izzadva: „*Atyám, ne az én akaratom, hanem a tied legyen meg.*” Jézus Krisztus az alfa és az ómega, Ő a kezdet és a vég, mindig az Isten akaratában. Nos cum prole pia, benedicat Virgo Maria – Szent Fiával áldjon meg minket a Boldogságos Szűz Mária. Egyedül Jézus tanít meg arra, ki az Isten. Jézus szerint *az Isten a mi Atyánk*, végtelenül szerető és gondviselő. Lénye a tökéletesség és az irgalom. Legyetek tökéletesek, mert mennyei Atyátok tökéletes. Legyetek irgalmasok, mert mennyei Atyátok irgalmas (Mt 5,48., Lk 6,36).

Jézus neve mellé odatesszük az új év kezdetére betlehemi ajándékként az újévi egyéni programot: a **tökéletesebb** és **irgalmasabb** életet!

Krajsovszky Gábor

Felhasznált irodalom:

Füzér Julián: Mindszenty bíboros, a szent, Youngstown, 1989
Mindszenty bíboros beszédei
Erdős Mátyás elmélkedései

Nekünk kell nekilátnunk!

[Egyházközségi Tudósító, Árpádházi Szent Margit Plébánia Budapest, 1991. október, 8–10. o.]

„*Az emberért megyünk mi küzdelembe.
A fegyverünk: tudás és szeretet.*”

(Juhász Gyula)

Két és fél esztendeje végeztem el az egyetemet Budapesten. Államvizsga után oktatói állásban helyezkedtem el Egyetemünk egyik tanszékén. Ennek következtében a tanév folyamán sokszor és sok fiatallal kerülök kapcsolatba.

Az oktatás és a nevelés gondjai, szépségei olykor különbözök, de e kettő egymástól mégis elválaszthatatlan.

Minden jó szándékú embernek célja az, hogy életét a lehető leghasznosabban és boldogan élje le. Sok ember életét a céltalanság viszi az értelmetlenség felé. Az élet céljának felismeréséhez sokféle út vezethet. Ezeket az utakat kötelességünk egymás számára is felismerhetővé, járhatóvá tenni; ki-ki a maga ismeretségi körében, környezetében. Így kibontakozik a két alapvető, nagy feladat: a tárgyi ismeretek alapos átadása az egymáshoz fűződő, jó emberi kapcsolatokon keresztül. Ahhoz, hogy problémákat a siker reményében próbáljunk megoldani, szükséges a jellemnevelés és az egymással való törődés, az egymásra figyelés. Ennek egyik sarkalatos pontja az ésszerű *önfegyelmelés*, amely megmutatkozhat önmegtagadásban, kitűzött nemes cél felé való törekvésben, például sportteljesítményben, de nem kevésbé a szellemi teljesítés terén is!

Az oktatott tantárgy képességhez mértén történő elsajátítása ennek egyik lehetősége, éppen ezért *a tanulás kiváló jellemnevelő eszköz is.* Ha a tanulás során megvan az erős szándék a művelődésre, illetőleg a logikai kapcsolatok keresésére, akkor a nehézségek könnyebben legyőzhetők. Egyetemi oktatásunk egyik fő célja a természettudományos világkép kialakítása. Egy tudományág szemléletének megismerése, adott szinten történő elsajátítása az élet egyéb területein is szélesebb látókört biztosít, *intelligensebbé tesz.* Az elmélet kérdések iránti érdeklődés jele az általános kérdések iránti érdeklődésnek. A műveltség a jólétnek nemcsak kétségtelen tartozéka, hanem egyik előfeltétele is. A megszerzett tudás birtokában pedig lehetőség nyílna a szellemi és anyagi jólét előmozdítására. Természetesen *az anyagi javakkal szemben meg kell őriznünk lelkiünk szabadságát:* nem szabad annyira ragaszkodnunk hozzájuk, hogy nagyobb értékekért (szellemi, erkölcsi javakért) róluk lemondani ne tudjunk.

A választott életpályára komolyan kell készülni: legjobb tehetségünk szerint el kell sajátítanunk a szükséges ismereteket és készségeket. Fontos az, hogy *milyen pályán* szolgálunk Istennek, de legalább annyira fontos az, hogy *hogyan szolgálunk.* Ha nehézségek merülnek fel, meg kell gondolni, hogy nehézségek mindenütt előfordulnak – egész életünk nagy akadályverseny és győztessé nem az lesz, aki az akadályokat kikerüli, hanem az, aki bátran megküzd velük.

Most különösen fontos feladat *az élet minőségének javítása* – talán fokozott erőbedobással. Erre azonban azt mondhatná valaki: de ez hol fizetődik ki nekem? A mai állapotokat *romeltakarításhoz hasonlíthatnánk*, amely a közös élet folytatásának nélkülözhetetlen feltétele. *A talpra állítás legelső feladata az erkölcsi alap felépítése*, amelyből kinek-kinek tehetsége, lelkiismerete szerint részt kell vállalnia. Csak így „fizetődik ki” a befektetett energia. Az elmúlt 45 év rengeteg rombolást vitt végbe a lelkekben is – de az emberi természetből a jóérzés sokhelyütt ennek ellenére sem veszett ki; igen szomorú is lenne, ha ez másképpen volna. Örömmel tapasztalom, hogy környezetemben – adottságuk, neveltetésük következtében – *sokan az erkölcsi jóhoz ragaszkodnak*, azaz erkölcsi érzékkel vannak megáldva. Ahol pedig szeretet van – tehát egymás önzetlen segítése – ott jelen van az Isten.

Ilyen légkörben kölcsönösen kapunk indíttatásokat – és ha ezek jól sikerülnek, az nagy motorja lehet egész személyes életünknek, amelyet a derűvel egybekapcsolt szeretet erősít. Ez a fiatalság igazi öröme, amely a lélekben van és életkortól független!

Az oktatás-nevelésben nem csak az oktatott tárgyat kell szeretni, hanem az oktatás alanyát, a hallgatót is. Docendo discimus – *tanítva tanulunk.* Tanulnunk kell a megújulás képességét is, azt a képességet, amellyel az egyre újabb gondolatokat és módszereket magunkévá tudjuk tenni és továbbfejleszteni. *Kellően magas célt kell magunk elé tűznünk*, amely inspirál és mozgósítja erőinket. A tudás pedig erőt, hatalmat jelent és ez megéri, hogy életünket tegyük rá.

Minden tudománnyal lehet élni és lehet visszaélni. Ilyen szempontból vannak területek, ahol olyan anyagokat is elő tudnak állítani, amelyeket ha nem is használnak (például harci gázok, atomfegyverek), de velük rettegetben tudják tartani az egész világot. E Földre leselkedő egyik legnagyobb veszély ezen a téren van!

Mindezek belátása *erkölcsi* alaptartást ad, ezt ki kell alakítani magunkban és szükség esetén kifejezni, amikor valamely helyzetben állást kell foglalnunk. Tanúságot kell tehát tennünk arról, hogy a legkisebb, mindenki számára észrevehetetlen cselekedetnek is lehet értéke. Minden, amit elértünk és minden, amink van, azt végső soron az *Istentől kaptuk és végső boldogságunk is csak Tőle jöhet*. Küldetésünk van arra, hogy társai legyünk sokaknak; azoknak is, akik keresik az Istent, de önhibájuk folytán, vagy önhibájukon kívül talán utat tévesztettek.

Befejezésül álljon itt néhány mély értelmű gondolat a nagy magyar mártír bíboros, Mindszenty József magyarokhoz írt körleveléből:

„A mi szívünk megremeghet a nehézségtől, az ismeretlentől, a lehetetlennek látszótól. Isten azonban az egyének és nemzetek jövőjét sokszor a lehetetlennek látszó holnapba rejtette el: nekünk kell nekilátnunk, hogy azt előhozzuk!”

„Tegyétek félre a versengést, a mértéktelen személyi nagyravágyást, a ki, ha én nem magatartást. Nem nézve se jobbra, se balra, mindenki ott tegye meg a magáét, ahová az élet állította. Teremtsünk keresztény hitre épülő egyházi közösséget. Legyen a családban gyermek Isten akarata szerint. Ez áldás és jövő, bármit mond a világ.”

„Csak az a lelkesedés helyénvaló, amelyet a munka nehézsége, a szenvedés hosszantartósága mindig újraéleszt. Amelyet kiolt, az ártalmas és megront bennünket.” „Amit e sorokkal a lelketekre akarok kötni, ezért életem, ezért élek és imádkozom itt és az örökkévalóságban.”

Krajsovsky Gábor

Felhasznált irodalom:

Mindszenty József magyarokhoz írt körleveléből
Gyógyszerészet, 1986. július, 266. o.

Mária-jelenések természetfeletti eredete

Az egyházi jóváhagyás sem szavatolja *tévedhetetlenül*, hogy egy Mária-jelenés természetfeletti eredetű. Csak ennyit jelent: 1. Az állítólagos esemény semmiben sem mond ellent a hitnek és erkölcsnek. 2. Hirdethető és tisztlehető. 3. Más történelmi eseményekhez hasonlóan elegendő érvet szolgáltat ahhoz, hogy természetfeletti eredetét ésszerűen, emberi hittel elfogadjuk.

(Mérleg, 1987/1.)

Hitoktatás kérdése

Ami kevésbé fontos, azt kötelező tanulni, ami viszont a legfontosabb, a hittan, azt pedig ő (a gyerek) válassza meg, hogy tanulja-e. Ezek a modern hitetlenség köztudatba bevert hazugságai! Erkölcsös emberek nevelése – hallatlan naivitás volt azt képzelni (a marxisták részéről – ha még volt is bizonyos jóhiszeműség egyes marxista hirdetőikben), hogy azt, amit a kereszténység a maga kegyelmi eszközeivel sem tudott teljességgel elérni

(hiszen a búza mellett a konkoly is mindig ott van), akkor azt pont egy ateistának nevelt társadalom éri majd el! Egy népet a legjobban akkor lehet tönkretenni, ha az erkölcsét lerombolják.

(Hittanóra, 1989.)

Kötelesség elfogadni a megismert igazságot

Senkinek eszébe nem jutott az, hogy más történetíró műveit kétségbe vonja, csak az Evangéliumot. Ez azért van, mert utóbbinak van erkölcstana is. Előbbit (egyéb írásokat) elfogadják, mert az nem vallásos téma. Ha nem vallásos, akkor az „jó”. De amint vallásos, azon nyomban az emberek fejében elkezdnek fordítva forogni a kerek – vallás terén mindenki egyszerre szakértő akar lenni (ezt más területen eszébe nem jutna megtenni).
Miért?

Azért, mert a vallás beleszól az ember életébe – ez ennek a lélektani alapja. Kibúvót keresnek. Ha a hittanban csak dogmatika lenne, könnyebben elfogadnák. De mivel van erkölcstan is, ezért van ez a rúgkapálás a vallás ellen. Ha csak elméletek elfogadása volna, akkor hagyján.

„Hiszed, hogy csak egy Isten van, s jól is teszed. Ám ezt a gonosz lelkek is hiszik, mégis remegnek. Akarod-e tudni, balga ember, hogy a hit tettek nélkül mennyire meddő?” (Jak 2,19–20) „Az embert a tettek teszik igazzá, nem a hit egymagában. Mert ahogy a lélek nélkül halott a test, a hit is halott tettek nélkül.” (Jak 2,24) „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözljön és eljusson az igazság ismeretére.” (1Tim 2,4)

Isten minden embert szólít, üdvösségre hív. Erre minden embernek kötelessége válaszolni! (Más kérdés az, hogy mi lesz azzal, aki nem felelős azért, mert nem hisz Istenben.) Mivel az ember felelős a hitéért, ha valami megzavarja lelkiismeretünket, akkor kötelesek vagyunk utánajárni annak, hogy abban a kérdésben mi az igazság.

(Hittanóra, 1989.)

„S lám, milyen ostobák az emberek: mesterembernél nemigen merik gáncsolni azt, amihez nem értenek, hanem amit a műhelyben látnak, arról azt gondolják, hogy mind úgy van rendjén, és mind való valamire. A világ művével szemben azonban, melynek alkotójaként és kormányzójaként Istent hirdetjük, van merszük sok olyant gáncsolni, aminek értelmét nem látják; a mindenható Mester műveit és szerszámainak illetőleg adják a hozzáértőt, amikor pedig csak úgy sír róluk a tudatlanság.”

(Schütz A.: Dogmatika I/295. o.)

El lehet-e veszíteni az Istenbe vetett hitet?

„Az igazi hittény természeténél fogva megingathatatlan és visszavonhatatlan. Szabad akaratanál fogva az embernek arra ugyan van képessége és szabadsága, hogy hitét utóbb visszavonja; de nincs rá erkölcsi joga és nem lehet rá etikai indítéka. Semmi sem indokolhatja ugyanis a föltétlen, isteni igazságtól való elhajlást. Következésképp kísértésként el kell utasítani minden hitellenes nehézséget. A kétségtelenül kinyilatkoztatott igazsággal biztosan ellenkező tételt föltétlenül el kell vetni, ha még annyira nyilvánvalónak tetszenék is; és az egyszer elfogadott hitet nem szabad revízió alá venni, mert formai tárgya, a kinyilatkoztató isteni tekintély nem tűr revíziót. Aki pedig ezt megcselekszi, vagy utóbb kiesik hitéből (elveszíti hitét) *csak saját hibájából veszíthette el.*

- Mert aki egyszer természetfölötti hitet vallott, az bírta Isten kegyelmét; örök időkre szóló, visszavonhatatlan tényben hódolt meg Istennek és csatlakozott Hozzá magának Istennek hűségével, a kegyelemmel; az Isten pedig senkit el nem hagy, aki Őt nem hagyja el.”
- „Az elméleti istentagadás lehetetlen; vagyis lehetetlen, hogy valaki logikailag megalapozott, állandó meggyőződésévé érlelje ezt a tételt: nincs Isten. Ez ugyanis csak az ember logikai igényeinek és tehetségének kiirtásával, teljes logikai perverzióval volna lehetséges. Lehetetlen továbbá, hogy felnőtt, ép elméjű ember az istenségnek legalább valami homályos ismeretére ne jusson, amely elégséges arra, hogy vallást gyakoroljon (a vallás: Isten megismerése és akaratának teljesítése). Lehetséges azonban, hogy valaki egész élete folyamán nem jut el az igaz Isten ismeretére. Még inkább lehetséges, hogy tagadja életével azt, akit lehetetlen volt eszével fel nem ismernie (gyakorlati istentagadás). Az is lehetséges, hogy valaki huzamosan és komolyan kételkedjék, mégpedig tudományos komolysággal is.”
- „A természetfölötti rendeltetés az ember számára az egyetlen és kötelező rendeltetés. Vagyis nincs az embernek módja, illetve joga a természetfölötti eszközök elutasításával a merőben természeti életkörben működni és a természeti végcél elérésében reménykedni. Ez közvetlenül következik ebből a két igazságból: Isten az első embert, Ádámot természetfölötti életre hívta és képesítette és megtette az emberiség fejének. A kinyilatkoztatás nem is emlékezik meg az embernek más rendeltetéséről.”

(Schütz A.: Dogmatika I/77, 128, 351. o.)

Imádkozásról

Az imádság a legmagasabb rendű emberi tevékenység. A tevékenység a tárgyától nyeri minősültségét (actus specificantur per objecta). Minél magasabb minősültségű a tárgy, annál magasabb rendű a tevékenység.

(Hittanóra, 1989.)

Szabadságjogok

Ma az emberiségnek rögeszméje a „szabadságjogok”. A rossznak nincs szabadságjoga! Amennyiben a rossz tilalma a szabadságjog megsértése volna, akkor például a Tízparancsolat is a szabadságjog megsértése lenne. A rossz az mindig tilos! Akkor követe el bünt, ha a rosszat szabadon választom (ha már nem szabadon választom, akkor csökken a felelősség). Ahhoz, hogy valaki arra rájöjjön, hogy a társadalmat erkölcsében megrontani az rossz – ehhez nem kell kereszténynek lenni. Ha örökké a rossz példát mutatják, akkor az miféle nevelés?! A rosszra való nevelés. Ezzel nem szabad megelégedni. A rossz van (sajnos), de nincs létjogosultsága! A rosszhoz nincs joga senkinek – ha ezt teszi (a rosszat), akkor az erkölcsi rend ellen tesz, tehát vétkezik!

(Hittanóra, 1989.)

Lábnyomok

Álmomban Mesteremmel
tengerparton jártam, s az életem
nyomai rajzolódtak ki mögöttünk:
két pár lábnyom a parti homokon,
ahogy Ő mindig ott járt velem.

De ahogy az út végén visszanéztem,
itt-amott csak egy pár láb nyoma
látszott, éppen ahol az életem
Próbás, nehéz volt, sorsom mostoha.

Riadt kérdéssel fordultam az Úrhoz:
„Amikor életem kezébe tettem,
s követődnek szegődtem Mesterem,
azt ígérted, soha nem hagysz el engem,
minden nap ott leszel velem.
S most visszanézve, a legnehezebb
úton, legkínosabb napokon át
mégsem látom szent lábad nyomát!
Csak egy pár láb nyoma látszik ott az ösvényen.
Elhagytál a legnagyobb ínségben?”

Az Úr kézen fogott, s szemembe nézett:
„Gyermeke, sose hagytalak el téged!
Azokon a nehéz napokon át
azért látod csak egy pár láb nyomát,
mert a legsúlyosabb próbák alatt
téged vállamon hordoztalak!”

Ajándékok, amelyek nem kerülnek semmibe

Egy jó szót szólni
Egy beteget felvidítani
Óvatosan csukni be az ajtót
Apróságoknak örülni
Mindenért hálásnak lenni
Jó tanácsot adni
Egy levél megírásával örömet szerezni
Jogos panaszt nem eleveníteni fel újra
Nem tenni szóvá, ha a másik hibázott

A levert hangulatot nem venni komolyan
Nem sértődni meg egy félresikerült szón
Megtalálni a dicsérő, elismerő szót a jóra
Megtalálni az együttérző szót a megalázottaknak
Egy tréfás szót szólni a gyermekeknek
Elismerni az elkövetett helytelenséget
Örülni a holnapi napnak
Bizonyos dolgokra aludni egyet
Mindenre rászánni a kellő időt és gondot

És mindenben, de mindenben szeretettel lenni!

Mikor láttunk Téged éhezni?

ÉHES VOLTAM, és ti azt válaszoltátok, várjak.
ÉHES VOLTAM, és ti bizottságot szerveztetek.
ÉHES VOLTAM, és ti a Holdra repültetek.
ÉHES VOLTAM, és ti azt válaszoltátok: a szegény szüksége más.
ÉHES VOLTAM, és ti azt válaszoltátok: nem foglalkozunk azokkal, akik 35 éven felüliek.
ÉHES VOLTAM, és ti ezt válaszoltátok: idegenekkel másképp bánunk.
ÉHES VOLTAM, és ti ezt válaszoltátok: a szegény hihetetlenül buta, lusta, zavargó és tisztességtelen.
ÉHES VOLTAM, és ti azt válaszoltátok: szegények mindig lesznek.
ÉHES VOLTAM, és ti azt válaszoltátok: egy gép már elvégzi a ti munkátokat.

ÉHES VOLTAM, és ti 80 gyermek neveltetése helyett felfegyvereztetek és kiképeztetek egy katonát.

ÉHES VOLTAM, és ti 40000 gyógyszer-tár felszerelése helyett készítettetek egy vadászpilótát.

ÉHES VOLTAM, és 450000 új lakás építése helyett készítettetek egy tengeralattjárót.

ÉHES VOLTAM, és 520 iskolaterem (mindegyik 30 gyermek számára) felszerelése helyett gyártottatok egy tankot.

ÉHES VOLTAM, és ezért testvéreitek közül **50 millió éhen hal** minden évben!

„Uram, mikor láttunk téged éhezni?”

(Mt 25,44.)

Jézus panasza

Ti Mesternek hívtok, és nem kérdeztek engem.

Útnak neveztek, és nem jártok rajtam.

Világosságnak hívtok, de nem néztek rám.

Életnek neveztek, és nem kerestek engem.

Bölcsnek hívtok, és nem követtek engem.

Irgalmasnak neveztek, és nem kértek tőlem.

Igazságosnak hívtok, és nem bíztok bennem.

Hatalmasnak neveztek, és nem félték tőlem.

Ha egyszer örökre elvesztek, ne okoljátok engem!

Prohászka püspök keresztúti elmélkedéséből

(Elméltetések az Evangéliumról II/95. 348/a)

Mit adtunk neked Uram, neked, kit szeretnünk s imádnunk kellett volna? Eljöttél s barlangba szorultál; körülnéztél s Egyiptomba futottál; egyszer indultunk eléd pálmaágakkal, s te sírtál; egyszer bíztad magad ránk, s Barabást választottuk; egyszer akartunk koszorút kötni neked, s tövisből kötöttük; egy arcképedet vettük s az Ecce Homo arca maradt ránk; egyszer tűnt föl, hogy anyád is van, s íme, fájdalmas anya lett belőle; egyszer kértél inni, s ecetet nyújtottunk. Ó, ki hitte volna, hogy ez legyen köztünk sorsod, hogy ilyen legyen utad. S most függsz itt, mint megfagyott imádság, mint megkövült, kiáltó szó. Kitárt karokkal és nyílt ajakkal kiáltasz irgalomért.

A mi törvényünk

1. A cserkész egyenes lelkű és feltétlenül igazat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit.
3. A cserkész ahol tud, segít.
4. A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.
5. A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.
6. A cserkész szereti a természetet: jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.

9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben, lélekben tiszta.

Szent Margit ének

(Városi István)

1. Magyarország gyöngye, Szent Margit királylány,
nézz e népre, láss e földre, hozzád sír fel árván.
Égre néző bűnös nemzet a mi magyar népünk,
Szűz Szent Margit engeszteld meg a jó Istent értünk.

2. Bánat könnye perdül klastromod porába,
új vezeklő ének zendül az egész hazában.
Égre néző bűnös nemzet a mi magyar népünk,
Szűz Szent Margit engeszteld meg a jó Istent értünk.

3. Hittel hallgatunk rád, hívó csillagunkra,
Magyar szentek magyar útját véled járjuk újra.
Égre néző bűnös nemzet a mi magyar népünk,
Szűz Szent Margit engeszteld meg a jó Istent értünk.

Elsőáldozásra

1. Fáradt a Mester, az est homályba vész,
Gyermekek jönnek víg dallal feléd.
Ég szívükben tiszta szeretetnek lángja,
Nézd ezeké lesz az egek országa.

2. Könnyezve kérik az apostolokat,
Jó apók kérünk, engedjete oda.
Elzavarják őket, fáradt most a Mester,
De ők újra kérik a jó embereket.

3. Ám szól a Mester, jó kicsik jöjjetek,
Mert ezek bírják a szép mennyeket.
Megöleli őket, meg is áldja őket,
Boldog örömükben így énekelnek:

Refr.: Ó édes Jézus, áldd meg,
ó édes Jézus áldd meg,
ó édes Jézus áldd meg
a gyermekeinket!

Skapuláre ének

*1. Máriához, drága Szűzanyánkhoz
tisztelettel járulunk.
Őt dicsérje hangos énekével
Bizodalmas szózatunk!*

*Skapuláre szende Királynéja,
Kármeliták kegyes Pártfogója,
Jóra térő bánatos kebelével
Lábaidhoz borulunk.*

2. Máriához kelt fel a világnak
Tisztafényű Csillaga.
Benne támadt lelki üdvösségünk
Leggyönyörűbb hajnala.
Üdvözölt légy Kármel ékessége,
Szétsugárzó kegyelmek Edénye.
Telt edény és benne sebeinknek
Gyógyerejű balzsama.

3. Máriánál, égi Pátrónánknál
Van segítség, oltalom.
Mint a harmat száll szívünkbe Nála
Csendesítő bizalom.
Hét örömmel áldva Istenünktől
Szent örömmel vált meg életétől.
Elvitetvén mennynek országába,
Örök élte vigalom.

4. Máriának vállruhája rajtunk,
Gyermekeinek ismeri.
Ki beírta egylete sorába,
E közös jelt viseli.
Ékesítve szent ruházatával,
Mint erős, szent védőpajzsával.
Lelküinket a szörnyű kárhozatnak
Lángja már nem égeti.

5. Máriáért lelki fegyverekkel
Mindhalálíg harcolunk.
Mert hazánknak ő dicső Vezére,
Ő Királyné Asszonyunk.
Bölcs Vezére minden harcainknak,
Ha veszélyek ellenünk rohannak.
Szűzanyánk végy karjaidba minket,
Amidőn majd meghalunk.

V. rész – 2004

Bevezető

Non multos, sed multa – ne a sokat, inkább a mélyet. Bölcsvölgyi atya többször idézte ezt a mondatot, amely hittanóráinak és szentbeszédeinek is egyik vezérgondolata volt.

„Azt a téglát, ami te magad nem tettél a templomnak vagy az iskolának a falába, azt utánad soha senki oda nem teszi.” Ezt a mondatot Mindszenty József többször is mondotta Mészáros Tibornak, utolsó személyi titkárának. (Msgr. Mészáros Tibor: Akit övéi be nem fogadtak – Pro Domo Pécs 1997. 303. old. 7720 *Pécsvárad, Asztrik apát u. 3.*) Mészáros Tibor visszaemlékezései (fent idézett mű, valamint „A száműzött bíboros szolgálatában” – Mindszenty József titkárának napi jegyzetei [1972–1975] – Lámpás Kiadó, Abaliget, 2000. 7678 *Abaliget, Várhegy u. 5.*) nagyon őszinték, nagyon szókimondóak; olyanok, amilyen megnyilatkozásokra minden tekintetben idehaza is egyre nagyobb szükség van! Bölcsvölgyi atya szókimondása, őszinte, világos beszéde is a léleknek egy-egy építőeleme.

Jelen válogatás – amely Zoltán atya halálának 8. évfordulójára jelenik meg – keresztutakkal kezdődik, majd homíliákkal folytatódik. A függelékben hitvédelmi összefoglaló szerepel, amely Isten- és Egyház-ellenes vádakra adja meg az ellenvetést, illetve tömör feleletet.

A homíliákban többször esik szó a közelmúlt és a jelen egyházi élet súlyos gondjairól, valamint azokról, akiknek „véréből sarjad a kereszténység magva” – ma. Ezek a részek, valamint idézett két mű ugyanarról a valóságról szólnak, ugyanabban a szellemben; a magyar katolikus Egyház utóbbi fél évszázados történetének ismerete magyar katolikus számára elemi kíváncsi. Ezért fent idézett két könyv ismertetőjének egy-egy részlete is helyet kapott ebben a bevezetőben.

„A szerzőt (Mészáros Tibort) a szovjet katonai bíróság a Vatikán javára folytatott kémtevékenység vádjával 1948-ban 25 évi kényszermunkára ítélte. Mészáros atya közel nyolc esztendőt töltött szibériai munkatáborokban. Visszaemlékezéseiben részletesen beszámol letartóztatásáról, vizsgálati fogságáról és rabságának éveiről. Az 1956-os forradalom leverése után nyugatra távozott és Mindszenty bíboros életének utolsó éveiben ő volt a primás személyi titkára.”

„A napló valószínűleg némi csalódást fog okozni azoknak, akik a diktatúra évtizedeiben csupán leértékelő és bíráló véleményt mondtak Mindszenty József esztergomi érsek küzdelméről, viszont a diktatúra letűnével kizárólag csak dicsőítő jelzőket találnak a primás egész életének minden megnyilvánulására. Üldözői, Egyháza legnagyobb ellenségei éppen a saját egyházi feletteseit használták fel ellene és először hazájából, majd érseki székéből is eltávolították. Páratlan megaláztatás volt ez. Gyenge vigasz, hogy az egyházi vezetés ettől a Krisztus Egyházát megszégyenítő lépéstől remélte az egyszerű hívek vallásgyakorlását megkönnyíteni. Ezzel szemben azt tapasztalhattuk, hogy helyzetünk ettől a lépéstől nemhogy könnyebb lett, de annál inkább rosszabbodott. Lenin örökösei, a harcos ateisták – ezúttal egyházi segédlettel – ismét megnyertek egy csatát.

A szerzőnek van bátorsága ahhoz, hogy nyíltan néven nevezzen dolgokat. Vajon kik fognak követ dobni erre az őszinte szókimondásra? Bizonyára nem azok, akik minden megalkuvás nélkül végigküzdötték azt a negyven esztendőt, nem azok, akik ártatlanul megjárta a börtönöket. Azok sem, akik ma hangtalanul túrik, hogy tudomást se vegyenek üldözéseikről és szenvedéseikről, akiknek naponta tapasztalniuk kell, hogy nevüket is elfelejtették, s a korábbi zsarnokokkal parolázó eljáróik ítélkeznek fölöttük.”

Hetényi Varga Károlyné nyilatkozta az alábbiakat a *Távlatok* 2003/4. számában (605. old.) Hetényi Varga Károly munkásságáról: „Az egyházi vezetés részéről személyes találkozás alkalmával sem volt soha érdeklődés munkája iránt. **Ezért is örömmel láttam, hogy az új primás érsek úr beiktatásán megemlékezett az üldözöttekről, amit nagy taps fogadott.** Levélben köszöntem meg

Hetényi Varga Károly nevében, aki évtizedekig fáradozott, hogy emléket állítson az üldözötteknek. Bízom abban, hogy ezentúl a hierarchia is nyíltabban érdeklődik az egyházüldözés kényes, de jelentős témája iránt.”

Keresztutak

Jézust halálra ítélik

Uram Jézus! Úgy álltál ott a körülötted nyüzsgő, gyűlölettől lihegő emberek között, mint egy fehér jel. „Jel, amelynek ellene mondanak.” Igen, akkor és az azóta eltelt két évezred alatt mindig. Elítéltek! A rabszolgák halálára ítélték. Micsoda ellentmondás! A teremtmény ítéletet mond Teremtőjére! A gyűlölet megkísérli megölni a Szeretetet! Halálra ítélik azt, aki ellen az őt halálosan rettegő és gyűlölő főpapok is csak hamis tanúkkal tudnak vádat emelni. Te pedig Uram, álltál némán és mindezt megengedted! Gyötrelmeid közé tartozott a hamis vádaskodás és az igazságtalan ítélet gyalázata is. Életáldozatodhoz tartozott ez is, és értünk, értem, mindnyájunkért vállaltad.

Uram! Te azt is tudtad, hogy az emberek mindig újra és újra vádolni fognak – hiszen sokan még történelmi létedet is tagadják; káromolni és szidalmazni fognak évezredek múlva is, és hányszor, de hányszor gyaláznak meg az átváltoztatott kenyér színe alatt! És ezt akkor is most is hagyod, engeded. Híveid pedig ma sem bátrabbak! Kevesen és ritkán vállalják Veled a sorsközösséget! Uram! Segíts, hogy megvalljalak! Adj erőt, hogy alkalmas és alkalmatlan időben az életemmel tegyek tanúságot Rólad! Adj Uram nekünk erőslelkű Pétereket, akik nem restelik hibájukat megsíratni – és elhagyni! Ajándékozz Uram hivatásokat nekünk, hogy mindig legyenek, akik hirdetik Evangéliumodat és vezetik, terelik nyájadat!

Jézus vállára veszi a keresztet

Jézusom! Te az ember iránti szeretetből lettél emberré és most, ebben az órában érkezted el ahhoz a célhoz, amiért közénk jöttél. A célhoz vezető eszköz pedig a kereszt, ezért készségesen – az Atya akarata iránti tökéletes engedelmisséggel – nyújtod kezedet a „gyalázat fája” felé. Tudod, pontosan tudod, milyen szenvedés vár Rád. Az Olajfák hegyén elvonult előtted a közeli, s távoli jövő víziója. Tudod, hogy szereteted sokaknál fog „süket fülekre” találni. De azt is tudod, hogy múlt és jövő ember-milliárdjainak nyitod ki áldozatoddal az Örök Boldogság kapuját.

Uram! Bocsásd meg nekünk, hogy oly nagyon félünk és húzódozunk minden áldozattól. Elfogadjuk Tőled ezt a mérhetetlen nagy ajándékot, merítünk áldozatod gyümölcseiből, de vállalni mi nem vállalunk semmit – vagy csak nagyon keveset – Érted. Édesanyád, a mi égi Édesanyánk közbenjárására kérünk, adj nekünk több erőt, kitartást és alázatot, hogy mi is mindig szolgálatkészen, lázongás nélkül tudjuk felvenni életünk kis és nagy keresztjeit. Kérünk, adj erőt, hogy áldozatkész lélekkel viseljünk el betegséget és bajt, bízva és remélve Benned. Legyünk mindig tudatában annak, hogy Te mindig velünk vagy és valami módon mindig javunkra, hasznunkra fordítod keresztjeink türelmes elviselését.

Jézus először esik el a kereszttel

Uram! Jézusom! Elestél, leroskadtál a gyötrelmes úton. „A lélek kész, de a test erőtlen!” Meg akartad járni az embernek ezt az útját is. Te, aki Ura és Teremtője vagy a világmindenségnek, a halálnak és az életnek, a porban heversz. Értem, értünk, mindnyájunkért! Az átvirrasztott éjszaka, az „ítéletkomédia” lelki gyötrelme, az éhség és a kimerültség felörölte fizikai erődet. Egy gondolattal megváltoztathatnál mindent, de nem teszed. Ki akarod üríteni a keserű serleget.

Uram! Bocsáss meg nekünk! Hiszen a mi bűneink sebeztek meg a tövises hegyében és az ostor szíjaiban. Az emberiség bűnei teszik elviselhetetlenül nehézé a keresztfát. Te tartod kezében a Világot, de a bűnök múlt, jelen és jövőbeli özöne alatt földre roskadsz! Uram! Édesanyád közbenjárása által adj nekünk őszinte bánatot bűneink fölött! Adj erőt és kitartást, hogy hibáinkon, gyarlóságainkon egyre inkább úrrá tudjunk lenni.

Jézus találkozik szent Anyjával

Jézusom! Fáradtan, törődötten, sebektől borítottan az üvöltő, Téged gyalázó tömeg sodrásában vonszoltad a keresztet, fájdalmaid és dicsőséged fáját. A tömeg – amely néhány nappal ezelőtt hozsannát kiáltott – most gúnyosan, részvéttelenül, sőt ellenségesen hömpölyög körülötted. És ekkor – egy pillanatra – szemben állsz Édesanyáddal. Ez a perc olyan lehetett Számodra, mint a sivatag fáradt vándorának az oázis zöldje. Szívetek szeretete és fájdalma egybeolvadt. Mindketten szenvedtetek, emberfeletti módon. De Te „ezért az óráért” jöttél, Édesanyád pedig – mint az Úr szolgáló leánya – lázongás nélkül vállalta a Veled való közös sorsot. Bizonyára visszaemlékezett az agg Simeon jövendölésére, amit akkor nemigen értett. Roskadozott a fájdalom alatt, de hite nem ingott meg. Lelke mélyén, sebzett szívében élt a hit, hogy Szent Fia győzedelmeskedni fog. Hitt, még ebben a kilátástalannak látszó helyzetben is! Hogy a győzelem mikor és hogyan következik el, nem tudta. De hitt benne! Keresztfá alatt görnyedő Jézus! Kérlek, add meg nekünk a hit ajándékát! Édesanyád közbenjárása által kérünk, őrizz meg minket és erősítsd hitünket.

Cirenei Simon segít Jézusnak

Jézusom! Egész életedben jót tettél. Számtalan embernek segítettél, soha nem hagytad a Benned bízót csalódní. És most egyedül vagy! Senki, de senki nem akar segíteni Neked! Rogyadozó lábakkal viszed nehéz terhedet. Csattog a katonák korbácsa, de már ők is látják, hogy az nem segít. Félnék, hogy meghalsz, mielőtt a Koponyahegyre érnél. A tömegben senki sincs, aki hajlandó lenne segíteni. Hol vannak a Neked hozsannát kiáltók? Csak gúnyos biztatás hallatszik. Végül egy arra járó pogányt kényszerítenek segíteni. Ő sem önként vállalkozik. Te nem szólsz, nem kéred a segítséget; talán csak a szemed. A szem, amely a lélekbe lát! Mit láttál Simon lelkében? Becsületes egyszerűséget, együttérzést? Biztosan. Így kaphatta meg azt a kegyelmet, hogy segíthetett az ég és föld Urának. Uram, Te azt mondtad: „Amit egynek teszték ... nekem tesztitek.” Kérlek, adj nekünk erőt, és a szenvedést, a szükséglet meglátó szemet, hogy testvéreinken keresztül segíthessünk Neked.

Szűzanyánk! Te, aki mindenütt édesanyai szemmel láttad meg, hogy hol, miben, kinek kell segíteni, irányíts minket ezen az úton!

Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak

Jézusom! A tömegben csak egyetlen szív akadt, aki elég bátor volt ahhoz, hogy ne féljen a katonák durvaságától, ne törődjön a tömeg gúnykacajával, hanem mindenén áttörve hótiszta kendővel megtörölgesse arcodat! Így csak szerető szív viselkedik. Emberi, „józan” fejjel felesleges fáradtság volt. Egy ember, akit hamarosan kivégeznek, izzadt, poros, véres; megszokott, mindennapos dolog. Veronika vállalta ezt a szeretetszolgálatot, a tömeg gúnyolódása ellenére.

Jézusom! A Neked adott, tett legkisebb dolgot is fejedelmien jutalmazod. Véres, megtépett arcod mását ajándékozod Veronikának!

Édesanyád közbenjárásával kérünk Urunk, hogy nekünk is adj ilyen bátor szívet. Merjük a világ szennyeivel bemocskolt arcodat tiszta és egyre tisztább életünk kendőjével megtörölgetni. Add lelkünkbe arcod mását, amit egész életünk folyamán egyre jobban kirajzolsz, hogy minden szavunk, cselekedetünk Téged tükrözzön az emberek felé. Ó, Jézus! Alakítsd szívünket a Te Szent Szíved szerint!

Jézus másodszor esik el a kereszttel

Jézusom! A részvétet, a gyengédséget már ellökdösték mellőled. Veronika – kincset rejtő kendőjét magához szorítva – elmarad. Te pedig, tántorogva ugyan, de tovább lépdelsz, inkább vánszorogsz, görnyedve a nehéz keresztfá alatt. Alig van már erőd. Minden kőben megbotlasz, talán valaki akarva vagy véletlenül gáncsot vet Neked. Az emberi gonoszság mérhetetlen tengere vesz körül. De ha ez mérhetetlen, a Te jóságod és irgalmas szereteted végtelen. A szeretet erejével állsz fel ismét. Szédülve, támolyogva, de felkelsz és tovább indulsz. Nem vagy még a célnál! Utolsó cseppig akarod kiüríteni az áldozat kelyhét. Szenvedsz! Kegyetlenül szenvedsz értünk, értem, mindnyájunkért. Uram! Irgalmas Jézus! Megmutattad, hogy milyen érték másokért áldozatot vállalni. Te mondtad: „Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért” és ezt Te tetteiddel megmutattad. Tetted ezt, pedig mi, bűnösök nem barátaid, inkább ellenségeid lehetnénk. Uram! Te azt is mondtad: „Én vagyok a jó pásztor”; és a jó pásztor a legrakoncátlanabb báránka megmentéséért is hosszú, gyötrelmes utat kész megtenni. Uram! Te igazán gyötrelmes utat vállaltál elkódorgott bárányaidért!

Uram Jézus! Kérlek, segíts minket, hogy mi mindnyájan – papok és világi hívek egyaránt – életünk példájával világítsuk meg a Hozzád vezető utat tévelygő testvéreinknek. Vegyük észre, hol tudunk segíteni. Ne szóval, hanem tettekkel mutassuk be a Tőled kapott Jó Hírt. Segíts meg szándékunk életre váltásában, Istenem!

Jézus találkozik az asszonyokkal

Jézusom! Szereteted és türelmed végtelen. Gyötrelmes utadon egyszer szólsz az emberekhez és akkor is tanítasz. Kik voltak ezek az asszonyok? Idegenek? Ismerősök? Híveid vagy ellenségeid asszonyai? Nem tudjuk. Nem is fontos. A lényeg az, hogy legalább emberi szájalom volt bennük. Uram! Te minden csepp jót azonnal százszorosán jutalmazol. Ezek az asszonyok földi életed utolsó tanító mondataidat kapták szájalalmukért cserébe. Még itt és most is arra van gondod, hogy a bűnbánatra figyelmeztess az embereket. „Magatokat sirassátok” – intésed minden kor minden emberének szól.

Jézus! Urunk és Istenünk! Adj nekünk tevékeny szeretetet, hogy ne csak siránkozzunk magunk és mások bűnein és szenvedésén, hanem mi is – mint Te – „körbe járjunk jót cselekedve”.

Uram! Ha a szenvedést adod számunkra keresztként, kérünk, segíts, hogy akkor se merüljünk el saját problémáinkban, hanem Benned bízó lélekkel, szenvedéseinket felajánlva tudjunk szolgálni Neked. Kérlek segíts és erősíts meg ebben a szándékunkban.

Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Jézusom! Ismét – immár harmadszor – a földre rogytál. Áldozatod súlya lehúzza, a bűnök sokasága porba sújt. Uram! Irgalmaz nekünk, bűnösöknek. Miattunk fekszel ismét a porban. Miattunk, akik egyre visszaesünk bűneinkbe. Hányszor fogadkoztunk: „Erősen fogadom! Többé nem teszem!” És ismét elbuktunk. Uram, Te tudod, milyen esendők vagyunk. Az emberi gyalró természet miatt unos-untalan megbotlunk, elesünk. Jézusom!

Keresztutad gyötrelmeivel némán is tanítasz: fel lehet és fel kell kelni minden zuhanás után. Te ebben mellettünk állsz, segítesz. Téged a katonák megrugdostak, ráncigáltak, hogy hamarabb mozdulj, kelj fel. Nekünk elég, ha hittel és bizalommal tekintünk Rád, keresztedre. Azonnal segítesz! Milyen nagyon jó vagy hozzánk, Uram! Köszönjük jószágodat, megbocsátó szeretetedet! Kérlek add, hogy meglássuk utadat és arról le ne térjünk. Ehhez kérjük kegyelmedet, hiszen Nélküled semmit sem tudunk tenni.

Jézust megfosztják ruháitól

Jézusom! Összetörve, véresen, a végsőig elcsigázottan értél fel oda, ahol a kereszthalál gyötrelme várt még Rád! De előbb egy nem kevésbé nehéz megpróbáltatást is el kellett viselned: a gúnykacajos, káromló tömeg előtt megfosztottak ruháidtól. Meggyötört testedet csak saját véred bíbora fedte be. A testi kínokhoz így iszonyú lelki kín is társult. Vállaltad ezt is szótlanul. Vállaltad az emberi test tisztasága elleni bűnökért. Uram, irgalmaz nekünk, bűnösöknek, hiszen olyan korban élünk, amikor szinte már pirulni, szégyenkezni is elfelejtettünk! És ezért mindenki felelős: szülők és nevelők, öregek és fiatalok, az egyén és a társadalom egyaránt. Kérlek, bocsáss meg nekünk! Segíts rendet és tisztaságot teremteni ezen a téren, ahol most oly sok mocsok és rendetlenség van. Ne sújts minket – bár kiérdemeltük – büntetésed ostorával, betegséggel, járvánnyal, a nemzet lassú elfogyásával!

Édesanyád, a Magyarok nagyasszonya érdemeiért, Szent Imre herceg és Árpádházi Szent Margit közbenjárására kérünk, add kegyelmedet, hogy visszatáljunk a tiszta, erkölcsös élet megbecsüléséhez és gyakorlásának útjára. Csak így lehet „virágoskert” ismét Pannónia!

Jézust keresztre feszítik

Jézusom! Elgyötört testedben már alig van élet. Felszegezték a keresztre és a fájdalom egyre sötétebb hullámokban tör Rád. Ott függsz ég és föld között, mint egy élő híd, Isten és az ember között. Te valóban híd, kapocs vagy. Most, ezáltal a maradéktalan áldozat által kapcsolódik ismét az ember Teremtőjéhez. Új szövetség ez, amelynek minden ember, a mindenkor emberiség az élvezője és örököse.

Száttárt, ölelésre tárt karokkal függsz a magasban; mint amikor a Hozzád szaladó gyermekeket hívtad karjaid közé. Most azonban onnan a magasból az egész világot hívod, öleled át. Minden embert, az ősszülektől a világ végezetéig minden embert. Milyen hatalmas és milyen jó vagy Uram! Most lettél igazán Jellé! Évezredek sok milliárd embere fog szeretettel és bizalommal keresztedre tekinteni. Mások – sajnos, ugyancsak sokan – sárba taposnák azt. Jel, amelynek ellene mondanak. Vízválasztó az emberek között!

Irgalmas Jézusom! Még ebben az utolsó, gyötrelmekkel teli órában is másokkal törödsz. Van erőd még itt és most is jót tenni: a jobb latornak, bűnvallomása és hite jutalmául az örök boldogságot adtad, nekünk pedig – érdemteleneknek – az Édesanyádat!

Uram! Kérünk, add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy a kereszti jelében éljük le életünket. Tudjuk, értünk is szenvedtél, bűneink miatt vállaltad a megváltás áldozatát és értünk, a mi javunkért újítoz meg áldozatot a szentmisében. Kérünk, erősíts meg minket, hogy tudjunk hűségesek maradni Hozzád!

Jézus meghal a kereszten

Uram! Elgyötört tested még vonaglik a kereszten. Körülötted már valószínűleg fogyóban volt a tömeg. Azok vannak ott, akik szeretnek Téged. Elsősorban édesanyád, a Fájdalmas Anya és az őt támogató Szeretett Tanítvány. És mások is! Arimateai József már fontolgatja, hogy saját sírboltját Neked adja, Nikodémus pedig már tervezi, hogyan fogja rávenni a helytartót szent Tested odaadására. Látják, tudják az emberi gondoskodás szerinti véget. De Isten útjai nem azonosak az emberi utakkal. És itt már más erők uralkodnak, mint amit ember felfoghat. Amikor kiürítetted a szenvedés kelyhének utolsó cseppjeit is, amikor életáldozatod teljes lett; amikor kimondtad utolsó szavadat „Beteljesedett. Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet!” és lelked elhagyta emberi testedet.

Uram! Megváltó Jézus! Te eleget tettél az Isteni Igazságnak minden ember nevében.

Köszönjük Neked végtelen irgalmasságodat, hogy nem fordultál el a szörnyű bűnök láttán, amit az idők folyamán elkövettünk. Hálásan gondolunk áldozatodra és minden szentgyónásban őszintén bánjuk bűneinket. Kérlek, hogy segíts ebben minket, tölts lelkünkbe világosságot, hogy lássuk meg bűneinket a maguk rútságában. Segíts, hogy legyőzzük a kísértéseket. Állj mellettünk egész életünkben, mert ha Beléd nem kapaszkodhatunk, elveszünk. Irgalmazz nekünk, kegyes megváltó Jézus!

Jézust leveszik a keresztről

Fájdalmas Szűzanya! Édesanyánk! Milyen mérhetetlen fájdalom lehetett számodra, amikor Szent Fiad élettelen, elgyötört testét öledbe fektették! Biztosan átfutott szemed előtt az elmúlt idő. Az anyagi üdvözlettel kezdve minden öröm, boldogság és megpróbáltatás, amit Fiaddal vagy Fiadért éltél meg! Visszaemlékeztél az agg Simeon jövendölésére és most már tudtad, értetted és érezted, hogy mit jelent: „szívedet tör járja át”. De Te semmit meg nem bánva, mindent Isten, az Atya kezéből elfogadva, túrtél és hittél. Hitted a hihetlent! Némán és szóttanul csókoltad, simogattad Fiad hűlő testét. És talán láttad, érezted azokat az embertömegeket – minket -, akiket éppen ez utolsó órában kaptál örökölni, gyermekeidül.

Drága Édesanyánk! A keresztfá árnyékában lettél anyánkká. Kérünk Téged és ezen óra fájdalmának érdemeiért könyörgünk Szent Fiadhoz, hogy segítsen meg minket, hogy ki-ki a rábízott lelkeket hűségesen vezesse a helyes úton, hozzá, Krisztushoz. Ahogyan azt Te, anyánk tetted és teszed. Kérlek, segíts nehéz és felelősségteljes munkájukban a szülőket, nevelőket, a papokat és püspököket. Külön könyörgünk Hozzád Uram Szentatyánkért, aki egy egész világért, lelkeiért felelős. Kérünk segítsd, támogasd, hogy Egyházadban a lelkek buzgósága egyre növekedjék és senki el ne vesszen!

Jézust a sírba teszik

Jézusom! Halálra gyötört tested végre megpihen. De még itt is az alázatosságra oktatsz.

Neked, Aki a világ ura, csak más sírboltjában van nyughelyed és az idő rövidsége miatt az illő kegyeletet sem tudják megadni Neked. Csak néhány szív szeretetének a mécsese világítja meg a sírbolt sötétségét. Ellenségeid pedig még halálodban is félnek Tőled, lepecsételik és őriztetik sírodat. Ezzel azonban a Te céljaidat szolgálják! Évezredek hitetlen vádjait cáfolják meg ezek a tettek, hiszen feltámadásod tényét éppen ellenségeid igazolják!

Urunk! A sötét, rideg sír helyett engedd meg, hogy felajánljuk Neked szívünket nyughelyül. Ó bár mindig nálunk lennénk! Ha bűneinkkel soha nem zárnánk ki, rekeszteniünk ki szívünkben. Te meghaltál értünk. Engedd, hogy mi is meghaljunk magunknak és csak

Neked éljünk, embertestvéreinken keresztül Neked szolgáljunk. Jöjj hozzánk az Élet Kenyerében és maradj velünk. Segíts, hogy életre váltsuk az apostol szavait: „ölsétek magatokra Krisztust”.

Gondolatok a Szentsírnál

Uram Jézus! Itt térdelék előtted és az iszonyat belém fojtja a szót, ha arra az igazi, a legelső Szentsírra gondolok. Itt és most, sírodat virággal vesszük körül. A szobrod is szép, tiszta, amelyen öt szent sebed, mint piros virág virít. De ezzel az ábrázolással vajon nem magunkat áltatjuk, kábítjuk, Uram? A Te szent tested merő vér volt, és nem öt, hanem számtalan véres seb és zúzódás borította. A Téged szerető gondoskodó asszonyoknak nem volt ideje tisztára mosni Téged. Talán csak a port tudták lemosni, sebeidet csak nagyjából tudták megtisztítani? De Uram! Ezt is Te akartad így! Hiszen feltámadásod fényével sebekkel borított tested képét égetted bele a Téged borító halotti lepelbe. Így vált lehetővé a lehetetlen, hogy majd 2000 évvel keresztre feszítésed után fénykép készülhessen Rólad! Hiszen Te tudtad, hogy az emberi tudomány képes lesz erre, de azt is, hogy milyen nagy szüksége lesz a ma – tudására oly nagyon büszke – emberének erre a megfogható jelre, bizonyítékra.

Uram! Sebeidet nézve felötlik a gondolat, hogy vajon annál az iszonyatos fizikai kínnál, amit érettünk vállaltál, nem volt-e még nagyobb a lelki, szellemi kínod? A Getszemáni kertben töltött keserves órák, amikor a hozzád legközelebb állók még egy órát sem tudtak virrasztani Veled? Az utolsó vacsora szeretet-áradása után, hangsúlyozott kérésed ellenére sem?!

Egyedül voltál azzal a rettenetes vízióval, amikor évezredek letűnt és eljövendő emberek milliárdjainak tömérdek bűne, szennye vonult el szemed előtt. Ebbe a szörnyű látomásba lelked és tested beleborzadt, véres verejtéket hullatva a földre Atyádhoz kiáltottál. De nem lázadozva, csak az Ő szent akaratát tisztelve, kéréssel: „Ha lehetséges...”

Kérlek add, hogy mi is mindig alázattal tudjuk elfogadni a ránk rótt terheket! Szent, tiszta lényed – tested és szellemed – visszaretent attól, hogy magára vegye ezt a szennyet. Mégis, borzadva bár, de az Atya iránti engedelmességből és az emberek iránti szeretetből el- és felvállaltad mindezt!

Hóhéraid karjának erejében, az ostor szíjában, a töviskorona tüskéiben, a keresztút köveiben és porában, a keresztfájának minden rostjában milliók vétké törte, sebezte, gyötörte testedet. Az üvöltő, káromló tömeg mindegyike mögött eljövendő százazrek álltak, akik ugyanígy halált kiáltanak Rád. És milyen kevés a Téged követő, Téged el nem hagyó, el nem áruló szeretet és szánalom! Hiszen híveid többsége is megfélemlítve, reszketve, csak távolról követ! A tizenkettőből csak egy áll a keresztfá alatt. A legfiatalabb, még inkább ifjú, szeretett tanítvány, János. Hűségéért páratlan jutalmat kapott: gyámolítója lehetett a Szűzanyának!

És mégis – ez a kicsiny, esendő csapat képezi alapját Egyháznak, a Te titokzatos testednek, amely 2000 év óta az egyetlenegy szervezet, amely a történelem viharait állja. Nagy birodalmak születtek és eltűntek, de az Egyház szikla alapon áll.

Uram! Szenvedésed, áldozatod nem merült ki a fizikai szenvedéssel és halállal, bármily mérhetetlen nagy volt is az. Te háromszorosan haltál meg értünk. A Getszemáni kertben, amikor mindent tudva, mindent vállaltál – a megaláztatást, a lelki kínszenvedést és a fizikai, biológiai kínszenvedést és halált.

Uram! Bűneimmel én is ordítottam a tömeggel, én is korbácsoltalak a katonákkal és a töviseket még mélyebbre nyomtam homlokodba. Én voltam a szögek éle, a keresztfá súlya és szálkái, de még a kő is, amiben megbotlottál. Bocsáss meg Uram! Irgalmazz nekem, bár tudom, irgalmadat és bocsánatodat nem érdemlem meg. De Te értem, értünk is

vállaltad a szenvedést. Kérlek, adj erőt és kitartást, hogy embertársaimon keresztül tudjak szolgálni Neked, szeretetet adni Neked és így – ha jóvátenni nem is tudok semmit – de nem súlyosbítom még tovább bűneimet. Uram! Adj ehhez erőt, mert egyedül gyenge vagyok. Kérlek, segíts, segíts Uram! Irgalmazz nekünk, Uram. Kegyelmezz nekünk!

Egy margitos édesanya

* * *

1.

Pilátus igazságtalanul ítél, emberektől való félelméből. Jézus hallgat. Elfogadja az ítéletet. Szíve legmélyét érinti, de belenyugszik. Sokszor milyen nehéz a hallgatás; amikor úgy érezzük, igazunk van és mindjárt védekeznénk, ha néha csak egy bántó szó éri a szívünket. Uram, taníts meg engem hallgatni, ha igazságtalanság ér, hogy Irántad való szeretetből elviseljem a fájdalmat. Nem akarok azonnal felfortyanni, hanem uralkodni fogok magamon. Elég lesz majd Pilátus ítéletére gondolnom. És ha mégis szólnom kell, csak a szeretet hangján fogok válaszolni.

2.

Az Üdvözítő önként nyúlt nehéz keresztje után. Tudja, hogy ezzel a nehéz kereszttel szabadít meg téged. Ezért olyan határozott, ezért szorítja magához oly erősen. Hogy jajveszékelünk, ha csak egy kis keresztet kell is elviselnünk. Könnyebb betegséget, minden igyekezetünk elleni sikertelenséget, félreismerést. Tárjuk ki mi is karunkat, vegyük a keresztet és viseljük az Üdvözítővel együtt a magunk és felebarátaink üdvözülésére. Uram! Adj erőt, hogy a szenvedést, amelyet Te küldesz rám, vonakodás nélkül, kitartóan és örömmel viseljem. Mutasd meg, milyen önkéntes áldozatot hozzak, amellyel Neked örömet szerezhetek és általa új emberré válhatok.

3.

A teher nehéz, az Üdvözítő lassan kimerül. Az út köveire rogy és a kereszt megüti Őt. Új erőt gyűjt és mégis talpra áll. Rád gondol és bűneidre, melyekért vezekelni akar. Uram! Összeestél a kereszt alatt, amelyet mi róttunk válladra. Most látjuk, mily borzalmas dolog a bűn, hogy miatta ekkora szenvedést vállaltál. Add Uram kegyelmedet, hogy a kísértésnek idejében bátran ellenálljak, amíg nem késő. Már a legelső bűnalkalmat kerülni fogom, hiszen az én bűneim nyomtak le Téged az út porába.

4.

Mária követte az Üdvözítőt és most hirtelen megpillantják egymás arcát. Mária a szíve mélyéig együtt szenvedett Fiával a kereszttúton. Szünetét egyesítette Jézuséval. Mária szívét a fájdalom töre járja át, ezért érti meg ő a mi szenvedéseinket is. Sötét gondok kínoznak, vagy halálos bűn terhe nyomaszt – forduljunk őhozzá, a szomorúak vigasztalójához, a bűnösök menedékéhez. Ő odavezet Fiához, a szenvedő Megváltóhoz. Uram! Szüneteid óráiban vigasztalást találtál édesanyád tekintetében. Milyen jóleső érzés megértő emberekre lelteni! Édesanyáddal való találkozásod által taníts meg arra,

hogy én is megértő, tapintatos legyek embertársaim szenvedése iránt, főként saját családom, szüleim, testvéreim, barátaim szenvedése iránt.

5.

Az Üdvözítő oly gyenge, hogy a zsidók attól félnek, már a Kálváriához vezető úton meg fog halni. Ezért kényszerítik az éppen arra haladó Simont, fogja és vigye egy darabon Krisztus Urunk keresztjét. Simon habozik, de vállára veszi az Úr terhét. Ezért jutalmul később megkapta a hit kegyelmének ajándékát. Íme, így jutalmazza meg az Úr azokat, akik önként segítenek a szenvedőkön. Minden megkínzott, agyongyötört, elfáradt ember szeméből a kereszthordozó Krisztus tekint ránk. Segítsünk rajtuk, ahogy tőlünk telik. Egy részvétteljes, meleg pillantással, egy őszinte, meleg szóval is sokszor nagyon sokat segíthetünk. Uram! Nyisd fel szememet, hogy észrevegyem körülöttem az emberek szenvedéseit. Ne haladjak el sorsuk mellett vakon, hanem segítsék keresztjük nehezen, erőmhöz mérten. Ha sokat nem is tudok, de annyit igen, és azt örömmel akarom tenni.

6.

Veronika csekély szolgálatot tett az Üdvözítő szenvedésének enyhítésére. Ezért mégis örökké kapta kendőjén az Úr Jézus arcának képmását. Ilyen az Úr: ha a legkisebbet is ajándékozzuk Neki, Magát adja viszonzásul. A legnagyobbat adja, mivel szenvedésében is hálás volt a legkisebb jótéteményért is. Talán könnyebben elfogadunk egy-egy adományt, de az ajándékozóra kevés figyelmet fordítunk. Pedig milyen kis fáradtságunkba kerülne néha egy köszönő szó. Uram! Te nagyon fontosat mutattál meg nekem: az igazi hála erényét. Uram, add, hogy elsősorban Irántad töltsön el gyengéd, szívből jövő, mély hálaérzet, melyet végső soron a Te kezedből kapok, mint mindent – magamtól semmire se mennék! Hálával akarok gondolni azokra is, akik jót tesznek velem, akik közvetítik adományaidat. Sugározd rám szent arcod vonásait!

7.

A kereszt mindig nehezebb lesz, az Üdvözítő egyre fáradtabb és gyengébb. Már alig botorkál és újra földre zuhan. A maga erejéből kell ismét talpra állnia, a szolgák ütéseitől, gyalázkodásaitól kísérve. Az Üdvözítő most azokért a bűneinkért szenved, amelyeket újra, meg újra elkövetünk; amelyektől oly nehezen tudunk megválni: legfőbb hibáinkért. Uram! Bűneim új erővel nehezedenek rám, ismét a földre nyomnak. Oly nehezen szabadulok tőlük, mindannyiszor elkövetem őket. Adj erőt az igaz elhatározáshoz, hogy végérvényesen tudjak szakítani azzal a bűnnel, amelyikbe oly gyakran visszaesem.

8.

Ezek a jó, síró asszonyok kétségkívül az engesztelő szeretetnek a hordozói Krisztus keresztútján. Igaz, hogy az Úr Jézus a könnyeket leinti, de azért ez az engesztelő szeretet mégiscsak jólesett Neki. Világos dolog, hogy nekünk sem szabad megállnunk csak az érzelmeknél és az ellágyulásnál. Az engesztelés egy olyan beállítottság, amely arra törekszik, hogy minél inkább megbántja a másik az Istent, annál inkább szeretem én. Ez a minél inkább-annál inkább beállítottság az engesztelésnek a nagy motorja, ami engem több áldozatra, több hűségre, több kitartásra, több nagylelkűségre serkent. Krisztus szenvedését nézve tehát ne pusztán csak emberi részvét mozgasson bennünket, hanem

együttal legyen serkentője ez a szeretet annak, hogy annál nagyobb odaadással igyekezzünk szolgálni Őt. Gyakorlatilag ebben áll részünkről az engesztelés.

9.

A Kálváriára nem sima út vezet. A mi életünk keresztútja sem sima. Nincs sima út, lépésről-lépésre bukunk, bukásról-bukásra jutunk csak el a Golgota megértéséhez és a Golgotára. Tehát a végig való kitartás a jóban és az állhatatosság az, ami bennünket Krisztushoz vezet. Aki állhatatos marad, az üdvözülni fog. Szent Pál apostol háromszor imádkozott azért, hogy Isten vegye el tőle azt a kísértést, amelyet a sátán angyala az arcára ütött. Az Úr Jézus azt mondta: „Elég neked az én kegyelemem, mert az erő az erőtlenségben lesz teljessé”. Tehát nyugodjunk bele abba, hogy mi is esünk, nekünk is vannak kísértéseink, nehézségeink, próbatételeink. Legyen nekünk elég az Isten kegyelme, az, hogy az Ő kegyelme a mi erőtlenségünkben lesz teljessé és ezáltal Isten – erőtlenségünk ellenére, talán bukások, összetörések során keresztül – magához tud emelni.

10.

Megkezdődnek az előkészületek Jézus keresztre feszítéséhez. Sebekkel borított, lázas testéről lerángatják ruháit. Mily keserűséggel tölthette el ez az Üdvözítőt! De értünk elviseli. Nekünk akar erőt adni ahhoz, hogy testünket megőrizhessük tisztán, szentül. Vezekel azokért az emberekért, akikben nincs szemérem, akiknek nem szent már az emberi test. Uram! Ruháidat is odaadtad, amelyeket viseltél. Amid volt, mindeneddel vezekelsz! Tarts távol testemtől minden bűnös gerjedelmet. Taníts meg arra, hogy testemben a Szentlélek templomát tiszteljem, s megvédjem minden megszenteltségtelenítéstől. Benne mindig a szellem és a Te kegyelmed uralkodjék. Kerülni fogom a kényelemhez való túlzott ragaszkodást. A Te kedvedért áldozatot vállalok magamra, megtagadok magamtól olyasmit, ami testemnek kedves, kellemes. Segíts ebben, Uram!

11.

Most a legszörnyűbb következik Számára: a hóhérok keresztre szegezik testét. Krisztus kínjai kimondhatatlanok! Pedig hányszor találhatott volna a maga számára nyugalmas helyet, ahol meghalhatott volna. Most egyedül van, kiszolgáltatva durvalelkű emberek kénye-kedvének. Így adott példát, hogy mi is készségesen vállaljuk, ha a szenvedést társtalanul, magányosan kell elviselnünk. Uram! Mindenedet elvették! Most elhagyatva fekszel a keresztfán. Uram, taníts meg arra, hogy tudjak lemondani, hogy tudjak egyszerű, szerény és igénytelen lenni. Ha szenvednem kell, ne kürtöljem világgá. Veled, megfeszített Üdvözítőmmel együtt akarom azt elviselni, s felajánlani a magam és mások bűneiért.

12.

Az Úr most hozza a legvégső áldozatát, amely minden eddigit felülmúl és betetőz: engedelmes a kereszthalálig! Három, kínokkal teli óráig viaskodik a halállal, s ekkor kiadja lelkét. Utolsó szavai a mennybe szállnak az Atyához, akinek küldetését most befejezte. Az engedetlenség által jött az eredeti bűn a világra, s most az engedelmesség által jön el az emberek üdvössége. Engedelmeskedni akarok a Te parancsaidnak, Egyházadénak, püspökeid és papjaid parancsainak. Szüleimnek, előljáróimnak azáltal akarok örömet szerezni, hogy az ő kéréseiket, parancsaikat is pontosan és hűen

megtartom. Fogadd el engedelmességemnek ezt az áldozatát és egyesítsd kereszthaláloednek, megváltásod művének gyümölcseivel.

13.

Mária szíve mélyéig átérezte az Úr szenvedését. Most legelső gondja, hogy Fia számára méltó nyughelyet keressen. Ekkor jön Arimateai József, leveszi Jézus testét a keresztről és Mária ölébe helyezi. Most még egyszer karjai között tarthatja Üdvözítőjét. Nyelve nem szól, de szíve most is azt mondja: lásd, én az Úr szolgáló leánya vagyok, legyen nekem a Te szavad szerint. Isten akaratában való igazi megnyugvás! Uram, ha hitem erősebb volna, nem lennék oly türelmetlen. Mária nyugalmát a Benned való hitből merítette. Hadd tanuljak tőle csendes alkalmazkodást, ha bajt, szerencsétlenséget küldesz rám. Nem morogva, panaszkodva akarom rendeléseidet fogadni, hanem szívesen, türelemmel, kitartással fogom teljesíteni akaratodat.

14.

Csak néhány hűséges viszi az Úr testét a sírhoz. Csend van, a szájak hallgatnak. Szomorú ez a menet, de a béke lebeg fölöttük. Az áldozat befejeződött, nemsokára itt a Húsvét. Eljön egyszer az a nap, amikor minket is sírunkhoz kísérnek, amikor számunkra is vége lesz a kemény harc idejének. Ne féljünk ettől a naptól! Ha végigjártuk az élet keresztútját az Üdvözítővel, Ő megragyogatja előttünk a húsvéti hajnal boldogító fényességét. Uram! Most vége keserű szenvedésednek, itt nyugszol a sírban. Azonban hamarosan felvirrad dicsőséged napja, amikor a bűn, a halál és a pokol fölött aratott győzelmed nyilvánvaló lesz. Az én keresztutam végén is boldog örökkévalóság vár a mennyben, amelyet Te ajándékozol nekem. Erősíts meg, hogy tartsak ki ezen az úton, amelyen Te haladsz előttem kereszteddel, s a zászlót, amelyen a Szent Kereszt jele, mint királyságod felségjelvénye tündököl, soha cserben ne hagyjam!

* * *

1.

Urunk Jézus! Lélekben elkísérünk keresztutadon. Nem annyira fizikai szenvedésed akarjuk újra élni, hanem üdvözítő kegyelmedért könyörögni valamennyi testvérünk javára. Urunk! Kérünk Téged, adj erőt minden rágalmazott vagy elítélt testvérünknek. Hozzád fohászkodunk azokért az öregekért és fogyatékosokért, akik „útjában” vannak az egészségeseknek. Jézus! Fogadd be országodba mindazokat, akiket a földi igazságtalanság száműz vagy elítél.

2.

Urunk! Most azokért imádkozunk, akik önként magukra veszik a keresztet, hogy Téged kövessenek. Az édesapákért és édesanyákért, akik vállalják a gyermekáldást és a vele járó gondot, áldozatot, de azokért is, akik a Te országodért lemondanak a házasságról. Add, hogy minél többen megértsék: csak az lehet tanítványod, aki mindennap felveszi keresztjét. Jézus! Növelj hitünket és adj kitartó hűséget!

3.

Urunk! Adj erőt azoknak, akik az élet terhe alatt leroskadnak. Adj erőt a szenvedőknek, éhezőknek, a kishitűeknek és csüggedőknek. Add, hogy én magam enyhítsem a szenvedést, kenyeret és reményt adjak testvéreimnek. Segítsd kegyelmeddel felkelni azokat, akik bűnbe estek. Ments meg minket az első eleséstől: add, hogy kerüljük a bűnalkalmat; de ne annyira a félelem, mint inkább a szeretet tartson vissza attól, hogy megbántsunk Téged.

4.

Mária, Jézus anyja, aki elkísérted Fiadat a Golgotára – segítsd az édesanyákat, hogy fiaik szenvedését látva le ne roskadjanak a fájdalomtól. Könyörögj azokért az anyákért, akiknek kisgyermekét idő előtt elviszi a halál és azokért is, akiket gyermekeik szívtelenül magukra hagynak. Ne feledkezz el azokról sem, akiket azért „hagytak el” gyermekeik, hogy Istennek és testvéreiknek szolgáljanak.

5.

Urunk! Világosíts meg mindazok lelkét, akik valamiképpen – esetleg akaratlanul is – a Te keresztedet segítik vinni az Egyházban; akik minden remény nélkül beletörődnek a kérlelhetetlen sorsba, mert hit híján nem értik, hogy a szenvedésnek megváltó értéke van, ha Veled hordozzuk keresztünket. Add, hogy valamennyien felvegyük a nekünk szánt keresztet, azt, amit a mindennapi élet, hivatásunk rak ránk.

6.

Urunk! Segítsd azokat, akik félnek az emberi tekintetektől és szégyellik megvallani, hogy Hozzád tartoznak. Áldd meg mindazokat a Veronikákat, akik letörlik a szenvedők verejtékét és könnyeit; a betegápolókat, gondozókat, virrasztó édesanyákat. Jézus! Add meg, hogy legkisebb testvérünkben is felismerjünk Téged és legalább egy biztató szóval, mosollyal, pohár vízzel tanúskodjunk az életre hívó szeretetről!

7.

Urunk! Második elesésed arra emlékeztet, hogy bűneink súlya sokkal inkább lehúzó, mint a kereszt terhe. Irgalmazz azoknak, akik visszaesnek a bűnbe. Segítsd azokat, akiket a lelki fájdalom ver le. Add, hogy az elesettek ne mondjanak le végleg a reményről, hanem kegyelmed erejében felálljanak és Veled továbbvigyék keresztjüket.

8.

Úr Jézus, add, hogy megfogadjuk szavaidat, amelyeket Jeruzsálem asszonyaihoz intéztél: „Ne miattam sírjatok, hanem önmagatokért és gyermekeitekért”. Szabadíts meg minket a hamis szájalomtól. Add, hogy elsősorban bűneink miatt szomorkodjunk, mert a bűn elválaszt Tőled, az Élet forrásától. Élő venyigék akarunk lenni a Szőlőtőkén, Rajtad és így gyümölcsöt hozni a szeretetben.

9.

Urunk, harmadik elesésedre kérünk, irgalmazz azoknak, akik azért buknak el, mert mások megbotránkoztatják őket és irgalmazz nekünk is azért, hogy oly sokszor botránykő voltunk másoknak – gyermekeinknek, munkatársainknak, a ránk bízottaknak. Add, hogy tudatosítsuk másokért való felelősségünket. Irgalmazz a hitetleneknek, akik miattunk – a mi kishitűségünk és szeretetlenségünk miatt – nem ismernek meg és nem szeretnek meg Téged. Add, hogy a világ világossága legyünk.

10.

Jézus, az ostorcsapásoktól megsebzett testedről lerángatják ruháidat. Irgalmazz a kegyetlenkedőknek, a másokat kínzóknak! Irgalmazz mindazoknak, akik a szemérmet sértik öltözködésükkel, bocsásd meg a világ meztelenség-kultuszát! Add, hogy sohase legyünk botrány okozója vagy bűnalkalom a másik nem számára.

11.

Urunk Jézus, a keresztfáról nézel le most erre a világra, amelyet annyira szeretted, hogy életedet adtad érte. Nézd a mai napon meghalók tömegét; a kórházi ágyakon, a háborús összeütközésekben vagy bármilyen más helyzetben haldoklóknak adj reményt. Te nem magyaráztad a halált, hanem Magadra vetted, hogy felragyogtasd nekünk az örök élet reményét. Add, hogy a Te kezedbe ajánljuk magunkat, ha eljön a bizonytalanul biztos óra!

12.

Urunk, légy irgalmas azokhoz, akik az elhagyatottságban és reménytelenségben Veled együtt kiáltanak: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” Irgalmazz az öngyilkosoknak és a gyilkosoknak, akik nem értették meg, hogy az élet és a halál Ura egyedül Te vagy! Add, hogy hinni tudjunk emberszeretetedben és így a halál ne legyen számunkra – akik kitartottunk Melletted – semmibe-zuhanás, hanem találkozás Veled. Add, hogy soha semmi el ne szakítson Tőled!

13.

Fájdalmas Anya, most öledbe helyezik halott Fiadat, méhednek áldott gyümölcse most megérett. Ezentúl már anyánk vagy, hiszen Fiad Jánoshoz szólva valamennyiünket Reád bízott. Általad jutunk az Üdvözítőhöz, Te vagy minden kegyelem szétosztója. Jézus akarta így. Te vagy az Egyház Anyja, Hozzád kiáltunk, Évának számkivetett gyermekei. Mutasd meg, hogy Anyánk vagy és mi is mutassuk meg, hogy gyermekeid vagyunk!

14.

Jézus, istenséged mindig egyesülve maradt testeddel és ezért nem látott pusztulást tested. Tudjuk, hogy történeted nem fejeződött be Nagypéntekkel: feltámadtál és Egyházadban élsz Lelkeddel. A sírt felváltja a tabernákulum: az Oltáriszentségben velünk lakó Isten vagy. Hisszük, hogy a szentmisében hathatósan jelenvaló lesz egyetlen áldozatod, hogy folytasd a megváltás és megszentelés művét egészen a világ végezetéig.

Homíliák

1989. január 14. – 18.30 – Évközi 2. vasárnap

A héten egy döbbenetes élményben volt részem az Újköztemetőben. Egy olyan papot temettünk, aki 69 éves volt – a jelentésre 79-t írtak; a felületesség itt is megmutatkozik, a legtöbb ember felületes – és ebből 16 évet töltött börtönben! Az akkori politikai rendszer mindent megtett annak érdekében, hogy lejárássa a papokat. Hitler is ezt tette! Ugyanígy csinálta. Minden hazugságot, rágalmat ráfogott azokra, akiket el akart ítélni. És amit ti tudtok – nem tudom, hogyan gondoljátok, de azt csak a gügye, esztelen és buta ember hiszi el, amit ezekről a papokról terjesztettek! Tudtuk: akármit csinálunk, úgyis elítélnek bennünket! *Azon az éjszakán ötünket tartóztattak le; ezek közül kettő meghalt, egy valahol működik, egy kilépett és – vagyok én.* 3 és fél évet sóztak ránk, ebből 2 és fél évet töltöttünk le. Ültünk – csak amikor szóttuk a perzsaszőnyeget, akkor nem. Bűne az volt, hogy a fiatalokkal tudott bánni. Ő volt Emődi László. Száznál több pap, mind lila stólában állta körül ezt a koporsót. És ilyenkor újra felszínre jönnek a régi élmények...

Amikor Mindszenty Józsefet letartóztatták, annyira összetörték, hogy bármit elé tettek, aláírta. Ugyanígy volt ő is. Hogy milyen vádak voltak? Hazaárulás, kémkedés. A fiatalokkal bánni tudott – ez volt a bűne, de persze nem ezen a címen ítélték el. Hogy a papírra mit írnak és milyen hazugságot – a papír mindent elbír és a gügye ember lelke is (aki ezeket elhiszi)! **Aki elhitte, vagy továbbadta valakinek is, amit ezek rólunk írtak, az most térden csúszva és a földet csókolva tartana bűnbánatot, ha a legkisebb fogalma is lenne arról az útról, amelyet nekünk a Fő utcában (a politikai börtönben) végig kellett járnunk!** De ez a bélyeg leszárad, mert ezt úgy ragasztották ránk kívülről.

Most figyeljük a Bibliát. A kánai menyegző – ez nem egyszerű elbeszélés. A biblikusok magyarázata talán itt egyöntetű és kielégítő. A kor – olyan volt, amilyen volt. Azon nem lehetett változtatni. A bor savanykás volt? Lehet. Jézus is ott volt – hát meghívták őt is, bizonyára koccintott velük ő is, hiszen nem volt nazirénus, nem tett fogadalmat, hogy nem iszik szeszes italt, és hogy nem vágatja le teljesen a haját.

De nézzük most az üdvösségtörténeti mondanivalót. A bor az ember természetét jelenti, természetes adottságait jelképezi. Ha Isten nélküli az ember – a bor savanyú. Ha emberi tulajdonságaiban valaki jó – aki talán vallástalannak mondja is magát – az jó bor. A bor elfogyasztható, vidámságot is ad, a bor a természet terméke. Jézus elhozta az Isten országát. A természetfölötti a rosszra nem tud építeni! Mindent az Isten épít, a Szentlélek építi a természetesre a természetfeletti. Krisztus egészen más életformát, világot adott. A kereszten mindenkinek természetfölötti életet ad. A szentek jó természetek voltak (Néri Fülöp, Don Bosco, azután XXIII. János pápa a mi korunkban – őt 76 éves korában választották meg pápává, vidám volt). A Szentlélek itt *tudott* építeni természetfeletti világot. Nemes bor – tehát jó volt a természetes alap. Kézenfekvő magyarázat van erre (a kánai menyegzőre) a Bibliában. Jézus (azt is) mondta a borra: „ez az én vérem”. A természetfeletti létrend belső meglátásához más kell: a Szentlélek. Ő adja a jót.

Egyszerű elbeszélés a kánai menyegző; Krisztus megjelenik és egy természetfeletti rendbe hív. Mária azt mondja: amit (Jézus) mond, tegyétek meg. *Ha szót fogadunk, felemelkedünk Istenhez.* Senki se tudta azok közül, akik ittak ebből a borból, hogy mi történt. Egyedül a szolgák tudták. *A szolgák pedig mi vagyunk!* Kitűnik belőlünk a természetfeletti élet, a természetfeletti ember? Aki ezt tudja, nem csodálkozik azon, hogy Krisztus itt van az Egyházban, hogy minden az Ő műve és mindent a Szentlélek világít be, világosít meg. *Én a börtönben éreztem meg azt, hogy a Szentlélek mennyire a*

tenyerén tart – sehol jobban! Ne elégedjünk meg a savanyú természettel! Ne legyünk savanyú borok! És akkor nem fogunk azon se csodálkozni, hogy egy pap hogyan bírta ki 16 évet a börtönben!

„A kommunizmus mint eszme javíthatatlanul, önmagában gonosz és a vele való mindennemű együttműködés is az.”

(Akit övéi be nem fogadtak – 174. old.)

1989. augusztus 13. – 10.30 – Évközi 19. vasárnap

Kedves jó Testvéreim! A történelemben, a magyar történelemben ha volt olyan idő, amikor az akkor élő nemzedékre rá lehetett mondani, hogy *kiábrándult nemzedék*, akkor a mi korunk azt hiszem, ebben élen jár! Kiábrándult nemzedék – különösen a fiatal nemzedék kiábrándult, mert érzi, most már a saját bőrén tapasztalja, hogy *rászedték, becsapták!* Még mielőtt elmentem volna a vakációra, egy fiatalember volt nálam valamilyen ügyben és szinte toporzékolva tört ki, amikor azt mondotta, hogy „ha én ezt tudtam volna kisgyerek koromban, hogy ennyire becsapnak és ilyen céltalan életbe vezetnek bele, akkor talán jobban meggondoltam volna”.

Céltalan, kilátástalan élet – ez a fiatal nemzedék az ábrándjainak és az elgondolásainak a hamvain ül és merengve néz körül, mint Jób, aki hamuba ült, amikor borzalmas szenvedések lepték el a testét és próbálták meg a lelkét. Ez a fiatal nemzedék is ilyen. Legalábbis azok, akik gondolkodnak (és rájöttek minderre a becsapásra).

Az Egyház pedig azt imádkoztatja ezen a vasárnapon, hogy a mi lelkünk az Urat várja. Tehát egy várakozó gondolat, egy várakozó szempont az, ami ennek a vasárnapnak megadja az alapgondolatát. Várakozunk, de nem utópiára! Tehát nem olyan jóslásokra és jövőmondókra hallgatunk, akik éppúgy nem tudják a jövőt, mint ahogyan nem tudjuk mi sem a földi jövőnket. Olyanoknak kell lennünk, mint amely nemzedék az Urat várja. Egyedül az Isten az Úr, egyedül az Isten tud adni jövőt, igazi jövőt, olyan jövőt, amely minden gondolkodó embernek a lelkét nyugalommal, biztonsággal tölti el.

A mi lelkünk az Urat várja; tehát, testvéreim, az egyetlen egy olyan „bűvös kör”, amelyben az ember nyugodtan élhet és bebiztosíthatja a földi életét is, meg a földi életen túli örök életét is, az a Bibliának a tanítása, az Egyháznak a tanítása!

Aki az elmúlt időkben megpróbált krisztusi módon élni, keresztény módon élni, az Egyházban hűségesen megmaradni; az a nemzedék – ha egy kicsit könnyelmű – akkor talán most *kajánul* nevet. *Neveti azokat, akik felsültek „tudományukkal”*. De nem nevetünk ki senkit, hiszen ez a nemzedék, amelyik felsült a tudományával, ez egy *kiüresített, egy kiégett lelkű és értelmű nemzedék!*

Nekünk, keresztényeknek, éppen a mai időkben óriási feladataink vannak! Nem szabad elsietnünk semmit, nem szabad szószátyárkodnunk, mint ahogyan a világ – amint látjuk, vagy halljuk – teszi. Nekünk nagyon jól tudatunkba kell vésni azt, amit mi annyiszor mondogattunk már, hogy nem emberi bölcselkedésekben bízunk, hogy ne bízunk abban, mert azok felsülnek és azokban felsül maga az ember – kiábrándul belőlük!

Hányszor hallatszik most a rádióban, televízióban, írásbeli vallomásokban azoktól, akik átadták magukat a kor szellemének – és nem az Egyház, nem Krisztus szellemének –, hogy *becsaptak bennünket*, hogy „becsaptuk a világot” (mondják ők magukról). Most mea culpáznak, mondogatják, hogy „vétek, vétek, vétek”. Az elmúlt esztendő: egy óriási baklövés, egy óriási vétek volt! Ebben az óriási nagy baklövésben és vétekben azonban a keresztény ember *nem* szerepelhet! Aki emberekben bízott, az valóban felsül,

- aki azonban az Úrban bíz, az reményét nem veszíti el és annak élete nem lesz igazán alap nélküli élet. Az nem veszíti el lába alól a talajt.
- Látjátok, a mai bibliai tanítások lényegében ezt mondják. Amit mi, az Egyház szüntelenül hangoztattunk akkor is, amikor kevesen hallgattak ránk! Amikor az emberek úgy illegették magukat – még sokszor a keresztény emberek is – olyan eszmék felé, amelyeknek a megvalósításában mi *soha* nem hittünk!
- Az, hogy egy olyan világ jön el, amely paradicsomi állapotot hoz a földre, abban keresztény ember nem hihetett és *nem hihet ma sem!* Akármilyen oldalról is nézzük a nagy problémák megoldási kísérleteit, az ember azt látja, hogy egyetlen világító jel van ebben a mai világban is – idős nemzedéknek és a fiatal nemzedéknek, amelyet még a fiatal nemzedék nem lát tisztán, *mert nem vezették rá a tisztánlátásra!* Pedig az Egyház milyen szépen énekel ma: „Urunk Jézus Atyja világosítsa meg lelki szemünket, hogy megértsük, milyen reménységre hívott meg minket.”
- Az Atyánk, akiről a mai könyörgésben azt hallottuk: „Mindenható, örök Isten, akit bizalommal Atyának hívunk, tökéletesítsd szívünkben a fogadott fiúságnak a lelkületét.” Tehát az Isten a Szentlélek megvilágosítása által jön az emberek segítségére és a hívó ember ezt a megvilágosítást tartja a legfényesebb jelnek, amely után nyugodtan mehetett eddig is és amely után nyugodtan mehet ezután is!
- Akkor egészen biztos, hogy nemzedékünknek nem kell az összeomlott, elégett reménységeknek a dombjára leülni, mert *van* kiút: az Isten! Az Isten az egyetlen Út, hiszen Krisztus maga mondta önmagáról: „Én vagyok az Út!”
- Testvéreim, ezekben a bibliai történetekben, amiket hallottatok, szerepel az, hogy: „az egyiptomi kivonulásnak az éjszakáján” – éjszaka, de tele van reménysugárral! Látjátok, egy éjszakában él ez a mai nemzedék, de benne van egy jel ebben az éjszakában, csak meg kell találni ezt a jelet. És ez a jel nem más, mint maga Jézus Krisztus, aki itt él az Egyházban. A fogadott fiúságnak a lelkületét erősíts meg bennünk – ez a mi imádkozásunk lényege! Tudjuk azt, hogy Isten fogadott fiai vagyunk, tudjuk azt, hogy örök dicső életre vagyunk meghívva. Tehát nekünk nem kell bölcsekedni! Figyelemmel kell nézni mindent. Jól nézzétek meg – ahogy Szent Pál írja – a jeleket és a jelek közt próbáljátok megtalálni az egyetlen Jelet, a mi Urunk, Jézus Krisztust.
- Hej, de más lett volna a világ, hej, de szebb lenne az emberek élete és nem kellene annyit aggódniuk*, hogy mit esznek a jövő héten, vagy miből fizetik ezt vagy azt a tartozásukat, vagy pedig az életfeltételeiket. Nem kellene félni, *ha az emberek az Istenre építették volna a jövőjüket!* De hányszor hangozott el az a kijelentés, hogy jó az a Tízparancsolat, csak az első hármat kellene elhagyni belőle. Az „Uradat, Istenedet imádd”, az „Isten nevét hiába ne vedd”, „az Úr napját szenteld meg” – ezeket kellene elhagyni, a többi hét az már nagyon jó lenne ugye – az „Atyádat és anyádat tiszteld”, meg a többi. Az Egyház szüntelenül hangoztatta – legalábbis, amikor az Egyház hűséges maradt önmagához (azaz Krisztushoz) és amikor a *Szentlélek* sugallatára hallgatva tanította a híveket -, hogy a világ, az emberiség *egyedüli* létalapja Isten Tízparancsolata; arra *lehet* világot építeni!
- Testvéreim. Befejezem. Én csak azért szoktam említeni a nyári programomat, mert a híveknek joguk van tudni, hogy a papjuk, a plébános hol járt vakációban. Az én vakációm egy nagyon szent helyen volt, egy olyan városban töltöttem két hetet, ahol rengeteg tornyot – templomtornyot – láttam, ha kinéztem az ablakon. Az egyik oldalon az Alpok volt, és augusztus elsején, másodikán frissen hullott hó fedte az Alpok hegyeit, amire az innsbruckiak azt mondták, hogy ilyet emberemlékezet óta nem láttak! De ez is jel volt és figyelmeztetés: hányan figyeltek fel rá?! Csak úgy szemmel igen, de lélekkel nem (sokan)! Mert ha jobbra néztem, akkor a templomok csodálatosan szép kupolás tornyait láttam – Innsbruck tele van templommal – ellenben a templomok tele vannak sajnos legnagyobbbrészt kíváncsiskodó turistákkal, akik zajonganak, fényképeznek,

villogtatják a vakuikat, de ők maguk pedig *vakok!* S amikor már sikerült a felvétel, akkor zsebre dugott kézzel, vagy fecseggve járnak a többi templomot, nézegetik, és utána otthagynak mindent. S amikor kezdődik a szentmise, akkor majdnem *kiürül* a templom! Ezek *nem* keresztények! Ilyen életre nem lehet túl sokat építeni! A Nyugat számunkra semmiféle jóval nem kecsegtet. Nekünk, magyaroknak kell most megmutatni azt, hogy életünket arra építjük, Aki az egyetlen alap. Akiról azt írja Szent Pál: *a Jézus Krisztus!* Gondolkodjunk el rajta, talán egy kicsit még mi is hasznát vehetjük!

- Mivel mi vagyunk, Urunk azok a szolgák, akiknek Urukat ébren kell várni, add, hogy lélekben mindig készek legyünk az Isten, Krisztus és az Egyház tanításának befogadására, aki él és uralkodik mindörökkön örökké.

Világjáró útján egyszer megkérdezték Mindszenty bíborost, mi ad neki erőt a gyalázkodások elviselésére és minek alapján biztos abban, hogy a kommunizmus meg fog bukni. A maga természetes, nyugodt módján, mosolyogva csak ennyit mondott:

„Erőt és bizonyosságot csak abból meríték, hogy a kommunista rendszer embertelen és ennek következtében természetellenes. Előbb-utóbb meg kell tehát buknia.”

(Akit övéi be nem fogadtak – 259. old.)

<Amit sok katolikus pap és számos püspök szóban és írásban hirdetett, szajkózva a pártbrossúrák irományát, miszerint a kommunizmus eszméje jó, csak emberi tökéletlenség teszi lehetetlenné annak megvalósítását; ennek **éppen az ellenkezője igaz.** A kommunizmus eszméje a legvelejében gonosz és rossz: e földön a megváltás hiányában nem korrigálható, ki nem javítható.

Ami jó mégis történik a kommunizmusban, csak abból ered, hogy az ember a teljes gonoszságra képtelen. Akaratát az a kevéske, sokszor csalékony jó is mozgatja, amely a farkasbundában rejtőzik. Létünknek ezt az édességes ízét Isten nem vette el tőlünk. Jóságában meghagyta. Ezért mondta a teremtés napja után: „Isten látta, hogy ez jó.”

Aki Istenben nem hisz, hitét nem gyakorolja, az a lelkiismeretére rossz cselekedetei miatt hallgatni nem tud és lassan a gonoszság taposómalmába szegődik. Minden magyar, akár tudatosan, akár tudattalanul a kommunista párt munkatársa volt, amikor azt vallotta, hogy „inkább kocsit, mint kicsit”, vagy ha jóhiszeműleg akár egyszer is fejet hajtott a párt „vívmányai” előtt.>

Mindszenty bíboros így látta ezt.

(Akit övéi be nem fogadtak – 260. old.)

1989. szeptember 16. – 18.30 – Évközi 24. vasárnap

A szentírási részekből levonhatjuk magunk számára a lelki tanulságot. *A babiloni fogság* – az a lélek fogsága, a bűn (lelki fogság – Szent Pál).

A pusztai vándorlás – a mi életünk. Ez igen fárasztó, kemény és igen-igen felsebzi az ember lábát! Sokszor a család, ahol a szülő-gyerek kapcsolata nem jó, vagy egy munkahely, amely pokol és teljesen tönkre tudja tenni az ember életét; ezek is lehetnek pusztai vándorlások.

A pusztában tűzoszlop vezette a népet – ez a nép ma az Egyház. A tűzoszlop vezetése – a szentségek. Jézus itt az Eucharishtiában van jelen, különös módon.

Az Egyháznak, a papoknak a mai időkben különösen *világosan* kell megmutatniuk a *világos* célt! Hamisítatlanul és határozottan, nem jobbra-balra, lelépegetve az Útról!

Én mindig örülök, ha felhívják a figyelmemet valamilyen fontos, érdekes műsorra. A rádióban volt múltkor – említettem is talán – Keresztúri Dezsővel egy riport. Ez egy jellemóriás volt!

Amikor Mindszenty József a Szent István Bazilika előtt 100 ezer fiatal előtt mondott beszédet, tisztán és világosan kijelentette: a magyar fiatalokat egy olyan gyűrűbe próbálják belekényszeríteni, amely számukra teljesen idegen. Mindszenty József nem csak próféta, hanem szent is! Minden szóról-szóra beteljesedett! *Most ezeknek a mesterkedéseknek isszuk a levét! Az Egyháztól elvettek mindent! Elvették azokat az eszközöket, amelyekkel csak az Egyház tudta elérni a lelki nevelés, a szellemi nevelés hatásait.*

Mózes, mielőtt felment a hegyre, a népet otthagya, de ellátta tanácsaival. *Akik pedig a népet zug-utakra vitték, keményen megbűnhődtek!* Ma is – akik a magyar népet ebbe a helyzetbe taszították bele, erre vezették a magyart, keményen megbűnhődnek (az Isten előtt)!! A magyar nép két évezreden át a *keresztény* alapokból élt!

Olyan csodálatos fészkei voltak a keresztény jellemnevelésnek, mint Pannonhalma, ahonnan, mint a madarak, röppentek széjjel a katolikus ifjak! Feladatunk: ragaszkodni minden *krisztus*hoz és *magyar*hoz!

Urunk! Életünk pusztai vándorlás, de isteni erővel van felvértezve! Ezért könyörgünk Hozzád!

- Hogy az egész világon megszűnjék a népek gyarmati függése!
- A családokat felhívjuk a közös Bibliaolvasásra és az aszerinti életre!

Jézusunk! Sokszor elvándorolt bárányok vagyunk. Te vezess vissza minket az Egyház közösségébe és egységébe, aki él és uralkodik mindörökké. Ámen.

1989. október 1. – 17.15 – Rózsafüzér titokcsere

Dicsértessék a Jézus Krisztus! Szeretettel köszöntök mindenkit az ős második hónapjában, amely a második legkedvesebb hónapja a liturgiának; május és október a Szűzanya hónapja.

Az Egyház igen-igen nagy hangsúllyal kéri, hogy imádkozzuk a Rózsafüzért. Egyrészt itt, a templomi közösségben, másrészt az ugyancsak közös imádkozásban – amikor a tagok odahaza imádkozzák. Szenteljük meg az „odahazát” (vagyis otthonunkat) a Szentolvasó imádkozásával; de a Szűzanya legkedvesebb imája által a templomot is szenteljük meg. A Szentatya magyarországi látogatásának, zarándokútjának lelki sikeréért ajánljuk fel ezeket, a Püspöki Kar kérésére.

Az október havi rózsafüzért ajánljuk fel a gyermekek vallásos neveléséért, amely az Egyháznak Magyarországon a *legsúlyosabb* gondja, hiszen a gyermekekben és ifjakon keresztül tud kibontakozni az a jövő, amely Szent István király óhaját hozza vissza: a *keresztény és Máriának ajánlott Magyarországot!*

A nehézség nem csökkent, hiszen a szülők közül sokan maguk sem tanultak hittant, csak nagyon hézagosan és nagyon rosszul járatosak az Isten titkaiban.

A nagy magyar bíboros, Mindszenty József, aki pártfogója nemzetünknek, népünknek – és akinek holtteste Máriazellben pihen a másik esztergomi érsekkel, Szelepcsényi

Györggyel együtt – nagy Mária-tisztelő volt. Ennek a tragikus sorsú magyar népnek éppen abban esztendejében, 1948-ban, amikor Magyarország Máriát ünnepelte (és amely gondolat – a Mária-tisztelet – eltöltötte Szent Istvánt is) és amikor a bíboros végigpásztázta Magyarországot százezrek kíséretében, Karácsonykor a házi kápolnában mondotta el beszédjét Esztergomban. Akkor már az ávósok bekerítették az Esztergomi Prímási Palotát, ahonnan senki nem jöhetett ki. **Meg volt félemlítve egész Esztergom, sőt, az egész ország!** *(Azok által, illetve azok elődei által, akik ma, 2004-ben újfent uralják, uralhatják az országot!)* A bíboros se tudott felmenni a Bazilikába misézni. Aki olvasta az életrajzát, tudja, milyen mérhetetlen lelki fájdalom szakadt rá, amikor látta: *áldozatul* kell odaállni a magyar nép tragikus sorsának oltárához ; most viszont ez az, amiből a magyar nép számára termés fakad! **Most** – halála után 14 évvel – **indul meg az ő vetésének sarjadása.**

Utolsó beszédjét (1948-ban) a kápolnában levők, az ott levő kevesek jelenlétében mondta el, akik az ott lakó papok, a személyzet és az édesanyja voltak. De ez a beszéd is megmaradt! [*Egyházam és Hazám* – Budapest, 1997. 165. old.] Kápolnájában mondta el beszédjét, utána pedig bekövetkezett az, amitől mindenki félt, bekövetkezett a tragédia: *letartóztatták!* Most már ő az, aki közbenjár érettünk!

Vannak vértanúink – vérontás nélküliek is – ő utóbbiak közé tartozik. De ezek vértanúságának értéke egyáltalán nem kisebb azokénál, akik a vérüket ontják. Idézzük ide Mindszenty bíboros szellemét: *könyörögjön népünkért, a fiatal családokért, a gyermekekért, akik nem fordítják szívüket, lelküket, szemüket a mi Urunk, Jézus Krisztus felé!*

Imádkozzunk azért, hogy a nagy magyar bíboros – akinek holtteste számkivetésben nyugszik – egyszer majd hazakerüljön székvárosába, Esztergomba. Végre dele az volt, hogy amikor megszűnik mindaz, ami Magyarországon öellene indult és történt (tudjuk, kiről van szó – aki az egész rágalomhadjáratnak a vezetője volt) – addig Máriazellben nyugodjék a teste! De ha haza is hozzák egyáltalán, reméljük, hogy nem a kupola alá (a kriptába) viszik. Ugyanis oda *olyan papokat is temettek, akik megtagadták az Egyházat! Elárulták az Egyházat, elhaltak, de méltatlanok voltak ahhoz, hogy az Egyház gyermekei legyenek!* Úgy temessék el, mint Stepinac zágrábi érseket – fent a Bazilikában temessék el! És amint most Máriazellben is, ugyanúgy itt is legyen majd virág és gyertya a sírján és ne abban a sötét, hűvös odúban, hanem fent a Bazilikában látogathassák és imádkozzanak hozzá! Ha ez (a fenti temetés) nem fog bekövetkezni, az ellen **tiltakozni** fogunk!!

A rózsafüzér imaszándék: a gyermekek vallásos nevelése. Eddig 509 gyermek iratkozott be hittanra. Reméljük, ez a szám még nő, *ahogyan az emberek lelke, értelme megnyílik az Isten felé a Szűzanya, a magyar hitvallók és vértanúk közbenjárására.*

1989. október 21. – 18.30 – Évközi 29. vasárnap, pápaválasztás 11. évfordulója

Vegyük most az olvasmányt. Mózes – a pápa. Józsue – az Egyház. Áron és Hur – ők kik?

Nekünk kellene azoknak lennünk! Sokan vannak, akik „tartják” a pápa kezét: érte sokan imádkoznak. A pápa azonban bírja! Az erőt a *hite* adja. Bírja, akkor is, amikor az Áronok és a Hurok *már kifáradtak!* A pápa a bűntől óv meg. Őt óvják az utaktól, azonban senkivel sem törődik, a *határozott lelkiismerete az egyedüli irányítója!*

Ő az egész világ hitoktatója, a világ plébánosa. Óriási, bámulatos szívóssággal keresi fel Róma plébániáit, azokat, ahová csak 4-, 5- vagy 10%-ban járnak templomba.

A pápa nem azért utazik, mert kíváncsi, hanem azért, hogy ő tegye kíváncsivá a világot Krisztus iránt. Hiába áll elé Casaroli és nyápic hangon rimánkodik, hogy ne utazzon

annyit a pápa! Ezt azért teszi, mert akkor neki is mindig vele kell mennie és *nem bírja!* A monsignorék se, ő se bírja! Mondják neki, ne utazzon annyit – és elmegy Koreába! Megcsókolja a földet. A pápa nagyon komolyan veszi a küldetését. A sátán rettenetesen támad – a Szűzanyára, a boldogságos Szűz Máriára és a római pápára támad. *Tudja, ha ezt a kettőt kilövi, az Egyházat szétverhetné.* De az Istenhez nem lehet hozzáférni és a sátán nem hagyhatja el a poklot, megjelenni nem tud. Krisztusnak sem jelent meg, az a kísértés belső vízió volt. **De tud dolgozni azokban, akik hagyják! A megromlott emberek lelkén keresztül, amely szellem ma terjeng a világon!**

A pápa nem adja lejjebb! Nem enged a '48-ból. Felhívja a figyelmet arra, hogy *mindenkinek kötelessége van!* Hirdeti, hogy *van lelkiismeret, amelyre mindenkinek kötelessége hallgatni, és amely az ember legnemesebb tulajdonsága.* Ezzel a pápa – nem uralkodik, hanem szolgál. Krisztus tette szolgálóvá. A pápa pedig *szolgálja azt, Aki helytartójává tette őt.*

Nekünk is ugyanaz a feladatunk, mint a pápának: lelkiismeretünkre hallgatva élni. Amikor Nyugat-Németországban (Fuldában) kérdezték tőle, hogy mi lesz, elővette zsebéből a Rózsafüzért és felmutatta: ez a megoldás! És mi ezt mennyire nem vesszük komolyan, amikor olyan ímmel-ámmal jövünk a közös rózsafüzér-imádkozásokra, amelyeket a pápa magyarországi látogatásáért ajánlunk fel. Hogy ennek a látogatásnak milyen sikere lesz – *amilyet megérdemlünk!*

Testvéreim! Nagy a felelősségünk! Mi nem kritizáljuk a pápát, hanem imádkozunk érte!

1990. május 20. – 10.30 – Húsvét 6. vasárnapja

Kedves jó Testvéreim! Amint hallottátok, a mai – mind a három – szentolvasmány alap gondolata a Szentléleknek az eljövele. Az Anyaszentegyház, tehát mi, tulajdonképpen állandó Szentlélek-eljövételben élünk. Minden nap kell kérni a Szentlelket, jöjjön el, tölts be lelkünket és segítsen bennünket újjászületni. Hiszen Jézus világosan megmondotta, hogy aki újjá nem születik vízből és Szentlélekből, nem megy be Isten országába.

Az Isten ígéjének a befogadása még nem a Szentlélekkel való betöltődés, amint az itt az előbb felolvasott olvasmányból, az Apostolok cselekedeteiből világosan ki is tűnik. Amikor az apostolok meghallották, hogy Szamária befogadta az Isten ígéjét, akkor két apostolt küldtek el, illetve tanítványt, hogy menjenek és nézzenek utána, hogy mi is van ott, Szamáriában. Ezek elmentek, körülnéztek és látták, hogy itt még nagy a fogyatékoság. Befogadták ugyan az Isten ígéjét, azonban azt sem tudják, hogy van Szentlélek.

S valahogyan ez a világ, testvéreim, ami itt van az Evangéliumban is és a szent olvasmányokból kitűnik, mintha *teljességgel ráhúzható volna a mi világunkra!* Ebből lehet látni azt, hogy a Szentírás mennyire időszerű, mennyire nekünk szól. Valamit akar mondani; az Isten a Szentlélek által kinyilatkoztatja Önmagát, azonban nem egyszerre, *hanem apránként – éppen azért kell szüntelenül kérni, hogy jöjjön el.*

Szamária befogadta az Isten ígéjét, tehát Krisztusról hallottak, azonban a Szentlelket még nem fogadták be. S akkor ezek a diakónusok, tanítványok elmentek és lehívták rájuk a Szentlelket és akkor változott meg teljességgel az életük. *Tehát mondhatjuk azt, hogy a mi életünk is csak akkor fog megváltozni, s akkor leszünk az Anyaszentegyház megújulásának eleven tényezői, ha teljességgel átadjuk magunkat a Szentléleknek, ha befogadjuk és átalakulunk, új emberré születünk (metanoia – belső átalakulás).*

Azért mondja Jézus az Evangéliumban, hogy „én majd kérem az Atyát és más Vigasztalót ad nektek”, tehát nem azt, amit egyáltalán a vallásos élet ad, hanem annál sokkal többet: a

hívőiséget, amely a Szentlélek által alakul ki bennünk. Tehát a hívő az több, mint a vallásos ember. A Szentlélek tesz bennünket hívő emberekké, akik teljességgel át merjük adni magunkat az Istennek. Tehát valami még hiányzik belőlünk? Én azt hiszem, hogy igen! Na, ne gondolatok nagyon rosszra, mert hiszen nekünk nem az a feladatunk, hogy állandóan a rosszat hajtogassuk.

Ma az Anyaszentegyház az egész világon a tömegtájékoztató eszközökről emlékezik meg és elő van írva ott, a Direktóriumban, hogy a lekipásztörök erről a témáról is tegyenek említést.

Látjátok, benne éltek a világban; kezetekbe veszitek az újságokat, a képeslapokat, azután hallgatjátok a rádiót és nézitek a televíziót és talán észre sem veszitek, hogy mennyi féligazságot közölnek velünk – és ha valaki a féligazságot beveszi, az elveszett ember! Mert a féligazság az megtéveszt. Ha valaki valamit tud, valamit sejt, de nem látja tisztán a dolgot, akkor azt a sátán könnyen kelepcebe csalja – és a mai világ az ilyen! Kelepcebe csal.

Csak egy egész kis, pitiáner érdekesség: a napokban odahozott valaki nekem egy „Reform” című lapot, amit talán közületek is olvas valaki, vagy ismer. Az ember úgy meghökken, ha végiglapozza. Vannak benne egészen esztétikus, szép képek; ott van benne például Mindszenty József, amikor őrizték az Andrassy úton, illetve a Szabadság téren, az Amerikai Követségen, hogy nehogy megszökjék. Esze ágában sem lett volna megszökni, hiszen csak parancsra hagyta el az országot, nem önkéntesen – ő itt akart meghalni. Benne van az, hogyan őrizték az egész Szabadság teret, hogy voltak elhelyezve a figyelőállások, ha netán egy amerikai gépen megszöknék. Azután az is benne van, hogy ha gépkocsin akarna megszökni, akkor előre tervezték azt, hogy egy nyílt összeütközést provokálnak autóval, és akkor Mindszentynek is ki kell szállnia belőle, s akkor rögtön megszűnik a területen kívülségnek a joga és ott rögtön rá tudnak csapni. Mert a törvény az, hogy például a követségek területen kívülséget élveznek, oda idegen nem hatolhat be, tehát a magyar állam rendőrei oda nem mehetnek be. Ha egy amerikai autó, amely szintén élvezi ezt a területen kívülséget, elhagyja a követséget, akkor a benne ülők is úgynevezett területen kívülséget élveznek. De ha ők (a kommunisták) egy ilyen autó-összeütközést provokálnak kint a pesti utcákon vagy pedig a városon kívül, akkor már ki kell szállnia az autóból ülőknek. Mindszentynek is ki kellett volna szállnia és akkor rögtön rácsaptak volna és elfogták volna. Valami rafinéria, ördögi rafinéria! És egymás után halljuk meg, hogy mi minden volt, amiről nem is tudott a világ és mi sem tudtunk.

Ez is benne van – és olyan szépen el van helyezve a bíborosnak a képe, éppen abba az irányba, ahol néhányat lapoz az ember és rögtön kitűnnek a ruhátlan, öltözék nélküli nők, akik éppen most Rómába igyekeznek versenyre – gondolhatjátok, milyen lehet a kép! Azt mondják, a pap nézze át ezt a lapot. Végignézi a lapot, s a végén kiderül az, hogy van benne jó, de van benne rettenetes rossz is és az emberek nagyon könnyen megtévednek. Ilyenkor csapják be az embereket féligazságokkal. Íme, ez a lap közli a bíboros megszöktetési, illetve az ellenség kezébe kerülés veszélyeit, ugyanakkor pedig néhány lappal tovább egy egészen botránkoztató képet és még a nevét is kiírják azoknak, akik beneveztek erre az itáliai versenyre. A hölgyek örüljenek, mellbőség versenyre mennek! Ez van leírva a képnél! Fantasztikus, az embernek megáll az esze, hogy mi mindenre képesek nők – de a férfiak is – és még hozzá hagyják, hogy a nevüket is kiírják! (Corruptio optimi pessima – a legjobb megromlása a legrosszabb, értsd a nőké.)

Itt van a kezemben egy érdekes, Jugoszláviában is megjelenő – magyarul megjelenő – havi lap, a Hitélet. Talán már volt a ti kezetekben, ha volt, akkor olvassgassátok, mert ebben nagyon sok okos dolgot lehet látni és olvasni. Az első oldalon a szerkesztője, a ferences Harmath Károly atya ír egy nagyon érdekes eszmefuttatást. Ennek az a címe, hogy „Tehetetlenül”. *Az ember néha lélekben valóban tehetetlenül áll, mert olyan*

butaságokkal kerül szembe, amit nem tud kivédeni, illetve amit nem tud eloszlatni; és ez a legnagyobb dolog, butaságot eloszlatni, pláne a fél tudálékosságnak a butaságát eloszlatni – ez rettenetesen nehéz!

Itt állunk most az elsőáldozás és a bérmlás előtt. Az elsőáldozók szüleivel találkoztam most két hete pénteken – a fiúkéval és a lányokéval külön-külön – és ott kitűnt az, hogy a szülők, akik a gyerekeiket hittanra küldik, mennyire tájékozatlanok a hit dolgaiban. Megmondták világosan az anyák is meg az apák is, hogy: „kérem, tessék tudomásul venni, hogy a gyermekeink többet tudnak hittanból, mint mi”. Pedig hát, ugye, a keresztény tanítás szerint, az Egyház álláspontja szerint az első hitoktatók a szülők. A szülői körben, a családi körben kellene a gyerekek magába szívnia a hit alapigazságait, egy kicsit megismerkedni az Istennel, azután a bennünket szerető Jézus Krisztussal. Azonban *a szülők legnagyobb része soha életében hittankönyvet, vagy bibliát a kezébe nem vett*, de most elküldte a gyereket hittanra; most már egy kicsikét ez lett talán a divatos, hadd menjen, rosszat hátha nem tanul ott se – mondják többen. De az, hogy a szülő maga képezné magát, arra már nem ér rá: *a televízió este már annyira elveszi a behatási lehetőséget a szellemi, a magasabb szellemi képességektől, hogy a szülőknek erre önkéntesen se idejük, se erejük, se lehetőségük tulajdonképpen nincsen!*

Azt írja ez a páter a hitélet újságban, hogy ott is ugyanaz a helyzet, mint nálunk. Nem tudom véka alá rejteni örömet mindazok láttán és hallatán, amit Húsvét táján átélünk. Krisztus mégiscsak feltámadt – ezt bemondotta a rádió, erről beszéltek a TV-ben. A templomokban is ezt prédikáljuk?! Ugyan, ez már nem újság, 2000 év óta hirdetik az örömhírt, hogy Krisztus feltámadt. De más a rádió, a TV – az egészen más! Hát nálunk ugyanígy van. Bemondja a rádió, bemondja a TV, s akkor mi már odavagyunk, hogy „jaj, a televízióban mit láttam”, de azt, hogy az Egyház 2000 év óta mit hirdet, az semmi, az smirkász! Sajnos sokszor a „jó keresztények” tudnak a legkevesebbet Jézus Krisztusról! Sőt, könnyen felülnek olyan „tudományos” magyarázatnak, amely szerint Jézus tulajdonképpen nem is a keresztfán halt meg, hanem Perzsiába menekült, ahol harmonikus házasság után szép öregkort megérve távozott az élők sorából. Magyarországon is jelentek meg már ilyen könyvek! Bizony a kopaszodó fejemen maradt néhány hajszál is az égnek áll, amikor ilyen mesékkel áll elő valaki! Tehetetlennek érzem magam ennyi tudatlanság, vagy közhasználatban forgó szóval élve butaság hallatán. Miután azt is meg kellett érnem, hogy az egyik „ájtatos hívő” inkább a ferencesekhez jár templomba, mintsem a katolikusokhoz. Azt hiszem, értitek a buktatót! Elmegy a ferencesekhez, de nem a katolikusokhoz! Már csak azt várom, hogy valaki teológiai vitába kezdjen arról, hogy a lourdesi Szűzanya nagynénje-e, vagy csak unokatestvére-e a fatimai Szűznek. A butaságnak ugyanis nincsen határa! Hát igen, sajnos átejtik az embereket. Rettenetesen átejtik és nagyon sok ember, fiatalok – különösképpen a fiatal szülőknél látom ezt – teljesen belebuktak ebbe az átejtésbe. Elestek, posványba estek, amiből őket kiemelni szinte lehetetlenség. Természetesen a kép nem olyan sötét, mint amilyennek látszik. És azért nem szabad a kedvünket elveszíteni. A lelkipásztoroknak különösen az a hivatásuk, hogy tudják meg a fogyatékosokat, de azért mégis merjék hirdetni az Igét, és különösen a főpásztoroknak és a lelkipásztoroknak kellene egyetemlegesen felszólalni az ellen, ami a maszmádiában, tehát a könyvekben, képeslapokban, azután a magazinokban, a rádióban és a televízióban látható, vagy pedig hallható, vagy olvasható, mert szörnyű dolgokat írnak össze-vissza.

Néha az Új Ember megpróbál vitába szállni egyikkel-másikkal – azonban hány ember kezébe nem kerül az Új Ember! Nem olvassa, vagy nem is tudja megkapni, mert hiszen olyan kevés példányban jelenik meg. Tehát még azt sem tudja, hogy a katolikusok tiltakoznak – pedig ennek ismerete nagyon kellene! A maszmédia, a hírközlő eszközök amilyen áldás a világra, éppen olyan átok is. S ezt tapasztalhatjuk testvéreim, hogy a technikai, a civilizált

világban bármennyire terjed is a kultúra, ugyanakkor a sátán meglovagol mindent. Meglovagolta az atomvilágot, mert Einsteinnek eszébe sem volt, hogy atombombát gyártson. A többi tudósna sem jutott eszébe az, hogy a találmánya, vagy eredményei mindjárt az emberiség ellen támadhatnak. Hiszen hallottátok már, hogy mennyire mérgezett már a világ. A rádió nap mint nap mondja be, hogy Budapest területén mennyivel több az ártalmas, megromlott levegő annál, mint amennyit az ember „normálisan” beszívhat. Az emberiség teszi jóvá a világot (vagy kellene jóvá tennie), de ő teszi gonosszá is, rosszá is, az ember ellenségévé.

Kedves jó testvéreim, itt az Evangéliumban azt mondja Jézus, hogy az Igazság Lelkét akarja nekünk adni. A Szentlélek az *igazságnak* a lelke, és *nem a féligazságnak* a lelke! Azt tudomásul kell vennünk, hogy nekünk, hívő embereknek nap mint nap töltekeznünk kell a Szentlélekkel, hogy egyáltalán megálljuk a helyünket ebben az eléggé elmocsarasított világban, és hogy ne adjuk át magunkat ilyen divatos eszméknek, magatartásmódoknak. Mindszenty bíboros mondotta bambergi beszédjében ezt a kifejezést: *illegetik* magukat még a keresztények is mindenféle divatos eszmék és magatartásformák felé, amelyek pedig veszélyesek és a hitet rombolják. Ez a kifejezés olyan érdekes nála, sokszor használja. Sokan azt mondják: ja, hát ilyen a világ, így kell élni – és „illegetik” magukat! S a tömegtájékoztató eszközök amilyen jók lehetnének, annyira kétértelműek tudnak lenni és annyira tönkre tudják tenni még ezt a pici, éledező hitcsírat is, vagy kihajtott kis szálát is az emberek lelkében; és amennyire azt öntözni is tudnák, ha krisztusi szellem, ha Krisztus igazsága és a Szentlélek igazsága laknék bennük!

Testvéreim! Akinek füle van a hallásra, meghallotta, s akinek értelmes lelke van, az talán be is fogadta. Éppen azért, testvéreim, legyünk óvatosak, ne adjuk át magunkat mindennek, mert ami új, az nem biztos, hogy mind jó. Lassan-lassan kitűnik, hogy az ember mennyi mérget szív be ebben a mai, olyan újjászületőnek *látszó*, de olyan lassan újjászülető világban. Ettől a megtévedéstől mentsen meg minket a Szentlélek, az igazságnak a Lelke!

1990. június 17. – 18.30 – Úrnapja

Kedves jó Testvéreim! Valamikor az egyik elmúlt héten az Újköztemetőben temettem, ott volt két evangélikus lelkész is. Az egyik idősebb, a másik egészen fiatal volt – és akkor elkezdünk egy kicsit beszélgetni ilyen vallási dolgokról, s egyszer csak megszólal a fiatalabbik evangélikus lelkész: nektek jó dolgokat van! Na, ugyan miért? – kérdeztem. S akkor idézte Szent János evangéliumának ezt a részét: „Bizony, bizony, mondom néktek, ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérét, nem lesz élet bennetek!” Ez miért olyan nagyon érdekes? – kérdezem. Azt mondja: *ez a titka annak, hogy a katolikusok zömmel* – hát, zömmel, mondjuk – *járnak szentmisére és járulnak szentáldozáshoz*. A mi híveink azonban üresen hagyják a templomot, alig-alig jönnek vasárnaponként – az ember erőlködik, erőlködik, de nem megy! Lám, lám, nektek a titkok itt van! Ti hiszitek azt, hogy az élő Krisztus van jelen, valami csodálatosképpen a ti szentmiséteken, amit a mi Istentiszteletünkről nem mondhatunk el. Meghökkenett a dolog, mert tulajdonképpen ezt már nem először hallottam evangélikus lelkésztől – reformátustól nem, azok nyakasabbak és jobban dacolnak ezekkel a szent dolgokkal – az evangélikusok azonban nem.

Pénteken este egy csodálatosan szép svéd hangverseny volt itt a templomunkban, amelyet meghirdettem; és az élete céljának a felét elveszítette az, aki nem hallgatta végig, aki nem jött el. Tudni illik, megnyílt a mennyország; ezek a svédek, akik evangélikusok főleg, megnyitották előttünk a mennyországot azzal a csodálatosan szép műsorral, amit itt adtak. Aki végighallgatta, azt hiszem, hogy igazat ad nekem, mert hiszen olyan

vastapsokat kaptak közben, ami aztán még jobban lelkesítette őket. Főleg vallásos jellegű műveket adtak elő jó háromnegyed óráig és utána egy kis agapét adtunk nekik itt a hittanteremben és ott akkor megnyíltak. Azt mondták, hogy „a negyedik helyen vagyunk, de még ezt a meleg, családi hangulatot *sehol* nem tapasztaltuk, mint itt, nálatok. A híveknek a lelkesedése, a lelkes taps, azt, hogy mi bemondottuk azt, hogy miről fogunk énekelni, hogy ott szerepelt az Isten, Krisztus, a hit, minden, ami összeköt bennünket – az annyira fellelkesített (mert hiszen konferálták, hogy miről lesz szó) bennünket, hogy kiadtuk mindazt, ami bennünk van. Nem is tudnánk többet adni, mert hiszen holnap már utazunk vissza.” Tehát valamiféleképpen megéreztek azt a bensőséges szeretetet, azt a jóságot, amelyik Jézusból árad azok által, akik itt voltak – szerencsések voltak, hogy eljöttek, akik itt voltak és meghallgatták – és ezt a jóságot ők valamiképpen magukba fogadták és a hangjukkal, a gyönyörű szép zengő énekeikkel adták vissza, viszonyozták. Valóban, Krisztus, az élő Krisztus egy olyan csodálatos közösséget tud létrehozni, ha élő hit van bennünk, amit senki más nem tud! Azért mondja az evangélikus lelkész, hogy nektek jó dolgotok van, mert *nem lesz élet* abban, aki nem eszi Krisztust, aki nem táplálkozik Krisztussal! És azért nincs bennünk, a mi híveinkben élet, száraz az Istentiszteletünk (mondja az evangélikus lelkész) – de a ti miséitek nem szárazak, ott tudnak lelkesedni. S akkor mesélt egy-két templomot, ahol részt vett misén – esti misén vagy délelőtti, déli misén – és a tapasztalatát tárta fel lelkendezve, vagy talán olyan kesernyés lelkesedéssel, hogy lám-lám, van azért titok, a lelki világnak van titka: s ez Krisztus! Az élő Krisztus, Akiben ők is hisznek, de mivel szentségileg nincsen köztük Krisztus, tehát az a csatorna, amelyiken keresztül Krisztus szeretete árad szét az embereknek a lelkébe – az náluk nincs meg. Mert a szentségi jelenlétnek ez a csodája és ez a titka, hogy Krisztus egy csatornát nyit az Ő szíve és a mi lelkünk között, s ezen keresztül árasztja ránk és belénk az Ő szeretetét, jóságát. Látjátok, milyen érdekes az, hogy Krisztus a gyónást a feltámadása után adta – feltámadása napján, Húsvét este. Az Eucharisziát azonban szenvedése előtt adta.

Mit imádkoztunk a könyörgésben? „Istenünk, Te ebben a csodálatos szentségben *kínszenvedésed* emléket hagyta ránk.” Tehát Krisztus a Szentmisében, az Eucharisziában az Ő kínszenvedésének az emléket hagyta, s ebben a kínszenvedésben mutatta meg legjobban az Ő isteni szeretetét irántunk. „Úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki Benne hisz, el ne vesszék, hanem örökké éljen.” Krisztus az Eucharisziát nagycsütörtökön adta és utána indult mindjárt éjszaka a szenvedésnek a poklába, de már itt volt, itt hagyta magát. És így tudjuk megérteni, hogy az Isten mennyire szereti az embert! A gyónásban már más a helyzet: ott a megdicsőült önmagát adja. De itt elővételezi a megdicsőülését azzal a fizikai jelenlétével, ahogyan Szent Ágoston olyan szépen magyarázza nekünk: „Így az élő Isten-ember, Krisztus adja nekünk önmagát.” S amikor mi szentáldozáshoz járulunk, szentmisére összejövünk, akkor az Isten-embernek a jelenlétében vagyunk. Krisztus emberközelségbe jön a maga emberségével, megdicsőült emberségével.

Látjátok, Teréz anya soha nem írt semmiféle dogmatikus könyvet. Azonban leírta az ő titkát. A könyveiben, amelyek megjelentek, s minden az ő szeretetét, a Krisztustól kapott végtelen szeretetet akarja számunkra tovább adni. Krisztus így tudta magát igazában átadni, hogy emberségét is odaadta, mégpedig az elővételezett, megdicsőült emberségét! *És én így tudok Hozzá közeledni – ember Ő, aki megért, de ugyanakkor Isten, isteni Önmagával egyesít engem a szentáldozásban és Istenhez közel kerülök magam is, de ugyanakkor emberközelségbe is kerülök, mert Ő a megdicsőült emberségével van itt a szentmisén!*

Mindszenty József emlékirataiban – bizonyára sokan vannak, akik olvasták – döbbenetes, talán a legdöbbenetesebb pillanat az, amit én megértek, mert amikor én az első misémet

mondtam, bevallom, hogy a Szentostya *kiesett a kezemből* az átváltoztatás után, annyira reszketett a kezem! Azt, hogy átváltoztatok, tehát az élő Istent emelem föl, ez olyan mélységes döbbenettel hatott rám, hogy a Szentostya leesett – az Oltárra természetesen! Ebben az „Emlékirataim” című könyvében Mindszenty leírja az első miséjét a börtönben. Természetesen ostyát nem adtak neki, hanem adtak kenyeret, amit ott a börtönben adnak – száraz kenyeret és elég feketét; mindegy, de érvényes, az is érvényes, ha más nincs – egy kis bort azonban az egyik ór, smasszer adott neki, úgyhogy tudott misézni. Közben azonban ezek a gonosz, kinti smasszerek, akik sétálgattak és beleskelődtek a lukon, elkezdtek röhögcsélni, gúnyolódni és mindenféle ocsmány beszédekkel próbálták a misét megzavarni. S azt írja Mindszenty az emlékirataiban, hogy ez volt az ő életének egyik legdermesztőbb pillanata, amikor először tarthatta kezében Krisztust az átváltoztatott kenyérben és először áldozhatott. Így került ő is emberközelségbe azzal a Krisztussal, aki magát *ember-módon* akarja adni. Tehát a megdicsőült emberségét is magamhoz veszem a szentáldozás pillanatában. Azért nem lehet csodálkozni azon, amit délelőtt mondtam – hiszen már ez a harmadik misém máma, már fél hatkor itt voltam a zászlókat kirakosgatni, meg egyebeket – amikor a börtönben papok csomagot kaptak, bejglit kaptak, akkor a smasszer fogta lent és hosszában ketté vágta. Nem keresztbe, hanem hosszába, mert náluk gyakorlat volt az, hogy biztos a papoknak küldenek valami mazsolát is a kalácsukban, bejgljükben és ha hosszába vágja, akkor legalább egy mazsolát biztos talál. És ha találtak egy mazsolát, akkor az *egész bejglit elvették!* Nehogy esetleg abból valamiféleképpen bort csináljunk és misézzünk! És olyan döbbenetes dolog az – a börtönélményeimnek talán ez a legdöbbenetesebb -, hogy amikor a jó Pálos Tóni bácsi, aki még él Piliscsabán, ha jól emlékszem, ott van, jezsuita; ő nagyon jól tudta a szentmisének a kánon részét és őt kértük fel, hogy misézzen. Valahogyan azért szereztünk mi mégis mazsolát és tudtunk készíteni bort titokban, hogy le ne bukjunk; és kenyeret, még ostyát is tudtunk szerezni. A szeretet az mindig leleményes. És amikor ebédszünet volt, akkor a Pálos Tóni hetente egyszer nem ebédelt, és mi a kanalainkat a csajkánkhoz vertük, hogy minél nagyobb hangzavar legyen (smasszer nem volt ott a közelben, az örök nem voltak az ebédlőben) és amíg mi ettünk, addig ő átváltoztatta a kenyeret s utána szétoztottuk. S az volt a legveszedelmesebb pillanat, amikor a végén aztán sorakozó volt lent és zsebeltek bennünket végig, hogy találnak-e nálunk, különösen papoknál átváltoztatott kenyeret. Hogy miért féltek tőle? *Hát az Istentől félni kell?* Krisztustól félni kell? Hát igen, **a sátán gyűlöli Krisztust!** Krisztus azonban nagyobb a sátánnál!

Látjátok, ez a Jézus annyira szereti az embert, hogy ebben a csodálatos módon, a szentáldozásban, az átváltoztatás pillanatában közel kerül hozzánk. Meg tudom fogni azt a Krisztust, aki megdicsőülten van a Szentostyában! A nyelveddel érezni tudod és érzed, hogy lenyelted már azt az Istent, aki bennünket annyira szeret!

Befejezem. Valaki csodálatosan fogalmazza meg a mi tennivalónkat. Ha Ő ennyire szeret minket, hát akkor valamiféleképpen nekünk is ki kell mutatni a szeretetünket és a hűségünket. Azt írja ez a valaki: „Ha már senki se mond igent, mondjátok ti. Ha senki se mer nemet mondani, ti mondjátok ki. Ha mindenki kételkedik, legyetek merészek és higgyetek. Ha mind együttműködnek a Gonosszal, te maradj **egyedül!** Ahol mindenki dicshimnusz zeng, ti gondolkozzatok el! Ahol mind gúnyolódnak, te ne gúnyolódj. Ahol mind kuporgat, ott légy nagylelkű ajándékozó. Ahol már teljes a sötétség, gyújts világosságot.” Ezt teszi Krisztus és ebben ad példát nekünk és erre figyelmeztet ez a mai ünnep. Az utolsó gondolat a legnagyobb: „*Ahol már teljes a sötétség, gyújts világosságot.*” Ahogy énekeljük: „Adj világosságot, mert fényes vagy, nálad nélkül szívem igen bágyadt”. Krisztus adja a fényt és nekünk kell ezt a fényt továbbadni testvéreinknek, egymásnak. Így valljuk meg most hitünket!

Mindegyik pártnak, irányzatnak megvan a maga céljának megfelelő törekvése; és ezek között nem kevés az Egyházellenes! Tehát harcra kell felkészülni és *nem* a békére!
A mai körmenet sok (gyalogos) embert és sok autóst is meghökkentett. Add, Urunk, hogy ettől a „meghökkenéstől” még buzgóbbak legyünk általad, aki élsz és uralkodol mindörökké.

1990. július 1. – 10.30 – Évközi 13. vasárnap

Kedves jó Testvéreim! Amint azt látjátok vagy nagyjából mégis ismeritek, az Egyház keresi a maga útját ebben a nagyon megbolygatott, méhka-szerű társadalomban. Az Egyháznak is valamiféleképpen meg kell találnia a helyét, hiszen a történelem folyamán számtalanszor került olyan helyzetbe, amikor kilátástalan volt a jövője, azonban az *isten gondviselés* kisegítette! Tudnunk kell és ez a kiindulópontunk, hogy az Egyháznak nem a pápa, a püspökök és a papok a vezetői, hanem az Egyháznak a vezetője Krisztus, aki a Szentlélek által tudja megújítani. Erre figyelmeztet bennünket az olvasmányban ez a döbbenetes eset, amikor a próféta megjövendöli az asszonynak (aki a férjével együtt befogadta őt házába), hogy jövőre, ebben az időben, mire új élet keletkezhet (ahhoz kilenc hónap kell, hiszen kilenc hónapon át őrzi méhében az édesanya a gyermeket) – akkor egy új élet keletkezik! Azután erről az új életről beszél Jézus is, amikor azt mondja, hogy aki az Ő nevében a legkisebb tanítványának akár csak egy pohár hideg vizet ad, az elnyeri jutalmát. *Tehát Jézus egy pohár hideg friss vízből is tud örök életet adni.* Az Egyház is ezt a friss, új életet keresi és próbálja a lehetőségeket kitapogatni, hogy milyen lehetőségei vannak erre az új életre.

Amint azt tudjátok nagyon jól, hogy ezekben a hetekben, hónapokban egy valóságos, úgynevezett kultúrharc kezdődött az Egyház és az állam között a *hitoktatás* kérdésében. Nem kis dolog ez; az Egyháznak tulajdonképpen evangelizációs feladatot adott Jézus, amikor apostolainak azt mondta, hogy „menjete az egész világra, hirdessétek az Evangéliumot minden népnek, kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”. Tehát egy új életet kezdjétek, vagy segítsetek kezdeni az embereknek a lelkében. Ennek az új életnek a létrehozása azonban igen-igen nagy áldozatokat követel. Aki egy kicsikét követi a sajtót, a rádiót és a televíziót, azoknak egyes adásait, az tapasztalhatja, hogy belekerültünk egy olyan harcba – akarva, nem akarva -, amelyben az Egyháznak most nagyon okosnak, bölcsnek kell lenni és a Szentlélekre kell bíznia magát.

Egy könyv van a kezemben, bizonyára ismeritek: Mindszenty Józsefnek az emlékiratai, akinek az egyik beszéde éppen erről szól – „Alkudozás a hitoktatás körül” – ez a témája ennek a beszédjének és ezt annak idején Győrben mondta el (Mindszenty József: Hirdettem az Igét, 142.; Mindszenty: Emlékirataim 170.). Ebből egy mondatot olvasok, de megkértem a fiatal urat, hogy a beszédnek egy másik részét olvassa fel, mert nagyon időszerű. Komoly időket élünk és az Egyház sok sebtől vérzik. És most olyan keresztényekre lenne szüksége az Egyháznak, akik okosak, bölcssek és mernek az okosság és a bölcsesség útján kiállni a világ elé és az Egyháznak a tanítását, az Egyháznak a bölcsességét, az új életet adó vizét nyújtani – nem egy gyermeknek, hanem minden embernek! A víz, az új életet fakasztó víz pedig az Evangélium. S ennek az Evangéliumnak a terjesztését az Egyház mindig nagyon komolyan vette.

Mindszenty bíboros rengeteget harcolt, küzdött és hej, de jó lenne, ha lenne egy Mindszenty bíborosunk most, 1990-ben, aki eligazítaná és irányítaná ezt a szerencsétlen Magyar Katolikus Egyházat! Ebben a beszédjében annak idején ő a következőket is mondta: „Ugyanaz a kéz, amely szűkre szabja a hittanórák ajtaját, sarkig kitarja a javítóintézetek,

fogdák és fegyházak kapuit. Vallásszabadságot ígérni és a vallástalanság műveit intézményesíteni, az a képmutatás tobzódása.” És hogy Mindszenty mit mond még – hallgassátok meg! (Pécs, 1946. október 20. Hirdettem az Igét 133.)

„**A vallás nem magánügy!** A vallás nem holmi jelentéktelen, liliputi tényező, hanem az emberi élet tengelye és mestergerendája, a társadalom alapja, az élet hajójának irányítóje, fáklyája, az élet tengerén átkísérő és kikötőbe vezérlő kormányos. Nem, itt nem felületi gyűrűzésről, hanem a történelem markolható fonaláról van szó. Az lehet magánügy, hogy felfelé, vagy kétfelé fésüljük-e a hajunkat; húsevők, vagy növényevők vagyunk-e: ez a másik embert, a társadalmat nem érinti. Már nem magánügy, hogy kiskertemben 200 palántánál több-e a dohányom; a törkölyt és szilvát fináccal vagy anélkül akarjuk-e kifőzni. Gondolom, a társadalomra az is legalább ennyire jelentős: van-e Isten, halhatatlan lélek? A kettőnek van-e kapcsolata? Van-e felebarát, avagy csak ordasok falkája vagyunk-e?

Az a tan, hogy a vallás magánügy, gyökerében rossz és bűnös. Alapja és gyökere a láthatatlan egyház, levegője a vallásközömbösség. A katolikus Egyház kárhoztatja a láthatatlan egyház tanát. A vallásközömbösség önmagában is föltétlen rossz, istentelen, lehetetlen, veszedelmes és az Egyház kárhoztatta. De rossz a célja is: az egy szükséges, a lélek üdvösségének leértékelése.

A vallás körül képmutatásnak helye nincs. A vallás vagy igaz, vagy nem. Ha nem igaz, nem szabad megtűrni a lelkek és házak legelrejtettebb zugaiban sem. Ki kell irtani, mint a morfiumot és a hamis kártyát. De ha igaz, akkor a vallásnak, mint igazságnak nyilvánossági jogot és érvényesülést kell engedniünk az élet egész vonalán, községházán, vármegyén és a parlamentben, iparban, gyárban, vasúton, hivatalban, hogy magán- és közösségi embernek megbízható vezére legyen az élet útján.

Ha pedig ezt engedni nem akarnák, magával az igazsággal akasztanak tengelyt. Ha hüvösre akarjuk tenni, Rodostóba, katakombákba akarják küldeni, vagy némaságot szánnak neki, valami lappang az elv mögött: nem akarják, hogy a vallás tetteik tilalomfája, bűnös fejük ítélő bírója legyen. Akik ezt az elvet – a vallás félreállításával – be akarják vinni a nyilvános életbe, a maguk silány magánéletét akarják a nyilvános életben érvényesíteni és általánossá tenni. Oka van annak, miért nem volna szabad a templomon kívül is hirdetni: Ne ölj, Ne fajtalankodj, Ne lopj, Ne hazudj és ne rágalmaz!

Önmagában is lehetetlent kíván ez az elv: a kamrában vallásos, az utcán már pogány, a falak közt katolikus, munkahelyen istentelen.

De ezt az elvet is, mint minden fát, gyümölcsseiről ismeritek meg. Ahol a vallás már magánügy, ott korrupcióba, bűnbe és kegyetlenségbe fullad az egész élet. A történelmet eleget forgattam, különösen érdekelték azok a korok, amelyeknek homlokára azt próbálták felírni: a vallás magánügy. A francia forradalmat egyes vonatkozásaiban felszámoló Napóleon mondotta: a vallástalan világban egy szép nőért, egy mutatós körtéért, itóka borért az emberek halomra ölik egymást. Ahol lebbegetik ezt az elvet, ott elárad a gyilkosság, fajtalanság, lopás, rablás, hazugság, rágalmazás. Ez az eláradás és eliszaposodás aztán **súlyos ügye a köznek**, nehéz lesz megbírni állami költségvetéssel. Állambölcsség volna-e az államéletbe beereszteni azt, ami társadalmi veszély lesz, mihelyt komolynak veszik? Azzal legyünk tisztában: **a társadalomban vagy a valláserkölc, vagy a bűn rothadása a közügy, ez az élet kérlelhetetlen logikája és váltógazdasága.**

Hitlerék is magánügygé tették a vallást. Jött is utána Dachau, Auschwitz, börtönbirodalom, gázkamra, Gestapo. Egy világ megőrül a siralomvölgyben. Aztán jön egy kis revolver, Hitler agyonlövi magát, mert így sikerült a magánügy. A vallás magánügy prófétái eltűntek, az elv csődtömege itt maradt. A boldogtalan emberiség kíváncsi arra, kik veszik át Hitlerék csődtömegét és milyen boldogság születik még belőle.

A pogányoknak legyen elég ennyi; nekünk sokat mond ez is: az a mérhetetlen puskaportétel, amit írásban, szóban valaha is a vallás eljelentéktelenítésére elhasználtak, már magában arra vall, hogy a vallás – úgy látszik – mégiscsak a legnagyobb mérvben és elsőrendű közügy.

Jézus Krisztus nem ismeri a vallást mint magánügyet. Egyenesen azért jött, hogy ami földi életében csak mustármag volt, hatalmas fává terebélyesedjék. És apostolai nem nagyon magánügyként rejtegetik a vallást. Szent Pál viszi zsidókhoz, pogányokhoz. Szent Péter Jeruzsálem főterén 16 nép előtt szól. Csak a megkeresztelkedők száma 3000 lélek. Aztán jár a zsidó főtanács előtt, elmegy tanítani a világbirodalom kellős közepébe, Rómába.

Mindkettő életével fizet, mivel a vallással, mint magánüggyel nem lappangtak.

Csak ott állhat fenn erkölcsösség, ahol szilárd vallási alapok vannak. Csak az Istenben és örök életben hívő, komoly vallásossággal lehet nagy embereket, hősöket, szenteket nevelni és a bűn örvényében fuldoklókat és a szenvedőket csak egyedül a vallással lehet felemelni.

Ragaszkodjunk is vallásunkhoz. Ez a lelkünk, a történelem útmutatása, Jézus Krisztus tanítása földi és örök életünkre.,,

Miről is van szó? Aki látta péntek este a „Napzárta” műsort, az megborzadt, amikor hallotta ezeket a toporzékoló pedagógusokat és pártküldötteket, ahogyan ezek ott nyilatkoztak! Hát, ugye az SzDSz – miért tagadjam, ők is bevallották ott – azután a Fidesz, azután még mások, a Wallenberg Társaság és pedagógusok. Az egyik pedagógusnő – ha láttátok a műsort – szinte toporzékolva kiabált ott, hogy ő semmiféle hitet nem enged be az iskolába; semmit nem hirdet, semmit nem közöl, semmit nem tesz a hit bevitele érdekében. Hát igen, így is lehet gondolkodni, azonban ez a szerencsétlen nem tudja azt, hogy 40 év alatt kiépült és kinevelődött egy olyan nemzedék, amely se Istent, se embert nem ismer. Soha annyi gazemberség, lopás, rablás nem volt, mint most! A rendőrök már azt mondják: ki se megyünk akármilyen esetre, mert hiszen annyi jelentés érkezik, hogy nem érünk rá, nincs emberünk, hogy felkutassuk a bűntényeket. Hát szóval, elég ebül állunk erkölcsileg. Az erkölcsi szabadoság az végtelen, a szektáknak az elterjedése valami fantasztikus, éppen azért nekünk, hívő katolikusoknak nagyon szilárdan kell tartani azt az elvet, hogy **a vallás nem magánügy** (az Egyház egyébként sose tanította azt, hogy a vallás magánügy). Ahogyan Mindszenty írja azt, hogy valaki hátra, vagy jobbra, balra fésüli a haját, az magánügy, de az, hogyha valaki kutyákat tart a lakásában, elreteszeli két ajtóval a folyosót, hogy a *kutyák* nyugodtan legyenek, de ugyanakkor a vizeletüket leengedik az alsó emeletre és az ott lakó kénytelen túrni, mert nem csinál semmit a tulajdonos: az már nem magánügy! Amikor az emberek belegázolnak más embereknek az életébe, vagy pláne, ha valaki megrontja az erkölcsöt, aki tévedésbe vezeti bele az embereket: az nem magánügy! **Az Egyház mindig tiltakozott az ellen, hogy a hit magánügy!** A hit valóban a legszentebb közügye az emberiségnek, mert meggyőződése az Egyháznak, hogy *hit nélkül csak gazember társadalom nevelődik*, de igaz társadalom nem! *Példa rá az elmúlt 40 esztendő!*

Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak teremtményében.

Hirdetések

A jövő évi hitoktatás ügyében folyik a *kultúrharc!* Így biztos eligazítást nem tudunk adni.

Van plébános, aki azt hirdeti, hogy csak iskolában lesz hittan, a templomi megszűnik, van, aki mást hirdet, van, aki semmit se hirdet, tehát eléggé kaotikus ez. A Püspöki Karunk még mindig nem nyilatkozott, de hát nincs Mindszenty József bíboros prímás – ez a baj!

Ha valaki a TV péntek esti „Napzárta” műsorát látta, megtapasztalhatta, hogy a vallásos nevelés ellen sátáni harc folyik. Különösen az a pedagógusnő, akit asztalt csapkodva meg kiabálva láthattatok: az valósággal *ördög* – úgy viselkedett ott! Ő semmit nem enged, nem osztja meg a gyerekeket, a hit az magánügy, meg ez, meg amaz. Tehát egy sátáni harc folyik! A pártok is, meg a társaságok is mind összeesküdtek és most dömpingben támadják a hitre való nevelést! Na, hát az Egyház azért ki fogja bírni, mert a német kultúrharcot is kibírta. Ugye, Bismark mégiscsak elment Rómába a pápához, hiába mondta, hogy ő nem fog megalázkodni, mint IV. Henrik annak idején.

Függelék

„A harcos Isten-tagadás és egyházellenesség ma egész országokban pergőtűz-szerűen támadja a keresztény és katolikus világnézetet. Jaj nekünk, ha a csekély iskolai hittanoktatásra vagy a templomi igehirdetésre hagyatkozva azt hisszük, népünk s közönségünk eléggé felvértezten nézhet szembe egy esetleg nálunk is felbukkanó vagy máris felbukkant vallásellenes agitációval. *Késő lesz akkor kiáltozni tűzoltó után, amikor a házunk fele már leégett.* A Katolikus Akció ezért sürgeti annyira *a világiak vallási és főleg hitvédelmi képzését*, hogy az eljövendő, sorsdöntő világnézeti harcokban, ha majd esetleg **egy jövendő egyházüldözés** a papság kezét-lábát gúzsba köti s az iskolai hitoktatást, az igehirdetést és a sajtót béklyóba veri, a világiak is rendelkezzenek olyan hitvédelmi készséggel, hogy **semmiféle erőszak, terror, hitegetés vagy tömegámító propaganda le ne üthesse őket a lábukról.**”

Ezt írta P. Bangha Béla 1940-ben a „*Világnézeti válaszok*” című könyvének előszavában. Az egyházüldözés Magyarországon a II. világháború végén be is következett és azóta, nyíltan vagy alattomban, de folyamatosan jelen van! Éppen ezért fent idézett könyv legfontosabb címszavai (kérdések és ellenvetések, valamint azok megválaszolása, illetve megcáfolása) aktualitásuk és fogalmilag tiszta voltak miatt jelen függelékben bemutatásra kerülnek.

Fő az, hogy mindenki becsületesen éljen, a vallás mellékes.

Először is: épp azért kell vallás, hogy mindenki *becsületesen lehessen!* Másodszor: aki nem vallásos, vagyis aki Istennel szemben nem teljesíti kötelességét, *az már ezen a címen sem nevezhető becsületesnek.* Fő az, hogy mindenki becsületesen legyen? Helyes: mindenki teljesítse tehát a kötelességeit. De *minden kötelességét* és mindenekelőtt *kötelességeit Isten iránt!* Mert ahol az emberek Istennek nem engedelmeskednek, ott tapasztalás szerint *egymással szemben sem tartják meg* a becsület és a tisztesség kötelességeit. Helyesen írja XII. Pius pápa, hogy a háborúk, szerződésszegések, ellenségeskedések és féltelenségek onnan erednek, hogy aki nem hajol meg Isten törvénye előtt, az nem hajol meg semmiféle erkölcsi törvény előtt sem. [15. old.]

A modern társadalom megvan vallás nélkül is.

Nem nagyon van meg s ahol megpróbál nélküle meglenni, mint a bolsevista Oroszországban, ott *pokol és örökös fegyház az emberek élete.* Ahol nincs vallás, ott a társadalom *ragadozó farkasok marakodó helye:* ott kizsákmányolás van és erőszak, háború, terror és egymás pusztítása. A társadalom megvan vallás nélkül? Vajon meglehet-e *lelkiismeret nélkül? Erkölcs nélkül? Tekintély nélkül és jogtisztelet nélkül? Szeretet nélkül? Béke nélkül? Igazság nélkül?* Márpedig ezek a dolgok mind, a társadalmi együttélésnek ezek az erkölcsi alapjai, legalább is *nagyon ingatag talajon állnak ott, ahol nem az istenhit sziklatalapzatába ágyazódnak be.*

Az emberek úgy is sokszor oly zsarnokok, gonoszok, önzők és jellemtelenek tudnak lenni; hát még ha végleg megszűnnék lelkiismeretükben az Isten törvényeinek tudata! A mai társadalmi élet oly sok tekintetben nyomorult és lezüllött, de ennek éppen az az oka, hogy sokan elfordultak a vallástól, a lelkiismeret és erkölcs e legmélyebb gyökerétől s nem a legmagasabb, isteni Eszmény, hanem a saját önös hajlamaik szerint élnek. [17. old.]

Annyiféle vallás közt ki tudja, melyik az igaz?

Annyiféle fű nő a réten s annyiféle növény terem a földön, jó és rossz, egészséges és ártalmas: tehát ne együnk egyikből se? Ne keressük ki a búzát a konkoly közül? Ha sokféle vallás van, *tessék megkeresni, melyik az igazi*, melyik viseli magán az Istentől való elrendeltség és törvényesség ismertető jegyeit, nem pedig valamennyit, az igazat s a hamisat, egyformán visszautasítani!

Az igazságot bizony meg lehet különböztetni a hamisságtól, bár ez a munka komoly utánjárást követel. Azon a címen elhanyagolni az Isten parancsolatait, kinyilatkoztatásait, hogy vannak nyilván téves vallások is, ugyanolyan eljárás volna, mintha valaki nem akarna lélegzetet venni, merthogy vannak a világon mérges gázok is. [32. old.]

Én az Úristennel magával intézem el a dolgomat, nekem nem kell se pap, se Egyház.

Csak az a kérdés, hogy az Úristen *meg van-e elégedve ezekkel az egyoldalú és önhatalmú „elintézésekkel”*. Mit ér, ha te csak „magaddal intézed el” azt is, hogy fizetsz-e adót, és mennyit, hogy elmegy-e katonának, vagy nem, megtartod-e az ország törvényeit vagy sem? Ahol *felsőbb kötelességekről* van szó, ott nem lehet a dolgot csak úgy a *magunk kedve szerint* „elintézni”, máskülönben majd az ítélet napján nagyon is „elintézhetnek” minket is! Ott nagyon meggyűlhet a bajunk Azzal, akivel szemben azt hittük, csak úgy pajtáskodva lehet „elintézni” a kötelességeinket. [33. old.]

Vallás kell, de Egyház nem kell.

Mondhatnád így is: kocsik kell, de kerék nem kell. Egészség kell, de egészséggondozás nem kell. Ebéd kell, de szakács nem kell. Egyházra éppen azért van szükség, hogy legyen, aki a vallást hirdesse, annak ügyeit rendszeresen intézze, a hivatalos istentiszteletet vezesse, az embereket a vallási életben eligazítsa, nehogy bárki esetleg helytelen, méltatlan, babonás vagy éppen erkölcstelen dolgokat űzzön a vallás nevében.

Egyébként, hogy kell-e Egyház, *nem a mi dolgunk eldönteni*. Eldöntötte azt régen az, Aki *egyedül illetékes annak eldöntésére*: maga Krisztus Urunk. Mert ő maga nyíltan megmondta, hogy ő *Egyházat épít*, mégpedig Péterre, s ő is, az apostolok is, sűrűn beszélnek az Egyházzal, az Isten országról, a hívek szervezett közösségéről. Tehát *magával Krisztussal száll szembe az, akinek Egyház nem kell*. [121. old.]

Az Egyház feleslegesen tolakszik oda Isten és a lélek közé. Nincs szükség közvetítőre: a léleknek egyenesen kell Istenhez kapcsolódnia.

Mindkettőre szükség van: a lélek *közvetlen* Istenhez kapcsolódására, és e kapcsolat létesítésében, szilárdításában s helyes irányításában szükség van Egyházra. Az Egyház nem „tolakszik közbe” s nem választja el a lelket Istentől, hanem fordítva: A lelket Istenhez vezeti. Ahol Egyház nincs, ott komoly vallásosság sincs, vagy legalábbis nem az a szervezett, védett, törvényes vallásosság, amelyet Jézus rendelt. Aki az Egyházban nyűgöt és akadályt lát, az Jézus rendelkezésével helyezkedik szembe; ha valaki szemében az Egyház „közbetolakszik” Jézus és a lelkek közé, ennek a közbetolódásnak magának Krisztusnak határozott rendelkezése az oka. [123. old.]

A kereszténység erkölcstana alacsonyrendű, mert arra tanít, hogy jutalomért tegyünk a jót s a büntetés félelméből kerüljük a rosszat. Kant arra tanít, hogy a jót önmagáért tegyünk!

A kereszténység nem arra tanít, hogy *csak* a jutalom és büntetés szempontjai miatt tegyünk a jót és kerüljük a rosszat. Aki így beszél, az félreismeri a kereszténységet. A keresztény erkölcstan arra tanít, hogy a jót *elsősorban Isten iránti szeretetből* cselekedjük és a rosszat azért kerüljük, mert az bűn s az Isten megbántása. A jutalom és a büntetés indítóokaira azonban *szintén szükség van*, mert a tiszta istenszeretet és az erény elvont szeretete a gyakorlatban nagyon kevés emberre volna elegendő elhatározó és megmozgató hatással. Vajon állami vagy hadi kitüntetések elfogadni szintén alacsonyrendű dolog?

A kettő nem zárja ki, hanem kiegészíti egymást. **Jobb a jutalom és a félelem indítékaira is támaszkodni, mint az erkölcsi harcban teljességgel lemaradni!** Vajon erkölcstelen a szülő s az állam, amikor jutalmaz vagy büntet? Egyébként a túlvilági jutalom és büntetés szintén Istennel kapcsolódó, természetfölötti indítóok, amely nem állítható egy sorba az önzés motívumával; a jutalom legfőbb foka itt is az Isten szeretete (a büntetés pedig az Isten elvesztése), tehát a *legnemesebb* indíték.

Kant kategorikus imperatívusza pedig, amely az erényt az elvont erényért akarja műveltetni, nélkülözi az elégséges alapot s így a levegőben lóg és *komoly emberre semmi hatással sincsen*. Azért még senki sem cselekszi a jót, mert azt jónak *hívják*, hacsak nincs a szó mögött reális *felsőbb törvény* is, isteni akarat s ami ezzel szükségképp együtt jár: jutalom és büntetés. [93. old.]

Jézusnak ma is sok ellensége van.

Hogyne! Nemcsak az Isten Fiának, hanem mindenkinek sok ellensége van, aki olyan magas erkölcsi követeléseket támaszt az emberekkel szemben, mint ő. A gőg, az önteltség, az erkölcstelenség minden szolgája, a vallástalanság és istentagadás minden rabja előtt Jézus természetesen népszerűtlen.

Jézusnak ellenségei mindazok, akik bűnben és bűnből élnek, a csábítók, a tolvajok, népámítók, házasságtörők, magzatelhajtók, gyermekgyilkosok, tivornyázók, sikkasztók. Ellenségei azok, akik a maguk politikai érdekharcában kellemetlen gátként érzik Jézus tanításait s a keresztény nép vallásos meggyőződését. Feltűnő jelenség különben az emberiség történetében, hogy sokszor éppen az emberi nem legnagyobb jótevőit érte gáncs, üldöztetés és meg nem érdemelt halál. [107. old.]

A felekezeti békétlenségnek fő oka a reverzális, amelyben a katolikus Egyház nem akar engedni.

Ugyanolyan joggal így is mondhatnánk: amelyben nem-katolikus felekezetek nem akarnak engedni. A protestáns felekezeti vezérek azt szeretnék, ha a vegyes házasságok kérdésében a katolikus többség is a *protestáns álláspontot tenné magáévá*, vagyis: a katolikus Egyház protestáns elvek szerint bírálná el azokat. Úgy látszik, ezt a lehetetlen és képtelen követelést azzal akarják elérni, hogy addig csörögnek és zörögnek, míg ezt kierőszakolják. Arra azonban várhatnak, mert a katolikus Egyház arra *sohasem lesz hajlandó, hogy protestáns elvek szerint rendezkedjék be*.

Nagy a különbség a katolikus Egyház és a protestáns felekezetek álláspontja közt a reverzális tekintetében. A katolikus Egyház a maga álláspontját *dogmatikájának megtagadása nélkül, tehát lényegének feláldozása nélkül nem változtathatja meg, még ha akarná is*,

míg a protestánsoknál a reverzális-kérdés nem dogmatikai alapon áll, hanem merőben *hatalmi és legfeljebb kegyeleti kérdés*. A protestáns hitelv szerint ugyanis az ember *minden vallásban egyenlőképp üdvözülhet*, míg a katolikus vallás szerint csak a katolikus vallás az igazi és törvényes, Krisztus rendelte vallás, az üdvösség egyetlen, rendes és biztos útja. A katolikus Egyház tehát *lélekben járó vétség nélkül nem adhatja pozitív hozzájárulását egyetlen esetben sem ahhoz*, hogy valamelyik híve a gyermekeit, vagy csak egyetlenegy gyermekét is, tudatosan téves hitben nevelje; míg a protestáns a maga lelkiismeretének *minden sérelme nélkül* megteheti, hogy gyermekét olyan vallásban neveltesse, amely szerinte éppúgy elvezet az üdvösségre, mint a magáé.

Ha a protestánsok mégis oly szörnyen neheztelnek a katolikus Egyház reverzális kérdése miatt, ennek fő oka az, hogy amúgy is *kisebbségben lévén*, attól félnek, hogy elfogynak. A reverzális nélküli vegyes-házasság 1918 előtt érvényes volt ugyan, de *tilos volt*, éppúgy, mint ma. A lényegben tehát nem történt változás. Mivel azonban a pusztá tilosságot sok hanyag katolikus egyáltalán nem respektálta, azért az Egyház visszatért az *eredeti és ősi* állapotára, vagyis a tilosságot érvénytelenséggel is hangsúlyozta, mint ahogyan ez az egész világegyházban így van. A *kivételezés károsnak bizonyult*, mert hitközönyre s az egyházi törvények megvetésére vezetett s azért *vissza kellett vonni*. Ebből sérelmet faragni csak úgy lehet, ha valaki a maga protestáns vagy hitközönyös álláspontját az Egyházra is rá akarja erőltetni. Az Egyház annak idején elment az engedékenységség végső határáig, de aztán látta, hogy a túlzott engedékenységség bajt okoz s azért visszaállította nálunk is az általános egyházi törvényt. Ha egyesek azt hiszik, hogy ezen majd némi türelmes kiabálással újabb változtatást lehet kicsikarni: *tévednek*. Az Egyház nem a kiabálások szerint szokta megválogatni elvi álláspontjait. [161, 217. old.]

Nagyon helyesen teszi az állam, ha a politikai katolicizmust kiszorítja a közéletből.

Ezt nem is csak egy európai állam teszi, hanem több is megtette már, kezdve az orosz szovjeten. A „politikai katolicizmus” az Egyház ellenségei ajkán csak *ravaszul kieszelt jelszó*, amellyel nemcsak a politikai katolicizmust, hanem minden katolikus szabadságot gúzsba akar kötni, gyűlöletet szít az Egyház ellen, hitehagyásra szólítja fel a tömegeket, megöli a katolikus sajtót s egyesületi életet, elfojtja a lelkiismereti szabadságot, megszünteti a katolikus iskolákat és egyetemeket s béklyóba szorítja a katolikus nevelést. A „politikai katolicizmus” jelszava ezeknek az embereknek az ajkán *közönséges hazugság*.

Akár a „politikai katolicizmus” címen azonban, akár bármiféle más címen: *senkinek sincs joga az Egyházat szinte új katakombákba zárni s a nyilvános életből kirekeszteni*. Nem igaz, amit már a marxisták is szerettek hangoztatni, hogy a vallás csak magánügy. A vallás magánügy is, de *közügy is*, mégpedig *elsőrendű közügy*. S a keresztény életfelfogásnak megfelelő helyet és jogot kell biztosítani a nemzeti életben is, a családban, az ifjúság nevelésében, a sajtóban és egyesületi életben, a törvényhozásban s az államvezetésben. Isten nemcsak a templomokban s a gyermekszobákban úr, hanem a közéletben is, s Krisztus elveit a társadalmi életben is érvényesíteni kell. Aki két világot szeretne felállítani: egyet a templomokban, ahol az Istent imádják és egyet a közéletben, ahol az újpogányság elveit viszik diadalra, az nemcsak Istent akarja lefokozni, hanem a keresztény polgárokat *elviselhetetlen lelki kényszerhelyzetbe s lelkiismereti bonyodalmakba akarja szorítani*.

Vannak persze, akik arra hivatkoznak, hogy hiszen ők nem üldözik a vallást, náluk mindenkinek megmarad a szabadsága, hogy úgy imádkozzék, ahogy akar. Ez azonban csak a gyenge ítéletűek megtévesztését célzó *mellébeszélés*. Az orosz szovjet is fennen

hirdeti, hogy nála nincs vallásüldözés, sőt teljes a vallásszabadság. Hirdeti ezt ugyanakkor, amikor *ezerszámra gyilkoltatja le vagy viszi rettentő északvidéki fegyenctelepekre az Egyház szolgálóit és híveit* s vérengző terrorral nyomja el már évek óta a vallási élet minden megnyilatkozását. Ettől a nyers erőszaktól azonban csak fokozatilag különbözik az, ha valahol nem mészárolják ugyan le a vallás papjait és híveit, de *úgy bánnak velük, mint gonosztevőkkel s a haza ellenségeivel* s ezer úton-módon gáncsolják el a vallásos élet minden komolyabb megmozdulását.

Hogy ezt az egyházüldözést cifra jelszavak mögé bújtatják s csak holmi „politikai katolicizmust” emlegetnek, csupán azt bizonyítja újból, ami egyébként régi igazság, hogy az Egyház üldözői és ellenségei, mint már a hitehagyó Julián tette, *nemcsak a nyers erőszak, hanem a félrevezetés fegyvereit is fegyvertárukba iktatták.* [198. old.]

A vallás hívei között is vannak jellemtelenek, sőt gonosztevők, viszont a vallástalan emberek közt is akadnak jellemes emberek.

Ebből legfeljebb az következik, hogy mindenütt vannak kivételek. De mindenki *kivételnek is érzi*, ha valaki vallásos ember létére mégis annyira megfelel, hogy cselekedeteit nem tartja összhangban azokkal a magasztos eszményi követelésekkel, amelyek a vallásosságból fakadnak. S hasonlóképp szembeötlő kivétel, ha valaki a természetes erkölcsiség követelményeit kényesen szemmel tartja, de ugyanakkor nem veszi észre, hogy a legfőbb és legtermészetesebb kötelesség terén, az Isten imádata és szolgálata terén elmarad.

A legderékabb emberek, a kötelességtudás és lelkiismeretesség legragyogóbb példaképei, a legönzetlenebb hazafiak és családapák, legnemesebb lelkű anyák és hitvesek, legodaadóbb gyermekek és a legtisztább ifjúság, tapasztalat szerint mindig *a vallásos élet talaján teremnek*, míg viszont a *gonosztevők*, a csalók, paráznák és tolvajok, önzők, másokat lelkiismeretlenül eltaposók csaknem kivétel nélkül a *vallástalanok közül* kerülnek ki. Csak szét kell nézni az életben! [15. old.]

Nem kell minden esetben tételes erkölcsi törvényről tudni ahhoz, hogy valaki értékes erkölcsi tettet hajtson végre. Továbbá, ha e jócselekedetek ismétlődnek, szerencsés öröklött tulajdonságok, jó körülmények is lehetővé tehetik a nem vallásos ember humánus tetteit. Ha jót teszünk és a jótett nem esik nehezünkre, az azért van, mert Isten olyan környezetet teremt számomra, hogy jól tudok dönteni. A jó körülményeket tehát az Isten megadhatja. Itt ugyanúgy szabad tettel teszem a jót és ez ugyanúgy érdem. Az viszont kérdés, hogy az élet kiélezett határhelyzeteiben elégségesnek bizonyulnak-e ezek az indítékok az áldozatos tettek végrehajtásához? Arról nem szabad megfelelkezni, hogy különösen Európában még mindig élnek a társadalmi tudatban azok a korábbi *vallás-erkölcsi* értékek (sajátos európai kultúránk közvetítésével), melyek a vallását nem gyakorló ember számára alkalmasint elégséges indítékot nyújthatnak az erényes élethez. A lelkiismeret szaváról nem is beszélve, ami a hívő és nem hívő emberben egyaránt megszólal.

Ugyanakkor a helytelen összehasonlításból nem lehet logikailag adekvát következtetéseket levonni. Csak azonos „súlycsoportban” levő embereket szabad erkölcsi értelemben összehasonlítani. Helytelen a legrosszabb vallásos ember erkölcsét a legjobb nem-vallásos ember erkölcsével egy szintre hozni; ehelyett a legszentebb vallásos ember erényét kell a legjobb nem-hívő ember erkölcsi életével összehasonlítani. S ebben az esetben a legtöbbször mégiscsak az derül ki, hogy a vallási indíték, a hívő életszemlélet és isteni kegyelem nem csökkenti, hanem épp ellenkezőleg, növeli az erkölcsösség esélyeit. [JEL, 2003. február 37–39. old.]

Más se vallásos, miért legyek akkor én az?

Ha véletlenül az egész környezeted beteg lenne, neked is azzá kellene lenned? Ha minden ember körülöttesz tudatlan lenne, neked sem volna szabad művelődnöd? Ha körülöttesz mindenki gonosztevő, neked is azzá kellene-e lenned? Tegyük fel, hogy egész környezeted csakugyan csupa vallástalan ember – ami talán mégsem áll – s elhanyagolja Isten iránti kötelességeit. Azért majd *mindegyiket kemény számadásra fogja vonni az Örök Bíró* az ítélet napján. Te azonban *önmagadért vagy felelős* és ha majd a Bíró téged is büntetésre ítél, ugyancsak gyenge vigasztalás lesz számodra, ha majd azt mondhatod: *mások is elkárhoznak, miért üdvözüljek én?* [37. old.]

Keresztutakhoz kapcsolódó ellenvetések, illetve azok cáfolatai

1. *Jézus a kereszten elájult, utána eltemették, feléledt és elhagyta a sírt* – Ellenségei (tehát nem apostolai) győződtek meg haláláról (lábszárcsontját nem kellett már megtörni, mivel meghalt, másrészt a katona átdöfte lándzsával az oldalát, tehát – ha még élt volna – akkor mindenképpen meg kellett halnia).
2. *Az apostolok eltévesztették a sírt és nem Jézus sírjához, hanem egy másik sírhoz mentek* – Jézus sírját nagyon őrizték, utána pedig hazug mesét mondtak a katonákkal. Tehát ellenségei pontosan tudták, hova temették Jézust. Az apostolok pedig látták a nagy őrizetet.
3. *Jézust ellopták a tanítványai* – az Evangélium írja, hogy az apostolok tanakodtak, mit jelent az, hogy feltámadni. Tehát azt se tudták, mi a feltámadás. Másrészt, egy saját maguk által kiagyalt hazugságért adják életüket tizenegyen, előtte pedig „semmi hasznuk” ebből a hazugságból?
4. *Ellenségei lopták el Jézust a sírból* – amint elkezdtek az apostolok a feltámadást hirdetni, ellenségeiknek nyomban fel kellett volna mutatni a testet (Jézus testét).

P. Fekete András

V. rész – 2006

Bevezető

Idén van 10. évfordulója annak, hogy Bölcsvölgyi Zoltán atya váratlanul, de nem készületlenül – az Isten kifürkészhetetlen szándékából – az örökkévalóságba költözött. A gyűjtemény jelen száma a vasárnap 9 órai diákmiséken elhangzott, Zoltán atya saját szerkesztésű hívek könyörgéseinek első részét tartalmazza. A könyörgéseket többnyire gyermekek és szülők olvasták fel. A szövegrészek szorosan kapcsolódnak az adott szentmisén elhangzott szentbeszédhez, azoknak mintegy kiegészítései. Ezen megnyilatkozások is azt bizonyítják, hogy a bolsevizmus sötét éveiben is lehetett tisztán, az evangélium szellemében hirdetni az Isten országát. „A kommunizmus velejében rossz. Minél régebben és nagyobb mértékben keresztény egy ország, amelybe a kommunizmus be tud szivárogni, annál kegyetlenebbül fogják ott az istentelen emberek gyűlöletüket kitombolni.” (XII. Pius pápa) Most, az 1956-os szabadságharc félévszázados évfordulóján ez a megállapítás különösen időszerű! A mai, egyre erkölcstelenebb és hazugabb közszellemben elengedhetetlen a hiteles, szókimondó tájékoztatás! Éppen ezért van szükség Zoltán atya lelki örökségének továbbadására azok felé, akik fogékonyak az evangélium igazságainak befogadására.

Bölcsvölgyi atya neve országos fogalomná vált. Utolsó működési helyére, a budapesti Árpádházi Szent Margit Plébániatemplomba a főváros egész területéről tódultak a fiatalok, hogy prédikációit és hittanóráit hallgassák. Krisztusi emberré érésüket sokan köszönhetik az atya igaz papi egyéniségének és lelki vezetői munkájának.

Pappá szentelésének 60. évfordulója évében kérjük a Szentlélekisten segítő kegyelmét, hogy minél többet és többen tudjunk meríteni Zoltán atya gazdag lelki hagyatékából!

2006. Újév, Mária istenanyaságának ünnepén

Krajsovszky Gábor

Megemlékezés Bölcsvölgyi Zoltán atyáról halálának 10. évfordulóján

„Akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok” (Dán 12,3)

(1922. február 6 – 1996. január 28.)

Első találkozásom Bölcsvölgyi atyával

1981. januárjának utolsó napjaiban hallottam először beszélni Bölcsvölgyi atyát a budapesti Árpádházi Szent Margit templomban a 9 órai vasárnapi diákmise előtt. A mi hű barátunk, Jézus – ez volt az egyik ének, amelyet a szentmise előtt elpróbált a kiskórussal és a szentmisére érkezőkkel. Szüntelenül Jézus szeretetéről beszélt gyermekeknek, felnőtteknek, szülőknek. Az azóta eltelt 15 esztendő alatt páratlan lelki örökséget hagyott ottani tanítványaira, a templomi közösségre, ahol haláláig működött.

Megalkuvást nem ismerő alapelvek

„A hazugságok és a mellébeszélések áradatában, a közömbösség, a tudatlanság, a tudálékosság, a hazugság világában nekünk helyt kell állni az Evangélium tisztasága és igazsága mellett” – hallhattuk egyik templomi beszédében. Ez a meg nem alkuvás vezette őt egész életében. Szava egyenes és metsző volt. Közel 50 esztendő papi tevékenysége alatt 13 helyen működött. Így akarta őt idegileg kikészíteni a kommunista államhatalom – ahol egy kicsit meggyökeredzett, onnan valamilyen koholt vád alapján mindig eltávolították.

40 éves papi jubileuma

Életútjára 40 éves papi jubileumi miséjén (1986. június 10.) így emlékezett:

„9 óra, elindul az autó Mindszenty Józseffel, hogy felszenteljen 17 papot és elmondja csodálatos beszédjét az esztergomi Bazilikában – kezdte megemlékezését Bölcsvölgyi atya. Illés prófétának menekülnie kellett – nekem 12-szer kellett állami parancsra otthagyni a helyemet. »Sokan törlik sáros csizmájukat reverendátokba, de a reverenda volt és marad a legedzettebb emberi ruha« – idézett Mindszenty bíboros szentelési beszédjéből. A reverenda megedződött! A 40 esztendő alatt sok rosszindulatú ember törölte bele sáros csizmáját reverendánkba.

»Pünkösdek ünnepén, Jézus Szíve hónapjában, amikor kezdetét veszi az egyházüldözés, akkor kezdjük meg mi a papszentelés előtti lelkigyakorlatunkat« – ezzel kezdte lelki igazgatónk, Erdős Mátyás atya a lelkigyakorlatot. A történelemben eddig még soha nem látott mértékben támadják az Egyházat. Mérhetetlen támadás indult el akkor az Egyház ellen. A jó szándékot nem veszíthetjük el. Akkor, 1946-ban június 10. (a szentelés napja) Pünkösdhétfőre esett. Az Egyház sebezhető, mint ahogy Krisztus is sebezhető volt: átszegezték kezét, lábát, átvették oldalát. Az Egyház megbotlik, mint ahogy Krisztus is megbotlott. De újra felkel, mint ahogyan Krisztus is felkelt. *Szembenállás van: a sátánnal állok szemben! Ha egy lépést teszek hátra, a sátán egyet tehet előre.* Soha ne lépjek egyet se hátra, hogy ez által a sátán léphessen előre. Ez az én életelvem! A pap mindenkié. Engem mindig az éltetett, ha gyerekek között lehettem és taníthattam. Azt, hogy ki milyen mértékben

válík a Szentlélek eszközévé, azt sem ő szabja meg, hanem a Szentlélek (a személyes érdemek alapján). Talán ezt is a Szentlélek súgta, hogy elmondjam.”

A hívek könyörgését pedig (akkor, 1986-ban!) ezekkel a szavakkal zárta: „Add meg Urunk *a szentelő főpásztor közbenjárására*, hogy hűségesek maradjunk az Egyházhoz, a pápához és így eljussunk az üdvösségre. Ámen.”

Történelmi idők tanúja

Zoltán atya a magyarországi negyven esztendő kommunista egyházüldözés közvetlen tanúja volt. Erre – különös bátorsággal – sokszor hivatkozott prédikációiban, templomi hittanóráin is (ami koránt sem volt veszélytelen – a 60-as években meg is kapta érte a megtorlást a kommunista hatalomtól: két és fél év börtönbüntetés, koholt vádak és testi-pszichikai erőszakkal kikényszerített „vallomás” alapján, orosz módszerrel). Szentelő főpásztoráról, Mindszenty Józsefről a legnagyobb tisztelettel beszélt, abban az időszakban is, amikor ezt a nevet csak gyalázkodások kíséretében „illett” kiejteni; „Nekem nagy példaképem szentelő főpásztorom, Mindszenty József, aki csodálatos hősiességgel védte minden porcikájával a magyar Egyházat és a magyar kereszténységet. Letartóztatása után már nem találkozhattam vele, ezüstmisémre (1971) küldött egy fényképet magáról, amely ma is ott függ a szobámnak a falán. Ti nagyon sok mindent nem tudtok, mert hazudnak nektek, letagadnak mindent, példaképeinket sem ismeritek. A lelki kapcsolat bennem az odaadó tisztelet és hála. Lelkipásztori szelleme számomra drága hagyaték.”

1956-ról idézve személyes emlékeit, 1989-ben így emlékezett az akkori, hős magyar ifjúságra: „Mert ezek azok a fiatalok, akik akkor hősök tudtak lenni egyik napról a másikra. Hiszen aki Budapesten élt akkor – engem pont akkor engedtek be Budapestre, addig a lábamat se tettem be – végignéztem, hogy hogyan izzik át ez az ifjúság belső lelkületben és tetterőben egy közös cél érdekében!”

Szabadságvesztés (1960–63)

Bölcsvölgyi atya bátor hitvalló életéért nem maradt el a megtorlás az államhatalom részéről. Az atya így emlékezik erre a különösen nehéz időszakra: „1960-ban jött a lenyakazás – Szent Cecília éjszakáján, november 22-én éjjel csengettek a lakásunkon. Édesanyám szeme láttára történt az egész – azon az éjszakán 42 papot fogtak le. Aki feljelentett, az egy pap volt, aki utána elkezdett inni és aztán ebbe bele is halt. *Amikor minket letartóztattak, akkor megtudtuk, hogy milyen érzés volt az, amikor Jézust Nagycsütörtök éjszakáján elfogták.* Mi a hitünkért vállaltuk a szenvedést és felajánlottuk. A börtönben megéreztük azt, hogy az Isten mennyire a tenyerén hordoz bennünket!

A rabszállító autóval borzalmas volt az utazás Pesttől Márianosztraig! A börtönben naponta volt szentmise (titokban). Latinul tudtuk a misét. Felváltva naponta más és más pap misézett. Aznap az nem ebédelt – ez az örök nem érdekelte, az nem volt előírva, hogy ebédelni kötelező. Addig ő fel-alá járt, a zsoldárt is mondta (annak idején Erdős Mátyás atya memoriterként sokat megtanított nekünk ezekből latinul), mi meg csörömpöltünk az evőeszközzel, hogy az örök nehogymeghallják azt, aki halkan misézik. Fent a cellában pedig megáldoztunk. Papokra még az ebédnél is lestek, egyébként másokra olyankor nem figyeltek annyira.

Mazsolát kalácsban lehetett beküldeni, kenyeret pedig cukros papírba csomagolva, mintha édesség lenne. Később erre az örök rájöttek és azután mindig megtörték a kalácsot (hosszában) és ha mazsolát találtak benne, akkor azt elvették. A mazsolát később cukros papírba téve és a cukros zacskót levarrva lehetett csak bejuttatni. Ebből kis üvegben erjesztették a bort. Vizet tettünk rá, pár nap múlva lefejtették és készen volt a bor. A kenyér

pedig édességként jött be – mindig szoltunk társainknak: ne egyétek meg, mert ezzel misézünk majd. Így mazsolát is tudtak beküldeni, meg ostyát is, összetörve. A börtönörök ezzel tulajdonképpen megvallották az Eucharishtiában való hitüket, mert egy kenyérdarabot nem üldöztek volna! Mindenek előtt ezt keresték papoknál. A börtönben mi voltunk a Vatikán, a papok részlege. Én a parancsnok szobáját takarítottam, a szekrény tetejét is. »Ott nem kell, azt nem látja senki« – mondta egyszer a szoba lakója. »Én nem azért takarítok. Akiért én teszem, az látja!« A választ nem értették. Amikor elmentek onnan a papok más részlegbe és köztörvényesek kerültek oda, akkor azt mondták az örök: most látjuk csak, hogy kik voltak maguk! A börtönben nem volt szemüvegem, elvették (féltek az üvegtől, mert azzal vágni lehet) – szóttuk a perzsaszőnyeget és egyszer eltévesztettem a perzsaszőnyeg mintáját – ekkor kaptam egy pofont. Egyébként a börtönben már nem kaptunk verést...

Márianosztrán 17 ember ment el éjféli misére, az ablakból le tudtam számolni – amikor pedig megszólalt a harangszó az éjféli misére, akkor a jó Werner atya elkezdte énekelni a »Mennyből az angyal«-t. Erre bejöttek, felvittek a parancsnokságra és megbüntettek minket: 3 napos sötétzárka. De megérte!!

A börtöncellába egyszer bejött egy rab – az embernek a börtönben jó szimata lesz – és elkezdte sorolni a bűneit (beépített besúgó lehetett). Én nem szoltam egy szót sem. Hátha besúgó, vagy ha nem, akkor egy vallatásnál kiverik belőle az általam mondottakat. A kihallgatások alkalmával sokszor kérdezték tőlem: maga sokszor emlegeti a gyakorlati ateizmust. Mit jelent ez? *Azt, hogy valaki úgy él, mintha nem volna Isten.* A börtönben soha nem adtak húst. Ellenben Nagypénteken elénk tették a friss, finom, porhanyós húst. Ezt mi papok nem ettük meg; rajtunk kívül sok, magas rangú katonatiszt is megtagadta a hús evését – nem engedték, hogy ennyire a lelkünkbe gázoljanak! Provokációért, illetve lázításért megbüntettek minket. Amikor megkaptuk az amnesztiát (1963. márciusában), megmondtuk: mi ezt nem kértük, *mi nem vagyunk vétkesek!*”

Az Árpádházi Szent Margit templom plébánosa

1988-ban, a kommunista rendszer nyilvános bukását megelőző évben Bölcsvölgyi atyát kinevezték az Árpádházi Szent Margit templom plébánosává. Első éjféli miséjén többek között ezeket mondta: „Elég volt ez a 40 esztendő, hogy félrevezessenek benneteket – *engem nem tudtak félrevezetni* – pedig benne éltem a harcnak a dandárjában. Meg akartak félemlíteni, amennyire embert meg tudnak félemlíteni. Az 1950-es években Szentendrénél a Dunába akartak fojtani a papi hivatásom miatt, azért, mert meg mertem vallani azt, ami az igazság. Senkinek sincs joga hazugságot terjeszteni!”

A megbocsátás hősies foka

Bölcsvölgyi atya a megbocsátást is hősies fokban gyakorolta. Erre szép példát találunk egyik itt elhangzott templomi beszédjében: „»Atyám, bocsáss meg nekik – mondta az Úr kereszten függve, amikor köpködtek feléje – mert nem tudják, mit cselekszenek.« Valóban, a gyűlölet vakká teszi az embert és nem lát tisztán, nem tudja, mit cselekszik. Talán nem árulok el titkot, amikor elmondom, hogy életemnek egyik legmeggrázóbb pillanata volt – nem nagyon régen, senkinek se mondtam el, még a testvéreimnek sem – valaki felhívott este telefonon és megkérdezte, hogy eljöhetne-e hozzám és hogy mikor. Azt mondja, én nem fogom őt megismerni, ő azonban megismer engem. Mondtam: kérem, jó lesz este 9 után? Megegyeztünk és este 1/4 10-kor becsengetett valaki és azt mondta – nem akarom a nevét mondani, bár nem hittem el akkor sem, hogy úgy hívják – őrnagy, nyugalmazott őrnagy vagyok, s előtte a nevét is megmondtá. *Bizonyára emlékszik arra, amikor letartóztatásának az éjszakáján belerúgtam abba a rozoga székbe, amelyre meztelenül ráültettük – annyira,*

hogya a szék teljesen szétment és még én magam is beleremegtem. Most én azért jöttem el – mivel az egyik nevemet megmondtam, ő bemutatkozott, hogy hívják; de én tudtam, hogy ezeknek nyolc-tíz nevük is van – mivel megmondtam az egyik nevemet, talán fel tudna deríteni és akkor nekem nagyon szomorú sorsom lenne. Meg tud-e bocsátani? S akkor erre az Apor Vilmos jelenetre gondoltam – különben se tartottam számon, csak mint eseményeket a dolgokat, de mint haragnak, vagy neheztelésnek, pláne bosszúnak a tárgyát sose forgattam magamban. És megöleltem, s elkezdett könnyezni. Azt mondja: csak ezért jöttem. Hát egy picit még elbeszélgettünk és úgy váltunk el, mint jó testvérek. Ezzel tulajdonképpen nem magamat akarom most igazolni, vagy nagyobbítani – Isten látja a lelkemet – hanem inkább azt, hogy milyen döbbenetes tud lenni, amikor valaki föltételezi a másikról, hogy bosszút tud állni, ha akar valakin, mert hiszen ma, nagyon jól tudjátok, a bosszúállásnak a fergeteges időszakát éljük.” (1990. február 18., Árpádházi Szent Margit templom)

Lelki öröksége

Bölcsvölgyi atya prédikációival, közösségteremtő erejével kitörölhetetlenül beírta magát a budapesti Árpádházi Szent Margit Templom és Egyházközség történetébe. Ezért megnyilatkozásainak hű megőrzése és terjesztése elsősorban azoknak a feladata, akiknek lelkében az ő magvetése, őszinte, nyílt és megalkuvás-mentes hite, személyes példája nyomán alakult ki *hiteles* Istenkép.

Befejezésül Sík Sándor kiadatlan versét idézve – amely Bölcsvölgyi atya ajkáról temetések alkalmával nagyon sokszor elhangzott – a hívők reménységével bízunk abban, hogy Zoltán atya már a boldog örökkévalóságban közbenjár mindnyájunkért, különösen a mai kiszikkadt lelkű magyar ifjúság gyökeres lelki megújulásáért.

**„Ne sirassatok engem. Ha szerettek, csendes örömmel nézzetek utánam. Én egy órával előre mentem és várlak a lakóhely ajtajában, amely örökre egyesít velem. Várákozzatok! Boldog, ki csendességben várja az Isten idejét.
Viszontlátásra. Ámen.”**

Krajsovszky Gábor

Hívek könyörgései

Hívek könyörgése első-szentáldozásra

Pap: Lelkünkben mélyen átérezzük e szent nap szépségét és néped felelősségét. Oltárasztalod köré gyülekezünk, Jézus. Eléd tárjuk kéréseinket mindazokért, akiket egyetlen szent családba kapsz gondviselő jóságoddal és szolgáló szeretetteddel.

Elsőáldozó fiú: Tudjuk Rólad, Jézus, hogy Te vagy a szeretet forrása. Köszönjük, hogy eljöttél közénk és elhoztad földünkre a mennyországot. Irányíts minden gyermeket a szeretet útjára, amely elvezet bennünket abba a hazába, amelybe minden gyermeket meghívtál.

Elsőáldozó leány: Jóságodat dicséri Jézus, az egész világ: a madarak szépsége, a virágok sokféle színe és illata. Mi azonban lelkünk szépségével, szívünkből fakadó hűséggel akarunk dicsérni. Segíts bennünket, hogy egész életünkkel dicsérhessünk Téged, s növekedjünk bölcsességben és kedvességben Isten és az emberek előtt.

Elsőáldozó gyermek édesanyja: Édesanyjai szívünk áldott gyümölcseit hoztuk Eléd, Jézus. A gyermekeiket Hozzád vezető édesanyák útját szeretnénk járni; göröngyös és nehéz ez az út! Jóságos égi édesanyánk, a Szűzanya közbenjárása által segíts bennünket, hogy soha el ne akadjunk, hanem egyre közelebb jussunk Hozzád.

Elsőáldozó gyermek édesapja: Jól tudod, Jézus, gondjaink között milyen kevés idő jut gyermekeink számára. De értesd meg minden keresztény édesapával, hogy merjenek bátor, hitvalló keresztények lenni, hogy ezáltal is növekedjék a boldog családok száma magyar hazánkban.

Elsőáldozó gyermek nagyszülője: Végül a nagyszülők szólnak hozzád, Jézus. Sokszor alig van módunk arra, hogy unokáinkhoz férjünk. De mi hiszünk az imádság erejében! Áldd meg a nagyszülők imádságos szívét, hogy legyen láthatatlan nevelője és vezetője minden veszedelemben forgó ifjúnak és gyermeknek, s hozza vissza Hozzád azokat a családokat, amelyek eltávolodtak Tőled!

Pap: Súlyos kérésekkel állunk Előtted, Urunk Jézus. De Te biztattál bennünket: kérjetek és megkapjátok. Egyházközségünk egyik legszentebb ügyét tártuk most Eléd. Ezen a szép napon ragyogja be mindnyájunk életét az a reménység, hogy ígéretedet nem vonod vissza sohasem. Áldj meg mindenkit, aki komolyan veszi a gyermekek lelkét, és Neked ajánlja őket. Aki él és uralkodik mindörökkön örökké.

A Szentáldozás az örök élet tápláléka és a lélek itala. Sajnos, kevesen veszik magukhoz méltó készüllettel. Add, hogy úgy vegyük magunkhoz lelki ajándékaidat, mint ahogyan apostolaid tették azt az utolsó vacsorán. Ne a megszokás, hanem a Veled való találkozás vágya vezessen bennünket. Krisztus olyan könnyen jön a szentáldozásban, mi pedig sokszor olyan könnyelműen fogadjuk!

Hívek könyörgése bérálásra

Lelkipásztor: Szentháromság egy Isten: Atya, Fiú, Szentlélek! Ebben a szentélyben, amelyet a Téged teljes odaadással szolgáló Árpádházi Szent Margit oltalmára szenteltek, ma bérálás van. Könyörgünk mindazokért, akik a Szentlélek eljövételére várakoznak. Kezünk feltétele és imádságunk, valamint a krizmával való megkenés által váljanak a Te megingathatatlan templomaiddá.

Bérmálkozó fiú: Lelkünk és egész életünk megvilágosítója a Szentlélekisten! Életünk értelmét és célját a Te fényed mutatja nekünk. Egyesülünk Szentséges atyánkkal, II. János Pál pápával, a hűséges főpásztorokkal és lelkipásztorokkal. Add, hogy azt az útmutatást, amelyet a Szentatyától kapunk, hűségesen kövessük, és bátor építői legyünk itt a földön Isten országának.

Bérmaapa: Tekintetünket mindig Róma felé irányítjuk. Onnét árad szét Egyházunkra az a friss éltető levegő, amely a Szentlélektől ered. Add Szentlélekisten, hogy a pápa példájának nyomán mi is a bátor keresztény helytállás példáját sugározzuk utat kereső gyermekeinknek és az ifjú nemzedéknek.

Bérmálkozó lány: Rád tekintünk, Árpádházi Szent Margit. A lelki erősség csodálatos példája vagy. A Szentlélekre bíztad életedet, és ebből nem engedted. Kérd velünk együtt a Szentlelket, hogy mi is elutasítsunk magunktól minden csábító akadályt, amely gátolná bennünk a krisztusi élet kialakítását és beszennyezné lelkünk templomát.

Bérmaanya: Gyámolító, édesanyai kéz nélkül eltévednének gyermekeink és ifjaink. Az Anyaszentegyház is a Szentlélekben született édesanyánkká. Vezess bennünket is Szentlélek, édesanyákat és bérmaanyákat, hogy az önzetlen szeretet kezét nyújthassunk gyermekeinknek. Ha néha nehezen fogadják is el, mi akkor is higgyünk a szeretet végső győzelmében.

Nagymama: A nevelés és vezetés súlyos hivatásából a nagyszülők sem maradhatnak ki. Ma különösen nem! Amikor testi erőnk már fogyatkozik, erősítsd meg, Szentlélek a lelkünket. A sok kudarc ellenére se adjuk fel a harcot. Úgy távozzunk majd ebből a földi életből, hogy találkozunk majd a szeretet Forrásában azokkal, akiknek mertünk igaz utat mutatni a mai világ sok útvesztőjében is.

Lelkipásztor: Súlyos gondjainkat tártuk Eléd, jóságos Istenünk. De kicsendül ezekből a bizalom és a remény hangja is. A keresztény nevelés nehéz feladataiban Rád hagyatkozunk. Árpádházi Szent Margit imájában bízva segíts bennünket, hogy a Szentlélek által egyre szebb és virágzóbb legyen ennek az egyházközségnek az élete. Növekedjék e nemzedék bölcsességben és kedvességben a Szentlélekben, aki az Atyával és a Fiúval él és uralkodik mindörökkön örökké.

1985. október 27. Bérálás

Bevezető könyörgések

*Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat –
Krisztus él, Krisztus uralkodik, Krisztus parancsol*

Urunk Jézus, aki kinyilatkoztattad számunkra a Szentlelket. Köszönjük, hogy felnyitottad lelkünk szemét a háromszemélyű Isten megismerésére.

Búcsúbeszédedben vigasztalónak ígérted a Szentlelket. Add, hogy a bértánczók szüntelenül az öröm Lelkében örvendezzenek.

Azt mondtad Jézus: „ha elmegyek, elküldöm hozzátok az Igazság Lelkét”. Töltsd be mindnyájunk életét a teljes igazságra való vágyakozással.

A Szentlélek a jövődöt fogja hirdetni. Add, hogy általa mindnyájan a végső dicsőségre törekedjünk.

Add Urunk, hogy a Szentlélek békéje legyen bennünk; és bízzunk, hogy Te legyőzted a világot!

Imák a Szentlélekhez

A Szentlélek vigasztaló, segítő Lélek. Megvéd és megvigasztal, bátorságot önt belénk az igazság öntudatos átélése által, fölemel, felszabadít a világ gyöngesége alól, megóv az elzúllástól. Megsegít, hogy érezzük létünk s lelkünk végtelen értékét, mindenekfölött becsüljük a szívbeli tökéletességet, a belső értéket. A világgal szemben is megvéd, mert rámutat jócselekedeteinkre, melyeket lehet tagadni, de nem lehet súlyukat nem érezni. Ez a lélek legyen segítőm. Tehát imádkozunk, vagyis vágyódjunk, törekedjünk, esedezünk, hogy lehajoljon hozzánk az Úr!

Szentlélek Úristen, aki az Atyától és a Fiútól öröktől fogva származol, és az Atyával és a Fiúval egylényegű vagy. Szívünk alázatosságában leborulva imádunk, és az angyalokkal és szentekkel együtt magasztalunk. Neked köszönjük, hogy a szent keresztségben Isten kedves gyermekévé és a mennyország örökösévé lettünk. Te vagy a kegyelmek forrása és bőkezű adományozója. Jöjj, Szentlélek Úristen, töltsd el szívünket hétszeres ajándékkal.

Szentlélek Úristen, őrizd és növeld bennünk a természetfölötti életet. Add, hogy sohase szakadjunk el Istentől és a szentek közösségétől. Gazdagítsd lelkünket erényekkel és jótettekkel, hogy méltó templomaid legyünk. Gyűjtsd bennünk egyre nagyobb lángra Isten és a felebarát szeretetét. Add, hogy az első pünkösdi keresztyéneihez hasonlóan egy szív és egy lélek legyünk, hogy mi is kitartó buzgósággal, segítő szeretettel és önzetlen lélekkel szolgáljunk Neked.

Jöjj Szentlélek Úristen, áraszd el lelkünket ajándékaiddal. Jöjj bölcsesség Lelke. Taníts meg arra, hogy minden gondolatunkat és cselekedetünket egyedül Istenre irányítsuk. Jöjj, értelem Lelke, hogy szent hitünk igazságait megértsük. Jöjj, tanács Lelke, hogy minden ügyünkben és kételyünkben a helyest megismerjük és a jót válasszuk. Jöjj, erősség Lelke, hogy a gonosz lélek és a világ kísértései között mindenkor Hozzád ragaszkodjunk. Jöjj, tudomány Lelke, hogy mindig tanításaid ösvényén járjunk. Jöjj, jámborság Lelke, hogy a jövőben buzgóbban szolgáljunk Neked, parancsaidat megtartsuk, és sugallataidat hűségesen kövessük. Jöjj, istenfélelem Lelke, hogy Isten jelenlétéről mindig és mindenütt megemlékezzünk, és elkerüljük mindazt, ami megbántása volna.

Szentlélekisten! Milyen hatalommal teljes volt eljöveteled az első pünkösdkor, amikor tűznyelvek alakjában szálltál az apostolokra és a tanítványokra! Bátor hitet és önfeláldozó szeretetet sugároztál rájuk és ettől lelkesítve készséggel vállalták még a halált is Krisztusért!

Azóta századokon és évezredekén át működik kegyelmed és szereteted csodája. Leggazdagabb ajándékaidat a szentségekben adod nekünk. A bérálásban meghívsz és megerősítsz minket, hogy Krisztus Király bátor harcosai legyünk. Erősíts meg, kérünk, a keresztény erényekben, hogy a tökéletesség útján járassunk és majdan az Atyával és a Fiúval együtt magasztalhassunk mindörökké. Ámen.

1979. december 18.

Pap: Testvéreim, forduljuk az Úrhoz könyörgő imádságainkkal, a szent Születésünnepre készülve!

Add Urunk, hogy ebben a félrevezetett világban tanításodat megismerje minden ember. Add meg ennek az összekuszált, összezavart emberiségnek az igazi lelki békességet.

Add, hogy Téged fölismerjünk embertársainkban, és segítségükre lehessünk.

Adj bátorságot azoknak, akik kételkednek és gyógyulást a betegeknek, vigasztalást a szomorúaknak.

És add, hogy lelkileg a Te születésed ünnepére készüljünk elő.

Pap: Add, hogy megváltásunk közelegő ünnepe árásszon áldást életünkre, Krisztus, a mi Urunk által.

1979. december 25. Karácsony

Pap: És most könyörögjünk, Testvéreim, a mi Urunk, Jézus Krisztushoz, Aki értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért jött le a földre és lett emberré.

Add, Urunk, hogy Szentséges atyánk mindig a Te üzenetedet közvetítse az egész világ számára!

Add, hogy feszült figyelemmel hallgassuk Szentatyánk üzenetét, és engedelmes lélekkel azt mindig megtartsuk.

Áldd meg azokat a családokat, ahol a Szentestén *Téged* fogadtak be otthonukba!

Add, hogy a szülők és a nevelők rádöbbenjenek arra, hogy Krisztus nélkül nem lehet szebb emberi életet építeni.

És add, hogy a gyermekek megértsék a Te üzenetedet, amely nekik szól elsősorban, hiszen az Istengyermekséget közli velük.

Pap: Urunk! Azt írja az apostol: Benned megjelent a mi üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete. Add, hogy ez a jóság és emberszeretet töltsön el minket, s rajtunk keresztül szétáradjon környezetünkre Általad, Aki élsz és uralkodsz mindörökké.

1981. június Ifjúsági Te Deum

Pap: A hívek könyörgésében imádkozzunk testvéreim olyan szándékokra, amelyek valamennyiünk lelkének, szívének a vágya és gondja!

Szentlélekisten! Nyíljunk meg a Te befogadásodra, ha van még lezárt rész a szívünkben. Add, hogy kinyíljon a türelemre, jóságra, figyelmességre, a megbékélésre, megbocsátásra és mindarra, amivel közelítesz hozzánk!

Urunk Jézus! A megígért Vigasztalót elküldted a világba. Köszönjük, hogy gondot viselsz ránk, mély hála tölt el azért, mert Számodra fontosak vagyunk.

Kérjük az Urat, hogy erősítse meg közösségünk új tagjait, hogy minél több lelkesedéssel járuljanak az Úr szolgálatához!

Szentlélekisten! Szereteted járjon át minket, amely tevékeny, cselekvő szeretet. Ha csak beszélünk Rólad, de nem mutatunk be hitetlen testvéreinknek, akkor becsapunk Téged és magunkat is.

Feltámadott az éltető Lelket elküldő Jézus. Adj értelmet a szenvedők számára, a betegek kínjainak, a halálukat váróknak.

Három golyóval sebzett Szentatyánk felgyógyulásáért imádkozzunk, hogy a Krisztus szenvedésébe beleízlő pápa mielőbb egészséges legyen, és felgyógyulása után tovább kormányozza az Egyház hajóját!

Urunk! Áldd meg a fiatalokat, adj bőséges erőt, lelkesedést és hitet számukra, hogy hitelesek legyenek szolgálataidban, oltárod közelében.

Szentlélekisten! Áraszd bőséges kegyelmedet a hivatásuknak élő, tevékeny papokra, akik a Te befogadásodra nevelik az ifjúságot, a jövő Egyházát.

Jézus Krisztus, a Szentlélek által tudatosítsd bennünk a szándékodat, hívásodat, hogy meghalljuk, amikor a nevünkön szólítasz minket!

Uram, Te nem oltod ki a füstölgő mécsest, nem töröd el az elhajló nádat. Segítsd azokat, akik távol vannak Tőled, hogy visszataláljanak Hozzád.

Add meg, Krisztus mindnyájunknak, hogy legyen erőnk felajánlani magunkat Neked, a Te eszközödnék, hangszerednek, apostolodnak.

Útjaidat és ösvényeidet mutasd meg nekünk, és ha megtaláltuk, nyújts kezéd és vezess, hogy le ne térjünk róla.

A családokért is Hozzád fordulunk, Uram, hogy egységben, szeretetben, szeretetközösségben éljenek.

Add Urunk, hogy a vakációban se felejtsünk el Téged, amikor örülünk, és add meg, hogy tudjuk megköszönni a jó időt, a barátokat, a kirándulást!

Köszönjük, Urunk ezt a tanévet az örömökkal és a sikertelenségekkel együtt. Segítsd azokat, akiknek nem úgy sikerült ez az évük, ahogyan szeretnék volna, és add, hogy a következő sikeresebb legyen.

A Szentlélek tüzes lángnyelvek alakjában szállt az apostolokra, amikor együtt voltak. Add meg, Urunk, hogy Lelked minket is töltsön el, erősek legyünk a hitben és egyek a szeretet gyakorlásában.

Add Uram, hogy a nyáron ne eltávolodjak Tőled, hanem mindig közelebb jussak Hozzád. S végül add, hogy tisztábban lássalak, mélyebben szeresselek minden nap.

Jézus Krisztus! Te ismersz minket, nevünkön szólítasz minket, de a lelkünk sokszor alszik. Kérünk Urunk, hallgass meg minket, hogy mindig éberén készen álljunk hívásodra.

Hálát adunk, Urunk, az évközi sok kegyelemért. Add, hogy a nyár örömeiben se feledkezzünk meg hitünk gyakorlásáról, az apostolkodásról és sok lelki élménnyel gazdagodva térjünk vissza egyházközségünkbe, mely szeretettel vár Jézus Krisztus által.

Pap: Gyertyaláng – most ez a te lelked, tőled függ, hogy milyen ez!

1984. május 6.

Jóságos mennyei Atyánk! Te Szűz Máriát adtad nekünk, hogy édesanyánk legyen. Add, hogy engedelmes és tisztelettudó gyermekei lehessünk égi édesanyánknak és így az iránta való ragaszkodásunk egyre közelebb vigyen bennünket Jézushoz.

Urunk Istenünk! A Te akaratod szerint szeretetben és békében kellene élnünk egymással. Add, hogy Fiad földi helytartója, II. János Pál pápa példáját kövessük és Mária iránti tiszteletünk ne csupán érzelem legyen, hanem komoly krisztuskövető élet, vagyis egymás szolgálata.

Urunk Istenünk! Az emberiség gyűlöletben és széthúzásban szenved. Adj áldozatos lelkű édesanyákat, hogy jó példájukkal irányítsák kis családjaik életét és így váljanak az Egyház nagy családjának szeretetközösségévé.

Mennyei Atyánk! Tudjuk, hogy Egyházadra ma is sokan gyűlölettel tekintenek. Nem értik meg sokan, hogy a keresztények a mennyek országát építik földi életükkel. A Szentlélek által lássák meg egyre többen, hogy a keresztények szeretete az egyetlen mentség arra, hogy a világ megmeneküljön a gyűlölet pusztításától.

Urunk Jézus! Te gyermekéveidben engedelmes voltál édesanyádnak. Adj sok Téged követő gyermeket ma is, akik családjaik szeretetén keresztül Egyházad szeretetének tanúi lesznek és ezáltal jobb, szeretőbb világ épüljön a Földön.

1984. szeptember 9. Veni Sancte

Pap: És most azt kérjük Tőled, Atyánk, szeretetteddel fogj át bennünket, töltsd be szívünket a jóra való törekvéssel, hogy hűségesen tudjuk követni azt az utat, amelyet Egyházunk mutat nekünk!

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy megszülettünk és élhetünk! Meghívtál minden embert a mennyország boldogságára, és mi most, templomi közösségünkben ezért vagyunk itt. Kérünk, légy velünk az új oktatási évben, és adj mindnyájunknak szerető szívet Irántad, és minden testvérünk iránt.

Köszönjük, jó Atyánk a nyári vakáció örömeit és bocsásd meg mulasztásainkat. Mutasd meg atyai jószágodat azoknak is, akik még nincsenek köztünk. Szentlelked által vezess közénk még több családot, hogy megismerjék ők is a teljesebb és szebb emberi élet titkát!

Köszönjük Atyánk, hogy a keresztségben gyermekeiddé fogadtál, most pedig megmutatod emberi életünk igazi értelmét és célját. Add, hogy apostolaid lehessünk környezetünkben, a házban, ahol lakunk, az iskolai és más gyermekközösségben, hogy Egyházad édesanyjai szeretetét rajtunk keresztül ismerjék meg azok, akik ma még ezt nem élhetik, mert nem ismernek Téged!

Adj erőt, Szentlélekisten, hogy a rosszat kerüljük, és a jót tegyük. Ne engedd, hogy hűtlenek legyünk szent hitünkhöz. A kicsiny, egyszerű tetteinkben is Téged dicsérjünk, hiszen minden jó Tőled van.

A boldogságos Szűz Mária, és a magyar szentek imái erősítsék bennünk szent hitünket. Amikor ma sokan elcsüggednek, és reménytelenné válnak, a mi lelkes, családi közösségünk mutassa meg az idejövőknek, hogy érdemes Veled lennünk, amikor a közös dicséretben keresztény hitünket megvallhatjuk, és a szebb jövőbe vetett reményükről tanúságot tehetünk.

Pap: Uram! Itt most nem ketten, vagy hárman, hanem sok száz ember – gyermek és felnőtt – van jelen. Áldj meg bennünket, töltsd be lelkünket Szentlelkeddel, hogy mindig a jóra törekedjünk és legyen bátorságunk elkerülni a rosszat, Általad, Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké.

1985. január 20.

Jóságos mennyei Atyánk! A magyar történelem nehéz idején adtad népünknek Szent Margitot, aki engesztelő áldozata lett hazánknak. Add, hogy apró áldozatvállalással mi is engesztelhesünk Téged, a ma élő magyar katolikusok lelki közömbösségéért és bűneiért, amelyekkel szüntelenül sértik szentségedet.

Szent Margit egészen kicsi korában megismerhette Jézus irántunk való szeretetét. Add Urunk, hogy így legyen ez ma is itt, magyar földön. Világosítsd meg a szülők lelkét, hogy merjék kis gyermekeiknek megmagyarázni, hogy Te nagyon szereted az embereket.

Szent Margit Jézus példája szerint növekedett az Isten iránti szeretetben. Segíts bennünket is Jézus, hogy a gyermekek ma is megerősödjének hitükben, és semmiféle hamis tanítás ne fertőzze meg lelküket.

Szent Margit szeretett az oltár közelében lenni és szolgálni. Add Urunk, hogy mi is szeressük templomunkat, és mindent, ami itt történik. A szent szolgálatba mi is kapcsolódjunk be teljes

szívvel, énekeljünk és imádkozzunk lelkesen, hogy szép példánk vonzóvá tegye a szent cselekményeket minden ide betérő számára.

Szent Margit állhatatosan kitartott Jézus mellett; még szülei sem tudták megtörni e kitartást. Add Urunk a bátor helytállás kegyelmét minden magyar katolikus gyermeknek és ifjúnak. A sokféle kísértés ne tudja megingatni őket abban, hogy egyedül Te tudsz adni szép célt és értelmet az igazság teljessége után kutató fiataloknak.

1985. január 27.

Jóságos mennyei Atyánk! Te kiengesztelődtél az egész emberiséggel Szent Fiad vére árán. Segíts minket, hogy mindig a krisztusi béke lelkületét hordozzuk embertársaink között, hiszen felebaráti szeretet nélkül Téged sem szerethetünk.

Jézusunk! Te vagy a gyermekek legjobb barátja. Könyörgünk Hozzád, áldd meg a világon élő valamennyi gyermeket. Adj nekik bátor helytállást a hitben, és ne engedd, hogy szétszóródjanak, hanem gyűjtsd össze őket akaratom szerinti közösségekbe.

Szentlélek Úristen! Fogadd el egész életünket, add, hogy mindennapi kötelességteljesítésünket alakítsuk át áldozattá, türelmes felajánlással, krisztushoz, mint szőlőtőhöz kapcsolódva.

Mennyei Atyánk! A világon sokan szenvednek az éhezés miatt és naponta több ezer ember hal éhen. Add Urunk, hogy imádsággal, önmegtartóztatással és bölcs tettekkel segíteni tudjunk ezeken az embereken, akiket a Te szeretetedbe ajánlunk. Áldd meg Urunk, a betegeket is. Kérünk, add meg nekik a testi és lelki erősség kegyelmét betegségük elviseléséhez, és adj nekik mielőbbi gyógyulást és egészséget.

Urunk Jézus Krisztus! Engedd megértenünk azt, hogy a szentmisére ne külső parancsszóra, hanem belső lelki indítatásból jöjjünk. Kérünk, világosítsd meg a szülőket, a gyermekeket és mindannyiunkat, hogy megértsék: a szentmise a Te ajándékod, amelyen keresztül az örök dicső élet felé vezetsz bennünket.

1985. február 3.

Urunk Jézus! Mindannyiunk életében jelentkezik az emberi gyengeség. Kérünk, add meg, hogy tudjuk visszautasítani a kísértéseket és csak a te tanításodat kövessük.

Mennyei Atyánk! Te végtelen szeretetteddel fordulsz hozzánk Szent Fiadon keresztül. Ő mindenben hasonló lett hozzánk, a bűnt kivéve. Segíts bennünket, hogy mindig a Te akarodat teljesítsük. Tölts el minket Szentlelkeddel, hogy létté váljon bennünk és tetteinkben Jézus tanítása.

Szentlélek Úristen! Áldj meg mindnyájunkat, akik az Isten és emberek ügyét igyekszünk munkálni. Maradj velünk, irgalmas szeretetteddel a kísértések idején is, és add, hogy a sátán egy lépéssel se jusson előbbre a mi lelki közömbösségünk miatt.

Jézusunk! Te elsősorban lelki emberré akarsz alakítani bennünket. Add, hogy mindig a Szentlélek segítségével vizsgáljuk lelki életünket, különösen most, Nagyböjtben, amely a bűnbánat és a lelki megújulás ideje.

A mai világban a bálványimádásnak sokféle módja létezik. Mi azonban azt kérjük Tőled, Istenünk, adj nekünk egyre mélyebb hitet, váljunk egyre inkább üdvözítő terved részeseivé. Mindent dicsőségedre tegyünk és felebarátainkat is vezessük a Te szereteted felé.

1985. február 10.

Jóságos mennyei Atyánk! Te mindnyájunkat küldesz, hogy kinyilatkoztatásodat szüntelenül megvalósítsuk. Add, hogy a Nagyböjtben egyre inkább krisztusi emberekké váljunk.

Urunk Jézus Krisztus! Te végigjártad az emberi élet göröngyös útjait is. Töltsd el reménységgel lelkünket, hogy példádat követve mi is tudjuk hittel és bizalommal járni utunkat.

Szentlélek Úristen! Nélküled egy lépést sem tudnánk tenni lelki életünkben. Add kegyelmedet, hogy le tudjuk győzni emberi gyengeségeinket és szüntelenül gyarapodjunk hitünkben.

Atyánk! Jézust szeretett Fiadnak nevezted, akinek szavára nekünk is hallgatnunk kell. Add, hogy tanítását megértsük, és egyre jobban átéljük.

Istenünk! A nagyböjti időben segíts megtapasztalnunk a bűnből való feltámadás tiszta örömét. Merjünk áldozatokat is vállalni Irántad való szeretetből.

1985. március 10.

A templom Isten háza, Atyánk háza, így a mi otthonunk is, ahol minden vasárnap együtt lehetünk, mint Isten nagy családja. Add Urunk, hogy mindnyájan örömmel siessünk ide, ahol Veled találkozhatunk, és egymást testvérként szerethetjük.

Gondoljunk azokra is, akik még nem hallották meg atyai hívó szavadat, vagy nem akarják meghallani azt. Önts ezek lelkébe is Szentlelked világosságát, hogy megtalálják a Te nagy családot.

A világ sokat vár tőlünk. Rajtunk is áll, hogy a világban felülkerekedik-e a jó, vagy győz a gonosz. Segítsük elő a jó diadalát azzal, hogy Krisztus szenvedésének és megdicsőülésének élő tanúi leszünk a mindennapi életben: a családban, iskolában, munkahelyen, utcán és a játszótereken.

A mi testünk is Isten háza, a bennünk lakó Szentlélek temploma. Segíts Urunk, hogy a nagyböjti önmegtagadások és lemondások közelebb vigyenek bennünket Jézus szenvedésének átéléséhez, megértéséhez.

Jézus! Te mindig szeretettel fordultál a szenvedő emberekhez. Add kérünk, hogy betegeink Beléd vetett bizalommal tudják elfogadni a megpróbáltatásokat és ajánlják fel azokat ifjúságunkért, hívő családunkért, így szenvedéseik nem lesznek hiábavalók.

1985. március 17.

Urunk, Istenünk! Add, hogy a nagyböjti időszak minden keresztény számára megfelelő felkészülés legyen Krisztus feltámadásának ünnepére, a Húsvétra.

Urunk, Istenünk! Kérünk, add meg nekünk az elmélyült imádkozás képességét, azt, hogy a Veled való beszélgetés rávezessen bennünket a helyes útra.

Urunk, Istenünk! Add meg nekünk azt a képességet, hogy a világ dolgaiban mindig felismerjük művedet, és a felismerésben megnyugodva tekinthessünk Rád, mint életünk értelmére és céljára.

Urunk, Istenünk! Kérünk, adj erőt nekünk ahhoz, hogy a bajban, csüggedésben se lankadjunk, hogy mindig idejében felismerhessük és el is éri a felénk nyújtott isteni kezet.

Urunk, Istenünk! Kérjük segítő kegyelmedet e templomi közösség minden tagjára, különösen azokra, akik valamilyen bajban, nyomorúságban szenvednek, és Benned bízva kérik áldásodat.

1985. március 24.

Kérünk Urunk, add meg, hogy Egyházad a világ üdvösségének szent eszköze legyen. Hirdesse és segítse megvalósítani az emberek között szeretetednek titkát.

Engedd Urunk, hogy ebben az egyházközségben éljen és mindig fennmaradjon a hit sértetlensége, az erkölcsös élet, és a testvéri szeretet és a tiszta vallásosság.

Segítsd egyházközségünk minden gyermekét, hogy amint előrehaladnak a világi tudományokban, úgy haladjanak előre a vallási ismeretekben is, és tegyék magukévá Jézus Krisztus tanítását.

Kérjük Istenünket, hogy a megváltás húsvéti művét beteljesítve vezessen el minket az örök életre.

Add meg Urunk, hogy földi életünk utolsó napja országodba nyisson utat nekünk.

1985. március 31. Virágvasárnap

Jézus vállára vette a kereszttjét, és az súlyos teherként nehezedett Rá. Urunk, segítsd papjaidat, hogy hivatásuk szerint éljenek, örömben éppúgy, mint a megpróbáltatásokban. Uram, tedd a Te papjaidat szereteted fogékony eszközeivé.

Jézus megalázta magát és engedelmeskedett a kereszthalálig. Add Urunk, hogy családjaink alázatossággal, engedelmességgel és a mindennapi áldozatvállalással le tudják győzni azokat a nehézségeket, melyek ellentmondásokkal teli világunkban veszélyeztetik a családok egységét és békéjét.

Jézus nem azért jött, hogy megmagyarázza a szenvedést, sem azért, hogy megsemmisítse, hanem azért, hogy megtöltse jelenlétével. Urunk, sokan a fiatalok közül sem találják meg a szenvedés értelmét. Add Uram, hogy rádöbbenjenek: csak Krisztus hozhat megoldást életükben, és Krisztusban mindannyian egybetartozunk.

A kereszten haldokló Krisztus minket is meghívott, hogy a szenvedés és fájdalom árán közreműködjünk a megváltásban. Add Uram, hogy szenvedő testvéreinkben találjunk meg Téged, és így tanúságot tegyünk a világnak Isten szeretetéről.

Legnagyobb keresztünk nem maga a kereszt, hanem az: nincs elég bátorságunk, hogy azt hordozzuk. Kérünk Urunk, hogy szenvedő, idős, beteg testvéreinknek adj gyógyulást és sok kegyelmet, hogy szenvedéseik közepette is érezzék a Te állandó szeretettedet.

1985. április 7.

Urunk! Feltámadásod erősítse meg a hívőket és készítse gondolkodásra a tévelygőket.

Kínszenvedésed alatt az ellenségeidért is imádkoztál. Add, hogy mi is tudjunk imádkozni mindenkiért.

Húsvétkor együtt a család. Kérjük, hogy a hétköznapiokon is legalább lélekben együtt legyünk.

Feltámadásod ünnepén a húsvéti ajándékokat a gyermekek elsősorban Neked köszönik meg, Urunk.

Az angyal azt mondta Jézus sírjában: Miért keresitek az élőket a holtak között? Kérjük, mindnyájunk lelkét töltse el a remény a Veled való találkozásban.

1985. április 14.

Teremtő Istenünk, mennyei Atyánk! Segíts, hogy parancsolataidat megtartsuk, Irántad és embertársaink iránti szeretetben éljünk!

Urunk, a világ csak azért lehetséges, mert szereted. Tégy minket szereteted és békéd eszközeivé!

Feltámadott Jézus Krisztus, győzd le hitetlenségünket, hogy a Te sebeid által gyógyuljunk meg, és a Te halálod által legyen örök életünk!

Jézusunk, segíts, hogy levetközzük gyávaságunkat és önzésünket. Jócselekedetekkel hirdessük feltámadásodat, segítsük a lelkiekben és anyagiakban szűkölködőket!

Szentlélekisten szállj le ránk, és hozd el nekünk békességedet, mely minden emberi értelmet felülhalad!

1985. április 21.

Krisztust, az élet szerzőjét, akit Isten feltámasztott, és aki minket is feltámaszt mindenható erejével, hozzá kiáltva kérjük: Krisztus, a mi életünk, ments meg minket!

Krisztus, a vaksötétben ragyogó fényesség, az élet fejedelme és a haldoklók megszentelője, add, hogy ezt a szép napot a Te dicsőségedre ajánlhassuk fel.

Urunk, Jézus, aki végigmentél a szenvedés és a keresztség útján, add, hogy szenvedésünkben és majd halálunkban is Veled lehessünk, hogy Veled dicsőségben feltámadhassunk.

Krisztus, a mennyei Atya Fia, testvérünk és tanítónk, aki a mi Istenünk papjaivá és királyságának részeseivé tettél, add, hogy Veled együtt mutathassuk be az öröm áldozatát.

Dicsőség Királya, Urunk Jézus, boldogan várjuk dicsőségednek azt a csodálatos kinyilvánítását, amikor Téged színről-színre láthatunk, és Hozzád hasonlókká válhatunk.

1985. április 28. Papi hivatások vasárnapja

Jézus Krisztus örök Főpapunk. Hozzád könyörgünk papjainkért, akik a Te dicsőséged szolgálatára szentelték magukat. Adj nekik állhatatosságot hivatásuk szolgálatában, hogy teljes odaadással ajánlják egész életüket Neked, aki meghívtad őket.

Urunk Jézus, Te, aki a papok példaképe vagy, erősítsd szolgálóid hivatásuk nehézségeiben. Ne engeddd, hogy kifáradjanak a munkában vagy a sikertelenségben, hanem bízzanak a jó győzelmében, hiszen te mondtad: „ne féljete, én legyőztem a világot”.

Urunk Jézus, ma, amikor annyira megfogyatkozott papjaid száma, adj sok világi segítőt. Álljanak be munkáidba fiatal ifjak és lányok, felnőtt férfiak és nők, hiszen minden megkeresztelt ember tagja a királyi papságnak, amely nem dísz, hanem kemény keresztény hivatást jelent.

Papi hivatásokért is könyörgünk Hozzád, Jézus. Magad biztattál, hogy kérjük az aratás Urát, küldjön munkásokat aratásába. Szenteld meg a keresztény családokat, ahonnan új papi hivatások erednek, hiszen a megszentelt családok az igazi fészkei a jövő papságának.

Szenteld meg, Urunk azokat, akik most készülnek szent hivatásukra és még az úton haladnak a papság felé. Legyen bennük tüzes lelkület és vágy, hogy majd egyre többet tehessenek szent ügyedért egész Egyházunk dicsőségére és növekedésére.

1985. május 12.

Urunk Jézus! A Szentírás lapjain keresztül számtalan helyen közlöd velünk, hogy szeretsz minket. Add, hogy szeretetközösségedbe minél több ember odataláljon, így egyre több igazán boldog ember legyen szerte a világon.

Urunk Jézus! A Te parancsaid a legnagyobb lelki jót akarják számunkra. Add, hogy Jézus édesanyja, a Szűzanya segítségével már mi, gyerekek is megtanuljuk ezt a boldogító igazságot és ne kényszerből, hanem örömmel és önkéntesen teljesítsük mindazt, amit Egyházunk által tanítasz nekünk.

Urunk Jézus! Te szeretetedet leginkább szenvedésseddel és haláloddal bizonyítod számunkra. Add, hogy mi is áldozatosak legyünk szent vallásunk megtartásában és ne ijedjünk meg, ha ezek az áldozatok sokszor nehéz feladatokat kívánnak tőlünk.

Áldd meg, Urunk Jézus azokat, akik példájukkal és nevelésükkel Hozzád vezetnek fiatalokat és öregeket. Adj sok világi apostolt, hogy így közös összefogásunk által növekedjék Egyházad.

Urunk Jézus! Templomukban nemsokára első-áldozás lesz! Szenteld meg a gyermekek buzgóságát és a hozzátartozók példáját. Legyen egyre több olyan család templomunk környékén, amely életével vallja meg, hogy Te vagy mindnyájunk szerető barátja és jószámos Istene.

1985. június 9. Te Deum

Pap: Szentlélek Úristen! Add, hogy azzal a szeretettel, amely Tőled származik, egy szívvel, lélekkel mondhattunk hálát, köszönetet valamennyien a szentháromságos Istennek!

Jószámos Istenünk, Atya, Fiú, Szentlélek! Végére értünk a hitoktatási évnek. Most köszönetet mondunk Neked minden lelki ajándékért. Hálát adunk, hogy kezünket fogva vezettél és hűségesen kitartó Egyházunk szeretetében most, a hálaadó szentmisén is egy szívvel, lélekkel imádkozhatjuk, énekelhetjük: hála Tenéked!

Köszönjük Istenünk, a hitoktatást és azt, hogy a sok kísértés között sem morzsolódtunk le. Köszönjük mindazokat, akik közölték velünk a Te szeretetedet. Minden vallásos ismeretet, amely által mélyült a hitünk, és minden kegyelmet, amelyben megpillantottuk keresztény életünk szépségét, köszönjük, Urunk!

Hála Neked, Istenünk, a szülőkért, a nagyszülőkért és a minket vezető felnőttekért. Hála a zenélő és éneklő ifjakért, akik példát adtak a kicsinyeknek. Legyen hála a diákmisék kedves családi hangulatáért, az ifjúsági misék lelkes dallamáért, mindenért, ami Hozzád közelebb vitte a kicsinyeket és nagyokat.

Legyen hála az elsőáldozók tiszta szeretetéért. Kérünk, Urunk, adj nekik bátor kitartást a vakációban, ne engedd, hogy akár egy is elveszzen közülük. Vigyázz rájuk, vezesd őket, erősítsd szívüket, hogy ősszel valamennyien visszatérjenek templomunk családi közösségébe.

Add Urunk, hogy mindnyájan készüljünk a szeptemberi találkozóra, Szűzanyád születésének 2000. évfordulójára. Ő vigyázzon ránk a vakációban, hogy el ne vesszünk. Vezessen vissza

mindnyájunkat ebbe a legszentebb családba, hogy boldogan folytassuk tovább utunkat, s egyre jobban megszeressük Jézust és drága Anyaszentegyházunkat.

Pap: Jóságos Istenünk, Atya, Fiú, Szentlélek! Add, hogy az egész szentmise hálaadás legyen Neked a sok lelki ajándékért, Aki él és uralkodik mindörökkön örökké.

1985. szeptember 1.

Jóságos mesterünk, Jézus! Visszaérkeztünk a nyári vakációról és hamarosan újból együtt leszünk templomunk közösségében gyermekek, ifjak és felnőttek. Köszönjük, hogy ismét láthatjuk egymást. Arra kérünk, hogy kegyelmed adjon örömet mindnyájunk lelkébe, és erősítsen bennünket a további küzdelmekben.

Szerető mennyei Atyánk! A mai vasárnap felhívás és egyben előkészítés a jövő vasárnapra, az ünnepélyes hittanév-nyitásra. Add, hogy szentgyónásban megtisztulva és majd a szentáldozásban Veled találkozásként készüljünk a kezdésre, hogy keresztény módon indulhassunk el az új tanév megkezdésére.

Urunk Jézus! Édesanyád, és a mi égi édesanyánk, a Szűzanya születésének ünnepén hívjuk a Szentlélek megvilágosító és erősítő segítségét számunkra. Ez a jövő vasárnap este lesz! Figyelmeztess minden gyermeket, hogy a készület liliomkosarát hozza el! Az édesanyák pedig építsék fel a kosarakból a nyári jócselekedetek ajándékát a Szűzanya születésünnepének közös köszöntésére.

Szűz Mária, égi Édesanyánk! Te édesanyai gondoskodásoddal minden gyermeket szent Fiadhoz akarsz elvezetni. A Szentlélek általad figyelmeztessen minden katolikus szülőt, hogy komolyan vegyék gyermekeiket. Törődjenek gyermekeik lelkével is, amint azt a keresztelekor ünnepélyesen megígérték.

Jóságos vezetőnk, Szentlélekisten! Gyűjtsd egyetlen családba templomunk közösségének minden tagját. Vezess ide újabb, meg újabb gyermekeket és családokat. A régieknek adj hűséges kitartást, mindnyájunknak adj példás lelkesedést, hogy Egyházunk általunk legyen a világosság jele és ragyogó fény a tévelygő embertársaink javára.

1985. szeptember 8. Veni Sancte, Szűz Mária 2000. születésnapja

Pap: Jóságos mennyei Atyánk! Mielőtt elindulnak a gyermekek, hogy ünnepélyesen hozzák azokat a koszorúkat, amelyeket a gyermekek szeretete színezt ki a vakációban, könyörgünk Hozzád, hogy áldd meg a gyermekeket, és áldd meg a szülőket és áldj meg mindnyájunkat!

Jóságos mennyei Atyánk! Ma, az új hittanévet kezdő szentmisén aggodalommal és reménységgel fordulunk Hozzád. Köszönjük, hogy újra itt lehetünk templomunk közösségében. Add, hogy ebben a tanévben is egyre többet tudjunk meg Rólad, hogy megismerésed és szereteted által egyre hűségesebb követőid lehessünk ebben a lelkileg annyira megzavart és céltalanság felé tartó világban.

Pap: Áldd meg Uram, mindazokat, akik valamit is tettek a Te dicsőségedre a vakációban. Bocsd meg mulasztásainkat, és add, hogy az új hittanévben a Szűzanya pártfogása alatt mi is növekedjünk bölcsességben, kedvességben Isten és emberek előtt.

1985. szeptember 21. Máriaremete

Pap: Urunk Jézus Krisztus! Köszönjük, hogy földi életed utolsó óráiban a keresztfán nekünk ajándékoztad Édesanyádat. Hozzá zarándokoltunk e szép napon mi, az Árpádházi Szent Margit Egyházközség hívő népe. Szent Margit áldozatos szeretetével fordulunk Hozzád gyermekeinkért, fiataljainkért, betegeinkért, a hívő és ma még nem hívő családokért – és kérjük áldásodat mindnyájunk számára.

Magyarország Nagyasszonya, Patrona Hungariae! Őseink keresztény hitvallásával könyörgünk közbenjárásodért. Egyházközségünk lelki megújulását kérjük édesanyai szereteted által. Add, hogy családjaink visszatérjenek a kereszteléskor adott ígéretükhöz, és ahogyan akkor megígérték, most teljesítsék a gyermekek vallásos nevelését, hiszen ezért egyszer felelniük kell!

Szűzanyánk! Te tudod és látod a családi közösségek fájdalmas szétbomlását. Te boldog családokat akarsz, nem elkeseredett szülőket és céltalanságra nevelt gyermekeket. Te tudod, hogy a családok megmentése csak Fiad, Jézus által valósulhat meg. Kérd Édesanyánk a Szentlelket, hogy világosítsa meg a szülőket és felnőtteket, hogy térjenek vissza az egyetlen Út, Igazság és Élet elfogadására, mert a gyógyulást csak Tőle nyerhetjük el.

Jóságos mennyei Atyánk! Sok gyermek és fiatal tudatlanságból gyalázza nevedet és Istentől kapott lelki szépségedet. Kérd számukra Isten bocsánatát, hiszen nem tudják, mit cselekszenek. Ismerjék meg ők is a keresztény tanítás és élet értékeit, így váljanak boldogan Isten országának tagjaivá, ahova minden embert meghívtál.

Szentlélekisten, jóságos lelki vezetőnk! Nélküled senki se lát tisztán a mai élet zűrzavaros tanításának sötét erdőjében. Add az értelem lelkét minden ifjú és felnőtt keresztény magyar számára, hogy így legyenek tanítómesterei és példaképei a gyermekeknek, akiket Te nagyon szeretsz, és azt akarod, hogy egy se vesszen el közülük.

Égi Édesanyánk, Szűz Mária! Te egyre nagyobb aggodalommal és anyai szeretetettel akarod megmenteni az emberiséget. Megtérést, bűnbánatot, engesztelést kérsz tőlünk. Add, hogy mindezt komolyan vegyük és megvalósítsuk. Egyházközségünk hívei adjanak ebben is jó példát, hogy így segítsük a világ sorsának egyre szebb és emberibb kialakulását.

Pap: Jóságos mennyei Atyánk! Hallgasd meg jóságosan Eléd tárt kéréseinket. Add, hogy ez a zarándoklat is hozzájáruljon akaratod megvalósulásához. Otthon maradt betegeink és öreg híveink áldozatát felajánljuk a mi áldozatunkkal együtt szent oltárodon. Add, hogy mindez segítsen bennünket abban, hogy egyre mélyebb lelkű követői lehessünk Jézusnak, Aki él és uralkodik mindörökkön örökké.

1985. szeptember 22.

Jóságos mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy atyai jósággal szüntelenül gondoskodtál magyar népünk keresztény hitéről. Add, hogy amit Szent Gellért által kaptunk Tőled, ma is hűségesen őrizzük és életünkben tettekre is váltsuk.

Szent Gelléltre bíztad Szent Imre nevelését. A gyermek Imre herceg tőle vette át Krisztus szeretetét. Add Urunk, hogy a ma élő gyermekek is figyeljenek a lelkipásztorok tanítására és megszeressék Jézust, a gyermekek igazi barátját.

Szent Gellértet Te vezetted, Urunk, magyar hazánkba. Áldott tanítója lett népünknek, és sok magyar család örömmel fogadta el tőle a krisztusi hit igazságait. Add Urunk, hogy a mai keresztény magyar családok is kövessék az ősök példáját, és Krisztus tanítása szerint alakítsák a kis egyházakat, a családi élet lelki világát.

Urunk Jézus! Szent Gellért által megtanítottad népünket édesanyád tiszteletére. Így lettünk Mária országa, Mária népe. Ne engedd, hogy ma ez a gyermeki tisztelet kisebbedjék népünkben, hanem egyre mélyebb Mária-tisztelettel erősítsük magunkban a Hozzád és Egyházaodhoz való ragaszkodásunkat.

Sajnos, sok magyar családban kifogyott az istenszeretet és a Mária-tisztelet ősi lángja. Ezért van annyi káromkodó és erkölcstelen fiatal és gyermek hazánkban. A mi hűségünk által bocsásd meg népünk vétkeit és vezesd vissza a hűtlen keresztényeket Krisztushoz, aki az egyetlen út, igazság és élet, akiért Gellért püspök vérét ontotta a mai Gellért hegy szikláin.

1985. szeptember 29.

Urunk Jézus Krisztus! Apostolaid oktatásában sokszor említetted a Szentlelket, Akit majd az Atya elküld a világba. Most, amikor elkezdtük a Szentlélek befogadására, a bérmlásra való előkészületet, öntsd mindnyájunkba ugyanazt a Szentlelket, hogy a nagy eseményre való előkészületünk olyan komoly legyen, amilyen az apostoloké volt a mennybemeneteled utáni tíz napon.

Köszönjük, Urunk Jézus, hogy megtudtuk Tőled a Szentlélek létezését. Tudjuk, hogy eljött az első Pünkösd napján és soha többé nem hagy itt bennünket. Add, hogy ennek tudatában naponta imádkozzunk azokért, akik bérmlásukra készülnek, hogy komoly elhatározással várják a keresztény nagykorúsággal együtt járó krisztusi élet elfogadását.

A Szentlélek első eljövételét az apostolok együttesen várták. Az összetartozás tudata járta át őket. Add Urunk, hogy templomi közösségünk családja ugyanezzel a tudattal várja a bérmlást, és egyre nagyobb szeretettel éljük át, hogy egyek vagyunk a hitben, reményben és szeretetben.

A Szentlélek első eljövételének izgalmas várakozásában ott volt a Szűzanya is. Add Urunk, hogy most is átéljük égi édesanyánk jelenlétének valóságát. Hiszen ő velünk van, és együtt imádkozik mindnyájunkkal, hogy egyre közelebb kerülhessünk Szent Fiához.

Urunk Jézus Krisztus! A bérmlás igazi megerősítés szent hitünk megvallására. Add, hogy templomunk családja így várja e nagy eseményt, és a bérmlándókkal együtt mindenki hívja

a Szentlelket, hogy Átala egyre szilárdabbak és bátrabbak lehessünk Krisztus és az Egyház megvallásában.

1985. október 13.

Szentlélek Úristen! Amikor az apostolok első eljöveteledet várták, velük együtt imádkozott Jézus édesanyja, a boldogságos Szűz Mária is. Amikor most, a bérmlás előtt mi is együtt könyörgünk Hozzád, tapasztaljuk meg a Szűzanya jelenlétét is, aki velünk együtt kéri számunkra megvilágosító kegyelmeidet.

Urunk Jézus! A Szentírásban azt olvassuk, hogy Szűz Mária a Szentlélek által lett édesanyád. Add, hogy megtapasztaljuk mi is, hogy ő nekünk szintén édesanyánk, akinek legfőbb vágya, hogy Hozzád vezesse tévelygő gyermekeit.

Urunk Jézus! A Kánai lakodalomban édesanyád kérésére előre hoztad isteni hatalmad kinyilvánítását. Add, hogy a Szűzanya által a mi imádságaink is mielőbb teljesejdenek, különösen az, hogy uralmad megvalósuljon minden keresztény és felnőtt életében.

Szűzanyánk, Mária! Fatimában azt kérted, hogy imádkozzunk a bűnösökért. Szívednek fáj a sok káromkodás és Fiad sértegetése. Add, hogy mi példaadó életünkkel engeszteljük Szent Fiadat, és vezessünk másokat is Hozzád.

Urunk Jézus! Tudjuk, hogy igen sok a közömbös keresztény környezetünkben is. Add, hogy mi lángoló lelkű követőid lehessünk és így vezessük a keresztény élet útjára bérmlakozó testvéreinket, és a lanyha, vagy teljesen eltávolodott gyermekeket és felnőtteket.

1985. október 20.

Szentlélekisten! Te választottad ki és tetted hűségessé Jézus apostolait. Áldd meg Jézus mai helytartóját, II. János Pál pápát, hogy ő is – miként sok elődje – bátor hősiességgel vezesse az Anyaszentegyházat Jézus Krisztus megvallásában és követésében.

Szentlélekisten! Te töltötted be az apostolok és az első keresztények lelkét a bölcsesség és lelki erő ajándékával. Add ezeket a Szentatyának is, hogy bárhol jár zarándokúton, rendületlenül hirdesse az egyetlen teljes igazságot, az evangéliumot, amely igazi örömet tud nyújtani ennek a kételkedő emberiségnek.

Szentlélekisten! Te adtad az értelem ajándékát az első keresztényeknek, hogy megértsék a hit lényegét. Add ezt az ajándékot a bérmlakozásra készülő testvéreinknek is. Tedd őket értelmes keresztényekké, akiknek szavából és példájából erőt meríthetnek azok is, akik ma még értetlenül állnak szent hitünk igazságai előtt.

Szentlélekisten! Égi édesanyánk, a Szűzanya is jelen volt eljöveteled nagy eseményén. Add, hogy jelen legyen ma is köztünk, mint jóságos anyánk, aki könyörög velünk és értünk, nehogy eltérjünk az egyetlen igazságtól, Szent Fiától.

Szentlélekisten! Te munkálkodtál az egyháztörténelem folyamán Jézus minden helytartójának tanításában. Világosságod ragyogja be II. János Pál pápa egész életét, hogy jel és példa legyen minden ember számára, aki még nem találta meg, de keresi az élet értelmét és célját.

1985. október 27.

Szentlélekisten, az igazság Lelke! Te irányítsd az evangélium terjesztésének szent ügyét. Töltsd be mindazok lelkét tüzes lelkesedéssel, akik Krisztus ügyének szolgálatában tevékenykednek. Minden hithirdető legyen bátor és hős, hogy ilyen helytállással vigye az örömhírt oda, ahol azt még nem ismerik.

Szentlélekisten, jóságos lelki vezetőnk! Templomunkban ma a Te nagy ünneped van. A bérálás szentségében betöltöd azok lelkét, akik szeretettel várnak Rád. Tedd apostolaiddá őket is, hogy hitüket bátran megvallják, és hitük szerint éljenek.

Tudjuk, Szentlélekisten, hogy életünkben a bérálás igen fontos esemény. Nem evilági ajándékozás alkalma, hanem a keresztyén élet bátor vállalásának ünnepélyes pillanata. Add, hogy bérálkozó testvéreink ezt megértsék, és ne érdekelje őket semmi más ajándék, csak a Te hét ajándékod, amely hitvallóvá teszi életüket.

Áldd meg, Szentlélekisten a bérmaszülőket, akik a bérálkozókért felelősek lesznek Előtted. Tűnjön el végre életükből a régi üres formáság, és ne földi ajándékokkal akarják fitogtatni nagylelkűségüket, hanem hitvalló keresztyén élettel járjanak bérma-gyermeik előtt.

Szenteled meg életünket, Szentlélekisten. Add, hogy rajtunk keresztül áradjon szét sok kegyelmi ajándékod. Legyünk példaképek a kicsinyek előtt, akiket a világ annyi kísértése között nekünk kell a jóban megerősíteni, hiszen mindnyájan apostolaid vagyunk; de egyikünk se váljék áruló apostollá, hanem Hozzád vezető bátor hitvallóvá.

1985. november 3.

Jóságos mennyei Atyánk! Jézus által mindenkit az örök dicső életre hívtál. Köszönjük, hogy boldog mennyei hazát készítettél számunkra, és ott találkozhatunk mindazokkal, akik már a megdicsőült szentek közösségében imádkoznak értünk.

Köszönjük, jóságos Atyánk még a tisztítótűzet is. Azt nem tudjuk, hogy milyen, de tudjuk, hogy ott minden lélek, szenvedésben megtisztul, és onnét már a mennyei dicsőségbe jut. Add, hogy sohase feledkezzünk el a tisztítótűzben szenvedőkről, és naponta imádkozzunk azért, hogy mielőbb Hozzád juthassanak.

Köszönjük, Urunk, hogy Szent Imrét adtad nemzetünknek. Az önfegyelmezésnek példaképe ő, amire a mai világban oly nagy szüksége van ifjainknak. Add, hogy közbenjárására megértsék ifjaink az önfegyelmezés nagy szerepét, mert csak így építhetik magukban Isten országát, ami minden keresztyénnek szent feladata.

Szent Imre herceg elsajátította a keresztyén ember feladatait és önként vállalta azokat. Add Urunk, hogy a Szentlélek irányítsa ma is gyermekeink és ifjaink lelkét, és a Szentlélek adjon bölcsességet a keresztyén szülőknek, hogy legyen, amit tőlük tanulnak meg a gyermekek, hiszen a szülők felelősek a rájuk bízottak örök életéért.

Legyen Urunk, a Szentlélek kegyelme templomunk családjával. Irányítson bennünket az igazság lelke, mi pedig legyünk engedelmesek a Lélek irányításának, hogy szép példánk vonzóvá tegye mások előtt hitünket, így apostolai legyünk az Isten országának, amely köztünk és bennünk van.

1985. november 10.

Jóságos mennyei Atyánk! Gyermekeiddé fogadtál minden embert; ez a mi legnagyobb kitüntetésünk. Add, hogy ez a nagy ajándékod ne büszkévé, hanem egyszerűvé tegyen bennünket, és ez legyen alapja egymás iránti megbecsülésünknek.

Urunk Jézus! Te nem kerested a földi elismerést, hanem Atyád akaratát. Add, hogy mi is a lélek értékeit becsüljük nagyra, és ezek megszerzésére törekedjünk.

Urunk Jézus! Te tisztán láttad az emberek lelkét és elítélted a felszínes lelki cselekedeteket. Add, hogy szívből tudjunk imádkozni, ahogyan Te imádkoztál és figyeljünk Rád, amikor Veled beszélgetünk, hiszen az imádságainkban Te is akarsz velünk beszélgetni.

Megdicsérted, Urunk, a szegény özvegyasszonyt, aki megélhetését adta a templom javára. Add, hogy szegénységünkben mi is őszinte szívvel adakozzunk, hiszen Neked mindennél jobban tetszik az őszinte szív ajándéka, és Te ilyet kérsz tőlünk.

Áldd meg, Jézus a templomi család minden szerető, áldozatos tagját, különösen azokat, akik öregeket és betegeket látogatnak, hiszen ők a legszebb irgalmasságot gyakorolják, ha igazán Téged látnak és segítenek a rászoruló felebarátunkban.

1985. december 1.

Jóságos mennyei Atyánk! Szent Fiad születésének nagy ünnepére készülünk. Add, hogy ezekben a hetekben nagyobb lelki összeszedettségben és szeretetben éljünk, hogy méltók lehessünk az ünnep sok kegyelmének elnyerésére.

A világon sok keresztény testvérünk éhezik és nyomorúságban él. Ezek nem tudnak olyan örömmel ünnepelni, mert szomorúak. Add Urunk, hogy megnyíljék a gazdag népek szíve megsegítésükre, hogy ezáltal növekedhessék az adventi várakozás és készülődés öröme ezek lelkében is.

Sok gyerek és felnőtt él környezetünkben, aki Rólad, Jézus, semmit se tud. Ezért számukra Ádvent nem is jelent lelki megtisztulást. Add, hogy mi komolyan vegyük lelkünk megszabadítását a bűntől, és így várjuk jöveteledet, amely naponta kívánja, hogy kitarjuk előtted lelkünket.

Urunk Jézus! Karácsony ünnepére való készülődés sok ember számára csupán a vásárlást jelenti. Add, hogy mi szeretetet adjunk beteg, öreg és szomorú testvéreinknek, mert születésed öröme közös kincse minden embernek.

Az Ádvent nagy figyelmeztetés számunkra, Urunk! Azt mondja, hogy Te naponta kopogsz lelkünk ajtaján, és nekünk kell azt nyitnunk előtted. Add, hogy Ádvent üzenetét komolyan

vegyük és imában, hittantanulásban, szentmisében, szentáldozásban szívesen tárjuk ki lelkünket és beszélgessünk Veled.

1985. december 15.

Urunk Jézus! Mi Tőled kérdezzük, amit a tömeg Keresztelő Jánostól: „Mit tegyünk hát?” Te azt mondod: hagyjátok a karácsonyi készülétből az üres külsőségeket, gyónjátok meg bűneiteket, és szívvel-lélekkel kapcsolódjatok be a szentmise felemelő szertartásába! Imádkozzatok és lelkesen énekeljete együtt.

Urunk, a Te szavad szól tovább. Vegyétek komolyan eljöveteletem és szeretetemet! Add Urunk, hogy születésed ünnepe teljes lelki újjászületést hozzon minden katolikus családba, és különösen a gyermekek értsék meg, hogy benned a mennyország költözött közénk.

Urunk Jézus! Te szeretetteddel a mennyei Atya jóságát is elhoztad hozzánk. Add, hogy őszinte szeretettel fogadjuk be egymást lelkünkbe, és így a Karácsony ne az anyagi javak halmozására, hanem lelkünk kincseinek gyarapítására indítson bennünket.

Mit tegyünk hát – kérdezzük tovább. Te azt feleled, Jézus, hogy vegyünk komolyan a kis papírszíveket is, amelyekkel önmagunk készületét ellenőrizzük. Valóban tegyünk önzetlen jócselekedeteket, és szívből hozzuk a hittanra jövés és a vasárnapi szentmisén való részvétel áldozatát.

Kövessétek édesanyám példáját, mondod Jézus! Ő csendes imában és összeszedett lélekkel várta születésemet. Add Urunk, hogy imádkozásunk ne szövegek elhadarása legyen, hanem szívből fakadó beszélgetés Atyánkkal, Aki figyel ránk és nem a szavakat, hanem szívünket vizsgálja.

1985. december 25. Karácsony

Betlehemi kis Jézus! Te, Aki a második isteni személy vagy, irántunk adó szeretetből lettél emberré, és így akartad megnyitni számunkra a mennyországot. Add, hogy ezt a boldog végső célt komolyan vegyük, és ezért a Karácsony lényegét mindig Benned lássuk, ne a külső csillogásban.

Betlehemi kis Jézus! Te ma is itt vagy köztünk és szeretsz bennünket. Sok gyermek nem ismer, és semmi igazat nem tud Rólad. Add, hogy szeretettel közeledjünk ezekhez a gyermekekhez, és okos szóval, meg szép példánkkal megnyerjük őket Neked.

Betlehemi kis Jézus! Sok család, amely kereszténynek mondja magát, nem keresztény módon ünnepelte születésed napját. Világosítsd meg ezeket is, Jézus, hogy igaz útra térjenek és újból befogadjanak családtagjaik a lelkükbe és az életükbe.

Betlehemi kis Jézus! Látod, hogy az emberek nagy része gúnyt űz születésed csodálatos eseményéből! Térítsd meg őket is Jézus, és add, hogy legalább a keresztények ismerjék fel Benned a Megváltót, ahogyan felismerték az egyszerű pásztorok a betlehemi jászolban.

Betlehemi kis Jézus! Sok testvérünk könnyezett a Szentestén. Öregek, betegek, vagy akik elhunyt családtagjaikat gyászolták. Vigasztald meg őket és add, hogy bánatukban is Rád találjanak, hiszen Te elsősorban szenvedő emberek vigasztalására jöttél.

1985. december 29. Szentcsalád vasárnapja

Jóságos mennyei Atyánk! Emberré lett egyszülött Fiad családtagként jött földünkre. Megszületett, miként minden más ember, és engedelmes gyermekként nevelkedett. Add, hogy vonzó példáját minden gyermek megismerje és kövesse, és így egyre több boldog családi élet alakuljon ki szerte a világon.

Urunk Jézus! Édesanyád boldogan vett ölébe, és beszélgetett Veled a mennyei Atya szeretetéről. Add, hogy egyre több ilyen édesanya éljen hazánkban, hogy a gyerekek kicsi korukban megismerjenek és megszeressenek Téged, és Benned közel kerüljenek a szeretet forrásához.

Szűzanya és Szent József! A kis Jézus bennetek megismerte a mennyei Atya jóságát. Imádkozzatok az édesanyákért és édesapákért, hogy döbbenjenek rá nevelői felelősségükre, és alázatos jósággal építsék a gyermekek lelkében Isten országát.

Köszönjük, Urunk, hogy a Szentcsaládban példaképet adtál a családok számára. Add, hogy a magyar keresztény családok hűségesen kitartsanak a Szentcsalád követésében, hogy ezáltal növekedjenek hivatásuk szeretetében, különösen az áldozatos példaadásban napjainkban, amikor annyi az önzés és kíméletlenség a világon.

Urunk! Ma sajnos sok családi élet felbomlik és a gyermekek elkallódnak. Növekszik a gyermekek lelkében a bűnre való hajlam, és sok fiatal céltalanul bolyong, és értelmetlenségnek látja az életet. Add Urunk a keresztény fiatalok és gyermekek lelkébe a Szentlelket, hogy példaadásukkal Hozzád vezessék rossz útra tért társaikat.

Függelék

Az Egyház él, az Egyház fiatal

XVI. Benedek pápa homíliája a beiktatási szentmisén

Ezekben az oly eseménydús napokban háromszor kísért el bennünket a Mindenszentek litániájának éneke: hazatért Szentatyánk, II. János Pál pápa temetési szertartásán, a bíborosok konklávéra való bevonulásakor, és most ismét elénekeltük, így fohászkodva: *Tu illum adiuva* – nyújts támaszt Szent Péter utódának. Minden alkalommal sajátos módon nagy vigasznak éreztem ezt az énekelt imát.

Milyen nagyon árvának éreztük magunkat II. János Pál távozása után, aki jó 26 éven át pásztorkunk és vezetőnk volt utunkon, amely ezen a koron át vezet. Ő most átlépte a másik élet, Isten misztériumának küszöbét. De ezt a lépést nem egyedül tette meg. Aki hisz, soha nincs egyedül – sem az életben, sem a halálban. Abban a pillanatban minden idők szentjeihez fohászkodhattunk – akik barátai, testvérei a hitben. Tudtuk, hogy ők alkotják majd azt az élő sereget, amely elkíséri a Pápát a túlvilágra, egészen Isten dicsőségéig. Tudtuk, hogy várták érkezését. Most tudjuk, hogy övéi között és valódi otthonában van. Ismét vigaszra leltünk, amikor ünnepélyesen beléptünk a konklávéra, hogy megválasszuk azt, akit az Úr kijelölt. Hogyan ismerhettük meg ennek a személynek a nevét? Hogyan találhattuk meg mi, a világ minden kultúrájából és országából érkezett 115 püspök, azt a személyt, akire az Úr rá kívánta bízni az oldás és kötés küldetését? Ez alkalommal is tudtuk, hogy nem vagyunk egyedül, hogy Isten barátai körülvesznek, vezetnek és irányítanak bennünket. És most, ebben a pillanatban, én, Isten gyöngéje szolgája, magamra kell, hogy vállaljam ezt a hallatlan feladatot, amely valóban felülmúl minden emberi képességet. Hogyan tehetem ezt meg? Hogyan leszek képes erre? Ti, kedves barátaim, most éppen fohászt intéztetek a szentek egész seregéhez, amelyet Isten emberekkel való történelmének néhány nagy neve képvisel. Ezáltal bennem is megújul annak a tudata, hogy nem vagyok egyedül. Nem kell egyedül viselnem azt (a terhet), amelyet soha nem tudnék magamban hordozni. Isten szentjeinek serege védelmez, támogat és visz előbbre engem. És a ti imátok, türelmetek, szeretetetek, hitetek és reményetek elkísér engem, kedves barátaim. Hiszen a szentek közösségéhez nemcsak azok a nagy elődeink tartoznak, akiknek ismerjük a nevét. Mi mindnyájan a szentek közössége vagyunk, mi, akiket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében kereszteltek meg, mi, akik Krisztus testének és vérének ajándékából élünk, amely révén Krisztus át akar alakítani, és saját magához hasonlóvá kíván tenni bennünket. Igen, az Egyház él – ez ezeknek a napoknak a csodálatos tapasztalata. Éppen II. János Pál pápa betegségének és halálának szomorú napjaiban szemünk előtt csodálatosan láthatóvá vált: az Egyház él. Az Egyház fiatal. Magában hordozza a világ jövőjét, és ezért mindnyájunk számára megmutatja az utat a jövő felé. Az Egyház él és mi látjuk ezt: megtapasztaljuk az örömet, amelyet a Feltámadt Krisztus megígért övéinek. Az Egyház él – él, mert Krisztus él, mert Krisztus valóban feltámadt. A húsvéti időszakban, a Szentatya arcán jelenlévő fájdalomban szemléltük Krisztus szenvedésének misztériumát és együtt érintettük meg sebeit. De ezekben a napokban mély értelemben megérinthettük a Feltámadt Krisztust is. A sötétség rövid időszaka után megtapasztalhattuk azt az örömet, amelyet megígért mint feltámadása gyümölcsét.

Az Egyház él – így köszöntelek nagy örömmel és hálával mindnyájatokat, akik itt összegyűltetek, tisztelt bíboros és püspök testvéreim, kedves papok, diakónusok, lelkipásztori kisegítők, katekéták. Köszöntelek benneteket, szerzetesek és szerzetesnők, Isten átalakító

jelenlétének tanúi. Köszöntelek benneteket, világi hívek, akik Isten Országának építésének nagy térségében éltek, amely kiterjed az egész földre és az élet minden területére. Szavaim telve vannak szeretettel abban az üdvözlésben is, amelyet mindazokhoz intézek, akik a keresztség szentségében újjászületve még nincsenek teljes közösségben velünk, és hozzátok, zsidó testvéreim, akikhez nagy, közös lelki örökség fűz minket, amely Isten visszavonhatatlan ígéreteiben gyökerezik. Gondolataim végül, mintegy tovább terjedő hullámként korunk minden embere felé fordulnak, hívőkhöz és nem hívőkhöz egyaránt.

Kedves barátaim! Ebben a pillanatban nincs szükség arra, hogy kormányzási programot mutassak be. Már április 20-án felvázoltam néhány vonását annak, amit feladatommak tekintek, nem hiányoznak majd az alkalmak, hogy ezt ismét megtegyem. Valódi kormányzási programom az, hogy ne saját akaratomat tegyem, ne saját elképzeléseimet kövessem, hanem az egész Egyházzal együtt meghalljam az Úr szavát és akaratát, és hagyjam, hogy Ő vezessen engem, hogy Ő maga vezesse az Egyházat történelmünknek ebben az órájában. Ahelyett, hogy ismertetnék egy programot, mindössze szeretnék magyarázatot fűzni két jelhez, amely liturgikusan jelképezi a péteri szolgálat elvállalását: egyébként mindkét jel pontosan tükrözi azt, amit a mai olvasmányok hirdetnek.

Az első jel a pallium, amelyet tiszta gyapjúból szőttek, és amit vállamra helyeznek. Ezt az ősi jelet, amelyet Róma püspökei a IV. századtól kezdve hordanak, lehet Krisztus igája képének tekinteni, amelyet ennek a városnak a püspöke, Isten szolgáinak szolgálója vállára vesz. Isten igája nem más, mint Isten akarata, amit befogadunk. Ez az akarat számunkra nem egy külső teher, amely elnyom bennünket, és ami megfoszt szabadságunktól. Ismerni Isten akaratát, ismerni azt, hogy mi az élet útja – ez volt Izrael öröme, nagy kiváltsága. Ez a mi örömünk is: Isten akarata nem idegenít el bennünket, hanem megtisztít – olykor talán fájdalmas módon is –, és elvezet bennünket saját magunkhoz. Ezáltal nemcsak Őt, Istent szolgáljuk, hanem az egész világ, az egész történelem üdvösségét. A pallium szimbolizmusa valójában még konkrétabb: a bárány gyapja az elveszett vagy beteg és gyenge bárányt képviseli, amelyet a pásztor vállára vesz és elvezet az élet vizéhez. Az elvesztett bárány példabeszéde, amelyet a pásztor a pusztaságban keres, az Egyházatyák számára Krisztus és az Egyház misztériumának képe volt. Az emberiség – mi mindnyájan – az az elvesztett bárány vagyunk, amely a pusztaságban nem találja többé meg az utat. Isten Fia ezt nem tűri: nem hagyhatja magára az emberiséget ilyen nyomorúságos körülmények között. Talpra ugrik, otthagyja a mennyek dicsőségét, hogy megtalálja a báránykát, és kövesse egészen a keresztségig. Felveszi vállára, hordozza az emberiséget, hordoz bennünket – Ő a jó pásztor, aki életét adja juhaiért. A pallium mindenekelőtt azt fejezi ki, hogy Krisztus mindnyájunkat vállán hordoz. Ugyanakkor arra szólít fel, hogy egymást is hordozzuk. Így a pallium a pásztor küldetésének jelképévé válik, amelyről a második olvasmány és az Evangélium szól. Krisztus szent nyugtalansága töltse el a pásztort: számára nem közömbös, hogy olyan sokan élnek sivatagban. És a sivatagnak annyi formája van. A szegénység sivataga, az éhség és a szomjúság sivataga, az elhagyatottság, a magány, az elpusztított szeretet sivataga. Létezik Isten sötétségének a sivataga, azon lelkek kiüresedésének sivataga, amelyek már nem ismerik az ember méltóságát és útját. A világban azért sokszorozódnak meg a külső sivatagok, mert a belső sivatagok váltak olyan tágassá. A föld kincsei tehát már nem szolgálják Isten kertjének építését, amelyben mindenki élhet, hanem ki vannak szolgáltatva a kizsákmányolás és pusztítás hatalmainak. Az Egyháznak a maga egészében, és benne Pásztorainak Krisztushoz hasonlóan útra kell kelniük, hogy az embereket kivezessék a pusztaságból, az élet helye felé, az Isten Fiával való barátság felé, Aki az életet, a teljes életet adja nekünk. A bárány jelképének van egy másik szempontja is. Az ősi Keleten szokás volt, hogy a királyok saját magukat mint népük pásztort jelölték meg. Ez volt hatalmuk egyik képi ábrázolása, cinikus kép: a népek számukra juhok voltak, akikkel a pásztorok saját kényük-kedvük szerint

rendelkezhetek. Miközben minden ember pásztora, az élő Isten saját maga is báránnyá lett, a bárányok oldalára állt, azok mellé, akiket eltiportak és megöltek. Éppen ezáltal nyilvánítja ki magát mint valódi pásztort: „Én vagyok a jó pásztor... Életemet adom juhaimért” – mondja Jézus saját magáról (Jn 10,14). Nem a hatalom vált meg, hanem a szeretet! Ez Isten jele: Ő maga a szeretet. Hányszor szeretnénk, ha Isten erősebbnek mutatkozna! Szeretnénk, hogy keményen sújtson le, hogy legyőzze a rosszat és jobb világot teremtsen. A hatalom minden ideológiája ezzel igazolja magát, igazolják mindannak az elpusztítását, ami ellenállna a haladásnak és az emberiség felszabadításának. Mi szenvedünk Isten türelme miatt. És ugyanakkor mindnyájunknak szüksége van türelmére. Isten, aki báránnyá lett, azt mondja nekünk, hogy a világot a Keresztrefeszített, nem pedig a keresztfeszítők üdvöztetik. A világot Isten türelme váltja meg, és az emberek türelmetlensége pusztítja el.

A pásztor egyik alapvető jellemvonása kell, hogy legyen, hogy szeresse az embereket, akik rá vannak bízva, azért, mert és úgy, ahogy ő maga Krisztust szereti, akinek a szolgálatában áll.

„Legeltesd juhaimat” – mondja Krisztus Péternek, és ebben a pillanatban nekem. Legeltetni annyit jelent, mint szeretni, és szeretni azt is jelenti, hogy készen állunk a szenvedésre. Szeretni annyit jelent, mint valódi jót adni a bárányoknak, Isten igazságának, Isten szavának táplálékát, jelenlétének táplálékát, amelyet a Legszentebb Oltáriszentségben adományoz nekünk. Kedves barátaim – ebben a pillanatban csak ennyit mondhatok: imádkozzatok értem, hogy megtanuljam egyre inkább szeretni az Urat. Imádkozzatok értem, hogy megtanuljam egyre jobban szeretni nyáját – titeket, az Anyaszentegyházat, mindnyájatokat egyenként és együttesen. Imádkozzatok értem, hogy ne meneküljek el félelemből a farkasok elől. Imádkozzunk egymásért, hogy az Úr hordozzon bennünket és tanuljuk meg egymást hordozni.

A második jel, amely a mai liturgiában a péteri szolgálat megkezdését ábrázolja, a halászgépjű átadása. Péter meghívása, hogy legyen pásztor, amit az Evangéliumban hallottunk, követi egy bőséges halászat elbeszélését: egy éjszaka után, amikor a hálót eredménytelenül vetették ki, a tanítványok meglátják a parton a Feltámadt Urat. Megparancsolja nekik, hogy térjenek vissza és még egyszer vessék ki a hálót, és íme, a háló olyannyira tele van, hogy nem tudják partra vonni: 153 nagy hal: „Noha ennyi volt a hálóban, nem szakadt el” (Jn 21,11). Ez az elbeszélés, Jézus földi útjának végén tanítványaival, megfelel a kezdetek egy elbeszélésének: a tanítványok akkor sem fogtak halat egész éjszaka: Jézus akkor is arra szólította fel Simont, hogy még egyszer menjen ki a nyílt tengerre. És Simon, akit akkor még nem hívtak Péternek, csodálatos választ adott: „Mester, a te szavadra kivetem a hálót!” És íme, a küldetéssel való megbízás: „Ne félj! Ezentúl emberhalász leszel” (Lk 5,1–11).

Ma is szól a felhívás az Egyháznak és az apostolok utódainak, hogy evezzenek a történelem tengerének mélyére, és vessék ki a hálót, hogy megnyerjék az embereket az Evangéliumnak – Istennek, Krisztusnak, az igaz életnek. Az Atyák sajátos magyarázatot adtak ennek a folyamatnak. Ezt mondják: a hálnak, amely a víz számára teremtetett, halálos, ha kihúzzák a tengerből. Eltávolítják életadó környezetéből, hogy az ember táplálékaul szolgáljon. De az emberhalászok küldetésében az ellenkezője történik. Mi, emberek, elidegenedve élünk, a szenvedés és a halál sós vizeiben, a fény nélküli sötétség tengerében. Az Evangélium hálója kihúzza bennünket a halál vizeiből, és elvisz bennünket Istene fényének ragyogásába, az igaz életbe. Pontosan így van: az emberhalászok küldetésében, Krisztus nyomán, ki kell vezetni az embereket az elidegenedés minden fajtájának sós tengeréből az élet földje Isten világossága felé. Pontosan így van: azért létezőnk, hogy megmutassuk Istent

az embereknek. És csak ott kezdődik valóban az élet, ahol Istent lehet látni. Csak akkor ismerjük meg, hogy mi az élet, amikor találkozunk Krisztusban az élő Istennel. Nem vagyunk a fejlődés véletlen és értelmetlen terméke. Mindnyájan Isten egy gondolatának gyümölcse vagyunk. Ő mindenkit akart, mindenkit szeret és számára mindenki szükséges. Nincs semmi sem szebb annál, amikor elér és meglep bennünket az Evangélium, Krisztus. Semmi sem szebb, mint ismerni Őt és közölni másokkal a vele való barátságot. A pásztor, az emberhalász feladata gyakran fárasztónak tűnhet. De szép és nagy feladat, mivel végső fokon az örömet szolgálja, Isten örömét, Aki be kíván lépni a világba.

Szeretnék itt most egy másik dologra is rámutatni: mind a pásztor, mind a halász képében egyértelműen kifejeződik az egységre való hívás. „Más juhaim is vannak, de nem ebből az akolból valók. Azokat is vezetnem kell. Hallgatni fognak szavamra: egy nyáj lesz és egy pásztor” (Jn 10,16), mondja Jézus Jópásztor beszédének végén. És a 153 nagy hal története ezzel az örömteli megállapítással zárul: „Noha ennyi volt a hálóban, nem szakadt el” (Jn 21,11). Sajnos, szeretett Urunk, a háló most elszakadt! – mondhatnánk fájdalommal. De nem, nem lehetünk szomorúak! Örvendjünk ígéretednek, amelyben soha nem csalatkozunk, és tegyünk meg mindent, hogy végighaladjunk az egység felé vezető úton, amelyet te megígértél nekünk. Emlékezzünk meg erről az Úrhoz való imánkban, mint a koldusok: igen, Uram, emlékezz ígéretedre. Add, hogy egy pásztor legyünk és egy nyáj! Ne engedd, hogy hálód elszakadjon és segíts minket, hogy az egység szolgálói legyünk!

Ebben a pillanatban visszaemlékezem 1978. október 22-re, amikor II. János Pál pápa megkezdte szolgálatát itt a Szent Péter téren. Még ma is és szüntelenül fülemben visszhangzanak akkori szavai: „Ne féljete, nyissátok ki, sőt tárjátok szélesre a kapukat Krisztus előtt!” A Pápa az erősekhez, a világ hatalmasaihoz szólt, akik attól féltek, hogy Krisztus elvehet valamit hatalmukból, ha hagyták volna Őt belépni (életünkbe) és szabadságot adtak volna a hitnek. Igen, Krisztus bizonyosan elvett volna tőlük valamit: a korrupció uralmát, a jogok eltiprását, az önkényuralmat. De nem vett volna el semmit abból, ami az ember szabadságához, méltóságához és egy igazságos társadalom építéséhez tartozik. A Pápa továbbá szólt minden emberhez, főleg a fiatalokhoz. Vajon valamilyen formában nem félünk mindnyájan – ha hagyjuk, hogy teljesen belépjen (életünkbe), ha teljesen megnyitjuk magunkat számára, – nem félünk-e, hogy elvesz valamit életünkéből? Vajon nem félünk attól, hogy le kell mondanunk valami nagyról, egyedülállóról, ami az életet olyan széppé teszi? Nem lennénk korlátozva, megfosztva szabadságunktól? És a pápa ismét azt akarta mondani: nem! Aki befogadja Krisztust, nem veszít semmit, semmit – egyáltalán semmit abból, ami az életet szabaddá, széppé és naggyá teszi. Nem! Csak ebben a barátságban tárulnak ki az élet kapui. Csak ebben a barátságban nyílnak ki az emberi lét nagy lehetőségei. Csak ebben a barátságban tapasztaljuk meg azt, ami szép, azt, ami megszabadít. Ezért ma, nagy erővel és nagy meggyőződéssel, egy hosszú, személyes élet tapasztalatából kiindulva szeretném mondani nektek, kedves fiatalok: ne féljete Krisztustól! Semmit sem vesz el, és mindent megad. Aki átadja magát Krisztusnak, százszorosát kapja cserébe. Igen, nyissátok meg, tárjátok szélesre a kapukat Krisztus előtt – és megtaláljátok az igaz életet. Ámen.

Erdő Péter nyilatkozata Mindszenty József halálának 30. évfordulóján

(Elhangzott az Esztergomi Bazilikában 2005. április 30-án, a Mindszenty bíboros halálának 30. évfordulójára tartott megemlékező szentmise elején)

Harminc éve annak, hogy főpásztor elődünk, Mindszenty József visszaadta lelkét Teremtőjének. Ebben a történelmi órában alkalmunk van arra, hogy visszatekintsünk az elmúlt 60 év vértanúinak és hitvallóinak példájára. Hányan voltak hazánkban püspökök és papok, szerzetesek és világi hívők, akik a náciizmus idején vagy a kommunizmus hosszú évtizedei alatt üldöztetést, megaláztatást, testi és lelki szenvedést, börtönt, sőt halált is vállaltak hitükért, Krisztus tanítása és az Egyház iránti hűségükért!

Tisztelettel tekintünk fel tanúságtételükre. Áldozatuk és helytállásuk erőforrás katolikus közösségünk számára. Olyan lelki kincs, amelyből a jövőben is meríthetünk. Hálát adunk értük a Gondviselő Istennek. Örökségüket megilletődött lelkülettel magunkénak valljuk. Fájdalommal emlékezünk arra, hogy voltak olyan keresztények, sőt egyes egyházi vezetők is, akik a körülmények nyomása alatt nyilvánosan elhatárolódtak üldözött testvéreinktől, és elfogadták az ellenük gyakran felhozott koncepciós vádak. A múlt sebeinek begyógyítását és Isten irgalmát kérjük egész magyar katolikus közösségünk számára. Ezzel a lelkülettel imádkozunk azért, hogy Isten szolgáját, Mindszenty József bíborost mielőbb a boldogok sorában tisztelhessek.

Esztergom, 2005. április 30.

+ Erdő Péter

bíboros, Esztergom-budapesti érsek,
Magyarország primása

A STATEMENT

(This statement was read publicly at the beginning of a memorial Mass, presented on 30th anniversary of the death of His Eminence, Cardinal Mindszenty, in the basilica of Esztergom, on April 30, 2005.)

It has been thirty years since our cardinal predecessor, Joseph Mindszenty gave his spirit back to his Creator. In this historical occasion we have the opportunity to reflect back on the examples of martyrs and confessors of the past sixty years. How many bishops, priests, religious and lay member suffered persecution, humiliation, physical and spiritual torture, imprisonment, in fact even faced death for the sake of the Faith and fidelity to Christ's teaching and the Church during Nazism, and the long period of Communism!

We look upon their witness with reverence and respect. Their sacrifice and steadfastness are sources of strength for the Catholic community of the faithful. This source is such a spiritual treasure that even in the future we can draw from it. We give thanks to God and His Divine Providence for them.

We claim and make this heritage our own with a spirit of awe. We recall and remember with pain that there were Christians, in fact certain Church leaders who, due to oppressive circumstances and pressures publicly turned away from their persecuted brethren and accepted false accusations and charges that were leveled against them. We ask God for the

grace of healing the wounds of the past, and beseech His mercy on the behalf of the Hungarian Catholic community.

It is in this spirit that we pray that soon we would be able to honor God's faithful servant, His Eminence, Joseph Mindszenty among the rank of the blessed.

Esztergom, April 30, 2005.

+Peter Erdő,
Cardinal, primate, archbishop

A szerzetesek elhurcolásának 50. évfordulóján mondott szentmiséből

(Szentimrevárosi Templom)

Hívek könyörgése

Pap: Kérjük Testvéreim a mindenható Istent, árássa bőséges áldását az Istennek szentelt életre Egyházunkban!

1. Fogadd Urunk hálánkat Szentatyánkért és Egyházunk minden püspökéért és papjáért. Ma különösen köszönjük támogatásukat, segítségüket, amit szerzetesi életünkben nyújtanak.
2. Fogadd Urunk hálánkat szerzetesi meghívásunkért, hogy szorosabb követésedre szólítottál, és barátainknak hívsz minket. Adj nekünk készséget és halló szívet, hogy napról napra megújítsuk Neked adott válaszunkat.
3. Fogadd Urunk hálánkat a mai napon azért a kegyelemért, hogy 50 évvel ezelőtt részesítetted tiedet a Fiad keresztyével való bensőségebbé azonosulásban. Áldunk Téged, hogy ez által Krisztus élete teljesebben folytatódhatott a magyar Egyházban.
4. Fogadd Urunk hálánkat szerzetes testvéreink hűségéért. Köszönjük, hogy az üldöztetés és szétszórás éveiben befogadták ajándékokat, amellyel erőt adtál nekik a rendkívüli körülmények között is a szerzetesség megéléséhez, és ezáltal otthont készítettél nekünk, ma meghívottaknak.
5. Kérjük Urunk irgalmas szeretetét az elsodródottaknak, a gyengéknek, az elesetteknek, mindazoknak, akiknek erejét meghaladta ez a megpróbáltatás.
6. Fogadd Urunk hálánkat az újjáéledés lehetőségéért és kérjük, add nekünk Lelked világosságát és erejét, hogy élni is tudjunk vele a Te szándékod szerint.
7. Fogadd Urunk hálánkat fiataljainkért, akikben közösségeink életét akarod folytatni. Adj nekünk nyitottságot és örömet a befogadásukhoz és tégy készségessé mindannyiunkat a lélek szerinti életre.
8. Fogadd Urunk hálánkat mindazokért, akik előttünk jártak és kimondták Neked utolsó és visszavonhatatlan igenjüket. Add meg nekik színed látásának boldog örömét.

Pap: Mindenható Istenünk, szenteld meg fiaidat és leányaidat, akik neved dicsőségére Neked szentelték magukat. Kísérd őket hatalmaddal, hogy tanúsíthassák, hogy Te, Aki mindent adományozol, egyedüli forrása vagy a szeretetnek és szabadságnak, Krisztus, a mi Urunk által.

„Az Úristent magasztalom” című ének
(Éneklő Egyház, 262/190.)

1. Az Úristent magasztalom, jóvoltáról gondolkodom,
irgalmához folyamodom, mert meghallgat, azt jól tudom.

2. Csodálatos tetteiről, szabadító erejéről, emlékezem jóvoltáról, bizodalmat veszek abból.

3. Mert ő erős hatalommal, dicsőséges szent jobbjaival az ő népét megmentette, fogságából kivezette.

4. Úgy vezette szent Egyházát, mint jó pásztor kedves nyáját, ételéről gondoskodott, utat neki ő mutatott.

5. Hálát adjunk az Istennek, Atya, Fiú, Szentléleknek, három személy Fölségének, egymivoltú Istenségnek.

A szentmise után éjszakai *szentségimádás* és reggelig tartó *virrasztás* következett, amelyhez az alábbi **imádság** kapcsolódott:

Köszönöm Neked, Uram, hogy ma itt lehetek. Úgy érzem, valamiképp mindannyian itt térdelünk hálapercünkben. Nemcsak azok, akiket próbára tettél, mert szerettél, hanem azok is, akik azon az éjszakán még meg sem születtek, akiket már hazahívtál, akiket elfelejtettünk, akik ágyhoz kötöttek, akiknek nem volt erejük és megtagadtak. Igen, mi mindnyájan itt térdelünk, akiket Neked szentelt életre hívtál. Hála Neked, hogy azon az éjszakán a kétségbeesés és a riadalom helyett a Benned bízók nyugalma töltötte el szívünket, hogy később felismertük sorsunkban a Te sorsodat, hogy hívtál minket, esendőket, de mégis megadtad a hűség kegyelmét. Bocsásd meg gyengeségeinket, hogy sokszor kétségbe estünk a mi getszemáni éjszakánkban, hogy nem értettük, miért engedted meg mindezt, hogy nem tudtunk megbocsátani az ellenünk vétkezőknek; hogy a gyárak zakatoló gépsorai közt, az építkezések malteros ládái véve, káromkodások ostorcsapásai között oly sokszor elfelejtettünk, amikor nem találtuk a helyünket.

De köszönjük a szétszórás évtizedeit, mert megtanítottál a testvéreink életére, amelyből hiányoztál és hiányzott az ő mindennapi kenyerük. Megaláztak, de Te rádöbbenettél, hogy a szolga valóban nem lehet nagyobb az uránál. Mindezekhez erőt adtál kilátástalan helyzetekben. Magányomban átöleltél, megismertem a magamban dúdolt zsoltárok erejét. De ne engedd, hogy szenvedéseimmel dicsekedjek, hogy a mártíromság pózában éljem a sorsomat. Add, hogy minden szerzetes testvérem, akikre más küldetés vár, megmaradjon szeretetedben. Ámen.

A hitvallásos iskola fennmaradása nemzeti érdek

„Arról van szó, hogy bizonyos bűnöket ki kell küszöbölni és bizonyos erényeket bele kell vinni a magyar életbe. Ha a bűnök helyébe olyan erényeket akarunk, mint a nemzet szeretete, kölcsönös jóakarat, nyugalom, egyetértés, a pártviszály megszüntetése, gyűlölet helyett megértés és szeretet; ehhez *katolikus hitoktatás*, teljes *valláserkölcsei* alap szükséges, mert nem tud bűnt kerülni és áldozatot akarni olyan valaki, aki nem hiszi, hogy van fölötte Mennyei Atya, akinek révén testvérek vagyunk és van fölöttünk ítélő Bíró is, aki számon kér mindent. A hibák leküzdésére csak a kinyilatkoztatott hit és erkölcs képesít bennünket, mert csak ezek számolnak halállal, ítélettel, örök élettel. **Tehát minden állami, emberi érdek azt kívánja, hogy a hitvallásos iskolát ne megrontsuk, hanem erősítsük és azok fennállása nem más, mint a nemzet és a magyar nép érdeke.** Ha egy nemzetnek vannak olyan alapjai, amely az ország előrehaladását és nagyságát a múltban előmozdították, ezeket nem szabad

nélkülözni a jövő építésénél sem. Az őskeresztények idejében erős fenntartó oszlop volt a bűnnel szemben a hit. Az ősi hitet semmilyen körülmények között el ne hagyjátok, meg ne inogjatok. Amikor minden szinte futóhomokká indul, rendületlenül ragaszkodjatok az erkölcsi alapoz, mert csak az ősi kereszténység alapján kezdetünk újjáépítést!”

Mindszenty bíboros fenti, háború utáni megállapításai ma, egy nemzetellenes, istentelen elődeihez mindenben hű apparátus országlása idején fokozottan időszerűek!

Sajnos, ugyanaz folytatódik – mert folytatódhat – és vonul be újra a magyar közéletbe, most még főként szellemi síkon, csak másféle eljárással, mint a II. világháború utáni négy évtizedben, ugyancsak azonos „elvi alapokon”.

Ha pedig a rossz tulajdonságok kifejlődésével és begyakorlásával a felnövekvő nemzedékek erkölcsileg teljesen lecsúsznak (már nagy részük lecsúszott, de nem is akármilyen mélyre), akkor annál inkább manipulálhatók a rosszra. Ez pedig egy gondolkodás és erkölcs nélküli társadalomhoz vezet. Éppen ezért ez a fajta „liberalizmus” nyíltan erkölcsellenes – senki ne neveljen (ez a gyakorlati jelszavuk), hogy majd ők uralkodhassanak mindenben!

Végző soron minden jogunk az Istenben gyökeredzik. Akik pedig minden erővel tiporják az istenhitet, a kereszténységet, azok egyúttal az emberi (természet-) jogokat is minden erővel tiporni fogják – ez egyenes következmény, *nem is lehet mást várni!*

„Mert jegyezzétek meg: erkölcsöt, kultúrát, Isten, Egyház és kegyelmek nélkül nem fakasztnak. *Ugyanaz a kéz*, amely szűkre szabja a hittanórák ajtaját, sarkig kitarja a javítóintézetek, fogdák és fegyházak kapuit.” (Mindszenty bíboros szavai)

Erőszakolt kábítószer-liberalizálás, azután egyre több rádió- és televízióadás, amelyek minősíthetetlen stílusban hangzanak el ország-világ színe előtt – ezt mind *egy és ugyanaz a kéz* teszi! A rossznak *soha* nincs szabadságjoga! Már Szent Pál apostol is figyelmeztetett arra, hogy a sátán is a világosság angyalának tettei magát! (2Kor 11,14)

Isten a tudója, hogy mindez – amihez az ország három és fél esztendeje, immár második alkalommal, ismét segédkezet adott – meddig mehet még így. De ami a nemzet tisztességes felén múlik, azt kötelessége megtenni, annak reményében, hogy Magyarország nem válhat végleg és teljességgel gyalázat-országgá és elemi jogok lábbal tiprása hosszú távon nem maradhat következmények nélkül!

„*Magyar munkás, térj észre! Azt hitted, hogy láncaid helyébe az egész világot megnyered. Most láthattad, hogy nagyobb nyomort kaptál a proletárdiktatúrától és lelkiismeret furdalást, hogy ezt a fűriát te segítetted.*” (Mindszenty József 1919-ben elmondott beszédjéből)

(Nemzeti Újság 2005. december)

Krajsovszky Gábor

Bangha Béla és Apor Vilmos

Ebben az évben van *Bangha Béla* halálának 65. (1940. április 30.), *Apor Vilmos* vértanúhalálának pedig a 60. (1945. április 2.) évfordulója. Mindketten a 20. századi magyar katolikus egyház kiemelkedő egyéniségei voltak. Apor Vilmos a női tisztaság védelmében halt vértanúhalált Győrben: orosz katona löfegyvere oltotta ki életét. 1989 után hivatalosan is megnyílt az út a szentéletű püspök életének, életszentségének megismerése felé, amelyet számos megjelent dokumentum mutat be. Apor Vilmost ma már a boldogok sorában tisztelhetjük.

A másik kiváló személyiség, Bangha Béla neve sajnos kevésbé közismert a magyar katolikusok körében. Temetésén Glattfelder Gyula, csanádi megyéspüspök többek között ezeket mondta: „Bangha Béla érdeme abban rejlik, hogy örökérvényű elveknek volt félmegoldást nem ismerő hírnöke, s olyan korban, amikor alkuszna és pillanatnyi érdekek szerint mérlegelnek mindent, ami komoly és szent; az ingadozó emberiséget hódolatra kényszerítette a sokszor nehéz és kemény, de egyedül üdvözítő igazsággal szemben.”

Bangha Béla 1940-ben a *Világnézeti válaszok* című könyvének előszavában a következőket írja: „A harcok Isten-tagadás és egyházellenesség ma egész országokban pergőtűz-szerűen támadja a keresztény és katolikus világnézetet. Jaj nekünk, ha a csekély iskolai hittanoktatásra vagy a templomi igehirdetésre hagyatkozva azt hisszük, népünk s közönségünk eléggé felvértezett nézhet szembe egy esetleg nálunk is felbukkanó vagy máris felbukkant vallásellenes agitációval. *Késő lesz akkor kiáltozni tűzoltó után, amikor a házunk fele már leégett.* A Katolikus Akció ezért sürgeti annyira a világiak vallási és főleg hitvédelmi képzését, hogy az eljövendő, sorsdöntő világnézeti harcokban, ha majd esetleg **egy jövőendő egyházüldözés** a papság kezét-lábát gúzsba köti s az iskolai hitoktatást, az igehirdetést és a sajtót béklyóba veri, a világiak is rendelkezzenek olyan hitvédelmi készséggel, hogy **semmilyen erőszak, terror, hitegetés vagy tömegámító propaganda ne üthesse őket a lábukról.**” Ez a prófécia sajnos beteljesedett: az egyházüldözés Magyarországon a II. világháború végén be is következett és azóta, nyíltan vagy alattomban, de folyamatosan jelen van!

Bangha Béla óriási sajtóapostoli munkát végzett. Ezek közül kiemelkedő a Magyar Kultúra című folyóirat megindítása, továbbá számtalan tanulmánya, megjelent könyvei. A Világnézeti válaszokban vallási kérdések és ellenvetések megvilágítását tárja az olvasók elé. A szintizista, logikus, mellébeszélést nem tűrő, apologetikus érvelés gyönyörű példája ez a mű. A kérdések a mostani kornak is időszerű problémái. Éppen ezért, a könyv – 65 esztendő múltán is – lélekébresztő lehet a mai kor kiszikkadt lelkű tömegeinek. Ez a könyv is egyike volt azoknak, amelyek a háború utáni kommunista uralom éve alatt a tiltott könyvek listáján szerepeltek. (A könyv nyomtatott formában csak ritkaságként lelhető fel, a <http://mek.oszk.hu/05300/05394/> weboldalon viszont teljes terjedelmében hozzáférhető.)

Kérjük a magyar Egyház e két nagy világító fáklyájának közbenjárását a szinte minden téren mélyponton levő magyar Hazáért!

(Nemzeti Újság 2005. december)

Krajsovszky Gábor

Mit mond és mit nem az Isten?

Isten sohasem mondta még nekem:

„Nézd, ez az az út, amely hozzám vezet,
a másik nem.”

Azt azonban mondta már:

**„Minden dolog, amit teszel, úttá lehet, mely hozzám elvezet,
ha azért teszed, hogy hozzám vezessen el.”**

VII. rész – 2007

Jézus apostolokat küldött: de a tizenkettő nem tud elmenni az egész világra. Ennek a munkának mi vagyunk és *most* az örökösei. Tágabb közegben kell továbbadni Krisztust. És *most* kell továbbadni, nem száz évvel ezelőtt és nem száz év múlva, mert akkor már nem leszünk. Nem hallgathatunk, akárhogy is fogadja a világ.

Bölcsvölgyi Zoltán

Bevezető

Hitismeret-szerzésben nincs megállás – ez volt annak idején a templomi hitoktatásra felhívó plakát kulcsmondata, amelyet Bölcsvölgyi atya szerkesztett meg. A 2006-os és 2007-es év több jelentős (és részben szomorú) eseménynek is az évfordulója.

A fél évszázada Magyarországon kitört 1956-os Szabadságharc alapjaiban ingatta meg a történelem legkegyetlenebb rendszerét. A Függelékbe ezért is került bele a kommunizmus 100 millió áldozatáról történő megemlékezés. Ezek közé az áldozatok közé tartozik a Szabadságharcban elesetteken túlmenően a vérbefojtás utáni bosszú félezer meggyilkoltja, a közel 200 ezer – többségükben fiatal – menekült, valamint az 1957-ben több mint harminc késszúrással megölt Brenner János áldozópap is. Az áldozatokra emlékezve, értük imádkozva felmerül a kérdés, hogy ez a mai sátáni uralom meddig tartja még fogva Magyarországot? Vajon az országot hány *igazért* menti majd meg az Isten?

Redimite tempus – használjátok fel az időt – idézte többször Zoli bácsi Szent Pál szavait. Jelen beszédek főként a karácsonyi ünnepkörből kerültek kiválogatásra. Az Ádvent és a Születésünnep legyen mindig egy újabb lépcsőfok a lelki előrelépésben! Az Aprószentek ünnepén elmondott beszédében pedig bátran emeli fel szavát a mai, „modern kor” lelket és testet meggyilkoló Heródesei ellen!

1947-ben nyitotta meg Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek a Boldogasszony Évet. A Boldogasszony évének 1948-as újévi üzenete így hangzott: »Fülünkben cseng az esztergomi Bazilika augusztus 15-i ünnepi nagyharangja. A Boldogasszony Évbe és életútjára hívta az árva, szenvedő, egész magyar népet. Gyönyörű, felejthetetlen, szinte álomszerű szépségben újul meg és vonul el előttem a búcsúzó óév alkonyán az ősi város mélyéből az esztergomi szent várhegyre énekelve, imádkozva, szent lelkesedéssel, kitüzesedett katolikus és nemzeti lelkeséggel, a hitvallás boldog tudatában és érzetében, annyi és annyi tízezernyi gyertyafény lángtengerében az akkori esti körmenet. De kérdezhetjük: átjön-e ez a fény az újévbe? Átvonul-e az eljövendő magyar történelemben úgy, ahogy 910 évvel ezelőtt Szent István királyunk augusztus 15-i végrendeleti felajánlása hatalmas, történelemalakító Mária-tisztelet volt? Meghozza-e a várt lelki megújodást, a lelkek gyökeréig lehatoló bűnbánatot, a kegyelem világát, a lelkek benső békéjét és Krisztusban újjászületését, amelytől egyedül várhatjuk a Nagyasszony lehajlását sebhedt nemzetünk, tépett, éktelen országunk fölé? Jaj nekünk, ha mindez görögtűz és magyar szalmaláng csupán; ha az idő múlása, a nehéz hétköznapi gyötrelme, küzdelme, a vészes szárnyakkal ránk települni siető közöny, kishitűség, valamint a fásultság hamuja, pernyéje a szívek fellobbanó tüzeit, paraszát elfojtaná, és a Nagyasszony fölséges, egyedül biztató alakja – a mi hibánkból, lanyhaságunkból és langyosságunkból – ködbevész. Ez lenne a végső haláltánc és a

nemzethalál, az örvény, amelyből nem volna menekvés, kiemelkedés. Felelőssé is teszek minden magyart és elsősorban a katolikusokat a nemzet jövőjének eme biztos horgonyáért, az ehhez való görcsös ragaszkodásért.«

Mennyire aktuálisak ma is a bíboros-prímás szavai!

Zoli bácsi halálának 10. évfordulója évéből – a róla való imádkozó megemlékezések tükrében – az öt szentelő főpásztor, Mindszenty József fent idézett gondolataival lépünk át a – reményeink szerint *csakis* az Istentől várt – tökéletesebb és irgalmasabb új esztendőbe.

Krajsovszky Gábor

Homíliák

Az alább következő két szentbeszéd (1987. december 20. és 1987. december 26.) legépeléséért *Molnár Andrásnak*, közösségünk tagjának mondok köszönetet.

1987. december 20. – 18.30 – Ádvent 4. vasárnapja

Szent Pál a Galatákhoz írt levelében írja többek között ezt a döbbenetes mondatot, amely számunkra igen sokat mond: "Amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte fiát, aki asszonytól született." És itt van az összekötő szöveg: "Íme az Úrnak szolgálóleánya, legyen nekem a Te igéd szerint." Isten elküldte Fiát az idők teljességében, aki asszonytól született. Azért úgy tetszett nekem most a kezdőének, amit az énekkar énekelt, hogy "Zengi szívem dalt és magasztald a világ Nagyasszonyát, mert legyőzte ő szülöttje a pokolnak zsarnokát." Hát persze ezt már mi kispap korunkban is énekeltük, azért ezeket az énekeket már régóta ismerem, de benne van minden, ami az Egyháznak összefoglalt hite ezekben az utolsó napokban, amikor egy másik idők teljessége is elérkezett. Hogy az milyen volt, az az első, azt nem tudjuk, és hogy miért éppen akkor jött el, akkor következett be az idők teljessége, azt nem tudjuk. De ahogy a liturgikus év szép körben jár, az idők teljessége már most elérkezett, mi benne vagyunk az idők teljességében. Ezt az "idők teljességét" jelképezi az a négy égő gyertya is, amely azt akarja mondani, hogy most már itt vagyunk az Úr születése ünnepének a küszöbén, és mielőtt a küszöbön átlépünk, egy kicsit szedjük rendbe magunkat, egy kicsit gondoljuk át belső világunkat: mi az, amit rendbe-ráncba kell szedni, mi az akadály, ami még méltatlanná tesz arra bennünket, hogy belépjünk Betlehembe. Mi az, ami elválaszt bennünket a betlehemi kisdedtől és mindattól a világtól, amit nekünk ez a Betlehem 1987-ben mondani akar. Tehát össze kell szedni magunkat. Most már ez az utolsó lehetőség – na hiszen a nagyoknak talán kedden, hogyha a Szentlélek megszállja őket és eljönnek, akkor még egy utolsó kis elmélkedési lehetőség lesz, remélhetőleg hogy mind utat nyitnak a Szentléleknek lelkükbe. De valamennyiünknek fel kell készülnünk az Úr születésének az ünnepére, illetve a Krisztus befogadására.

Sokszor elmondtam már azt a kedves kis elbeszélést, aminek a mondanivalója nagyon szép; Pierre le Mite-nek, a híres francia elbeszélőnek az írása; de nem akarom most azt én részletezni, hanem csak az utolsó részletét, amikor Krisztus eljön egy óriási nagyváros forgatagába Karácsonykor, és sehol nem fogadják be. Van minden: fényesség, ragyogás, bálozás – hát most talán diszkózásnak mondanám már, mióta leírta Pierre le Mite; és valami másnak, mit tudom én, hogy minek – azonban Krisztust sehol nem fogadták be, kitessekelték, mert az egész megjelenése olyan volt, hogy nem illett bele ebbe a mai világba. A mai ember számára Krisztus olyan idejétmúltnak tűnik, pedig hát "Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké". Na, az utolsó jelenete ennek az elbeszélésnek, hogy miután csalódva elkezd kóborogni Jézus, egyre messzebb halad a városnak a központjától, a fénytől, a ragyogástól; a külvárosokba, külvárosi részletekbe ér és ott lát egy kivilágított ablakú földszintes házacska. Odamegy, mert egy tábla van kiírva, jelzi hogy ez a ház valamilyen rendkívüli, és bekopog, becsenget. Olyan kiírás van rajta, ami azt mutatja, hogy ez egy vallásos fiataloknak a gyülekezete, s mivel ki van világítva, azért hát miért ne csengetne be. S kijön egy fiatal legény, s mikor meglátja ezt az egyszerű, idegen ruhába öltözött férfiút, úgy megijed, megretten, hogy "Te ilyen kemény hidegben ilyen vékonyan öltözve itt járkálsz az úton, az utcán? Hát gyere be hozzánk. Fűtött meleg szobában vagyunk és talán valami érdekességet is találsz." S akkor Krisztus elfogadja ezt a kedves hívást. Bemegy az ifjúval, és egy nagyon

szépen kivilágított szobába, ahol egy hosszú terített asztal körül csupa fiatalok ülnek. Még nem látszik a terítés nyoma, hanem valami mást talál Krisztus. Egy papot lát középen, körülötte az asztal körül mind fiatal fiúk és lányok ülnek, a pap előtt pedig ott van egy kis tányérka, abban kicsiny fehér ostyák és egy kehely. És amikor a pap miséz, Jézus bekapcsolódódik; és amikor elérkezik az átváltoztatás pillanata, akkor egy villanásnyi-szerű kis idő alatt valami csodálatos fényességben jelenik meg előttük és eltűnik. Akkor ismerik fel, mint az emmauszi tanítványok a kenyértörésben, hogy ez a valaki nem más volt, mint Jézus Krisztus. És akkor elkezdnek gondolkodni, elmélkedni azon, hogy lám-lám mi hiányzik a mai embernek, amit nem talált meg, hiszen elmondotta a jövetele históriáját: kikergették mindenhol és kinevették, hiszen a rendőr azt mondta neki, hogy "De elmaradt emberek lakhatnak ott Betlehemben; azt sem tudják, hogy most Karácsony van". De hogy mi az a Karácsony? A rendőrnek sem volt sejtelve, de a többieknek se, hiszen sok helyről kiutasították.

„Zengj szívem dalt és magasztald a világ nagyasszonyát, mert legyőzte ő szülöttje a pokolnak zsarnokát.” Íme a Szűz méhében fogan, fiat szül, a neve Emmánuel lesz, ami azt jelenti, hogy velünk az Isten. Érdemes lenne egy kicsit elelmélkedni, ha időnk lenne, de hát nem, nem is kaptam meg nem is kérek jogot arra, hogy – töletek persze csak csupán -, hogy visszaéljek a türelmetekkel meg az időtökkel, de valahogy kellene ma elmélyedni a Karácsonynak a mondanivalója lényegében. Karácsony a mélységes hitnek az ünnepe. A hitnek az ünnepe. Máriáé, Mária hitének az ünnepe – és Józsefé is -, mert hiszen amikor megszülte azt a kisgyermeket, nem látott mást benne, mint egy ugyanolyan gyermeket, mint amilyen Isten tudja hány élt akkor vagy született akkor. Semmiben sem különbözött azoktól. Semmi rendkívüli ott nem történik. A rendkívüli az kívülről történik, amelyik behatol abba a barlangba, és amelyik aztán el-elgondolkoztatja Máriát – ahogyan Szent Lukács írja róla -, mikor megtudja azt, hogy angyal hirdeti a születést és angyalok csodálatos éneke zengi a történelem legszebb énekét: "Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakarátú embereknek". Mindezeket ő nem hallotta, pedig hát ő lenne a legilletékesebb. Lám-lám, az Isten pedagógiája egészen más, mint az embereké. Az Isten másként látja; akiket ő kiválaszt, és akiket szeret, azokat nem részesíti különleges, rendkívüli jelenségek, események tündöklésében, hanem az egyszerű pásztorokat, akik kint vannak a városkán kívül – hiszen Betlehemnek akkor talán ezer lakója lehetett. A pásztorok meghallják az angyal üzenetét és az angyalok énekét. És dicsekszenek, hogy mi mindent hallottak s azért jöttek. A bölcsek, valahol Isten tudja merre, ugyanabban az időben megkapták az égi jelet és megkapták a lelkiismeretükben a hívó hangot: "megszületett a Megváltó", és elindulnak úttalan utakon. És nem tudja útjukat állni Heródes gonoszsága, ravaszsága, rafinériája – bár észreveszik. S éppen azért nem csak az éjszakai angyali intés, hanem inkább a látás, ami szemükbe ötlött és lelkünkbe, amikor Heródeszel beszélgettek. A rafináltság és a ravaszság rögtön lerítt róla; azért figyelmeztették a szent családot, vigyázzanak, ők pedig egy kerülő úton, valamire a Holt-tenger felé mentek vissza. Nem számított az, hogy még fáradtságosabb és járatlan utakon mennek, de kikerülték a gonoszságot. Karácsony a gonoszság ellen való felvértezésnek és a gonoszság kikerülésének az ünnepe. Tehát mindent el kell magunktól távolítani, ami elválaszt tőlünk, a betlehemi jászoltól. Ez az Advent utolsó napjainak a gyönyörű feladata. És belénk kell plántálni vagy önteni azt a mélységes hitet, amelyik eltöltötte a boldogságos Szűz Máriát, amikor azt mondotta: "Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a Te igéd szerint". Az angyal csak akkor távozott el, az Isten követe akkor hagyta ott, amikor Mária már kimondta azt, amit az Isten kívánt. Az Isten kívánja azt, hogy mi mondjuk ki! De nem a nyelvünkkel, a szánkkal, hanem mondjuk ki az éltünkkel azt, hogy "legyen nekem a Te igéd, a Te szavad, a Te akaratod szerint". Csodálatos hit-fénybe kerülök bele Karácsony előtt. De ha nem kerülök bele a hitnek a fényébe, annak én vagyok az oka. Az Isten szeret minden embert és belevon

ebbe a mágneses körbe. Az Istennek csodálatos világa van, amelyet kiáraszt ma is az ő Egyháza által. Most is azt mondja: "Ne féljete, nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek, mert megszületett az Üdvözítő". Íme a Szűz fiat fogan, a neve Emmánuel lesz, azaz "velünk az Isten". És ha velünk az Isten, akkor nincs félnivalónk; akkor nincs reszketnivalónk; akkor nem kell meghátrálnunk senki előtt, aki bármilyen rafinált gonosszággal próbál közeledni hozzánk – akár Heródes legyen, akár bárki más a világon. Az Isten szereti az embert – ez a Betlehemnek az üzenete. Ez az elő-üzenet, amit most az utolsó napokban üzen számunkra. Ha egyszer az Isten szeret minket, akkor azt nekünk viszonzni kell azzal, hogy mindazt, ami az Istennel nem egyezik össze, nem egyezik meg, és nem köt össze bennünket, azt el kell valamiféleképpen szakítanunk. Az Isten azt akarja, hogy az ember örüljön, és az öröm az itt van belül. Az nem a csillogás, az nem az utcák ragyogása, nem a neonsövények, nem a kivilágított kirakatoknak a világa, nem a csomagokkal való nyüzsgés. Ám legyen; ha valakinek sok a pénze, költse. De nem ez a lényege Karácsonynak. A Karácsonynak a lényege az, hogy velünk van az Isten – íme a szűz fogan, fiat; elérkezett az idők teljessége és Isten elküldte fiát, aki asszonytól született. Tehát az asszony is belelépett az üdvösségtörténetbe, amely történetben a szerepe az, hogy vezessen bennünket az ő fiához.

Testvéreim! Hát ennyi idő állt rendelkezésemre, most már nekem beharangoznak. Kicsit gondolkodjunk el rajta. Azt hiszem, hogy talán az utolsó napokban ez az elgondolkoztató: íme a Szűz fogan, fiat szül! Isten elküldötte a Megváltót, aki asszonytól született; az idők teljessége elérkezett, most már nem várhatunk másra! Ha valaki most se tér észhez, az el fog veszni! S aki csak a formáságnak ad, aki csak a külsőt nézi Karácsonyban, annak semmi köze a kereszténységhez, annak Betlehemhez sincs joga közeledni, pláne nem tudja átlépni Betlehem küszöbét, és nem tud leborulni a jászol előtt. Adj a Úr, hogy ez a mi életünkbe ne következzen be, hanem az Úr áldása és a Szűzanyának a szerető édesanyjai közvetítése áldjon meg mindnyájunkat.

* * *

Add Urunk, hogy a megváltás titkának felismerése erősítse hitünket!

Adj erőt Urunk Egyháznak a hit megvallására; hogy felismerje a világ a megváltás örömhírét.

Erősítsd meg papjaidat az apostoli buzgóságban; hogy fáradhatatlanul hirdessék tanításodat.

Fékezd meg a háborúk pusztító erőit; hogy békesség szálljon az egész világra.

Erősítsd meg a Szűzanya közbenjárására a keresztény nők lelkében az anyai hivatás szeretetét.

Add meg a szenvedőknek, hogy az üdvösség reményéből erőt merítve viseljék keresztjüket.

Mindenható Atyánk, erősíts meg minket Szentlelked által, hogy a Szent Szűz példáján felbuzdulva készségesen vállaljuk Krisztust, aki él és uralkodik mindörökké. Ámen.

1987. december 26. – 18.30 – Karácsony, Szentcsalád vasárnapja

Az evangélium az a történet, amelyet – a filmen, akik itt voltak végignézhettek -, amikor a kis Jézust negyven napos korában fölajánlották a törvény szerint az Úrnak, és Simeon az ölébe vette. Azért csak a rövid részt olvasom: Amikor eltelt Jézus születése után a Mózes törvényében megszabott negyven tisztulási nap, szülei föl vitték Jézust Jeruzsálembe, hogy felajánlják az Úrnak. Miután az Úr törvénye szerint elvégeztek mindent, visszatértek városukba, a galileai Názáretbe. A gyermek pedig növekedett és erősödött, telve volt bölcsességgel és Istennek kedve telt benne.

Testvéreim! Azon a kedves ünnepségen, amelyben az idősebb testvéreket köszöntöttük, egy elég hosszú, igazi történetet olvastam fel – aki itt volt, az emlékszik rá. A fiatalember, a családnak az egyetlen fia, összeütközésbe került a szülőkkel. Na hát azt mondjátok, ez nem egyedi eset és nem kirívó eset, mert ez sajnos gyakori dolog. A gyerekek és a szülők szembe szállnak egymással. No hát, hiába általános sajnos ez a tünet, azért nem mondhatjuk azt, hogy ez a normális dolog. Semmiféleképpen nem, ez az abnormális dolog. És az a család, ahol ez a szembeállítás már megtörtént bármilyen ok miatt, az a család semmiféleképpen nem boldog. Márpedig az Isten az embert boldogságra teremtette. És az Isten alkotása, az Isten ajándéka a család. A Bibliának az első lapján olvashatjuk, amikor megteremtette "a" férfit és "a" nőt. A teremtésnek a módozata az Istennek a különleges misztériuma, titka, azt mi nem tudjuk. A Biblia leírása, az képletes leírás, tulajdonképpen azt akarja mondani, hogy az asszony egyenjogú a férfival. Az, hogy a férfi oldalbordájából vette, ez a Bibliának a leírása szerint az egyenlőséget akarja kifejezni, tehát nincs alárendeltség és fölérendeltség. És az a Szent Páli kifejezés, amit az előbb a lektor felolvasott, hogy "Asszonyok, engedelmeskedjete", ez nem egy rabszolga-engedelmességet kíván; semmiféleképpen nem, még az akkori szokások szerint sem. De Szent Pál utána tesz valamit: "Férfiak, szeressétek feleségeteket". Ahol a szeretet a központi gondolata a családi életnek, ott semmiféleképpen nem lehet szétszakadás. Na de szeretet csak ott van, ahol mindenkinek a lelkében ott van az Isten. Ha valaki a családban Isten nélkülivé válik, legalábbis úgy gondolja, vagy úgy mondja – sőt talán még henceg is vele -, hát ott semmiféleképpen békesség és szeretet nem lehet. Egy olyan álcázott, egy olyan kendővel leborított vagy hamuval beszórt parázs lehet, azonban egy alkalom elég ahhoz, hogy ezt a látszólagos egységet és szeretetet megbontsa. Amikor 1964-ben VI. Pál pápa a Szentföldön járt, akkor – köztudott -, hogy – Názáretbe is elment. Ott mondotta el január 6-án azt a csodálatosan szép beszédjét, amelynek egy részletét a papi zsolozsmás könyvbe is bevették; holnap a papok imádkozni fogják szerte a világon. Ebben a beszédben tulajdonképpen a názáreti családi házat, ahol Jézus, Mária és József lakott, példának állította oda világ valamennyi otthona számára. Nagyon szépen kifejtette azt, hogy miért teszi ezt, de a pápának az alapgondolata is az, ami a kereszténységnek az alapgondolata: az, hogy Isten nélkül, Krisztus nélkül igazi, mély, olyan elszakíthatatlan békesség a családban hosszú időre elképzelhetetlen.

Most egymás után, hála Istennek, itt a fiataloknál, akik nemrég esküdtek – mármint nemrég, hát mondjuk egy-két évvel ezelőtt – három helyen is született kisbaba. Nem az első, hanem – egyik helyen az első, de azoknak a házassága körülbelül egy évvel ezelőtt volt, talán éppen most Karácsonykor múlt egy éve. Milyen boldogan jöttek újságolni, hogy megszületett az első kisbaba; és milyen örömmel jött az a másik kettő is, akik ide járnak és már hozzák a nagyobb gyerekeiket hittanra, templomba – de ők hittanra is hozzák már az egész csöpp gyerekeket és nagyon szépen viselkednek, semmi probléma nincs velük -, milyen örömmel újságolták, hogy megszületett. Ugye a Sanyinál megszületett – ismeritek a Sanyit – megszületett a harmadik, a kisfiú. Két lány és most a várva várt fiú megérkezett. A másik

családban pedig a fiú után megszületett a várva várt és óhajtott leány. Valahol mindegyik helyen az született meg, olyan született, akit vártak. És valaki, mikor újságolta nekem, hogy a Kornélnak megszületett a kisbabája – ugye a feleségének – akkor azt mondta, hát hogy elsőnek jó egy kislány is. Hát ez azt jelenti, hogy ők nem egy gyermekkel akarják a családi életüket boldoggá tenni, az biztos; mert hiszen azért a régi mondás, hogy "egy gyerek nem gyerek", az nagy igazság. Múltkor valaki hencegve mondta azt, hogy van egy gyermeke, de többet nem akar. "És ha – mondom – Isten ne adja, de az az egy gyerek meghal, hát akkor mi lesz magukkal?" Hát aztán a vállát vonogatta, és a száját biggyesztette: hát mi lesz, hát az már nem érdekli őt. Ő biztos abban, hogy nem fog meghalni a gyerek. És tegnap este pedig, amikor mentem ki a szentmiséről, itt a bejáratnál várt egy fiatalember, aki itt lakik nagyon közel – egy igen-igen bájos család – és olyan boldogan újságolta, hogy januárban várják a második gyermeket, hát a fiút várják. Hát hogy fiú lesz vagy lány, nem tudom, majd az elvállik, de olyan érdekes volt; látszik az a lelki mélység, ami ezt a férfiút – aki intelligens férfiú és éppen ma indult Hollandiába, ha jól emlékszem egy zeneturnéra – olyan boldogan mondta, amikor a búcsúzásnál azt mondtam neki, hogy üdvözlöm a család másik két tagját; azt mondta, nem kettőt, hanem mi már négyben beszélünk. Nem háromban, hanem négyben. Mert hiszen januárban várják a második gyermeket.

Vannak szép családok, hála Istennek. És valahogy ezt kellene kutatni. Az egész világon a családi világ, a családi élet bomlásban van. És a szociológusok, meg aztán a szakértők – hát "szakértők"; idézőjelbe teszem, mert ebben szakértő nincs – tanácsokat tudnak adogatni szociológusok is, meg pszichológusok, meg Isten tudja, micsoda fajta emberek, azonban néha fálnak kell menni azoktól a tanácsoktól, amiket ezek adnak a fiataloknak. Sajnos nincs felkészítés a házasságra, alapos felkészítés Magyarországon. Ezekben a szocialista országokban azt hiszem, hogy sehol sincs. A nyugati államokban azonban van intézményes felkészítés; s erre föl visszakiálthatjátok most egyetemlegesen: "Hát, hiszen ott is baj van a családokkal". A gyerekek a világon majdnem mindenütt szembeállnak a szüleikkel. Egy egészen más világ; elszakadtak egymástól. Hát – kérdezi az ember – hát vajon mi lehet az oka, és az Egyház tud-e egyáltalán valami receptet adni? Sokszor mondják azt, hogy papok akarnak beleszólni a családi élet vonalának a meghúzásába, amikor nincsen gyerekük, és hogyan tudnak akkor tanácsot adni? Az Egyház egyáltalán hogyan tud tanácsot adni? Az Egyház, a papok nem a maguk bölcsességét mondják – kétségkívül nem -, hanem az Egyháznak az évezredek, sőt két évezredek bölcsességét mondják, mégpedig azt a bölcsességet, amelyet VI. Pál a názáreti családi otthonnak a szelleme és a belső világának a bemutatásával adott a világ, az emberiség számára. Annak a názáreti háznak és családnak szellemével akarja az Egyház segíteni a házastársakat, a szülőket és a gyermekeket, amely eltöltötte a názáreti ház, család mind a három tagját. Prohászkt sokszor idézgetem – és ezt a mondását is sokszor mondtam: "Ahol a szülők az Istenben atyát, egymásban pedig testvért látnak, ott azért nagy hiba nem történhetik." Baklövések, mellélépések, ügyetlenkedések, elhamarkodások, idegeskedések mindenütt előfordulnak. A világ ma tele van idegfeszültséggel. És a sok minden machináció, amellyel a leányokat, meg a férfiakat is fölkészítik – főleg a fiatal leányokat -, ez a sok-mindenféle beavatkozás a szervezetükbe, az olyan belső bomlást idéz elő, mint ahogy amikor az erdőket kiirtják, és nem esik eső, mert nincs oxigén. A fák oxigént lehelnek, és az szükséges ahhoz, hogy felhők létesüljenek, eső essék és megtermékenyüljön a föld. Ha nincs jelen a család minden tagjában a mi Urunk Jézus Krisztus – hiszen ez a názáreti otthonnak az a belső világa, hogy nem cseréltek volna a maguk szegénységével senkivel a világon, mégpedig azért nem cseréltek volna, mert ölükben tarthatták és vezethették, nevelhették a világ megváltóját, Jézus Krisztust. Ahol a gyermekeket nem ismertetik meg, még hozzá komoly, odaadó, az élet példáján keresztüli, keresztülszűrődő krisztusi szeretettel és a gyermek nem látja a szülőben az Istennek a

képmását, mert a szülő nem mutatja meg, a szülő egy hamis képet mutat a gyermeknek – álarcos bál sokszor a családnak a világa -, ott igazán szülőtisztelő gyerek nem lesz. Amikor a gyerek azt mondja, hogy "Apu, mikor leszek én is olyan nagy, mint te?" – "Na hát, miért kérdezed kisfiam?" – "Akkor nekem sem kell imádkoznom, meg templomba mennem, mert nem mégy te se és én még téged imádkozni nem láttalak." Nézzétek, én hát mégis azért megpróbálok gyerekekkel foglalkozni, és én nagy örömmel teszem, s szerintem addig fogok élni, amíg tanítani, vagy nevelgetni tudok. Van az embernek melléfogása, nem tud senki mindent. Olyan pedagógus vagy olyan hitoktató a világon nincs, aki mindent a lehető legjobban tett, és aki ne állapíthatná meg magáról, hogy itt-ott bizony nem helyesen cselekedett. Azonban, nézzétek: én naponta találkozom gyerekekkel – újakkal is -, de suttogva merem csak megkérdezni a szülőktől azt, hogy milyen házasságban élnek. Elváltak-e vagy – Isten tudja, már annyi mindent kell zárójelbe tenni – együttélés, meg hát polgári házasság, aztán mit tudom én, próbaházasság vagy a csuda tudja, mi mindent kell most már beírni, mert az ember nem tud eligazodni; ezek a fiatalok, ezek a nem egészen fiatalok egyáltalán milyen házasságban élnek. Ezek kiszorítják életükből az Istent, ők maguk akarnak megoldani mindent, és éppen azért nem tudják megoldani. Se a szülők nem tudják megoldani az egymás közti kapcsolatukat, a férj és a feleség, előbb-utóbb összeütkeznek; az összeütkezésből pedig háború lesz, a háborúnak pedig a gyerek issza meg a levét. Mindig a gyerek issza meg a levét. És amikor a gyereket nem nevelik odahaza, hanem kidobják az utcára vagy a mozikba, ellátják pénzzel a gyereket – meg annyi minden probléma van, amit föl lehet vetni -, akkor csak gengsztereket nevelnek a szülők, vagy nem nevelnek, inkább a gyerekek lesznek ilyenek, mert nem kapják meg azt az alapot, amelyre lehet építeni. Más alapot pedig senki se vetett, mint amit az Isten vetett számunkra, a mi Urunk Jézus Krisztust. Krisztus nélkül – az Egyház tanítása szerint – nem lehet komoly családi életet felépíteni. És ahol előre kiszabják már a házastársak azt, hogy nekik csak egy gyerek kell, akkor tulajdonképpen milyen közösség alakul ott ki? Ott nincs közösségi élet – ugyan a Szentháromság az három személy, az biztos, három szeretetközösség; azonban az Isten akarata nem az (hogy csak egy gyerek legyen). Az Isten azt mondta az embernek: "Növekedjete, szaporodjatok, töltsétek be a Földet, hajtsátok uralmatok alá". Egy történelmi feladatot kapott az ember. Más az, amikor a szülő nem vállalhat gyereket, nem tud vállalni, vagy nem lehet gyermek, és más az, amikor kizárják a gyermeket, önző érdekből. Van már mindenük, van autójuk szebbnél szebb, van a Dunakanyarban vagy a Balatonon telkük, a telkükön van ház, egy jobban, szebbre épített ház, van minden az ég adta világon, és akkor a végén jöhet a gyerek. De addig már a nő a szervezetét annyira tönkretette a különböző beavatkozásokkal, hogy ott már csak beteg gyerek születik vagy idegrendszeres. Tele van a világ idegrendszeres gyerekekkel. Megvan ennek az oka. Tehát látjátok, ha az Istent kizárják, akkor ott bizony komoly szép családi élet nem jöhet létre. Még ott is sokszor baj van, ahol a gyerekek megkapják a komoly vallásos nevelést, mert a világ szelleme sajnos sátáni és a Sátán soha nem szereti azt, ha valahol békesség van, egyetértés van, és szeretet van. Hát nem kell imádkoznunk? Pláne a szétválás, elválás, otthagya. Ennek a filmnek nézzétek meg a harmadik részét is, amiből tegnap én sajnos csak egy picit láthattam a végéről, ahogyan az apa-anya szétválik és ott a kis gyerek, aki szegényke azt se tudja, hol a helye, nem találja a helyét. A gyerek nem találja a helyét. Az a bájos kis gyerek – hát persze ez film; na de az élet ilyen, ez az életből vett történet.

Hát, nézzétek, itt van a pápa körlevele a kezemben, ezt ma sem tudtam kinyitni, de azért amit akartam, lényegében elmondtam most. Adja a Szent Család – Jézus, Mária és Szent József – közbenjárására a mennyei Atya azt, hogy a szülők, a nagyszülők, mindenki értse meg, hogy mi a feladata a családban. A nagyszülőknek keresztelekor mindig azt szoktam mondani, hogy a nagyszülők vigyázzanak arra, hogy a jót jól csinálják. Mert ha a jót – amit

ők jónak tartanak – nem jól csinálják, akkor a fiatalok nem engedik, hogy beleszóljanak a gyermekek nevelésébe. És soha nem szabad: "megver az Istenke", "haragszik az Istenke", "a Jézuska nem szereti ezt", meg ilyen kis pizlicsáré dolgokkal, nevetséges dolgokkal elrontani a nevelést. Mire odakerülne a gyerek majd a paphoz, a hittanra, akkor le kell először rombolnom mindazt, amit otthon tanítottak neki. A szülőknek együtt kellene velünk működni. Persze a családpasztoráció olyan óriási terület, hogy egy ilyen óriási "mamut-plébánián", mint a mienk, a családokkal külön kellene foglalkozni. Van egy fiatal házások klubja, az úgy azért dögölgve, de mégis működik, be lehet kapcsolódni a fiatal házásoknak; azért sok okos dolog is elhangzik ott. Hát, az Egyháznak a mondanivalójában ez is benne van. Kérjük Urunkat, hogy a Szent Család legyen példája a keresztény családoknak!

* * *

Add Urunk, hogy a keresztény családok által növekedjék Egyházad.

Add Urunk, hogy a békés családi élet által erősödjék a nemzet.

Add Urunk, hogy a házastársak esküjükhöz híven hűségesek legyenek mindhalálig.

Add Urunk, hogy a gyermekek növekedjenek bölcsességben és kedvességben, Isten és emberek előtt.

Add Urunk, hogy elhunyt hozzátartozóink elnyerjék szeretetük jutalmát, az örök boldogságot.

Mindenható Atyánk, Te példaképül adtad nekünk a Szent Családot. Add, hogy a megszentelt családi élettel elnyerhessük az örök dicső életet, Krisztus a mi Urunk által. Ámen.

1988. december 5. – 6.00

Mennysországi fényes hajnal – most, Ádventben áldozzuk fel saját elfoglaltságunkat; megéri áldozatot hozni Jézusért, lemondani saját elfoglaltságunkról. Tanuljuk meg: a keresztény ember áldozatokból él. A lemondásnak van magasabb célja.

A Bibliában két próféta nevéhez nem a jövődőlés kötődik – Elizeus és Illés nevéhez -, hanem az Egy-istenbe vetett hit reménye. Óriási dolog kemény kösziklának lenni és védeni az Isten jogait, az Evangéliumot. Meglátták ők is és sokan mások is később, hogy *a pogányság csak fertőz, és rombol!* Védeni az Istent, de nem azért, mintha Ő erre rá lenne szorulva, hanem mert az ember van rászorulva erre! Az *embernek* fontos ez. A mai világban is óriási a pogányság kísértése. Az egyik papi gyűlésen az egyik lelkipásztor mondta: most már van lehetőségünk a hitoktatásra, de már nincsenek szülők, akik hittanra írássák a gyermekeiket. A szülők a könnyebb utat választják. Az Ószövetségben is szól Izajás próféta – érdemes volt szólnia, mert kétszáz év múlva megteremte gyümölcsét. Mindig voltak, akik szóltak Istenért. Akkor újra elborította a választott népet a pogányság köde. Sajnos, ma is sokan ezen az úton járnak: az anyagi javak megszerzésének sokszor igen silány útján. De a próféta szinte belevágja az időbe Isten fényének tűzét! A próféta soha nem mond bizonytalanságokat. Parázs égette az ő száját is – égesse le a parázs rólunk is az emberi gyengeségeket.

Szembeszállt a próféta a hatalommal. Bátran szembeszállt a hatalmasságokkal, és ez óriási dolog! Ha elgondolkodunk, akkor ennek gyakorlati következménye az, hogy *így* készülünk!

1988. december 5. – 7.00

A sivatagokat töltsétek meg étellel, a hegyeket romboljátok le – ez nem valami természeti átalakításra buzdít bennünket. A természet világának a megvilágítása az ember feladata. Az Isten a Bibliában lelki értelemben szól hozzánk. A természet – a fizikai világ – megváltoztatására Isten már adott parancsot. A Teremtés Könyvében ez áll: „Hajtsátok uralmatok alá a Földet.” A történelmi feladatot az Isten megadta; tehát a hegy, a völgy nem ezt jelenti! Az ember széppé teheti persze a környező világot, de el is fuserálhatja azt. A rombolás szintén az ember műve. Egy legelőn például annyi mérges anyag rakódott le, hogy az ott legelő állatok mind elpusztultak. Az ember lelke eltéved, nem találja meg a célját. Íme, a prófétai jövendölés beteljesedik Krisztusban. És ez az Egyházban folytatódik tovább: *Krisztus* szánta az Egyháznak ezt a feladatot. Az Egyház nem gyűjtőmedence, hanem csodálatos csatorna: árad szét belőle a kegyelem. Nézzek magamba: hányadán állok, adtam-e tovább azt a világot, amit Krisztus hozott ide. Amikor a gyónásnál (misében) mellbe vágom magam, ez azt jelenti: hopp, öregem, vigyázz, nagy a feladatod, ami a lelki újjászületést kívánja!

1988. december 6. – 7.00

Az olvasmány és az Evangélium csodálatosan összetartozik. Az Egyház liturgikusai úgy választják ki a szent szövegeket, hogy azok összefüggjenek. Amit (az olvasmányban) jövendöl a próféta, az jelenjék meg Krisztusban (az Evangéliumban). Ez a csodálatos jövendölés és feladat megvalósul Jézus Krisztusban, aki az elveszettet keresi, utána megy. Akkor, a próféta idejében elképzelni sem tudták, hogy ez hogyan valósul majd meg, de az mégis a Szentlélek által kijelentett esemény – az emberi ész és fantáziát felülmúlóan! A megváltás tényét, a megvalósulás olyan tényét közli velünk, amit elképzelni sem tudunk! Nem megvalósult, hanem megvalósul! Jézust érdekli a mi sorsunk, mivel magára vállalta. Kiszabadítja az embert a nyomorúságból (a bűnből), mert Ő saját maga látta az ilyen embereket. Jön felénk szeretete – de hogyan ér el (minket)? A lelkiismeretünkön keresztül jön a szeretete – azt teszi velünk, hogy ne érezzük jól magunkat a bűnben. Naponta vétkezünk, bűnt bánunk. Ez valósul meg a gyónásban, áldozásban, imádságban. Vigyázzunk, hogy a bizalom ne hulljék ki lelkünkéből. A bizalom azért kicsi, mert annyiszor becsaptak azok, akikben bízunk! Kérjük Azt, Aki így megmutatta szeretetét, nyúljon le értünk és emeljen fel minket!

1988. december 14. – 6.00

Keresztelő Szent János ismerte a Bibliát és Jézus is ismerte – és mindketten tudták egymásról, hogy ismerik. Ezért nem felel meg Jézus közvetlen Jánosnak, hanem a prófétát idézi. A Szentlélek a mélyebb értelmet mutatja meg a Bibliában. Az Ószövetség Jézusról szól anélkül, hogy Jézus megszületett volna. Benne van még megszületése előtt! A sátán a legnagyobb ellensége az Egyháznak, akkor is, ha embereken keresztül dolgozik! Beledöfi törét az Isten kegyelmi kincstárába. A Bibliát tudni kell olvasni! Amikor az apostolok riadtan keltegetik Jézust, mert nem emlékeznek a (46.) zsoltárra. Velünk az Isten! És ha velünk az

Isten, akkor *velünk* az Isten! A szavakat nem lehet kifacsarni! A fekete az fekete és a fehér az fehér marad! A tüzet meg a vizet (jót és rosszat) nem lehet összekeverni – még akkor sem, ha ez a füleknek, egyesek fülének nem tetszik! Jézus az örök Főpap, Ő végzi az átváltoztatást is a szentmisében, a pap csak eszköz. De mindnyájan eszközök vagyunk az örök Főpap, Jézus kezében. A szentmisében az áldozatot (a keresztdozat) Jézus nem megújítja, hanem megjeleníti. Jézusunk! Te vagy a híd az Atya és az emberek között. Pontifex (=főpap), vagyis hídverő. Add, hogy mi is tudjunk hidak lenni egymás felé, Téged adva!

1988. december 14. – 7.00

A Szentlélek adja lelkünkbe, elménkbe, ajkunkra a helyes szót. Egy erkölcsileg és szellemileg sötét világban élünk. Annyiféle emberi elgondolás kavarg a világban, hogy az ember beleszédül! Legyen *helyes* irányvonalunk, érzük el a szavak gyökereit is, nézzünk a szavak mögé. Keresztes Szent János (ma ünnepeljük) olyan csodálatos példát ad. Erős, határozott jellem volt. Nagy Szent Teréziával reformálták meg a karmelita rendet. Határozott, kemény, senkivel nem tett kivételt – amennyiben az ember megtalálja a *helyes* vonalát, le ne térjen. Ne emberi bölcselkedéssel, hanem a Szentlélek irányításával legyünk hívő keresztények. Jézus világossága világítson be engem – és a kettő nem lehet más! Jézus és az én világosságom nem lehet más (egymástól eltérő). Ő pedig az Egyházon és a Biblián keresztül tanít. A Bibliát olvasni kell, és ha valamit nem értünk, akkor a lábjegyzetet vagy a Bibliát jól ismerő embertől kell tanácsot kérni. Isten országában nincs jobbra vagy balra lépés, csak egyenes út van. Keresztes Szent János közbenjárását kérjük – találjuk meg az egyenes utat és erről soha le ne térjünk!

1988. december 28. – 18.30 – Aprószentek ünnepe

Aprószentek – ők a rabnak az áldozatai, a rab pedig Heródes, a féltékenység rabja. Ráchel siratja fiait – Ráchel Jákob felesége volt. Amikor Józsefet eladták, siratta Ráchel és Jákob. Amikor pedig meghalt Jákob, a Mambre völgybe temettette magát Ráchel mellé. Jákob még viszontlátta Józsefet, Ráchel azonban már nem.

Ezeket a betlehemi édesanyákat nevezi Ráchelnek a Biblia és azóta ez jelképpé vált. A kegyetlen katonák a még kegyetlenebb uruk parancsára elragadták a gyermekeket az anyáktól – ez óriási fájdalom volt! Azt írja róluk a Szentírás: siratják gyermekeiket (Ráchel siratja fiait), mert nincsenek többé. Dehogy nincsenek! Ezek az *aprószentek* Krisztusért haltak meg és egészen biztos, hogy elsőként részesültek a megváltás kegyelmeiből. De ezek az édesanyák is a mennyországba jutottak – és ott biztosan felismerik a gyermekek az anyjukat, ők pedig a gyermekeiket. Ott már nincs korhoz kötöttség, mint a mi világunkban. Isten országa egészen más; 1 éves gyerek hogyan ismerheti fel – felismeri! Ezek a gyerekek voltak, maradnak és vannak. Elsőként üdvözültek. *Az Egyház is siratja a gyermekeket, mint jószágos édesanya. Azt a sok gyermeket, akiket az édesanyjuk méhében gyilkolnak meg és azt a sok félrevezetett, megrontott fiataalt. Az Egyház a történelmen végigvonuló Ráchel!* Ma is, amikor egy apa, vagy egy anya hozzájárul valamiképpen ahhoz, hogy kioltás egy magzat életét: az Egyház ugyanúgy *gyilkosoknak* tartja, mint azokat a katonákat! Minden egyes ilyen ember egy Heródes! Sajnos, Magyarországon évente 100 ezer magzatot pusztítanak el így. Évente 100 ezer Heródes van! És ez évek alatt felszaporodik. Az 5. parancs ellen (Ne ölj!) való súlyos – égbekiáltó – véték mindkettő: mind a testi élet kioltása, mind a lelkek gyilkolása, ez a borzalmas ateizmus a világon! Nekünk, az Egyháznak **minden erőnkkel** fel

kell lépnünk ellene, és szüntelenül **tiltakoznunk kell!** A lelki megrontás fő eszközei ezek a – Magyarországon is kapható – videofilmek, amely videók *a sátánnak a világon végigvonuló gyilkos folyamai!* Főleg ezek rontják el és vezetik félre a fiatalokat, aminek az eredménye ez a mérhetetlen cinizmus és közömbösség. Felelőtlenek, nem látnak életcélt az így megrontottak. Félrevezetik a fiatalokat a rossz felnőttek – persze, általánosítani nem szabad. Nem mindenki az.

A papi Breviáriumban szerepel ez a mondat (ott latinul), amit mi ilyenkor, aprószentekkor imádkozunk: „Gonosz Heródes, ne féltsd hatalmadat Tőle, hiszen nem azért jött [Jézus], hogy azt elvegye tőled, hanem számodra is az örök életet hozta meg!” Jó ezen elgondolkodni – ne a hatalmadat féltsd Tőle, mert nem is akarja elvenni, másrészt pedig egyszer annak is vége lesz! Ezt a viselkedést ma általában az úgynevezett „korszellemre” fogják. Ezt nem lehet arra fogni!

Aprószentek! Akik meghaltatok Jézusért, imádkozzatok értünk, hogy minden erőnkkel fellépjünk ezek ellen a (rossz) felfogások ellen!

1988. december 30. – 6.00 – Szentcsalád ünnepe

Nem tudom, nem tudom, nem tudom, hogy egyáltalán létezik-e még kiút a családok mai borzalmas helyzetéből! Az elmúlt 40 év alatt a családok tekintélyét teljességgel lerombolták. Az erkölcsi alapokat teljesen szétrombolták, mindent tönkretettek. Ebben az országban csak egy ember volt, aki védte a családok szentségét: Mindszenty József. Én nem tudom, mennyire ismertétek. Engem ő szentelt, közel voltam hozzá. Az ő egész élete és főpásztori működése abban állott, hogy védte a magyar Egyházat, és a családok egységét. A tiszta családi életet, a házasság felbonthatatlanságát. Egyedül ő tört kardot emellett. Az egyedüli, aki kardot tört mellette: Mindszenty József.

A görög mondában, amikor a szellemet kieresztik a palackból, azt oda visszatenni már nem lehet. Elszabadult annyira, hogy ez egy pusztító viharra lett, és végigsöpör mindenben. Ő volt (Mindszenty) az egyedüli, aki tiltakozott az *idegen* szellem ellen, azután az ellen a belső szétszüllesztés ellen, amely az Egyházat belülről akarta megrontani. Teste a Máriacelli Bazilikában pihen, de lelke egészen biztosan mindent bevet a családok és a magyarság érdekében. Valahogyan ebből biztosan új vetés sarjad, de hogy mikor, nem tudjuk. Elrontani mindig könnyebb, mint helyrehozni. Most már jelennek meg zugban olyan iratok, amelyek az ő nagyságát méltatják. Kodolányi is adott ki könyveket, amelyeket talán éppen saját tapasztalata alapján írt. (Mindszenty József mondotta róla: Elhagyta feleségét és egy nővel élt együtt.) De tudjuk – hiszen tudjuk – a vértanúk vére a kereszténység magva! Sajnos, a szülők már hittanra sem íratják be a gyermekeiket. Miért nem? Mert már ők sem tanultak hittant! A beszédeiben pedig (Mindszenty bíboros) hangsúlyozta a három összekötőt, amely nélkül nincs keresztény élet: a katolikus templom, a katolikus iskola és a katolikus temető. Prohászka Ottokár mondotta: a család az, hogy Istenben Atyát, egymásban pedig Jézust, a testvért látják. Most keresik, hogy mi a megoldás! Ez! De ezt sajnos kidobták a családok életéből! Ahol a szülők között már csak egy kis eltérés is van világnézetileg, ott a vallásos nevelés is lehetetlen. A gyerek később megkérdezi: miért menjek templomba, apám se megy. Vagy fordítva. Sajnos, a szülői tiszteletet is teljesen aláásták a gyermekek lelkében. Azért nem tisztelik a szülőket a gyerekek, mert a szülők sem tisztelik egymást! Elhosszák a gyerekeket hittanra és keresztet vetni se tud, csak ákom-bákomokat rajzolgat. Majd a pap megtanítja – gondolják. Az a nagy baj, hogy a gyerek, amit itt tanul, azt nem látja otthon. Sajnos, a családi szentély teljesen befüstölődött és minden befeketedett! Ma az a

problémájuk, hogyan ültessék bele a fiatal szülőkbe az abortusz gondolatát: beleplántálják lelkükbe a meg nem született ember meggyilkolását! Sajnos, az egyházi házasságkötések száma igen lecsökkent. De a lelkipásztor mégiscsak azt mondja: inkább ne kössön egyházi házasságot az, aki nem él az Egyház útmutatása szerint. Az egyházi házasság, a házasság: felbonthatatlan. Ez az, amivel a legkevésbé tudnak talán megbarátkozni. Aztán két héttel az esküvő előtt jönnek, hogy egyházi házasságot szeretnének kötni. Nem volt egyik se elsőáldozó, azután találnak esetleg maguknak olyan „bolond papot”, aki két hét alatt felkészíti őket a keresztyény élet legalapvetőbb dolgaira (ezt gondolják ők). Sajnos, a legtöbb fiatal ide zuhant le, de azért van, aki nem, egy nagyon kis hányada. Egymásban Jézust, Istenben Atyát látni. Csak *ezt* elfogadva lehetne rendbe hozni valamit is. De ezt (ami most van) már lehetetlenség, olyan nagy a rontás. Minden befeketedett. Belevágtak a gyermekek lelkébe, elvettek minden erkölcsi alapot – akkor mire építsünk? Belekaszáltak a termésbe. Hogyan várnak magot, amikor már a vetést csírájában is tönkretették?

De nincs veszve semmi, hiszen a könyörgésben azt olvassuk: Isten békéje töltsön el titeket. A templom a gyermek első otthona. Sajnos, a lelkük is teljesen befüstölődött! De Krisztus békéje töltsön el minket, ilyen lélekkel könyörögjünk! Istenünk! Családjaink valósítsák meg azt, hogy váljanak kis egyházakká!

1989. január 29. – 10.30

Amikor 1945-ben – én kispap voltam akkor – megjelent egy könyv, ha jól emlékszem, Niemöller volt a szerzője; ebben arról van szó, hogy az írók miért hallgattak akkor, amikor szólniuk, írniuk kellett volna. Az írók könyveit százezrek olvassák. Nem lett volna szabad hallgatniuk a világ embertelenségei mellett. Német nyelven íródott a könyv, magyarul is megjelent. Sajnos, kevés könyv jelent meg ekkor, pedig ebben az időben özönével kellett volna ilyeneket adni az emberek kezébe!

Jézus »irritálta« a zsidókat – a kifejezést átvettem valakitől. Hivatást kaptak, az egyistenhitet hirdetni. De ők nem teljesítették hivatásukat, gőgösök voltak. Hallgattak! Pedig beszélniük kellett volna; színtelenek voltak a farizeusok.

Ez nem politikai kérdés, de: ma Magyarországon sokan szájaskodnak, ma – azok, akik eddig nem szóltak vagy félrevezették az embereket, a fiatalokat. Végighallgattak és végigtapsoltak mindenkit! Most elkezdene beszélni – ahelyett, hogy ezt előbb tették volna! Itt van a generáció, akiket félrevezettek – akik az erkölcsi zűrzavarban keresgélnek. És nincs példa előttük; *ezeknek* kellett volna példát mutatniuk! Aki pedig szólt, azt lecsukták vagy kivégezték! Most jönnek elő programokkal?!

De voltak, akik mertek szólni. A magyar Egyház védelmében Mindszenty József emelte fel egyedül a szavát! A magyar Egyház létét Isten után neki köszönhetjük! Ő *szólt*, nem hallgatott. De erőszakkal elhallgattatták, elnémították. Most akarnak azok szájaskodni, programokat írni – *éppen azok*, akik ezelőtt elnémították?!

A Szentírásban több özvegy így nem szerepel (ahogyan az olvasmányban) – pedig sok özvegy volt akkor is. Csak a szíriai – *pogány* – leprás gyógyul meg. Pedig sok leprás volt akkor. A beteg úrnak a *pogány* szolgálói mondják meg (Elizeus prófétánál): menj és fürödj meg hétszer a Jordánban – tedd azt, amit az Isten embere mond! Az igazság mindig irritálja a képmutatókat! Ahogyan akkor a farizeusokat. Megy egy darab, illetve játszották az egyik budapesti színházban: Hirdettem az Igét. Annak van igaza, aki hirdeti az Igét! Nem a saját

elgondolásait – az írók sem -, hanem az (objektív) igazságot. Ebben a helyzetben, amikor a fiatalok az erkölcsi értékeket olyan nehezen találják meg, mert annyira össze van zavarva minden. Hogyan lehet az, hogy a hívő ember nyomorog, a hitetlen pedig gazdag? Persze itt (ilyen kérdésben) sok emberi szempont is van.

Jézus! Akiknek megmondtad az igazat, meg akartak kövezni. Aki Krisztust akarja követni, annak meg kell békélni a kereszttel, amelyen az Isten kiengesztelődött az emberrel. Pont azok ítélnék el mindent, akik eddig támogatták. Új sarjadás a fiatalok lelkében. Rehabilitálják? (Mindszenty Józsefet – akkor ez igen jelentős kérdésként merült fel –KG) *Miért ítélték el?!!* Mindszenty József mondotta: sokan törlik sáros csizmájukat reverendátokba – de a reverenda kiállta ezt a próbát! A sátán rákeni „nyersanyagát” sokakra – akik ezt hagyják!

1989. február 1. – 6.00

A Jóistenbe vetett bizalmat fel kell indítani a hónap elején. De nem csak ennek a hónapnak az elején, amikor világosságot veszünk a kezünkbe, mert holnap lesz Gyertyaszentelő Boldogasszony, hanem *mindig* úgy kezdjük el a hónapot. A sötétségben az ember nem tud tájékozódni. A sötétség létbizonytalanság, nincs támaszték, nincs meg az élet fogantyúja.

A gyertya világosságában Jézus áll elénk. Régen, amikor lámpával világítottak, lángja pisllakoló mécses volt. Nagy kincs volt a lámpa! Ha eltörött a lámpaüveg, a cilinder, a burkolt sötétségben egymáshoz közelítettek az emberek. A sötét évtizedekben is összebújtak. A februárt kezdjük fényvel, Jézussal, Szűz Mária nevében kezdjük a napokat, heteket, hónapokat. Újuljunk meg lélekben. Szent Pál zsidókhöz írt levelében a *mai* keresztényekhez szól. Biztat, erősít – a zsidókból is megtért keresztények lettek!

A sötétség hatalma a dühöngés. Szent Pál kikerült a sötétségből. A fény először megvakította; miután megkeresztelkedett, az új fényben tisztán látott. Krisztus követőjének áldozatot kell hoznia. Nem Isten verése az, ha próbára tesz az Úr. Mennyire állja hitünk a próbát? A politikai konstellációk nem állják meg a helyüket. Krisztus világossága = az Isten világossága. Az Evangélium tanításában Krisztus áll előttünk. Krisztus önmagát adja. Krisztus személyéért dőfést kapunk. Krisztus miatt áldozatokat kell hozni. Lelkünkben telítődünk Krisztussal. Az ember törékeny, nem tud mindig ellenszegülni (a rossznak), de a hitet ne veszítse el. Kishitűségnek ne adjunk helyet a lelkünkben. Ha küld az Úr, ne féljünk menni! Szeretettel el tud érni sok mindent az ember. Meg kell erősödni a fénynek. Tisztánlátást ad, önmagát is meg tudja erősíteni (ez által a hit által) az ember. Isten világosságával kezdjük a hónapot, hogy Ő önmagával fizessen nekünk! Jézus *belső meggyőződésünk* legyen, legyünk a világ világossága. A keresztény élet magasságából tudjunk adni másoknak is.

1989. április 4. – 18.30

Öröm, ujjongás és dicsőség Urunknak – de csak akkor tudunk örülni, ujjongani és dicsőíteni, ha megbánjuk bűneinket és Isten megbocsát! Bizonytalan lélekkel nem lehet áldozni. Előtte gyónni kell.

Jézus az egyik evangéliumi részben – bizonyára emlékeztek rá – a gazdag ifjúnak, követése feltételeként megszabja: add el mindened, oszd szét árát a szegények között és kövess engem! Tehát: megszabja a szigorú feltételt. Ez nem azt jelenti, hogy mindent el kell adni, hiszen a megélhetésre szükség van több mindenre. Hanem azt: a keresztény élet csak áldozatok árán lehetséges! Vállalni kell a lemondást is.

Diakonia – az apostolok nem bírtak minden munkát elvégezni, azokat a diakónusok végezték (szeretetszolgálat). Nem az apostolok életének végéig szólt Krisztus szava: tegyetek tanítványommá minden népet; az apostol-utódokra is vonatkozik ez, akik a püspökök, a pápa. Ezért van az (a lemondás következményeként), hogy a római katolikus papok nem nősülnek. Ha én (persze több évtizeddel ezelőtt) családapá lettem volna, nem tudnék eltölteni két órát a gyermekekkel itt. Otthon kellene foglalkozni a gyermekekkel: például leckét kikérdezni, meg ami rengeteg időt „rabol” el – a szülők ezt nagyon jól tudják! De ez a „rablás”: jogos! A gyerekeknek joga van ahhoz, hogy a szülő teljes mértékben szolgálja. Testi, szellemi és lelki nevelés, gondoskodás – éppen ezért a szülői példaadás alapvető fontosságú. Ahol a szülők között valamiféle ellentét van, vagy pláne mindennapos viszálykodások, *ott a gyermekben semmi komoly lelki felelősség nem alakul ki*. A Bibliát nekünk nem betű szerint (tehát arra az időre, konkrét helyzetre vonatkoztatva csupán), hanem a Biblia szelleme szerint (a mai időkre alkalmazva) kell értelmeznünk. Egyek voltak az őskeresztények a vagyonszövetségben is (ma nem kell mindent eladni).

Ma délelőtt volt nálam egy fiatalember, aki ide is jár hittanra; elkezdett *keresni*. Itt kérdezte meg a hittanosoktól, hogy miért rajzolunk Evangélium előtt három keresztet magunkra. A választ *senki* (!) nem tudta megmondani! Volt, aki azt mondta: ezt már régóta így csinálják, ez a szokás. Ha most megkérdeznék valakit, nem tudom, mit felelne rá. Első a homlokomra: értelmemmel felfogom a tanítást, tehát így, szellem szerint, a mai időre értelmezem. A második az ajkamra, vagyis a megismert igazságot hirdetem szavammal. Nem mindig talán, de nem is agyonhallgatva. Harmadik a szívemre, vagyis szívembe zárom, azaz elfogadom. Ezt jelenti ez (szívembe zárom) a magyar nyelvben. Jézus, amikor Júdás megjelent, ezt mondta: most, amikor kint is, és Júdás lelkében is sötétség volt; *most* dicsőül meg az Emberfia! És amikor majd felemelnek (a keresztre), mindeneket magamhoz vonzok! Tehát Jézus osztja a kegyelmet. Sajnos, sokan ellenségei, nem fogadják be.

De miért éppen az Evangélium előtt tesszük ezt? Az Ószövetség (olvasása) előtt nem. Azért, mert az Evangéliumban minden egyértelmű, tehát azt nem lehet csúrní, csavarni! A szektások megteszik ezt, de még a biblikusok sem adhatnak rá többféle magyarázatot. Az apostoli leveleket magyarázzák, egyre több magyarázó könyv jelenik meg. Ma már annyi mindenről beszélnek, annyi mindenről szó esik, főleg politikai dolgokról ebben a zűrzavaros politikai-szellemi helyzetben. De Krisztusról olyan keveset szólnak! Például a Nők Lapjában a csanádi püspök (Gyulai Endre) megnyilatkozik a háború utáni helyzetről, azután a hitoktatásról. Utána pedig Mindszenty Józsefről, aki megmondotta előre: ha az iskolákból kizárják Krisztust, annak *rettenetes következményei* lesznek. És minden – teljesen megvalósult!! Azt nyilatkozta róla a püspök: egyedül ez volt a megoldás, amit Mindszenty tett! Hogy királypárti volt? Mindenkinek joga van olyan pártinak lenni, amilyen akar! Lépjen bele akármelyik pártba – amelyikbe akar – de utána vállalja is a következményeket! A püspököknek a politizálásra nincsen semmi joguk! *Ha Mindszentyvel együtt ők is mind bevonultak volna a börtönbe – akkor hitelesebb lenne a szavuk!* Mert nem vagyunk hiteles követői Krisztusnak. Hol van a fej és hol van a szív? (Evangélium előtti megjelölésre utalva.)

Az Új Idő* című lapban a kiközösített piarista atya, Bulányi György nyilatkozata döbbenetes! Döbbenetes dolgokat fejteget! Hát – én ennyit tudok mondani. Aki akar, gondolkodjon el rajta, mert érdemes!

* * *

***Új Idő** 1989. március 15. 1. évfolyam 1. szám 9–14. oldal

Új Idő 1989. április 15. 1. évfolyam 2. szám 4–10. oldal

Hívek könyörgései

1986. november 30. Ádvent 1. vasárnapja

Mennyei Atyánk! Ma új egyházi évet kezdünk. Mindnyájunknak lélekben meg kell újulnia. Az örök dicső életért áldozatokat kell vállalnunk! Add, hogy lustaságunk álmából felébredjünk, és kegyelmeddel valóban keresztényibb életet kezdjünk.

Urunk Jézus! A következő 24 nap születésed ünnepével végződik. Ha igazán követőid akarunk lenni, akkor újjá kell születnünk. Köszönjük, hogy ebben segítségünkre vagy. Add, hogy a szentgyónásban megtisztuljunk, és bűneinket megbánjuk. Legyen ez az Ádvent megszentelésünk elindítója.

Sok felnőtt már elfelejtette születésed lényegét. Karácsony már nem szent nap számukra. Ez az oka annak, hogy a gyerekek se Jézus születését ünneplik! Szentlelkeddel világosítsd meg ezeket a családokat, hogy Te légy a készülődés irányítója és az ünneplés középpontja.

Sok öreg és beteg testvér is él templomunk környékén. Ezek lelke az egyedüllét és az emlékezés fájdalmaival van tele. Tedd fogékonnyá, Jézus, lelkünket az ilyen testvéreink iránt! Érzékeny szeretettel vezess hozzájuk bennünket, hogy jóságos figyelmességünk által érezzék meg azt, hogy nincsenek egyedül.

Add, Urunk, hogy komolyan vegyük az apró készülődés fontosságát is. A gyermekeknek kiosztott Szeretetharangok teljenek meg színes kis rajzokkal! Ne legyünk nagyképűek, amikor esténként elővesszük ezeket, és a napi szeretetszolgálatot jelző virágokat és szíveket Irántad érzett hálával lerajzolgatjuk.

1987. november 29. Ádvent 1. vasárnapja

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy időt adtál a Hozzád való közeledésre. Jól használjátok fel az időt – figyelmeztetsz bennünket. Szereteted millió jelét adtad. Nem mindig használtuk fel, lusták voltunk. Add kegyelmedet, hogy mátol ezt jobban tegyük!

Sok ünnep, lelki szép élmények, hittantanulás, szentmise, szentáldozás volt ajándékod. Jézus naponta kopogtatott lelkünk ajtaján. Bárcsak komolyabban vettük volna! Bocsásd meg, Jézus, lanyhaságunkat, add, hogy komolyabban vegyük lelkünket.

Örök dicsőség a mi Célunk. Meghívtál, Jézus, és segítségedet naponta felkínáltad. Rád sajnos nem sokat gondoltunk, annál többet haszontalanságokra. Add, hogy most újjászülessünk, és születésed ünnepén is tiszta lélekkel készüljünk.

Jézus! Te naponta találkozni akarsz velünk. Legalább az imádkozásban, a Veled való beszélgetésben. Segíts mindannyiunkat, hogy a hitvány életmódot eldobjuk magunktól. Ébredjünk fel a lustaság és a közömbösség mély álmából.

Sok gyerek, ifjú és felnőtt nem gondol Rád most Ádventben sem. Pedig a keresztények karácsonya az ádventi készüléttől függ. Figyelmeztessen bennünket a sok jel, amely nekünk szól. Add, hogy az Ádvent lelki megtisztulást és Téged hozzon nekünk is, másoknak is.

1987. december 6. Ádvent 2. vasárnapja

Jóságos Mennyei Atyánk! Az első emberpár engedetlenségével elveszítette a mennyországot. De Te Atyja maradtál és megígérted a Szabadítót. Köszönjük, hogy nem taszítottál el bennünket! Add, hogy befogadjuk lelkünkbe a már eljött Megváltót és így készüljünk születésed áldott ünnepére.

Szent férfiakat választottál a várakozás hosszú ideje alatt. Ők reményt gyűjtöttek a várakozók lelkébe. Add, hogy a mi lelkünkben is égjen ez a remény! Lelki készülődéssel várakozzunk Karácsony nagy eseményére! Sokszor imádkozzuk: jöjj el, édes Üdvözítőnk.

Az Ószövetség választott népe várakozott és imádkozott. Ha elcsüggedt, a próféták jövendölésekkel erősítették. Minket Anyaszentegyházunk erősít. Kitartásra serkent szent hitünkben, különösen ma, amikor a külső csillogás és a vásárlási láz elnyomja a lélek megtisztulásának vágyát.

Karácsony igazi ajándéka Te vagy, Jézus. A világ ezt nem érti, nem Téged vár. Ma Karácsony a pénzköltést jelenti. Add Jézus, hogy mi ne csúfítsuk el a lényegét. Nálunk minden ajándék Rád irányítsa figyelmünket, hiszen Nélküled üressé és lélektelenné lenne minden ünnep.

Sok öreg és beteg testvérünk elkecsereedik. Különösen, akik magányosan élnek. De azok a gyerekek is, akik szent születésedről alig tudnak valamit. Segítsd Jézus őket is közel Magadhoz. Értsék meg, hogy születésed hoz új életet, amelyre vágyakozunk.

1987. december 13. Ádvent 3. vasárnapja

Mennyei Atyánk! Keresztelő Szent János is jószágodat adta nekünk. Bemutatta Szent Fiadat. Ő veszi el bűneinket. Add, hogy őszinte bűnbánattal készüljünk születésed ünnepére. Kegyelme erősítse lelkünket. Legyünk állhatatosak, mint János.

Az utolsó próféta Keresztelő Szent János. Hivatása az útkészítés az emberek lelkében. Add, hogy minél több keresztény család legyen a követője. Mi is készítsük az utat Jézusnak a megtérésben.

Sok keresztény család Karácsony felszínes örömét keresi. Nem találja meg, mert ez az ünnep a bűnbánat és a Jézushoz való fordulás. Add, hogy a mély lelki átalakulásban Jézus, Te légy az ünnep értelme és gyümölcse egyaránt.

A hittanos gyermekek sok jócselekedettel és komoly lélekkel készülnek. Akik Betlehemet készítenek, tegyék örömmel. Mindnyájan a Megváltó előtt nyissuk ki lelkünket. Térjen be és legyen velünk, a szent ünnepen és egész életünkben.

Akik szomorú szívvel készülnek, kapjanak vigasztalást a Szentlélektől. A szenvedők és öregek találkozzanak Veled a szentáldozásban. Legyen Karácsony mindnyájunk újjászületése a komoly, szép krisztusi életre.

1987. december 20. Ádvent 4. vasárnapja

Mennyei Atyánk! Megérkeztünk Betlehem kapujához. Virrasztunk, mint a pásztorok. A Szentestén adj lelkünkbe szent vágyakozást. Kívánjunk együtt lenni a Szűzanyával és Szent Józseffel. Fogadjunk el úgy, ahogy ők fogadtak áldott születésed pillanatában.

A világ még mindig nem fordul Hozzád. Az emberek nem ismernek fel egyszerűségedben. Add, hogy mi ne csak felismerjünk, hanem lelkünk ajtaján beengedjünk, hogy együtt ünnepelhessünk Veled.

Tekints megbocsátó irgalommal a bűn rabjaira. Gyermekekre, ifjakra és felnőttekre egyaránt. Döbbenjen rá mindenki, hogy egyedül Veled, Érted Általad érdemes élni! Vezess mindenkit Egyházunk közösségébe, és általa az örök üdvösségre.

Oszlasd el a lelkekről a közömbösség felhőjét. Lássanak meg Téged azok is, akik ma még konokul ellenállnak. Légy megváltója azoknak is, akiket ma még földi célok szakítanak el Tőled.

Adj Jézus lelki megnyugvást az öregeknek és a betegeknek. Értse meg minden bajban szenvedő élete értelmét. Vállalják el a kereszthordozást azzal a tudattal, hogy ez nem büntetés, hanem *iránymutató* a végső, dicső élet felé.

1986. december 25. Karácsony

Jóságos Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy a megígért Megváltó eljött a földre. Köszönjük, hogy kisgyermekként született, akit szerethetünk! Add, hogy ezt a szeretetet hűséges keresztény életünkkel mutassuk meg, és soha hűtlenek ne legyünk!

Égi édesanyánk, Szűz Mária! Neked is hálásak vagyunk, hogy a kis Jézus édesanyja lettél és ezzel a miénk is. Segíts bennünket, hogy gyermeki szeretetünk egyre növekedjék! Ne engedd, hogy a világ szelleme gyengítse hitünket, hanem inkább egyre jobban mélyüljünk el Fiad és Egyházunk szent közösségében.

Betlehemi kis Jézus! Sok keresztény gyermek és család elfeledkezik Rólad! Ünnepelek, de üres lélekkel. Térítsd vissza ezeket az egyetlen igaz útra, hogy megismerjenek Téged és Egyházadat! Legyen születésed ünnepe számukra is az újjászületés kezdete.

Betlehemi kis Jézus! Köszönjük, hogy testvérünké lettél. Vállaltad az embersorsot, méghozzá a legnyomorúságosabbat! Ne engedd, hogy embertestvéreink lélekben váljanak nyomorulttá! Add, hogy megújult lélekkel csatlakozzanak Egyházunk családjához, és így értelmessé válják a Szent Karácsony számukra is.

Betlehemi kis Jézus! Sok öreg, magányos és beteg testvérünk él itt a közelben is! Van, akiben gyengül a remény. Erősítsd meg őket, hiszen az ilyeneket szereted legjobban. Érezzék meg isteni jószágodat, és higgyenek az örök életben, ahol megkapják hittel viselt nyomorúságuk százszoros jutalmát!

1987. december 25. Karácsony

Fiúisten, Jézus Krisztus! Jászolodhoz siettünk ide, a templom oltárához. Úgy gyülekeztünk, mint a pásztorok a jászol-oltárhoz. Semmiféle feltűnő jel nem volt rajtad. A Szentostyában sincs. De hitünk jó eligazító! Legyen bennünk is a pásztorok hite. Istenséged előtt a pásztorok hitével szeretnénk leborulni. Segíts ebben bennünket.

Köszönjük, hogy emberré lettél és közénk jöttél. Maradj velünk és mi maradhassunk Veled! Ne engeddd, hogy a sátán mesterkedése valaha is elszakíthasson Tőled. Szívből legyünk a Tieid!

Mi nem hallunk angyali éneket és üzenetet. De nem is várjuk ezt. Egyházunk tanítása elég nekünk! Ne engeddd kis Jézus, hogy süketek legyünk tanítása előtt! Ne csak Karácsonykor legyünk keresztények! Őszinte szívvel ragaszkodjunk Hozzád, a szürke hétköznapiak is.

Karácsony a lelki újjászületésre figyelmeztet és segít. Bűnös lélekkel lehet énekelni, de Neked tetszeni nem! Tisztíts meg bűneinktől, és adj bátor helytállást egész életünkben!

Sokak számára az éjféli mise jelenti a Karácsonyt. Ezek önmagukat csapják be. Karácsonynak folytatódni kell tovább. Te nem karácsonyi követőket vársz, hanem helytálló keresztényeket! Jézus, add, hogy ilyenek maradhassunk!

1986. december 26. Szent István vértanú

Betlehemi kis Jézus! Egyházunk jászolod mellé vértanút állít, aki érted ontotta vérért. Szent István példája serkentsen bennünket áldozatra Érted! Ne féljünk megvallani, hogy Téged követünk, miként István vértanú is telve erővel és Szentlélekkel, bátran megvallotta meggyőződését.

Jászlád mellé nagyon illik a vértanúság virága. Minden időben ez lett a sorsa azoknak, akik nem tagadták meg hitüket. Adjon erőt nekünk is Szent István hősiessége. Ne szégyelljük senki előtt, hogy követőid vagyunk, hiszen megígérted az ilyen hősöknek, hogy megvallodd mennyei Atyád előtt.

Ma divat a kétszínűség. Súlyos jellemhiba ez! Segítsd a gyermekeket és az ifjakat, hogy ne legyenek ilyenek! Ne ijedjenek meg a hitetlenek gúnyolódásaitól, hiszen ezek nem tudnak örök dicsőséget adni! Te azonban ezt ígérted követőidnek, és egyedül Te tudod megajándékozni ezzel azokat, akik nem szégyellnek megvallani Téged az emberek előtt!

Szent István fiatal volt és nagy jövő előtt állt itt a földön. Ő azonban ennél nagyobbakat akart és hitt ebben! Ügyedet bátran megvédte a világ bölcsei előtt! Ezt a bölcsességet add nekünk is,

Jézus! Tudjunk okosan megfelelni azoknak, akik vallásos meggyőződésünk felől kérdeznek bennünket.

Olvassuk szorgalmasan a Szentírást és a vallásos könyveket! Ismerjük meg alaposan hitünk igazságait! Legyünk meggyőződve, hogy *igazunk van*, és igazunkat bátor helytállással valljuk meg az emberek előtt.

1987. december 26. Szent István vértanú

Urunk Jézus! Jászolod mellett áll az első követőd, aki életét adta Érted! Figyelmeztet, hogy követésed sokszor óriási áldozatunkba kerül! De megéri! Add, hogy ilyen lélekkel menjünk mi is jászolodhoz. Merjünk Érted hősi áldozatokra vállalkozni! Te örök dicsőségbe hívsz ezen az úton!

Jézus! A legtöbb ember, mégha keresztény is, fél az áldozattól. Pedig az Egyház történelme csak ezt az utat járta. A szentek mertek rá vállalkozni, mert megértették szavaikat: „aki utánam akar jönni, tagadja meg magát”.

Szent István diakónus előtt bizonyára szép jövő várhatott itt a földön. Okos volt, sokra vihetett volna. De neki ez semmivé lett, amikor Téged megismert! Add, hogy mi is megismerjünk istenségedben! Vállaljunk teljesen, bármibe kerül is!

Megalkuvó keresztényekkel nem mégy semmire! *Akik Egyháznak úgy akarnak békét, hogy megalkusznak, elárulnak Téged!* Ne engedd, hogy ilyenek legyünk! A sátn is ígért neked egész világot, de Te elutasítottad, mert saját imádását kérte Tőled.

Te mondtad Jézus: „Ne féljete, én veletek vagyok!” Benned bízunk mi is, hiszen velünk vagy a világ végéig. Adj a Szentlélek által lelki erőt, hogy a gyáva megalkuvást és a hamis emberi bölcselkedést mindig elutasítsuk. Erre segítsen bennünket Szent István vértanú!

1987. december 27. Szentcsalád ünnepe

Kedves Szentcsalád! Ti olyan szépen megvalósítottátok a példás közösségi életet. Szeretnénk követni ezt a példát. Segítsetek bennünket, hogy ez a békés boldogság töltse el családjaink lelkét, amelyet Ti mutattatok meg minden jóra törekvő családnak.

Szentcsalád! Látjátok, hogy milyen sok szerencsétlen család él itt közelünkben is, meg szerte a földön. Ez nem jó senkinek! Szenvednek és értelmetlenül kényszerülnek együtt élni.

Könyörüljete a beteg családokon. Adjatok erőt szülőknek, gyermekeknek, hogy ne széthúzzanak. Legyen szerető közösség, a kicsi Egyház a család.

Tudjuk, hogy Jézus nélkül nem lehet megvalósítani az összefogást! Légy Jézus jelen minden keresztény szülő és gyermek lelkében! Érezzék át a nagy felelősséget, hogy élő hit nélkül minden összeomlik.

Egyszerűségben éltetek és szegények voltatok, Szentcsalád! De drága kincsetek, Jézus jelen volt. Tanítsák a szülők istenszeretetre gyermekeiket. Akkor megtapasztalják a nagy igazságot, hogy nincsenek egyedül, Isten segítsége a jószág forrása.

Tudjuk, hogy a sátán is sokat mesterkedik, hogy zavart keltsen a családok életében. Légy jelen Jézus mindnyájunk otthonában. Áldd meg azokat a szülőket és nagyszülőket, akik a vallásos nevelést nem tartják elavultnak, sőt minden áldozatot vállalnak a gyermekek hitoktatásáért.

1988. január 1. Újév, Mária Istenanyaságának ünnepe

Mennyei Atyánk! Törvényednek engedelmeskedett a Föld! Ma ugyanott van, ahol egy évvel ezelőtt volt, pedig megkerülte a Napot. Mi a világ világossága, Jézus fényében haladunk. De jaj nekünk, ha csak ott vagyunk, ahol egy évvel ezelőtt! Vajon közelebb vagyunk-e Hozzád? Add, hogy az újesztendőben jobban megismerjünk Téged és ezáltal tanításodat komolyabban megvalósítsuk.

Minden Tőled van, Atyánk! Az idő is! Te adod a növekedés lehetőségét. Add, hogy atyai szeretetedet jobban megbecsüljük! Legyen az újesztendő jó alkalom arra, hogy növekedjünk a mélyebb keresztény életben.

Ne engedd, hogy csak ígérgezzünk és fogadkozzunk! Az élet is a Te ajándékod, amelyért felelnünk kell. Értsék meg a szülők óriási felelősségüket. Ők *gyermekük* lelkéért is felelnek! Merjenek áldozatot vállalni elsősorban azok, akik eddig közömbösen mentek el kötelességük mellett, amellyel családjuk lelki egységének és szeretetközösségének tartoznak!

Add Jézus, hogy templomi közösségünk tagjai egyetlen családot alkossanak. Te légy ennek éltető erőforrása! Jöjjön Hozzád bizalommal minden kicsi család. Te adsz lelki erőt szülőknék, gyermekeknek, minden családtagnak. Ezért maradtál köztünk az Eucharishtiában.

A jövő év eseményeit nem tudjuk. De dolgozni akarunk a jó győzelméért. Add Jézus, hogy merjünk összefogni! A hűséges családok adjanak jó példát a lanyháknak. A vallásos gyerekek erősödjenek az apostolkodásra. Így növekedjék országod a lelkekben!

1988. január 3. Vízkereszt ünnepe

Mennyei Atyánk! Minden embert Magadnak teremtettél és Magadhoz hívsz! Sokan ezt nem tudják, céltalanul élnek. Közömbösen, értelmetlenül kószálnak. Add a Szentlélek világosságát minden embernek. Találják meg az élet szépségét és próbálják megvalósítani keresztény cselekedetekkel.

A napkeleti bölcsek megtalálták céljukat Betlehemben. A mi célunk is Betlehem, vagyis Jézus! Adj bátorságot az induláshoz és kitartást akkor is, ha az út göröngyös és nehéz.

Örömmel vágyik minden ember. Sajnos, sokan üres örömmel is megelégszenek. Az élet ilyen nyújt bőven, de őszinte boldogságot nem! A napkeleti bölcsek leborultak Előtted, Jézus! Te *teljes* örömmel ajándékoztad meg őket! Kérünk, ilyet adj nekünk is, ha sikerül Hozzád érkeznünk.

A mi ajándékunkat is szívesen fogadod, Jézus. Elmélyülő hitünk, a nehézségek vállalása – ma ez az ajándék. Add, hogy merjük ezt is megvalósítani és vállalni. Ne csak szóval, hanem kemény munkával tegyük életünket oltárodra, ahol Te megszenteled és megerősíted azt.

Merjünk, Jézus, őszinte követőid lenni! Ne képmutató alakoskodók legyünk, ebben nem leled kedvedet. Egyházunkban eleven tagok legyünk, álljunk szilárdan, és *életünkkel* valljunk egyetlen igaz vezetőnknek akkor is, ha ez kemény önmegtagadást kíván!

Függelék

A kommunizmus áldozatainak emléknapjára

(Nemzeti Újság 2006. február)

Február huszonötödike hatodik esztendeje, 2001 óta a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja. A múlt század ezen totalitárius rendszerének 100 millió áldozata egyedülálló a történelemben. A több földrészre kiterjedő rendszer országok, nemzetek és nemzedékek életét nyomorította meg, és változatlanul rombolja azokon a helyeken, ahol bármilyen megjelenési formában tovább létezik. A kommunizmus nyilvános bukásával egy időben a volt kommunista uralom alatt levő országokban legálisan is megjelenhettek a kommunizmus mérhetetlen bűneit feltáró dokumentumok. Mindezek mellett és ezek ellenére a kommunista rezsimek nem szűntek meg teljességgel, sok helyütt még mindig eredeti formájukban léteznek. Vannak azonban világrészek, ahol ennek a rendszernek a képviselői „kosztümöt cserélve” újra irányító szerepbe kerültek. Ez a sajnálatos külső és belső támogatottságnak köszönhető. A kommunizmus Kelet-Európában négy és fél évtizedes uralkodása alatt a népesség nagy részéből kiirtotta az önálló gondolkozást, az erkölcsi elvekhez való ragaszkodást. Ahol a családi nevelés ezt nem ellensúlyozta, ott az előzetesen nyíltan kommunista elkötelezettségű „vezérkar” újra a maga oldalára tudta állítani ezeknek az erkölcsi-, és nemzettudat nélküli embereknek a nagy részét. A mai Magyarországon is ez a helyzet. Miért lehetséges az, hogy háborús bűntettekkel terhelt politikai rendszert magukénak valló, annak kiépítésében és fenntartásában aktívan részt vevő, azt korábban nyíltan is támogató egyének mindenben teljes szabadságot élvezhetnek? Miért lehetséges az, hogy belföldi és európai parlamenti választásokon ilyen múlttal rendelkezők *egyáltalán* indulhatnak, és mandátumot szerezhetnek? És miért megengedett az, hogy korábbi rablásaikat, rombolásaikat most, átfestett jelszavakkal, a legminimálisabb erkölcsi gátlás nélkül, lényegileg azonos módon, bár sok tekintetben még alattomosabban folytathatják? Ezek a kérdések nem merülnek fel azokban, akik az elmúlt 15 évben lezajlott országgyűlési választások alkalmával immár másodszor adtak segédkezet kommunista utódpart ismételt uralomra jutásához?

„Ha Isten ránk tekint, (...) csak a sietve visszaállítandó független és magyar bíróság lehet illetékes a számonkérésben” – írta végrendeletében Mindszenty bíboros, a 20. század hitvalló magyar főpapja. Az igazságot szolgáltató és elégtételt adó számonkérés mind a mai napig nem történt meg!

Mindez külső támogatottságuknak is köszönhető. Mindszenty bíboros számtalan megnyilatkozásában hívja fel a figyelmet a kommunizmusnak a még megmaradt szabad társadalmakat is fenyegető veszélyére. De ugyanúgy nem hagyja szó nélkül ezen szabad társadalmak, politikai rendszerek mulasztásait sem, melyek a kommunizmus térnyerését nagymértékben előmozdították. Emlékirataiban a bíboros így ír az 1956-os magyar szabadságharc elvesztésének külső okairól: „A Nyugat roppant vak is volt. A bolsevista betyárok – népek kiirtói – nemsokára királyi udvarokban kezdtek szalonképesek lenni. 1955–56 nagy ténye az, hogy amilyen mérvben megutálták a Vasfüggöny népei az orosz kommunista világot, oly fokban növekedett az elgyengült, lelkét lassan elvesztő Nyugat államaiban a Szovjet befolyása. Így a magyar szabadságharc két vesztese: az erkölcsileg lezüllött világkommunizmus és a tétlen, erejét veszített Nyugat lett, az Egyesült Nemzetek

Szövetségével az élen. Tengernyi magyar vér is folyt azért, hogy a Nyugat vakhályoga leváljon. De minden áldozat hiába volt.”

Pongrátz Gergely, az 1956-os magyar szabadságharcban a budapesti Corvin-köz szabadságharcosainak parancsnoka, a következő két táviratot idézi könyvében, amelyek a Nyugat részéről közvetlenül járultak hozzá a szabadságharc vérbefojtásához: „Azonban, hogy a szovjet gőzhenger meginduljon, arról gondoskodott az *amerikai külügyminisztérium*, amikor a Moszkvában levő követének elküldte azt a táviratot, melyet mélyen elhallgatnak úgy Keleten, mint Nyugaton. Ezzel a távirattal biztosították a Szovjet kormányt arról, hogy: **»Az Egyesült Államok kormánya nem tekinti Magyarországot, vagy a szovjet blokk bármely tagját potenciális katonai szövetségesnek.«**”

A második távirat szövege így hangzik: **„Az Egyesült Államok kormánya nem tekinti jó szemmel azokat a kormányokat, amelyek barátságtalan viszonyban vannak a Szovjetunióval.”**

A következőkben Mindszenty József két további megnyilatkozásából olvashatunk részleteket, amelyek éles fénybe helyezik ennek az isten- és emberellenes rendszernek valódi mivoltát. Elsőként a Szovjetunióban a kommunizmus uralomra jutásakor végbemenő, minden képzeletet felülmúló terrorba nyerhetünk betekintést Az édesanya című könyvből.

„Ha a szülők nem bolsevik szellemben nevelnek, az állam elválasztja őket, és a gyermek pedig menhelyre kerül. Az új magán- és büntetőjogi kódex kifejezetten a családi élet lerontására törekszik. Az itt megtámadott vallás, tekintély, szülői szeretet megölése a családi élet halála.”

„Moszkvában a Vörös-téren leleplezték – mint a világsajtó hozta – a 14 éves Pavlik Moroszonak, a »Szovjetunió hőseinek« a szobrát. Agyonlövötte édesanyját, akit feljelentett, mivel a szovjet rendelethez ellenében titokban eladott egy zsák gabonát, hogy neki, a fiának enni adhasson. Ezt tették meg »hősnek«. Ez a húszéves világnézeti és erkölcsi átalakítás eredménye.”

„De Sztálinnak az esete festi a legkifejezőbben az állapotokat. Sztálin 78 éves anyja, bár 20 éve ilyesmit nem tett, húsvétkor Tiflisben bement a templomba. Nagy volt a rémület; az ájtatoskodók kémnek tartották, ezért elhagyták a templomot, és nem akartak imádkozni. A látogatás komoly volt, ezer rubelt is csúsztatott a perselybe. A GPU jelentette a botrányt a diktátornak, aki távolabbi vidékre vitette anyját, hogy templomlátogatása ne okozzon megütközést. Oroszországban kiirtották az ellenzékét, (...) behozták a rabszolgaságot. Emberi vágóhidak, tömegmészárlások felett, vér- és könnyfolyamok, rémület és átokóceán hömpölygő hullámain egy fej, a diktátoré. Remeg ő, remegnek tőle, és ő állandósítja a vérfolyamot (...) Egy nép hangtalan átka övezi. Eltette láb alól legközelebbi munkatársait is. Az anyja eleinte nem látta a bűnököt, csak szerette a gyűlölet fiát, az ő fiát és dacolt a másokkal, milliók dühével. Az édesanya sokáig kitart gyermeke mellett szerelmével. De most már elpattant az anyai szeretet sokat bíró húrja is. Imádkozott, a fiú ellen az Úrhoz fellebbezett. Fiú és erény közt az erényt választotta. Útjával megtagadta a fiát, akinek ellenforradalmára lett. Vörös, pokolian-vörösen izzó fiának fehér édesanyja. A lelke is mily fehér ebben a húsvéti imában, ha szörnyeteget szült is. A diktátor rettenetesen felsült ország, világ előtt az elveivel; emiatt beletipott az anyjába. Száműztek egy öreg édesanyját. Oroszország jelképe ez. Sztálin (...) belerúgott a megölt eszménybe. Ez volt Sztálin és anyja világraszóló párviadala.”

A következő idézet Mindszenty bíboros 1973-as kanadai körútján elhangzott beszédjéből való, amelyben a kommunizmus lényegét foglalja össze tömören. „Ragadozó farkasok járnak körül a világon, vagy annak egyik részén. Sajnos, az Úr Jézus példabeszéde szerint farkasok járogatnak a bárányirhában. Vagy elveszik az irhát a báránytól, vagy a bárány is odakölszöni a farkasoknak a saját bőrét, hogy megtéveszthessék a világot. Két világ csap össze immár fél-, még inkább negyed százada. Ismeritek mindkettőt hallomásból, sajtóból. Nehogy azt gondoljátok, hogy itt is középpűt az igazság. **Az egyik oldal teljes hazugság!** Én hirdetem azt, amit tapasztaltam, és amire a püspökszentelésben kötelezett az Egyház: »Ne mondd a sötétet fénynek, a valótlan igazságnak«.

Az I. világháború után a nagyhatalmak elvették Szent István földjének 68%-át, meghagyták 32%-át, 1/3-nál is kevesebbet, a vádlott meghallgatása nélkül. A II. világháborúba a Sztálin-szövetséges Hitler hajszolta bele az országot. A szintén Sztálin-szövetséges hatalmak odaajándékozták a 32%-os csonkot is a nemzetiség-irtó Sztálinnak, akinél mi is nemzetiség lettünk. Sztálin istentelen, feleséggyilkos. Mi keresztények vagyunk. Hogyan jöttek az oroszok? Volt 3 püspökhalál, 53 katolikus paphalál. A részeg és szifilisz kirgiz »felszabadítók« megerőszakoltak fegyveresen *1 millió* körüli nőt. Sztálin ide telepítettjei hadat üzentek Istennek, Egyháznak, a magyar történelemnek. Alakoskodva vallásszabadságot és emberi jogokat iktattak törvénybe. A választáson az orosz hadsereg támogatásával, választási visszaéléseik ellenére is nálunk kapták a legkisebb szavazatot, az új európai gyarmaton. A nemzetgyűlés, az abszolút többségi párt vezetői gyengék voltak. Az ország népe viszont nyelvre, vallásra való tekintet nélkül szembeállt a rendszerrel. *Orosz és rendőri terrorral* elrabolták a katolikus hitvallásos iskolát, megszüntették az iskolai heti 2 órás hitoktatást, a közös vasárnapi templomba járást.

A kommunizmus nemcsak politikai párt, hanem legelsősorban világnézet; vallás ellen, Isten ellen, emberi lélek ellen, apostoli hitvallás ellen, Tízparancs és erkölcs ellen. Gyilkol, rabol, zsúfolja a börtönöket, a szibériai munkatáborokat. Lezülleszti az egyént, tönkretesz a családot, csordává teszi a tömeget. Amely pillanatban valaki kommunista, abban a pillanatban megszűnt keresztény lenni. A keresztény Krisztushívő, a kommunista megtagadja az érte meghalt és föltámadt Jézus Krisztust, nem 30 ezüstart, csak egy csalásért. Hite az istentelenség, erkölce az erkölcstelenség. Ismerem a világtörténelmet. A történelem legkegyetlenebb rendszere ez. Ezt megírtam már 1942-ben, a könyvet elkobozták, elégették, a szerzője sorsát ismeritek. Kétszer voltam kommunista börtönben, de ha kell, megyek harmadszor is.

Kedves Híveim, az igazság jegyében üljük a Szent István 1000 évét. Legyetek hűek Szent István hitéhez és magyarságához magatokban és gyermekeitekben.”

Befejezésként álljon itt Mindszenty bíborosnak a kommunista rendszerhez, illetőleg kommunista személyekhez való viszonyáról a torontói sajtókonferencián elhangzott nyilatkozata. A sajtókonferencián többek között az alábbi kérdést intézték hozzá: „Eminenciád úgy 1956-ban kiszabadulás után, mint most, Magyarországról való kijövedele után kijelentette, hogy megbocsát minden ellenségének. Ez vonatkozik a kommunistákra is?” Mindszenty válasza a következő volt: „Igen, minden ellenségemnek megbocsátok, de ez nem jelenti, hogy **életem utolsó percéig ne harcoljak a kommunista rendszer ellen**, a nemzetemet és a kereszténységet elnyomó zsarnokság ellen. Az ellenségeimnek személy szerint megbocsátok, – de a kommunista *rendszernek* soha!”

Legyetek hűek a szabad Magyarországhoz!

Mindszenty József bíboros prímás 1956-os végrendelete

Ha az oroszok az Amerikai Egyesült Államok budapesti követségéről elrabolnának, életemtől megfosztanának, vagy bármi módon cselekvőképességemet megbénítanak, én, Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, Magyarország hercegprímása ezt hagyományozom nemzetemnek;

A szabad, független Magyarországhoz, októberi és novemberi hőseinek sírjához legyetek hűek. Az oroszokkal és magyarnevű cselédekkel szemben rideg tartózkodással viseltessetek. Húzódjatok vissza a véres, zord időkben a családi körbe, az legyen tiszta és evangéliumi. Apa, anya, gyermek eszményét Názáretben találja meg. Ilyen családokból épül újra hazánk. Addig is mindig a magyar a magyart részvétellel szeresse, és ne ártson egymásnak. Mindnyájan ragaszkodjatok a valláshoz, mert megtapasztaltátok, hogy mennyire felette áll a vallásos ember a vallástalannak. A katolikusok tekintsenek Rómára, a Szentatyára, a Kősziklára a nagy omlás között. Bízhatok gyermekien a mindenkor segítő Patrónában, a Magyarok Nagyasszonyában, aki Isten Anyja, s immár ezer éven át a mi édesanyánk is. Sötét éjjel, irtózatossággal és ágyúzás mellett a fővárosi Szabadság téren vergődő lélekkel írok most, mikor orosz katonák által gyilkolt magyar nők halálsikolyait hallom. Végrendeleti végrehajtókul, mint leghivatottabbakat, megnevezem és felkérem a Pápa őszentségét és az Amerikai Egyesült Államok elnökét, akik a közzététel idejéről és módjáról határoznak.

Ezt a végrendeletet saját kezűleg írtam, és felolvastván az aluljegyzett tanúk előtt, jelenlétükben saját kezűleg aláírtam.

Budapest, az Amerikai Egyesült Államok követségén, 1956. november 6-án.

(Közzétette Szabó Csaba, a Magyar Országos Levéltár főigazgató helyettese az *Új Ember* 2006.11.05- i számában.)

Mindszenty bíboros megnyilatkozásaiból

MINDSZENTY JÓZSEF AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN

(Mindszenty József a Népbíróság előtt Pannon Kiadó Budapest, 1989, 224–226.)

Tisztelt Népbíróság! Az utolsó szó jogán egy férfi áll a magyar népbíróságnak a színe előtt, jelentős országos állásban és vádaktól terhelten. Félévszázados adottsággal állok itt; egy határozott neveléssel és alapelvekkel. Ez a nevelés és ezek az alapelvek ugyanúgy vannak beépítve egy emberi életbe, mint ahogy a földre rá van építve a vaspálya. Ez a vaspálya visz és megmagyaráz sok mindent. Ahogy ezt a vaspályát, éppúgy az emberi életbe beépített alapelveket úgy szokták egymásba venni, ahogyan vannak.

Most több mint 40 napja állunk és állok a rendőrhatalóság és bíróságnak a színe előtt, kérdeznek és felelek. A kérdések és feleletek, nemcsak a kihallgatókat illetik, hanem az ember a maga lelkének is válaszokat ad, ezen az időn keresztül.

Ezekből a válaszokból, amit magamnak adok, a külső válaszok mellett azt látom, – s ezért hálát adok az Istennek, – hogy életem folyamán a jó szándékot nem veszítettem el.

Nem akartam soha sem ütközni az állami törvényekkel. Ha akár körülem, akár kívülem lévő okokból itt vagy ott megtörtént, ez az összeütközés azt a minap itt ezen a helyen minden széptetés nélkül megvallottam, sajnáltam, most is sajnálom és úgy gondolom, hogy az alapelvekhez, amiket említettem, azokhoz való becsületes hűség mellett is, bizonyos dolgokat talán hasonló helyzetben másként fognék meg.

Megállapíthatom másodszor azt is, hogy Istennek hála lelkiismeretem szerint nem voltam és nem vagyok a magyar népnek az ellensége. Nem volt és nincs bajom a magyar munkássággal, a magyar földműves társadalommal, amelyhez családommal együtt tartozom. Semmiféle megillető, megjáró jogot nem akarok elvenni egyik társadalmi osztálytól sem. Csak reám, a második világháborús összeomlás után egy nehéz történelmi szerep várt és ez abban állott, hogy nekem kellett az evangélium összefogó világosságának és szeretetének a meghirdetője lennem.

És itt most méltóztassék megengedni, hogy egy percre kikapcsolódjam az utolsó szóból. De logikailag idetartozik. Több ízben volt szó itt, a földreform és a magyar katolikus egyháznak a viszonyáról. Éppen ezért kötelességemnek ismerem, hogy én itt erre most zárójelben, de mégis zárójelet mellőző fontossággal nyilatkozzam. 1945 májusi körlevelében a püspöki kar áldását küldötte azokhoz, akik földhöz jutottak. Utána még négy alkalommal tett deklarációt belföldön és külföldön, s ennek a tartalma rövidre fogva az, hogy az egyház nem kérte és nem kéri vissza az érdemes, szorgalmas, a magyar földet szerető kisemberektől, azokat a szántókat, amelyek a kezében vannak. A püspöki karnak ezt az álláspontját a Vatikán soha nem rosszalotta.

Most folytatom tovább az utolsó szót, azért is hálát adok az Istennek, hogy vizsgálódásaim alkalmával a magam szigorú lelkiismerete előtt nem bizonyultam a béke ellenségének. Egyház és állam megbékélésének idején nem voltam a béke ellen, csak az előfeltételeket aláhúzottan említettem és nagyon komolynak tartottam azt, hogy ha békét kötünk, akkor az időálló és tartós legyen.

Most álláspontomat kifejezte a január 29-iki levél, beadvány, amelyet az igazságügy miniszter úrhoz küldöttem, s amelyet a tanácselnök úr itt mindjárt kezdetben felolvasott. Ehhez a beadványhoz tartom magamat. Emlékezetes, nem idézek belőle egyetlen mondatot sem.

Ami azt illeti, hogy az állami törvényekkel egyben-másban előzetes akarati elhatározás nélkül összeütköztem, összeütközés történt, azt mind mondtam, megvallottam. Az anyagiak terén pedig a jóvátételt is felajánlottam. És ezt én komolyan veszem.

Ma reggel ez az imádság jött az ajkamra: Da pacem, Domine, in diebus nostris, in diebus istis! Uram! Adj békét ezekben a napokban. Nem a közeli vagy távoli jövőben, hanem-érdekes – ez az ősi imádság azt mondja: ezekben a napokban.

És ezt a békét én kértem az én egyházamnak, amelynek szeretetét elhoztam ide is. Ezt a békét kértem a magyar államnak, amely iránt való engedelmességemet megmutattam. És ezt a békét kérem a magam lelkének is.

A népbíróságnak pedig azt kívánom, az Egek Ura adja azt a bölcsességet, hogy azt az ítéletet hozhassák, amely külföldön és belföldön a kibontakozásnak, a szerencsés kiútnak a reményét, zálogát hozza.

Mindszenty József sajtókonferenciája:

„ÉLETEM UTOLSÓ PERCÉIG HARCOLOK”

(Mindszenty József: Szentbeszéd III. Vasárnapi Levél Wien 1973. **28** (11/12) 19. Sz. melléklete, 50–53.) Magyar Élet, 1973. október 6.

Pénteken (1973. IX. 21.) a hercegprímás a torontói római katolikus érseki hivatal gyűléstermében sajtókonferenciát tartott. A sajtófogadás megnyitásaként rövid beszédet tartott, amelyben – többek között – hangoztatta:

– Örvendek, hogy meghívást kaptam Kanadába és ellátogathattam ebbe a vendégszerető országba, amely annyi tízezer menekült magyarnak nyújt új hazát. Örvendek a meghívásnak azért is, mert alkalmam nyílik az Ezeréves Magyar kereszténységünk megünneplésekor hangoztatni a már feledésbe merülő igazságot, hogy Közép-Európa: nem Kelet-Európa! A diplomátáknak sincs joga olyan súlyos földrajzi hibát elkövetni, hogy Közép-Európát és benne egy olyan történelmileg, kulturálisan a kereszténység ezer szálával a Nyugathoz tartozó országot, mint Magyarország, egyszerűen Kelethez csatolják. Hivatásomnak tartom, hogy a világ lelkiismeretéhez szóljak minden alkalommal és felhívjam a világ közvéleményének figyelmét arra, hogy Magyarország a maga évezredén véráldozatával mint Nyugat védője a Kelet megújuló támadásaival szemben olyan érdemeket szerzett, amelyekről megfélekezni a legnagyobb hálátlanság volna a Nyugat részéről. Szent Lászlótól IV. Bélán át – a 456 évig tartó török harcokig a magyar vére hullásával védte önmagát és ezáltal a nyugati kultúrát, életformát és kereszténységet.

Ezek után következtek az újságírók kérdései:

KÉRDÉS: A sok üldöztetés, börtön, számkivetés után mártírnak, hősnek tartja magát?

MINDSZENTY: Nem akarok a mártír szerepében tetszelegni. A jó Istenre bízom, hogy ítéljen majd földi sáfarkodásom fölött.

K.: A kommunizmus elleni évtizedes harcok során változott-e a véleménye?

M.: Nem. Még csak erősödött az a meggyőződés, hogy a kommunizmus a legnagyobb veszélyt jelenti a kereszténységre és hazámra. 1945 óta, amikor a magyar püspöki kar az én irányításom alatt kiadta az első körlevelét, felhívta a világ és a magyar keresztények figyelmét arra a veszélyre, amit a kommunizmus jelent – újra és újra bebizonyították az események, a tények kiállásunk helyességét.

K.: Voltak hangok, amelyek Eminenciátat és a magyar püspöki kart azzal vádolták, hogy az egyházi birtokokat féltették a földreformtól, ezért folytatták harcukat?

M.: Mi nem voltunk a földreform ellen. Csak a módot kifogásoltuk, ahogy a földreformot végrehajtották. Tiltakoztunk az ellen, hogy ne a bosszú szelleme vezesse a földek elvételét. A

magyar földreform vége az lett, hogy még a kisgazdáktól is elrabolták a földjüket és bekényszerítették őket a kolhozokba. Én és püspöktársaim csak az egyházi intézmények kártalanítását kértük, amit a kommunista kormány meg is ígért, de soha nem teljesített. Szó sem volt arról, hogy az egyházi földeket követeltük volna vissza! Megrágalmaztak azzal is, hogy az 1956-os forradalomkor, azaz kiszabadulásom után tartott rádióbeszédemben újra követeltem az egyházi birtokok visszaadását. Ez hazugság: csak azt kértem, hogy az egyházi intézmények jogtalanul elvett házait adják vissza – a földekről szó sem volt. Beszédem eredeti szövege eltűnt a házkutatás során, de az Osservatore Romano figyelmeztette a nyugati sajtó képviselőit, hogy rádióbeszédemet a vatikáni rádió hangszalagra vette, s abban szó sincs az egyházi földek visszaköveteléséről – tehát ne terjesszék a kommunisták által híresztelt hamis szöveget.

K.: A nyáron Budapesten jártam. Azt tapasztaltam, hogy a templomok mindig tele vannak, köztük rengeteg a fiatal. Hogyan egyeztethető ez össze a kommunista vallásellenességgel?

M.: A magyar kereszténység és az ifjúság hitét a kommunizmus 25 év alatt sem tudta megtörni.* Ezt a hitet a családi nevelés biztosítja. De hivatalosan 1948 óta a magyar iskolák szelleme ateista. Hittanórák az iskolákban nincsenek, csak a templomokban folyhat hittanoktatás. Csak egyetlen adatot hozok fel annak a tragikus ténynek bizonyítására, hogy az ateista nevelés milyen szörnyű károkat okoz a magyar fiatalság lelkében: a múlt évben 15 ezer 18 éven aluli kislány kért abortuszt!

*Kelet azt hirdeti, hogy ma már a legelrugaskodottabb üldözők is szelíd bárányok lettek. Ne higgyétek! Gyümölcsseiről ismerjük meg a fát! Hogy ott több a templomba járó, mint egyik-másik nyugati országban, az lehet, de ez a tény nem az ottani rezsimnek az érdeme, hanem a kereszt alatt roskadozó keresztényeké. (Az 1972. októberi fatimai beszéd lisszaboni nunciátúra által – a bíboros tudta nélkül – kicenzúrázott részlete.)

K.: Mit tud a Szent Korona amerikai kiadásáról?

M.: Több hivatalos levél van birtokomban az USA kormánya részéről, amelyben biztosítanak arról, hogy a Fehér Ház nem szándékozik a Szent Koronát a kommunista kormánynak kiadni.

K.: Az ellenséges sajtó még itt Nyugaton is azt terjesztette, hogy Eminenciád a kommunista bírósági tárgyalások során beismerő vallomást tett.

M.: Erre a vádra csak annyit válaszolhatok, hogy a kommunista bírósági eljárás nem a tanúk, tények alapján hozza meg ítéleteit, mint itt Nyugaton – hanem felsőbb parancsra. Amit kitűztek célul, hogy mit akarnak a vádlottból kicsikarni, azt minden aljas eszköz bevetésével el is érik.

K.: Mikorra remélhető emlékiratai, történelmi munkái megjelenése? Igaz-e, hogy a kommunista kormány a Vatikánon keresztül igyekszik ezek kiadását megakadályozni?

M.: Munkáimon dolgozom, készülök kiadásukra. A kommunista kormány véleménye nem érdekel. Sem szóban, sem írásban nem politizálok, csak erkölcsi elveket, örök emberi jogokat védek és hirdetek! Ez szent hivatásom! A kommunista kormány felfogásával, amely minden megnyilatkozásomban politikát lát – nem törődöm.

K.: Eminenciád úgy 1956-ban kiszabadulás után, mint most Magyarországról való kijövedele után kijelentette, hogy megbocsát minden ellenségének. Ez vonatkozik a kommunistákra is?

M.: Igen, minden ellenségemnek megbocsátok, de ez nem jelenti, hogy életem utolsó percéig ne harcoljak a kommunista rendszer ellen, a nemzetemet és a kereszténységet elnyomó zsarnokság ellen. Az ellenségeimnek személy szerint megbocsátok, de a kommunista rendszernek soha!

Az alábbi idézetek Csonka Emil: Krónika Mindszenty bíboros amerikai útjának egyik jelentős szakaszáról. München, 1974 (kézirat) [1974. június 5–22.] munkájából valók.

10–15 pp. San Francisco, 1974. június 6.

Mészáros Tibor, a bíboros titkára a sajtókonferenciákat mindenütt azzal vezette be, hogy semmi megkötés nincs, mindent lehet kérdezni, a bíborosnak egy kérése van: cikkeikben az újságírók azt adják vissza, amit hallottak, ne másítsák meg mondanivalóját.

A san franciscoi sajtókonferencia jó modellje minden, előtte és utána másutt is tartott sajtókonferenciának. Elsőnek a nagy san franciscoi zsidó lap munkatársa jelentkezett.

Kérdése: 1944-ben a hitleri csapatok inváziót indítottak Magyarországgal ellen. Hogyan gondol vissza erre a bíboros?

Mindszenty válasza: Ez a XX. század súlyos eseménye volt, s úgy kell tekintenünk, mint ebben a században lezajlott tragédiák egész sorozatának egyik állomását.

A következő kérdés: Miért mondta le a bíboros a Santa Clara Egyetemen tervezett látogatását, illetve díszdoktorrá avatását?

Mindszenty válasza: Mert az előzmények azt mutatták, hogy itt helyi perpatvar van a dologban, és én egy más állam, az amerikai állam belügyeibe, az amerikai társadalmon belüli vitákba nem akarok beavatkozni. Ezt az ügyet azonban felesleges feszegetni, álláspontom, elvi álláspontom ismeretes ebben a kérdésben.

Kérdés: Mi a felfogása a detente, az enyhülés politikájáról, amelyet most az Egyesült Államok körmánya folytat?

Válasz: Mit lehet erre mondani? Akkor tudnám megválaszolni ezt a kérdést, ha Amerika enyhülési politikájával párhuzamosan a Szovjetunió is elkezdene enyhülni.

Kérdés: Beszél-e Eminenciád angolul? Mondana-e pár szót angolul arról, hogy mi a célja mostani látogatásának?

Válasz: To visit my Hungarians in the United States of America (meglátogatni magyarjaimat az Egyesült Államokban).

Kérdés: Mi a katolikus egyház helyzete Magyarországon, 25 éves kommunista rezsim után?

Válasz: Az egyház helyzete nem jó és nem látszik a javulásnak semmi jele. Az egyház állapota, akár a püspöki kar, vagy a papság, vagy a hívek állapotát nézzük, nem vigasztaló. A kép lehangoló és időről időre romló. A „Neue Zürche Zeitung”-ban februárban jelent meg egy tekintélyes spanyol újságírótól egy cikk. Az újságíró előzőleg Magyarországon járt és alaposan tanulmányozta az egyház viszonyait. Ezen alapos tanulmányozás után írta meg, hogy Magyarországon jelenleg 2000 katolikus pap van eltöltve a működéstől, 2000 papnak nem szabad papi funkciót gyakorolnia. Ezt a kijelentést, ezt a cikket máig sem cáfolták meg. Ugyanakkor közölte ezt a cikket ettől a szerzőtől (Richard Riccario Estorial az említett spanyol újságíró) a bécsi „Die Presse”. A cikkben az is olvasható, hogy ha ezek a papok gyakorolják azt, ami papi kötelességük, az állam büntetésben részesíti őket. A hitoktatás kérdéséről is szólni kell. Amikor a II. világháború után a kommunisták elvették az iskolákat az egyháztól, volt egy olyan kijelentésük, hogy az iskolákban azért a hitoktatás folyik tovább és a vasárnapi misékre az iskolai ifjúságot – mint addig – szintén elvezetik. Ezt az ígéretüket csupán egy évig tartották meg. Ma már, 25 év után még a püspöki székhelyeken sincs iskolai hitoktatás! Most, amikor békében fetreng a világ, előfordulhat olyasmi, ami ezer éve nem volt Magyarországon, hogy a papnövendéknek, a kispapnak még a szemináriumi idő alatt be kell vonulnia a kaszárnyába két évre és ott ateista propaganda zúdul rá. Ezen kívül örökös ijesztgetés, fenyegetés, hogy rokonai elvesztik az állásukat, hogyha ő kitart azon szándéka mellett, hogy pap legyen.

E szavak után Mindszenty utalt 1974. február 6-i nyilatkozatára, amelyben 5 pontban ismertette, megrajzolta, hogy a magyarországi egyház helyzete milyen szomorú (Emlékirataim 496–497.). Aztán szó szerint ezt mondotta: ez a rajz érintette a világi és az egyházi kormányzatot egyaránt, de egyik sem cáfolta meg, egyik sem tiltakozott ellene.

Kérdés: A Vatikán keresi a közeledést a kelet-európai államokkal és rezsimekkel. Mi a véleménye erről Mindszenty bíborosnak?

Válasz: Az eddigi tapasztalatok semmi pozitív jellel nem biztatnak. Évről évre romlott a helyzet. A Vatikán erőfeszítései nem hoztak könnyebbülést. Gyakorlatilag, a hétköznapi gyakorlatban rosszabbodott az egyház helyzete. Az alkalmazkodás egyirányú.

Kérdés: Mi a viszonya Magyarországon a katolikus és a protestáns egyházaknak egymáshoz?

Válasz: Egyformán szenvednek.

Kérdés: A kereszténység felelős-e az antiszemitizmusért?

Válasz: Nem lehet kérem a teológiát emlegetni, de egy szóval sem említeni az NS kormányt (Nemzeti Szocialista Kormány) és azokat a végrehajtókat, akik a bűnt elkövették. Az egyiket említeni, a másikat nem – ez furcsa dolog.

Kérdés: Hol él, mik a tervei?

Válasz: Bécsben élek, a Pázmáneumban, az utolsó szabad magyar katolikus egyházi épületben, amely nincs vörös befolyás alatt.

Kérdés: Van-e reménye, hogy egyszer visszatérhet Magyarországra?

Válasz: Isten kezében vannak a jövő eseményei.

Kérdés: Készülő emlékirataiban ír-e lefogatásáról és a börtönben való élményeiről?

Válasz: Targyalom a memoárokban ezeket, de kérem, nem kell erről már most írni, nem kell heccelni azokat, akik félnek tőle, amit írok.

Kérdés: Mi volt az a helyi perpatvar, „local controversy”, amit a Santa Clara egyetemmel kapcsolatban említett?

Válasz: Erre már válaszoltam, felesleges többet szólni erről.

Kérdés: New Yorkban nemrégiben egyetemi tanárok szimpóziuma volt és egy jeruzsálemi professzor kifejtette, hogy ha XI. és XII. Pius pápa nem hallgatott volna a II. világháború idején, talán nem következett volna Auschwitz.

(Itt, mielőtt a bíboros válaszolt volna, Mészáros Tibor, a bíboros titkára közbevetette, hogy ő nagyon jól ismeri ennek a szimpóziumnak az anyagát és a jeruzsálemi professzor fejtegetéseit. A professzor fejtegetéseinek csak egyik része volt a fenti kijelentés, mert a további tézisekben a professzor mintegy felmentő, pozitív értelemben nyilatkozott a Vatikán, illetve a pápák magatartásáról. Kérte az újságírókat, ne tegyen fel olyan kérdést, amely egy tézisnek csak az első részét hangoztatja, a másik, ellenkező értelmű részét azonban elhallgatja.)

A kérdés-komplexumra Mindszenty bíboros válasza:

A magyar püspöki kar a zsidók üldözése idején körlevelet adott ki a zsidók üldözése ellen. Ez önmagában is bizonyítja, hogy a magyar katolikus egyház és a katolikus egyház általában, nem volt közömbös. És a magyarországi zsidó egyház maga is elismerte ezt. Én magam olvastam egy cikket a külföldi sajtóban, amely arról szól, hogy 230 000 zsidót Budapesten a katolikus egyház mentett meg. Amikor a Zsidó Világszövetség vezetői Moszkvába mentek, ott is megemlézték ezt aényt. A Zsidó Világszövetség első reakciója a katolikus egyházzal szemben az volt, hogy a leghátalteljesebb köszönetét fejezte ki a magyar egyház magatartásáért. Magyarországon a katolikus egyház, illetve a katolikus zárdák akkor magukhoz vették az üldözött zsidók gyerekeit. Ezenkívül az egyház úgynevezett menleveleket állított ki a zsidóknak, vagyis olyan igazolást, hogy kikeresztelkedtek. De természetesen nem kívánta meg a zsidóktól, akiknek ezt az igazolást adták, hogy valóban kikeresztelkedjenek, mert szorult helyzetüket a katolikus egyház nem akarta felhasználni arra,

hogyan katolikussá tegye őket. A magyar püspöki kar ehhez a magatartásához XII. Pius szelleméből merítette az inspirációt és bátorságot. Most nemrégiben az „Observer” című angol lap egyik szerkesztője, Lederer, hat zsidó személyiséggel együtt eljött hozzám Bécsbe, és ők személyesen köszönték meg nekem a magyar katolikus egyház magatartását a zsidóüldözések idején.

(Itt McGucken sanfranciscoi érsek közbeszólt és említette Spellman amerikai bíboros érdemeit is, amit a zsidók védelmében szerzett azokban a nehéz időkben. Ezután Mindszenty bíboros folytatta a kérdésre adott választ.)

Még hozzáteszem, hogyha normális idők volnának, azt mondanám az újságíróknak: menjenek el az esztergomi érseki palotába és nézzék meg az archívumban a zsidók köszönő leveleit. Stern Samu, a fővárosi zsidóság vezetője hozzám, mint hercegprímáshoz intézett hálálkodó levelet. Ezt is megtalálhatják ott, illetve ha normális idők volnának, megtalálhatnák, de lehet, hogy ma már elvitték onnan, hiszen három házkutatást is tartottak az érseki palotában. Rákosi Mátyás és Gerő Ernő, a kommunista párt első két főtitkára zsidó volt, de elsősorban kommunista. És hogy ezek a kommunisták – hogy a katolikus egyház érdemeit letagadhassák – mit láttak szükségesnek eltávolítani onnan, milyen köszönő leveleket vittek el az archívumból, azt csak a jó Isten tudná megmondani.

Kérdés: Hogyan érez Mindszenty bíboros ma az Amerikai Egyesült Államok hibáiról, amelyet a kormány 1956-ban követett el a magyar forradalom idején tanúsított magatartásával?

Válasz: Bizonyára ismerik a clevelandi congressman interpellációját az amerikai törvényhozásban erről és tudnak arról a sürgönyről, amely akkor az amerikai kormány részéről Titón keresztül elment Moszkvába, s megnyugtatta a szovjet kormányt. Az USA déli részén egy hatalmas gyűlés is volt, amely bírálta az Egyesült Államok magatartását. Nekem nem kell tanúnak lennem egy másik ország életében. Én nem akarok ítéletet mondani az Amerikai Egyesült Államok magatartásáról. Ezt ők maguk, az amerikaiak tegyék meg, ha tanulmányozzák az archívumokat és az okmányokat.

San Diego, 1974. június 11. A püspöki palotában megtartott sajtókonferencia, 47–48 pp.

Az első kérdés a magyar egyház helyzete.

Mindszenty válasza: Az egyház helyzete nehéz. Alapvető változásnak kell végbemennie ahhoz, hogy javuljon ez a helyzet.

Egy kérdés a Vatikán és a zsidók 45-ös kapcsolatát firtatta. Mindszenty az ismert (sanfranciscoi) választ adta.

Kérdés: Akarna-e visszatérni Magyarországra?

Válasz: Van bennem annyi hazaszeretet, hogy ez a kérdés nekem nem közömbös. De a jelenlegi helyzetemben nem kívánom effektuálni ezt a hazaszeretetet, ezt a visszatérést, mert ha én hazamennék, ez azt jelentené, hogy jóváhagyom azt, ami otthon a politikában folyik.

Kérdés: Nixon, mielőtt elment a Közel-Keletre, kijelentette, hogy az enyhülésnek nem használ és az enyhülés idején nem okos, ha a Szovjetuniót erőszakosan igyekeznek rászorítani kivándorlási politikája megváltoztatására. Mi a véleménye erről?

Válasz: Erre nem kíván válaszolni, de megjegyzi, hogy a Szovjetunió ne erőltessen és erőszakoljon másokat; ne csak a nyugat biztassa saját magát, hogy „ne erőszakoljuk a Szovjetuniót”; a Szovjetunió végre hagyja abba a 120 millió közép-európai megerőszakolását.

Kérdés: Bizhatunk-e abban, hogy a Szovjetunió az általa vállalt enyhülési kötelezettségeket teljesíti?

Válasz: A második világháború után, a békekötés előtt azt mondotta a Szovjetunió, hogy majd kivonja csapatait Magyarországról, ha egyszer nem kell Ausztriában megszálló

csapatokat tartania. Azóta Ausztria megszállása régen megszűnt, de a magyarországi szovjet csapatokat még mindig nem vonta ki, jóllehet, erre a békeszerződésben kötelezte magát. Egy másik példa: Jaltában is azt ígérték, hogy igazságos választások lesznek Közép-, nem Kelet-, hanem *Közép*-Európában. Ez nem történt meg. Se demokrácia, se függetlenség nem volt a vasfüggöny mögötti országokban és teljességgel a kisebbségi kommunista párt jutott uralomra. Így tehát nem szabad reményeket táplálni most sem, ezek a tapasztalatok, ezek a példák óvatosságra intenek. Ki beszél ma már – folytatta Mindszenty – ki beszél ma már önrendelkezési jogról, ha Közép-Európáról van szó? Ki követeli ennek a résznek az önrendelkezési jogát? Vagy mi van a megígért félelem nélküli étellel? Ha illusztráció kell a mai helyzetről, itt van az én múltam. És ha az ország Prímásával, az országnak egy ilyen nagy méltóságával megtették azt, amit megtettek, elképzelhetik, hogy mit tettek a tíz- és tízezer egyszerű polgárral, a kisemberekkel. Ha el akarnánk mondani elejétől a végéig, ami Közép-Európában történt, két napig itt kellene ülnünk és beszélnünk az uraknak.

Kérdés: Miért történt a pápa részéről Mindszenty letétele?

Válasz: Megmondhatom: a Vatikán nehéz helyzetben volt, ennek lett a következménye.

Kérdés: Nyert-e ezzel a Vatikán?

Válasz: Nem, nem gondolom. Magyarországon nem várható, hogy javulás álljon be az egyházi életben. Sőt, az egyház helyzete az utóbbi időben is romlott.

Kérdés: A Szovjetunióban könnyítik a kivándorlást. Mi a véleménye erről?

Válasz: Tessék elolvasni Szolzsenyicin könyvét, ebből láthatják, hogy mennyit szabad remélni. Szolzsenyicin hívó ortodox és szava latba esik. Szolzsenyicin levelet írt Pimen pátriárkához, amelyben szemére vetette, hogy még azt sem teszi meg az egyház érdekében, amit az orosz törvények – legalábbis papíron – megengednek.

Kérdés: Amerikai benyomásai?

Válasz: Úgy tapasztalta, az amerikai társadalom elevenebb és érdeklődőbb, mint azelőtt. Egyébként ősszel megjelennek emlékiratai és ott bővebben ír arról, hogy mi a véleménye, mi a tapasztalata Amerikáról.

Los Angeles, 1974. június 12. Sajtókonferencia, 55–56 pp.

Mindszenty bíboros a konferencia elején rövid nyilatkozatot tett: Örülök, hogy Kaliforniában vagyok. Tetszik nekem ez a táj, s az is, hogy van itt több magyar emlék. Az igazságot akarom közölni, s azt kérem, a sajtó is az igazat írja meg.

Kérdés: Eminenciád valamikor ezt a kifejezést használta: Magyarország a legárvább nemzet a világon. Hogyan értette ezt?

Válasz: Kevés a barátja, kevesen állnak mellette.

Kérdés: Nixon elnök bízhat-e az oroszokban és abban, hogy sikerülni fog az enyhülés?

Válasz: Én csak a magam álláspontjáról tudok beszélni. Amíg a Szovjetunió alapvető elvei meg nem változnak, a bizalomra nincsen alap. Istentelenség és embertelenség nem lehet a bizalom alapja.

Kérdés: Eminenciád kijelentette, hogy lelkipásztori utat végez Amerikában. Mit remél ettől?

Válasz: Azt remélem, hogy a magyarok hitélete megélénkül, felpeszsdül, és ahol csüggedés van, ez megszűnik, s a magyarságukhoz való kapcsolat is megerősödik.

Kérdés: Lát-e esélyt a rabnemzetek felszabadítására?

Válasz: Annyi remény van, amennyire a nagyhatalmak komolyan veszik saját ígéreteiket. Ha a sajtónak kedve van, idézheti sorba az Atlanti Chartát, s a különböző kormányok elvi nyilatkozatait és ígéreteit. Ha ezeket megtartanák, akkor lenne remény. A második világháború utáni szerződéseknek kell érvényt szerezni.

Kérdés: Hogy tud ilyen erős és fiatal lenni?

Nagy derűtséget és helyeslést váltott ki Mindszenty válasza: „Köszönöm a bókot!”

Kérdés: Hiányzik-e neki Magyarország és hogyan érez Magyarországgal kapcsolatban?

Válasz: Távollétem nem szüntette meg azt a szeretetet, meleg érzést, amit hazámmal szemben érzek, és vele szemben viseltetem. Sőt, hazámnak sanyarú sorsa még inkább növeli ezeket az érzéseket.

Kérdés: Mi a véleménye a Watergate-ügyről?

Válasz: Ez annyira amerikai belügy, hogy ennek boncolgatásába nem megyek bele. Engem az amerikai *külpolitika* érdekel, annak is elsősorban az a része, amely Közép-Európára vonatkozik.

Kérdés: Eminenciád egész életében harcolt a kommunizmus ellen, egész élete a kommunizmus elleni harc volt. Miért?

Válasz: Tévedés, hogy csak a kommunizmus ellen harcoltam. A hitleri megszállással is szembekerültem, mert a függetlenséget fenyegette. Én minden rossznak ellene szegülök, minden olyasminek, ami a Tízparancsolatot veszélyezteti. Antikommunista magatartásom azért hosszabb, mert a kommunizmus is tovább tart. *Hitler is a Szovjetunióknak volt a szövetségese*. Börtönbe is kerültem miatta.

Kérdés: Hogy áll az antikommunizmus harca?

Válasz: Erősödik. Példa: Szolzszenyicin. A Nyugat is erősen küzd az ellen, hogy a Szovjetunióban az írókat elmebetegek intézetébe vigyék. Mindez arra mutat, hogy a kommunizmus elleni küzdelem a nyugati világban is erősebb.

Kérdés: Mi a véleménye arról, hogy Amerika nyújtson-e nagyobb kereskedelmi kedvezményt a Szovjetunióknak, pontosabban mi a véleménye arról, hogy a szenátorok többsége ezt ellenzi?

Válasz: Ebbe nem nagyon kívánok beleavatkozni, de természetesen üdvös és szükséges volna, ha a szenátorok alaposan megtanácskoznák ezt a kérdést és kikutatnák, mi az igazi motívuma annak, hogy Amerika a Szovjetunióknak gazdasági támogatást akar nyújtani.

Kérdés: Mi a véleménye a koegzisztenciáról?

Válasz: Nem tartok róla sokat. A két fél, a két tábor között olyan alapvető különbségek vannak, hogy nem valószínű, hogy ezeket össze lehet egyeztetni.

Los Angeles, 1974. június 13. A magyar református gyülekezethez intézett beszéd, 62–63. pp.

Kedves Amerikaiak, kedves magyarjaim! Hálásan köszönöm az üdvözlést, amellyel a város és a nagytiszteletű úr fogadott. Meghat ez a szeretet. Negyvenegy helyen fordultam meg amerikai utamon. Mindenhol nagy szeretet és együttérzés áradt felém. Én nem csak a magyar emberi jogokért harcoltam, hanem minden ember, és minden nagy és kicsi nép jogáért és függetlenségéért egyaránt. A második világháború után a nagyhatalmak aláírták az Emberi jogok alapokmányát. Rooseveltt Tivadar egykori amerikai elnök 1911-ben Csallóközben Apponyi Albert vendége volt. Apponyi felismerte a látogatás nagy jelentőségét és Rooseveltet meghívta a magyar képviselőházba. És Rooseveltt ott azt mondta: örülök, hogy a magyar nemzet múltja előtt meghajthatom a fejemet, a magyar nemzet védte a civilizációt. Nos – folytatta Mindszenty – ha én ezt nem tudnám, szégyellni kellene magamat, mert ezt minden jó magyar embernek tudnia kell. Ha aztán később hiba történt, ez nem Rooseveltt elnöknek a hibája volt; ha ő uralmon maradt volna továbbra is, kilenc év múlva nem következett volna be az a tragédia, amely a magyarságot érte. Ez a tragédia ma is tart, egész Közép- Európa népei osztoznak benne. Amikor szerte a világon megszűnnek a gyarmatok, Közép- Európában 120 millió embert tartanak orosz gyarmati sorban. A magyarság hosszú évszázadokon át védte Európát és az európai civilizációt, tatárjárással és

török uralommal szemben. Mi megtettük a magunkét, és azt akarjuk, hogy a megígért függetlenség birtokában lehessünk mi is, és a többi elnyomott közép-kelet-európai nép is.

Dallas, 1974. június 18. Sajtókonferencia, 88–89. pp.

A texasi zsidó újság munkatársának kérdése az első: Van-e a bíborosnak üzenete a zsidóság számára? És mi a helyzet jelenleg a Szent Koronával?

Válasz: Az izraelitáknak ugyanazt tudom mondani, amit a magyar püspöki kar nyilatkozatában adott ki a magyarországi zsidó-üldözés idején. Ez a nyilatkozat akkor leszögezte, hogy senkit sem jogaiban, sem vallásában, sem vagyonában megháborítani és abból eltávolítani nem lehet. Elítélni sem lehet senkit sem, kivéve ha egyéni bűnét egy bírói ítélet megerősítette. Ami a mostani üzenetet illeti, kíváncsús, hogy a zsidóság – mint vallás – igyekezzék az emberiség további kibontakozásában és újjáéledésében részt venni.

A Szent Koronával kapcsolatban: Engem hivatalos helyről már akkor, amikor még a budapesti amerikai követségen tartózkodtam, vagy pedig 1971-ben, amikor Bécsbe érkeztem, értesítettek, hogy a korábbi álláspont van érvényben, t. i. hogy a koronát nem adják ki. Azóta ugyan keringenek különböző hírek a korona visszaviteléről, de én hivatalosan ilyesmirel értesítve nem vagyok.

Kérdés: Nemzeti vagy vallási tulajdon a korona?

Válasz: Mind a kettő. Magyarországon a korona története szorosan összefügg mind az egyházzal, mind pedig a nemzet megmaradásával.

Hogy van-e joga külföldinek kint tartani a koronát, Mindszenty erre azt mondotta: a leszakított területeken élő magyarságot is figyelembe kell venni és a külföldön élő körülbelül másfél millió magyart is. A trianoni Magyarország nem nyilatkozhat szabadon. A szomszéd államokba került magyarság is kommunista rezsimek uralma alatt él, tehát a magyarság igazi vágyát és akaratát szabadon csakis a Nyugaton élő másfél millió magyar fejezheti ki. Ez pedig ragaszkodik ahhoz, hogy a korona ne kerüljön vissza addig Magyarországra, amíg Magyarország idegen, orosz megszállás alatt van és nem szabad.

Kérdés: 1974-ben pesszimista, vagy optimista,

Válasz: Én lelki beállítottságom révén optimista vagyok, mert bízom az isteni gondviselésben és ez már oly sokszor megkönnyült az emberiségen, és az emberiség nagy részében is tapasztalható, hogy Isten felé fordult.

Kérdés: A kommunizmus ellenére a magyar nép meg tudja-e tartani hitéletét?

Válasz: Vannak szép életek és szép családi élet is Magyarországon. De persze az ottani hitélet mégiscsak katakombá-élet. Nem tudnak bízni az otthoniak a javulásban úgy, mint ahogy azt nyugati újságok igen gyakran írják. Ma is az a helyzet például Budapesten, hogy a külvárosból az emberek, akik misét akarnak hallgatni, a belvárosba mennek, ahol a detektívek nem ismerik őket úgy, mint saját lakhelyükön.

Kérdés: 1948-ban miért választotta inkább a börtönt, mint a szabad életet?

Válasz: Mert az volt a kötelességem. Egyik elődöm elveszett a mohi sírban, más elődöm Mohácsnál vesztette életét öt püspökkel, másokat üldöztek. Ezekhez méltónak kellett lennem nekem is. Felkínálták nekem, hogy távozzak külföldre és akkor nem ítélnék el. Én azonban ezt nem tehettem meg, én helyt akartam állni, népem körében akartam maradni. Különben is, erkölcsi lehetetlenség, hogy ha maradok, akkor különféle bűnökben bűnösnek mondanak ki, ha azonban elmegyek, akkor az, ami bűnt állítólag elkövettem, nem számít bűnnek.

Kérdés: Mikor jelennek meg memoárjai?

Válasz: Novemberben jelennek meg több mint öt nyelven.

Kérdés: Bíz-e abban, hogy az enyhülési politika egyrészt Amerika és a Szovjetunió, másrészt Amerika és Kína között vezet-e valami eredményre?

Válasz: Minden azon fordul meg, hogy ezeken a tárgyalásokon az amerikai kormány komolyan veszi-e mindazt, amit az Atlanti Okmányban a népeknek ígért. Hogyha ezeket az ígéreteket igyekszik megvalósítani a tárgyalások révén, akkor nagyon örülnék az eredménynek.

Kérdés: Láta-e a „Cardinal” című filmet, amelyet fogsága alatt készítettek? Mi a véleménye róla?

Válasz: Láttam. Az én ügyem, kérem, komoly ügy volt, ebben a filmben meg sok a költészet.

Dallas, 1974. június 18. A gyermeknevelés feladatairól a Dallasi Egyetemen díszdoktorrá avatásakor, 91–92. pp.

A bíboros felszólalásába beépítette Szoltsenyicinnek azokat az adatait, amelyekről éppen csak a megelőző napon a repülőgépen szerzett tudomást. Ez az epizód is mutatja, hogy Mindszenty bíboros 82 éves korában is mennyire figyelmes, szellemileg milyen rugalmas, hiszen az örök mondanivalót a napi aktualitással vagy az épp akkor szerzett ismerettel tudja kombinálni.

Amikor az University of Dallas a díszdoktori kitüntetésről értesített, természetesnek találtam, hogy a keresztény nevelésről beszéljek. Ehhez azonban szükséges az újkor és a közelmúlt, sőt a jelen nevelési elveinek rövid megvilágítása.

A keresztény nevelés az egész emberi nem tengelykérdése. Az újkor elején beáradt reneszánsz és azóta a bölcsélet tévedéseinek egész sora – a nominalizmustól, a racionalizmustól egészen a német idealizmusig és a materializmusig, legújabban, 1917 óta a politikai hatalom fegyvereibe öltözködött istentelenség és embertelenség – elárasztotta az emberek öntudatát. A nevelés eszköze Lenin kiagyalásából, 1917 óta a kényszermunka lett. E kényszer igájába hajtottak 66 millió férfit, nőt, gyermeket, és csak a Fehér Csatorna kiásása 250 000 emberéletet követelt. A keresztény nevelést sarkaiból kiforgató módszerek kényszerbe és gyilkolásba torkollanak.

Az alapértékeknek tagadásával szemben nekünk keresztényeknek kell annyi bátorságunknak lenni, hogy a nevelés középpontjába állítsuk ismét Isten létét, a halhatatlan lélek örök rendeltetését, az emberi méltóságot és az emberi lelkiismeretnek ezekre épített szabadságigényét. Nem szabad meginognunk a nagy ellenkezések láttára sem: a tízparancsolat érvénye, a családi szentély tiszta légköre, a szülői tekintély fenntartása, minden gyermek Gyermek-Jézustól származó méltósága, – ezek hirdetése az Egyház küldetésének alapja és vele együtt minden emberi társadalomé. Az „aki bírja, marja”, az erőszak, a rablás, a terror nem lehet és nem válhat jogforrássá. Az elmondottak nem elképzelések, hanem a világ nagyobbik felének – közte a 120 milliós közép-európai szovjet gyarmatbirodalomnak – mindennapi valósága. Az Egyház a családok és egyének nevelésének jogán áll. Ezért folytat harcot a lengyel püspöki kar, ezért harcoltak 1948 végéig a magyar püspökök is.

Első forrásból veszem, amit pár héttel ezelőtt mondott el nekem bizalmasan egy magyar óvodai jelenetről egy fültanú. A kommunista óvónő a 3-tól 5 éves kisgyerekektől azt kérdezi: „Gyerekek, van-e Isten?” Az apróságok feszengenek helyükön e furcsa kérdésre, de hallgatnak. Az óvónő erre behízalgő hangon így folytatja: „A szüleitek azt mondják, hogy van Isten, mert nem szeretnek benneteket. Én szeretlek titeket: meg is mondom, nincs Isten!” Ez a némbor egyszerre nyelvelt Isten és a szülők ellen. Íme, az új nevelés.

Itt nem békés együttélés, a detente meg a turizmus segít, hanem az elvek fenntartása, a gyakorlati szembehelyezkedés, különben az út csak lefelé vezet. Az Üdvözítő mondotta:

„Gyümölcsseikről ismeritek meg őket.” Az ifjúság bűnözési statisztikája mellé bevonul a gyermekbűnöké. A legtöbb országban ez annak előtte ismeretlen volt.

Észbe kell kapnunk; ragaszkodnunk kell az Isten és ember együtteséhez. Az emberi nem mivoltához, léte első pillanatától kezdve, a nevelés szabadságához, családban, iskolában. Ne rettenjünk meg, hanem az Isten és Egyház embereinek hitével, mély bizalmával, amely századok válságait bírta le: legyen bátorságunk és hitünk nekiállni a holnapi jobb, emberibb és istenesebb világ megteremtésének.

Missouri, 1974. június 20. Sajtókonferencia, 97–98. pp.

Kérdés: Nixon rövidesen a Szovjetunióba megy, ajánlatos-e, hogy óvatos legyen?

Válasz: Az oroszokkal való tárgyaláson, mint minden tárgyaláson, de velük különösen, igen óvatosnak kell lenni, mert a 60 évi tapasztalat erre figyelmeztet.

Kérdés: Mik az impressziói e hosszú amerikai út vége felé?

Válasz: Változatosak a tapasztalataim, de általában úgy látom: megértésre találtam a legtöbb helyen itt, Amerikában.

Kérdés: Hogyan vélekedik Nixon politikájáról, amelynek célja a világegyensúly megtartása? Mi a viszonya Nixonhoz?

Válasz: Amikor tavaly az Egyesült Államokba jöttem, Nixon elnök táviratban üdvözölt megérkezésemkor és én erre válaszoltam. Ahhoz, hogy béke legyen, szükséges, hogy az Atlanti Chartában meghirdetett elveket valóra váltsák, hogy megvizsgálják azokat a szerződéseket, amelyek ezen elvek alapján készültek és hogy ezeket megtartják-e. Ezeknek az elveknek kell érvényt szerezni.

Kérdés: Reméli-e, hogy a magyar nép egyszer újra elnyeri szabadságát?

Válasz: Ez attól függ, hogy a nagyhatalmak mennyire veszik komolyan az Atlanti Chartában tett ígéreteiket. Ha ezeket nem veszik komolyan, ha ez csak írott malaszt, akkor nem sok értelme van beszélni a világpolitikáról.

Kérdés: Mikor jelennek meg emlékiratai? Azért akarja-e kiadni, mert szükségesnek látja, hogy az enyhülés idején a közvéleménynek a szovjet veszéllyel szemben gyengülő tudatát megerősítse?

Válasz: Tartoztam az emlékiratokkal a világ közvéleményének. Harminc éven keresztül én ellenem általában az ellenfeleim nyíltan beszéltek, nekem viszont nem volt módom nyilatkozni. Egyszer az életben azonban nekem is meg kell szólalnom, hogy megmondjam az igazságot. Az emberi jogok közé tartozik a szabad véleménynyilvánítás. Ettől egy bíborost sem lehet megfosztani.

Kérdés: Amerika szerződéseket kötött Kínával és a Szovjetunióval. Függő helyzetbe kerül-e Amerika e szerződések révén, és bízhatnak-e ezekben a szerződésekben?

Válasz: Mint mondtam, az eddigi tapasztalatok alapján kell mérleget felállítani. A világpolitikában szükséges, hogy érvényesek legyenek olyan fogalmak, mint a félelem nélküli élet és az önrendelkezés. Ennek ellenére ma Közép-Európában 120 millió ember él a szovjet gyarmati uralom alatt, Európa kellős közepén. Nézzék meg, hogy ezeknek a népeknek a sorsában történt-e változás, ez a felelet erre a kérdésre.

Kérdés: Mit tehet az Egyesült Államok ennek a helyzetnek a megváltoztatására?

Válasz: Teljesítse korábban tett ígéreteit.

Kérdés: Tud-e arról, hogy itt, St. Louisban működik a Mindszenty Foundation?

Válasz: Tudom, hogy itt van, ismerem működésüket, 1971 óta kapcsolatban vagyok velük, sőt, tudok arról, hogy az itt élő magyar kolónia körében is működik.

Kérdés: Hogyan fogadta a sajtó Amerikában?

Válasz: Többségében igen jó és tisztességes kezelésben részesítette.

Kérdés: Nixon eleget tesz-e a magyar törekvéseknek és az itt élő magyarok Magyarországra vonatkozó kívánságainak?

Válasz: Abban a tényben, hogy Magyarország még ma is szovjet gyarmat, benne van a válasz.

Chicago, 1974. június 22. Sajtókonferencia, 108–109. pp.

Kérdés: Várható-e a nemzetközi helyzet javulása?

Válasz: Isten kegyelmétől és az emberek okosságától függ.

Kérdés: Mi a véleménye az enyhülésről?

Válasz: Aki egyenletet akar csinálni, annak meg kell néznie, hogy mennyiben van igazságos béke. Semmi konkrét jelét nem látja annak, hogy az enyhülés komoly lenne és a béke megnyugtató. Ha a békéről beszélünk, mindig hozzá kell tenni, hogy igazságos békére van szükség. Valamennyien vágyunk a komoly enyhülésre és az igazságos békére, de sajnos még nem lehet látni, hogy elérkezett volna.

Kérdés: 1956-ban a magyarok segítséget vártak Amerikától. Amerika nem hibázott-e?

Válasz: Komoly segítség nem jött, sőt, történt egy káros lépés: Eisenhower elnök táviratot intézett Titohoz, amit az továbbított a Szovjetunióhoz s ennek a táviratnak a lényege és a szuggesztíója az volt, hogy a Szovjetunió ellenségei ebben a térségben az USA ellenségei is.

Kérdés: Mit tehet a szabad világ magyarsága a felszabadításért?

Válasz: Az emigráció a nemzetnek a szabad része, ezért az emigrációnak nem szabad megszűnnie sürgetni a nagyhatalmokat, hogy valósítsák meg saját ígéretüket. Ez hozna javulást.

Kérdés: 15 évet töltött az amerikai követségen, Budapesten. Milyen érzéssel van Amerika iránt?

Válasz: Sok ága van ennek az érzésnek. Én ott dolgoztam, tanulmányoztam az Amerikai Egyesült Államok összes kiadványait, a külügyminisztériumnak a dokumentumait, különböző emlékiratokat. Ami az amerikai népet illeti, neki rendkívül hálás vagyok, de az amerikai hatóságoknak is.

Az első napokban, a második világháború után, amikor Magyarországon nem volt elég oltár, eszköz, akkor az amerikai haderő küldött és szállított ilyeneket. Az amerikai haderő hozott orvosi segítséget is. És az amerikai légierő volt az, amely engem segített kijutni Rómába, amikor bíborossá avattak. Ezek érzelmileg is sokat jelentettek, nekünk magyaroknak, és nekem személyileg. Ezekről majd meg fogok emlékezni a memoárjaimban is.

Kérdés: Ahhoz, hogy most szánta el magát amerikai útjára, van-e köze annak, hogy a Vatikán eltávolította és ő ezt most demonstrálni akarja?

Válasz: Nekem kizárólag lelkipásztori céljaim vannak, gyógyítani akarom a magyar sebeket és tenni akarok valamit a magyar népért.

Az általános sajtókonferencia után a bíboros speciális interjút adott az egyik TV állomásnak. Itt is arról volt szó, hogy a komoly enyhülésnek még nem látja a jeleit. Fontosnak tartja, hogy a Vatikán a liturgia reformjában biztosította a nemzeti kisebbségeknek az anyanyelvi jogait. Kérdezik, hogy XII. Pius pápa erőteljesebb magatartása segített volna-e a zsidókon. Erre Mindszenty elmondja, hogy 1944–45-ben a magyar püspöki kar igen sokat segített. Zárdában őrizte a gyerekeket, menlevelet, keresztlevelet adott zsidóknak, anélkül, hogy kívánta volna kikeresztelkedésüket. „És ehhez a zsidómentő tevékenységhez a magyar püspöki kar XII. Pius magatartásából kapta a bátorítást” – mondotta Mindszenty.

Nixon egyik legutóbbi beszédében – hangzott a következő kérdés – azt mondotta, hogy káros lenne, ha az enyhülés időszakában az Egyesült Államok beavatkoznék a Szovjetunió belügyeibe.

Mindszenty válasza: A Szovjetunió avatkozik bele a közép-európai népek belügyeibe. Egyébként állítsák szembe egymással a félelem nélküli életre és az önrendelkezési jogokra tett nagyhatalmi ígéreteket a mostani enyhülési tervekkel, és ha a kettőt egymás mellé teszik, akkor kijön a válasz, hogy mi a helyzet ma a világban.

Chicago 1974. június 22. Székesegyházban mondott szentmise 111. p.

Szentbeszédében utalt az evangéliumra, hogy Jézus előtt miként mentegőzték a bűnösök. De Isten nem mentegőzést akar, hanem cselekedeteket. A mentegőzés a pokolba visz.

Reggel és délben el lehet imádkozni az Úrangyalát, s aztán a Miatyánkot. Mert ahogy az élet nem lehetséges lélegzetvétel nélkül, úgy a keresztény életnek az ima a lélegzetvétele. Buzdítja a híveket, járjanak magyar misére, hallgassanak magyar szentbeszédet. Járuljanak gyakran szentáldozáshoz, „mert ahogy a szőlőtőkének szüksége van a karóra, kell az életünkhöz is a szentségek ereje. Fontos, hogy a szülő kezdjen el egy kis csevegést a gyerekekkel. Ha a második vatikáni zsinat a liturgia reformjával engedélyezi az anyanyelvet, mi is őrizzük meg Szent István, Szent László és Szent Erzsébet nyelvét. Mendemonda, hogy használ, ha a gyerek elfelejt magyarul. Az ilyen gyerek elveszett nemzete számára.”

San Diego, Our Lady of Grace templom – 1974. június 11. Addendum 8. p.

Legyen a vasárnapi mise elmaradhatatlan. Szent István király hozta törvénybe, bár az egyház is elrendelte, hogy vasárnap hozta törvénybe, bár az egyház is elrendelte, hogy vasárnap a tíz község, amely együtt alkotott egy plébániát, menjen a tizedik központi községbe, és az egy családanyát kivéve, aki házőrző és az ebédnek megfőzője, kivétel nélkül mindenki más ott volt a kilenc, illetőleg a tíz községből. Nem volnánk igazán magyarok, ha Szent Istvánunknak a törvényét észre nem vennők az anyaszentegyház törvénye mellett, mint azonosat.

Aztán fontos a szentségek vétele. Gyarló emberek vagyunk, gyöngeségek járnak bennünk, a világ tele van kísértésekkel, hát nekünk szükségünk van a szentségek erejére. Ilyen a bűnbánat szentsége, a keresztség és a bérálás után. Ilyen a legméltóságosabb Oltáriszentség. Jézus azért rendelte az Oltáriszentséget, hogy lelkünknek is legyen eledele. És lelki éhínség van.

A második vatikáni zsinat megengedte, hogy a kétezer éves latin hivatalos nyelv mellett minden népnek joga legyen a maga anyanyelvéhez, még az istentiszteletben is. Hát most, ha a gyerekekkel nem beszélünk magyarul, akkor mi kiszakítjuk, szülői kézzel, a gyermeket a magyarságból. Anyanyelv! Az anyanyelvet elveszteni nem szabad! A vagyoni örökség lehet kisebb az idegenben, de az anyanyelvet megtagadni nem lehet a gyermektől. Amit a szülő kapott a szüleitől, azzal a szülő tartozik gyermekének.

Arra kérlek benneteket, kedves magyarjaim, hogy a főpásztor, a papság és a hívők támogatásával és segítségével igyekezzetek felpozsztatni magatokban a kereszténységet, mert a közöny veszedelme fenyeget bennünket. És kísértés is van, vigyázatok és imádkoztatok – mondja az apostol -, mert a sátán, mint ordító oroszlán körüljár, keresván, akit elnyeljen. Jó vigyázni a világ szellemének karmaira.

Azután fontos az, hogy a magyar öntudat is maradjon; mi nem vagyunk egy népnél sem alábbvalóak! Mindenesetre törekedjünk arra, hogy a magyar népnek itt és mindenütt becsületet szerezzünk, és tudjuk azt, hogy az ezeréves magyar történelemnek mivel tartozunk.

Erős hit, kitartó magyarság jellemezzen benneteket, s ez a két összetevő adja meg lényeteket!

Los Angeles, Szent István plébániatemplom – 1974. június 14. Addendum 10. p.

A XIX. század vége felé jött a marxizmus, az sokban folytatása volt az arianizmusnak, az istentagadásban és a Krisztus-ellenességben. És megjelent 1917-ben a kommunizmusban, a bolsevizmusban, a teljes istentelenséggel. És most sok minden történelmi tényező meggyengítette az emberiséget, és a kommunizmussal szemben nem mutatta azt az ellenálló erőt, mint amit a két szent idejében, a IX. században a kereszténység mutatott. Nagy Szent Vazul, éppen úgy, mint Nyugat felé Szent Atanáz, megállította az arianizmust Kelet felé. Nyugaton is felléptek még más vezető egyéniségek és a történelem elferdülését, Jézus Krisztus tanításának esküdt ellenségeit megakasztották.

Mindszenty bíboros ünnepi beszédje St. Louisban, a Mindszenty Foundation bankettjén, 1974. június 21. Addendum 14. p.

Kövessük az Evangéliumot! Legyetek okosak, mint a kígyók, de legyetek olyan szelídek, mint a galambok. Legyetek erősek a hitben és az elvekhez való ragaszkodásban. Ne tűrjétek a hit balsorsát a földkerekségen, és ne tűrjétek ezt a hazardírozást az elvekkel. Legyetek hősiesek az elvek hirdetésében és az elvek terén soha el ne kedvetlenedjétek. Mert rajtatok áll! Ti jobb viszonyok között éltek, mint a boldogtalan Európa. És a helyesen gondolkozó ember részvéte jelentkezze azokkal szemben, akik bűnös könnyelműségnek lettek az áldozatai.

(Magyarok Vasárnapja honlapján)

<http://www.lakatospal.hu/index.php>

VIII. rész – 2007

Hívek könyörgései 1986.

1986. január 1. Újév

Urunk Jézus! Édesanyát választottál magadnak, aki életet adott és ölében dajkált. De édesanyád a miénk is lett, hiszen Te testvérünk lettél. Add, hogy a Szűzanya öléből elfogadjunk Téged, és az újesztendőben még hűségesebben kövessük tanításodat és példád.

Szűzanyánk, Mária! Köszönjük, hogy nekünk neveltél fel Szent Fiadat, hiszen a mi Megváltónk lett. Add, hogy édesanyai közbenjárásodra életünkbe egyre jobban befogadjuk Szent Fiadat, és keresztényebbekké, vagyis Krisztus-követőbbekké válhassunk az újesztendőben.

Tudjuk, Jézus, hogy Te jószagos pásztorunk vagy. Az emberiséget Te vezetted a szebb és békésebb életre. Világosíts fel minden jóakarátú embert, hogy ismerje fel Benned az egyetlen igaz Megváltót, aki nem csak itt a földi életben, hanem az örökkévalóságban is boldogságot tud adni mindenkinek.

Jószagos Istenünk! Újesztendőt kezdünk a mai nappal. Tudjuk, hogy a boldogság forrása Te vagy, számunkra pedig a boldogság lelkünkben van. Adj erőt minden keresztény gyermeknek, fiatalnak és idősnek, hogy őszintén keresse akaratodat, hiszen a boldog újesztendő forrását Te tudod nyújtani számunkra.

Sok felebarátunk felelőtlen könnyelműségben és bűnben lépte át az újesztendő küszöbét. A Szentlélek által térítsd észre őket jószagos Istenünk, hogy vegyék komolyan az életüket, amely egyetlen, és amelyért felelősséggel tartoznak Neked, az élet szerzőjének.

1986. január 5.

Jószagos mennyei Atyánk! Az egész emberiség üdvözítésére küldted egyszülött Fiadat a Földre. A napkeleti bölcsek minden ember nevében hódoltak szent Fiad előtt. Add, hogy mi is elfogadjuk Jézust Megváltónak és egész életünk őszinte meghódolás legyen Előtte.

A napkeleti bölcsek óriási áldozatot vállaltak, hogy meglátogathassák a Messiást. Az akadályokat legyőzték és tervüket megvalósíthatták. Adj nekünk is, Urunk, áldozatos lelket! Ne sajnáljunk fáradságot, és ne keressünk kifogásokat, amikor hittanra vagy szentmisére hív lelkünk hangja és töltsön el bennünket is melletted a bölcsek öröme.

A napkeleti bölcsek legyőzték a tudatlanok gúnyolódását és Heródes ármánykodását. Add Urunk nekünk is a Szentlélek erejét, hogy semmiféle rövidlátás vagy gúnyolódás el ne térítsen utunktól, hanem öntudatos bátorsággal teljesítsük lelki feladatainkat.

A napkeleti bölcsek ajándékokkal kedveskedtek Neked, Jézus! Legyen bennünk is szüntelenül ajándékozó kedv, amely szívünk szeretete, a jóban való hűség és a bátor kitartás a hit megvallásában, hiszen ma erre igen nagy szükség van és Előtted ez kedves.

A bölcsek más utat választottak hazatérésükre. A mi utunk is legyen az új esztendőben jobb, mint az elmúltban volt. Legyünk öntudatosabbak és elmélyültebbek, merjük életünk kis hajóját szüntelenül a mélyre evezni, ahol a kegyelem tiszta forrásai fakadnak számunkra.

1986. január 26.

Mennyei Atyánk! Az embert egyetlen családba teremtetted. Közünk van egymáshoz, éreznünk kell egymás örömét és szomorúságát. Ebben a szívtelen világban add, hogy legalább mi keresztények érezzük át a családi összetartozást és próbáljuk meg egymást szeretni akkor is, ha néha az nem könnyű.

Urunk Jézus! Te megtestesülésed által testvérünk lettél. Add, hogy sokszor gondoljunk arra, hogy Hozzád tartozunk, hiszen a keresztség szentsége által tagjaivá váltunk a titokzatos Testnek, az Egyháznak, amellyel Te azonosnak mondtad magadat.

Urunk Jézus! Segíts bennünket, hogy szeressük Egyházunkat. Érezzük át, hogy az Egyház olyan, mint amilyenek mi vagyunk. Törekedjünk öntudatos keresztényekké válni, mert Egyházunk jövőjét mi építjük, és az olyan lesz, amilyené mi alakítjuk.

Urunk Jézus! Te isteni jószággal tisztánlátókká akarsz tenni bennünket. Ma, amikor annyi hamis tanítás zavar meg bennünket, erősíts meg a Szentlélekkel, hogy azt az igazságot tartsuk szem előtt, amely a Bibliában tárul elénk és hív annak megvalósítására.

Urunk Jézus! Sok gyermek, ifjú és felnőtt testvérünk gondolkodása zavaros a lelki dolgokban. Emberi bölcselkedések után mennek és nem a Te igazságodat vallják. Vezesd vissza őket is Egyházad tanításához, hogy életük értelmessé váljék és az Általad ígért végső célba jusson.

1986. február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony

Jóságos Mennyei Atyánk! Választott népedet több ezer évvel ezelőtt kiszabadítottad a rabságból és visszavezetted ősi hazájába. Add, hogy mi is megszabaduljunk bűnös szokásaink rabságából és megtaláljuk Egyházunkban igazi otthonunkat, ahol szereteted melegségében élhetünk.

Urunk Jézus! Mivel emberként születél, Téged is felajánlottak szüleid a mennyei Atyának. A keresztség pillanatában mi is a Tieid lettünk. Add, hogy keresztény módon éljünk és örömmel tegyünk mindent, amit szent vallásunk szerint lelkünk javára cselekednünk kell.

Urunk Jézus! Ma égő gyertyát veszünk kezünkbe, és ezzel járjuk körbe templomunkat. Add, hogy valóban égő gyertyák legyünk a világban és szép keresztény példánkkal világítsunk azoknak, akik vagy nem ismernek, vagy talán eltávolodtak Tőled.

Tudod Jézusunk, hogy mennyi veszedelem fenyegeti lelkünket és hitünket. Néha igen nehéz kitartani Melletted. Édesanyád, a Szűzanya segítségét kérjük, hogy öleljen át és védjen szeretetével minket is, ahogyan védelmeződ és segítőd volt Neked, amikor életedet annyi veszedelem fenyegette.

Szűzanyánk és Szent József, védelmezzetek bennünket. Kérjétek Jézust, hogy Egyházunk úgy tartson meg minket szent családjában, ahogyan Simeon karjába fogadta Őt és lelki szemünk úgy tekintsen Rá, ahogyan megengedted neki a boldog pillanatot: felismerhette Benned a Megváltót és élete igazi célját!

1986. február 9.

Urunk Jézus! Az egyszerű emberek tódultak Hozzád, hogy Isten Igéjét hallgassák. Add, hogy mi is szívesen hallgassuk tanításodat, amelyet Egyházunkban kapunk a hitoktatásban, a vasárnapi tanításokban és a Biblia olvasásán keresztül.

Tudjuk Jézus, hogy sokan közelednek lelkünkhöz különböző tanításokkal. Sok zavar is keletkezik bennünk miatta. Add a Szentlélek bölcsességét, hogy tisztán lássunk és meg tudjuk különböztetni a rosszat és a jót, az igazságot és a téves emberi bölcselkedést.

Apostolaidat a mély vízre küldted halászni. Az elmélyülés tisztasága kell nekünk is! Add Uram, hogy ne elégedjünk meg felszínes ismeretekkel, hanem törekedjünk szent vallásunk tanításának egyre alaposabb megismerésére.

Szavadra az engedelmes apostolok sok halat fogtak. Add, hogy mi is mindig Benned bízzunk. Amit mi nem tudunk elérni a magunk erejéből, merjünk bízni abban, hogy Veled együtt tudunk eredményesebben apostolkodni.

Sok gyermek és ifjú él környékünkön, aki Rólad nem is hallott igaz tanítást. Add Jézus, hogy mi jó emberhalászok lehessünk, hiszen az apostolkodás mindnyájunk kötelessége. Ne legyünk tétlenek, amikor az igazság és hazugság kemény küzdelmében élünk.

1986. március 2.

Jóságos mennyei Atyánk! Mindnyájunknak adtál lelki kincseket, amelyeket jól kell felhasználnunk! Segíts bennünket, hogy ezekkel úgy bánjunk, hogy egyszer elszámolhassunk gyümölcseikkel együtt, amelyek bennünk teremnek meg, jócselekedetekben és tevékeny szeretetben.

A nagybőjt szent idejét is azért adod Urunk, hogy készülődjünk! Feltámadásod szent ünnepére egyre jobbakká kell válnunk! Add, hogy imádságaink, szentgyónásunk és szentáldozásaink által ezt megvalósítsuk és így méltók legyünk e nagy ünnep megszentelt örömére.

Tudjuk Jézus, hogy az evangéliumi fügefá mi vagyunk! Jaj nekünk, ha terméketlen, üres keresztények maradunk! Add, hogy hitünk ismeretében komolyan elmélyedjünk, és így gazdag termést hozzon életünk, a Te dicsőségedre és a mi üdvösségünkre.

Te mondd Jézus, hogy meg kell térnünk! Bűnbánatban és szentgyónásban lelkünket meg kell tisztítanunk! Adj őszinte bánatot és segíts, hogy gyónásunk, áldozásunk ne külsőséges megszokás legyen, hanem őszinte találkozás Veled, Akivel meg tudjuk változtatni életünket.

Te nem elégszel meg a vallási külsőségekkel, Jézus! Semmit se ér, ha keresztényeknek és vallásosoknak mondjuk magunkat! Élő hitet kívánsz tőlünk! Segíts bennünket, hogy hitből élő keresztények legyünk, jó példánkkal pedig mások számára intő és vonzó jelekké váljunk.

1986. március 30. Húsvétvasárnap

Jóságos mennyei Atyánk! Megígérted, hogy Megváltót küldesz a bűnből való szabadulásunkra. Köszönjük, hogy a Megváltó eljött és feltámadásával elhozta a szabadulás lehetőségét. Add, hogy a feltámadt Jézus Krisztust elfogadjuk és mi is feltámadjunk bűneink halálából.

Köszönjük Jézus, szenvedésedet, halálodat és feltámadásodat. Köszönjük, hogy feltámadottan ott vagy velünk. Add, hogy őszinte hittel naponta elfogadjunk és életünket a Te irányításoddal éljük.

Köszönjük Jézus, hogy mindent értünk vállaltál. Most már biztosak vagyunk életünk értelmében és céljában. Adj erőt, hogy legyőzzük a sátán csábításait és örömmel találjuk követésedben és tanításod megtartásában.

Sajnáljuk, Jézus azt a sok gyereket, aki nem ismer Téged. Életükből mennyi jó és igaz tanítás kimarad! Ébreszd fel szüleikben a hitet, amely elvezeti őket Hozzád és éleszd fel bennük a felelősséget, amely Egyházadba vezeti őket, gyermekeikkel együtt.

Feltámadásod igazsága elég számunkra, Jézus. Ebből tudunk meríteni erőt és kitartást minden jóra. Add, hogy jelenlétedet megtapasztaljuk hétköznapi munkáinkban, és a vasárnapok és ünnepnapok lelkes megszentelésében.

1986. március 31. Húsvéthétfő

Urunk Jézus Krisztus! A halálból való feltámadásod számunkra istenségedet bizonyítja. Add, hogy bátran merjünk megvallani, hogy Istenünk vagy és hűséges kitartással kövessünk egész életünkben.

Sok keresztény él templomunk környékén, aki látja a tornyot, hallja a harangszót, mégse mozdul meg Hozzád, Jézus. Szereteteddel támaszd fel őket a közömbösség sötét sírjából. Add, hogy Hozzád térjenek, hiszen Te vagy az ő életük egyetlen igaz reménye és célja is.

Sok megkeresztelt szülő gyermekét meg se keresztelteti. Nem döbben rá, hogy van örök élet, ahová ők is hivatalosak. Ne engedd Urunk, hogy ezek elvessenek, hanem ébreszd rá őket emberéletük óriási felelősségére.

Sok gyermek és ifjú hamis tanításokkal és bűnös élményekkel tölti lelkét. Olyan úton járnak ezek, amely céltalanságba visz. Vezesd őket Urunk arra az útra, amelyen megtalálják Téged, és szívük igazi értelemmel és örömmel újul meg.

Jézusunk! Feltámadásod bizonyítja, hogy mi is feltámadunk! Testünk újra éled egy egészen más életre. Add, hogy úgy növekedjünk ismerettedben és követésed szilárdságában, hogy a feltámadáskor részünk legyen a Te dicsőségében.

1986. április 6.

Urunk Jézus! Apostolaidra a Szentlelket lehelted. A Lélek erejében küldted őket, hogy vigyék az Isten bűnbocsánatát a világba. Köszönjük, hogy megajándékoztál bennünket a bűnbocsánat szentségével. Add, hogy mindig örömmel és szívesen gyónjunk, hiszen a megváltás nagy ajándékát kapjuk a feloldozásban.

Köszönjük Istenünk, hogy Te nem bosszúálló, hanem megbocsátó vagy. Az első gyónásukra készülő testvéreinkért könyörgünk Hozzád. Add, hogy boldogan készüljenek erre a nagy eseményre, azért önts lelkükbe kitartást és szorgalmat.

Sajnáljuk Urunk, hogy sok testvérünk nem érti meg irgalmas jóságodat. Különösen a szülők hanyagsága fáj Egyházadnak, hiszen nekik kellene idevezetni gyermekeiket. Térítsd magadhoz Urunk az eltévedteket, hogy minél több gyermek megismerjen Téged, és ők is részesedjenek a hit nagy kegyelmében.

Tamás apostol elszégyellte magát hitetlensége miatt. Urunk, ma igen sok ilyen „hitetlen Tamás” él a Földön. Add meg nekik a Szentlélek világosságát. Értsék meg, hogy csak a tiszta hit ad igazi értelmet és célt életünknek.

Urunk Jézus! Te nem lökted el magadtól, hanem odahívtad Tamást. Te ma sem taszítasz, hanem szeretettel vonzol mindenkit. Hívd ma is a kishitűeket és hitetleneket, hogy ne az elkeseredés, hanem a bizalom győzzön azok életében, akik értelmetlennek látják a küzdelmet és a szenvedést.

1986. április 13.

Urunk Jézus! Feltámadásod után azoknak mutattad meg magadat, akik szerettek Téged. Add, hogy hitünk által mi is megláthassunk, hogy egykor majd a mennyországban úgy szemlélhessünk, ahogyan apostolaid láttak megdicsőült testedben itt a Földön.

Ellenségeidnek nem mutattad meg magadat. Ma élő ellenségeid se tapasztalhatják meg, hogy itt vagy velünk. Add meg a hit ajándékát ezeknek is, hogy bűneikből megtisztulva örömmel csatlakozzanak a Benned hívők családi közösségéhez.

Sok gyermek a családi közösségben semmit se hall Rólad. Ezek nem tudják, milyen jó és milyen boldogság együtt lenni Veled. Add, hogy merjünk beszélni Rólad társainknak, hogy induljanak el a megismerés útján Feléd, és a Szentlélek segítségével eljussanak a hit örömébe.

Urunk Jézus! Te Péter apostolra bíztad Egyházad legfőbb vezetését. Most Róma felé tekintünk, Péter utódára, a Szentatyára. Ő is megvallja szeretetét Irántad, mint ahogyan Péter tette. Add, hogy erős legyen a pápa hűségben, szeretetben és Egyházad vezetésében.

Urunk Jézus! Helytartódat, a pápát sokan sértegetik és bántják. Ő a bántalmakat úgy tűri, ahogyan Te vállaltad a keresztet. Mi, magyar katolikusok egy szívvel-lélekkel kérünk: Tartsd meg Isten, Szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját!

1986. július 6.

Jóságos mennyei Atyánk! Mivel minden embert örök dicsőségbe hívsz, minket apostolaiddá választottál. Add, hogy életünk példájával és kitartással mutassunk utat tévelygő testvéreinknek.

Urunk Jézus! Kettesével küldted apostolaidat nehéz igehirdető útjukra. Egymást kellett erősíteni és bátorítani. Add, hogy mi is összefogjunk, amikor apostoli feladatot teljesítünk. Legyünk egymás támogatói, amikor a félelem kísértésébe esünk.

Szegényen küldted apostolaidat, Jézus! Add, hogy mi se legyünk igényesek és ne várjunk apostoli munkánkért evilági elismerést, hanem egyedül az örök dicső élet reményében dolgozzunk.

Bárányszerepet szántál nekünk is. Farkasok közé kerülünk nap, mint nap. Olyan emberek között kell hirdetnünk Téged, akik gyűlölettel és ellenséges érzésekkel fogadnak minden vallási tanítást. Ne engedd Urunk, hogy megriadjunk, vagy elmeneküljünk.

A vakáció még több veszedelmet rejteget számunkra. A vallástalanság és erkölcstelenség veszélye óriási erővel támad. Add Jézus, hogy mindezek porát bátran lerázzuk magunkról, és megújult erővel kezdjünk új napokat és új feladatokat.

1986. július 13.

Mennyei Atyánk! Szabad-akaratot adtál gyermekeidnek, amelyet tudunk rosszra is használni. Add, hogy szüntelenül észben tartsuk a nagy és szent célt, ahová hívtál bennünket; és ha letérünk a jó útról, gyorsan kijavítsuk tévedéseinket és visszatérjünk Hozzád.

Atyánk! Jézus által a bűnbocsánat ajándékát adtad. Nem a sár és pocsolya a mi világunk, hanem a Hozzád vezető bűnbánat útja. Add, hogy szívesen és örömmel gyónjunk, hiszen Te elénk jössz, ha mi messze is kerültünk Tőled.

Milyen jó nekünk, Urunk Jézus! Bemutattad az irgalmas Atyát, aki nem taszít, hanem vonz. Add, hogy a vakáció kísértéseiben is gondoljunk arra, hogy Te ott vagy velünk és jóságod szeretetével figyelmeztetsz bennünket, hogy a keresztény név mindenhol kötelez a jóra.

Ha hibázunk, vagy vétkezünk Urunk, Te ott vagy mellettünk! A vétek sebeit Te gyógyítgatod. Add, hogy ennek a gyönyörű példabeszédnek a tanítása legyen lelkünkben, hiszen a jóság olajával gyógyítgatod lelkünket és ez a legbiztosabb menedékhelyre, a templom csendjébe visz el bennünket.

Te vagy Urunk, legjobb barátunk. Nem hagysz magunkra, ha megsebesül lelkünk. A lélek rablói ellen védelmet ad szereteted, és ha ezt meg tapasztaljuk, megerősödünk minden kísértéssel szemben.

1986. július 20.

Urunk Jézus! Földi életedben magad közelébe engedtl mindenféle embert. A Belőled áradó szeretettel akartál megszentelni mindenkit. Add, hogy mi mindig jelenlétedben éljünk, és szenteld meg munkánkat, valamint a Veled való lelki beszélgetéseinket.

Urunk! Sokszor olyan unottan és fásultan végezzük tennivalóinkat. Ez bizony nem keresztény magatartás. Adj lelkesedést belénk, hogy az evangéliumi Márta buzgóságával serénykedjünk, hiszen munkánk így válik istendicséretté.

Gyakran imádságaink sem érnek sokat. Pedig, ha igazán megértenénk, mit jelent Veled beszélgetni, bizonyára jobban Rád figyelnenk. Add, hogy olyan figyelmesen beszéljünk Veled, ahogyan Mária figyelte tanításodat, hogy imánk valóban *az* legyen.

Sok gyerek és felnőtt nem hallotta Szent Benedek mondását: „Imádkozzál és dolgozzál!” Add Urunk, hogy a bencés szerzetesek eme tanulságos jelmondata szerint éljünk mi is. Hiszen a keresztény ember életszabálya ennél szebb nem lehet. Ez ad tartalmat életünknek.

Urunk Jézus! Te példát adsz ma is mindnyájunknak a munkára és imádságra. Te naponta elfáradva is visszavonultál, hogy Atyáddal beszéljess. Add, hogy erről a nyaralás kísértései között se feledkezzünk el, hiszen Te velünk vagy mindenhol és őszinte lélekkel akarsz beszélgetni velünk.

1986. július 27.

Mennyei Atyánk! Jézus, szent Fiad tanított, hogy *így* szólíthatunk! Megtudtuk, amit őseink addig nem is mertek gondolni! Add, hogy ezt azzal háláljuk meg, hogy hűséges gyermekeid módjára viselkedünk egész életünkben.

A földi atyák gyermekeikben önmaguk életét szeretnék folytatni és látni. Add, hogy mi a Te jószágodat és szeretetedet valósíthassuk meg, és így a Te életed áradjon általunk azokba is, akik ma még Nélküled a maguk módján élnek.

Országodat, vagyis uralmadat általunk akarod megvalósítani a Földön! Sajnos ettől ma még messze vagyunk! Ébredjenek rá a keresztény szülők óriási hivatásukra a családokban, és először ott jöjjön létre a szeretet és béke világa.

Atyánk! Ismereted nélkül a világ sorsa egyre sötétebb lesz! Értsék meg az emberek nagy felelősségüket, hogy csak a vallásos nevelés segíti elő a nagy megbékélést, amely nélkül jobb jövő lehetetlen!

A gyermekek és fiatalok nagy része hazánkban hit nélkül nő fel. Ez óriási és végzetes katasztrófával fenyeget. Add Urunk, hogy legalább a keresztények váljanak fényes jelekké, amely jelek figyelmeztetnek a veszedelemre is, de a megtérésre is.

1986. augusztus 31.

Mennyei Atyánk! Itt a földi életben gyors múlással elmúlt a vakáció is. Újra kezdünk és egyben folytatunk is! Add kegyelmedet, hogy lelki dolgainkat merjük újra kezdeni és folytassuk mindazt a jót, ami kegyelmed segítségével már elkezdődött lelkünkben.

Urunk Istenünk! Gyermekeid már templomi családunk közösségében is gyülekeznek. Ne engedd, hogy egyetlen ismerős testvérünk is távol maradjon! Vezess vissza mindenkit és a Szentlélek által indíts el új testvéreket is a Hozzád vezető úton.

Szentlélekisten! Tőled van minden indítás a jóra. Egyetlen „jó” az Isten! Add megvilágosító kegyelmedet a keresztény szülőknek, hogy szűnjék meg a közömbösség lelkükben! Lássák meg azt a szent hivatást, amely kötelezi őket gyermekeik keresztény nevelésére.

Boldogságos Szűz Mária, égi édesanyánk! Fogd meg az ingadozó szülők és gyermekek kezét. Mutasd meg nekik is az egyetlen helyes utat, és az úton te haladj velük a Cél felé, hogy merjünk keresztény őseink nyomán követőivé lenni Szent Fiadnak.

Urunk Istenünk! Hálaadó nap is ez a vasárnap! Köszönjük a Föld terményeit és a lélek gyümölcseit. Add azt is, hogy egyházmegyénk olyan főpásztort kapjon, aki velünk együtt szolgálja hívó néped és Egyházad növekedését és mindnyájunk örök dicsőségét.

1986. szeptember 14.

Jóságos mennyei Atyánk! Úgy akartad, hogy Fiad, Jézus a keresztfán haljon meg értünk. Add, hogy a kereszt adja meg mindnyájunk számára életünk irányát és ettől az iránytól, amely a végső cél felé vezet, soha el ne térjünk.

A keresztfá intő jel számunkra! Figyelmeztet Isten végtelen szeretetére és lelkünk drága értékére. Add Jézus, hogy e jel szüntelenül előttünk ragyogjon, mi pedig kövessük keresztény élettel és másokat is hívó szeretettel.

Sok testvérünk számára a kereszt ismeretlen vagy botrányos jel! Menekülnek, kitérnek, vagy bújnak előle. Ezért olyan kevés az igazi keresztény család! Add Jézus, hogy az ilyen emberek is rádöbbenjenek a kereszt tanítására, amely értelmet és célt ad emberi életünknek.

Sok gyerek és fiatal hamis beállítással ismeri a kereszt tanítását. Nem tudják, hogy az Isten e jel által adja tudtunkra megváltó szeretetét. Add Urunk, hogy a Biblia tanítását minél többen megismerjék és jöjjenek templomunk családjába, ahol feltárul előttük is a titok: Te szereted az embert és törődsz velünk.

A kereszt jelét sokszor magunkra rajzoljuk. Néha elkapkodva, minden gondolat nélkül! Add Urunk, hogy a keresztvetés figyelmeztető legyen, amely jel számunkra. Értsük meg, hogy a kereszt áldozatot is jelent, vagyis hitünk megvallásában nem szabad félnünk a nehézségektől.

1986. szeptember 28. Szentírás vasárnapja

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy kinyilatkoztatást adtál, és így van Bibliánk! Belőle megismerhetjük életünk legfőbb igazságait. Add, hogy minden családban legyen Szentírás, és buzgón tanulmányozzák szavadat, hogy aszerint élhessenek.

Te azt akarod Urunk, hogy a Biblia lelki táplálékunk legyen. Add, hogy ez a táplálék növelje a gyermekek lelki életét is, hogy már kiskorukban ismerjék meg az igaz utat, az igazságot és a tiszta életet.

A hittankönyvek is a Bibliából kapják a tanítás alapját. Add Urunk, hogy a gyermekek szívesen jöjjenek hitoktatásra és szorgalmasan tanulják a keresztyén élet tanítását. Add, hogy az isteni élet a Te akaratok szerint bontakozzék ki bennük.

Sajnos sok család nélkülözi szent tanításodat. Kerülik az igazságot és silány élet alakul ki lelkükben. Add Jézus, hogy ezek is rádöbbenjenek a valóságra, amely az, hogy Nélküled értelmetlen az élet, céltalan minden emberi igyekezet.

Tanításod szépségeit és igazságait nekünk kell társainknak megmutatnunk. Add Jézus, hogy olyan keresztyének legyünk, akik példás életünket vonzóan éljük. Így a ma embereinek megmutathatjuk, hogy tanításod modern, és ma is van mondanivalója mindenki számára.

1986. október 5.

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy isteni életre hívtál bennünket. Keresztelésünkkor ezt kaptuk Tőled. Kérünk, ne engedd, hogy a sok kísértés elszakítson ettől a drága kincstől, maradhassunk hűségesek Benned akkor is, ha sokan nem így tesznek.

A világiás gondolkodás nem is sejtí, hogy mit jelent keresztyének lenni. Add, hogy az emberek gondolkodjanak mélyebben életük értelméről. Szakítsanak a felszínes életmóddal, csatlakozzanak a komolyan hívők közösségéhez.

Sajnáljuk Urunk, a kallódó gyermekeket és ifjakat. Ők bizonyára nem tehetnek arról, hogy ilyenek. Adj világosságot lelkükbe, hogy okosan közeledjünk hozzájuk és életünk vonzó példájával mindnyájan legalább egyet megmentünk Neked.

Sok a megkereszteletlen gyerek templomunk közelében. Ők is látják templomunkat és hallják a harangokat, mégse indulnak ide. A Szentlélek világosítsa meg a szülőket, hogy először ők térjenek meg! Hozzák ide gyerekeiket. Te mindenkit hívsz és vársz, hogy termékeny életet adhass.

Az élet óriási lehetőség és felelősség! Minden megszületett ember hivatalos az örök dicsőségre. Add Jézus, hogy a sok kísértésben is meglássuk a helyes utat. Tudjunk Téged követni és maradjunk hűségesek; Te vagy az egyetlen Igazság.

1986. október 12.

Jóságos Istenünk! Országodat általunk akarod építeni már itt a Földön. De csak olyan emberek által, akik teljes szívvel dolgoznak Veled együtt. Add, hogy mi gyermekek és felnőttek ilyen keresztények lehessünk, akikre számíthatsz és akik hűségesek Hozzád.

Szent Fiad, Jézus apostolokat választott, akikre Egyházát rábízta. Óriási és megtisztelő feladat volt ez. Az Egyház ügyét ma ránk bízod! Add, hogy életünk olyan legyen, amelyre felnézhetnek azok, akik keresik az igazságot és úgy néznek ránk, mint az első keresztényekre néztek, hűséges követőidre.

A hitoktatáson való hűséges részvételünk, a vasárnapi szentmise lelkes hangulata, a szép közös éneklés és imádkozás, mind-mind tanúságtétel. Ezt minden gyermek és felnőtt tudja vállalni. Add, hogy ne legyünk álmos és lusta keresztények, hanem amit teszünk, az mind vonzó legyen és szolgálja Egyházunk nagy ügyét: az emberek megnyerését.

Sokszor elfeledkezünk arról, hogy kicsi cselekedeteink is apostoli feladatok. Add, hogy iskolában, és mindenütt, ahol megfordulunk, gondoljunk arra, hogy a példa vonz és ezzel is a Te ügyedet szolgáljuk.

Sok lehetőségünk van Jézus, arra is, hogy okos szóval tegyünk tanúságot Rólad. A Szentlélek irányítson bennünket ilyenkor. Tudjuk megvédeni az evangélium igazságát egyszerű szavakkal, hiszen a legtöbb gyermek vagy nem is hallott ezekről, vagy a keresztény élet igazságait hamis és elferdített módon ismerte meg.

1986. október 19. Pápa székfoglalója

Mennyei Atyánk! Szent Fiad egyetlen családba gyűjti követőit, és földi vezetőt rendel számára. Köszönjük, hogy atyánk, tanítónk és vezetőnk a római pápa. Kérünk, áldd meg testi, lelki erővel II. János Pált, hogy rendíthetetlen hittel vezesse tovább Egyházunkat az igazság útján.

A pápa vezetése nélkül darabokra szakadna az Egyház! Ő a hit egységének legfőbb őrzője itt a Földön. Add, hogy szavára mindig figyeljünk és irányítása alatt az Egyház családjának közösségében maradjunk, örvendezve annak, hogy katolikus keresztények lehetünk.

Tudjuk Jézus, hogy helytartódat sok bántódás éri. Kereszted súlyát ő érzi legjobban az Egyházban. Erősítsd meg imádságunk által, és add, hogy érezze szeretetünk és imádságunk segítő erejét, hiszen ma különös lelkesedéssel ajánljuk fel érte a kapott kegyelmeket.

Urunk Jézus! Mi, magyar katolikusok különösen érezzük, hogy szeret minket a pápa. A magyar zarándokok Rómában boldogan hallják nehezen érthető magyar nyelvű köszöntéseit. Add, hogy megvalósuljon, amit mindig kíván nekünk. Élünk a Magyarok Nagyasszonya oltalma alatt rendületlenül őseink szent hitében.

A pápának fáj a magyar katolikusok közömbössége és a gyermekek hitoktatásának hiányossága. Add Jézus, hogy a pápa figyelmeztetései teremjék meg a gyümölcsöt! Ébredjen fel a katolikus szülők lelkiismerete és mentsük meg legdrágább kincsünket: gyermekeink, ifjaink és családjaink veszendőbe jutott keresztény hitét.

1986. október 26. Missziós vasárnap

Mennyei Atyánk! Nemcsak teremetőnk, hanem gondviselő Atyánk is vagy! A világon sokan erről nem tudnak, vagy nem is törődnek vele. Add, hogy Szent Fiad evangéliuma mindenkihez eljusson, és ebből tudja meg a világ, hogy a Te országod megvalósításán kell fáradoznunk itt a Földön.

Minden keresztény gyermeknek, ifjúnak és felnőttnek országod hirdetőjévé kellene lennie. Sajnos ettől még messze vagyunk. Világosítsa meg a Szentlélek a közömbös keresztényeket, hogy rádöbbenjenek feladatukra. A szeretet országának megvalósítására kell összefognunk kicsinyeknek, nagyoknak egyaránt.

Szeretettel és imával gondolunk a mai napon különösen a hithirdetőkre! Papokra, kedves-nővérekre és világiakra egyaránt, akik idegen országokban hirdetik evangéliumodat és végzik a sokféle szeretetszolgálatot. Áldd meg őket Jézus, és veddelmezd a veszedelmektől, amelyek szüntelenül fenyegetik őket.

Sok ember él a Földön, aki Jézus nevét még csak nem is hallotta! Pedig Ő az egész világ számára jött közénk és megváltott minden embert. Adj Urunk, sok hithirdető apostolt, hogy országod örömhíre eljusson mindenkihez és fogadják el a megtérés nagy ajándékát.

Ma Assisi felé tekintünk imádságos lélekkel. Együtt vagyunk itt II. János Pál pápával és mindenkiel, aki ott imádkozik a békéért. Add mindnyájunknak a kegyelmet, hogy Szent Ferenczel együtt Jézus békéjének eszközei lehessünk az egész világ számára.

1986. november 2. Halottak napja

Jóságos Istenünk! Amikor minket, embereket megteremtettél, tervedben ott volt az örök dicsőségre való meghívás is. Lelkünk halhatatlansága és feltámadó testünk a mennyországban dicsőül meg! Add, hogy ezt élő hittel valljuk, és keresztény életünk áldozataival készítsük utunkat végső célunk felé.

Köszönjük Urunk, hogy igen sok testvérünk már célba ért! Add, hogy közbenjárjanak értünk. Törekedjünk arra, hogy példájukat kövessük, és a sok lelki veszedelem és kísértés ne tántorítson el Tőled, hiszen Te vagy az Út, az Igazság és az Élet.

Köszönjük Urunk a halál utáni megtisztulás lehetőségét is! Imádságaink, szentmiséink és szentáldozásaink legyenek segítségére azoknak, akik még a megtisztító szenvedésben vannak. Tudjuk, hogy csak mi segíthetünk rajtuk. Tartsuk ezt a lehetőséget lelkiismereti feladatunknak és naponta könyörögjünk értük, mert ezt kéri tőlünk.

Tudjuk Urunk, hogy atyai szereteted alkotta a tisztítótüzet is. Színed látására csak bűn nélkül juthatunk. Add, hogy mindazok, akiket ismertünk és szerettünk, mielőbb kiszabaduljanak onnét és érezhessük hálájuk jelét, értünk való közbenjáró imájukat.

Szeretettel gondolunk mindazokra, akik templomunk családi közösségéből távoztak el Hozzád. Öregek és fiatalok, akik egykor itt imádkoztak és szerették templomunkat. Fogadd

be őket is mielőbb a mennyei dicsőségbe és add, hogy egykor viszontláthassuk egymást a dicsőség boldogságában.

1986. november 9. Latheráni bazilika felszentelése

Mennyei Atyánk! Szeretettel és gyermeki hálával imádkozunk Szentatyánkért. Az ő püspöki temploma köré gyülekezik lélekben ma az egész Anyaszentegyház. Add, hogy imádságunk aranyozza be ezt a bazilikát, amelyből mint édesanyai szívből árad szét a pápa tiszta, életető tanítása.

A latheráni bazilika ősi falai tanúi az egyház ősi szenvedéseinek és szeretetének. De tudjuk, hogy e szenvedésekből mindig új erő sarjadt! Azért kérünk Urunk, hogy a mi lelkünkben is tisztuljon a hit, a remény és a szeretet.

Urunk Jézus! Te örködsz a pápa és az egész Egyház felett. Ezért nem tudja legyőzni a sátán hatalma! Add, hogy a mi templomunk hívő családja is Rómára tekintsen, ahonnét helytartód tanítása és életpéldája irányít és vezet mindnyájunkat örök hazánk felé.

Add Urunk, hogy Egyházunkat és templomunkat mi is nagyon szeressük. Itt kapjuk a lélek táplálékát, az isteni tanítást. Fogjunk össze mindnyájan, hogy példánk vonzó legyen azok számára, akikben lazul a hűség és a szeretet köteléke.

Áradjon ebből a templomból a hívők lelkes példája! Növekedjünk a hit elmélyülésében és Egyházunkhoz való ragaszkodásban. A gyermekek és ifjak találjanak itt lelki otthonukra, a felnőttek pedig szép példájukkal erősítsék meg az ingadozókat és vezessék őket élő tagként templomunk családi közösségébe.

1986. november 16.

Jóságos Istenünk! A világon még igen sok nyomorgó felebarátunk tengődik. Pedig minden ember a Te gyermeked! Kérünk Atyánk, add Lelkedet azoknak, akik tudnának segíteni a szenvedőkön. Ezért könyörgünk most Hozzád.

Urunk Jézus! A Hozzád forduló szerencsétleneket megsegítetted! Gyógyítottál és bűnöket bocsátottál. Add, hogy legyen bennünk is a Te szereteted. Apró segítséggel és szolgálattal enyhítsük azok szenvedését, akikkel találkozunk, és ne legyünk személyválogatók.

Jóságos Istenünk! A bűn és a hitetlenség nyomorúsága ma a legnagyobb baj! Tudatlanságból igen sok testvérünk szenved és tehetetlen. Add, hogy példánkkal és szeretetünkkel legyünk az ilyenek segítségére. Éljen bennünk Szent Erzsébet lelkülete, amely nemcsak meglátta, hanem orvosolta is a nyomorúságot.

Szent Erzsébet, jóságos magyar testvérünk! Sajnos, mi nem nagyon követjük példádát. Te magad vetted gondjaidba a rászorulókat. Add, hogy mi is ilyenek legyünk; keressük az alkalmat és találjunk rá azokra, akiken éppen általunk akar Jézus segíteni.

Tudjuk Jézus, hogy a legnagyobb kincs az osztogató szeretet, mégsem tesszük! Te körüljártál és sok jót tettél. Add, hogy Plébániánk területén mi is kutassunk rászoruló, szegény testvérek után és Téged követve enyhítői legyünk az anyagi, de főleg lelki nyomorúságnak.

1986. november 16. Nagykorúság Krisztusban

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy Szent Fiad Földünkre lépett és itt élt 33 éven át. Végtelenül nagyobb ez, mint amikor az ember a Holdra lépett. Szent Fiadtól meghívást kaptunk az Ő életének teljességébe, a mennyországba. Add, hogy minél több testvérünk elfogadja a hívást, mi pedig haladjunk Feléd.

Sok keresztény testvérünk megelégszik a földdel. Talán nem is hiszi komolyan az élet utáni életet. Ezért nem él együtt lélekben az Egyház közösségével. Rázza fel ezeket a Szentlélek, hogy rádöbbenjenek a nagy igazságra: a mi hazánk a mennyben van!

Tudjuk és tapasztaljuk Urunk, hogy követésed nem könnyű! Könnyebb a hittan helyett televíziót nézni, vagy a semmit tenni! Minket is rázzon fel a lelkiismeretünk, és ne engedjük, hogy az áldozatvállalás elriasszon bennünket attól, hogy a krisztusi élet nehézségeit bátran vállaljuk.

Sok gyerek, ifjú és család elpártol Tőled, vagy meg sem ismer! Nem a Krisztusban való nagykorúságra törekszenek, hiszen sejtelmük sincs ennek egyedül üdvözítő valóságáról. Add Urunk a Szentlélek értelemajándékát ezeknek, hogy ebben a zajos és színes élet forgatagában lássák meg életük értelmét.

A Krisztusban való nagykorúságra nehéz út vezet. Végig kell mennünk a kiskorúság sok kísértésén is. Add Jézus, hogy a templomunk környékén lakó családok merjenek rálépni az Egyház útjára. Ne engedd, hogy a kárhozat veszélyébe sodródjanak, hanem az üdvösség biztos reménye irányítsa őket tanításod megismerésére és bátor elfogadására.

1986. december 21.

Mennyei Atyánk! A keresztények nagy része tülekedéssel és vásárlási zajjal *valamilyen* karácsonyra készül. Szent Fiad születéséről alig esik szó. Kiürülnek a pénztárcák, de ugyanúgy a lelkek is. Add, hogy mi is a Szűzanya módján készülődjünk. Legyen szívünkben őszinte szeretet, és térjen be hozzánk a boldogságot adó Megváltó.

A régi betlehemiek szívtelensége ma sem szűnt meg. Heródes kegyetlensége talán nagyobb, mint akkor volt. Az emberek nagy része csak pénzben méri az élet értékét. Adj nekünk Jézus tiszta jószágot, és hozz életünkbe megbocsátást és békét, hogy a keresztény családok Veled együtt ünnepeljék születésed ünnepét.

Sok családban meglesz minden csillogás, csak Te hiányzol. A gyerekek Rólad nem hallanak. Ne engedd Jézus, hogy így legyen a mi családjainkban is. Te légy legnagyobb ajándékunk! Ha pedig lesz módunk rá, hívjuk fel mások figyelmét is Rád, hiszen Nélküled az ajándékok is örömtelenné válnak.

A testi szenvedés a lelket is meggyötri. Add Urunk, hogy a betegségben szenvedők a Te szenvedésedből merítsenek erőt ennek elviseléséhez. Ajánlják fel keresztjeiket lelkük

megszentelődésére, hozzákapcsolva áldozatukat a Te keresztáldozatodhoz. Így értelmet és örök értéket nyer szenvedésük. Irgalmas jóságoddal enyhítsd a betegek szenvedéseit!

Áldd meg Urunk azokat is, akik idén töltik először egyedül a Karácsonyt. Add, hogy mély fájdalmuk ellenére ők is belső lelki örömmel tudják énekelni: a kis Jézus megszületett, örvendjünk!

Hívek könyörgései 1987.

1987. január 1. Újév

Jóságos Istenünk! Az idő rohanása ismét elvitt egy esztendőt, és újat kezdünk. A Föld megkerülte a Napot és most ott van, ahol ma egy éve volt. Uram, segíts bennünket, hogy mi ne ugyanott legyünk, ahol tavaly ilyenkor voltunk, hanem lélekben megújulva közelebb kerüljünk Hozzád, az újjászületés Forrásához!

Urunk Istenünk! A napok és évek egyformák. Te azonban azt akarod, hogy a mi életünkben ne így legyen. Ha befogadunk Téged életünkbe, teljesen megváltoztatsz bennünket. Add, hogy ez az újesztendő istengyermeki életünkben is új és tiszta forrás legyen: szülessünk újjá!

Boldogságos Szűz Mária! Téged ünneplünk az új esztendő első napján, szent Fiaddal együtt. Nekünk nyújtsd Jézust, hogy vegyük át tőled. Köszönjük, égi édesanyánk, hogy nekünk szülted Fiadat. Add, hogy az új esztendőben a tavalyinál szentebb kapcsolat kösse egybe életünket, legyünk krisztusiabbak.

Az egész világ jobb életre vágyakozik. Ha az Istent kihagyja életéből, ezt el nem éri. Add Urunk, hogy minél többen rátalaljanak az élet tiszta forrására, a Te tanításodra és így a topogásból bátran rálépjenek arra a békés útra, amely Tőled indul és Hozzád vezet!

Boldog újévet kíván mindenki mindenkinek. De a boldogság ezerféle! Mi, keresztények az egész embert nézzük, amely lélek is, szellem is. A lélek és szellem boldogsága csak Istentől jön. Add Urunk, hogy legalább keressük a lényegét. Találjunk Rád, akkor hamarabb megvalósulnak a boldog élet reményei is.

1987. január 4. Vízkereszt

Urunk Jézus! Te minden ember üdvösségéért jöttél a Földre. Ezt jelzi az is, hogy a napkeleti bölcsek különböző tájakról, de együtt járultak Eléd. Add, hogy elfogadjon megváltójának minden nép, bárhol él és akármilyen fajhoz tartozik is.

Előtted, Jézus egyenlő értékű minden jóakarátú ember. Adj jóakaratot a magyar emberek lelkébe. Fogadjanak be életükbe azok a testvéreink is, akik ma még lélekben távol élnek Tőled.

Sok ember lélekben nemhogy közelednék Hozzád, hanem inkább távolodik Tőled. A családok sem nyitnak ajtót Előtted, a gyerekek előtt pedig ismeretlen a Jézus név. Add Urunk, hogy ne Heródes gonoszságával, hanem a Szentlélek jóságával segítsünk Hozzád eljutni gyermekeket és ifjakat.

Ajándékunk legyen mélységes hitünk és szeretetünk. Az új esztendőben váljunk és fejlődjünk egyre elmélyültebb és komolyabb követőiddé. Legyünk tudatában, hogy nekünk igen nagy feladatot adsz! Nekünk kell összedolgoznunk abban, hogy megmentsük az emberiséget a sátán gonosz cselvetéseitől.

Időt ajándékozol nekünk, Istenünk. Ezt azonban nekünk kell jól felhasználnunk. Add, hogy merjünk nehéz feladatokat is vállalni Egyházunkért, hiszen ebben a családban menthetjük meg saját és embertársaink lelkét az örök dicső életre.

1987. január 18. Árpádházi Szent Margit

Jóságos Istenünk! Köszönjük, hogy Szent Margitot adtad nemzetünknek. Égő áldozat lett népünkért, ebből éltek őseink, és élünk ma mi is. Segíts bennünket közbenjárására, és éleszd bennünk is az áldozat szellemét. Tanuljunk meg mi is áldozatokat hozni Egyházunkért, hazánkért, népünkért.

Szent Margit – királylány létére – szegénnyé lett. A szegény Jézust csak így lehet igazán követni. Add, hogy példájára tudjunk mi is lemondani földi előnyökről. Ott szerezzük értékeinket, ahol nem rágja szét a rozsdá és nem lophatja el a tolvaj.

Szent Margit életének középpontja Te voltál, Jézus. Szeretett közel lenni Hozzád és tanulni Tőled. Add, hogy ebben is kövessük őt. Olvassuk a Szentírást és hittankönyveinket. Jöjjünk szívesen az oltárhoz és a hittanra. Erősítsük magunkat hitünk ismeretében, hogy bátran megvallhassunk az élet minden nehézsége között.

Szent Margit élete élő példa volt társai között. Voltak, akik követték, voltak, akik ezért lenézték. Add Jézus, hogy mi ma lehessünk vonzó példák társaink körében. Az ne tartson vissza bennünket, hogy lesznek, akik gúnyolódhatnak rajtunk. Biztosan akadnak szép számmal, akik követnek bennünket a Te követésedben.

Szent Margit egyre többet akart tudni Rólad és Egyházadról. Ebben is követendő példa minden magyar keresztény gyermek és ifjú számára. Amit megtudott, azt megosztotta másokkal. Ma, amikor olyan sok a hűtlen és tudatlan, legyünk mi lángoló lelkű apostolaid, és így váljunk építőivé Egyházunknak és magyar hazánknak.

1987. február 8.

Mennyei Atyánk! Mindnyájunknak, akik Szent Fiadat, Jézust követjük, nagy feladatot adtál. Nekünk kell megmentenünk embertársainkat a bűnös élettől. Add, hogy szép vallásos életünk példa és figyelmeztető legyen különösen ezekben a hetekben, amikor a farsangi mulatságok annyi lelki veszedelemmel fenyegetik még a jókat is.

Sónak és világosságnak választottad követőidet. Segíts bennünket, nehogy mi is elromoljunk. Viselkedjünk úgy, hogy Egyházunk apostolai lehessünk és igazi világosság a bűn sötétségében.

Köszönjük Jézus azokat a testvéreinket, akik a hittanversenyen részt vettek. Köszönjük példás felkészültségüket, és bátor szereplésüket. Add, hogy egyre több társunk készüljön fel a hit igazságainak ismeretére, hogy okosan tudja másoknak is megmagyarázni a katolikus tanítást.

Urunk Jézus! Ne engedd, hogy gyávák legyünk, amikor Rólad kell szólnunk. Azt se engedd, hogy tudatlanságunk miatt hallgassunk! Adj buzgalmat és lelki fegyelmet a hittan

tanulásához. Legyen örömforrás mindnyájunknak, hogy Rólad és mennyei Atyánk szeretetéről egyre többet megismerhetünk.

Tudjuk, Jézusunk, hogy a sátán ma egyre dühösebben támadja Egyházunkat. A gyermekeket és ifjakat különös erővel akarja Tőled elszakítani. A Szűzanya legyen mindnyájunkkal. Segítségével váljunk egyre hűségesebbekké és bátrabbakká. Győzzön bennünk Isten országa, amely itt a Földön alakul ki bennünk.

1987. február 22.

Jézus Krisztus, legfőbb tanítónk! Köszönjük, hogy földi életedben három éven át tanítottad az embereket. Köszönjük, hogy tanításod ma is él azok lelkében, akik szeretnek Téged. Add, hogy ezt mi is egyre jobban megismerjük és megvalósítsuk.

Tanításod nem az emberek bölcselkedése. Nem >szép elgondolás<, nem valószínűség, hanem igazság! Magad vagy ez az Igazság! Ma is eleven igazság, amely boldogságot ad. Add, hogy megismerjük Téged hiszen Nélküled sötétben járunk. Légy életünk fényessége, hogy jó úton járjunk.

Sajnáljuk azokat a szülőket, akik Tőled távol tartják gyermekeiket. Lehetnek ezek gazdagok és élhetnek jólétben, de nem juthatnak el a teljes igazságra. Lelki nyomorúságban tengődnek és életük kilátástalan. Ne engedd Jézus az így növekvő gyermekeket céltalanságban elkallódni, hanem Magad légy irányítójuk, szüleik helyett.

Igen sok gyermek és fiatal nem juthat el ismeretredre. Sokszor a családi légkörük fertőzött és beteg. Légy Jézus jelen az ilyen otthonokban is. Vezesd ki a lelki sötétségből igazságod fényességébe ezeket is, nehogy teljesen romlásba jussanak.

Sokan nem hisznek a földi élet utáni életben. Ezért akarnak itt mindenáron boldogságot. Nem találják meg. Legyen a mi életünk hamisítatlan keresztény. Vonzó példánkkal segítsünk és okos szavunkkal legyünk a Te jeleid számukra.

1987. március 8.

Urunk Jézus! Köszönjük, hogy vállaltad embersorsunk gyengeségét, hogy megkísértsen a sátán. Példát adtál, hogyan viselkedjünk a kísértővel. Elutasítottad, hogy mi is elutasítsuk. Add, hogy a világ sokféle kísértésében szilárdan ragaszkodjunk Hozzád, hiszen csak Veled győzhetünk minden rossz tulajdonságunk felett.

A világ sok rossz csábítása minket se kerül el. Már gyermekkorunkban megpróbál a gonoszlélek, hogy elszakítson Istentől, Egyháztól, vallástól. Sajnos akadnak gyermekek, akik engednek a rossznak. Juttasd eszükbe Jézus ezeknek, hogy Te vagy az egyetlen igazság, Nálad nélkül lassan, de biztosan a gonosz hálójába kerül mindenki.

Adj Jézus jó, hűséges, istenszerető szülőket. Ha ők példát adnak a jóra, könnyebb tennünk azt nekünk is. Nem elég a jó kenyér és a szép ruha, lelki táplálékra is szükségünk van. Azt pedig csak Tőled kaphatjuk, ha a felnőtt családtagok Hozzád segítenek bennünket.

Sok romlottlelkű társsal kell együtt élnünk. Ezek szegények talán nem is tehetnek arról, hogy ilyenek. Segíts minket Jézus, hogy ezeknek mi adjunk jó lelki táplálékot. Okos szóval és keresztény élettel elvezethetünk másokat is Hozzád, amit Te vársz is tőlünk, hiszen szeretetedet számon kéred azoktól, akiket ezzel megajándékozol.

Földi életünk nem tart örökké. De Te örök életre hívtál bennünket. Ezért szenvedtél, vállaltad a keresztfát és feltámadtál. Figyelmeztessen ma a hamu, amivel megjelölik homlokunkat, hogy a földi élet után egy csodálatos örök élet vár ránk és ez megér minden áldozatot.

1987. március 22.

Mennyei Atyánk! Te a boldog Ígélet Földjére, a mennyei boldogságba hívsz minket. Add, hogy hívásodat komolyan vegyük és elfogadjuk. Igyekezzünk úgy élni, hogy el is jussunk oda.

A keresztelésünk előtt szüleink és keresztszüleink megígérték, hogy ezt a hívást ébren tartják bennünk. Sajnos sokszor és sokan nem veszik ezt komolyan. Ezért van annyi gyerek, akikben az isteni élet megfagy. Szereteted napsugara élessze fel ezekben is a felelősséget, hiszen Te számon kéred tőlük ígéletüket.

A szentáldozás az örök élet tápláléka és a lélek itala. Sajnos kevesen veszik magukhoz méltó készüléttel. Add, hogy úgy vegyük magunkhoz lelki ajándékaidat, mint ahogyan apostolaid az utolsó vacsorán. Ne megszokás, hanem a Veled való találkozás vágya vezessen bennünket.

Te, Jézusunk, beszélgetni akarsz velünk. Ez másfajta, mint a köznapi fecsegés. Add, hogy lelkünk találja meg azt az összeszedettséget, amelyben megértjük szavadat és mi is meg tudjuk beszélgetni Veled örömeinket, bánatunkat.

A szamariai asszony pogány volt, Te mégis elbeszélgettél vele. Rajta keresztül közölted irántunk való szeretetedet. Őt is meghívtad közénk. Most is hívod azokat, akik nem ismernek. Add, hogy szavadat megértsék azok a gyerekek és ifjak is, akiket erre nem nevelt senki.

1987. március 29.

Mennyei Atyánk! Tőled kapja minden ember a lelki látás ajándékát. Ebből ered, hogy az élet lényeges dolgát jól lássuk. Köszönjük, hogy keresztelésünkkel ezt ajándékoztad nekünk. Add, hogy az emberek sokféle ostoba beszéde ellenére lássuk meg a legfontosabbat, azt, hogy szeretsz minket és örök dicsőségbe hívsz.

Sajnos sok szülő és keresztszülő nem teszi, amit gyermeke keresztelesekor ígért. Pedig ezek önmagukat csapják be, Téged nem tudnak. Számon kéred tőlük a megkeresztelt gyermek lelkét. Add kegyelmedet ezeknek, hogy megtérjenek, amíg nem késő! Neveljék gyermekeiket vallásosan, mert ezt ígérték és Te nem felejtod.

Sok gyerek és ifjú céltalanul bolyong, vagy teljesen elromlik. Te nem ilyen életre hívod őket, hiszen szereted a gyermekeket. Adj vallásos fiúkat és lányokat apostoli feladatra. Merjenek megvallani Téged társaik között és szép életükkel gyűjtsák meg a Te fényedet társaik szívében is.

Nem is sejtjük Jézus, hogy milyen sok gyerek szenved testi-lelki nyomorúságban. A televízióban néha-náha látunk megdöbbenő foszlányokat ebből. Pedig Te nem ezért adtál életet és halhatatlan lelket. Add, hogy mi ne csak megdöbbenjünk, hanem őszinte szeretettel enyhítsük a lelki szenvedést ott, ahol találkozunk ilyennel.

Közeledik Jézus szenvedésed, halálod és feltámadásod ünnepe. Add, hogy sok jót tegyünk önzetlen szeretettel. Segítsük a betegeket és öregeket. Vigyünk egy kis örömet azoknak életébe, akik elhagyatottak és reménytelenek. A szeretet nem méricskél.

1987. április 12. Virágvasárnap

Mennyei Atyánk! Szereteted végtelen irántunk. Köszönjük, hogy örök tervedben ott volt a mi megváltásunk. Szent Fiad ezt vállalta, amikor közénk jött. Add, hogy szeretetedet azzal háláljuk meg, hogy befogadjuk lelkünkbe Jézust.

Urunk Jézus! Saját néped vezetői elutasították jószágodat. Elfordultak Tőled és tanításodat is meghamisították. Add, hogy mi hűségesek maradjunk katolikus Egyházunkhoz. Fogadjuk el a Szentlélek vezetését, aki itt él közösségünkben.

Tudjuk Jézus, hogy sokan nem a Szentlélek irányítása szerint élnek. Ezért hagyják ott Egyházunk szent közösségét. Egyéni utakon járnak és meghamisítják a Biblia tanítását. Könyörülj rajtuk!

Jeruzsálemi bevonulásodat a próféta jóvendölése szerint tetted. Elfogadtad az egyszerű emberek és gyerekek hozsannázását. Mi is szívből kiáltjuk Feléd: Üdvözlégy királyunk, szavad és példád szerint szeretnénk élni. Segíts bennünket.

Közeledik szenvedésed, halálod és feltámadásod nagy ünnepe. Melletted akarunk maradni megpróbáltatásodban és dicsőségedben. Velünk együtt legyen ott egyre több gyermek, ifjú és felnőtt. Templomi családunknak adj egyre több testvért. Olyanokat is vezess ide, akik még messze vannak Tőled!

1987. április 19. Húsvétvasárnap

Urunk Jézus! Ártatlan voltál, mégis megöltek. A halált bűneinkért vállaltad. De feltámadtál, hiszen Isten vagy. Add, hogy végre megértsük szent hitünk tanítását, amely arra tanít, hogy irántunk való szereteted végtelen.

Köszönjük Jézus, hogy istenségedet felragyogtattad számunkra. Add, hogy boldog lélekkel valljuk feltámadásod igazságát. Ne legyünk kételkedők vagy gyávák! Éltessen bennünket a nagy örömhír: velünk maradsz a világ végéig!

Az emberek féligazságokkal is megelégszenek. Elfogadnak kiváló embernek, de csak embernek. Istenséged igazsága előtt megtorpannak. Világosítsd meg őket, hogy megnyíljon lelkük az igazság előtt. Te Istenünk vagy!

Feltámadásod előtt sok gyerek és ifjú úgy áll, ahogyan jeruzsálemi ellenségeid tették. Félnék Tőled, azért hazudnak! Milyen kár ez! Add, hogy lelkük nyíljék meg az igazság befogadására. Vezesd el őket a tiszta látásra.

Jézus, Te feltámadásoddal adsz értelmet keresztény életünknek. Értelmet a gyermekeknek, ifjaknak és családoknak. Áldd meg a betegeket és öregeket is, hogy meglássák az emberi test nyomorúságának igazi értelmét, amelyen szenvedésseddel Te is átmentél – a dicsőségbe.

1987. április 26.

Mennyei Atyánk! Gyermekeid vagyunk, bár sokat vétkezünk ellened. Szent Fiad azt tanította, hogy a bűnbánókat visszafogadod szeretetedbe. Add, hogy naponta megbánjuk rossz tetteinket, és soha ne térjünk nyugovóra anélkül, hogy ne kérnénk bocsánatodat.

Szent Fiad, Jézus sok tanítást adott atyai szeretetéről. Várod vissza a tékozló gyermekeket és keresed az elveszett bárányt. Ezek mi vagyunk! Add, hogy örömmel térjünk Hozzád a bűnbánatban és a szentgyónásban. Ne hanyagoljuk el a gyakori gyónást!

Az emberek nagy része tagadja, hogy van bűn. Minden rosszat úgy tesznek, mintha szabad lenne. Ébreszd fel bennük a lelkiismeretet. Tartsanak bűnbánatot, hogy bocsánatoddal új életet kezdhessenek.

Sajnáljuk Jézus azokat a gyerekeket és ifjakat, akik azt se tudják, mi a gyónás. A gonoszlélek rabságában élnek és rosszat rosszra halmoznak. Add a Szentlélek megvilágosítását nekik. Keressék a lelki megtisztulás eszközt, amelyet Egyházad közösségében és megszentelő munkájában mindenki megtalálhat.

Köszönjük Jézus, hogy Egyházad papjai megkapták Tőled a bűnbocsátó ajándékot. Adj az első szentgyónásukra készülő testvéreinknek lelki vágyódást. Imáink segítségével készüljenek boldogan arra a napra, amelyen először hallják a szentgyónásban: „feloldozlak téged bűneidről”.

1987. május 10. Papi hivatás vasárnapja

Jó Jézusunk! Köszönjük, hogy gondunkat viselő jó pásztorunk vagy. Ne engedd, hogy engedetlen, elcsavargó bárányság legyünk. Add, hogy tanításodat szívünkbe zárjuk, és azt cselekedeteinkben is valóra válthassuk. Kövessük Téged életünkkel, cselekedetünkkel.

Sajnos sok gyerek nem ismeri jóságodat! Ezért nem jönnek Hozzád, nem szeretnek. Elkerülnek, pedig Te találkozni akarsz velük. Add, hogy mi jó apostolaid legyünk. Segítsük társainkat és barátainkat, hogy megismerjenek és megszeressenek, hiszen Te minden gyermeket magadhoz akarsz ölelni.

Köszönjük Jézus, hogy különleges módon is hívsz fiatal fiúkat szolgálatodra. Papjaid közé választod őket. Áldd meg a papságra készülő ifjakat. Legyenek lelkesek és kitartóak, álljanak bátor lélekkel a papi szolgálatba. Nehéz feladat, de sok öröm várja ott őket.

Áldd meg a magyar katolikus családokat. Adj imádságos szülőket és nagyszülőket. Ebből nőjenek új papi hivatások. Ne legyen akadály a nehéz feladat vállalása, hiszen a jó papok híveikkel együtt örök boldogság részesei lesznek.

Áldd meg Jézus a szőlődben dolgozó lelkipásztorokat. Ne engedd, hogy a sikertelenségek kedvüket szegjék. Merjenek mindig újra kezdeni. Vigasztalja őket a Szűzanya, aki közbenjárásával védi Fia papjait, és könyörgő imájával erősíti őket a hősiek kitartásra.

1987. május 17.

Urunk Jézus! Azért lettél emberré, hogy az embereknek utat mutass a mennyországba. Ezért szenvedtél, haltál meg és támadtál fel. Köszönjük végtelen szeretetedet. Add, hogy bátran kövessünk gyermek és ifjú életünk kísértései között. Jussunk el végső célunkba, az örök dicsőségre.

Tudjuk Jézus, hogy sok gyerek és fiatal semmit se tud a Te utadról, vagy hamis tanítást kap Rólad. Ezért van annyi céltalanul bolyongó társunk, aki senkiben és semmiben nem hisz. De borzalmas ez! Add, hogy a mi viselkedésünk döbbsen rá őket, hogy van örökélet és van értelme a jónak és a Te követésednek.

Sok szülő, család nem törődik, mi lesz vele a halál után. A mának él, itt a földön keresi igazi boldogságát. Nem találja meg. Örök élet nélkül értelmetlen itt a földön minden. Adj kegyelmet ezeknek. Lássanak tisztán a Te szemeddel, hogy tudjanak értelmesen élni. Térjenek Hozzád, mert így válik értelmessé minden számukra.

A Szűzanya hónapjában vagyunk, hiszen május van. Édesanyád velünk van és Hozzád vezet bennünket. Add, hogy ragaszkodjunk hozzá és kövessük példáját, a Hozzád való hűséget és ragaszkodást és találkozzunk vele a Te országodban.

Jövő vasárnap nagy ünnepünk lesz. Veled találkozunk 90 testvérünk a szentáldozásban. Add Urunk, hogy ez mindannyiunknak nagy találkozás legyen Veled. Példánk és imádságunk erősítse őket. Legyenek egész életükben igazi keresztények, a Te hűséges követőid.

1987. május 31. Mennybemenetel

Jóságos Mennyei Atyánk! Földünkre küldted szent Fiadat, hogy biztos utat mutasson nekünk a mennyországba. Köszönjük tanítását és példáját. Add, hogy a tanítást életünkkel megvalósítsuk, a példát pedig teljes szívvel kövessük, hogy majd Vele lehessünk a boldog örökkévalóságban.

Sajnáljuk Jézus, hogy nem mindig követtünk teljes odaadással. Nem vettük komolyan életünket, és így veszélybe sodortuk célunkat. Add, hogy megtérjünk! Ne törődjünk a világ hitványságaival, hanem tekintetünk mindig figyelje az egyetlen igaz utat: Téged.

Sok gyerek és fiatal keresi a kibúvót és mentegőzözik: nem érek rá, nincs időm, sok a tanulnivaló. Ezek mind üres kifogások! Aki nem akar követni és a maga útját akarja járni, előbb-utóbb elszakad Tőled. Add, hogy észhez térjenek és templomi közösségünk családjába bátran visszatérjenek.

Csodálatos örök életre hívsz mindenkit, Jézus! Rengetegen erről semmit se tudnak. Ki a bűnös ebben? Te tudod ezt legjobban. Add, hogy mi ne ítélkezzünk, hanem imádkozzunk, hiszen ezt kéri tőlünk égi Édesanyánk, a Szűzanya is!

Te újra eljössz egykor ítélni. Az időpontot nem tudjuk. Ezért kell készen lennünk. Add, hogy mi is, meg ma még közömbös testvéreink is komolyan vegyék az ég üzenetét. A döbbenetes jelek figyelmeztessenek bennünket, hogy Te szavaiddal nem játszol, és igazságos ítéleted úgy csap le ránk, mint a villám.

1987. június 21.

Urunk Jézus! Megsokasítottad a kenyeret a pusztában és az éhes tömeget kielégítetted. A kenyér engedelmeskedett isteni hatalmadnak. De másnap a lélek éhségének megszüntetését ígérted. Köszönjük, hogy akkor ránk is gondoltál, és a lelki kenyér a mi táplálékunk is lehet.

Apostolaid nem értették meg szavaidat, de Te nem vontál vissza semmit. Táplálékot ígértél. Saját magadat. Életet ígértél, méghozzá örökké tartót. Köszönjük, hogy velünk maradtál. Köszönjük, hogy Általad bőségesebb életünk van.

Milyen kár, Jézus, hogy sok gyerek és felnőtt nem ismer Téged! Ezért olyan satnya az életük. Te az élet teljességét adod. Kérünk Jézus, világosságod adjon értelmet ezeknek a testvéreknek is. Add, hogy elfogadjanak és befogadjanak életükbe.

Sok testvérünk már nyaral. Nem tudjuk, vajon szívükbe magukkal vitték-e a nyári feladatot. Add, hogy azt a keveset megtegyék. Legyenek bátrak a Szentlélek által. Merjenek példát adni, hiszen az apostolkodás kitüntetés számunkra.

Adj Jézus buzgó lelket mindnyájunknak. Vegyünk magunkhoz a szentáldozásban gyakran. Ne engedd, hogy vallásosságunk csak a szokás legyen. Újuljunk meg szüntelen a szentáldozás által. Legyünk okos és értelmes keresztények, akik bölcsen megmagyarázzuk hitünk igazságát, ha alkalom kínálkozik erre.

1987. június 28.

Mennyei Atyánk! Te öröktől fogva szeretsz bennünket. Világteremtő tervedben mi is ott szerepeltünk. Add, hogy éljen bennünk a vizsontszeretet Irántad. Ez a szeretet legyen a Te akaratod állandó, örömteli teljesítése.

Sok nehézség akadályoz és kísért bennünket keresztény hitünk megvallásában. A sátán állandóan lesben áll, hogy elszakítson Tőled. Adj erőt a Szentlélek által. A nyári vakáció kísértéseiben álljunk ellen, a Lélek erejével.

Add Jézus, hogy szeretetedet viszonzzuk szép keresztény élettel. Éljen bennünk az a gondolat, hogy sok nehézségen kell átmennünk, Te azonban velünk vagy és segítesz gyengeségünkben.

Tudjuk, Jézus, hogy követésed nem könnyű! Sok áldozatot kívánsz, de nem lehetetlen. Nagy jutalmat ígértél követőidnek: az örök dicsőséget. Add, hogy egykor ott találkozhassunk egymással.

Édesanyát is adtál nekünk, Jézus! Saját édesanyád a mienk is lett. Segítsen bennünket ebben a neki szentelt évben különösen. Mi pedig egyre nagyobb bizalommal éljük pártfogása szeretetében.

1987. július 5.

Mennyei Atyánk! Te üdvözítő tervedből kihagyod azokat, akik nagynak képzelik magukat és gögösen csak önmagukban bíznak. Előtted az ilyenek szégyent vallanak. Add, hogy tudjunk egyszerűek és kicsinyek lenni Előtted. Ne magunkban, hanem egyedül Benned bízunk és reméljük!

Sajnos, sok ember Téged hagy ki, Jézus, terveiből és számításaiból. Ezek magukra maradnak tehetetlenségükben. Ne engedd, hogy mi ilyenek legyünk. Bárhol vagyunk a vakációban, érezzük és éljük át, hogy jelenlétedben vagyunk.

Urunk, Atyánk! Őszintén átérezzük, hogy nagyon kicsinyek és gyengék vagyunk. De Szent Fiad mondta: „Nálam nélkül semmit sem tehettek.” Add, hogy mindnyájan imádságos lélekkel ajánljuk magunkat oltalmazásba és őrizkedjünk a bűntől.

Szűzanyánk, légy jóságos hozzánk! Szeretettel figyelmeztess mindnyájunkat a lélek veszélyeire. Kerüljük az olyan társakat, akik a sátánra hallgatnak és bűnre akarnak csábítani.

Urunk Jézus! Sokszor nem is vesszük észre, hogy mennyi veszedelem fenyeget minket. A gonoszság rafinált köntösben jelentkezik. Add a Szentlélek bölcsességét, hogy tisztán lássuk helyzetünket és a lelki erősség ajándékával szálljunk szembe a ravasz kísértésekkel.

1987. július 12.

Mennyei Atyánk! Szent Fiad, Jézus által örök dicsőségre hívsz mindnyájunkat. Sajnos, ezt sok testvérünk nem tudja, azért csak ebben a földi életben hisznek és úgy is élnek. Add, hogy a Szentlélek világossága lelküket rádöbbsen a nagy örömről: tudják meg, hogy van élet a földi élet után.

Sok testvérünk ostobán beszél a hit igazságairól. Azt mondja, Istenben hiszek, de örök életben nem. Pedig ez teljes értelmetlenség. Segítsd el őket a teljes igazságra. Jézus tanításából és feltámadásából ismerjék fel az örök élet létezését és fogadják el az oda való meghívásodat.

Urunk Jézus! Milyen szépen magyarázod meg feladatunkat. Lelkünk a termőföld, tanításod a termő mag. Add, hogy ezt a magot egyre többen befogadják és legyen kitartás bennük, hogy ez a mennyországba vezesse őket.

A mi lelkünk is gyakran köves talaj, vagy bozotos föld. Ezért nem tudunk hűségesek maradni és termést hozni. Add Jézus, hogy jó talajjává váljunk. Legyen bennünk kitartás a jócselekedetekre, hiszen hitünk csak így őszinte és értelmes.

A vakáció sok kísértője és kísértése bizony nagy veszedelem. Sok testvérünk hite meginog, mert könnyebb a rosszat tenni. Add Jézus, hogy senki közülünk el ne vesszen, hanem sok és bőséges terméssel térjünk vissza templomunk családi közösségébe.

1987. szeptember 13.

Jézusunk! Te nagyon szeretted földi életedben a gyermekeket. Azt mondtad, hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám. Most is ezt mondod. Örömmel jövök Hozzád. Add, hogy hívásodat egyre több gyermek meghallja, és szívesen jöjjön ide.

Jézusunk! A gyermekeket egyszerűségük miatt szeretted és szereted ma is. Segíts bennünket is, más gyerekeket is, hogy ilyenekké legyünk. Ne legyünk nagyképűek, hencegők, hanem keressük tanításod igazságait. Fogadjuk is be szívünkbe.

A sátán is megkísértett és ígéretett. Te határozottan elutasítottad. Segíts minket is, hogy a Tied legyünk. Utasítsuk el a gonosz gondolatokat, az ilyen viselkedést. Ne engedd, hogy elromoljunk.

Voltak akkor is, akik nem szerettek. Ezek feszítettek keresztre. Add, hogy mi akkor is hűségesek legyünk, ha ez nehéz! Ne féljünk senkitől, hiszen Te legyőzted a gonoszt.

Ma sokféle módon csábít a sátán. Legtöbbször erkölcsstelen filmekben és társainkon keresztül. Legyünk Veled ilyenkor is. Akkor biztos, hogy a jó győz bennünk, nem a bűn. Segíts Jézus minden gyereket!

1987. szeptember 20.

Köszönjük Jézus, hogy emberré lettél, közénk jöttél. Könyörgünk azokért a gyermekekért, akik erről az örömhírről semmit se tudnak, ezért nem is boldogok.

Jézus! Te nagyon szeretsz minket, mi is szeretni akarunk Téged. Sok gonoszság és gonosz ember akadályoz ebben. Segíts, hogy legyőzzük az ilyen akadályokat. Ha rosszra csábítanak, tudjuk határozottan mondani: nem!

Amikor imádkozunk Hozzád, legyen ott figyelmünk. Jó barátunk vagy, mi pedig a Tied. Legyen imádságunk előtti és utáni kereszttvetésünk szép, összeszedett. A kereszttvetés figyelmeztessen bennünket, hogy keresztre feszítve ajándékoztad nekünk a mennyországot.

Amikor bejövünk a templomba, vegyük észre az örökmécsest. Ez azt mondja nekünk: gyerekek, itt van Jézus az oltárszekrényben. Ez pedig szép térdhajtásra figyelmeztet. Előtted, Jézusunk, térdet hajtunk, kicsinyek leszünk. Ezzel megvalljuk, hogy egyedül Te vagy az Úr.

A szentmisén és a hittanon csak úgy leszünk jobbak, ha figyelmesek vagyunk. A sátán azt akarja, hogy ne figyeljünk. Adj lelki erőt, hogy a kísértéseket legyőzzük. Szentmise és hittan által legyünk jobbak. Légy velünk Jézusunk és a jó Szűzanya segítségével egyre példásabban kövessük tanításodat.

1987. szeptember 27. Szentírás vasárnapja

Atyánk, köszönjük, hogy állandóan szólsz hozzánk a Szentírás szavaiban. Bárcsak naponta olvasnánk. Bocsáss meg, hogy sokszor elhanyagoljuk ezt. Pedig Te beszélgetni akarsz velünk. Közlöd a legszentebb igazságokat. Add, hogy ezután gyakrabban forgassuk a legszentebb könyvet.

Tudjuk, Urunk, hogy a Biblia a könyvek könyve. Nagy magyar ember írta ezt: Gárdonyi Géza. Ne engedd, hogy lusták, hanyagok legyünk a Biblia olvasásában. Találjuk meg benne a nagy üzenetet: szeret minket az Isten!

Életünk legszentebb igazságát Te közlöd velünk a Szentírás lapjain. Ha ezeket komolyabban vennénk, szebb lenne életünk! Urunk, mi szép életért szeretnénk dolgozni, ezért figyelmeztess szüntelenül, hogy a Szentlélek szól hozzánk, nyissuk ki előtte lelkünket.

Igen sok ember még csak kezébe se vette a Bibliát. Mesének, legendának tartja a legszentebb igazságok könyvét. De a felelősség alól nem tud kibújni! Egyszer számon kéred tőle: *miért nem kerested életed teljes igazságát?*

A gyerekek nagy része nem tudja, hogy Te szereted őket. Szüleik nem olvassák üzenetedet és hallgatnak róla. Add Jézus, hogy ezek is megtérjenek. Vegyék komolyan azt az igazságot, hogy a földi élet véget ér! Jaj annak, aki menekül az igazság elől és másokat is megakadályoz, hogy tiszta forráshoz jusson!

1987. október 4.

Mennyei Atyánk! Miután megszülettünk, lelkünk igen nagy ajándékot kapott. Tőled kaptad a keresztelest! Kedves gyermekeiddé fogadtál, szeretetteddel töltöttél be. Köszönjük jó szüleinknek és keresztszüleinknek. Add, hogy ez az ajándék tegye életünket boldoggá már itt a földön.

Köszönjük, Atyánk, hogy a Tieid lehetünk. Köszönjük jóságodat. Szeretnénk egyre jobban a Tieid lenni. Ne engedd, hogy romlott társak eltávolítsanak Tőled. Ez a sátán győzelme lenne!

Sajnáljuk Jézus azokat a gyerekeket, akik ezt az ajándékot nem kaphatták meg. Legtöbbször szüleik ennek oka. Világosítsd meg őket, hogy Hozzád térjenek. Ne engedd, hogy a gyermekek emiatt teljesen elkallódjanak.

Ma a világban igen sok keserű forrása van a gonoszságnak. Ezek fenyegetik a bennünk levő ajándékaidat. Adj erőt, hogy tudjunk elzárni rádiót, televíziót. Tegyük félre azokat a könyveket és képeket, amelyek megzavarnák lelkünkben az istengyermekség szépségét.

Atyánk! Jó nekünk, hogy gyermekeid lehetünk. Add, hogy családjunkban ne csak a születésnap, hanem a keresztelest napja is legyen ünnep. Ilyenkor az egész család adjon hálát Neked. Köszönjük meg, hogy a boldog mennyországba kaptunk meghívást.

1987. október 11.

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy itt most együtt lehetünk. Mindnyájan gyermekeid vagyunk. Adj szüleinknek testi-lelki egészséget, kitartást, hogy amit keresztelésünkkel Neked ígértünk, Veled tovább folytathassák. Legyünk egyre értelmesebb és kitartóbb gyermekeid.

Jézus! Te küldöd számunkra a Szentlelket. Ő önt lelkünkbe értelmet, bölcsességet és erőt. Ezt is köszönjük szépen. A Szentlélek által leszünk cselekvői az isteni tanításnak. Add, hogy örömmel képezzük magunkat a hitoktatás által. Hamis tanításokkal szemben pedig legyünk határozottak és elutasítók!

Sok hamis tanító járja az utcákat és megszólítgat bennünket. Ezek nem a Te apostolaid. Add Jézus, hogy utasítsuk el őket bátran. Ne engedjük, hogy megzavarjanak bennünket, hiszen Egyházunktól kapjuk a *teljes* igazságot.

Köszönjük Jézus, hogy körülbelül kilencvenen készülnek a bérálás szentségének felvételére. Erősítse meg őket a Szentlélek a lelki ajándékok befogadására. Legyenek kitartó katolikusok. Hitvallók és bátrak, szent hitünk tanításának hűséges követői.

Küldj Jézus gyerekeket és ifjakat templomunk közösségébe. Fogadjuk őket örömmel. Növekedjék családunk a Szűzanya közbenjárása által, hiszen ő édesanyja Egyházunk szent népének.

1987. október 18.

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy lelket adtál és így értelmes gyermekeid lehetünk. Kérünk, segíts bennünket, hogy isteni tanításodra méltó legyen lelkünk! Teremjünk sok jót és szépet, hogy aratásodkor bőséges termésnek örülhessünk.

Jó Atyánk! Azt is köszönjük, hogy az igazság jó magját hinted lelkünkbe. Amikor Egyházunk tanítását hallgatjuk és tanuljuk, legyünk figyelmesek. Váljék mindannyiunkból olyan követőd, aki mondhatja: Krisztus hitvalló követője vagyok!

Sajnáljuk azokat a gyermekeket, akik ebben nem részesedhetnek. Fáj, hogy olyan sok a közömbös szülő. Add a lelki világosság ajándékát nekik. Ismerjék fel, hogy a számonkérést nem kerülhetik el, mégha most ebben nem is hisznek vagy nem gondolnak rá.

Szeretettel imádkozunk azért a kilencven testvérért, akik a jövő vasárnap kapják a Szentlelket. Nyíljék tágra lelkük a Szentlélek ajándékai előtt! Váljanak hűséges tagjaivá Egyházunknak, és vallják életükkel igazságainkat.

Legyen Urunk, a bérálás közös ügyünk! Ne csak a kilencven bérálkozó várja a Szentlelket. A szülők, a bérmaszülők, templomunk egész családja könyörögjön. Legyen velünk a Szűzanya is, mint ahogyan az első Pünkösöd előtt együtt imádkozott az apostolokkal.

1987. november 1.

Mennyei Atyánk! Szeretsz bennünket. A szép földi élet után gyermekeidnek örök boldogságot készítettél. Segíts bennünket, hogy a sátán csábításai ne térítsenek el Tőled. Egykor a Te látásod legyen jutalma hűséges és hívő életünknek.

Urunk! A szentek is emberek voltak, itt éltek ezen a földön. Engedelmeskedtek hívásodnak, ők is kísértések között győzedelmeskedtek. Add, hogy kövessük példájukat. Ők a bizonyítékai annak, hogy megvalósíthatjuk lelkünkben Országodat, amiért a Miatyánkban imádkozunk.

Jézus Krisztus! A sátán Téged is megkísértett. Földi örömeket ígért a mennyi dicsőség helyett. Minket is irigyel, mert mi eljuthatunk oda, ahová ő soha! Tudjuk mi is segítségével mondani: távozz, sátán!

Atyánk! Sok gyermeked – felnőtt és gyermek – odaadja a sátánnak magát. Megtagadja az ígéretet, melyet Neked mondott kereszteléskor, elsőáldozáskor, bérmláláskor. Vezesd vissza őket magadhoz! Térjenek meg, hogy Hozzád juthassanak.

Mi a szentek hűségét akarjuk követni. Hiába firkálják a falakra a sátán jelvényét, mi nem fogadjuk el. Legyünk a magyar szentek méltó utódai. Ma kell azzá válnunk, hiszen a földi élet készülődés a mennyi dicsőségre.

1987. november 8. Imádkozás

Mennyei Atyánk! Mi sajnos nemigen tudunk imádkozni. Pedig Te akarsz velünk beszélgetni. Csak velünk tudsz, hiszen nekünk adtál erre képességet. Add, hogy felfogjuk a nagy ajándékot! Ne szövegeket hadarjunk Neked, hanem keressük a csendet, amikor meghalljuk lelkünkben hangodat és mi is szólhatunk Hozzád.

Jézus! Te mindig elvonultál a csend világába. Így tudtál Atyáddal beszélgetni. Legyen nekünk is lelkierőnk, hogy kivonuljunk a zajból és csendben tudjunk Veled igazán beszélgetni.

Az emberek nagy része nem is akar imádkozni. Pedig Nélküled elszárad lelkük élete. Te adod az imádkozásban a jó gondolatokat. Segíts minden embert, hogy ezt megértse. Ne engedd, hogy életünk céltalan és értelmetlen legyen. Ne engedd, hogy magunkra maradjunk.

Ne engedd Jézus, hogy néma gyerekek legyünk. Legyünk boldogok, hogy beszélgethetünk Veled. Te jó barátunk vagy. Várod, hogy mi is szóljunk Hozzád. Így mélyül igazi barátságunk.

Legyen ez a templomi közösség imádkozó család. Adjunk példát egymásnak a szép és komoly imádkozásra. Imáink által jöjjön el a Te országod azokban a családokban is, amelyek ma közömbösek Irántad és egyáltalán nem élnek imádságos életet.

1987. november 15. Szülők tisztelete

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy szülőket és nevelőket adsz nekünk. Add, hogy a Szentlélek által lássák mindig felelősségüket és hivatásuk feladatait. Főleg adjanak jó példát a gyerekeiknek, hiszen ez a leghatékonyabb nevelő tényező. Add, hogy törődjenek a gyermekek lelkével, mert e nélkül kárba vész minden!

Szent szülőket adj nekünk, Urunk! Legyen példaképük Szűz Mária és Szent József. Ne engeddd, hogy mindenre azt mondják: „ma ez a divat”, mert *így jónak látják a rosszat is*. A család pedig áldozatává válik a hitvány divatos szellemnek.

Segíts Jézus bennünket, gyermekeket. Ne a hibákat keressük szüleinkben. Ha látunk is ilyeneket, ne éljünk vissza ezekkel. Tudjuk tisztelni szüleinket gyengeségeik és hibáik láttán is.

Jézus! Te példát adtál minden gyermeknek. Sajnos, sok gyermek nem ismer, azért nem követ. Olvassa el minden gyermek és szülő a „Jézus élete” című könyvecskét. Abból is megtanulhatja, hogy a Szentcsalád példája milyen időszerű ma is.

Sok, rossz útra tévedt gyerek él ismerőseink között is. Sajnos, a rossz példa is vonz! Add, hogy legyünk Jézus apostolai ezek számára. A Szűzanya kérjen áldást minden gyerek és család számára. Könyörögjön értünk Árpádházi Szent Erzsébet is, akinek a következő héten emlékezünk névünnepe.

1987. november 22. Krisztus Király

Urunk Jézus! Szeretetből jöttél a Földre, hogy megszenteld életünket. Te vagy a szeretet példaképe, királya. Segíts bennünket, hogy szűnjék meg a békétlenség és a gyűlölködés. Áldd meg azokat, akik az egyetértésen munkálkodnak, hogy ismerjék fel egymásban az istengyermeki méltóságot.

Jézus! A sátán óriási erőfeszítéseket tesz lelkünk ellen. Magának szeretné megszerezni ezt a Földet. Adj erőt, hogy bátran merjünk szembeszállni vele. Mindennap ismételjük a keresztségi ígéretünket: ellene mondunk a gonosz lélek minden mesterkedésének.

Jézus! A családok élete veszedelemben van. Sok családi közösség felbomlott, sok pedig omladozóban van. A családtagok az Irántad való hűségben sem értenek egyet. Áldd meg a keresztény családokat, hogy merjenek követni Téged, hiszen Te azt akarod, hogy minden család szent és boldog közösség legyen.

Jézus! Sok keresztény gyerek is elkallódott. Ez most is folytatódik. Nem ismernek Téged és így nem is szeretnek. Add, hogy a felnőtt fiatalok és szülők jó példát adjanak a kicsinyeknek. Ismerjék meg ezek is, hogy Te vagy életük egyetlen biztos támasza és célja.

A Szűzanya segítsen mindnyájunkat a Te követésedben Jézus. Te valóban szerető királya leszel azoknak, akik hűségesek Hozzád. Így jön létre a Te országod itt a földön is. Hiszen ezt imádkozzuk: Jöjjön el a Te országod!

CHRISTUS VINCIT, CHRISTUS REGNAT, CHRISTUS, CHRISTUS IMPERAT!

Útravalóul

Ügyelj gondolataidra, mert

szavaiddá válnak!

Ügyelj szavaidra, mert

tetteiddé válnak!

Ügyelj tetteidre, mert

szokásaiddá válnak!

Ügyelj szokásaidra, mert

személyiségeddé válnak!

Ügyelj személyiségedre, mert

az lesz a sorsod!

IX. rész – 2009

Hívek könyörgései 1988.

1988. január 10.

Mennyei Atyánk! Szent Fiad, Jézus odaállt a bűnbánók sorába a Jordán folyónál. Nem volt bűne, de alázatossága annál nagyobb. Sajnos, mi nem követjük, inkább mentegjük bűneinket. Adj őszinte bűnbánatot, hogy megtisztuljunk. Szeressük a szentgyónást és legyünk hálások, amiért bűnbocsánatot kapunk Tőled!

Ma az emberek nagy része tagadja a bűn létezését. A sátán műve ez! Ne engedd, hogy ilyenek legyünk! Adj őszinte büntudatot és bűnbánatot! Ne halogassuk gyónásunkat, hiszen Te megbocsátó Atyánk vagy! A tékozló fiú elé mentél, és új életet adtál neki.

A Jordán folyónál szent Fiadat szeretett Fiadnak mondtad. Általa mi is ezek lehetünk! Ne engedd, hogy a bűn lelkünkbe telepedjék! Add, hogy minden este őszintén megbánjuk napi vétkeinket, hogy bocsánatoddal megtisztulva újjászülessünk a szentlélek által.

Keresztelő Szent János Isten Bárányának nevezett, Jézus! Azért lettél emberré, hogy elvedd a világ bűneit. Higgyünk abban, hogy a szentgyónásban elveszed bűneinket. Add, hogy mindig őszintén gyónjunk. Legyen minden szentgyónásunk új élet kezdete. A Te kegyelmed és szereteted erősödjék bennünk a kísértésekkel szemben.

Sok gyermek és ifjú nem ismer Téged, Jézus. Ezért erősödik bennük a bűn hatalma. Add ezeknek is isteni szereteted! Térítsd őket magadhoz, hogy tisztán lássák életük értelmét. Adj nekik lelki világosságot, hogy lássák meg az élet igazi értelmét, főleg ismerjenek meg Téged, világ Megváltóját.

1988. január 31.

Mennyei Atyánk! Te minden ember Atyja vagy. Jézus megtanított és példát adott, hogy segítsünk egymáson. Sok ember mégis kemény szívvel megy el a bajbajutott mellett! Add, hogy értsük meg a Szentírás tanítását, hogy úgy szeressük egymást, ahogyan Te szeretsz bennünket!

Add Urunk, hogy szeretet éljen minden családban. Ne érdekből, hanem önzetlenül szeressék egymást a családtagok. Ha sok ilyen család lesz, akkor ezzel már közelebb jutunk Hozzád, a Szeretet Forrásához.

Sokszor a házastársak szívében is kihűl a szeretet. Ezért a gyerekek se tanulják meg az igazi, tiszta szeretetet. Gyűlölködnek, pedig ez nincs jól! Légy jelen Jézus ezekben a kicsi közösségekben is. Térjenek vissza ahhoz a szeretethez, amellyel életüket összekötötték a házasságban.

Sok a kegyetlen gyermek országunkban is! Egyre szaporodnak a gonosz cselekedetek. Ez senkinek se jó! Vezesd el az ilyen gyerekeket is Hozzád! Tanulják meg, hogy egymás segítségével az élet egyre rosszabb lesz. Pedig Te szeretetre tanítottál minket.

Egyformán nem tudunk mindenkit szeretni. Ezt nem is kívánod tőlünk. De azt elvárod, hogy a gyűlöletet kigyomláljuk szívünkéből! Segíts Jézus minden gyermeket és felnőttet, hogy ezt a Te példád szerint megvalósíthassuk.

1988. február 14.

Pap: Urunk Jézus! Te vagy a mi példaképünk! Add, hogy örömmel kövessünk egész életünkben!

Mennyei Atyánk! A Rólad és önmagáról mondta Szent Fiad: „Az én atyám mindez ideig munkálkodik, és én is munkálkodom!” Fenntartod és kormányozod csodálatosan világodat, szent Fiad pedig hirdeti Országod örömhírét. Mindent köszönünk Atyánk. Add, hogy mi is szépítsük a világot, ne rongáljuk.

Jézus! Te Názáretben ácsmunkát végeztél. Nem szégyellted a testi munkát és elfáradtál. Add, hogy lássuk meg mi is kötelességeinket, feladatainkat. Munkánkat végezzük örömmel, legyen rajtunk áldásod.

Amikor valami nehezen megy, vagy nem sikerül, ne adjuk fel a harcot. Merjünk bízni Benned, aki mellettünk vagy! Valljuk mi is a Szentírás szép szavait: „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig.”

Legyen példaképünk a Szentcsalád: ott mindenki nagy lélekkel végezte a sok kis, apró munkát! Valljuk mi is a régi szép mondás igazságát: Nincsenek kis tettek és nagy tettek, hanem kis lelkek és nagy lelkek vannak. A lélek teszi nagyvá cselekedeteinket.

Pap: Jézus, Mária, József! Benneteket akarunk követni a munka megszentelésével, Ámen.

1988. február 28. Nagyböjt 2. vasárnapja

Jóságos Mennyei Atyánk! Te vagy a tökéletes igazság! Bennünket is arra tanítasz a Szentírás szavaival, hogy legyünk őszinték, mindig az igazság szerint beszéljünk és cselekedjünk. Kérünk, add, hogy mindig teljesítsük akaratodat.

Jézus! Te sohase vezettél félre senkit. Bátran hirdetted az igazságot. Segíts bennünket is. Ne hazudjunk és ne mondjunk valótlant. Legyünk őszinték a családukban és mindenhol.

Sok hazug ember él körülöttünk is! Nem az igazság szerint beszélnek, félrevezetik embertársaikat. Ebből sok baj származik. Főleg nem hisznek egymásnak. Add Jézus, hogy ezekben is megszólaljon a lelkiismeretük figyelmeztetése. Ne féljenek az igazságtól, legyenek őszinték.

Jézus! Sok gyerek már az iskolában hazudozóvá válik. Ez nagy baj! Ilyenekből később gonosz emberek válhatnak. Ébreszd fel ezekben is a tiszta lelkiismeretet! Ne legyenek képmutatók, hanem igazmondók!

Urunk Jézus! Te bátran megvallottad, hogy Isten Fia vagy, amikor a zsidó főpap megkérdezte Tőled. Merjünk igazak lenni mi is nehéz helyzetekben, mikor talán büntetés jár érte.

1988. március 6. Légy őszinte!

Mennyei Atyánk! Te az igazság atyja vagy. Azt akarod, hogy mi is az igazság apostolai legyünk. Segíts bennünket, hogy szavaink mindig azt mondják, ami igaz. Sohase vezessük félre testvéreinket.

Jézus! Rólad még ellenségeid is azt mondták, hogy igazmondó vagy! A Te tanításod „igazság és élet”. Légy segítségünkre, hogy bátran megvalljuk: a Te követőid vagyunk. De életünk is sugározza a tiszta igazságot!

Urunk Jézus! Az emberek már-már alig hisznek egymásnak, annyiszor becsapták őket. A félrevezetés világában élünk! Pedig jogunk van a teljes igazság megismerésére! Mi, a Te követőid még félelemből se legyünk hazudók! Irányítsa szavainkat a szeretet és az igazság!

Sok társunk van Jézus az iskolában is, aki kiforgatja az igazságot. Sokszor még a tantárgyakban is mellébeszélnek. Ilyen világban milyen nagy szükség van az igazság ismeretére. Add, hogy okosan gondolkodjunk, és ne engedjük, hogy félrevezessenek bennünket!

A nagyvilág is tele van hazugsággal. A népek nem hisznek egymásnak, és nem hisznek egymásban. Ezért nincs béke a világban. A Szentlélek által vezesd el a népek vezetőit a teljes igazság ismeretére! Főleg azt add meg, hogy ezt merjék is megmondani egymásnak, ne mellébeszéljenek.

1988. március 13.

Mennyei Atyánk! Te teremtetted az óriási hegyeket és a hullámozó tengereket. Azt akartad, hogy mi, emberek hajtsunk mindent uralmunk alá. De Te adod a viharokat is, amelyek az ember életét veszélyeztetik. Ezek figyelmeztetnek bennünket gyengeségünkre. Add kegyelmedet, hogy őszinte bűnbánattal először saját gyengeségünket és kísértéseinket tudjuk legyőzni!

Urunk! Sajnos, még a természet erőit sem tudjuk legyőzni, hát még saját hibáinkat! Ez a szent Nagyböjt sürget, csendesítsük le lelkünket, veszélybe sodró gyengeségünk és bűneink viharát Végezzünk mielőbb őszinte szentgyónást! Ne halogassuk, hogy feltámadásod ünnepére Egyházunk szándéka szerint készülhessünk.

Jézus! A világon sokféle háborúk pusztítanak. Az emberi szenvedélyek viharait egyedül segítségeddel lehet csillapítani és megszüntetni. Add, hogy az emberi tehetetlenségünk felett isteni segítségeddel és jósággal győzzön a Te békéd, és jöjjön el a te országod.

Urunk Jézus! Sok gyerek és ifjú a saját erejében bíz, azért nem megy semmire. Kövessük apostolaidat abban, hogy Hozzád merjünk kiáltani: Ments meg minket, mert elveszünk.

A közelgő nagy ünnepre, feltámadásod szent titkának örömeére készülünk. Ne engedd, hogy lustán, közömbösen, készületlenül várjuk örömet! Fogadjanak be lelkükbe a betegek és öregek, családok, ifjak és gyerekek. Legyen számukra a feltámadás ünnepe a lélek viharának lecsendesítése és a kegyelem győzelme.

1988. március 20.

Mennyei Atyánk! Szent Fiad vállalta, hogy emberré lesz és meghaljon értünk. Ekkora szeretet megdöbbsent. Add, hogy ebből minden gyerek és felnőtt keresztény okuljon! Lelkünket tisztítsuk meg bűneinktől, hogy így legyünk egy kicsit méltóbbak Jézus szenvedésére.

Urunk Jézus! Te önként lettél hozzánk hasonló emberré, hogy összűleink bűneiért kiérdemeld Atyánk bocsánatát. Szenvedésed szerezte meg, hogy megkeresztelkedhetünk, gyónhatunk, és bocsánatot nyerjünk. Add, hogy e lelki kincseket megbecsüljük! Szívesen gyónjunk, és őszinte bánatot tartsunk!

Jézus! Szenvedésed sok ember számára hiábavalónak látszik! Szülők nem kereszteltetik meg gyerekeiket. Ők maguk sem élnek keresztény életet. Világosítsd meg lelküket! Lássák be, hogy rosszul cselekszenek! Hozzák rendbe lelki életüket! Családi életüket pedig szenteljék meg!

Urunk Jézus! Itt a templomunk közelében is sok összekuszált életű család él. Az öregekkel és betegekkel nem törődnek. A gyerekek pedig gátlástalanul élnek és beszélnek. Szentlelked által mi adjunk jó példát ezeknek! Döbbenjenek rá, hogy van egy másfajta élet is! A keresztény élet, amely az erkölcs és a becsület útját járja.

Jézus! Feltámadásod szent ünnepére készülünk. Ne engedd, hogy bűnbánat nélkül tegyük! Add, hogy lelkünket megtisztítsuk a bűntől, és örvendezve tudjuk majd énekelni az alleluját!

1988. március 27. Virágvasárnap

Urunk Jézus! A mai napon arra emlékezünk, hogy királyként vonultál be Jeruzsálembe! A lelkek királya vagy! Add, hogy minden katolikus gyerek és ifjú örömmel fogadjon be lelkébe! Éljük a te szent tanításod szerint!

Jézus! A jeruzsálemi gyerekek pálmaágakkal köszöntöttek! Mi barkaágakkal vonulunk előtted! Szeretnénk, ha szívesen fogadnád körmenetünket. Add, hogy egész életünkben együtt haladnánk Veled! Adj ehhez erőt és lelki kitartást!

Sok gyerek és fiatal nem ismer Téged! Sokan a bűn előtt, a sátán előtt járnak. Ez Neked fájdalmat okoz és nekünk is fáj. Add Jézus, hogy segítségükre lehessünk tudatlan társainknak! Példás keresztény életünk legyen számukra a Hozzád vezető út!

Szenvedésed előtt megmutattad számunkra, hogy életünk célja egyedül Te vagy! Ezért nekünk is kemény munkával kell utadon járnunk! Add Jézus, hogy az áldozatoktól ne riadjunk vissza! Keresztutad legyen figyelmeztető, hogy ha nehéz is, mégis számunkra ez az egyetlen út az örök boldogság elnyerésére.

Szenvedésseddel jutottál dicsőséges feltámadásodhoz! Jézus! Ne engedd, hogy megijedjünk a szenvedéstől, amely a Téged követőkre vár! Legyünk keresztény őseink bátor követői, akik sokszor életüket is feláldozták Érted!

1988. április 10. Fehérvasárnap

Mennyei Atyánk! Olyan világot teremtettél, amelyben minden a maga helyén van! Tehát rend van a világegyetemben, ami békességet jelent. Add, hogy lelkünkben is minden rendben legyen! Ne engedd, hogy a bűn rendetlensége megzavarja életünket!

Urunk Jézus! Ezt a csodálatos lelki rendet Te adod nekünk. Belső békességet csak bűnnélküli élet ad. Add, hogy meneküljünk a bűntől! Élünk Vele békességben! Bocsásd meg bűneinket.

Jézus! Add, hogy lelki ajándékaidat szeressük és megbecsüljük! Szeressük a szentgyónást. Ne halogassuk lelkünk megtisztulását. Csak így érdemljük ki a Szentlélek békességét.

Testvéreink egy része most készül első szentgyónásra. Köszönjük, hogy húsvéti ajándékkul a gyónás lehetőségét adtad. Add, hogy testvéreink megértsék, hogy mennyire szereted őket! Szorgalmas tanulással és sok jócselekedettel készüljenek megbocsátó jóságod fogadására.

Sok gyerek és fiatal, sőt felnőtt is él itt a környéken szeretet nélkül. Szegény szerencsétlenek ezek! Nem döbbennek rá megbocsátó jóságodra. Segítsd őket is a Szentlélek által, hogy lássák meg az élet szépségét és boldogságát! Térjenek Hozzád, aki irgalmas Atya vagy!

1988. április 17. Húsvét 3. vasárnapja Szent Jobb Esztergomban

Mennyei Atyánk! Minden embert magadnak teremtettél A Tiéd vagyunk! De valóban azok vagyunk-e? Segíts bennünket édesatyai jóságoddal! Ne legyünk végleg elveszett bárányok! A bűnbánat által merjünk új életet kezdeni: isteni életet!

Urunk Jézus! Minden emberért szenvedtél, meghaltál, feltámadtál! A megváltó szeretet elfogadása tőlünk függ! Segíts bennünket, hogy amikor utánunk jössz, megfogjuk kezedet. Térjünk vissza Egyházunk családjába, ahol igazán boldogok lehetünk.

Sok gyermek, felnőtt és család nem ismer Téged, Jézus! A megváltás számukra semmit sem jelent. Ezért annyi a céltalanul tévelygő. Világosítsd meg őket is! Nyíljék meg a szemük és szívük! Amikor boldogságot keresnek, találják meg Benned, aki nekik is Jópásztoruk vagy.

Mi magyarok ünnepi lélekkel adunk hálát hazánk és népünk megmentéséért! Első szent királyunkat Te adtad! Jobb keze Esztergomban van. Onnét figyelmeztet és int bennünket. Boldogságunkat ma is Jézusban és áldott édesanyjában kell keresnünk!

Köszönjük Szent István királyunkat! Nélküle nem is élne már nemzetünk. Koronánkat Jézus édesanyjának adta, az övé ma is! Add, hogy mi is az Övé legyünk, szent őseink útjáról soha le ne térjünk!

1988. április 24. Papi hivatások vasárnapja

Mennyei Atyánk! Szent Fiad által minden embert örök boldogságra hívsz. Fiad, Jézus pedig apostolain keresztül folytatja a meghívást. Elsősorban Egyházunk papjainak feladata ez. Áldj meg minden apostolt, adj erőt, kitartást szent hivatásuk teljesítéséhez!

Jézus! Te vagy a jó Pásztor. Egyházunk pásztorai a felszentelt papok. Vezet sok ifjút a lelkipásztori hivatás elfogadására. Áldd meg a papságra készülöket! Merjék vállalni a küldetést, amely nehéz, de áldott küldetés.

Jézus! Panaszkodunk, hogy kevés a pap. Mi keveset imádkozunk e szent hivatás vállalásáért. Adj olyan szent családokat, amelyekben hívásodat meghallják! Legyen áldott minden szülő, aki boldogan vállalja gyermeke áldozatát, amikor segíti, hogy pap legyen belőle.

Urunk Jézus! A papi hivatás a komoly ifjúsági közösségekben születik. Add, hogy a fiatal fiúk imával és szeretettel vegyék körül a hivatások bontakozását! Legyen gondjuk arra, az imádság és példaadó viselkedés éljen az ifjúsági közösségek működésében.

Jézus! A papi hivatások kibontakozásában minden hívő segíthet. Add, hogy a betegek és öregek áldozata által is teremjen papi hivatás! Áldj meg mindenkit, aki Irántad való szeretetből segít ebben, hogy Egyházunk közös nagy ügye egyre több hűséges pap szolgálata által gyümölcsöző legyen.

1988. május 8. Húsvét 6. vasárnapja

Mennyei Atyánk! Tiszta öröme hívsz bennünket. Ezt az örömet Te tudod adni, más nem. Nagy családban, az Egyházban nyújtod ezt. Szerents bennünket, hogy szívesen legyünk Egyházad közösségében. Öröm legyen számunkra, hogy együtt dicsérhetjük jószágodat és szeretetedet.

Urunk Jézus! Tanításodat Örömhírnek, Evangéliumnak nevezzük. Nagy öröm nekünk, hogy Egyházunkban Te tanítasz bennünket. Hallgassuk szívesen a Szentírás tanítását. Legyen mindennapi lelki táplálékunk a Te szavad, amely vezet bennünket.

Jézusunk! A Te tanításod a tiszta szeretet szava. Szeretsz bennünket, barátaid lehetünk. Add, hogy ne a bűnökben, hanem a Te baráti eligazításodban keressük azt, ami számunkra mindig a legjobb és az egyedüli jó.

Jézus! Te nem csak tanítasz, hanem táplálsz is A Szentáldozásban feltámadt Magadat adod. Segíts, hogy szeressük a szentmisét és a szentáldozást! Te légy mindennapi kenyerünk az élet nehézségeiben.

Jövő vasárnap nagy ünnep lesz templomunkban. Új testvéreink telepednek szent asztalodhoz. Az elsőáldozók velünk együtt örülnek. Add, hogy ez a nagy esemény egybekapcsolja templomunk családját! Áldd meg új testvéreinket, hogy hűségesek maradjanak Hozzád!

1988. május 22. Pünkösddvasárnap

Szentlélekisten! Hittel valljuk, hogy Te egyetlen Isten vagy az Atyával és a Fiúval. Így valljuk meg, amikor keresztet vetünk. Add, hogy amikor keresztet rajzolunk magunkra, mindig összeszedett és hitünket megvalló cselekedet legyen.

Szentlélekisten! Te irányítod lépteinket az igaz úton. Sajnos, sokan nem figyelnek Rád. Add, hogy mi engedelmeskedjünk lelkünk szavának, amelyben a mennyország felé vezetsz minket!

Szentlélekisten! Te vagy lelkünk megvigasztalója. Mi világosságban szeretnénk élni, nem a bűn sötétjében. Indíts bennünket olyan életre, amelyben a Te örömed tölti be lelkünket

Szentlélekisten! Te ellátsz bennünket jó tanáccsal. Aki Rád hallgat, nem ingadozik. Árassz el minket ezzel az ajándékkal is! Ne engedd, hogy keresztény életünk leálljon! Haladjunk tovább, törekedjünk Jézus megismerésében és szeretetében.

Szentlélekisten! Rólad azt is mondta Jézus, hogy vigasztalónk vagy. Nagyon Rád szorulunk mi is! A sok gonoszság és bűn elveszi kedvünket. Add, hogy nehézségeink között töltsön el az igazság fénye, hogy Isten szeretet bennünket és mindig velünk van.

1988. május 29.

Szenháromságos Istenünk! Köszönjük a csodálatos szép világot! Te teremtetted! Köszönjük azt is, hogy élünk! Csodáljuk szépségedet a világ szépségében. Add, hogy életünk szépsége mindig dicsőségedet zengje!

Atyánk! Legyen hála Neked a teremtés csodájáért. Legyen hála, hogy gyermekeid lehetünk! Sok gyerek és felnőtt ezt nem tudja. Nagyon sajnáljuk ezeket. Mi szeretnénk úgy élni, hogy példánkkal másokat is elvezessünk a nagy felfedezésre: Tőled kapunk minden jót!

Fiúisten, Jézus! Értünk lettél emberré. Elhoztad a nagy üzenetet: szeret minket az Isten. Meghív örök dicsőségre! Segíts, hogy úgy éljünk, ahogyan elvárod tőlünk! Segíts minden embert, hogy ne mindenáron keresse a földi örömeit. Gondoljanak az örökéletre.

Szentlélekisten! Szüntelenül vezetsz bennünket végső célunk felé. Ne engedd, hogy a saját útjainkat keressük! Azok sokszor rosszak! Legyen lelkünk engedelmes hívásodra. Járjuk a Te utadat, ez mindig javunkra válik.

Szenháromságos Isten! Titkaidat nem értjük, de nem az a fontos! Jusson eszünkbe Jézus figyelmeztetése: kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek. Ez az életünk célja! Ezt kérjük Tőled!

1988. június 5. Úrnapja

Jézus! Az utolsó vacsorán a kenyér és bor átváltoztatás titkát cselekedted. Vegyétek és egyétek, vegyetek és igyatok ebből mindnyájan – mondtad. Apostolaid engedelmeskedtek. Add, hogy összeszedetten és szent örömmel találkozzunk veled a szentáldozásban!

Jézus! Apostolaid elhitték, hogy a kenyér engedelmeskedik Neked. A pusztában kevés kenyérrel lakattad jól a tömeget. Most az átváltoztatott kenyérrel táplálsz lelkünket. Add, hogy szívesen vegyünk magunkhoz, hogy életünk fáradságaiban Te erősíts bennünket!

Jézus! Köszönjük, hogy a Szentmisében közénk jössz. Add, hogy mindig boldogan jöjjünk ide! Hanyagságból sohase halasszuk el a Veled való legszentebb találkozást.

Jézus! Vándorlásunk társa lettél a Szentáldozásban. Tudod, hogy Nélküled üres az életünk. Add, hogy mi is erre gondoljunk! Akkor megértjük, hogy Veled nagy veszedelem nem érhet bennünket.

Jézus! Maradj velünk a sok kísértés idején! Tudod, sok félelem közt élünk. Te azt mondtad apostolaidnak, amit nekünk is mondasz: ne féljete, én veletek vagyok!

1988. június 12.

Mennyei Atyánk! Minden jót gondviselésedből kaptunk. A hittanév örömét, a tanítást, a figyelmet. Add, hogy ez mély gyökeret verjen mindnyájunk lelkében! Hozzon százszoros termést.

Köszönjük Jézus a vasárnapi szentmiséket. A sok lelkes éneklést és közös imákat. A Veled való találkozásokat és barátságodat. Ne engedd, hogy a vakáció ezeket elfeledtesse velünk!

Sok veszedelem fenyegeti lelkünket a nyári szünidőben. Rossz társak, akik között élnünk kell. Tudjuk, hogy a bűn nagyon ragadós mérge. Add, hogy tudjunk megállni, ha a csábító talán hitvány örömet ígér! Legyünk a jóban kitartóak a Szentlélek által!

Ne engedd Jézus, hogy lanyhákka váljunk! A napi imádkozás, a vasárnapi szentmise és szentáldozás, a szentgyónás a legjobb erőforrás. Segíts bennünket, hogy ezeket szeressük, kitartóan tegyük, hogy hűségesek maradjunk Hozzád és a boldogságos Szűz Máriához.

A nyári vakáció az igazi próbatétel! Nincsenek velünk szüleink, sem a lelkiatyánk. De Te mindenhol ott vagy és vigyázol ránk. Őrizz bennünket és vezess úgy, hogy egy jó vakáció után boldogan térjünk vissza templomunk közösségébe, családjába.

1988. szeptember 11. Évnyitás

Szentháromság egy Isten! Köszönjük a nyári vakáció minden örömét és szeretetét! Megóvtál minket a súlyos betegségektől és a sátán győzelmétől. Együtt vagyunk Jézus szent családjában. Együtt várjuk a testi-lelki növekedés ajándékát. Add, hogy a család növekedjék egyre több testvérrel! Jöjjenek közénk, akik még nem ismernek.

Azokért is könyörgünk Jézus, akik letértek a jó útról. Akik ígéretüket nem tartották meg. Vezesd vissza őket közénk. Olyan jó itt lennünk! A megtérés ajándékát is Te adod. Légy irgalmas hozzájuk jó Mesterünk!

Add Jézus, hogy merjünk keresztények lenni továbbra is! Haladjunk előbbre megismerésben. Jó példánk legyen vonzó! Legyünk apostolaid azok számára, akiknek lelkét még nem tette családunk tagjaivá a Szentlélek!

Sok szülő nem törődik gyermeke lelkével. Azért él annyi gyerek céltalanságban, közömbösségben. Kérjük Jézus édesanyját, a Szűzanyát. Édesanyai szeretete olvassza meg ezek fagyos lelkét! Szűz Mária! Fogd meg az ilyen gyerekek lelkét és kezét! Vezesd őket ide közénk! Érezzék meg, hogy milyen nagy öröm együtt élni Jézus közösségében a szentmisén és a hittanórákon.

A nagyvilágban olyan sok a zűrzavar. Sokan elhagyják Istent, ezzel egymás ellenségeivé válnak. Mi keresztények jót akarunk mindenkinek. De egyedül Isten a jó. Vele akarunk szebb világot építeni. Nem választó falak, hanem összekötő hidak akarunk lenni!

1988. szeptember 16.

Jézus, a szentmise a Te ajándékod! Ilyen szentmisén vettek részt apostolaid is az utolsó vacsora után! Add nekünk az apostolok hitét! Úgy jöjjünk ide, hogy az apostolok öröme legyen bennünk!

Kenyeret és bort változtattál át, Szent Tested és Véred lett a szerény asztalon. A mi oltárunk is asztal. Add, hogy az asztali közösség családi boldogsága töltsön el bennünket!

A kenyér engedelmeskedett Neked! Hiszen Te mindent megtehetsz! Most a miséző atya szavára ugyanez történik. Add, hogy nagyon szeressük ezt az oltárasztalt! Legyünk boldogok, hogy körülvehetjük, és lelki ételt kaphatunk róla.

Vannak kistestvéreink, akik még nem vehetnek magukhoz. Készülnek, hogy májusban ők is idejöhessenek. De segíts minket, hogy ne parancsra, hanem teljesen önként, magunktól jöjjünk!

Keresztény őseink sokszor életüket veszélyeztették, amikor asztalodhoz mentek! Minket ilyen nem fenyeget. De legyen bennünk izzó szeretet, mert Veled találkozhatunk a szentáldozásban!

1988. október 9.

Jézus! Megsokasítottad a kenyeret! Engedelmeskedett Neked! Isteni hatalmat bizonyítottad be! De Te a kenyeret táplálékként adtad! Most a kenyérben önmagad vagy lelkünk tápláléka! Add, hogy hittel vegyünk magunkhoz, úgy engedjünk be lelkünkbe, hogy együtt legyünk!

Jézus! Te minden ember lelki tápláléka akarsz lenni! Sokan erre még csak nem is gondolnak. Mások pedig erről nem tudnak semmit. Add, hogy a közömbös keresztények megtérjenek, a tudatlanok pedig megismerjenek!

A Szentmise a mi legdrágább kincsünk. Sokan mégis késve érkeznek asztalodhoz. Ez nem keresztény dolog. Add, hogy mindannyian frissen ébredjünk és ne a közlekedési eszközöket vádoljuk, hogy ezzel magunkat mentegessük.

Asztalközösséged vagyunk Jézus! Egyetlen nagy, család. Te vagy a központ, mi pedig a vendégek. Segíts minden katolikus családot! Ébredjenek fel lelki tunyaságukból! Jöjjenek örömmel, hiszen itt kapja mindenki az erősítő táplálékot, hogy bírja a következő hét küzdelmeit.

Hideg márványkő ugyan oltárasztalunk, de terítővel van letakarva. De a lényeg nem ez! Az a fontos, hogy Te vagy itt jelen! Ahol Te ott vagy, ott felmelegszik a szív. Hideg asztal általad meleg családi asztallá válik. Add, hogy szívünk szeretete is egybeforrjon, ahol Te mindenkit az örövendezés meleg örömeivel akarsz megtölteni.

1988. október 16.

Jézus! Köszönjük, hogy jelen vagy az átváltoztatott kenyérben! Megdicsőült, feltámadt módon vagy itt. Ezért tudsz lelki táplálékunk lenni. Add, hogy mindig élő hittel menjünk Hozzád!

Jézus! Köszönjük, hogy nem hagytál el minket! Milyen nyomorultak lennénk nélküled! De Te itt vagy, velünk vagy! Add, hogy lelkünkben mindig ajtót nyissunk, ha kopogatsz annak ajtaján.

Jézus! Sok gyerek és felnőtt nem figyel még Rád. Sokan pedig elpártoltak Tőled! Szegény gyerekek és felnőttek! MI lesz velük nélküled! Vezesd vissza őket, ezt kérjük Tőled!

Jézus! Egyetlen nagy, családba gyűjtesz mindenkit, aki szeret Téged! Ott van velünk földi helytartód, legfőbb vezetőnk, a Pápa. Áldd meg és segítsd! Legyen mindig példaképünk, merjük bátran utánozni, hiszen Ő igazi vezető és jóságos Atya.

Jézus! Ne engedd, hogy templomunk családja szétszéledjen! Helytartód, a Pápa irányítására mindig figyeljünk! Merjünk bátran igazi keresztények lenni, amikor a világ el akar csábítani Tőled!

1988. október 23.

Jézus! Visszamentél Atyádhoz, de itt is maradtál. A kenyértörés itt az oltárasztalon történik. Innét jössz lelkünkbe! Add, hogy az apostolok szeretetével vegyük körül asztalodat és Téged!

Jézus! Keresztény őseink élő hittel vallották, hogy a kenyérben jelen vagy. Azért változtatták át apostolaid és utódaik a kenyeret. Neked engedelmeskedtek. Segíts, hogy bennünk se legyen kételkedés, hanem élő hit!

Jézus! Őseink örömmel fogadtak lelkükbe a szentáldozásban. Ezt az örömteli hitet nekünk is te adod! Segíts, hogy tiszta lélekbe fogadjunk, hogy egyre közelebb kerüljünk Hozzád!

Sok gyerek és felnőtt előtt ismeretlen ez a szent titok. Nem becsülik, nem jönnek Hozzád. Világosítsd meg őket szeretetteddel, és a mi példaadó életünkkel!

A magyar nép a Tied és Szűz Máriáé! Sokan ezzel sem törődnek. Vezesd ezeket is közénk! Legyünk hitből élő keresztények! Szűnjön meg a közömbösség és a nemtörődés! Hiszen ez nagy szerencsétlenség.

1988. október 30.

Jézus! Kenyér és bor színe alatt ígérted jelenlétedet köztünk. Tápláléka akarsz lenni lelkünknek. Add, hogy szeressük az oltárasztalt, ahol Magadat nyújtod, hogy magunkhoz vegyünk!

Jézus! A szentáldozat drága kincsünk nekünk. Katolikus keresztény vallásunk szíve. Add, hogy szívünk egyesüljön a Tieddel! Legyünk egyek Veled, hiszen Te hű barátunk vagy.

Jézus! Te azt akarod, hogy gyakran vegyünk magunkhoz. Legalább vasárnaponként, amikor asztalod köré gyülekezünk. Legyen az oltárasztal mindnyájunk családi asztala! Örömmel vegyük körül!

Jézus! Sok gyerek és felnőtt mindezt nem tudja! Megszokásból talán eljönnek, de szívük távol van Tőled. Vegyük egyszer már tudomásul, hogy a szentáldozás és a szentáldozat életünk élő tápláléka.

Jézus! Sokan el se jönnek asztalodhoz. Nem járnak Nálad, mert sivár az életük. A Szentlélek által ébreszd fel bennük is a vágyakozást! Ha boldogok akarnak lenni, csak Nálad és Veled érhetik ezt el.

1988. november 6.

Jóságos Istenünk! Szent Imre lelkét Te alakítottad. Megszerettetted Vele az oltárasztalt, a Szentáldozást. Add, hogy mi is teljes szívvel kövessük példáját!

Jóságos Istenünk! Szent Imre megtanulta, hogy a lelki tisztaság drága kincsünk. Add, hogy úgy vigyázzunk mi is rá, mint drága kincsünkre!

Jóságos Istenünk! Sok gyerek és ifjú megcsúfolja lelki értékeit. A bűnnek él! Nem tudja, hogy ez nem boldogság! Szent Imre által vezesd el őket Hozzád! Ismerjék meg azt az életet, amely megbecsüli a lélek Tőled kapott drága kincsét!

Jóságos Istenünk! Budapesten van a Szent Imre szobor. Mennyi ember nyüzsög naponta körülötte. De talán mi sem tudjuk, hol van ez? Adj belénk szent kíváncsiságot! Nézzük meg és ott is imádkozzunk hozzá!

Jóságos Istenünk! Szép jövőt szeretnénk magyar népünknek. Szent Imre ebben igen jó útmutatónk! Vezesd el a magyar gyerekeket és ifjakat a szép jövő kapujába, a Szent Imrét követő és megújuló élet elkezdéséhez.

1988. november 13.

Jézus! Szereteted végtelen! Te kenyér és bor színe alatt ígérted jelenlétedet. Tápláléka akarsz lenni lelkünknek. Olyan jó, hogy itt maradsz, közénk jössz. Add, hogy ne kényszerből és unottan, hanem örömmel jöjjünk Hozzád!

Jézus! Add, hogy szeressük az oltárt. Asztalt terítesz számunkra, ahol magadat nyújtod. Lelki ételt adsz. Táplálsz szegény, beteg lelkünket. Segíts bennünket, hogy ezt a táplálékot örömmel vegyük magunkhoz, és utána mondjuk el, amit szívünk mondani akar.

Jézus! Kifogyhatatlan a szereteted. Sok gyerek és felnőtt talán csak megszokásból jön el ide. Mégis asztalodhoz ülhetünk. Oltárod köré gyülekezünk, családi asztalodnál örömmel találkozhatunk, magunkhoz vehetünk. Szívünk egyesül, barátunk vagy. A szentáldozat drága kincsünk, keresztény vallásunk szíve.

Itt a kenyértörésben vendégül látsz bennünket. Sajnos nem igazán éhezünk táplálékodra. Vegyük tudomásul, hogy a szentáldozás életünk élő tápláléka! Add, hogy hálával és köszönettel siessünk Hozzád, így legyünk méltó vendégeid!

Jézus! Sok gyerek más táplálék után szaladgál. Evilági örömöket keres. Sokan el se jönnek, még vasárnap sem. Boldogok akarnak lenni, de sivár az életük. Téged nem kívánnak, bár a boldogságot csak Veled érhetik el. Világosítsd meg őket! Legyen bennünk is vágyakozás utánad, és Te légy az ő vendéglátójuk is!

Te azt akartad, hogy mindnyájan, legalább vasárnaponként jöjjünk össze. A Szentlélek által akarunk boldogok lenni. Köszönjük, hogy itt lehetünk. Csak Nálad lehetünk boldogok. Ébreszd fel bennünk a vágyat, hogy örömmel vegyük körül az oltárasztalt, amely mindnyájunké, és amelyen megjelenysz.

1988. november 20.

Jézus! Életünkért lettél emberré. Örök életre nyitottál ajtót számunkra! Add, hogy ezt az ajtót sohase tévesszük el! Ha kopogtatsz, nyissuk ki, hogy bejöhess lelkünkbe!

Jézus! Életedet adtad értünk! Szeretsz minden embert. Sokan nem hiszik el, vagy nem is tudják. Segítsd meg ezeket is! Találjanak be földi országodba, az Anyaszentegyház családjába!

Jézus! De jó lenne az élet, ha sokan beengednének életükbe! A gyerekekért könyörgünk Hozzád! Hallják meg hívásodat, akkor is, ha szüleik nem segítik őket!

Jézus! Te a jószág, szeretet királya vagy! Nem parancsolgatsz, hanem szelíden hívsz. Hívásodat fogadják el a szülők! Vezessék gyerekeiket Hozzád! Ez a legjobb hely a világon!

Jézus! A világban sok a gonoszság. Te ezt nem szereted. Véded a gyerekeket a gonosztól. Jusson el védelmed azokhoz is, akik a világ romboló hatásának az áldozatai!

1988. november 27.

Jézus! Születésed ünnepére készülünk! A vallástalan világ csak külsőségekben készül. Mi lelkünk tisztaságával, bűnbánattal. Add, hogy őszinte gyónásban és bűnbánatban megtisztuljunk!

Jézus! Sok gyermek él itt a környéken is, aki Rólad nem tud semmit. Mi is többet szeretnénk hallani országodról! Adj kitartást a hittanulásban, hogy a Te ismerettedben gyarapodjunk! Növeld buzgóságunkat!

Jézus! Segítsd meg a hitetlen és közömbös embereket! Érdeklődjenek a Te igazságodról és jószágodról! Legyen egyre több szeretet és jószág a világon, a megtérők által.

Sok öreg és beteg testvérünk elkeseredik. Nem találnak vigasztalót, segítőt. Adj közülünk egyre több apostolt! Vigyük a Te vigasztalásodat ezek számára!

Jézus! Ha ma megjelenél látható alakban, akkor se fogadna be sok ember. Te egyszerű ruhában jönnél szegényen. Add, hogy hitünk megismerjen az egyszerű ostyakenyérben! Növeld bennünk a hitet!

1988. december 4.

Jézus! Sok ezer éven át várták a Megváltót. Sokan készültek fogadására. Mi születésed ünnepére készülünk. Add, hogy keresztény módon készüljünk! Tiszta lélekkel, bűnbánattal!

Jézus! Sok ember nem a Te jövedeledre készül. Nem ismernek Téged. Add, hogy a Te tanításod megvilágosítsa őket is! Térjenek meg az evangélium világosságával! Legyen a Karácsony számukra is az újjászületés nagy ünnepe!

Jézus! Sok testvérünk a szobáját se tudja elhagyni. Az öreg és a beteg testvéreink. Segíts minket, hogy szeretetszolgálatunkkal lehessünk a Te apostolaid!

Sok testvérünk bánatos lélekkel gondol születésed ünnepére. Azok, akik ebben az évben gyászolnak valakit. Vigasztald meg őket a mi együttérző szeretetünkkel!

Jézus! Kérünk, gyarapítsd bennünk a tiszta hitet! Hitünkkel valljuk meg, hogy Te jöttél hozzánk. Születésed ünnepére úgy készüljünk, ahogyan Szűz Mária, jószágos édesanyád készült!

1988. december 11.

Jézus! Az embereknek nagy szüksége van Rád! Sokan mégse készülnek fogadásodra. Add, hogy a mi imádságunk és jó példánk által rádöbbenjenek a megváltás pótolhatatlan kincseire!

Jézus! Egyedül Te adhatsz az emberek életének értelmet és célt! Sokan nem ismernek, azért hamis úton keresik. Ébredjenek rá ezek is, hogy Te vagy az egyetlen út, amely a szeretetet adhatja a világnak!

Jézus! Te az igazságot hozod az embernek! Még hozzá Te magad vagy ez az igazság! Fogadjanak be lelkükbe azok is, akik a tévedés rabjai!

Jézus! Te vagy az élet! Emberhez méltó életet Tőled kapunk! Add, hogy megnyissuk lelkünket Előtted! Az élet teljességére vezess el minden gyermeket!

Jézus! Sok gyerek születésed igazi értelmét nem tudja! Nem ők a hibásak! Sokszor mi vagyunk okai. Add, hogy társainknak őszinte szóval magyarázzuk meg! Te örök életre vezetsz mindnyájunkat.

1988. december 18.

Jézus! A jó keresztények születésed ünnepére készülnek! Add, hogy mi is így tegyünk! Ne sodorjon el a világ külsőséges készülődése. Abból Neked nem sok jut.

Jézus! Szombaton gyülekezünk templomunkban. Ez a családi ünnep is Neked szól! Add, hogy a Hozzád hűséges gyermekek és felnőttek örömmel jöjjenek!

Lelkünkben várunk Jézus! Hiába születél volna akár százszor is Betlehemben, ha lelkünk nem születik újjá, nem érne ez nekünk semmit. Tisztíts meg a bűnöktől! Sok gyerek és felnőtt csak fenyőfaünnepet ünnepel. Te nem ezt akarod. A lelkünkben akarsz lakást venni. Add, hogy családjunk minden tagjában ez így legyen!

Jézus! Szeretettel gondolunk az öregekre és a betegekre. Ahol lehet, segítünk nekik. Érezzék meg, hogy itt Vagy köztünk! Segítsük őket, hogy öröm költözzék szomorú lelkükbe!

Hívek könyörgései 1989.

1989. január 1.

Mennyei Atyánk! Egyházunk lelki újjászületést kér tőlünk mindennap. Az újesztendő első napján hangsúlyozottabban teszi ezt. Add, hogy szakítsunk rossz és bűnös szokásainkkal! Szülessünk újjá lélekben a Szentlélek által!

Jézus Krisztus! Édesanyád áll előttünk az újesztendő első napján. Őlében Téged tart. Nem mutogat, hanem felkínál. Vegyük komolyan édesanyád kínálását! Kezdjük az újesztendőt Veled!

Jézus Krisztus! Egyedül Te adsz minden embernek új lelki életet. Nekünk és családjaink minden tagjának. Add, hogy megszűnjék a katolikus családok belső meghasonlása! Találjanak Rád és fogadjanak be a szülők és gyermekek egyaránt!

Jézus! A világban nincs igazi béke. Te mondtad: „az én békémet adom nektek”. Teremts békét minden ember lelkében! Egyedül így valósítható meg az őszinte megbékélés, ami után vágyakozunk.

Jézus! Édesanyáddal együtt álltok az újesztendő kapujában. Ti álljatok a jó keresztények ajtajában is! Legyetek eligazítói a gyerekeknek és ifjaknak! Egyengessétek a szülők, az öregek és elhagyott betegek útját is! Lehessünk segítőszívűek ebben mi is! Ez legyen az újesztendőnk legszebb feladata!

1989. január 8. Vízkereszt

Jóságos égi Atyánk! Elküldted egyszülött fiadat hozzánk! Szegénységben született. Pásztorokat küldtél hozzá, szegény embereket. A bölcsek pedig azért kereshették fel, hogy bizonyítsák, Te mindenkinek adtad Jézust. Add, hogy életünk tiszta hódolat legyen előtte.

Jézus! Édesanyád megmutatott a bölcseknek. Messziről jöttek, kifáradtak. De megörültek, amikor megtaláltak. Add, hogy mi se sajnáljunk fáradtságot, hogy megtaláljunk és elfogadjunk!

Jézus! Te ajándékokat kaptál! Neked nem ilyen ajándék kell, hanem az őszinte hit. Növeld minden megkeseredettben ezt a hitet! Legyünk hitvalló követőid!

Jézus! Menekülnöd kellett a gonoszság elől! Idegenbe mentél! Mi is szeretnénk menekülni a hitvány élet elől. Nem akarunk idegenek lenni. Legyen otthonunk az Anyaszentegyház és ez a templom!

Jézus! A bölcsek nem tértek vissza a gonosz szenátorhoz. Más utat választottak. Add, hogy a mi utunk Te légy! Ne engedd, hogy a gonoszhoz pártoljunk! Legyünk egész életedben a Tieid!

1989. január 15.

Jézus! Az egész életünk a Tied! Neked élünk, Neked halunk! Milyen gyakran megfélemezünk erről! Add, hogy nem csak vasárnap, nemcsak a szentmisén, hanem otthonunkban, az iskolában, sőt játék közben is Téged szeretve viselkedjünk!

Jézus! Sok gyerek nem ismer! A szülők nem törődnek gyerekeik lelkével! Milyen súlyos mulasztás ez! Világosítsd meg őket, hogy okosan gondolkodjanak! Jöjjenek Hozzád a keresztény családok!

Sok gyerek még gúnyolódik is! Kineveti azokat, akik vallásosak. De, kik felelősek ezért? Egyedül Te tudod! Azért Te adj ezek lelkébe világosságot! Ne a lelki sötétséget és céltalan életet kövessék!

Mi imádkozunk Jézus, a lelki sötétségben élőkért is! Sajnáljuk őket! Nem értik, hogy milyen komoly dolog az élő hit. Te egyedül hitet kívánsz! Add meg nekik Jézus, ezt a nagy ajándékot! Lássanak a lelki vakok!

Édesanyánk, a Szűzanya legyen velünk! Mindenki! A betegekkel, öregekkel, szerencsétlenekkel! Érezze meg minden hívő, hogy nincs egyedül! Nem vagyunk árvák, hiszen a Szűzanya gondot visel ránk! Jézushoz vezessen mindenkit!

1989. január 22. Árpádházi Szent Margit

Jézus! Életed csodálatos utánzója volt Szent Margit. Itt élt közelünkben. Jártunk már a kolostor romjainál. Ezek a megszentelt kövek figyelmeztessenek bennünket, hogy mi is érted éljünk!

Jézus! Szent Margit teljesen érted élt. Sok áldozatot vállalt Érted! Nagyon szeretett! Add, hogy mi is úgy szeressünk, hogy merjünk nehézségeket vállalni követésedért! Jézus! Te voltál Margit lelkében a központ. Érted lemondott földi kincsekről. Margit közbenjárására segíts minket is! Ne sajnáljunk világi örömeket, amikor választanunk kell a földi örömek és a Te örömöd között!

Jézus! Margit nagyon szerette az Egyházat. Téged látott meg benne. Add, hogy mi is követhessük! Egyházunk szeretete éljen bennünk is! Téged szolgáljunk Egyházunk szolgálatában!

Jézus! Sok magyar gyerek, fiatal és felnőtt nem tanul Margittól! Életét nem követik. Add, hogy ezek is eltaláljanak Hozzád! A margitszigeti romok figyelmeztessenek, hogy a magyar szent ősök ma is a legjobb vezetőink földi életünkben!

1989. január 29.

Jézus! Te azért is jöttél, hogy elhozd életünk legfontosabb igazságait! Ezek nélkül tévedésben élnénk. Add, hogy szívesen hallgassuk tanításodat! Legyünk figyelmesek a szentmisén és hittanon!

Jézus! Te magad vagy az igazság! Aki nem ismer Téged, sötétben bolyong! Sok ilyen gyerek él a közelünkbe is. Világosítsd meg lelküket! Oszlasd el lelkükben e tévedés sötétségét!

Jézus! A Te tanításod igazság és élet. Életet szeretnénk, de egyre szebbet. Ehhez egyre jobban meg kell ismernünk Téged! Igazság csak egy lehet! Taníts bennünket a teljes igazságra! Mi pedig éljünk aszerint!

Jézus! Sok hamis és téves tanítást hallunk és olvasunk Rólad. Ezek a tévedés útjára vezetnek sok gyereket. Segíts minket, hogy bölcsen szóljunk Rólad, ha érdeklődnek Rólad!

Jézus! Benned sokan csak a bölcs embert látják. Istenségedet nem fogadják el. Pedig ez borzalmas tévedés! Add, hogy minél több gyerek megismerje, hogy Te vagy az Isten, aki isteni életre vezetsz mindenkit, aki hallgatja szavadat! Legyünk mindig ilyenek!

1989. február 5.

Atyánk! Csodálatos hivatást adtál nekünk! Ne legyünk felületesek, hanem gondolkozzunk! Imádságunk is ilyen legyen! Add kegyelmedet, hogy tudjuk kikapcsolni a televíziót, rádiót, magnót, hogy különösen esti imánk legyen összeszedett, komoly!

Sokszor összecsapjuk imáinkat. Ez annak a jele, hogy nem vesszük komolyan. Te nem vagy fontos nekünk, magunkat se vesszük komolyan. Segíts Jézus, hogy megváltozzunk! Merjünk lelkünkbe nézni, ha Veled akarunk beszélgetni!

Sok gyerek nem is tud imádkozni. Hadar valami szöveget, hogy mielőbb ezen is túl legyen. Add Jézus, hogy ne ilyenek legyünk! A Veled való beszélgetésben legyen hála, kérés, köszönet! Te velünk akarsz társalogni, amikor imádkozunk!

Sokan nem is akarnak imádkozni. Ezeknek sejtelmük sincs az imádkozás fontosságáról! Jézus! A Szentlélek által vezesd el ezeket is az imádságos életre! Legyenek ezek is elmélyült emberek! Az élet értelmét és célját csak így találják meg!

Tudjuk Jézus, hogy az imádkozás nélkül semmire se megyünk. Üres lesz életünk. Ments meg ettől! Az élet igazi értékei az elmélyülésben rejlenek. Onnan hozzuk ezeket felszínre a komoly imádkozásban. Erre taníts minket, ahogyan apostolaidat tanítottad!

1989. február 12.

Atyánk! Te testünket porból alkottad. Halálunk után lassan porrá is válunk. Ne engedd, hogy elbizzuk magunkat ifjú szépségünkkel! Előtted csak a jótettek értékesek. Add, hogy sok jót tegyünk!

Jézus! Értünk emberekért lettél emberré! Megszenteled az ember testét! Add, hogy vigyázzunk, nehogy bűnt kövessünk el testünkkel! Legyünk testben és lélekben tiszták!

Szentlélekisten! Te vetted birtokodba testi életünket! A Te templomaid vagyunk! Add, hogy erre mindig figyeljünk, ha a sátán földi élvezetekkel akar elcsábítani bennünket!

Legyen ez a megkezdett nagyböjt komoly készüllet! Feltámadásod ünnepére készülünk. Legyünk tisztában azzal, hogy nincs igazi örömünk húsvétkor, ha nem készülünk őszinte szeretettel.

Sok ember nem készül feltámadásodra. Nem is érdekli őket a keresztény élet. Farsangjaik elcsúfítják a nagyböjtöt. Add, ha az iskolában részt veszünk ilyen farsangolásban, az legyen bűn nélküli, ne legyen pogány!

1989. február 19.

Jézus! Te életedet értünk ajánlottad Atyádnak! Értünk tetted! Add, hogy mi is ajánljuk magunkat mennyei Atyánknak! Merjünk keresztények lenni! Kövessünk Téged akkor is, ha az nem könnyű feladat!

Jézus! Te köztünk maradtál! Azt mondtad egyszer: Veletek vagyok mindennap, a világ végéig! Tehát ma is, itt is! Segíts bennünket, hogy mi is Veled legyünk! Szeressünk Téged és embertársainkat!

Jézus! A szentmisében kenyeret és bort ajánlunk fel. Életünk kenyerét, áldozatunk borát. A mi kis pénzünk mellé, amelyet a perselyezők gyűjtenek össze, legyen ott szívünk is! Legyünk a tieid!

Sok gyermek erről nem tud semmit! A családban nem hall Rólad, ezért hitoktatásra sem jár. Sajnáljuk ezeket. Bárcsak az ilyen családokba is beengednének! Legyen egyre több Téged követő család!

Jézus! Tudjuk, hogy a szavak nem elegendők. Kérünk, hogy a szavainkban őszinte felajánlás legyen! Éljük úgy otthon is, iskolában is, hogy példás magatartásunk vonzó legyen! Lehessünk apostolaid társaink körében!

1989. február 26.

Mennyei Atyánk! Végtelen szereteted minden embert magához ölel! Gyermekeid vagyunk mindnyájan. Add, hogy erre gondoljunk, valahányszor szentmisére jövünk! Akkor minden szentmise isteni szereteted kiáradása lesz, amelyből lelkünkben újjászületünk.

Jézus Krisztus! Bűneink bocsánatát adod nekünk! Erre van legnagyobb szükségünk. A szentmisében növekszik lelkünk értéke. Add, hogy életünk áldottnak hirdessen embertársaink előtt!

A Szentáldozatban egy szívvel- lélekkel szeretnénk bekapcsolódni. Részünk van benne, de ki kell vennünk! Add, hogy sohase megszokásból, hanem irántad való szeretetből gyülekezzünk áldozatod oltárához!

Szeretnénk Jézus, ha minden szentmisén egyetlen család lennénk! Felajánljuk magunkat kenyerünkkel és borunkkal együtt. Ebből kapjuk azt a táplálékot, amely megóv bennünket a sátán rombolásától.

Jézus! Az is jó lenne, ha plébániánk hívő népe egyre gyarapodnék. Megismernének azok is, akik ma még közömbösen mennek el templomunk mellett. Példás viselkedésünk gondolkoztassa el azokat is, akik ma még nem mondják: Áldott legyen az Isten mindörökké!

1989. március 5.

Jézus! Te egyszerű és érthető módon tanítasz bennünket örök igazságokra! De nekünk kell tanításodból az igazságot magunkra alkalmazni. Add, hogy ne csak hallgassuk szavadat, hanem azon is gondolkodjunk, vajon mit akarsz nekünk mondani!

Jézus! A Te tanításod mindig időszerű! Nem avul el! Ma is szólsz! Nekünk fontos mondanivalód van! Ne engedd, hogy a lényegét fülünk mellett elengedjük! Legyünk gondolkodók!

Jézus! Mi is sokszor elveszett bárány vagyunk. Sok kísértés közben eltévedünk. De Te utánunk jössz! A szentmisében is ezért jössz közénk! Legyünk figyelmesek csendes szavadra, mert lelkünkben halkán szólsz hozzánk!

Jézus! Sajnos életünk sokszor nem mutatja az igaz hitet. A szentmisében mondjuk ugyan: fogadd el áldozatunkat, de szívünk távol van szavainktól. Segíts, hogy ne így legyen!

Jézus! Sokan azért nem hisznek Benned, mert mi nem vagyunk igaz követőid. Az eltévedt emberek útján járunk! Add, hogy életünkkel mutassuk: Neved dicsőségére és Szentegyházunk építésére akarunk élni!

1989. március 12.

Jézus! A Te életedet ajánlottad Atyádnak értünk. Helyettünk, mert a mi bűneinkért szenvedtél. Segíts bennünket, hogy ne legyen szenvedésed hiába! Ebből nyerjük őszinte bánatot és lelki megújulást!

Jézus! Szeretsz bennünket, pedig bűnösök vagyunk! Te a jó Pásztor vagy, utánunk jössz, ha a bűn útjára tértünk! Segíts, hogy Veled visszatérjünk a nyájhoz, Egyházunkhoz, amely örömmel fogadja vissza az eltévedt bárányokat.

Jézus! A szentmisében mi is egyesülni akarunk Veled! Felajánljuk életünk apró áldozatait, amelyek nekünk gyakran nehezünkre esnek. Segíts, hogy szívesen szenvedjünk Veled!

Jézus! Sok gyerek és felnőtt nem él veled! Meg se ismertek vagy elpártoltak Tőled. Segítsd vissza őket! Éljenek velünk együtt! Áldozatodból szülessünk új teremtménnyé!

Jézus! Hamarosan szenvedésed és halálod ünnepére érkezünk! Sokan nem készülnek! Legyen ez a szentmise segítségére azoknak, akik betegségben vagy elhagyatottságban élnek! Vigasztalóddjanak meg a Te szereteted által.

1989. március 19.

Mennyei Atyánk! Szent Fiad szenvedése előtt, mint jószágos király vonultál a Szent városba. A gyerekek ujjongtak. Add, hogy mi is örvendezve fogadjunk, amikor találkozunk veled!

Jézus! Elismerjük, hogy szerető királyunk vagy! Mi szeretnénk engedelmes alattvalóid lenni. Segíts, hogy feltámadásod ünnepére engedelmes és Egyházunkhoz hűséges lélekkel készüljünk!

Jézus! Kérünk, hogy szeretetünk ne legyen szalmaláng csupán! Maradjunk barátaid, ha nehéz. Add, hogy semmiféle sátáni támadás ne távolítson el Tőled!

Jézus! Te mindenkor Magadhoz hívsz! Sok család ezt nem fogadja el! Add, hogy ezek is megtérjenek! Ébredjen fel a közömbösség mély álmából mindenki, aki még nem tért meg!

Jézus! Sok ember nem fogad el Téged, se tanításodat. Elhomályosodott a lelkük! Add, hogy a Szentlélek szétszlassa lelkük homályát! A közömbösséget segíts megszüntetni! Legyen feltámadás egy új életre! Nekünk is, de nekik is!

1989. március 26.

Feltámadott Urunk! Köszönjük, hogy istenségedet fényesen bebizonyítottad! Kérünk, adj mindnyájunknak erős hitet! Higgyük, hogy élsz és velünk vagy mindörökké.

Feltámadott Jézus! Legyőzted a sátánt! Add, hogy mi is legyőzzük a gonoszlelket, aki a bűn útjára akar csábítani!

Feltámadt Jézus! Velünk vagy! Mi szeretnénk Veled maradni egész életünkben. Add ezt a hűséget minden gyermeknek és ifjúnak!

Feltámadt Jézus! Te vagy életünk értelme és célja! Más értelme és célja az életnek nincs! Segíts bennünket, hogy merjünk követni, ha néha nehéz is!

Feltámadt Jézus! Te irányítod az Egyházat! Mi Egyházunkkal együtt akarunk élni! Hűségesen! Add ezt a hűséget templomunk nagy családjának!

1989. április 2.

Jézus! Feltámadásod sokat mond számunkra. Mi is feltámadunk. Van örök élet, megdicsőülés! Ha sokan nem is hiszik, mi elhisszük! Szeretnénk életünkkel ezt megvallani!

Jézus! A földi életünk egyszer befejeződik. Lelkünk azonban halhatatlan. Egyszer majd testünk is megdicsőül. Add, hogy ez a dicsőség legyen követésed jutalma mindnyájunknak!

Sokan úgy élnek itt a földön, mintha csak ez az egy élet lenne. Te, azonban Jézus mást tanítasz! Mi Neked hiszünk, és biztosak vagyunk, hogy tanításod követése az egyetlen igazság követése. Ebben erősíts meg bennünket!

Jézus! Tanításod követése sokszor nehéz. De nehéz volt számodra is a szenvedés és a keresztfá. A nehézség vállalásához Te adsz erőt! Add, hogy ne féljünk, hanem bátran kövessünk ezen az úton!

Sok testvérünk nem ismer Téged Jézus! Sokféle könyv és film hamisan mutat be a világnak. Mi a Szentírásból tanítjuk meg, hogy ki vagy. Szerettesd meg velünk a Biblia tiszta igazságait!

1989. április 9.

Jézus! Te vagy minden dicsőség Ura! Téged dicsőít az egész teremtet világ. Sajnos sok ember nem ezt teszi. A gyerekek se! Add, hogy szereteted jusson el ezekhez is! Értse meg végre az ember: Nem ő az úr, hanem Te!

Jézus! Te szenvedésseddel, haláloddal és feltámadásoddal dicsőítetted Atyádat! Mi az élet nehézségeiben nem ezt tesszük! Sokan ilyenkor káromolnak. Add, hogy megértsük: egész életünk a Tied, nem szabad elfordulnunk Tőled, ha életünkben sok baj van, és áldozatot kell hoznunk!

Jézus! Sok ember csak akkor gondol Rád, ha bajban van! Jó dolgában elfeledkezik Rólad! Ne engedd, hogy ilyenek legyünk! Tudjuk mindig szívből imádkozni: legyen meg a Te akaratod!

Jézus! Sok gyerek és család él közelünkben, aki káromolja szent nevedet. Ők nem ismernek Téged. Szeretted térítse meg ezeket is! Ne legyünk mi magyarok káromkodó nép!

Jézus! A mi szép köszöntésünk: dicsértessék a Jézus Krisztus! Add, hogy szívből mondjuk mindig! Legyen egész életünk a Te dicséreted!

1989. április 16.

Jézus! Apostolokat és tanítványokat választottál! Ma is ezt teszed! Sokan nem merik ezt elfogadni. Add, hogy imádságunk által egyre több fiú kövesse hivatásodat!

Jézus! Köszönjük, hogy templomunk családjából Levente testvérünk bátor és vállalja! Erősítsd meg, hogy hűséges szolgád legyen egész életében!

Jézus! A világon sok család félti fiát szolgálatodtól. Sajnos ez nem jó jel! Nincs igazi élő hitünk! A Szentlélek által változtasd meg őket! Ne féljenek, hiszen a legszebb szolgálat: mások elvezetése Hozzád!

Erősítsd meg Jézus a papjelölteket! Szeressenek Téged! Általad pedig a gyerekeket, öregeket, betegeket.

Uram Jézus! Tudjuk az aratás sok, a munkás kevés. Azért most arra kérünk: küldj és hívj munkásokat aratásodba! Szeressenek Téged a családok. Akkor terem sok papi hivatás, mindnyájunk lelki öröme.

1989. április 23.

Jézus! Megígérted, hogy itt maradsz velünk! Ígéreted biztos és számunkra öröm. Add, hogy élő hittel fogadjuk szavadat! Úgy jöjjünk oltárodhoz, hogy Veled együtt ünnepelhetünk!

Jézus! A kenyér és bor átváltoztatása a Te parancsod! „Ezt cselekedjétek”, mondtad. Mi ezt tesszük! Úgy vagyunk jelen, mint apostolaid voltak az utolsó vacsora termében.

Jézus! Az átváltoztatás titok számunkra! Nem értjük, de hisszük! Add, hogy élő hittel fogadjuk szavadat! Sohase legyünk hitetlen Tamások!

Jézus! A kenyér és bor engedelmeskedik akaratodnak! Mi pedig Neked engedelmeskedünk! Veled együtt vagyunk! Add, hogy mindig szeressük a szentáldozást, a Veled való találkozást!

Jézus! A Veled való találkozás: vigasztalás. Nekünk is, de főleg a beteg testvéreknek. Add, hogy mindig legyenek, akik elvisznek hozzájuk! Áldd meg a világi áldozatok munkáját!

1989. április 30.

Jézus! Földi életedben se tártad fel teljesen isteni titkaidat, még apostolaid előtt sem. Velünk is így vagy! De mi mégis elhiszük szavaid igazságát. Add, hogy sohase kételkedjünk!

Jézus! Sok ember azt mondja: csak azt hiszem el, amit látok. Mi ezt nem fogadjuk el. Add, hogy isteni titkaidat akkor is elfogadjuk, ha csak hitünkkel közelíthetjük meg!

Jézus! Sok gyerek semmit se tud Rólad! Azért csak mellébeszél, ha Rólad van szó. Add, hogy mi is elfogadjuk tanításod igazságait! Merjük megvallani, hogy hívők vagyunk, ebben a hitetlen világban!

Jézus! Sok fiatal keresi élete értelmét és célját. Köszönjük, hogy mi ezt ismerjük! Növeld bennünk a hit kegyelmét!

Jézus! Sok ember elhisz mindent, amit a rádióban és televízióban ismer meg. Pedig mennyi tévedés és hazugság jut el lelkébe. Juttasd el hozzájuk a hit igazságait is! Add, hogy mi is apostolok lehessünk ebben!

1989. június 4. Hálaadás

Urunk Jézus! Köszönjük, hogy kilenc hónapon át kedves közösségeinkbe, a hittan csoportokba jöhettünk! De jó is volt Veled együtt lennünk! Add, hogy a vakációban ez az élmény vezessen bennünket a Téged követő úton!

Jézus! Sok mindent tanultunk Rólad! Az elsőáldozó testvéreink ebben is egy családdá lettek velünk! Őrizd őket a vakációban, hogy ősszel mindnyájan visszatérhessünk!

Jézus! Köszönjük, hogy megáldottál bennünket! Köszönjük, hogy egyre jobb barátaiddá lehetünk! Add, hogy rossz barátok a szünidőben el ne távolítsanak Tőled!

Jézus! Köszönjük, édesanyád, a Szűzanya segítségét. Most hálás szívvel fordulunk Hozzá. Legyen jó édesanyánk a szünidőben is! Vezessen vissza szeptemberben templomunk családjába!

Jézus! Bocsáss meg azoknak, akik ismeretlen okokból lemaradtak! Pedig most mindnyájan megmutathatnák, mennyit ér szent hitünk. Vezess vissza őket közösségeinkbe! Ne legyen áruló közülük senki! Különösen most, amikor sok gyerek kezd komolyabban keresni Téged.

1989. szeptember 10.

Istenünk! Te nagyon szeretsz minden embert! Halhatatlan lelket adtál az embernek! Egyedül az embert hívod örök életre! Add, hogy erre azok a szülők is rádöbbenjenek, akik ma még ezzel nem törődnek!

Istenünk! Ma még sajnos sok szülő közömbös. Akik hittant nem tanultak, gyerekeiket se hozzák ide. Adj lelki világosságot ezeknek! Hiszen láthatják: Isten nélkül csonka gyerekek lesznek.

Jézus Krisztus! Te minden emberért életedet áldoztad fel! A keresztre erre figyelmeztet! Segítsd a keresztény életre azokat is, akik eddig elzárkóztak előled!

Szentlélekisten! Te adsz lelki világosságot! Segítesz, hogy életünk értelmét tisztán lássuk. Ne engedd, hogy sötétben éljünk! Vezess ide mindenkit, aki keresi élete értelmét!

Jézus édesanyja: Szűz Mária! Segíts bennünket, hogy a vakáció bűneit megbánjuk! Édesanyai szeretettel vezess Jézushoz mindnyájunkat! Így lesz sok szép családi közösség Plébániánk területén.

1989. szeptember 17.

Mennyei Atyánk! Ismét együtt lehetünk. Add, hogy ne csak a templomban legyünk Veled! Gondoljunk gyakran arra, hogy Te mindenhol jelen vagy! Szeressük új testvéreinket is!

Atyai szereteted figyelmeztet bennünket! Arra, hogy mi is szeressük egymást. Csak így tudjuk megvalósítani jelmondatunkat: Mindent Isten nagyobb dicsőségére!

Nagy öröm számunkra Atyánk, hogy itt vagyunk! De sajnáljuk azokat, akik nincsenek köztünk. Jó példánkat áldd meg, hogy ezáltal egyre több testvérünk jöjjön közénk, Hozzád!

Köszönjük, hogy elkezdhattuk a hittantanulást! Ott ismerünk meg egyre jobban! De szeretetünk is ott növekszik! Segíts bennünket jó Atyánk, hogy mindig szívesen jöjjünk hittanra is!

Tudjuk Atyánk, hogy van égi Édesanyánk, Jézus Anyja, a boldogságos Szűz Mária! Add, hogy meghalljuk jóságos figyelmeztetését, tegyük mindig azt, amit Jézus mond nekünk!

1989. szeptember 24.

Istenünk, jóságos Atyánk! Köszönjük, hogy üzenetedet leírták és van Szentírásunk! Add, hogy szívesen olvassuk! Adjon értelmet a Szentlélek, hogy okosan megértsük!

Atyánk! Üzeneted lényege, hogy szereted az embert! Sokan erről még csak nem is hallottak. Adj ezeknek is legalább kíváncsiságot, hogy keressék üzenetedben a nekik is szóló jó hírt!

Jézus! A legtöbbet Te tanítottál Isten jóságáról! Enélkül életünk értelmetlen volna. Vegye kezébe minél több gyerek a hittankönyvét, hiszen ebben is megtalálja a jó Isten hozzánk szóló szavát!

Jézus! A hittankönyvek középpontjában Te vagy! Ha Rólad tanulunk, életünk sokkal értelmesebb és szebb lesz. Vezess sok gyermeket a Szentírás tiszta forrásához, hiszen a lelki pocsolya megmérgezi lelküket!

Jézus! Sokan élnek templomunk környékén, akik nem jönnek be. Pedig te mindenkit vársz! Adj belső világosságot a templomkerülőknél, hogy az ő életük is legyen értelmes élet! Jöjjenek templomi családjukba!

1989. október 1.

Mennyei Atyánk! A Te családjod tagjai vagyunk! Köszönjük, hogy a Tied lehetünk! Bárcsak egyre többen lennénk! Vezess Hozzád olyanokat is, akik ma még nem tartoznak Hozzád!

Jóságos Istenünk! Jó nekünk együtt lenni Velled! Öröm Hozzád tartoznunk. Sajnáljuk, hogy nem vagyunk még egészen a Tied. Segíts, hogy a bűnöket kerüljük! Legyünk gyümölcstermőbb ágak Rajtad!

Jézus! Te vagy a példaképünk! Szeretnénk, ha még jobban követhetnénk. Gyengék vagyunk. Te azonban kegyelmeddel erősebbé tehetsz bennünket. Ezt kérjük.

Mennyei Atyánk! Te mindig javunkat akarod! Mi nem tesszük azt, nem fogadunk el. Tudjuk, ez nagy baj. Maradj velünk! Tedd szívünket mindig engedelmessé!

Szűz Mária! Édesanyai szeretettel szent Fiadhoz akarsz vezetni. Nem mindig hallgatunk Rád! Szeretnénk, ha nem így lenne! Kérd a Szentlelket! Ő vezessen bennünket szent Fiadhoz! Mi pedig legyünk szófogadók!

1989. október 8.

Jézus! Jóságos Édesanyád tanított meg beszélni. Milyen öröm volt ez számodra. Add, hogy mi is általad tanuljunk meg imádkozni!

Szűzanya! Boldogasszony Anyánk vagy! Szent István királyunkat is Te tanítottad meg Fiadat szeretni. Add, hogy mi is olyan tanítványaid legyünk, amilyenek dicső őseink voltak! Szeressük meg az imádkozást!

Jézus! Sajnos sok testvérünk nem tud, vagy nem is akar imádkozni! Veled beszélgetni! Világosítsd meg őket! Döbbenjenek rá, hogy emberi életünk legfenségesebb megnyilatkozása, hogy Veled, Istenünkkel beszélgethetünk!

Jézus! Magyar keresztény őseink szeretettel imádkoztak. Sok szép imádság maradt ránk tőlük. Ne engedd, hogy mi lemaradjunk! Merjünk megvallani mindenki előtt! Ne szégyelljük hitünket!

Jézus Édesanyja, Szűz Mária! Könyörögj érettünk szent Fiadnál! Szegény magyarokért! Váljunk imádkozó nemzetté! Hiszen olyan sok káromkodás hangzik el ebben az országban!

1989. október 15.

Atyánk! Köszönjük, hogy vannak szüleink! Sajnos nem mindig vagyunk hálásak. Kérünk, adj erőt, ha néha nehéz is az engedelmesség, szívesen tegyük meg!

Jézus! Te példát adtál az engedelmességben is! Ezzel követésedre buzdítottál minden gyermeket! Legyünk a Te követőid! Így családunk élete boldogabb lesz.

Szűz Anyánk! Örömmel láttad, hogy szent Fiadban milyen nagy a tisztelet! Így a Szentcsalád példaképe minden családnak. Add, hogy ezt is megvalósíthassuk!

Atyánk! A templom is családi otthon! Számunkra építették. Segíts bennünket, hogy örömmel jöjjünk ide! Legyünk egymásnak jó testvérei!

Istenünk! Szeretnünk kell ezt a családi otthont is! Egy szívvel- lélekkel akarunk mindig dicsérni. Add, hogy mindig ilyenek lehessünk!

1989. október 22.

Jézus! Te azt akartad, hogy legyen Egyházadnak látható feje. Szent Pétert tetted azzá és az utódait. Add, hogy II. János Pál úgy cselekedjék mindig, ahogyan Te tanítottad! Áldd meg legfőbb Atyánkat, a Pápát!

Jézus! Nem hagytad Egyházadat magára! Vezetőt adtál, hogy követői legyünk. Köszönjük, hogy II. János Pál ezt az utat mutatja nekünk! Legyen így továbbra is!

Jézus! A Pápa szenved, ahogy Te szenvedtél! Kapott már halálos sebet is. De Te megmentetted számunkra! Véd meg ezután is a sátántól!

Jézus! Helyettesed a Pápa nagyon tiszteli Édesanyádat. Ebben is példa mindnyájunk számára. Add, hogy mi is ezzel a hűséggel kövessük, hiszen Szűzanyánk Hozzád vezet bennünket!

Jézus! Magyar népünk szeretettel készül országunk pápalátogatására. Ez nem csak külső ünneplés lesz számunkra, hanem lelki megtérés. Add, hogy megértsük ennek fontosságát, készüljünk fogadására megújult lélekkel!

1989. október 29.

Jézus! Te adtad nekünk az Anyaszentegyházat! Tőlünk függ jelene és jövője! Add kegyelmedet, hogy bátran és életünk példájával terjesszük tanításodat!

Jézus! Sokszor nem gondolunk arra, hogy mi is apostolaid vagyunk! Nem is viselkedünk apostol módon! Segíts minden gyermeket és felnőttet, hogy ahol élünk, megismertessünk Téged társainkkal!

Jézus! Szeretettel imádkozunk a hithirdetőkért! Nemcsak ma, máskor is. Ők hősök! Bárcsak mi is követőik lehessünk otthon, iskolában, ahol járunk- kelünk!

Jézus! Apostolod csak az lehet, aki ismer Téged! A hittanban erről van szó. Ne engedd, hogy elfáradjunk, hanem kitartóan fejlesszük magunkban életed utánzását!

Jézus! Ma misszióvasárnap van. Tudomásul vesszük és élünk tovább, úgy, ahogy eddig. Ez nem mehet így! Minden gyermek, ifjú és felnőtt apostolkodjon, mert csak így épül országod! Nem engedjük, hogy a sátán uralkodjék családjaink életében!

1989. október 29.

Ismerje el a világ, hogy egyedül Te vagy a szent, Te vagy az Úr, Te vagy az egyetlen Fölség, Istenünk! Hallgass meg Urunk!

Főpásztoraink és papjaink szeretettel foglalkozzanak a legnagyobb bűnössel is, és becsüljék meg benne az örök értékű emberi lelket! Hallgass meg Urunk!

A fehér emberek és a színes bőrűek egyaránt testvért lássanak egymásban, a műveltebb népek pedig ne vessék meg a még elmaradottakat! Hallgass meg Urunk!

Templomainkban mindig mélységes alázattal és töredelmes bűnbánattal járuljunk isteni színed elé! Hallgass meg Urunk!

Egyházközségünk tagjai jó szívvel teljesítsék, amit az egyház kér tőlük, de emiatt ne tartsák magukat másoknál különbnek! Hallgass meg Urunk!

1989. november 5.

Köszönjük Istenünk, hogy egészségesek lehetünk! Köszönjük, hogy dolgozhatunk, művelődhetünk! Add, hogy mindig mindent Isten nagyobb dicsőségére tehessünk!

Add, hogy mindig becsületesen dolgozzunk! Ne henyéljünk, ne lustálkodjunk! Istenünk erre Te adsz példát! Szent Fiad Jézus mondta: az én Atyám mindez ideig munkálkodik! Legyünk mi az ő követői!

Add Jézusunk, hogy feladatainkat szépen teljesítsük! Legyünk hálásak, ha sikereink vannak, és ne keseredjünk el, ha valami nem úgy sikerül, ahogy azt szeretttük volna!

Jézusunk! Add, hogy mindig végső célunkat nézzük! Ez pedig az örök dicső élet. Kövessük Szent Imre herceget, aki a szép jelmondat szerint nevelődött: Imádkozzál és dolgozzál!

Jézus! Nagy feladatra hívtál bennünket! Az örök dicső élet végső célunk. Ne engedd, hogy ezt elfelejtsük! Törekedjünk oda, ahol a Szentek nagy sokasága vár ránk!

1989. november 12.

Atyánk! Te őszinte szívet-lelket kívánsz tőlünk! Add, hogy ne legyünk hazudozók! Mások becsületében sohase tegyünk kárt! De a bűnt ne hallgassuk el! Merjük szemébe mondani mindenkinek, aki Istent megbántotta.

Urunk Jézus! Te elfogadtad a bűnbánó bűnösök megtérését. Nem zavartál el magadtól őszinte embert! Engedd, hogy a mai világban mi is ilyenek legyünk! Tartsuk szem előtt: nem mi vagyunk a bírák!

Jézus! Te megbocsátó voltál a bűnbánó bűnösök iránt! Beleláttál az emberek lelkébe! Mi nem látunk senki lelkébe. De legyünk tudatában annak, hogy minden ember gyarló, mi is azok vagyunk!

Szűzanya! Te sokat szenvedtél, pedig lelked egészen az Istené volt! Szívedet sok tör járta át miattunk! Könyörögj értünk, hogy mi is vállaljunk áldozatokat! Ajánljuk fel ezeket a bűnösök megtéréseért!

Jézus! Földi Helytartód, a római pápa eljön majd hozzánk! A Te szeretetedet és jóságodat hozza! Add, hogy minden katolikus magyar gyerek erősödjék meg hitében! Szerezzünk őszinte örömet a Szentatyának, őszinte vallásos életünkkel!

1989. november 19.

Jézus! Jóságodat és szeretetedet csodáljuk Árpádházi Szent Erzsébetben! Ő mindenkiben Téged látott és segített! Add, hogy mi is kövessük ebben a gyűlölködő világban!

Erzsébet Jézusért tett minden jót. Beteget ápolt, nyomort enyhített. Add Urunk, hogy meglássuk mi is a lelki betegeket és a nyomorultakat! Példánkkal segítsünk testvéreinken!

Jézus! A mi világunkban igen sok a lelki vak. Nem ismernek fel Téged, és nem szeretnek! Add, hogy lelki szemünkkel tisztán lássunk! Vegyünk észre Téged a rászoruló emberekben!

Jézus! A rászoruló emberekben Te jársz körül a világon! Ha ilyenek kerülnek közel hozzánk, Te adj erőt, hogy felkaroljuk őket!

Jézus! Nem nagy tetteket kívánsz a gyermekektől! A szeretet tesz naggyá minden apró cselekedetet. Legyünk szent Erzsébet példája szerint apró tetteinkben is önzetlenül szeretők!

1989. november 26. Krisztus Király

Jézus! A jóság és szeretet királya vagy! Jóbarátunk vagy! Add, hogy minden gyermek tapasztalja meg, hogy nagyon szereted őket!

Jézus! Barátságodat kínálad mindenkinek! Sokan nem fogadják el! Fogadd el szeretetünket ezek hanyagsága miatt is! Add, hogy hűségesek legyünk Hozzád!

Jézus! Minden gyerek és felnőtt a Tied! Te adtál jó szívet, jóságot mindenkinek! Sok gyerek és felnőtt ezt elutasítja. Sajnáljuk ezeket. Legyen vigasztalás számodra a mi hűségünk! Maradjunk mindig a Tied!

Jézus! Te a családok védelmezője vagy! Azt akarod, hogy békében éljenek! Sokan ezzel nem törődnek. Segíts bennünket, hogy miattunk sohase legyen békétlenség otthonainkban!

Jézus! Te a betegek és az egyedül élő öregek szerető barátja vagy! Vigasztald meg őket! Ne érezzék, hogy ők magukra vannak hagyatva! Add, hogy mi is a Te szeretetteddel látogassuk őket! Érezzék, hogy törődsz velük is!

1989. december 3.

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy Megváltót ígértél! Köszönjük, hogy eljött! Köszönjük, hogy itt van! Add, hogy mindig örömmel fogadjuk lelkünkbe!

Szűzanyánk! Köszönjük, hogy elfogadtad, és Édesanyja lettél a megváltónak! Imádkozz értünk, hogy a mi szeretetünk olyan legyen, mint a Tiéd!

Jézus! Megszántad a bűnös embert! Szabadítóként jöttél közénk! Itt vagy velünk most is! Legyünk méltók mindig erre a nagy ajándékra!

Sok gyerek és felnőtt nem tudja a nagy igazságot! Nem tudják, hogy az Isten emberré lett! Tudatlanságukban lehessünk segítségükre! A teljes igazságot mondjuk nekik: Isten benneteket is szeret!

Istenünk! Atyánk vagy és szeretsz bennünket! Nem érdemeljük meg! Add, hogy lélekben megtisztuljunk! Általunk is jöjjön el a Te országod!

1989. december 10.

Jézus! Rólad már az ószövetségben is sokat megtudtak! Prófétáidból a Szentlélek szólt! Mi már még többet tudunk. De segíts bennünket is a Szentlélek által! Ne csak tudjunk Rólad, hanem tegyük akaratodat!

Jézus! A Te akaratod az, hogy megtisztuljunk bűneinktől! Ezt csak általad tehetjük! Segíts, hogy őszintén meggyónjunk! Ez az igazi készüllet jövedeledre!

Jézus! Sok gyerek nem ismer! Lehet, hogy ebben mi is hibásak vagyunk! Nem merünk Rólad beszélni! Adj lelki bátorságot, hogy okos szavunk által egyre többet tudjanak, akikkel találkozunk és beszélgetünk!

Jézus! Születésed áldott ünnepére készülünk! Sok jócselekedetet kellene tennünk! De elfelejtjük! Ez így nem jó! Segíts, hogy bátran vállaljuk az adventi feladatainkat! A kis lapocska ne legyen üres! Ez súlyosan vádolna minden hanyag gyereket!

Jézus! Sok beteg és idős ember között élünk! Ők ránk várnak! Te hozzájuk irányítasz! Add, hogy merjünk segíteni ott, ahol éppen ránk van szükség!

1989. december 17.

Jézus! Egy hét múlva születésed áldott ünnepe lesz! Ha magunkba nézünk, bizony silány a várakozásunk! Kevés jót teszünk. Add, hogy az utolsó napokban örömmel tegyük lelki kötelességeinket!

Jézus! Te ezt a gyarló emberi életet választottad! Megszentelted a Földet, a poros, sáros, havas világot. De főleg minket, embereket. Segíts, hogy a port és sarat letisztítsuk lelkünkéről! Legyünk tisztalelkűek!

Jézus! Szegényen akartál születni! Édesanyádat nem fogadták be, féltek Tőled! Ma is sok ember bezárja előtted lelkét! Mi se merjük bátran kinyitni. Gyávák vagyunk és lusták. Segíts, hogy úgy készüljünk, ahogyan Tehozzád méltó: örvendezve!

Jézus! Sok gyerek és felnőtt nem akar tudni Rólad! Pogány módon készülnek karácsonyra! Csak az ajándék érdekli őket. Vezesd el őket az igazi és egyetlen Betlehembe, az Anyaszentegyházba!

Jézus! Sok szegény, öreg és beteg testvérünk előre fél születésed ünnepétől! Marcangolja lelküket a baj, bűn, a betegség! Nem lehetnek családjuk közösségében. Talán nincs is ilyen nekik. Segíts, hogy megosszuk velük örömünket! Az apostolkodás a legszebb Karácsonyvárás!

1989. december 24.

Jézus! Szegényen jössz közénk! A tisztalelkű szegényeket szereted! Add, hogy ne a gazdag karácsonyon járjon az eszük! Egyszerű jászlad mellé nem állhatunk másképp, csak lelkünk szeretetének gazdagságával.

Jézus! A világ meghamisította születésed ünnepét! Lárma, vásárlás, zajongás, utcai zenebona a készülődés! Ez a Te kizárásodat jelenti. Add, hogy mi büntől megtisztult lélekkel várjunk, így kapunk Tőled isteni életet.

Jézus! Sok ember nem ismer se Téged, se az Anyaszentegyházat! Ezeknek a külsőség az ünneplésük. Segíts bennünket, hogy ne hamisítsuk meg a Te isteni arcodat! Legyünk a Te igazi tanításod megvalósítói!

Jézus! Sok beteg, öreg, tehetetlen testvér lakik templomunk környékén. Ők különösen rászorulnak megértő jóságodra. Add, hogy ezt a mi segítő jóságunkon keresztül tapasztalják meg!

Jézus! A világ csillogásában nem telik kedved. Az egyszerű emberek lelki szépségét keresed. Add, hogy mi ilyen lélekkel közeledjünk a betlehemi jászolhoz! Ha odaérkezünk, fogadj bennünket isteni szeretetteddel!

1989. december 25.

Betlehemi Jézus! Értünk lettél emberré! Tudtad, hogy milyen nyomorúság vár Rád! Mégis közénk jöttél! Segíts, hogy úgy higgyünk Benned, mint édesanyád és nevelőatyád: rendületlenül!

Betlehemi Jézus! Sok ember félreismer vagy nem ismer! Karácsonyt ünnepel nélküled. Add, hogy az emberiség végre felismerje Benned Isten jóságát! Hiszen mindenki erre vágyakozik.

Betlehemi Jézus! A pásztrok örvendezve siettek Hozzád! Sokszor bizony mi se ezt tesszük! Lusták vagyunk! Erősítsd buzgóságunkat, hogy mindig pontosan jöjjünk a mostani Betlehembe: a szentmisére!

Betlehemi Jézus! Szent ünnepeden se tudnak sokan örülni! Mennyi vér folyik, mennyi fegyver gyilkol! Adj kis Jézus igazi békét! Gyógyítsd be a szenvedő emberek lelki sebeit!

Betlehemi Jézus! Sok szegény, öreg, elhagyott ember is lelki sebtől vérzik. Bizony ez is nagy szomorúság! Add, hogy jóságod átölelje ezeket a testvéreket is! Érezzék meg: értük is megszülettél!

1989. december 31. Szentcsalád

Jézus, Mária, József! Áldjátok meg családjainkat! Minden jóindulatú szülőt és gyermeket! Legyen szeretet és béke a családokban!

Szentcsalád! Köszönjük a szép példát, amelyet nekünk adtok! Mi is szeretnénk áldozatos szülők lenni! Néha a fáradtágtól idegesek vagyunk! Ha életünk gonddal terhelt is, legyünk gyermekeinkhez igazságosak és példaadók!

Jézus! Te megáldottad a családi életet! Engedelmes, tisztelettudó voltál! Mi sokszor nem ilyenek vagyunk! Segíts minden gyermeket! Legyen bennünk vágyakozás, hogy Téged követhessünk!

Szűz Mária! Szerető karjaidba ölelted a kis Jézust! Áldd meg az édesanyákat! Legyen bennük áldozatkészség gyermekeink iránt! Törődjenek nemcsak testi, hanem lelki életükkel is!

Szent József! Te hűséges és kitartó jóságos Atya! Légy az édesapák példaképe! Tudjon követni minden édesapa, amikor a család testi és lelki életének gondjai terhelik őket!

Hívek könyörgései 1990.

1990. január 7.

Urunk Jézus! A napkeleti bölcsek nem nyugodtak addig, amíg meg nem találtak. Segíts bennünket is, hogy hitünk segítségével haladjunk életünk útján, amíg Rád nem találunk!

Jézus! A Szentlélek bölcsessége vezette a napkeleti bölcseket. Add nekünk is a Szentlelket, hogy le ne térjünk hitünk útjáról! Biztosan megtalálunk és lelkünk örömmel telik meg!

Jézus! Minden embert hívsz, de sokan nem indulnak. A közömbös szülők nem keresnek. A gyerekeiket nem viszik Hozzád. Segítsd őket is, hogy keressenek Téged, ha igazán boldogok akarnak lenni!

Szűzanyánk! Micsoda öröm töltötte be lelkedet, amikor láttad, idegenek is szent Fiadhoz érkeznek! Könyörögi azokért, akik még nem indultak el! Hiszen életünknek csak szent Fiad ad értelmet!

Sok család nem ismer Téged Jézus! Lelkük még sötétben van! Fényességed csillagát ragyogtasd fel előttük! Hiszen Te mindenkit a teljes boldogság felé vezetsz!

1990. január 14.

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy Jézus, a Megváltó itt van velünk! Szeret és segít bennünket. Bárcsak egyre méltóbbak lehetnénk jóságára! Segíts, hogy követhessük jóságát!

Jézus! Te nem hagysz magunkra! Itt vagy a templomban, a szentmisén és a szentáldozásban! Nagyon örülünk, hogy együtt lehetünk Veled! Add, hogy sohase legyünk hűtlenek! Jöjjön mindenki szívesen Hozzád!

Jézus! Te meghívtál bennünket a keresztteléskor! Most is mondod: kövess engem! Sajnos, sokszor nem követünk teljes szívvel. Csak szavakkal. Engedd, hogy kialakuljon bennünk a Te országod!

Jézus! János Isten Bárányának nevezett! Feláldoztad magadat értünk! Örök dicsőségre hívsz! Add, hogy bátran kövessünk! Ne engedd, hogy bárki eltérítsen Tőled bennünket!

Jézus! Szent Margit ünnepére készülünk. Ő példaképünk a kitartó szeretetben. Ne engedd, hogy mi kiálljunk a sorból! Legyünk kitartók akkor is, ha vannak gyáva és elmaradó testvéreink! Őket soha ne kövessük!

1990. január 21.

Szent Margit! Szüleid Isten szolgálatára ajánlottak! Amikor ezt megtudtad, magadat te is neki szentelted! Légy segítségünkre, hogy mi is tudjunk szent hitünk szerint élni! Sohase legyünk hűtlenek Jézushoz!

Szent Margit! Boldogan tettél mindent, ami Istennek tetsző! Mi sokszor nehezen tesszük kötelességeinket. Imádkozz a magyar gyerekekért! Legyenek szívből Jézus követői!

Szent Margit! Te önkéntes felajánlásokat is vállaltál Isten ügyéért! Nehezeket! Segíts, hogy mi legalább azt tegyük szívesen, amit Anyaszentegyházunk kíván tőlünk!

Szent Margit! Segítségére voltál a szegényeknek rászorulóknak! Példaképünk vagy! Segíts, hogy meglássuk a betegeket és rászorulókat! Segítsünk nekik, ahol csak tudunk!

Szent Margit! Templomunk védőszentje vagy! Mi pártfogásod alatt élünk! Segíts, hogy valóban éljük, amit hiszünk! Kövessük példádát! Legyünk mi is áldozatvállaló követőid akkor is, ha ez nehéz!

1990. január 28.

Jézus! Te velünk akarsz maradni minden nap! Sajnos erről sokszor elfeledkezünk, Veled nem törődünk. Lelkünk szavában figyelmeztess! Látsz bennünket, bárhol vagyunk! Életünket szentté akard tenni!

Jézus! Te azt akard, hogy életünkkel megvalljunk! Iskolában, társaink előtt, mindenütt. Néha gyávák vagyunk! Adj erős akaratot, hogy jelenlétedről sohase feledkezzünk el! Jézus! Nemcsak a templom a Tied, hanem az egész világ! Ostoba, aki előled bújni szeretne! Vigyázz ránk, hogy mindig úgy cselekedjünk, ahogyan a Téged követőkhöz illik! Ne legyünk kőszívűek!

Jézus! Segítsd családunk minden tagját! Legyen a családi élet, családi közösségünk szent! Tartsd távol a szülők veszekedését és idegességét! A gyermekek pedig növekedjenek a szüleik iránti szeretetben.

Jézus! Te a családok segítője és a családi élet megszentelője vagy! Ne engeddd, hogy erről a szülők és a gyermekek elfeledkezzenek! Segítsék egymásban a megbocsátás és a megértés szellemét!

1990. február 4.

Jézus! Te vagy a világ világossága. Ha életünkbe sokszor a sátán sötétséget hoz, Te vagy a fény! Add, hogy fényességed töltsön el bennünket! Te légy vezető világosságunk!

Szűz Mária és szent József! A 40. napon Jézust a jeruzsálemi templomba vittétek! Minket szüleink és nagyszüleink vezetnek templomunkba. Add, hogy mindig örömmel és vidám lélekkel jöjjünk!

Jézus! Téged a mennyei Atyának ajánlottak. Segítsd a ma élő szülőket! Értsék meg, hogy csak Te lehetsz életünk boldogsága! Akarjanak igazi jót adni gyermekeiknek!

Jézus! Sok szülő nem érti meg, hogy milyen jövőt ígértél nekünk! Örök dicső életet. Ők csak itt a földi javak rövid és bizonytalan boldogságát akarják. Ezek elveszítik gyermekeiket! Ne legyenek gyermekeik ellenségei!

Szűzanyánk és szent József! Tudtátok, hogy az istenembert tartjátok karjaitokban! De engedelmesek voltatok! Példátok legyen példakép a mai szülőknek! Isten nélkül úgysem tudjátok megtartani gyermekeiteket!

1990. február 11.

Jézus! Te Édesanyádat küldted Lourdesba, hogy ő figyelmeztessen a megtérésre! Ez nekünk is szól! Bűnbánatot kell tartanunk! Segíts bennünket, hogy őszinte lélekkel bánjuk meg, ha bűnökkel sértegettünk!

Jézus! Te lelkünkbe látsz! Tudod, hogy bánatunk mikor jön szívünkéből! Ne engedd, hogy fölényesen, szívtelenül indítsunk bánatot! Legyünk őszinték!

Szűz Mária! Te Lourdesban őszinte bánatot kértél! Az emberek nagy része nem teszi ezt. A mi szeretetünk pótolja ezeknek a hanyag viselkedését. Segíts minket, hogy Fiadhoz szívből ragaszkodjunk!

Jézus! Te megbocsátó istenember vagy! Tudod, milyen gyengék vagyunk! A világ csábít bennünket! Rossz társak, filmek, képek. Ne engedd, hogy ezek elszakítsanak bennünket Tőled! Istenünk, maradj velünk!

Jézus! Mi felelősséggel tartozunk társaink bűneiért is! Nem merjük figyelmeztetni őket. Jó példát se adunk mindig. Édesanyád szeretete figyelmeztessen, kérjünk mindig bocsánatot Tőled!

1990. február 18.

Jézus! Köszönjük, hogy követőid egy családban élhetnek, az Anyaszentegyházban. Add, hogy ez a család valóban édesanyánk legyen, mi pedig engedelmes gyermekei.

Jézus! Az Anyaszentegyház védelmez bennünket minden rossztól. Megóv a sátán támadásaitól. Add, hogy hűségesek legyünk Egyházunkhoz, ha sok keresztény hűtlenül elhagyja!

Jézus! Ma sok fiatal keresi a családi szeretet közösségét. Együtt szeretne boldog lenni. Segítsd őket, hogy a mi példás életünk útmutató lehessen számukra!

Jézus! Az Anyaszentegyház mi vagyunk! Akiket megkereszteltek, vagy akik erre készülődnek. Erősítsd meg ezeket a testvéreket, hogy vágyakozásuk mielőbb teljesüljön! Legyünk egyre többen!

Jézus! Az Anyaszentegyház látható vezetője, atyja a pápa. Ő a Te helyettesed. Kérünk, add, hogy szeretettel készüljünk a nagy eseményre, amikor hazánkba látogat! Találkozásunk erősítsen meg bennünket a hitben és szeretetben!

1990. február 25.

Hozzád jöttünk, Jézus! Hívsz és vársz bennünket! A Tieid akarunk lenni! Növed bennünk a szeretetet, hogy egyre jobb követőid legyünk!

A szentmiseáldozatban Te jössz az oltárra! Lelkünk tápláléka vagy! Add, hogy örömmel menjünk Hozzád! Te vagy igazi örömünk forrása!

Sok gyerek nem ismer Téged! Szüleik, családjuk életükből kihagyott. Ezeket mi nagyon sajnáljuk. Könyörülj rajtuk! Vezesd a tévelygő családokat is Hozzád!

Hozzád sohase késő jönni Jézus! De minél előbb megyünk, annál jobban szeretünk! Add, hogy egyre több gyerek jöjjön hittanra és szentmisére! Akkor tudják majd meg, hogy Te csak örömet adsz a Téged szeretőknek.

Sok lelki nyomorúság van országunkban. A magyar gyerekek még mindig lassan közelednek Hozzád! Jézus, világosítsd meg a tudatlan szülőket! Hadd tudják meg, hogy nélküled milyen nyomorúságos az élet!

1990. március 18.

Urunk Jézus! Imádkoztál azokért, akik keresztre feszítettek. Add, hogy mi se legyünk bosszúállók! Tudjunk megbocsátani az ellenünk vétkezőknek!

Jézus! Sok a durvaság a világon. Sokszor családjainkban is. Pedig ez nem jó. Adj engedelmes szeretetet a gyerekek lelkébe!

Jézus! Téged halálra ítélték! Tudtad, mégse menekültél. Tőlünk kisebb áldozatokat vársz. Add, hogy a nagyböjtben sok apró nehézséget vállaljunk, önként!

Jézus! Ellenségeid gyűöltek! Ezért feszítettek keresztre. Te tudtad, hogy feltámadsz! Add, hogy bennünk is legyen remény! Szenvedéseinket tudjuk felajánlani hitetlen társaink megtérésére!

Jézus! Édesanyád fájdalmas szívvel állt a keresztnél! Te tudtad, hogy hamarosan boldogan lát, ha feltámadsz! Segíts minket, hogy örömet szerezzünk szüleinknek! Úgyis sok az életben a keserűségük.

1990. március 25.

Jézus! Az utolsó vacsorán értünk ajánlottad magadat! Mert végtelenül szeretsz minket. Add, hogy egyre több gyerek megismerje jóságodat! Ne éljenek sötétségben, hanem a Te világosságodban!

Jézus! A legtöbb gyerek nem ismer. Otthon a szülők szép ruhát, jó ételt adnak, de Veled nem törődnek. Ezek a gyerekek nem gonoszak, hanem tudatlanok. Legyünk világosság mi az ő számukra!

Jézus! Előre láttad, hogy sok emberért hiába adtad életedet. Nem törődnek Veled! Ezért van annyi gonoszság. Hadd legyünk apostolaid! Vigyük az örömhírt: őket is szereted! Nyissák meg lelküket előtted!

Jézus! Az utolsó vacsorán ránk is gondoltál! Lelkünk tápláléka lettél! Erről se tudnak sokan. Segítsd meg azokat, akik készülnek első fogadásodra! Ne engedd, hogy kiálljanak a sorból!

Jézus! Ma is sok Júdás van a világon! Pénz kell nekik. Ezért még Téged is eladnak. Lelküket a gonoszléleknek adják. Add, hogy nekik is eljöjjön a Húsvét! Támadjanak új életre!

1990. április 1.

Jézus! Önként szenvedtél értünk! Vért izzadtál, mert előre láttad hanyagságunkat! Kérünk, segíts bennünket, legyen javulásunk őszinte!

Jézus! Sok szülő nem is gondol Rád! Milyen gyerekeket nevelnek ezek! Pedig a gyermekeknek szeretni kell Téged! Add, hogy megjavuljanak a szülők, hogy Téged szerető gyerekeket neveljenek!

Jézus! A gyermekek sok szennyes filmet néznek, és ilyen képeket látnak! Ezt felnőttek készítik. Rombolják a lelket. Add, hogy a keresztények összefogjanak! Tiltakozzanak a lelkek mérgezői ellen!

Jézus! Tudjuk nem a politika, hanem a lélek finomítása hoz jobb életet! Mi jobbat szeretnénk! Add, hogy a lélekmérgezőket keményen viasszaszorítsák! Ne ők irányíthassák a gyerekek és felnőttek lelki világát, hanem Te!

Jézus! Keményen szóltál azokról, akik a gyermekeket rosszra csábítják! Állj mellettünk, hogy bátrak legyünk a jóban! Értük vállalt szenvedésed ne legyen hiábavaló!

1990. április 15.

Jézus! A kereszten meghaltál, de vasárnap feltámadtál! Adj feltámadott, új életet minden gyermeknek! Ismerjenek meg és fogadjanak be Téged!

Jézus! Dicsőségre hívtál minden embert! Add, hogy úgy élhessünk itt a földön, hogy Veled lehessünk a mennyei dicsőségben!

Jézus! Sokan nem tudják a nagy esemény örömét. Igazán csak Veled tudunk örülni. Segíts bennünket erre a boldog életre!

Jézus! Szeretnénk naponta új emberré válni! Megújult életet élni! Feltámadásod vezessen minden gyermeket az új, krisztusi életre!

Jézus! Mi gyakran csak a világ örömeit keressük! Ezek azonban nem adnak teljes boldogságot! Ezt Tőled várjuk! Segíts bennünket a tiszta élet boldogságára!

1990. április 21. Máriaremete

Pap: Urunk Jézus Krisztus! Köszönjük, hogy földi életed utolsó óráiban, a keresztfán nekünk ajándékoztad Édesanyádat! Hozzá zarándokoltunk e szép napon. Hozzá fordulunk gyermekeinkért, fiataljainkért, betegeinkért, a hívő és ma még nem hívő családokért és kérjük áldásodat mindnyájunk számára.

Magyarország Nagyasszonya, Patrona Hungariae! Őseink keresztény hitvallásával könyörgünk közbenjárásodért! Egyházunk lelki megújulását kérjük édesanyai szereteted által. Add, hogy a családok visszatérjenek a keresztelekor adott ígéretükhöz, és ahogyan akkor megígérték, most teljesítsék a gyermekek vallásos nevelését, hiszen ezért egyszer felelniük kell!

Urunk Jézus! Te a katolikus keresztény vallást, mint magánügyet nem ismered! A mustármagnak hatalmas fává kell terebélyesednie, a mi bizonyágtételünk által. Add, hogy mindezt komolyan vegyük és megvalósítsuk! A szentmiséken, hittanórákon való tevékeny részvételünk legyen a forrása a szavainkkal és életpéldánkkal történő igehirdetésünknek!

Istenünk! Köszönjük a hit kegyelmét, köszönjük, hogy követhetünk Téged a Katolikus Anyaszentegyházban! Bocsásd meg, hogy sokszor eleresztettük hitéletünk elmélyítésének lehetőségeit: súlyos ok nélkül hittant, esetleg szentmisét mulasztottunk. Ezekért bocsánatot kérünk Tőled! Kegyelmedből megújult lélekkel látunk neki a hit igazságának és szabadságának védelméhez, kérjük áldásodat mindazokra, akik a példás keresztény életre nevelnek minket.

Szűzanyánk! Ma az emberiség olyan könnyelműen engedi el füle mellett Szent Fiad tanítását- a szeretet parancsát igen sokszor semmibe veszi! Ezért uralkodott el ennyire a gyűlölet és az erőszak. Könyörgünk a világ szenvedőiért, üldözöttjeiért, köztük erdélyi testvéreinkért! Döbbenjen rá a világ: A jövő század embere vagy vallásosan hívő lesz, vagy: egyáltalán nem lesz!

Szentlélekisten! Áldd meg Szentatyánkat, püspökeinket, papjainkat és mindazokat, akik akaratom teljesítésén fáradoznak. Egyházközségeink hívei adjanak ebben is jó példát: a családok váljanak imádkozó- engesztelő családokká. A gyermek kapjon a családban krisztusi hitet: nem válhat alkudozás tárgyává az ifjúság keresztény nevelése! Így segítsük a világ sorsának egyre szebb és emberibb kialakulását. Csak imádkozó emberiség építhet jobb világot. De nem csak a külső világot kell újjáépítenünk, hanem a mi belső világunkat is!

Pap: Jóságos mennyei Atyánk! Hallgasd meg jóságosan Eléd tárt kéréseinket! Add, hogy ez a zarándoklat is hozzájáruljon akaratom megvalósulásához! Otthon maradt betegeink és öreg híveink áldozatát felajánljuk a mi áldozatunkkal együtt szent oltárodon. Add, hogy mindez segítsen minket abban, hogy egyre mélyebb lelkű követői lehessünk Jézusnak, aki él és uralkodik mindörökkön örökké.

1990. április 22.

Jézus! A keresztség szentségében új életet adsz! Add, hogy lelkünk drága életét nehézségek között is megőrizzük!

Jézus! Keresztényeknek mondjuk magunkat. Add, hogy hűségesek maradjunk Hozzád egész életünkben!

Jézus! Sok gyerek nem tud Rólad semmit. Add, hogy példánk által Hozzád segítsük azokat, akik szeretnék megismerni az élet értelmét és célját!

Jézus! Sokan nincsenek megkeresztelve. A szülők nem törődnek ezzel, pedig ők felelősek gyermekeikért. Világosítsd meg lelküket a Szentlélek által!

Jézus! A keresztény élet nem könnyű. Sok áldozatot kíván tőlünk. Segíts bennünket, hogy örömmel kövessünk Téged!

1990. április 29.

Jézus! Értünk haltál meg, hogy mi élhessünk. Add, hogy a szentáldozásban Veled egyesüljünk, hogy általad élhessünk!

Jézus! Te adtál erőt apostolaidnak! Erősíts bennünket is, hogy Veled és Érted élhessünk!

Jézus! Új életet hoztál nekünk! Add, hogy naponta megújuljunk, bűneinktől szabaduljunk!

Jézus! Szeretted a világot, a földet, az embereket. Add, hogy mi is megmutassuk hűségünket irántad!

Jézus! Sok kísértés támadja hitünket. Sokan el is szakadnak Tőled. Add, hogy mi bátran megvalljuk, hogy szeretünk és követünk Téged!

1990. május 6.

Istenünk! Adj jó katolikus családi közösségeket! Teremjen bennük komoly papi hivatás!

Istenünk! Add, hogy a szülők ne lebeszéljék gyermekeiket a papi élet vállalásáról, hanem inkább imával és jószággal táplálják ezt fiaikban!

Jézus! Adj olyan gondolatot a katolikus fiúk lelkébe, amely elvezeti őket a papi hivatás önkéntes, és örömteli vállalásához!

Jézus! Áldd meg a papnevelő intézeteket! Legyen alapos tudás a tanárokbán! Legyen a jó papi szellem kialakítására lelki képesség bennük! Neveljenek hivatásra és kitartó papi életre fiatalokat!

Jézus! Áldd meg a Te szőlődben dolgozó lelkipásztorokat! Legyenek bátrak, határozottak, derűslelkűek! A meghalt lelkipásztorokat pedig jutalmazd a Te boldogító látásoddal!

1990. május 13.

Jézus! Te vagy életünk egyetlen biztos útja! Ne engedd, hogy letérjünk erről az útról! Célba akarunk érni, segíts!

Jézus! Te vagy a teljes igazság! Ezt akarjuk! Annyiszor becsaptak bennünket! Legalább mi kövessük a teljes igazságot! Segítsük társainkat is Hozzád!

Jézus! Te örök, teljes élet vagy! A földi élet csak kicsi rövid rész. Segíts bennünket a teljességre! Az örök életet akarjuk!

Jézus! Sok gonoszság fenyeget bennünket! Elveszünk, ha nem vagy velünk! Ne engedd, hogy elforduljunk Tőled! Merjünk bátran követni!

Jézus! Édesanyád, a Szent Szűz bűnbánatot sürget. A világ nem hallgat Rád. Add, hogy mi igazi tisztelőid legyünk! Példája vezessen bennünket Hozzád!

1990. május 20. Közösségi Tájékoztatás világnapja

Pap: Kérünk Urunk, hogy a közösségi tájékoztatás a valóság, a társadalmi igazságosság és a közös jóra irányuló keresztény elvek szerint lelkiismeretesen és felelősen szolgálja az emberiség anyagi és szellemi-földi és mennyei-boldogulását:

Hogy minden keresztény hívő lelkiismereti kötelességének tartsa az Evangélium jó hírének terjesztését, s így Krisztus üzenete teljes fényében ragyogjon fel mindig és mindenütt.

Hogy a közösségi tájékoztatás felelős vezetői soha ne tévesszék szem elől szolgálatuk teljesítése közben az emberi méltóságot és a társadalom közös érdekét, elkerülve az emberi élet örök értékeinek elferdítését vagy tagadását.

Hogy a közhatalom gyakorlói méltányolják a tájékoztatás felelősségét, és tiszteletben tartsák a lelkiismereti szabadságban és igazságban megnyilatkozó közvéleményt.

Hogy mindazok, akik elfogadják a tájékoztatás segítségét, azt a maguk érett ítéletének kialakítására, a szükséges feladatok elvégzésére, a jónak és rossznak megkülönböztetésére, a közösség gazdagításának és összhangjának előmozdítására, az ember örök rendeltetésének betöltésére használják fel.

Pap: Mindenható Istenünk! Te az ember kezébe adtad azokat a csodálatos eszközöket, amelyekkel-ha minden gyermeked összefog- közös munkával fel tudjuk építeni az emberiség földi Városát. Ma ahhoz kérjük kegyelmeidet, hogy a közösségi tájékoztatás eszköze – miközben földi életünk fejlődését, előrehaladását és felemelkedését szolgálják-elvezessenek bennünket az égi Városba, Fiad, Jézus Krisztus által.

1990. május 27. Elsőáldozás

Fiú:

Búzaszemekkel telt tál van a kezemben. A búzaszemek mi vagyunk. Otthonainkból jöttünk össze, hogy Jézus Krisztus családja legyünk. Segíts bennünket Urunk, hogy ez mindig sikerüljön!

Kórus kezdi, nép ráfeleli: Uram irgalmazz!

Leány:

A tányér, amelyet kezemben tartok, liszttel van tele. A búzaszemeket megőrölték, egészen finommá váltak. Add, Jézus, hogy mi is mindig ilyenek maradjunk!

Kórus kezdi, nép ráfeleli: Krisztus Kegyelmezz!

Fiú:

Ahhoz, hogy a lisztből kenyér legyen, vízre is szükség van. A víz köti össze a lisztszemeket. Ezért tartok kezemben vízzel telt kancsót. Bennünket Jézus köt össze. Bárcsak mindig így lenne! Segíts Jézus!

Kórus kezdi, nép ráfeleli: Uram irgalmazz!

Leány:

A víz és a liszt még nem kenyér. A tésztát meg kell sütni, mint ezt az ostyát is. Segíts Jézus, hogy az elsőáldozók Veled kapcsolódjanak egygé!

Kórus kezdi, nép ráfeleli: Krisztus kegyelmezz!

Mindenki: Uram irgalmazz!

1990. június 3.

Szentlélek! Jézus apostolait te tetted bátor hitvallókká. Segíts, hogy mi is merjük megvallani hitünket! Ne legyen köztünk senki bátortalan!

Szentlélek! Te adtál erőt, bátorságot az apostoloknak! Ne engedd, hogy mi gyávák legyünk, ha bántják hitünket!

Szentlélek! Te alapítottad az Anyaszentegyházat! Add, hogy mi is szeressük, engedelmes gyermekei legyünk!

Szentlélek! Megismertetted Jézus követőivel Isten országát. Bennünket is tégy okos keresztényekké, hogy hitet tegyünk erről a csodálatos országról!

Szentlélek! Eljöttél a Szűzanyára is. Az Egyház édesanyjává tetted. Legyünk engedelmes gyermekei mi is! Szeressük a bérmlásra készülő testvéreinkkel együtt!

1990. június 10. Hálaadás

Urunk Jézus! Köszönjük, hogy kilenc hónapon át kedves közösségeinkbe, a hittan csoportokba jöhettünk! De jó is volt Veled együtt lennünk! Add, hogy a vakációban ez az élmény vezessen bennünket a Téged követő úton!

Jézus! Sok mindent tanultunk Rólad. Az elsőáldozó testvéreink ebben is egy családdá lettek velünk. Őrizd őket a vakációban, hogy ősszel mindnyájan visszatérhessünk!

Jézus! Köszönjük, hogy megáldottál bennünket! Köszönjük, hogy egyre jobb barátaiddá lehetünk! Add, hogy rossz barátok a szünidőben ne távolítsanak el Tőled!

Jézus! Köszönjük, Édesanyád, a Szűzanya segítségét. Most hálás szívvel fordulunk Hozzá. Legyen jó édesanyánk a szünidőben is. Vezessen vissza szeptemberben templomunk családjába!

Jézus! Bocsáss meg azoknak, akik ismeretlen okból lemaradtak. Pedig most mindnyájan megmutathatnák, mennyit ér szent hitünk. Vezesd vissza őket közösségeinkbe. Ne legyen áruló közülük senki. Különösen most, amikor sok gyerek kezd komolyabban keresni Téged!

1990. szeptember 16.

Mennyei Atyánk! Templomunk családi közössége újból együtt van. Szülők, gyermekek, gyermekeszerető felnőttek. Add, hogy szeretetünk növekedjék Irántad is, egymás iránt is!

Atyánk! Növekednünk kell szent hitünkben! Tőled kérjük ezt is! Amit a vakáció megsebzett, gyógyuljon be! Amit új testvéreink még nem ismernek, fogadják be lelkükbe!

Atyánk! Ilyen hittanévet még nem kezdtünk. Ma minden gyermek szabadon jöhet Hozzád. Ne engedd, hogy a szabadság hamis útra vezessen bennünket! Érezzük át, minden ember a Tiéd!

Jézus! Te ölelsz egyetlen családba mindnyájunkat. Ne engedd, hogy a bűn elszakítson Tőled! Legyen velünk Édesanyád, a Szűzanya! Mária gyermekei nem veszhetnek el!

Jézus! Add mindnyájunknak a Szentlelket! Érezzük át, hogy egymást segítenünk kell! Jó példánk által egyre több gyermek legyen a magyar szentek követőjévé!

1990. szeptember 23.

Jézus! Azt akarod, hogy megismerjünk. Bocsásd meg azok lustaságát, akik hittanra nem mentek!

Jézus! Te értelmet adsz életünknek! Ne haragudj azokra, akik nem Tőled kérték!

Jézus! Te szent közösségbe hívsz! Vezess minél több társunkat ebbe a közösségbe!

Jézus! A Szentmise a mi közös szeretetlakománk asztala. Sokan nem ide jönnek. Bocsáss meg nekik!

Jézus! Te kezünket fogod és vezetsz a jó úton. Sok gyerek romlott úton jár. Vezesd őket is ide!

1990. szeptember 30.

Mennyei Atyánk! Szent Fiad elhozta üzenetedet. A Bibliában leírták. Add, hogy szeressük hittankönyvünket! Ez is a Te világító fényed.

Jézus! Az evangéliumok mind Rólad szólnak. Megismerhetjük életedet, jóságodat. Add, hogy mindig kövessük!

Jézus! A hitoktatásban is Veled találkozunk! Ott is Te tanítasz a hitoktatók által. Segítsd őket! Nehézségükben Te vigasztald őket!

Jézus! Fáradtan megyünk Hozzád! Mégis szívesen hallgatjuk tanításodat. Add, hogy egyre több gyerek jöjjön szent tanításodra!

Jézus! Add, hogy szeressük, amit Rólad hallunk! Fogadjuk lelkünkbe! Változzon meg életünk! Adjunk jó példát társainknak!

1990. október 7.

Jézus! Elhoztad a földre országod örömét. Add, hogy keressük már most a mennyország igaz örömét!

Jézus! A hitoktatásban Rólad tanulunk. Vezess sok gyereket ide! Tanuljuk meg, hogy már most elinduljunk országodba!

Jézus! Itt vagy velünk láthatatlanul. Szeretsz bennünket! Add, hogy mi is szívesen jöjjünk Hozzád! Legyen bennünk tiszta öröm!

Jézus! Mindnyájan testvérek vagyunk. Ne engedd, hogy szeretetlenek legyünk egymással szemben!

Jézus! Velünk jössz otthonainkba, iskolába, mindenhová! Add, hogy szent hitünket viselkedésünkkel mutassuk társainknak!

1990. október 14.

Jézus! Köszönjük ezt a templomot! Sajnos sokan elkerülik. Serkents minket, hogy szívesen jöjjünk templomunk családjába!

Szent Margit templomunk védőszentje. Ő boldog volt, hogy Jézusnak élhetett. Segíts bennünket szent Margit! Kövessük példáját!

A templom akkor szép, ha tele van hívő emberekkel. Ez az igazi család. Uram, segíts mindnyájunkat, jöjjünk örömmel, vidám lélekkel!

Kérünk Jézus, segíts mindenkit, aki szereti ezt a templomot! Add, hogy szívesen adakozzunk, hogy egyre szebb legyen és családias!

A családi élet akkor szép, ha szeretet köti egybe! Add, hogy itt mindenki legyen az összekötő szeretet apostola!

1990. október 21.

Jézus! Nélküled olyan vagyok, mint egy elszáradt fa. Előtted zöldellő és termékeny szeretnél lenni. Veled ez sikerül! Segíts!

Jézus! Sokszor még otthon is egyedül érzem magamat. Légy velem, hogy szomorúságom örömmé változzék! Ilyen szeretnék lenni!

Jézus! Te vagy egyetlen hűséges barátunk. Segíts, hogy őszinte legyek Hozzád! Hiszen Te látod lelkem titkait is.

Jézus! Sokszor szüleim se értenek meg. Fáradtak és idegesek. Légy velem, hogy ilyenkor se legyek magamra hagyott!

Jézus! Te azért jöttél, hogy vidámak legyünk! A lélek örömét adod. Segíts minden gyereket Hozzád! Tudjunk tiszta lélekkel vidámak lenni!

1990. november 4.

Jézus! Példaképeket adtál számunkra. Őket kell követnünk! Add, hogy szent Imre lelki tisztaságát mi is boldogan kövessük!

Jézus! Mindnyájan a Tieid vagyunk. Add, hogy valóban a követőid legyünk!

Jézus! Te jó Pásztorunk vagy! Kérünk, lehessünk engedelmesek, mint szent Imre volt!

Jézus! Sok veszéllyel kell megküzdenünk. Sokféle kísértéssel. Add, hogy a Te segítségével legyőzzük ezeket!

Jézus! Sok követőt szeretnél magadnak. Ebben a mi segítségünkre vársz. Add, hogy kitartó és imádságos apostolaid legyünk!

1990. november 11.

Jézus, jó Pásztor! Szeretsz minket, gondoskodsz rólunk! Add, hogy egyre jobban megismerjünk, megszeressünk!

Jézus, jó Pásztor! Egyetlen családba gyűjtesz bennünket. Sajnos sok gyerek ezt nem tudja. Vezesd magadhoz ezeket is, minél többet!

Jézus, jó Pásztor! Jóságod ölébe emelsz minden gyermeket! Van, aki ezt még nem akarja. Menekül előled! Jóságod aranyszálával hívogasd őket is! Nálad olyan jó!

Jézus, jó Pásztor! Sok szülő se tudja, miért vagy ellenszenves nekik! Szegények és tudatlanok! Adj ezek lelkébe is világosságot! Meneküljön el a sátán sötétsége!

Jézus, jó Pásztor! Te tudod, hogy milyen sok a tévelygő gyerek. Talán nem is tehetnek róla. Szelidséggel világosítsd meg őket! Légy nekik is jóra vezető Pásztor!

1990. november 18.

Jézus! Szent Erzsébet gyerekkorában szeretett meg Téged! Add, hogy a mai gyerekek örömmel ismerkedjenek meg Veled!

Jézus! Szent Erzsébet kicsi korában megsajnálta a szegény embereket. Jó volt hozzájuk. Add, hogy mi is adjunk a rászorulóknak, öregeknek!

Jézus! Szent Erzsébet vidám lélekkel szolgált Neked sok jócselekedet által. Engedd, hogy ebben a szép jellemvonásában is kövessük!

Jézus! Szent Erzsébetet Te vezetted a szeretet útján. Add, hogy mi is kövessük ebben a szép, keresztény magatartásában!

Jézus! Szent Erzsébet Téged szolgált a szegények segítésében. Add, hogy mi is Téged lássunk a rászoruló testvérekben! Neked szolgáljunk, amikor jót teszünk!

1990. november 25. Krisztus Király

Jézus! Te az igazság Királya vagy! Tanításod a teljes igazság. Add, hogy keressük, és ha megtaláljuk, az vezessen bennünket!

Jézus! Te a szeretet Királya vagy! A világon sok a gyűlölködés. Segíts bennünket, hogy a Te szereteted szerint éljünk!

Jézus! Te a béke Királya vagy! Az emberek békétlenségben élnek. Ha Te segítesz, akkor mi is a bélét visszük mindenhová! Segíts meg bennünket!

Jézus! Te az egység Királya vagy! Az emberek széthúzó és veszekedők. Segíts, hogy mi Veled együtt az összetartás apostolai lehessünk!

Jézus! Te az örök boldog élet Királya vagy! Vezess bennünket, hogy a földi élet után Hozzád juthassunk!

1990. Advent 1. vasárnapja

Tisztítsd meg szívünket a bűnbánatban, hogy bizakodva várhassuk találkozásunkat Krisztus Urunkkal!

Add, hogy híveid a karácsonyra készülve kegyelmed segítségével megújítsák életüket!

Segíts meg a népek vezetőit, hogy eredményesen szolgálják a békét és az egyetértést az egész világon!

A betegek és szenvedők nyerjenek vigasztalást Jézus eljövetelének várásából!

Elhunyt testvéreink sóvárgó vágyakozását töltsd be szent színed látásával!

1990. december 2.

Mennyei Atyánk! Embert teremtetél saját képmásodra. Az ember engedetlenséggel elfordult Tőled. Add, hogy mi engedelmességünkkel mindig Feléd forduljunk!

Atyánk! Megváltót ígértél és az emberek óhajtvá várták! Nem jó bűnben élni. Add, hogy megtisztult lélekkel közeledjünk Megváltó Jézusunkhoz!

Jézus! Testvérünk és Pásztorunk lettél! Ne engedd, hogy a bűn elfordítson Tőled!

Mi is Téged vártunk Jézus! Segíts meg bennünket, hogy sok jót tehessünk! Legyen ilyen az adventünk!

Jézus! Földi édesanya gyermeke lettél. Segíts bennünket, hogy Édesanyád által egyre jobban elmélyüljünk hitünk ismeretében, és a Te szolgálatodban!

1990. december 9.

Jézus! Köszönjük, hogy már eljöttél hozzánk! Születésed ünnepére szeretnénk lélekben jól előkészülni. Legyen e szent ünnep lelki újjászületésünk napja!

Jézus! Elhoztad a mennyországot hozzánk. Az odajutás azonban a mi feladatunk. Már most kell készülnünk! Add, hogy ezt komolyan vegyük! Kérjük Édesanyádat, fogja meg kezünket, és ő vezessen Hozzád!

Szűzanyánk! Milyen szép lehetett a Te ádvented! Kilenc hónapon át csak Jézusra gondoltál! Add, hogy legalább imádságaink legyenek komolyabbak! Csak Jézusra gondoljunk!

Szűzanyánk! Te ma már a mi édesanyánk is vagy! Veled szeretnénk Fiad születésnapját ünnepelni! Tudjuk, hogy ezt csak egyszerűségben, nem pedig a pénzért vásárolt mulékony ajándékokban találjuk meg.

Jézus! Te boldog ünnepet készítesz számunkra! Az oltárasztalhoz hívsz, és magadat adod nekünk! Add, hogy szentgyónásban és őszinte bűnbánatban megtisztulva várjuk születésnapod örömét!

1990. december 16.

Jézus! Örülünk, hogy nagy a Te családod. A keresztségben a Tied lettünk. Bárcsak hűségesebbek lehetnénk!

Jézus! Minden gyereket magadhoz hívsz! Boldogságot akarsz adni! Add, hogy Hozzád jöjjenek azok is, akik ma még nem ismernek!

Jézus! Sok szülő távol tartja gyerekeit Tőled. Add, hogy megtérjenek, amíg nem késő! Keresztény szülőket adj, hogy keresztény gyermekeket nevelhessenek!

Jézus! Még a hittanos gyerekeket is gyakran gúnyolják. Ez sértő és szomorú dolog! Add, hogy mi ennek ellenére is szeressünk Téged!

Jézus! Mi egyetlen családba, az Egyházba tartozunk! Sok testvérünk van. Add, hogy Egyházunk vezetésével készüljünk születésed szent ünnepére!

1990. december 23.

Jézus! Szeretetből jöttél hozzánk! Erre gondolunk, ezért adunk hálát. Add, hogy így térjenek meg azok is, akik ma még hitetlennek mondják magukat!

Jézus! Betlehem azt jelenti, hogy kenyérház. Templomunk is az! Az átváltoztatott kenyérben Te térsz be hozzánk. Add, hogy egyre többen fogadjanak be életükbe!

Jézus! Szegény embersorsot vállaltál. Ma egyre több a szegény ember. Ne engedd, hogy a szegénységben megtagadjanak Téged!

Jézus! Hideg istállóban születél. Adj meleg lakást azoknak, akik dideregve- fázva élnek hazánkban!

Jézus! Ma sok ember nyomorúságban él. Többet kell törődnünk velük! Add, hogy legyünk irgalmasok, segítőkészek! Hiszen Te mindenkinél szegényebb voltál.

1990. december 25.

Jézus! Szegényen jöttél közénk. Példát adtál az egyszerű életre. Add, hogy mi is szeressük az egyszerűséget! Világi javak helyett Te légy életünk gazdagsága!

Jézus! Megmentésünkre jöttél hozzánk. Mentsd meg azok lelkét is, akik ma még nem ismernek!

Jézus! Édesanyád Benned csak a kisgyermeket látta. Mégis imádó szeretettel vett körül. Add, hogy mi is hittel fogadjunk, ámbár nem látunk!

Jézus! Az örök dicsőséget hoztad számunkra. Vezesd el Hozzád azokat is, akik lélekben messze járnak Tőled!

Jézus! Vigasztalást hoztál nekünk. Vigasztald meg az árvákat, öregeket és az egyedül élő testvéreinket!

1990. december 30. Szentcsalád

Jézus, Mária, József! Szent Családnak hívnak benneteket. Segítsetek bennünket, legyen a mi családunk is szent, értsük meg egymást!

Jézus, Mária, József! Az istenszeretet kötött össze benneteket. Szegények voltatok, de mégis boldogok. Segítsétek a magyar családokat, hogy mindegyikben éljen az összetartó istenszeretet!

Jézus, Mária, József! A világon sok a szerencsétlen család. A szülők elhagyják egymást, és szétszórják gyermekeiket. A Ti segítségetekkel újuljon meg minden család élete!

Jézus, Mária, József! Jól tudjátok, mennyi baj van a családokban, így nálunk is! Sok szülő hitetlen, a gyermekek pedig szüleiket követik. Segítsétek a magyar családokat, szűnjék már meg végre a roncsoló békétlenség!

Jézus, Mária, József! Szeretnénk mi is boldogok lenni! Szeretnénk mi is követni Benneteket! Adjatok lelkünkbe istenszeretetet, mert akkor egymásban meg tudjuk látni a testvért is!

X. rész – 2010

Hívek könyörgései 1991.

1991. január 6.

Napkeleti bölcsek! Megkaptátok az égi jelet! Mi is kapunk, de gyakran nem figyelünk rá. Imáitokkal segítsetek! Legyünk mi is figyelmesek a jelre, amelyet Isten ad lelkünkbe!

Napkeleti bölcsek! Elindultatok. Nem tudtátok, hogy mi vár rátok. De bíztatok Istenben. Segítsetek nekünk! Merjünk mi is elindulni azon az úton, amelyről mi már tudjuk, hogy jó célba vezet, Tehozzád!

Napkeleti bölcsek! Kitartottatok. Talán csúfoltak benneteket. Segítsetek nekünk! Sok csúfolódás és gúnyolódás ne ijesszen! Menjünk bátran! Te nem vezetsz félre senkit!

Napkeleti bölcsek! Heródeshez, a gonoszhoz érkeztetek! Ti azonban nem őt kerestétek. Nem táboroztatok le Heródesnél. Járjatok közben értünk! Tudjuk, hogy a gonoszság nekünk se lehet célunk!

Napkeleti bölcsek! Célba értetek. Jézushoz. Mi is Hozzá akarunk érkezni. Ne tévedjünk el az úton! Ne álljunk le, ne fáradjunk el! Imádkozzatok értünk!

1991. január 13.

Jézus! A Jordán folyó partján beálltál a bűnösök sorába. Pedig Te büntelen voltál! Add, hogy mi bűnösök őszintén megbánjuk és meggyónjuk bűneinket!

Jézus! A keresztséget Te ajándékoztad! Sok gyermeket mégsem kereszteltetnek meg szüleik. Add, hogy megváltozzanak, és engedjék Hozzád gyermekeiket!

Jézus! János Rád mutatott és Isten Bárányának nevezett! Kérünk, hogy áldozatod kegyelmében egyre többen részesüljenek!

Jézus! Egyetlen családba gyűjtesz bennünket. Sokan szándékosan, mások tudatlanul kimaradnak. Világosíts meg mindenkit, hogy felismerjék Benned az egyetlen Szabadítót!

Jézus! Sok felnőtt és gyerek semmit se tud Rólad. Sok hamis és hazug dolgot terjesztenek. Add, hogy mi életünkkel tegyünk Rólad tanúságot: Te vagy egyetlen Megváltónk!

1991. január 20.

Szent Margit! Te egész életedet Istennek ajánlottad! Add, hogy követőid legyünk! Ne sajnáljunk nehézségeket elviselni, ha lelkünk örök üdvösségéről van szó!

Szent Margit! Sok szenvedésben volt részed Jézus szolgálatában. Segíts, hogy mi is merjünk lemondani földi örömeinkről örök dicsőségünkért!

Szent Margit! A békesség kedvéért sok lemondást vállaltál. Segíts bennünket, hogy mi is szeressük a testvéri békességet!

Szent Margit! Életedet Jézusért és hazáért adtad áldozatul. Segíts minket, hogy életünk példája vonzó legyen a hitetlenek előtt!

Szent Margit! Templomunk hívő családjának védőszentje vagy. Add, hogy a gyermekek és felnőttek tanuljanak Tőled: igaz hűséget Egyházunk iránt!

1991. január 27.

Jézus! Te békét hoztál, nem gyűlöletet. A világ retteg, az emberek félnek. Add, hogy a vallásos emberek a Te békéd örömét sugározzák!

Jézus! Azért vagy az oltárszekrényben, mert velünk akarsz élni. Add, hogy mindnyájan Veled legyünk! Te mondod: ne féljete, én vagyok!

Jézus! Mi is sokszor csak parancsra jövünk Hozzád. Pedig Te szívünket akarod megnyugtatni. Add, hogy Rád találjunk a templomban! Innen árad minden nyugalom és béke.

Jézus! A gyermekek őszinte szeretetére vágyakozol. Mi gyakran semmire se gondolunk. Add, hogy, úgy jöjjünk Hozzád, mint egyetlen igaz barátunkhoz!

Jézus! A világnak szüksége van Rád! Sok ember, gyerek és felnőtt nem gondol erre. Add, hogy rádöbbenjen mindenki: Nélküled semmire se megyünk!

1991. február 3.

Jézus! A Te édesanyádat nekünk is adtad. Segíts bennünket, hogy méltók legyünk a Szűzanya szeretetére!

Jézus! Tudtad, hogy édesanyád kegyelemmel teljes. Add, hogy az irántad való szeretetben mi is állandóan növekedjünk!

Jézus! A szentmisében mindig közénk és hozzánk jössz. Ne engedd, hogy közömbösek legyünk! Lelkes és vidám barátaid szeretnénk lenni!

Jézus! A világban sok a gonoszság. Mintha a sátán győzne. Maradjunk Veled! Győzzön bennünk a Te jóságod!

Szűz Mária! Te sok fájdalmat vállaltál Jézus miatt! Légy velünk! Ha nehéz is követni szent Fiadat, legyünk egyre hűségesebb követői!

1991. február 17.

Jézus! Szenvedtél, hogy mi szabadok lehessünk! A bűn mégis rabságba dönt sok-sok embert. Segíts bennünket, hogy legalább mi elfogadjuk a világosságot, a bűn sötétsége helyett!

Jézus! Nemcsak magunkra gondolunk a nagybőjtben. Sok tudatlan és lelkükben megrokkant társainkra is. Szeretnénk elvezetni Hozzád legalább egyet-kettőt. Adj világosságot és erőt, hogy ezt megvalósíthassuk!

Jézus! Feltámadásod nagy öröme készülünk! Szeretnénk komolyan készülni. Naponta apró áldozatokat hozni. Legalább egy főhibánkról leszokni. Ehhez kérjük segítségedet.

Jézus! Nálad nélkül tehetetlenek vagyunk. Pedig szeretnénk Egyházunk vezetése szerint élni! Add, hogy ne feledjük el az őszinte bánatot! Gyónjunk irántad való szeretetből!

Jézus! Minden lélek drága kincs előtted! Mégis mennyi ember készületlenül hal meg. Kórházakban, otthonaikban, háború pusztításaiban. Rázd fel a betegeket, hogy ne féljenek Hozzád térni, hogy a kárhozattól megmeneküljenek!

1991. február 24.

Jézus! A Nagybőjt első hete elmúlt. Őszintén magamba nézek. Nem minden sikerült. Sajnálom! Segíts, hogy a következő héten lelkemet komolyabban vegyem!

Jézus! A ma hallott evangélium megdöbbsent. Ilyen ragyogásra hívsz engem is. Nem érdemlem meg! Senki se érdemli meg. Légy velem, hogy egy kicsit több jót tegyek a következő napokban!

Jézus! Sok társam nem ismeri a végső cél ragyogását. Talán mégis jobbak, mint én vagyok? Szégyellem! Segíts, hogy egyre feljebb-feljebb jussak az én Tábor hegyemen!

Jézus! Jó lenne, ha mindig Veled lehetnék! Te velem vagy, de én hol vagyok? A magam kis hitvány világában. Add, hogy én is építsem a Te hajlékotat lelkemben!

Jézus! Azt akarod, hogy jól érezzem magamat legalább itt. Gondolataim mégse itt vannak. Kóborló vagyok. Segíts, hogy összeszedett lehessenek!

1991. március 3.

Jézus! Köszönjük, hogy van szép templomunk! Családi ház ez! A Te családotod gyülekezik ide. Bocsáss meg, hogy sokszor elkerültünk, vagy késve érkeztünk!

Jézus! Itt vagy jelen templomunkban. Figyelsz ránk, és jó útra vezetsz. Sajnáljuk, hogy nem figyeltünk mindig eligazító vezetésedre! Bocsáss meg!

Jézus! A házad imádság háza! Ne haragudj ránk, ha gyakran fecsegők és figyelmetlenek vagyunk! Segíts, hogy megváltozzunk!

Jézus! Házaadat szépítenünk kellene. Mi eddig talán egyetlen virágot se hoztunk. Még lelkünk se volt kedves előtted! Ezt is bocsásd meg!

Jézus! Sok ember elkerüli házaadat. Nem ismernek a gyerekek, nem keresnek a felnőttek. Még a jók is sietnek innen haza. Bocsáss meg nekik!

1991. március 10.

Istenünk! Szereteted előttünk titok. De a világon látható szépség sok mindent elárul. Nekünk teremtetél mindent. A sok szépség figyelmünket Rád irányíthatná. Bocsásd meg, ha ezeket észre se vesszük!

Istenünk! Jóságodat bizonyítja szent Fiad, hiszen értünk jött közénk. Sokszor ez a szeretet se ébreszt bennünk viszont-szeretetet. Bocsáss meg!

Jézus! Szenvedésed emberfeletti volt. De vállaltad értünk! Nemcsak a hitetlenek, de sokszor mi se gondolunk rá.

Jézus! Kereszthalálod a legnagyobb szeretet bizonyítéka! A figyelmeztető keresztet közömbösen nézzük. Bocsáss meg!

Jézus! Nekünk társainkon keresztül kell Téged szeretnünk. Ez is nagyon hiányos. Csak mondogatjuk, de nehezen valószínűsítjük meg. Segíts Jézus!

1991. március 17.

Istenünk! Te a tisztalelkűeket szereted! Nem az elegáns külsőt kedveled. Segíts bennünket, hogy különösen most a húsvéti készülletünk, lelkünk büntelensége legyen!

Jézus! Az emberek förtelmes bűnöket követnek el. Megrontják a gyermekek lelkét. Sokan engednek és megromlanak. Adj józan ész számukra! Fogadják el akaratodat, ne a hitvány életet éljék!

Sok a lelki sötétség a világon! Jézus pedig a világ világossága! Vezesse el a hitetlenkedőket a Szentlélek oda, ahol igazi béke és öröm az élet értelme!

Jézus! Sok szegény, szerencsétlen gyermek nem látja az élet igazi szépségét. Segíts őket, hogy eljussanak az igazi felismerésre, fedezzenek fel Téged, az egyetlen igazságot!

Sok lelki vak él közöttünk. Néha minket is megkísért a sátán! Légy Urunk, világosságunk, hogy Húsvét igazsága vezessen bennünket!

1991. március 24.

Jézus! A tömeg ünneplése közben bevonultál Jeruzsálembe. Jöjj a mi lelkünkbe is, hogy öröm töltse el életünket, amikor lelkünkbe költözöl!

Jézus! Jeruzsálemben a gyermekek ujjongva fogadtak. Add, hogy ez az ujjongás töltse el a mi lelkünket is, főleg a szentáldozásban!

Jézus! Sok gyermek és fiatal, sőt felnőtt se ismer Téged. Életük ezért olyan reménytelen! Adj nekik a gyötrelemben reményt, reményt a feltámadásra, amely földi életünk igazi értelme!

Jézus! Bevonulásod után hamarosan szenvedtél. Taníts meg minden gyermeket, hogy a kemény élet vállalása vezet a dicsőségbe!

Jézus! Szenvedésed és feltámadásod adja a megváltást. Szabadíts meg bennünket a felelőtlenségtől. Ne játékokban, hanem Benned keressük életünk értelmét és célját!

1991. március 31.

Jézus! Dicsőségesen feltámadtál. Add, hogy mi is feltámadjunk bűneink sírjából!

Jézus! Legyőzted a sátán hatalmát! Feltámadásod által mi is győzedelmeskedjünk a gonosz felett!

Jézus! Feltámadásod az örök élet felé mutat. Add, hogy mi is ezt tartsuk életünk legfőbb értékének!

Jézus! Sok gyerek nem is hall a feltámadás titkáról. Értetlenül áll előtte. Segíts bennünket, hogy életünk útmutató legyen a sötétben járó gyerekek számára!

Jézus! Sírod elől a kőlapot angyal hengerítette el. Add, hogy a sok értetlen ember lelkében is széttörjön a tudatlanság és hitelenség kőlapja!

1991. április 7.

Jézus! Feltámadásod új világot hozott a földre. A hit világát. Add, hogy hitünk rendületlen legyen!

Jézus! A feltámadás felülmúlja értelmünket. Tamás apostol ezért kételkedett. Add, hogy mi ne legyünk kételkedők!

Jézus! Sokan tagadják az örök életet. A halált hiszik, nem az életet. Add, hogy mi mindig az örökélet hitében éljünk!

Jézus! Feltámadásod legyőzte a sátán hatalmát. Ne engedd, hogy a kételkedés sátáni erőlködése megzavarja hitünk szilárdságát!

Jézus! A kételkedés nem ad nyugalmat. Csak zavart kelt! Segíts, hogy erős hitünk vonzó legyen társaink előtt!

1991. április 14.

Jézus! Te vagy hitünk alapja. Add, hogy csak Rád építsük egész életünket! Te adsz örök dicsőséget!

Jézus! Sok ember ma is elutasít. Sokszor még a megkeresztelték is. Mi bátran vallunk Istenünknek! Add, hogy kövessünk, ha nehéz is!

Jézus! Lelkünk orvosa Te vagy! Betegségünk a bűn. Kérünk, adj bocsánatot, mert ettől függ örök üdvösségünk!

Jézus! Te feltámadtál a halálból. Ellenségeidet legyőzted. Add, hogy mi is legyőzzük az ellenünk támadó sátánt!

Jézus! Senki más nem adhat megváltást, csupán Te! Mi ezt kérjük Tőled! Szeretnénk szabadon szeretni Téged! Segíts bennünket, hogy szabad szívvel követhessünk utadon!

1991. április 21.

Jézus! A papi és szerzetesi hivatásra Te adod az elindítást. Azért könyörgünk Hozzád! Küldj Uram nekünk buzgó papokat!

Jézus! Sok az aratnivaló, kevés az arató. Azért könyörgünk Hozzád. Küldj Uram nekünk buzgó papokat!

Jézus! A hivatás legtöbbször a családokban ébred. Adj keresztény családokat! Ezért könyörgünk Hozzád. Küldj Uram nekünk buzgó papokat!

Jézus! Áldd meg a kispapokat, a papokat és a szemináriumok vezetőit! Ezért könyörgünk Hozzád. Küldj Uram nekünk buzgó papokat!

Jézus! A kitartás kegyelmét Te adod a kezdőknek és a küzdőknek. Ezért könyörgünk Hozzád. Küldj Uram nekünk buzgó papokat!

1991. április 28.

Jézus! Értünk jöttél közénk. Sajnos nem mindig megyünk feléd készségesen. Segíts, hogy megváltozzunk!

Jézus! Életünk sokszor csak ígéretés. Nem javulunk komolyan. Segíts, hogy mindent, amit Rólad tanulunk, legalább próbáljuk megvalósítani!

Jézus! Sok szülő, felnőtt nem hallgat szavadra. Tanításod helyett a világ sok csalását követi. Ez meglátszik a gyermekeken is. Töltsd el lelkünket komoly figyelemmel a komoly feladatok iránt.

Jézus! Még a keresztények is olyan közömbösek sokszor. Jönnek templomba, de életük a régi marad. Add, hogy megtérjünk teljes szívvel és élettel!

Jézus! Annyi hitvány és romboló dolgot látunk, hallunk. Adj lelki erőt, hogy ne engedjük ezekkel becsapni magunkat! Merjünk követőid lenni!

1991. május 12.

Jézus! Tanításod út, igazság és élet. Vezess utadon, igazsággoddal az örök életbe!

Jézus! Elmentél, de itt is maradtál. Veled együtt haladunk végső célunk felé. Segítsd azokat is, akik idegen cél felé próbálnak boldogságot!

Jézus! Felhő takart el apostolaid elől. Bennünket sokszor a tudatlanság és kényelem takar el. Adj világosságot és bátorságot, nehogy eltévedjünk!

Jézus! Sok gyerek és család nem fogad be életébe. Eltévednek, céltalan az életük. Imádkozzunk értük is! Add nekik a Te világosságodat!

Jézus! Akik utánad mennek, boldogok. Akik nem követnek, szerencsétlenek. Adj mindnyájunknak kitartást a jóban! Add az örök boldogságot!

1991. május 19.

Szentlélekisten! Szeretnénk tisztán látni. Életet, értelmet, célt! Tőled kaphatjuk. Kérünk, add ezt nekünk!

Szentlélekisten! Szeretnénk bölcssek lenni! Látni tisztán, mi a végső célunk. Csak Te tudsz fényt adni! Kérünk, gyújts tiszta fényt bennünk!

Szentlélekisten! Szeretnénk kitartóak lenni a jóban. Erős akarattal. Magunktól nem tudunk. Lelki erőt adj mindnyájunknak!

Szentlélekisten! Csak Te tudod betölteni életünket örömmel! Tiszta, hamisítatlannal! A világ zavart kelt. Tiszta örömet tölts belénk!

Szentlélekisten! Te hoztad életre az Anyaszentegyházat! Hűségesek akarunk lenni! Szentatyánkhoz különösen! Töltsd lelkünkbe a hűséget, lelki erőt!

1991. május 26.

Jézus! Köszönjük, hogy megtudtuk Tőled, hogy van Atya, Fiú és Szentlélek. A három személy szeretete árad ki a világra, ránk. Köszönjük, hogy mi is szeretettedben élhetünk! Maradjunk benne!

Jézus! Tudtunkra adtad a Szentháromság emberszeretetét. Sok ember nem tudja. Segítsd el őket is a teljes igazságra!

Jézus! Tőled tudjuk, hogy a Szentháromság irányítja életünket. Sok ember életét az értelmetlenség viszi a céltalanság felé. Add, hogy az emberek értelmetlen életét vigye jó útra a Te jóságod!

Jézus! Szeretnénk egy jobb világ építői lenni. Olyan világé, amelyben van tiszta öröm. Segíts mindenkit, hogy egyre boldogabb legyen életük!

Szentháromság! Te vagy életünk kezdete és vége. Te fogod kezünket, hogy el ne tévedjünk. Segíts minden embert, hogy az eltévedtek is rátaláljanak a méltó életre!

1991. június 9. Te Deum

Pap:

Jóságos Istenünk! A szülők és a gyermekek vannak itt együtt, hogy megköszönjék a hittanév minden lelki eredményét. Velük együtt imádkozunk mi is, akiknek öröm minden lelki hálaadás, de fáj, ha munkánk sikertelen. Fogadd el örömeinket és fájdalmainkat!

Jézus! Köszönjük, hogy velünk voltál és segítettél a jóra. Add, hogy amit Rólad tanultunk, és lelkünkbe fogadtuk, hitvalló követőiddé tegyen bennünket!

Jézus! A hittanos gyermekek nem voltak sokan. Több volt, aki Veled nem törődött. Áldd meg, akik kitartottak hűségesen, de vezesd magadhoz a Tőled távollévőket!

Jézus! Sok nehézség és fáradtság között telt el a kilenc hónap. Társaink gyakran kigúnyoltak bennünket. Ne engedd, hogy ez letörje lelkesedésünket. Merjünk tovább járni a Te utadon!

Jézus! Köszönjük a hitoktatók fáradtságát! Nekik se volt könnyű dolguk. Kedvüket azonban nem veszítették el. Áldd meg őket a további munkájukban!

Jézus! Legyenek áldottak a szülők, akik Hozzád segítettek bennünket! Azok is, akik imádkoztak értünk. Adj olyan vakációt mindnyájunknak, amely nem törli ki lelkünkéből az irántad való hűséget!

Pap:

Szentháromság egy Isten! A Te nevedben indulunk el a nyár előre nem látott veszedelmeibe. Te azonban jóságos Istenünk vagy. Vigyázz a vallásos családokra! Add, hogy a gyermekek örömmel folytassák mindazt, amit csak Te tudsz adni: A lélek boldogságát és a hitben való gyarapodást. Ezt kérjük Tőled, aki élsz és uralkodol mindörökké.

1991. szeptember 8. Veni Sancte

Jóságos Istenünk! Köszönjük a nyári vakáció örömeit. Köszönjük, hogy most megint együtt lehetünk. Segíts, hogy az új hittanévben kitartóak legyünk!

Jézus! Köszönjük, hogy új testvéreket vezettél közénk. Örülünk nekik és velük! Add, hogy velünk együtt ők is egyre jobban megismerjenek Téged!

Jézus! A templom mindnyájunk otthona. Szeretnénk, ha mindenki jól érezné itt magát. Szüleink, nagyszüleink és minden felnőtt is. Most ezért könyörgünk Hozzád.

Szűz Mária, Jézus édesanyja! Itt vagy Te is velünk! Édesanyai szíved átölel mindnyájunkat. Légy segítségünkre, hogy szent Fiaddal együtt boldogabb legyen életünk!

Jézus! A szentmise igen nagy kincsünk. Nem szeretnénk egyetlen vasárnap se elmulasztani. Szeressük meg a hitoktatást is! Legyünk jó testvérei egymásnak! Barátkozzunk szívesen hittanos társainkkal!

1991. szeptember 15.

Jézus! Szenvedtél értünk. Nem érdemeljük meg! Az új hittanévben szeretnénk komolyabban élni. Add, hogy vidám lélekkel vegyük komolyan lelkünk nagy kincseit!

Jézus! Édesanyád is szenvedett. Miattunk, hiszen Te értünk szenvedtél és haltál. Segíts, hogy viszonszeretetünk a hittantanulásban is megmutatkozzék!

Jézus! Te azt akarod, hogy elmélyült keresztények legyünk! A vasárnap megszentelése nélkül ez lehetetlen. Lakjék bennünk kemény akarat: pontosak és fegyelmezettek leszünk!

Jézus! Az iskolákban igen sok a tudatlan és rosszindulatú gyerek. Gyakran gúnyolnak is bennünket. Ne engedd, hogy megijedjünk tőlük! Legyünk kitartó és bátor testvéreid!

Jézus! Szeretnénk egyre komolyabb követőid lenni! Vasárnap kísért az ágy, a televízió, a lustaság. Győzni akarunk Veled!

1991. szeptember 22.

Jézus! Szent kereszted számunkra drága kincs. Szent véred festette pirosra. Rajta váltottad meg lelkünket. Add, hogy a kereszt jelét mindig tisztelettel rajzoljuk magunkra!

Jézus! Új életet kaptunk szent kereszted által. Ezt is jelenti a kereszttetés. Add, hogy mindig erre emlékezzünk! Kezdjünk új életet, a Te életedet!

Jézus! Sajnáljuk, hogy megszokottá és silánnyá tettük a kereszttétést. Szeretnénk ezentúl hitünk jelévé tenni! Ezzel is megmutatjuk, hogy Te valóban bennünk élsz.

Jézus! Szent kereszted jele ott van a templomokon és az utak mentén is. Figyelmeztet, hogy a tiéd vagyunk. Ne engedd, hogy valaha is elkapkodva rajzoljuk magunkra! Legyen őszinte hitünk jele!

Jézus! Keresztednek szeretnénk becsületet szerezni. A kereszttetésre is gondolunk! Milyen kapkodva végezzük. Segíts, hogy ez ne így legyen! Tőlünk függ!

1991. szeptember 29.

Jézus! Jóságos Istenünk vagy, de szerető barátunk is! Töviskoronás fejed előtt a katonák gúnyolódva hajtották térdüket. Mi imádásunk jeléül tesszük ezt! Add, hogy mindig ilyen lélekkel hajtsunk térdet!

Jézus! Sok ember büszkeségből nem hajt előtted térdet. Önmagukat imádják. Add, hogy helyettük is tisztelettel hajtsunk térdet, amikor Hozzád jövünk, vagy Tőled távozzunk!
Jézus! Amikor térdet hajtunk, kisebbek leszünk. De Te felemelsz bennünket jóságoddal. Add, hogy példát adjunk, hogyan teszel bennünket kicsiből nagyvá!

Jézus! A világon annyi hitványság előtt hódolnak az emberek. Földi kincsek és dicsőség hajhászói ezek. Segítsd őket, nehogy végleg megszégyenüljenek az ítéleten!

Jézus! Édesanyád énekelte, hogy Isten letaszítja trónjukról a büszkéket, de felemeli az alázatosakat. Segíts, hogy mi az utóbbiak között lehessünk!

1991. október 6.

Istenünk, Atyánk! Te adtad kedves szüleinket. Segítsd őket nehéz hivatásukban!

Jézus! Nagyon tisztelted édesanyádat és nevelőatyádat. Add, hogy kövessük példádát!

Szűzanyánk! Édesanyai gondoskodásod példakép minden édesanyának. Add, hogy a gyermekeikkel törődő édesanyák türelmesek legyenek!

Szent József! Áldozatos életeddal megszentelted a munkás életet. Segíts bennünket, hogy tiszteljük édesapánkat!

Szent Család! Szent életed minden keresztény család példaképe. Segíts bennünket, hogy családjaink összetartóak legyenek!

1991. október 20.

Jézus! Földi helytartóért, II. János Pál pápáért könyörgünk. Add neki a lelki erő ajándékát!

Jézus! Köszönjük, hogy Róma Püspöke meglátogatott bennünket! Adjon ez erőt nekünk a hozzád való hűségben!

Jézus! Örülünk, hogy ezen a téren templom áll. A mi templomunk. Védőszentje Szent Margit legyen példaképünk!

Jézus! Milyen sok kegyelem áradt innét 58 év alatt! Fogadják be az idejövők a hűség kegyelmét ma is!

Szent Margit! Te áldozat lettél! Úgy akartad! Legyünk mi is áldozatok, ha lelkünk ügyében kell fáradoznunk!

1991. október 27.

Jézus! Adj nekünk látó szemet! A Te szemedet, hogy úgy lássuk a világot, mint Te!

Jézus! Add, hogy a Te tekintetteddel lássunk! Ne legyünk borúsan látók, hanem derűsen, vidáman lássunk.

Jézus! Te adod a tisztánlátást. Ne nézzünk soha olyat, ami besötétíti lelkünket!

Jézus! Te észrevetted a vakot. Segítettél rajta. Lásd meg a mi lelkünk sebeit! Add, hogy ez is meggyógyuljon!

Jézus! Más gyermekekért is könyörgünk, akik nem ismernek Téged. Add meg nekik a tisztánlátás ajándékát! Most különösen ilyen gyermekekre van szüksége a világnak.

1991. november 3.

Jézus! Meghaltál, de feltámadtál. Ebben is követünk. Köszönjük, hogy örök életre hívtál. Add, hogy ne tévesszük el az utat!

Jézus! Sok gyermek hal meg naponta. Add, hogy ezek Hozzád jussanak! Őket is dicsőségre hívtad. Juttasd őket oda!

Jézus! Sok gyerek és felnőtt nem hisz az örök életben. Ezért úgy is él. Világosítsd meg őket: lelkünk halhatatlan!

Jézus! A halottak lelkén segíthetünk, főleg imával, szentmisével, szentáldozással. Juttasd eszünkbe, hogy legyünk együttérző segítők!

Jézus! Egyházunk a végső cél felé vezet. Ez nem a pusztulás, hanem az élet. Adj örök dicső életet követőidnek!

1991. november 10.

Istenünk! Prófétád által csodát tettél egy pogány asszonnyal. Add meg minden embernek a mindennapi kenyerét, szerte a világon!

Istenünk! Sok gyermek éhezik. Éhen halnak. Adj őszinte együttérzést a világ vezetőinek! Ne engedd, hogy az önzés embereket pusztítson!

Jézus! Megdicsérted a szegény özvegy önzetlen szívét. Ne engedd, hogy bennünk a kapzsiság és önzés szelleme éljen!

Jézus! A világ szelleme sok bajt okoz az emberek lelkében. A Te Szelleted az önzetlen szeretet. Ebből adj a szentáldozásban mindnyájunknak!

Jézus! A gyerekek lelkét sok gonoszság rombolja. Filmek, képeskönyvek, videók, újságok. Adj erőt mindenkinek, hogy szembeszálljanak a sátánnal!

1991. november 17.

Jóságos Istenünk! Köszönjük szent Erzsébetet! Jó példa ő, szívderítő. Segíts minket, hogy hűséges követői legyünk!

Szent Erzsébet árpádházi, tehát magyar! Innen vitte idegenbe Jézus szeretetét. Add Urunk, hogy mi is hordozói és osztogatói legyünk az önzetlen szeretetnek!

Könyörögj érettünk szent Erzsébet! Látod milyen sok a hideg szív, a kegyetlenség! Az emberek egymást ölik szóval és fegyverrel. Add, hogy mi az evangélium hírvivői legyünk!

Szent Erzsébet! Te önként vállaltad a szegénységet. Segíts minket, hogy az egyszerű élet megvalósítói legyünk!

Sok a szívtelen ember! Elmennek a nyomorúság mellett. Szent Erzsébet! Irgalmas és jóságos szívért könyörögj Jézusnál!

1991. november 24.

Jézus! Azért jöttél, hogy elvezess bennünket a mennyország boldogságába. Ne engedd, hogy kezedet elengedjük!

Jézus! „Az én országom nem e világból való.” Ezt mondtad Pilátusnak, aki nem értette meg. Add, hogy mi nemcsak megértsük, hanem boldogan törekedjünk oda!

Jézus! Szerető barátunk vagy! Csak jót akarsz nekünk! Segíts mindenkit, hogy ezt megértse! Barátságod az egyetlen biztos út a mennyországba.

Jézus! Sokan elutasítanak. A háború, gyilkosság, bűnözés életet pusztít. Te azonban életet adsz! Add, hogy az örök élet hite erősítsen bennünket a sátán kísértései idején!

Jézus! Ez a világ keveset tud Rólad. Nem ismeri az evangéliumot! Add, hogy mi szeressük a hittant, a szentmisét, a bibliát! Ezek a biztos útjelzőid barátaid számára!

1991. december 1. Ádvent 1. vasárnapja

Istenünk! Megváltót ígértél és küldtél! Köszönjük isteni jóságodat! Add, hogy szeretettel készüljünk fogadásodra!

Jézus! Te állandóan jössz közénk, a szent tanításban és a szentáldozásban! Kérünk, legyünk jó befogadói!

Szűz Mária! Te méhedbe fogadtad a Megváltót! Mi lelkünkbe fogadhatjuk! Segíts bennünket, hogy őszintén fogadhassuk!

Jézus! Új életet hoztál az embereknek. A Te isteni életedet. Segíts, hogy ádventben lelkünk megtisztuljon minden akadálytól!

Istenünk! Jó vagy hozzánk! Békességet akarsz az emberiségnek. Add, hogy megszűnjenek az öldöklések és a félelmek!

1991. december 8. Ádvent 2. vasárnapja

Jézus! Te állandóan jössz felénk és hozzánk! Add, hogy megtisztult lélekkel várjuk jöveteledet!

Jézus! Rólad jövendöltek a szent férfiak, a próféták az ószövetségben. Add, hogy mi is utat készítsünk számodra, hogy befogadhassunk!

Jézus! Sok jó ember készült első eljöveteledre. Ma is sokan szeretnének találkozni Veled. Add, hogy a bűn akadályait bátran eltávolítsák utadból!

Szűzanya! Te Szeplőtelen, tiszta vagy! A jó isten őrzött ilyennek! Mi botladozunk, bűnöket követünk el. Segíts, hogy megtisztuljunk!

Szűzanya! Te szent várakozással készültél a Megváltó születésére! Mi gyakran ellankadunk. Kérj bátor és erős kitartást az ádventi készülődésünkre!

1991. december 15. Ádvent 3. vasárnapja

Jézus! Megkönyörültél rajtunk! Minden emberen! Add, hogy egyre többen elfogadják irgalmas jóságodat!

Jézus! A bűnök eltörlésére jöttél a földre! Elveszed a világ bűneit! Add, hogy őszinte bánattal várjuk születésed ünnepét!

Jézus! Sok-sok ember nem Téged vár! Pedig szebb és jobb világot csak Veled építhetünk! Segítsd azokat, akik hisznek Benned és csak a jót akarják!

Szűzanyánk! Te adtad nekünk az öröm forrását! Te vagy „örömünknek oka”! Könyörögj azokért, akik szenvednek, nyomorognak, éheznek!

Szűzanya! Te szent Fiadhoz vezetsz mindenkit, aki jobb világra vágyik! Vezesd el a tévelygőket szent Fiadhoz, a betegnek pedig kérj vigasztalást!

1991. december 22. Ádvent 4. vasárnapja

Jézus! Közeledik születésed ünnepe. Add, hogy lélekben egyre közelebb kerüljünk Hozzád!

Jézus! Betlehemben jászol várt Rád! Kemény fa. Segíts, hogy lelkünk szeretetjászola jobb legyen Számodra!

Jézus! A világ tele van gyűlölettel. Segítsd azokat, akik Téged szeretnek, hogy a szeretet győzzön a gyűlölet felett!

Jézus! Sok gyerek nem Téged vár, hanem ajándékokat. A hívő gyermekek várokozzanak imával és jócselekedettel!

Jézus! Szeretnénk, ha minél többen megismernének. Add, hogy eltaláljanak Hozzád! Így megtalálják életük igazi értelmét!

1991. december 25. Karácsony

Betlehemi Jézus! Szeretetből jöttél közénk és szegényen. Add, hogy mi is a Te szeretetedből és szegénységedből gazdagodjunk lélekben!

Betlehemi Jézus! Minden emberért jöttél közénk! Vezesd magadhoz a mai élet tévelygőit szerte a világon!

Betlehemi Jézus! Sokan nem ismerik fel benned a Megváltót. Nem javulnak meg, csak ennek a földi életnek akarnak örülni. Jézus, segíts rajtuk, nehogy elveszenek!

Betlehemi Jézus! Sok a gyűlölet a világon. Az emberek egymást ölik, pusztulnak az ártatlanok. A béke világosságát gyűjtsd meg ezekben is!

Betlehemi Jézus! Sok az egyedül élő, szomorú testvér. Te örömet hoztál minden embernek. Add, hogy Benned keressék és találják meg a tiszta forrást! Legyen egyre több boldog ember!

1991. december 29.

Szentcsalád, Jézus, Mária, József! Köszönjük, hogy áldott példátok ma is időszerű. Ez a példa legyen intő jeladás arra, hogy a családi élet ebben a szellemben képzelendő el a mi életünkben is.

Sok a súlyos családi probléma. Sok a súrlódás, vitatkozás, széthúzás. A Szentcsalád legyen segítségünkre ezek elkerülésében!

Sok gyerek lelki veszedelemben él. Nem talál rá Jézusra. Adja a Szentcsalád, hogy ez ne így legyen! Minden gyermek találjon rá az egység és szeretet boldogságára, Jézus befogadására!

Jézus iránti hűség a legjobb biztosíték! Jézus szereti és irányítja a szülőket a kitartásra. Bárcsak így lenne ez egyre több család életében!

Mennyi ártatlan családi élet esik szét a háborúban. Meghalnak szülők, menekülnek a gyerekek. Szentcsalád! Jóságos szeretet áradjon ezeknek a gyerekeknek a lelkébe! Érezzék meg, hogy a jó Isten ott van velük!

Hívek könyörgései 1992.

1992. január 6.

Jézus! A napkeleti bölcsek égi jel után mentek. Add, hogy lelkiismeretünk szavát mi is mindig kövessük!

Jézus! A bölcsek valóban a Te bölcsességében részesültek. Ez irányította őket Betlehembe. Segíts minket is, hogy mi is az igazi Betlehem felé haladjunk, amely az égi dicsőség!

Jézus! A bölcsek nem ismertek fáradtságot, hogy célba érjenek. Ma sok gyerek és felnőtt céltalan életet él. Segítsd őket világosságoddal, hogy a hit világa érdekében merjenek fáradtságot vállalni!

Jézus! A bölcsek megörültek. Ma sok az öröm nélküli ember. Hamis örömök felé kacsintgatnak. Kérünk, segíts mindenkit, hogy örömét megtalálja Benned!

Jézus! A bölcsek boldogan tértek haza. Nekünk is van igazi hazánk, az Anyaszentegyház. Add, hogy szeressük és megbecsüljük ezt a boldog országot!

1992. január 12. Jézus megkeresztelkedése

Jézus! A bűnt kivéve, mindenben hasonló akartál hozzánk lenni. Elmentél a Jordánhoz a tömeg közé. Jó példát adtál. Add, hogy mi is példánkkal mutassunk jó utat!

Jézus! János a Szentlélek által megismert. Add, hogy bennünk is a Szentlélek éljen, hogy felismerjünk testvéreinkben!

Jézus! Szerény voltál, semmi előnyt nem kívántál. Segíts bennünket, hogy mi se akarjunk feltűnni és mások fölé emelkedni!

Jézus! Téged az Atya tüntetett ki szent szózatával. Add, hogy bennünk is a Te szavad legyen lelkünk eligazítója és dicsőségünk!

Jézus! Keresztelték vagyunk, Hozzád tartozunk. Add, hogy életünk példájával valljuk meg hitünket társaink előtt!

1992. január 19.

Szent Margit! Téged Isten szolgálatára ajánlottak szüleid. Segíts minket, hogy örömmel tegyük vallási kötelezettségeinket!

Szent Margit! Te önként vállaltad szüleid felajánlását. Segíts, hogy mi se kényszerből legyünk Jézus követői!

Szent Margit! Te sok önkéntes áldozatot hoztál! Segíts, hogy mi is tegyünk jót szívből!

Szent Margit! Kitartó voltál Jézus mellett halálodig. Segíts, hogy mi se tántorodjunk meg hitünkben!

Szent Margit! A hűség példáját adtad Jézus szeretetében. Mi is legyünk hűségesek, ne lanyhuljon szeretetünk!

1992. január 26.

Jézus! Szembeszálltál a kísértővel! Add, hogy mi is erősek legyünk, amikor ellenünk támad!

Jézus! A sátán a test kívánságával akart csábítani. Add, hogy minket se a test ösztöne, hanem a Szentlélek irányítson!

Jézus! A sátán a hiúság csábításával kísértett meg. Add, hogy mi se keressük a hiúságot és a dicséretet!

Jézus! Téged az uralkodás vágyával akart eltántorítani a sátán. Segíts, hogy ne a külső látszat, hanem a lélek értékei után menjünk!

Jézus! Elutasítottad a sátánt. Segíts, hogy mi is bátrak legyünk minden csábítással szemben!

1992. február 2.

Jézus! Megváltásunkra jöttél közénk. De vállaltad a törvényt is. Add, hogy életünket a jó Isten akarata irányítsa!

Jézus! Édesanyád felajánlott az Atyának. Mi is felajánlottak vagyunk a keresztesítés által. Segíts, hogy életünk Isten dicsőítése legyen!

Szűz Mária! Engedelmes voltál az ószövetségi törvénynek. Imádkozz értünk, hogy szent Fiad tetszésére éljünk!

Szűz Mária! Simeon fájdalmas jövőt emlegetett Számodra. Így is lett! Segíts bennünket, hogy hitünkért merjünk nehéz feladatokat is vállalni!

Jézus! Érted a Szűzanya minden megpróbáltatást vállalt. Segíts minket, hogy ne féljünk semmitől, ha követésedre vállalkoztunk!

1992. február 16.

Jézus! Te mondtad: „Veletek maradok a világ végezetéig.” Add, hogy mi is Veleddel maradjunk, Egyházunk közösségében!

Jézus! Keresztény őseink naponta gyülekeztek asztalod köré a szentmisében. Segíts bennünket, hogy drága kincsünknek tartsunk minden szentmisét!

Jézus! Oltárasztalodnál kapjuk lelkünk táplálékát. Szeretnénk gyakran és szeretettel fogadni lelkünk drága táplálékát.

Jézus! Ne engedd, hogy megszokásból, vagy csupán Egyházunk parancsára jöjjünk oltárodhoz. Értsük meg, hogy itt kapjuk örök életünk szent kenyerét!

Jézus! Szereteteddel hívj minél több gyereket és felnőttet oltárod köré! Értsük meg, hogy innen nyílik utunk az örök élet dicsőségébe!

1992. március 8. Nagyböjt 1. vasárnapja

Jézus! A nagy kísértő, a sátán próbára akart tenni. Te határozottan elutasítottad. Add, hogy mi is ellenálljunk minden gonosz kísértésnek!

Jézus! A sátán nekünk is gazdagságot kínál. De lelkünket követeli érte. Segíts, hogy ne szédítsen meg bennünket! Példád erősítsen bennünket!

Jézus! A kísértő sok álarcban közeledik hozzánk. Tudjuk, hogy ravasz. Ígér jót, de nem tudja adni! Legyen bennünk bátorság, tudjunk ellenállni szédítéseinek!

Jézus! A világ tele van csábító kísértésekkel. Képeskönyvek, televízió, mozifilmek és sok más. Sajnos ezek megrontanak rengeteg gyermeket. Segíts, hogy mi Téged kövessünk, ha nehéz is!

Jézus! Mi is szeretnénk mindig hűségesek lenni Hozzád! Néha meginog lelkünk. Bocsáss meg, ha gyávák vagyunk! Tudjunk újrakezdeni!

1992. március 15.

Jézus! Mennyei dicsőségedet mutattad meg a hegyen. Minket is ilyen boldogságra hívsz. Add, hogy eljussunk oda!

Jézus! Szenvedésedről is beszéltél. Példát adtál számunkra. Add, hogy követésedet bátran vállaljuk!

Jézus! Sok gyermek és felnőtt nem érti meg példádat. Nem ismernek! Segíts, hogy szép példánkkal Hozzád vezessük tudatlan társainkat!

Jézus! Sok szülő még mindig nem látja lelki kötelességét. Feladatunk pedig igen súlyos. Vezesd el őket a nagy meglátásra: gyermekeikért Előtted felelősek!

Jézus! Sok kísértés támad lelkünkre. Tőled akar a sátán elszakítani. Adj bátorságot és hűséget mindnyájunknak!

1992. április 5.

Jézus! Te bűnöket bocsátottál földi életedben. Add, hogy szívesen és bűnbánóan lépjünk Eléd, amikor gyónunk!

Jézus! Te nem az emberek ítélkezései szerint bánsz velünk. Nem vagy kegyetlen bíró, hanem jóságos Istenünk. Add, hogy mindig erre gondoljunk!

Jézus! Te őszinte bűnbánatot kívánsz tőlünk. Ne engedd, hogy félve menjünk gyónni! Irgalmasságod adjon őszinteséget lelkünkbe!

Jézus! Vannak testvéreink, akik májusban gyónnak először. Segítsd őket, hogy ne félelemmel, hanem gyermeki bizalommal járuljanak bűnbocsánatodért!

Jézus! Sok ember nem ismeri el, hogy bűnös. Azt hiszik, hogy ezzel igazakká is válnak. Adj beléjük igazi őszinteséget önmagukkal szemben!

1992. április 19. Húsvét

Jézus! A győzelem a Tiéd, feltámadtál! Add, hogy szent hitünk megdönthetetlen legyen!

Jézus! Feltámadásod az örök dicsőséget hozta. Add, hogy oda törekedjünk!

Jézus! A sátán most is dolgozik ellened a mi életünkben. Segíts, hogy bátran kiálljunk szent hitünk mellett!

Jézus! Édesanyád és az apostolok boldogok lettek. Feltámadásod adjon nekünk is boldogságot!

Jézus! Sokan nem feltámadásodat ünneplik. Veled nem foglalkoznak. Add, hogy megtérjenek és Hozzád térjenek!

1992. május 17.

Jézus! Adj kitartó hűséget és szeretetet azok lelkébe, akik egy héttel ezelőtt fogadtak először lelkükbe!

Jézus! A sátán támadásai ellen véd meg őket! Ne engedd, hogy elfeledkezzenek Rólad és ígéretükről!

Jézus! Erősítsd a hitet a szülőkből! Ne engedd, hogy csak egy szép emlék maradjon gyermekeik elsőáldozásából!

Jézus! A Szentlélek kegyelmével erősítsd a várakozást a bérmlásra készülő testvéreink lelkében!

Szentlélekisten! Töltsd el lelkünket azzal az imádságos várakozással, amellyel a Szűzanya és az apostolok készültek az első Pünkösdre!

1992. május 24.

Szentlélekisten! Több mint száz fiatal várja eljöveteledet a bérmlás szentségében. Add, hogy átérezzék feladatukat! Legyenek a hit bátor megvallói!

Szentlélekisten! Ez a nagy esemény mindnyájunk ünnepe. Imádkozva várjuk a Szűzanyával együtt. Legyünk bátrak, ha hitünk szerint szeretnénk élni!

Szűzanya! Segíts, hogy közös imádkozásunkkal együtt lehessünk Egyházunk hűséges gyermekei!

Jézus! Te erősítőt és bátorítót ígértél a Szentlélekben. Erre nagyon rászorulunk. Legyünk minden kísértéssel szemben hitvalló tagjai Egyházunknak!

Jézus! A sok lelki ellenség el akar szakítani Tőled. Te nekünk vagy! Add, hogy tudjunk bizonyosságot tenni arról, hogy Te itt vagy velünk, és a győzelem a Tiéd, nem a sátné!

1992. szeptember 6. Veni Sancte

Mennyei Atyánk! Hálás szívvel köszönjük a vakáció örömeit. Bocsánatodat kérjük lelki mulasztásainkért! Add, hogy megtisztult lélekkel kezdhessük az új hittanévet! Irányítson bennünket a Szentlélek!

Jézus! Köszönjük, hogy szüleink, nagyszüleink jó útra terelnek bennünket! Te vagy az egyetlen jó út! Segíts, hogy tovább haladjunk! Fogd meg a kezünket, így biztosan megmaradunk Egyházunk közösségében!

Jézus! Új testvérek is vannak köztünk. Egy család vagyunk mindnyájan. Adj világosságot ezek lelkébe is! Haladjunk együtt, hogy egységben építsük Országodat!

Jézus! Mindnyájunkat hívsz és vársz hitoktatásra. Azt akarod, hogy egyre jobban megismerjük és megszeressünk. A hitoktatóink számára kérjük segítségedet! Legyenek a Te hűséges segítő társaid!

Szűz Mária, Jézus édesanyja! Mindnyájunk édesanyja vagy! Édesanyai jóságod ölelje át templomunk minden tagját! Segíts, hogy követhessünk szent Fiad méltó követésében! Imádkozzál érettünk!

1992. november 29. Advent 1. vasárnapja

Add Urunk, hogy mindig készen legyünk eljöveteled napjára!

Add Urunk, hogy a világ népei békességben éljenek és eljöjjön közénk a Te országod!

Segíts Urunk, hogy elhagyjuk a sötétség cselekedeteit és a világosság fiai legyünk!

Töltsd el Urunk vigasztalásoddal a szenvedőket és az elhagyottakat!

Irgalmazz Urunk mindazoknak, akiket készületlenül ért számadásra hívó szavad!

Istenünk, te egyszülött Fiad elküldésével magadhoz emelted a megváltásra váró emberiséget.
Add, hogy egyházmegyei zsinatunk előkészületi munkája közelebb vigye Hozzád szívünket!

1992. december 13. Advent 3. vasárnapja

Add Urunk, hogy Egyházad örömmel készüljön születésed közelgő ünnepére!

Add Urunk, hogy híveid türelmesek legyenek, és jóságukkal örömet szerezzenek embertársaiknak!

Add Urunk, hogy a gazdag népek segítsék a szükségét szenvedő nemzeteket!

Add Urunk, hogy egyházközségünk tagjai buzgón gyakorolják a karácsonyi jótékonyt!

Add Urunk, hogy betegeink is örvendezve találkozassanak Veled a karácsonyi szentáldozásban!

Istenünk, Te az Ószövetségben az üdvösség jeleivel készítettél fel népedet a megváltásra.
Add, hogy zsinati munkálkodásunkban felismerjük az üdvösség mai jeleit, és készséges szívvel munkáljuk üdvözítő jóságod útját!

Hívek könyörgései 1993.

1993. február 14. Évközi 6. vasárnap

Hogy az Egyház pásztorai előljárjanak az isteni törvények megtartásában!

Hogy az isteni törvények megtartása által a világban rend és béke uralkodjék!

Hogy ifjúságunk is megértse: rend és törvények nélkül nem lehet emberhez méltó életet élni!

Hogy egyházközségünkben mindig a szeretet és megbocsátás evangéliumi törvénye uralkodjék!

Hogy örök élettel jutalmazd azokat, akik ebben az életben parancsaid útján jártak!

Veni Sancte

Pap:

Atyánk! Te végtelenül szeretsz bennünket. Fiad Evangéliumával tanítasz és nevelsz minket. Az új tanév kezdetén kérjük Szentlelked segítségét munkánkra és törekvéseinkre!

Felnőtt:

Kérünk Egyházunkért, hogy minden helyzetben bátran hirdessük az Evangéliumot, és mindig készek legyünk fölismerni ennek legeredményesebb útját!

Fiatal:

Kérünk egyházközségünkért, hogy olyan közösséget alkossunk, ahol idősek és fiatalok, kicsik és nagyok átérezzük az egymás iránti testvéri szeretetet, felismerjük saját felelősségünket és törekedjünk egymás értékeit egyre jobban elfogadni és szolgálni.

Hittanos:

Kérünk hitoktatóinkért, hogy valóban tanítók, nevelők és tanúságtevők legyenek, s hivatásukat mindig Jézus lelkületével gyakorolják.

Hittanos:

Kérünk tanárainkért, nevelőinkért, akik talán nem is ismernek Téged, hogy szüntelenül keressék az igazságot! Segíts, hogy általunk is közelebb kerüljenek Jézushoz!

Hitoktató:

Kérlek hitoktató társaimért! Támogassuk, segítsük egymást, hogy életünk és hitünk kikezdhettelen és vonzó egység legyen!

Szülő:

Kérünk gyermekeinkért, hogy mindig legyenek készségesek a fejlődésre, nyitott lelkűek a Te megismerésedre, bennünk pedig erősíts a gondviselő szeretetedre való hagyatkozást!

Pap:

Köszönjük Istenünk, hogy munkatársaid lehetünk evangéliumod örömének hirdetésében. Hisszük, hogy csak Te tudsz boldogságot adni a világnak, s tölts is be minket az istenfiúi szabadság örömével és derűjével, Krisztus a mi Urunk által.

*Az Ő útjai nem mindig a mi útjaink,
de mindig az Ő útjai a legtökéletesebbek!*

Irodalomjegyzék

(A szövegben való előfordulás sorrendjében megadva.)

Igazság és szeretet Editio Hungarica 1945–946.

A Katolikus Főiskolák Baráti Körének kiadása; Budapest, 1946.

Mindszenty Documenta (Okmánytár) Editio Hungarica

Sajtó alá rendezte: Vecsey József; München, 1957.

I. Mindszenty tanítása; II. Mindszenty harca; III. Mindszenty áldozata

Pásztorlevelek, beszédek, nyilatkozatok, levelek

Egyházam és Hazám I-III. Mindszenty József hercegprímás szentbeszédei

Összegegytötte, bevezette, jegyzetekkel ellátta: Beke Margit

I. 1945–1946. Esztergomi Főegyházmegye kiadása, Esztergom, 1991.

II. 1947. Esztergomi Főegyházmegye kiadása, Esztergom, 1994.

III. 1948. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye és a Szent Gellért Kiadó és Nyomda közös kiadása, Budapest, 1997.

Fűzér Julián: Szentnek kiáltjuk Katolikus Magyarok Vasárnapja Youngstown, Ohio, USA, 1987, <http://www.ppek.hu/k360.htm>.

Vasárnapi Levél Wien 1968. 5–6. sz.

Krajsovsky Gábor: Legyőzve is ő győzött! Szemelvények Mindszenty József bíboros írásaiból és beszédeiből. Hittel a Nemzetért Alapítvány Budapest, 2007. ISBN 978-963-06-2695-8

Hetényi Varga Károly: Papi sorsok a horogkereszt és a vörös csillag árnyékában I. rész, 39–41., 61. Lámpás Kiadó Abaliget, 1992.

Mindszenty József: Emlékirataim. Weller Publishing Co. Ltd., Torontó, 1974. Szent István Társulat Budapest, 1989.

Salacz Gábor: A Magyar Katolikus Egyház tizenhét esztendeje (1948–1964). Dissertationes Hungaricae ex Historia Ecclesiae IX. Görres Gesellschaft München, 1988.
Sorozatszerkesztő: Adriányi Gábor

Pongrácz Gergely: Corvin köz, 1956.

Magyar Honvéd 1956. október 31. In: 1956 a sajtó tükrében. Kossuth Könyvkiadó 1989. 187.
Összeállította és szerkesztette: Izsák Lajos és Szabó József

Rituale Romanum 1884., 68–71.; *Bibliotheca Strigoniensis* 33292.

Krajsovsky Gábor: Erdős Mátyás atya elmélkedései, beszédei, előadásai. Budapest, 2006.
ISBN 978-963-06-1931-8, <http://www.ppek.hu/k528.htm>

Mindszenty József: Hirdettem az Igét. Mindszenty Alapítvány Vaduz, 1982.

JEL 2001. május, 21.

Schütz Antal: Dogmatika I-II. Szent István Társulat Budapest, 1923.

Gergely Jenő – Izsák Lajos: A Mindszenty per. Reform Rt. 1989.

Vigília **1991**/589–590.

Üldözött jezsuiták vallomásai. Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya 1995.

Vigília **1991**/513–514, 595, 695.

Vigília **1990**/387.

Vértanúink, Hitvallóink 2002. november 3.

Vigília **1955**/439, 549, 668.

Vigília **1956**/267.

Bangha Béla: Krisztus és Egyház. Apostol Nyomda Részvénytársaság. Budapest, 1916.

Bangha Béla S.J.: Világnézeti válaszok. Korszerű vallási kérdések és ellenvetések megvilágítása. Pázmány Péter Irodalmi Társaság. Budapest, 1940.

Bolberitz Pál: Minek gyónjak? Ecclesia Budapest, <http://www.ppek.hu/k454.htm>

Bolberitz Pál: Szabadság c. gondolataiból

Egyházközségi Tudósító, Árpádházi Szent Margit Plébánia Budapest, 1991. október, 1991. december, 1995. december, valamint a benne megadott irodalmak

Mérleg 1987/1.

Elmélkedések az Evangéliumról I-II. In: Prohászka Ottokár összegyűjtött munkái VI-VII. Sajtó alá rendezte: Schütz Antal. Szent István Társulat Budapest, 1928, <http://www.ppek.hu/k6.htm>.

Msgr. Mészáros Tibor: Akit övéi be nem fogadtak. Pro Domo Pécs 1997, <http://www.ppek.hu/k177.htm>

Mészáros Tibor: „A száműzött bíboros szolgálatában” – Mindszenty József titkárának napi jegyzetei [1972–1975] – Lámpás Kiadó Abaliget, 2000, <http://www.ppek.hu/k248.htm>. *Távlatok* 2003/4.

JEL 2003. február, 37.

www.katolikus.hu

P. Fekete András OFM templomi katekézise. Budapest, 1990.

Nemzeti Újság 2005. december

Új Idő 1989. március 15. 1. évfolyam 1. szám

Új Idő 1989. április 15. 1. évfolyam 2. szám

Nemzeti Újság 2006. február

Új Ember 2006. november 5.

Mindszenty József a Népbíróság előtt. Pannon Kiadó Budapest, 1989.

Magyar Élet, 1973. október 6. In: Mindszenty József – Szentbeszédék III. Vasárnapi Levél melléklete. Wien 1973. **28** (11/12) 19. sz., 50–53.

Csonka Emil: Krónika Mindszenty bíboros amerikai útjának egyik jelentős szakaszáról [1974 június 5–22.] München, 1974 (kézirat)

* * *

Jelen összeállítás VIII-X. részének legépeléséért *Feleségemnek* mondok köszönetet.

Képek jegyzéke

(A szövegben való előfordulás sorrendjében megadva.)

Bölcsvölgyi Zoltán áldozópap

Az Esztergomi Főegyházmegye névtára és évkönyve 1982.
Esztergom, 1982.

Árpádházi Szent Margit templom – Budapest, Lehel tér
Árpádházi Szent Margit Plébánia

Mindszenty József bíboros, prímás, esztergomi érsek
Ecclesia

Pálosok kegytemploma – Márianosztra
Pálos kolostor, Márianosztra